

Τὴν ἀγαπῶμεν ὡς ἑαυτοὺς.

Πατέρα. Πάτερ. Τὸν δὲν.

355

234
ΕΠΙΤΟΜΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ,

ΕΚ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑ

Ἰ π δ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΟΝΤΟΓΟΝΟΥ,

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ.

Τὸ τέταρτον νῦν ἀναθεωρηθεῖσα καὶ διορθωθείσα ὑπὸ τοῦ
συγγραφέως,

ἐκδίδεται δαπάνῃ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ

« Καθὼς φυτοῦ οἰκία μὲν ἀφ' ἧς τῷ καρπῷ βρῆσιν
• ὄρατο, φέρει δὲ τινὰ κόσμον καὶ φύλλα τοῖς κλάδοις
• περισιόμενα οὕτω δὴ καὶ ψυχῇ, προηγούμενος μὲν
• καρπὸς ἢ ἀλ' ἡθεῖα, οὐκ ἄχαρι γεμὴν οὐδὲ τὴν θύ-
• ραν σοφίαν περιβεβλησθαι, εἰδὼς τινὰ φύλλα
• σκέπη τε τῷ καρπῷ, καὶ οὕτω οὐκ ἄωρον παρεχέ-
• μενα. » Βασίλ. ὁ μέγας ἐν τῇ πρὸς τοὺς νήας, ὅπως
• αὐτὸς ἐξ ἑλληνικῶν ὤφελοντο λόγων παραινέσει, § 2.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ, Ἀριθ. 215.

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

1852.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ. ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς Γυμνασιάρχας, Σχολάρχας καὶ Ἑλληνοδιδασκάλους.

Ὁ Κύριος Ἀνδρέας Κορομηλάς ἐξέδωκεν Ἐπιτομὴν τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Κυρίου Κωνστ. Κοντογόνου συνταχθεῖσαν, καὶ τρίτον ἤδη ἀναθεωρηθεῖσαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἀκριδέστερον διορθωθεῖσαν. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ὡς ἀξιόλογον εἰς τὸ εἶδός του καὶ ὠφελιμώτατον, συνιστῶμεν εἰς ὑμᾶς καθὼς χρήσιμον εἰς μελέτην τῶν μαθητῶν πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἀναγκαίων εἰς αὐτοὺς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν Μυθολογίαν γνώσεων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Μαρτίου 1848.

Ὁ Υπουργὸς

Γ. ΓΑΡΑΚΗΣ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ (ΤΕΤΑΡΤΗΣ) ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

Πρὸς τοὺς ἀναγνώστας.

Δαπανηθείσης καὶ τῆς ἐν ἔτει 1847 γενομένης ἐκ τῶν πιστηρίων μου τρίτης ἐκδόσεως τῆς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Κωνσταντίνου Κοντογόνου φιλοπονηθείσης ταύτης Ἐπιτομῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, ἐκδίδω αὐτὴν ἤδη καὶ τέταρτον, ἐπιθυμῶν νὰ μὴ στερήσω τὴν φιλομαθῆ νεολαίαν τοῦ τοιοῦτου μεθοδικωτάτου καὶ χρησιμωτάτου ἀποδειχθέντος βοηθήματος εἰς τὴν τῆς τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων μυθολογίας σπουδὴν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν συγγραφεὺς φιλοτίμως καὶ πάλιν ἀνεθεώρησε τὸ ἑαυτοῦ πόνημα, καὶ τὰς ἀναγκαίας ἐπέταξε διορθώσεις, πρὸς τὸ τελειότερον καὶ ἀκριβέστερον ἀπορῶν· ἐγὼ δὲ τῆς τε περὶ τὴν τύπωσιν κομψότητος κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐπεμελήθη, καὶ διὰ τῆς πυκνώσεως τῶν χαρακτηριστικῶν οἰκονομικώτερον περιλαβὼν τὴν ὕλην, εὐνοτέραν, ἢ τὸ πρότερον, κατέστησα τὴν βίβλον· ἐλπίζω ὅτι τὸ Κοινὸν, εὐμενῶς ἀποδεχόμενον καὶ τὴν τέταρτην ταύτην ἐκδοσιν, γενναίως θέλει μὲ ἐμψυχώσει εἰς οὓς ὑπὲρ αὐτοῦ καταβάλλω κόπους.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 26 Μαρτίου 1852.

Ὁ Ἐκδότης

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

Πρὸς τὴν φιλόμουςον Νεολαίαν.

Ἡ Μυθολογία, ἡ πρεσβυτέρα αὕτη ἀδελφὴ τῆς ἱστορίας, καθὼς εὐφυῶς τῇ ἀπεικάλει ὁ Βολταῖρος, εἶναι, διὰ τὴν σπουδὴν ἰδίως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας, ἀναπόρριπτον μάθημα· διότι, κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἐκείνους τῆς Ἑλλάδος αἰῶνας, ὅτε τὰ πάντα ἦσαν ἔμπνευσις καὶ ἀλληγορία, δι' αὐτῆς ἐγνωστοποιούντο καὶ αἱ φυσικαὶ καὶ αἱ ἠθικαὶ καὶ αἱ μεταφυσικαὶ ἀλήθειαι, καὶ ἐπομίνως οὐχὶ μόνον ἡ ποίησις, τὸ λαμπρότερον τοῦτο τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας μέρος, ἐπὶ τοῦ μύθου ἔχει καθιδρυμένας τὰς διαφανεῖς αὐτῆς βάσεις, ἀλλὰ καὶ τῆς ἱστορίας αὐτῆς τῶν Ἑλλήνων, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου ἔθνους, τὰ πρὸς τὴν μυθολογίαν μεθόρια εἶν' ἐντελῶς δυσδιάκριτα. Ὡς μάθημα λοιπὸν σπουδαιότατον θεωρήσας αὐτὴν καὶ ὁ καθηγητὴς κύριος Κωνσταντῖνος Κοντογόνος, ἀπ' οὗ τὴν μεθοδικωτάτην αὐτῆς ἐπιτομὴν τὸ κατ' ἀρχὰς συνέταξε, δὲν ἀπηξίωσε, δαπανηθείσης ἤδη πρὸ πολλοῦ καὶ τῆς δευτέρας αὐτῆς ἐκδόσεως, νὰ καταστήσῃ τὴν τρίτην αὐτῆς ταύτην ἐκδοσιν πολὺ τῶν ἄλλων δύο τελειότεραν καὶ πληρεστέραν, διορθώσας, ἀυξήσας καὶ μεταποιήσας ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον ὅλον αὐτοῦ τὸ ἔργον ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ὥστε ἀπὸ 42: εἰς 46: τυπογραφικὰ φύλλα ταύτην προήγαγε. Φιλοτιμηθεὶς, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα διδακτικὰ βιβλία, ὅσα μέχρι τοῦδε ἐξῆλθον τῶν πιστηρίων μου, νὰ καταστήσῃ ἀνάλογον τὴν ὕλην πρὸς τὴν ἠθικὴν αὐτῶν ἀξίαν καὶ τελειότητα, ἐλπίζω ὅτι ἐφάνη καὶ εἰς τὸ ἀξιόλογον τοῦτο πόνημα ἄξιος, κατὰ τοῦτο, τῆς εὐμενείας, δι' ἧς τὸ Κοινὸν ἀπεδέχθη μέχρι τοῦδε τὰς προσπάθειάς μου, καὶ μετὰ τοιαύτης τῆς πεποιθήσεως προσφέρω αὐτὸ εἰς τῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν τὴν σπουδὴν, προσδιορίσας τὴν τιμὴν αὐτοῦ εἰς Δραχ. 3: 50.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Ἰανουαρίου 1847.

Ὁ Ἐκδότης

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ.

ΕΠΙΤΟΜΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ.

Περὶ τῆς Μυθολογίας καθόλου.

Η ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ εἶναι μυθώδης ἱστορία τῶν θεῶν τῶν ἐθνικῶν (*). Διαιροῦνται δὲ οἱ ἐν αὐτῇ μῦθοι εἰς ἱστορικούς, φιλοσοφικούς, ἀλληγορικούς, καὶ ἠθικούς. Καὶ ἱστορικοὶ μὲν μῦθοι εἶναι, ἐν οἷς ὑπάρχει ἀληθὲς τι ἱστορικὸν, μεμιγμένον μετὰ πλασματῶν· οὕτω πιθανόν, ὅτι ὁ Ζεὺς, ὁ Ἀπόλλων, ὁ Διόνυσος, ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἄλλοι ὑπῆρξαν τῷ ὄντι ποτὲ, καὶ τὰ περὶ αὐτῶν λεγόμενα ἔχουσι καὶ τινὰ ἱστορικὴν ἀλήθειαν· ὡς αὐτῶς ὁ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸς ἐμφαίνει ἐναργῶς τὴν πιστὴν τοῦ ἐπὶ Νῶε κατακλυσμοῦ εἰκόνα· καὶ ὁ μῦθος δὲ τῶν Γιγάντων, τῶν ἀναβάντων εἰς τὸν οὐρανόν, παριστᾷ προφανέστατα τὴν ἱστοροσμένην ἀνόσιον τῶν ἀνθρώπων ἐπιχείρησιν τῆς ἐν Βαβυλῶνι πυργοποιίας. Οἱ δὲ φιλοσοφικοὶ ὑποκρύπτουσιν εἰς φράσεις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰκονικὰς καὶ μεταφυσικὰς, λαμβανομένας κατὰ γράμμα, ὑψηλὴν τινὰ καὶ διδακτικὴν ἔννοιαν· τί ἄλλο, παραδείγματος χάριν, φιλοσοφικώτερον, ἢ ὁ μῦθος, κατ' ὃν αἱ Ἑριννύες γεννῶνται ἐκ τοῦ αἵματος πατρὸς, ἐκτμηθέντος ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ παιδὸς; Οἱ δὲ ἀλληγορικοὶ, παραβολικοῦ λόγου ἔχοντες χαρακτῆρα, ὑποκρύπτουσι πάντοτε μυστικὴν τινὰ ἔννοιαν· διὰ τοῦ μύθου τοῦ Ὀρφέως, τοῦ ὁποῖου ἡ μελωδικὴ φωνὴ ἔβηλε τοὺς λίθους καὶ τὰ δένδρα, ἐμφαίνεται ἀλληγορικῶς ἡ μεγάλῃ

(*) Ἡ λέξις μῦθος ἐτυμολογεῖται α) παρὰ τὸ μύω τὸ κλεῖω· β) παρὰ τὸ μύεω τὸ διδάσκω καὶ εἰς ἀγῶ τινὰ εἰς τὰ μυστήρια· καὶ γ) παρὰ τὸ μύθω, μύζω, τὸ ἐκπέμπω ἢ χύν τινὰ διὰ τῶν μυκτῆρων, κεκλεισμένον ἔχων τὸ στόμα (λατίν. *musso*). Ἐκ πασῶν δὲ τῶν ἐτυμολογιῶν τούτων προκύπτει ἡ κυρία σημασία τῆς μῆπω ἐκπεφρασμένης, ἀλλ' ἐν διαθέτῳ εἶναι οὐσης ἐννοίας· ὅθεν μῦθος κατ' ἀρχὰς ἐσήμαινε τὸν λόγον ὡς ἐκφρασιν τῆς ἐννοίας. Εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Ὁμήρου καὶ τῶν μιμηθέντων αὐτὸν λοιπῶν ποιητῶν ἡ λέξις μῦθος λαμβάνεται ἐπὶ πάσης διηγήσεως, εἴτε ἀληθοῦς, εἴτε ψευδοῦς, καὶ τὸ μυθεῖσθαι· ἀντὶ τοῦ λέγειν, ὁμιλεῖν, καὶ διηγέσθαι καθόλου· εἴτι καὶ ὁ Πλάτων μεταχειρίζεται τὸ μυθολογεῖν ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ λαλεῖν καὶ διηγέσθαι. Καὶ κατ' ἀρχὰς λοιπὸν μῦθος καὶ λόγος δὲν διέφερον ἀλλήλων κατὰ τὴν σημασίαν· ἀφ' οὗ ὅμως μετὰ ταῦτα παρετηρήθη, ὅτι ἐν ταῖς ἀρχαίαις ἐκείναις διηγήσεσι περιείχοντο καὶ πολλὰ πεπλασμένα καὶ ψευδῆ, διεκρίθη ἐκατέρα λέξεως ἡ ἔννοια, καὶ τὸ μὲν λόγος παρελήφθη ἐπὶ ἀληθοῦς, τὸ δὲ μῦθος ἐπὶ ψευδοῦς διηγήσεως. Καὶ τὸ λατινικὸν *fabula*, ὡς ἐκ τῆς ἐτυμολογίας αὐτοῦ (ἐκ τοῦ *far*) ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τοῦ ἑλληνικοῦ μῦθος. Ἰδὲ *Creuzer's Symbolik und Mythologie, im Auszuge von G. H. Moser*, σελ. 18—20.

τῆς μουσικῆς δυνάμει. Τελευταῖον δὲ οἱ ἡθικοὶ περιέχουσιν ἀξιώλογα ἡθικῆς παραγγέλματα καὶ ὑποδείγματα· τὰ περὶ Ναρκίσσου μυθολογούμενα ἔν μᾶς διδάσκουσιν ἄρα, ὅτι ἀπόλλυνται, ὅσοι διὰ ματαιότητα ἀγαπῶσιν ἑαυτούς; Ὁ μῦθος τῆς Μεδούσης, τῆς ὁποίας καὶ αὕτη μόνη ἡ ὄψις ἀπελίθονε τοὺς ἀνθρώπους, δὲν ζωγραφεῖ πιστῶς τὴν ὑπὸ τῶν παθῶν γινομένην ψυχράν;

Τίς ἡ ἀρχὴ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῶν μυσῶν.

Κατὰ τὴν κοινοτάτην γνώμην ἡ εἰδωλολατρεία καὶ οἱ μῦθοι ἐγεννήθησαν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Φοινίκῃ· ἐκεῖθεν μετέβησαν εἰς τὴν Δύσιν, ἔνθα οἱ Ἕλληες ἐκάλλυναν αὐτοὺς εὐφύεστατα, καὶ παρέδωκαν ἔπειτα εἰς τοὺς Ῥωμαίους· οὗτοι δὲ μετένεγκον καὶ ἐξήπλωσαν διὰ τῶν νικηφόρων αὐτῶν ὅπλων τὴν μιανὰν τῶν θεῶν λατρείαν καὶ εἰς αὐτὰς τοῦ κόσμου τὰς ἐσχάτας.

Ἡ ποίησις, τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι γὰρ κομῆν πάντα, ἐνεψύχωσε πᾶσαν τὴν φύσιν, καὶ ὄντων φανταστικῶν τὴν οἰκουμένην ἐπλήρωσε· κατ' αὐτὴν οἱ ποιμένες ἔγειναν Σάτυροι· αἱ ποιμαίνουσαι κόραι, Νύμφαι· οἱ ἐπὶ ἵππων ἀναβάται, Κένταυροι· τὰ πορτογάλια, χρυσὰ μύλα.

Οἱ ἄνθρωποι, λησμονήσαντες κατὰ μικρὸν τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ τὴν λατρείαν αὐτοῦ, ἐτράπησαν εἰς προκύνησιν τῶν κτισμάτων, καὶ οὕτω πρῶτον μὲν ἐλάτρευσαν τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην, τοὺς ἀστέρας· ἔπειτα δὲ, τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά.

Οἱ ἐνδοχοὶ πολειμισαὶ, οἱ εὐσεβεῖς τεχνῖται, οἱ πρῶτοι τῶν λαῶν διδάσκαλοι, καὶ οἱ λοιποὶ τῆς ἀνθρωπότητος εὐεργέται, ἀποθεωθέντες καὶ αὐτοὶ, ἀπέλευσαν θεῶν τιμῶν ὁ Ἀσκληπιός, ὁ διατρέφας κατὰ τὴν ἱατρικὴν, ἐπλάσθη υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος· ὁ Διόνυσος, ὁ διδάξας τὴν ἀμπελουργίαν, ἐμυθεύθη θεὸς τοῦ οἴνου, καὶ οὕτω καθεστῆς.

Εἰς πάντα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ἐνομήσθησαν διατρίδοντες θεοὶ, καὶ δὲν ὑπῆρχε τόπος, τὸν ὁποῖον θεὸς τις δὲν ἐπρεσβιάτευε.

Διαίρεσις τῶν θεῶν.

Οἱ θεοὶ διαίρουσιν εἰς τρεῖς τάξεις· ἐκ τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη περιέχει τοὺς ἀνωτάτους καὶ μεγάλους λεγομένους, τῶν ὁποίων δώδεκα, ἔξ μὲν ἄρσενες, ὁ Ζεὺς, ὁ Ποσειδῶν, ὁ Ἄρης, ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ Ἔρμης· ἔξ δὲ θήλειαι, ἡ Ἥρα, ἡ Ἑστία, ἡ Δήμητρα, ἡ Ἀφροδίτη, ἡ Ἀρτεμις καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, κατέκουν τὰ μεγαλοπρεπῆ δώματα τοῦ Ὀλύμπου, ὅθεν καὶ Ὀλύμπιοι κοινῶς καλοῦνται. Ἡ δὲ δευτέρα περιλαμβάνει τοὺς ὑποδεεστέρους, καὶ ὑποκειμένους κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εἰς ἐκείνους. Εἰς δὲ τὴν τρίτην καταλέγονται οἱ ἡμίθεοι, ὅσοι εἶχον πατέρα θεόν, ἢ μητέρα θεόν, οἷον, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ἀσκληπιός, ὁ Κάτωρ, ὁ Πολυδεύκης, κ.λ. μεθ' ὧν συναριθμοῦνται καὶ οἱ ἥρωες, οἱ διὰ τὰς ἐνδόξους αὐτῶν πράξεις τυγχόντες τῆς ἀθανασίας, οἷον, ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Ἔκτωρ, ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ λοιποὶ.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

ΘΕΟΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ.

ΧΑΟΣ.

Πρώτιστον Ὅν ὑπῆρξε τὸ Χάος (*). Ἡ λέξις αὕτη σημαίνει τόπον, περιέχοντα πάντα τὰ ἐν αὐτῷ γεννώμενα. Κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον αἱ πρώται ἀρχικαὶ αἰτίαι, ἐξ ὧν παρήχθησαν ἔπειτα τὰ λοιπὰ ὄντα, ἦσαν τέσσαρες· τὸ Χάος, ἡ Γῆ, ὁ Τάρταρος καὶ ὁ Ἔρω· ἄλλοι δὲ παλαιοὶ ποιηταὶ παρέδεχοντο μόνον τὸ Χάος ὡς τὴν πρώτην ἀρχικὴν τῶν πραγμάτων αἰτίαν, παράγοντες ἐξ αὐτοῦ πάντα τὰ ἄλλα· ἕτεροι δὲ πάλιν ἀντικατέστησαν ἀντὶ τῶν λοιπῶν δύο πρώτων αἰτιῶν, τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ἐρωτος, τὴν Νύκτα καὶ τὸ Ἐρεβός· καὶ τινες τελευταῖον ἐδόξαζον, ὅτι ἐκ μὲν τοῦ Χάους ἐγεννήθη ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ, ἐκ δὲ τοῦ Ἐρωτος ἐτελειοποιήθησαν τὰ λοιπὰ ὄντα.

Τὸ Χάος, ὡς λέγει ὁ Ἡσίοδος, ἐγέννησεν ἐξ ἑαυτοῦ τὸ Ἐρεβός καὶ τὴν Νύκτα· ἐκ τῆς μίξεως δὲ τούτων ἐγεννήθη ὁ Αἰθήρ καὶ ἡ Ἥμερα (**). Πάλιν τὸ Χάος, μιγὲν μετὰ τοῦ Ἐρωτος, προήγαγε τὸν Τάρταρον καὶ τὴν Γῆν· αὕτη δὲ, τὸν Οὐρανόν, τὰ Ὄρη καὶ τὸν Πόντον.

ὑπεκρύπτετο δὲ ἐν τῇ κοσμογονίᾳ καὶ θεογονίᾳ ταύτῃ ἡ ἀλληγορικὴ ἔννοια, ὅτι ἐκ τοῦ χάους, τοῦ ἀπείρου ἐκτεταμένου κενοῦ τοῦ κόσμου τούτου, ἐγεννήθη ἡ γῆ, ἡ ὕλη δηλαδὴ, ἐξ ἧς ἐμορφώθησαν πάντα τὰ ὄντα.

ΟΥΡΑΝΟΣ.

Κατὰ τὴν κοσμοθεογονίαν τῶν Ἑλλήνων παρήχθη ἐκ τοῦ Χάους (τοῦ ἀπείρου κενοῦ) ἡ Γῆ. Αὕτη ἐγέννησεν ἐξ ἑαυτῆς τὸν Οὐρανόν, καὶ μετὰ τοῦτον, τοὺς Τιτάνας, Ὀκεανόν, Κοῖον, Ὑπερίωνα, Κρετὸν καὶ Ἰξπετόν· τὰς Τιτανίδας, Θείαν, Ρέα, Θέμι, Μνημοσύνην, Φοῖβην καὶ Τηθύ, καὶ νεώτερον αὐτῶν πάντων τὸν Κρόνον· τελευταῖον δὲ, τοὺς Κύκλωπας, Ἐκατόγχειρας καὶ Γίγαντας, τοὺς ὁποίους ὁ Οὐρανός, φοβούμενος μὴ ἐπαναστατήσωσιν, ἐφυλάκωσεν εἰς τὰ Τάρταρα. Ἄλλ' ἡ μήτηρ αὐτῶν Γῆ, λυπηθεῖσα διὰ τοῦτο, ἐκίνησεν αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ὁ Κρόνος μετ' ἀδαμαντίνης ἄρπης ἔκοψε τὰ αἰδοῖα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἐκαίματο.

Ἀλληγοροῦνται δὲ τὰ τέκνα ταῦτα τοῦ Οὐρανοῦ εἰς τὰ φυσικὰ ὄντα, τὰ ὅποια μετὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἐκινεῖντο ἀτάκτως· καὶ διὰ τοῦτο ποτὲ μὲν ἀνέβαινον εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς ἀπειλοῦντα νὰ διασχίσωσιν αὐτόν, καὶ νὰ ἐξέλθωσι τῆς ἑαυτῶν περιφερείας· ποτὲ δὲ κατέβαινον εἰς τὴν γῆν, καὶ κατέβληθον αὐτήν, ἀνταθρούμενα πάλιν ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸν οὐρανόν· ὅθεν καὶ αἱ ποιηταὶ ἐπλασαν τὸν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ οὐρανοῦ πόλεμον, ἕως οὗ κατ' ὀλίγον κατεστάθησαν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν θέσει,

(*) Ἡσίοδ. Θεογον. 116. « Ἦτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ' . . . » (**) Ἡσίοδ. αὐτόθ. 123—25. « Ἐκ Χάους δ' Ἐρεβός τε, μέλαινα δὲ Νύξ ἐγένοντο, Νυκτὸς δ' αὖτ' Ἀἰθήρ τε καὶ Ἥμερ' ἐξίγενοντο, οὓς τέκε κρυπτομένη, Ἐρίδα φιλόστρετη μιγίσσασα. »

καὶ ἐτίθησαν εἰς τὴν τακτικὴν κίνησιν, καὶ οὕτως ἤλθε τὸ πᾶν εἰς τελείαν διακόσμησιν, καὶ ἐξουσίασεν ὁ Κρόνος, τοτέσιν ὁ χρόνος, ἀφ' οὗ ἔκοψε τὴν γεννητικὴν δύναμιν τοῦ Οὐρανοῦ.

Τὰ δὲ Τάρταρα ἀλληγοροῦνται ὡς μέρη τινὰ τῆς ὕλης, ἐναντία καὶ ἀκοινωνήτα πρὸς τὰ λοιπὰ, τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν σύστασιν καὶ διακόσμησιν τοῦ παντός ἀπόσθησαν ἐκ τῆς περιφερείας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ περιφέρονται ὡς ὕλη ἀσχημάτιστος καὶ ἀνείδεος ἐντὸς χάους ψυχροῦ, ἀερῶδους καὶ ἀφωτίστου διὰ τοῦτο καὶ οἱ ποιηταὶ ὀνομάζουσιν αὐτὰ ἡερέεντα καὶ ψυχρά.

Παράγεται δὲ ἡ λέξις Οὐρανός παρὰ τὸ οὐρος, τοτέσιν ὁρος, ἐπειδὴ εἶναι τὸ ὄριον τοῦ παντός, περιέχων ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ ὄντα.

ΓΗ.

Ἡ Γῆ ὑπῆρξε μετὰ τὸ Χάος (*). ἐγέννησε δὲ πρῶτον χωρὶς κυοφορικῶς ἕρωτος τὸν Οὐρανὸν, τὰ Ὁρη, καὶ τὸν Πόντον· ἔπειτα δὲ, μιγεῖσα μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Οὐρανοῦ, ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ, ὅσα ἐν τῷ περὶ Οὐρανοῦ ἀπηριθμησάμεν τέκνα, δηλαδὴ τὸν Ὠκεανόν, τὸν Κοῖον, τὸν Κρεῖον, τὸν Ὑπερίωνα, τὸν Ιαπετόν, τὴν Θείαν, τὴν Ρέα, τὴν Θέμιν, τὴν Μνημοσύνην, τὴν Φοῖβην, τὴν Τηθύ, τὸν Κρόνον, τοὺς Κύκλωπας, τοὺς Ἑκατόγχειρας, τοὺς Γίγαντας, τὰς Ἑρινύδας, καὶ τὰς Νύμφας τὰς Μελίαις. Ὡς αὕτως δὲ ὕστερον καὶ ἐκ τοῦ Πόντου ἐγέννησε τὸν Νηρέα, τὸν Θαύμαντα, τὸν Φόρκυν, τὴν Κητώ καὶ τὴν Βύρυδιαν.

Ἡ Γῆ ἡλειώρωσεν, ὡς εἶδομεν, τὰ τέκνα αὐτῆς, τοὺς Τιτᾶνας, τοὺς δὲ ποίους ὁ Οὐρανὸς ἐφυλάκωσεν εἰς τὰ Τάρταρα, παρακινήσασα αὐτοὺς νὰ ἐπαναστατήσωσι κατὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν πατρός.

Ὀνομάζονται δὲ τὰ τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς Τιτᾶνες ἢ ἐκ τῆς μητρὸς αὐτῶν Τιταΐας (τῆς Γῆς), ἢ παρὰ τὸ τιταίνειν, τὸ βλάπτειν, ἢ παρὰ τὸ τείνειν, ἐπειδὴ ἐξέτειναν ἀνόμως τὰς χεῖρας, καὶ ἔκοψαν τὰ τεκνογόνα μέρη τοῦ πατρὸς αὐτῶν· ἢ παρὰ τὸ τίνειν, τὸ τιμωρεῖν. Ἀλληγοροῦνται δὲ εἰς τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα διεχωρίσθησαν μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ χάους, καὶ προσέτι εἰς τοὺς υπογείους ἀνέμους καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις· καὶ κατὰ τοῦτο ἴσως ὀνομάζει αὐτοὺς ὁ Ὅμηρος ὑποταρταρίους.

Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα τῆς Γῆς παρὰ τὸ γῶ ῥήμα, τὸ χωρῶ καὶ γεννῶ.

ΚΥΚΛΩΠΕΣ.

Οἱ Κύκλωπες ἦσαν πέντε, ὁ Πολύφημος, ὁ Πυράκμων, ὁ Βρόντης, ὁ Στερόπης καὶ ὁ Ἀργής, καλούμενοι οὕτως, ὁ μὲν Πολύφημος, ὡς πολύκροτος· ὁ δὲ Πυράκμων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ ἄκμονος· ὁ δὲ Βρόντης, ἀπὸ τῆς βροντῆς· ὁ δὲ Στερόπης, ἀπὸ τῆς ἀστραπῆς· καὶ ὁ Ἀργής, τελευταῖον, ἀπὸ τῆς λαμπρότητος καὶ ὀξύτητος. Λέγονται δὲ πάντες ὁμοῦ Κύκλωπες, ὡς ἔχοντες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μετώπου ἓνα μόνον ὀφθαλμὸν κυκλωτερόν.

(*) Ἡσιόδ. αὐτ. 116—18. «Ἦτοι μὲν πρῶτιστα Χάος γένητο», αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' «εὐρυστέρως, πάντων ἔθνος ἀνθρώπων αἰεὶ Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφέντος, Ὀλύμπου.»

Ἀλληγοροῦνται δὲ εἰς τὰ αἰθέρια πάθη, τούτεστιν εἰς τὴν ἀστραπήν, βροντὴν καὶ κεραυνόν· ὅθεν καὶ παῖδες τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος πλάττονται· ἐπεὶ αἱ ἀναθυμιάσεις, ἐξ ὧν γίνονται τὰ πάθη ταῦτα, ἔλκονται ἐκ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ αἵθερος· καὶ διὰ τοῦτο μυθολογοῦσιν, ὅτι ὁ Ζεὺς ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς φυλακῆς, καὶ ὅτι κατασκευάζουσι τὸν κεραυνὸν αὐτοῦ, καὶ κατατοξεύονται ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος· διότι ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου διαλύει τὴν σύστασιν αὐτῶν. Ἐκλαμβάνονται δὲ προσέτι καὶ εἰς ἀνθρώπους μεγαλοσώμους, ἀνόμους καὶ ἀσεβεῖς.

ΕΚΑΤΟΓΧΕΙΡΕΣ.

Τρεῖς ἦσαν οἱ Ἑκατόγχειρες, ὁ Βριάρεως, γνωστὸς κοινῶς ὑπὸ τῷ ὀνόματι τοῦ Αἰγαίωνος (*), ὁ Γύγης καὶ ὁ Κόττος. Καὶ ὁ μὲν Βριάρεως ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ βίαια, βίαιος καὶ κατὰ πρόσθεσιν τοῦ ρ, βριαρὸς, τούτεστι βαρὺς, καὶ ἰσχυρὸς· ὁ δὲ Γύγης σημαίνει τὴν γῆν ἰωνικῶς, ὡς γηγενής· ὁ δὲ Κόττος, παρὰ τὸ κοττεῖν, τούτεστι τύπτειν.

Ἀλληγοροῦνται δὲ εἰς τὰ βίαια καὶ ταραχῶδη πνεύματα, τὰ ὅποια γινώσκονται ἐκ τῶν ἀτμῶν, τῶν διεγειρομένων ὑπὸ τῆς περιφορᾶς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς· ὅθεν καὶ αἱ ποιηταὶ ἐπλασαν, ὅτι ἦσαν τέκνα αὐτῶν, καὶ ὠνόμασαν αὐτὰ καὶ Ἑκατόγχειρας, δηλοῦντες διὰ τούτου τὴν ἀκράτητον καὶ μεγίστην αὐτῶν δύναμιν. Ἐλεγον δὲ, ὅτι ὁ Οὐρανὸς ἐκράτει αὐτοὺς δεδεμένους εἰς τὰ Τάρταρα, τούτεστιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς, καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς ἔπειτα, δηλαδὴ ὁ αἰθήρ, πολεμῶν τοὺς Τιτῆνας, δηλονότι τὰ αἰθέρια πάθη, ἔλυεν αὐτοὺς· ἐπεὶ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν συμβαίνουσιν ἀνεμοὶ σφοδροί, καὶ οὕτω διαλύεται ἡ σύστασις τῶν ξηρῶν ἀναθυμιάσεων.

Ἄλλοι δὲ, ἐξηγούντες τοὺς ἐν τῇ Ἀράφωδιᾳ τῆς Ἰλιάδος στίχους 399—404, σημειοῦσιν ἄλλην ἀλληγορίαν τοῦ Βριάρεως, ἐννοοῦντες Δία τὸ πῦρ, ἐπιβουλευόμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων στοιχείων, τῆς Ἥρας, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τούτεστι τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος, καὶ τῆς γῆς, διὰ τινὰ μεταξὺ αὐτῶν γενομένην σύγχυσιν, ὅπότε ἀντέστη ἡ Θέτις, δηλονότι ἡ πρὸς ἄλληλα πάλιν συγκεκραμένη διάταξις, ἔχουσα σύμμαχον τὸν Βριάρεων, τὸν ἑκατόγχειρα· ἐπεὶ δὲ τὸ τοιοῦτον πάθος ἀπαιτεῖ βριαρὰν καὶ πολὺχειρα δύναμιν, ἀνωτέραν τῆς συγχύσεως.

ΓΙΓΑΝΤΕΣ.

Τοὺς Γίγαντας ἐγέννησεν ἡ Γῆ ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκτμηθέντος Οὐρανοῦ. Οἱ περιφανέστεροι αὐτῶν ἦσαν ὁ Ἐγγελάδος, ὁ Ἀλκυωνεύς, ὁ Τυρῶν, ὁ Ἰππόλυτος, ὁ Κλειτίας, ὁ Πάλλας, ὁ Πολυδάτης, ὁ Ἰώτος καὶ ὁ Ἐριάλτης, ἄνδρες ἢ μᾶλλον τέρατα ἐξόχου μεγέθους καὶ σωματικῆς βάρους, ἔχοντες κατὰ τινὰς καὶ πόδας δράκοντος. Διὰ προτροπῆς τῆς μητρὸς αὐτῶν ἐκίνησαν οὗτοι κατὰ τοῦ Διὸς τὸν ὑμνούμενον ἐκεῖνον πόλεμον, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁμοῦς

(*) Πλάτ. Α. 402—4. = Ὁ ἑκατόγχειρον καλέσσα' ἐς μακρὸν Ὀλυμπον, ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ τε πάντες Αἰγαίων'. . . .

δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐξέλθωσι νικηταί· ἐπισωρεύσαντες ἐπ' ἄλληλα τὰ ὄρη, Ὅσσαν, Πήλιον, Οἶτην, Ῥοδόπην, καὶ ἄλλα, ἐφόρμησαν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦτου εἰς τὸν Ὀλυμπον μετὰ πετρῶν· ἀλλὰ τελευταῖον ἐνίκησαν οἱ θεοί, παραλαβόντες σύμμαχον τὸν Ἡρακλέα. Ἡττηθέντες δὲ οἱ Γίγαντες, οἱ μὲν αὐτῶν, κεραυνωθέντες ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἐκρημνίσθησαν εἰς τὰ Τάρταρα· οἱ δὲ ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν ὀρέων ἐκείνων· οἷον ὁ Τυφὼν ὑπὸ τὴν Αἰτνῆν, ὅθεν κατὰ τὸν μῦθον ἀγωνίζεται πάντοτε ν' ἀνακύψῃ, καὶ φλόγας πυρὸς ὑπ' ὀργῆς ἐξερεύγεται.

Οἱ παρ' Ὀμήρῳ Γίγαντες εἶναι ἔθνος ἄγριον καὶ ὑπερήφανον, κατοικοῦν ἐν Τρινακίᾳ πλησίον τῶν Φαιάκων, τὸ ὅποιον ὁ Ζεὺς ἐξωλόθρευσε διὰ τὰς ἀνόμους αὐτοῦ πράξεις (*).

Ἐὰν ἐξετάσωμεν καλῶς τοὺς τόπους, ἐν οἷς λέγεται ὅτι συνέβη ἡ γιγαντομαχία, εὐκόλως ἐρμηνεύεται ὁ περὶ αὐτῶν φερόμενος μῦθος. Ἡ Πηλὴνη, καὶ ἡ παρ' αὐτῇ κειμένη πόλις Φλέγρα, ἐτε δὲ καὶ τὰ Φλεγραιᾶ πεδία, ἦσαν ὀνομαστὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς γινομένους σεισμούς· ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις καὶ ἡ Ἰταλικὴ χώρα παρὰ τῇ Κύμῃ, ἥτις ἦτο πλήρης ἀτμῶν καὶ ἀναθυμιάσεων, καὶ ἡ ἐν Ἰσπανίᾳ παρὰ τῇ Ταρτησσῷ, ἐν αἷς ἐπλάττετο ὡσαύτως ἡ κατὰ τῶν θεῶν μάχη τῶν Γιγάντων. Οἱ δὲ κατ' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντες κεραυνοὶ καὶ πομπήρες οὐδὲν ἄλλο ἐμφαίνουσιν, ἢ ἡραίστεια καὶ πυρίπνοα ὄρη, περὶ ὧν οἱ παλαιοὶ ἤθελον νὰ φανερῶσιν διὰ τῆς εἰκονικῆς αὐτῶν γλώσσης, ὅτι τελευταῖον ἐξεκαύθησαν, ἢ ἐπαυσαν νὰ καίωσι· τοῦτο δὲ ἐσήμαινον, λέγοντες, ὅτι ἡττήθησαν· ἡ δὲ μετὰ ταῦτα διακόσμησις τοῦ μύθου πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τοὺς ποιητάς.

ΚΡΟΝΟΣ.

Ὁ Κρόνος, λαβὼν μετὰ τὴν καθάρσιν τοῦ Οὐρανοῦ τὰς ἡνίας τῆς βασιλείας, ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ῥέαν, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Πλούτωνα, τὸν Ποσειδῶνα, τὸν Δία, τὴν Ἑστίαν, τὴν Δήμητρα καὶ τὴν Ἥραν. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τινὰ προφητείαν ἐπέκειτο εἰς αὐτὸν ὁμοία ἐκθρόνισις, ὅποια συνέβη εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἢ, ὡς ἄλλοι διηγούνται, οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῦ ἀδελφοὶ ἐπέτρεπον εἰς αὐτὴν νὰ βασιλεύῃ μόνον, ἐν ὅσῳ δὲν εἶχεν ἀπογόνους, μυθολογοῦσιν, ὅτι κατέτρωγε τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἅμα γεννώμενα. Ἀλλ' ἡ γυνὴ καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ῥέα, γεννήσασα τὸν Δία, εἰς μὲν τὸν πατέρα ἔδωκε νὰ καταπίῃ ἀντὶ τοῦ βρέφους πέτραν ἐσπαργανωμένην, αὐτὸν δὲ τὸν Δία ἐκράτῃς πρὸς καιρὸν κεκρυμμένον, ἔπειτα δὲ ἐπέμψεν εἰς Κρήτην, ὅπου ἀνέτρεφῃ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν Ἀδραστείας καὶ Ἰδῆς, τῶν θυγατέρων τοῦ Μελισσέως, καὶ ἐποτίσθη τὸ γάλα τῆς αἰγὸς Ἀμάλθειας διὰ τοῦ κέρατος αὐτῆς τῆς αἰγός· οἱ δὲ Κορύβαντες, ἱερεῖς τῆς Κυβέλης, χορεύοντες ἐκρότουν τὰ τύμπανα, ἵνα μὴ ἀκούῃ ὁ Κρόνος τὸν κλαυθμὸν τοῦ Διὸς. Αὐξήθει δὲ ὁ Ζεὺς, ἅψ' οὗ ὁ Κρόνος διὰ τινος ὑπὸ τῆς Μήτιος δοθέντος εἰς αὐτὸν φαρμάκου ἐξήμεσε τὰ καταποθέντα τέκνα, ἡρώδη μετὰ τούτων, καὶ πολέμησας τὸν πατέρα, ἐξέβαλεν αὐτὸν τῆς βασιλείας. Διω-

(*) Ὀμήρ. Ὀδύσ. II. 206. E. 120.

χθεις δὲ ὁ Κρόνος ἦλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸς τὸν βασιλέα Ἰανόν, ὅπου διδάσκων τὴν γεωργικὴν, εἰσῆγαγε τὴν εὐνομίαν, καὶ ἐξημέρωσε τοὺς Ἰταλοὺς, οἵτινες καὶ ἔλεγον, ὅτι ἀνέτειλε τότε εἰς αὐτοὺς ὁ χρυσοῦς αἰὼν.

Ἀλληγορεῖται δὲ ὁ Κρόνος εἰς τὸν χρόνον, ὅθεν παράγεται καὶ τὸ ὄνομα κατὰ μετάθεσιν τοῦ πρώτου δασέος γράμματος εἰς φίλόν, καὶ ἐξ οὗ προκύπτει ὁ μῦθος, ὅτι κατέτρωγε τὰ γεννώμενα τέκνα· διότι ὁ χρόνος ἀφανίζει καὶ κρύπτει πάντα τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς φανερούμενα.

Ἐλατρεύετο δὲ μετὰ μεγάλης τιμῆς, καὶ κατ' ἀρχὰς μάλιστα οἱ Καρχηδόνιοι, οἱ Γάλλοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἐκ τῶν Πελασγῶν κάτοικοι τῆς Ἰταλίας προσέφερον εἰς αὐτὸν ἀνθρωπίνους θυσίας. Οἱ περιφημότατοι ναοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἐν Ὀλυμπίᾳ, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἥλιδος, καὶ ἐν Δρεπάνῳ, πόλει καὶ ἀκρωτηρίῳ τῆς Σικελίας· ὁ δὲ ἐν Ῥώμῃ ναὸς αὐτοῦ ἐχρησίμευεν ἅμα καὶ εἰς κοινὸν τῆς πολιτείας θησαυροφυλάκιον. Ἐπανηγυρίζον δὲ εἰς τιμὴν αὐτοῦ οἱ μὲν Ἕλληνες τὰ Κρόνια ἢ Πελώρια, κατὰ πᾶσαν δωδεκάτην ἡμέραν τοῦ ἑκατομβαιῶνος μηνός· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, τὰ Saturnalia, κατὰ τὸν δεκέμβριον μῆνα, ἐπὶ ἑξ ἡμέρας, ἐν αἷς ἐπεκράτει παντελὴς ἀργία· διότι οὔτε ἡ σύγκλητος συνήρχετο τότε εἰς συνεδρίασιν, οὔτε εἰς τὰ σχολεῖα ἤρχοντο οἱ παῖδες, οὔτε ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐξετελούντο αἱ δίκαι· ἀλλὰ πάντες καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι ἀνεπαύοντο, παραδιδόμενοι εἰς συμπόσια καὶ εὐθυμίας· οἱ δοῦλοι μάλιστα ἐφόρουσαν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ δεικνόντων παρὰ τὴν τράπεζαν ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτῶν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀρχαίας ἐλευθερίας, τῆς ὁποίας ἀπέλαυνον οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τοῦ Κρόνου, ὅτε ἦσαν πάντες ἰσότημοι.

Ζωγραφεῖται δὲ ὁ Κρόνος γέρον, βαθυγένειος, ἔχων ἐν τῇ χειρὶ ἄρπην, καὶ ἐπιστηριζόμενος εἰς ἀποκεκομμένον κορμὸν δένδρου, περὶ ὃν στρέφεται ὡς σύμβολον τοῦ χρόνου ὄρις.

ΡΕΑ.

Ἡ Ῥέα ἦτο θυγάτηρ, ὡς εἶδομεν, τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, καὶ γυνὴ τοῦ Κρόνου. Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ συγχέουσιν αὐτὴν ἐνίοτε μὲν μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς Γῆς· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ, μετ' ἄλλης τινὸς νεωτέρας θεᾶς, τῆς Κυβέλης, ἣτις ἐλατρεύετο τὸ πρῶτον ἐν Φρυγίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς μεγάλης μητρὸς, τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, τῆς Ἰδίας μητρὸς. Ὡς τοιούτῃ λέγεται θυγάτηρ ἡγεμόνος τινὸς τῆς Φρυγίας, Μαίονος ὀνομαζομένου, ὅστις εὐθὺς μετὰ τὴν γένεσιν αὐτῆς ἀγανακτήσας, ὅτι δὲν ἐγεννήθη ἄρσεν, ἐξέθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ ὄρος Κύβελον, ὅπου ἐγαλακτοτροφήθη ὑπὸ ἀγρίων θηρίων, καὶ εὐρέθη ἔπειτα καὶ ἀνετράφη ὑπὸ ποιμένων. Διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν σωφροσύνην κατέστη ἐρασιμία εἰς τὸν λαόν· ἄλλ' ἀγαπήσασα ὕστερον νέον τινὰ Φρύγᾳ, Ἄτυον καλούμενον, τὸν ὅποιον καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς λατρείας αὐτῆς, καὶ καταφρονήσασα ὑπ' αὐτοῦ, περιέπεσεν εἰς ὀλέθριον μαγίαν. Ἀποθνήσκει δὲ εἰς τὴν ἐρημίαν, διέτριβε κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ πύτνι, εἰς ἣν μετεμόρφωσε τὸν Ἄτυον μετὰ θάνατον. Ἐκεῖ δὲ μακράν τῶν ἀνθρώπων εὐρισκομένη, ἐπενόησεν ἰδίῳ τι εἶδος κυμβάλων καὶ συρίγγων, δι' ὧν ἀ-

ποτελοῦσα θορυβώδη τιὰ μουσικὴν, περιήρχετο μαίνομένη πᾶσαν τὴν ἔρημον. Οἱ ἱερεῖς αὐτῆς Κορύβαντες, ἢ Κουρήτες, οἱ κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους καὶ Γάλλοι, ἀπὸ τοῦ Γάλλου, ποταμοῦ τῆς Φρυγίας, μετονομασθέντες, ἄνδρες ἀφιερωμένοι ὅλως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τῆς δημοσίας αὐτῆς λατρείας ἐθίμων, ἐμιμοῦντο τὴν μουσικὴν ταύτην κατὰ τὰς ἐορτὰς αὐτῆς.

Ἀλληγορεῖται δὲ ἡ Ῥέα εἰς τὴν γῆν, ὅθεν καὶ ὠνομάσθη οὕτω παρὰ τὸ ῥέειν ῥῆμα· διότι ἐξ αὐτῆς ρέουσι καὶ διαχέονται πάντα.

Ζωγραφεῖται δὲ διάδημα ἐπὶ κεφαλῆς ἔχουσα μετὰ πύργων καὶ πόλεων, καθὼς πρώτη διδάξασα τοὺς ἀνθρώπους νὰ κτίζωσι πόλεις· καὶ ἐνδεδυμένη ποικίλῃ, καὶ ποτὲ μὲν κρατοῦσα σκήπτρον, ποτὲ δὲ, κλειῖδα.

ΖΕΥΣ.

Γίδς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἑστίας, τῆς Δήμητρος, τῆς Ἥρας, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Πλούτωνος.

Κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τῆς Ἑλλάδος διάφοροι ἦσαν καὶ αἱ περὶ τοῦ θεοῦ τούτου ιδέαι. Οἱ μὲν Πελασγοὶ ἐξ ἀρχαίων ἤδη χρόνων ἐλάτρευον τὸν Δία ὡς τὸ σύμβολον τῆς φύσεως, ἔχοντες ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον αὐτοῦ· κατὰ δὲ τὰ ὄργια τοῦ Ὀρφικοῦ ἐσήμαινεν ὁ Ζεὺς τὸν αἰθέρα, τούτεστι τὴν λεπτοτάτην καὶ πυρῶδη οὐσίαν τοῦ ἀέρος, καὶ διὰ τοῦτο ἐμυθολόγουν, ὅτι ἔλαβε γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἥραν, ἣν οὖν τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, ὅστις εἶναι κατώτερος τοῦ αἰθέρος. Ἐξ αὐτῆς τῆς ἀλληγορίας ἐξηγεῖται ὁ μῦθος, ὅτι ἐπεθύμησέ ποτε ὁ Ζεὺς νὰ κρεμάσῃ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἄλυσιν, ἀφ' ἧς νὰ ἐξαρηθῶσι πάντες οἱ θεοὶ, καὶ ὁμως νὰ μὴ θυνθῶσι πάντες ὁμοῦ νὰ κατασπάσωσιν αὐτὸν πρὸς τὰ κάτω αὐτὸς δὲ τὸναντίον ἐδύνατο οὐχὶ μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ν' ἀνασύρῃ εἰς ἑαυτὸν, καὶ νὰ θέσῃ αὐτοὺς ἔπειτα εἰς τὴν ἄκραν τοῦ Ὀλύμπου, ἀφίνων αὐτοὺς οὕτω κρεμαμένους εἰς τὰ νέφη (*)· πᾶσαι δηλαδὴ αἱ δυνάμεις τῶν κατωτέρων στοιχείων, καὶ ἡνωμέναι, δὲν δύνανται νὰ κατασπάσωσι τὸν αἰθέρα ἀπὸ τῆς ἑδρας αὐτοῦ.

Κατ' ἄλλην ὑψηλοτέραν ιδέαν ὁ Ζεὺς λέγεται πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, ὡς ὀνομάζει αὐτὸν ὁ Ὅμηρος· δὲν λαμβάνεται ὁμως ἐπὶ τοῦ ὑψίστου ὄντος, τοῦ δημιουργοῦ τοῦ παντός, ἀλλ' ἀνήκει μᾶλλον ἐνταῦθα ἢ περὶ τοῦ Ἑρκείου Διὸς ιδέα, τοῦ κυβερνήτου καὶ προστάτου τῆς οἰκίας, τῶν οἰκογενειῶν, καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν, προσέτι δὲ καὶ ὅλου τινὸς ἔθνους καὶ ὅλης χώρας, ὅθεν ἀπλῶς τοπικῆς τινος θεότητος. Καθὼς τοιοῦτος, δοξάζεται κυβερνήτης τῶν ἀνθρωπίνων τυχῶν, ἔχων ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτοῦ δύο λάρνακας, τὴν μὲν περιέχουσιν τὸ καλόν, τὴν δὲ τὸ κακόν, καὶ διανέμων εἰς τοὺς θνητοὺς ποτὲ μὲν καὶ ἐκ τῶν δύο ἀναμίξ, ποτὲ δὲ ἐκ μιᾶς μόνης.

Ἔχει δὲ ιδιότητας τὰς ἐξῆς. Εἶναι σοφώτατος πάντων τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἀληθής, καὶ εἰς τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ ἀμετάστροφος· καρδιογνώ-

(*) Ὁμ. II..

στης, καλοκῆραθος, εἰσακούων τὰς δεήσεις τῶν θνητῶν, καὶ κολάζων αὐστηρότατα τὴν ἐπιπορκίαν· βδελύσσεται τὴν ἀδικίαν, ἀποστρέφεται τὴν ὀμότητα, καὶ ἀγαπᾷ εἰς ἄκρον τὴν ἐπιείκειαν. Ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος ὢν, ὑπόκειται ὅμως καὶ αὐτὸς εἰς τὴν εἰμαρμένην, ἄγνωστόν τι καὶ ἐν τῷ σκότει περιεκαλυμμένον ὄν. Αἱ περὶ τοῦ Διὸς αὐταὶ ἰδέαι, αἱ ἀπαντῶμεναι ἤδη παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἄλλοις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποιηταῖς, ἀνεπτύσσοντο μετὰ ταῦτα πάντοτε ἐπὶ μᾶλλον, καθ' ὅσον οἱ Ἕλληνες ἐπαιδεύοντο ἀκριβέστερον, καὶ εἰς καθαρωτέραν φιλοσοφίαν ἐνέκυπτον.

Ἐγεννήθη δὲ ὁ Ζεὺς καὶ ἀνετράφη ἐν Κρήτῃ, καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἰδῆς· διότι χρησμός τις ἀπεκάλυψεν εἰς τὴν Ῥέαν νὰ γεννήσῃ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐκείνου τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἵνα μὴ καταποθῇ ὑπὸ τοῦ Κρόνου. Ἀλλ' ὅμως λέγεται ὅτι ἐγεννήθη καὶ ἐπὶ τοῦ Δικταίου ὄρους τῆς Κρήτης, ἥ καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἐν Θήβαις, ἐν Αἰγαίᾳ τῆς Ἀχαΐας, ἥ καὶ ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας. Ὡσαύτως διάφοροι εἶναι καὶ αἱ γυνᾶμαι περὶ τοῦ τόπου τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ. Κατὰ μὲν τὸν Ὀμήρῳ ἡ Ῥέα ἐκρύβεν αὐτὸν καὶ ἀνέθρεψεν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ὄρους Ἀργαίου· οἱ δὲ Ἀρκαῶδες καὶ οἱ Μεσσήνιοι δοξάζουσιν, ὅτι ἀνέθρεψαν αὐτὸν αἱ Νύμφαι, παραλαβοῦσαι παρὰ τῶν Κουρήτων. Κατὰ δὲ διήγησιν ἄλλων αὐτῇ ἡ Ῥέα παρέδωκε τὸν Δία εἰς τοὺς Κουρήτας, καὶ οὗτοι πάλιν εἰς τὰς Νύμφας Ἀδράστειαν καὶ Ἰδην, αἵτινες ἐπότισαν αὐτὸν τὸ γάλα τῆς αἰγῆς Ἀμάλθειας· οἱ δὲ Κουρήτες, χορεύοντες, ἐκτύπουν τὰ τύμπανα, ἵνα μὴ ἀκούῃ ὁ Κρόνος τὸν κλαυθμὸν τοῦ Διὸς. Μεγαλυθεις δὲ ὁ Ζεὺς, συνέπραξεν εὐθὺς εἰς τινα σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἡ μήτηρ αὐτοῦ συνέλαβε κατὰ τοῦ Κρόνου. Ἐδῶκεν εἰς αὐτόν, λαθὼν παρὰ τῆς Μήτηρος, ἐμετικὸν φάρμακον, τὸ ὁποῖον ἐκείνος πῶν, ἐξῆμισε πάντα τὰ καταποθέντα τέκνα, προζέτι καὶ τὴν ἐσπαργανωμένην πέτραν, τὴν ὁποίαν ὁ Ζεὺς ἔθηκεν ἔπειτα μνημεῖον εἰς τὴν Πυθῶνα, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ. Συναθροίσας δὲ ὕστερον στράτευμα ἱκανόν, κατεπολέμησε τοὺς Τιτᾶνας, ἡλευθέρωσε τὸν πατέρα αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον οὗτοι ἐκράτουν ἐν φυλακῇ, μαθόντες, ὅτι ἔχει ἀπογόνους ἀρσενικοὺς, καὶ κατέστησεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν θρόνον· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, φοβούμενος ἴσως ἐκ τινος χρησμοῦ τὸν κίνδυνον, ἐκθρονίσας αὐτὸν ἀπεδίωξε, καὶ οὕτως ἔμεινεν ἥσυχος καὶ μόνος κύριος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Διαμοιράσας δὲ τὸ βασίλειον καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, εἰς μὲν τὸν Ποσειδῶνα ἀφῆκε τὸ βασίλειον τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν ὑδάτων· εἰς δὲ τὸν Πλούτωνα, τὸ βασίλειον τοῦ ᾗδου, καὶ αὐτὸς ἐκράτησε τὸ τοῦ οὐρανοῦ. Ἐκτοτε ἔγινε βασιλεὺς τῶν θεῶν ἡ δὲ ἰδέα αὕτη προέκυψεν, ὡς φαίνεται, κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς εἶχεν ἔτι πολλοὺς μικροὺς βασιλεῖς· καθὼς οὗτοι ἀνηγόρευον πολλὰς ἐξ ἑαυτῶν γενικὸν τινα βασιλέα ἢ ἐπιστάτην, προτιμῶμενον τῶν λοιπῶν, ὅποιος, φέρ' εἰπεῖν, ἦτον ὁ Ἀγαμέμνων ἐν τῷ τρώϊκῳ πολέμῳ, τὰ αὐτὰ κατὰ τὰς διηγήσεις τῶν ποιητῶν ἔπραττον καὶ οἱ θεοί. Ἀνηγόρευσαν λοιπὸν βασιλέα καὶ ἀρχηγὸν αὐτῶν τὸν Δία, ἔχοντα τὸ δικαίωμα νὰ συγκαλῇ αὐτοὺς εἰς βουλὴν, ὡς αἱκεῖ προῦκαιτο σκέψις περὶ ἀξίων λόγου πραγμάτων. Ὁ βασιλεὺς Ζεὺς παρίσταται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου παντάπασι κατὰ

τάς τότε περὶ βασιλείων ιδέας, καὶ ὅλος δὲ ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ περιγράφεται κατὰ τὰ τότε ἦθη τῶν ἀγρίων καὶ ἐμπαθῶν ἡρώων.

Πρώτη γυνὴ τοῦ Διὸς ἦτογ ἡ Μῆτις, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἡ φοινιμιστάτη πάντων τῶν θεῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ προσεῖπον, ὅτι τὸ ἐξ αὐτῆς γεννηθισόμενον τέκνον μέλλει ν' ἀρπάσῃ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, κατέπιεν αὐτήν, ἔγκυν οὖσαν, καὶ ἐγέννησεν ἔπειτα ἐκ τῆς κεφαλῆς τὴν Ἀθηνᾶν. Δευτέρα δὲ σύζυγος αὐτοῦ ἦτογ ἡ Θέμις, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὰς Ὠρας καὶ τὰς Μοῖρας· καὶ τρίτη, ἡ Ἥρα. Παρὰ ταύτας ἡγάπα προσέτι καὶ τὴν Διώνην, θυγατέρα τοῦ Αἰθήρος καὶ τῆς Γῆς, ἐξ ἧς λέγουσιν τινες ὅτι ἐγέννησε τὴν Ἀφροδίτην τὴν Μνημοσύνην, θυγατέρα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, γεννήσασαν ἐξ αὐτοῦ τὰς ἑννέα Μούσας· τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Δήμητρα· τὴν Εὐρυνόμην, τὴν κόρην τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος καὶ μητέρα τῶν Χαρίτων· τὴν Λητώ, θυγατέρα μὲν τοῦ Κοῖου καὶ τῆς Φοίβης, μητέρα δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐκ δὲ τῶν θνητῶν ἐρωμένων αὐτοῦ ἀναφέρονται ἡ Δανάη, θυγάτηρ τοῦ Ἀκρίσιου, καὶ μήτηρ τοῦ Περσέως· ἡ Νόβη, θυγάτηρ τοῦ Φορονέως· ἡ Μαῖα, τοῦ Ἀτλαντος, καὶ μήτηρ τοῦ Ἑρμοῦ· ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Ταυγέτη, μήτηρ τοῦ Λακεδαιμόνου, καὶ ἡ τρίτη ἀδελφὴ Ἠλέκτρα, μήτηρ τοῦ Δαρδάνου· ἡ Σεμέλη, θυγάτηρ τοῦ Κάδμου, καὶ μήτηρ τοῦ Διονύσου· ἡ Εὐρώπη, θυγάτηρ τοῦ Φοίνικος, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀγήνορος καὶ τοῦ Κάδμου, καὶ μήτηρ τοῦ Μίνως· ἡ Καλλιστώ, θυγάτηρ τοῦ Λυκάονος· ἡ Ἰώ, τοῦ Ἰνάχου· ἡ Λήδα, τοῦ Αἰτωλοῦ βασιλέως Θεστίου, ἡ Γλαύκου, καὶ μήτηρ τῆς Ἑλένης· ἡ Αἴγινα, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ, καὶ μήτηρ τοῦ Αἰακοῦ· ἡ Ἀντιόπη, θυγάτηρ τοῦ Νυκτέως, καὶ μήτηρ τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τελευταῖον ἡ Ἀλκμήνη, μήτηρ τοῦ Ἡρακλέους.

Ἰνομάσθη δὲ Ζεὺς ἡ παρὰ τὸ ζῆν, ὡς πρόξενος τῆς ζωῆς, ἡ παρὰ τὸ δεῦω ῥῆμα, τούτεστι βρέχω, δεῦς, καὶ αἰολικῶς σδεῦς. Ἀλληγορεῖται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους· πρῶτον μὲν φυσικῶς εἰς τὴν ὕλην, ἐξ ἧς παρήχθησαν τὰ πάντα, ὅθεν καὶ πατήρ ἂν ὁ ῥῶν τε θεῶν τε λέγεται· ἔπειτα δὲ εἰς τὸν ἥλιον, καὶ εἰς τὴν ζωογόγον καὶ φερέσβιον δύναμιν, δι' ἧς γίνονται οἱ καρποὶ πρὸς τροφὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων. Ἠθικῶς δὲ ἀλληγορεῖται εἰς τὸν νοῦν, διὰ τοῦτο καὶ λέγουσιν, ὅτι λαμβάνει γυναῖκα τὴν Μῆτιν, τούτεστι τὴν βουλήν καὶ σκέψιν, ἐξ ἧς γεννᾷ τὴν Ἀθηνᾶν· ἐπειδὴ ὁ νοῦς, ὅταν σκέπτεται ὀρθῶς, γεννᾷ τὴν φρόνησιν.

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὸν τὰ μὲν ἄνω γυμνόν, τὰ δὲ κάτω κεκαλυμμένον, ἐπειδὴ τὰ μὲν οὐράνια εἶναι καθαρὰ, τὰ δὲ γῆινα, κεκαλυμμένα ὑπὸ νεφῶν καὶ ἄλλων ὑλῶν· καὶ εἰς μορφήν μεγαλοπρεποῦς ἀνδρός, ἔχοντα γένεια μέτρια, καθήμενον ἐπὶ θρόνου, ὀηλοῦντες διὰ τοῦτο τὸ ἐδραῖον καὶ ἀκλόνητον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ κρατοῦντα τὸν κεραυνόν, ἢ τὸν ἄετον, ἢ τὴν νίκην, τὰ ὅποια ἐσήμαινον τὴν κυριότητα· ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ, τὸ σκῆπτρον, ὡς σύμβολον τῆς ἡγεμονίας καὶ βασιλείας.

Ἐλατρεῦετο δὲ ὁ Ζεὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μετὰ πολλῆς εὐσεβείας· εἰς τὰ τρία χρηστήρια, τὸ μὲν ἐν Δωδώνῃ, τὸ δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῷ ἱερῷ σπηλαίῳ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ἰδῆς, ἐδηλοποιεῖ εἰς τοὺς μαντευομένους

τάς βουλάς αὐτοῦ. Ἐν Ὀλυμπίᾳ, κατὰ τὴν Ἡλίδι τῆς Πελοποννήσου, παρὰ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν, εἶχε μεγαλοπρεπέστατον ναόν, ἐν ᾧ εὕρισκετο τὸ ὑπὸ τοῦ περιφήμου ἑρμογλύφου Φειδίου κατεσκευασμένον ἄγαλμα αὐτοῦ, πεντήκοντα πῆγχεις ὕψηλόν, ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ, τὸ ὅποιον διὰ τὸ ὠραῖον καὶ σπάνιον τῆς κατασκευῆς κατετάχθη μετὰ ταῦτα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπὶ τοῦ κόσμου θαυμάτων. Εἶχε δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς ναοὺς καὶ ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐν διαφόροις ἄλλοις τόποις, τῶν ὁποίων φέρει ἐνίοτε καὶ τὰ ὀνόματα.

Καθ' ἕκαστον ἰούλιον (ἐκατομβαιῶνα) ἐπανηγυρίζοντο εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς μετὰ τετραετὴ περίοδον ἐν Ὀλυμπίᾳ διὰ πέντε ἡμερῶν οἱ διάσχημοι ἐκείνοι Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, οἱ συνιστάμενοι εἰς τὸ ἄλμα, τὴν ποδῶκειαν, τὸν δίσκον, τὸ ἀκόντιον καὶ τὴν πάλην, κατασταθέντες κατὰ μὲν τινὰς ὑπὸ τοῦ Διὸς αὐτοῦ, εἰς ἀνάμνησιν τῆς κατὰ τῶν Τιτάνων νίκης· κατὰ δὲ ἄλλους, ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἢ Πέλοπος. Οὐχ ἤττον τῶν Ἑλλήνων ἐσέθεντο τὸν Δία καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ἀνεγείραντες εἰς λατρείαν αὐτοῦ καὶ ἄλλους μὲν πολλοὺς ναοὺς, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὸν μεγαλοπρεπέστατον ἐκείνον ἐντὸς τοῦ Καπιτωλίου ἐπὶ τοῦ Ταρπινίου ὄρους, ὅθεν καὶ ὀνομάζεται πολλάκις ὑπ' αὐτῶν Καπιτώλιος Ζεὺς (Jupiter Capitolinus) (*).

Εἰς τὰς θυσίας αὐτοῦ προσέφερον ἐξαιρέτως βόας· μεγάλη δὲ θυσία ἐξ ἑκατὸν βοῶν, τελευμένη ἐν ἰδίαις πανηγύρεσιν, ὀνομάζετο ἑκατόμβη.

Ἦσαν δὲ εἰς αὐτὸν ἱερά ἕκ μὲν τῶν δένδρων ἡ ὄρυς καὶ ἡ φηγός· ἐκ δὲ τῶν πετεινῶν, ὁ ἀετός.

Ἐπίθετα αὐτοῦ, ἀπαντῶμενα παρὰ τοῖς ποιηταῖς, εἶναι ταῦτα· Ὑπατος, Ὑπερμενής, Μεγασθενής, διὰ τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἰσχύιν· Μητιέτης, διὰ τὴν φρόνησιν· Νεφεληγερέτης, Κελαινεφής, Ὑψίθρεμέτης, Ἐριθρεμέτης, Ἐριγδοῦπος, Ἐρισμάραγδος, Κεραυφοδρόντης, Καταιβάτης, Ἀργικέραυγος, Τερπικέραυνος, Ἀσεροπητής, διότι ὀνομιζέτο πασαιτίος τῶν νεφῶν, τῶν βροντῶν, τῶν

(*) Τὸ Καπιτώλιον ἦτον ἡ περίφημος ἀκρόπολις τῆς ἀργαίας Ῥώμης, ἀνεγερθεῖσα κατὰ πρῶτον τὸ ἔτος 140 μετὰ τὴν κτίσιν τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ταρκυνίου Πρίσκου· ὀνομάσθη δὲ Καπιτώλιον, ἰσχυρὰ ἐπὶ τῆς καταβολῆς τῶν θεμελίων εὐρέθη ἀκέραιος εἶναι καὶ ἀδιάρθρωτος ἡ κεφαλὴ Τύλου τινὸς (caput Tuli), ἐνταφισθέντος ἐκεῖ ἀπὸ πολλοῦ ἡδὴ χρόνου. Τὸ εἰκοδόμημα κατεῖχε τέσσαρα πλῆθρα γῆς, καὶ περιελάμβανε τρεῖς περικαλλεστάτους ναοὺς, ἕκ μὲν δεξιῶν τὸν τῆς Ἀθηνᾶς, κατὰ δὲ τὸ μέσον τὸν τοῦ Διὸς, καὶ ἐξ εὐωνόμων τὸν τῆς Ἥρας. Τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς, κατ' ὄρχας ἐξ ἐλέφαντος ἐξεργασμένον, κατεσκευάσθη ἔπειτα ἐκ χρυσοῦ ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ. Ἦτο δὲ ὁ ναὸς πολυτελέστατος κεκοσμημένος· διότι καὶ οἱ ὕπατοι καθιέρουν εἰς αὐτὸν τὰ κάλλιστα τῶν ἐναθιμάτων ἐκ τῶν λαφυραγωγεμένων ἀπὸ τῶν ἡττηθέντων ἐθνῶν, καὶ οἱ αὐτοκράτορες ἐφιλοτιμοῦντο νὰ προσφέρωσι διαφόρους μεγαλοδωρεάς, ὡς, παραδείγματος χάριν, ὁ Αὐγουστος, δεξίχλια χρυσᾶ νομίσματα. Ἐν αὐτῷ προσέτι οἱ ὕπατοι, μέλλοντες ν' ἀναβιβάσῃ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν τὰ καθήκοντα, καὶ οἱ στρατηγοὶ, πρὶν ἐξέλθωσιν εἰς ἐκστρατείαν, προσέφερον λαμπρὰς καὶ βαρυτίμους θυσίας. Ἐκὴν δὲ τὸ Καπιτώλιον τρίς· τὸ μὲν πρῶτον, ἐπὶ τῶν ταρχῶν τοῦ Μαρίου· ἔπειτα δὲ, ἐπὶ τῶν τοῦ Οὐτέλλου καὶ τῶ τρίτον, περὶ τὸ τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Οὐεσπασιανοῦ. Ὁ Δομιτιανὸς, ἀνήγγειρεν αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἐρείπειων, καὶ εὐρύτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον ὠκοδόμησεν, ἢ τὸ πρῶτον, καταναλώσας 1200 τάλαντα (ὑπερ τὰ ἐπὶ ἑκατομ. δραχμ.).

ἀστροπῶν, καὶ τῶν κέραυνων· Τιτανοκράτωρ καὶ Γίγαντες οὐρανῶν, ὡς κατατροπώσας τὰς Τιτᾶνας, καὶ ἐξολοθρεύσας τοὺς Γίγαντας· Κτησίος, ὡς πλουτοδότης, λατρευόμενος μάλιστα ὡς τοιοῦτος ἐν Φλυσύντι· Ἰκέσιος, ὡς ἔφορος τῶν ἱκετῶν· Ξένιος, ὡς προστάτης τῶν ξένων· Ὀμόγνιος (κατὰ συγγκοπήν ἐκ τοῦ ὁμογένιος), ὡς φύλας τῶν συγγενῶν· Ἐφέσιος, Φίλιος, Γαμήλιος, Ἐταιρεῖος, καὶ Ὀρκίος, διὰ τὴν προστασίαν αὐτοῦ καὶ κηδεμονίαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐτίθεντο οἱ σύνοικοι, οἱ φίλοι, οἱ νεόγαμοι, οἱ καταλεγόμενοι εἰς ἑταιρείαν τινὰ, καὶ οἱ ποιοῦντες πρὸς ἀλλήλους συμφωνίας ἐνόρκους· Μειλίχιος, διὰ τὸ πρῶον αὐτοῦ καὶ διαλλακτικόν, λατρευόμενος ὡς τοιοῦτος ἐν Κορίνθῳ· Αἰγίοχος, ὡς ἔχων τὴν αἰγίδα· Πανομφαῖος, ὡς πάσης ὁμφῆς, ἀληθοῦς φήμης, καὶ μαντείας πρόξενος· Ἀμβούλιος, (ἐκ τοῦ ἀναβάλλειν), διότι παρ' αὐτῷ κεῖται ὡς ἀναβάλλη καὶ παρατείνει τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων· ἐλατρεύετο δὲ ὡς τοιοῦτος κατ' ἐξοχὴν ἐν Σπάρτῃ· Κηναῖος, ἀπὸ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κηναίου ναοῦ· Ἐλευθέριος, τιμώμενος ὡς τοιοῦτος καὶ ἀλλαχοῦ μὲν, μάλιστα δὲ ἐν Πλαταιαῖς, ἔνθα ἐπανηγγυρίζετο ἑορτὴ τὰ Ἐλευθέρια, καὶ δημόσιοι ἄγωνες ἐτελοῦντο εἰς ἀνάμνησιν τῆς γενομένης ἐκεῖ κατὰ τῶν Περσῶν νίκης, κ. τ. λ. Παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἐκαλεῖτο Optimus maximus, ὡς ὁ ἄριστος καὶ ὑπάτος τῶν θεῶν, καὶ τοιοῦτος ἐλέγετο πάντοτε ὁ Καπιτώλιος Ζεὺς· Stellans, ὁ λαμπρὸς, ἕνεκα τῶν κέραυνων· Diespiter, ὡς θεὸς τοῦ φωτός· Feretrius, ἀπὸ τοῦ feretrum, φερέτρου, δι' οὗ ὁ Ῥωμύλος κομίσας ἀνέβηκεν εἰς αὐτὸν τὰ ἀπὸ τῶν ἡττηθέντων Καϊνινητῶν λαφυραγωγῆθέντα σκῦλα (*). Stator, ὁ Στήσιος, Ὁρθώσιος, ὡς θεμελιωτὴς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου· ἢ διότι εἰς τὸν τοιοῦτον Δία ὑπεσχέθη ὁ Ῥωμύλος ὡς ἀνεγείρειν ναὸν, ἐὰν στήσῃ τοὺς ἀπὸ τῶν Σαβίνων φεύγοντας Ῥωμαίους· ἄλλ' ὁ ναὸς ὠκοδομήθη ὑστερον ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀττίλιου (τὸ ἔτος 458 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης).

Σημειώσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὸ ὄνομα τοῦ Διὸς ἔφερον καὶ ἄλλοι πολλοί· καὶ ὁ μὲν Οὐάρρων ἀπαριθμεῖ τριακασίους· ὁ δὲ Κικέρων, τρεῖς, ὡς τοὺς ἐπιστημοτάτους, τὸν υἱὸν δηλονότι τοῦ Αἰθέρος, τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τοῦ Κρόνου. Εἰς τὸν τελευταῖον δὲ τοῦτον συγχωνεύονται αἱ ἱστορίαι καὶ τῶν λοιπῶν.

ΗΡΑ.

Ὁ ὕψιστος καὶ παντοδύναμος θεὸς τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων μετὰ τὸν Δία ἦτον ἡ Ἥρα, ἀδελφὴ καὶ σύζυγος αὐτοῦ, καὶ θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας.

Ἡ Ἀρκαδία, τὸ Ἄργος, καὶ ἡ Σάμος ἐκαυχῶντο διὰ τὴν γέννησιν αὐτῆς. Ἀνετράφη δὲ κατὰ μὲν τὸν Ὀμηρον ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος· κατὰ δὲ ἄλλους, ὑπὸ τῶν Ὠρῶν. Ὁ γάμος αὐτῆς μετὰ τοῦ Διὸς ἐτιμήθη ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ διὰ τῆς παρουσίας πάντων τῶν θεῶν. Καὶ ὁ μὲν Ὀμηρος διηγείται, ὅτι ὁ Ζεὺς ἐνυμφεύθη τὴν Ἥραν κυριῶς τῶν γονέων αὐτῆς·

(*) Livius I, 40.

ἕτεροι δὲ πάλιν, ὅτι ἀποκτήσας αὐτὴν πρῶτον δι' ἀπάτης, ἐνυμφεύθη ἔπειτα ἐν Σάμῳ. Ἄφ' οὗ δηλονότι ἡγάπησεν αὐτὴν ἱκανὸν χρόνον, μὴ ἀντερῶμενος, ἰδὼν ποτε αὐτὴν περιπατοῦσαν μόνην ἐπὶ τοῦ Θόρνακος, ὅρους τῆς Πελοποννήσου, εὔρεν ἐκεῖ καλὴν εὐκαιρίαν ν' ἀπολαύσῃ τοῦ ποθομένου. Κατέπεμψεν αἰφνιδίως ἐξ οὐρανοῦ ῥαγδαίαν βροχὴν μετὰ βροντῶν καὶ ἀγραπῶν, καὶ μεταμορφωθείς εἰς κόκκυγα, ἐπέτασεν εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς. Σπλαγχνισθεῖσα δὲ ἡ Ἥρα τὸ ταλαίπωρον ζῶον, ἔκρυπεν αὐτὸ ὑπὸ τὸν πέπλον, ἀλλ' εὐθὺς τότε ὁ Ζεὺς ἐπαναλαβὼν τὴν ἀληθεῖ αὐτοῦ μορφήν, ὑπεσχέθη ὅτι θέλει νυμφεῦθαι αὐτήν, ἐὰν συγκατανεύσῃ εἰς τὸν ἔρωτα.

Ὁ γάμος ὁμῶς τῶν δύο τούτων θεῶν δὲν ἀπέβη εὐτυχής· διότι ἡ μὲν Ἥρα, ὑπερήφανος, φίλαρχος, καὶ ζηλότυπος, δὲν ἐδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀπιστίαν τοῦ ἀνδρός· αὐτὸς δὲ τὸνναντίον ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν παντάπασι σκληρῶς, ὅπως κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους συνείθιζον οἱ ἄνδρες νὰ μεταχειρίζονται τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Οἱ παλαιοὶ ποιηταί, καὶ μάλιστα ὁ Ὅμηρος, ἀναφέρουσι πολλὰ τῆς μεταξὺ αὐτῶν διχονοίας παραδείγματα. Ὅτε ἡ Ἥρα, καταδιώκουσα τὸν Ἑρακλῆα, τὸν ἀγαπητὸν τοῦ Διὸς, ἐμελλε νὰ καταποντίσῃ αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπανερχόμενον ἐκ τῆς Τρωάδος, διεγείρασα σφοδροὺς ἀνέμους καὶ θυέλλας, ὁ Ζεὺς οὕτως ἡγανάκτησεν, ὥστε ἐκρέμασεν αὐτήν, δεδεμένην τὰς χεῖρας, καὶ φέρουσαν εἰς τοὺς πόδας δύο ἄκμονας, ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου ἐκ χρυσοῦ δεσμοῦ. Οὐδεὶς τῶν λοιπῶν θεῶν ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν αὐτῆς (*). Ὅτε δὲ πάλιν κατὰ τὸν τρωϊκὸν πόλεμον ἀπεκοίμισεν ἡ Ἥρα τὸν Δία, ἵνα θυνθῇ, αὐτοῦ κοιμωμένου, νὰ ἀναδείξῃ τοὺς Ἕλληνας νικητάς, μόλις καὶ μετὰ πολλοῦ τοῦ κόπου ἀπέφυγεν ἔπειτα τὴν σφοδρὰν αὐτοῦ ἀγανάκτησιν.

Ἐν τοῖς ποιήμασι τῶν ἀρχαίων ἐπλάττετο ἡ Ἥρα ὡς ἐχθρὸς τις τοῦ Ἑρακλέους θεός, ὅστις ἐπεφάνη εἰς αὐτὸν, ἅμα γεννηθέντα, ἐπιβλαβής, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίος. Τὴν ἰδέαν ταύτην κατέστησεν ὁ Ὅμηρος γενικωτέραν, καὶ ἐπλασεν ἐξ αὐτῆς ἐχθρὰν τινα θεῶν, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεται πάντοτε, ὅσάκις πρόκειται ἡ σκέδια νὰ μηδενίσῃ, ἢ σκοποὺς ἄλλους νὰ ματαιώσῃ. Περιγράφει δὲ ἀκριβέστατα πάσας τὰς ἀπάτας, τὰς ὁποίας μετεχειρίζετο παρὰ τὴν ἐντολήν τοῦ ἀνδρός αὐτῆς, ἵνα βοηθῇ τοὺς Ἕλληνας.

Παρίσταται δὲ προσέτι καὶ ὡς ὁ δυσμενέστατος διώκτης τῶν ἐρωμένων τοῦ Διὸς, οἷον τῆς Λητοῦς, τῆς Σεμέλης καὶ τῆς Ἀλκμήνης, καὶ τῶν τέκνων, τῶν γεννωμένων ἐξ αὐτῶν, οἷον τοῦ Ἑρακλέους καὶ τοῦ Διονύσου, οἵτινες ἐπαθον ὑπ' αὐτῆς μυρία. Καὶ οἱ Θεῶν οὖν αὐτοὶ, πρὸ οἷς ὁ Ἑρακλῆς ἐγέννηθη, ἠσθάνθησαν τὰ τοῦ μίσους τῆς Ἥρας ἀποτελέσματα. Ὁ Ἀθάμης καὶ πᾶσα αὐτοῦ ἡ οἰκογένεια κατεδιώχθησαν ὑπ' αὐτῆς, ἐπειδὴ ἀνέθρεψαν τὸν νέον Διόνυσον. Ἐπὶ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου ἦτο προσάτρια καὶ ἀρωγὸς τῶν Ἑλλήνων, ἐξερχομένη πολλάκις καὶ αὐτὴ εἰς τὴν μάχην. Οὐδεμία δὲ τῶν θεῶν ἐτόλμα ν' ἀμιλλάται πρὸς αὐτὴν κατὰ τὴν ἀνδρείαν.

Τὰ τέκνα, τὰ ὁποῖα ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Διὸς, εἶναι ἡ Ἥβη, ἡ Εἰλείθυια,

(*) Ἰλιάδ., β. 18. καὶ ἐρξ.

ὁ Ἄρης, καὶ ὁ Ἡφαίστος· τοῦτον δὲ τὸν τελευταῖον λέγει ὁ Ἡσίοδος ὅτι ἐγέννησε χωρὶς τίνος μίξεως (*), ὥς καὶ ὁ Ζεὺς ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγέννησε τὴν Ἀθηνᾶν.

Ἀλληγορεῖται δὲ κατὰ τὴν θρησκείαν τοῦ Ὀρφείου εἰς τὸν ἄερα· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἔγινε κατὰ μετάθεσιν τῶν στοιχείων· διὰ τοῦτο λέγεται, ὅτι εἶναι γυνὴ τοῦ Διὸς καὶ βασίλισσα πάντων τῶν πλασμάτων, διότι ὁ αἶθρ, μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἡνωμένος, ζωογονεῖ καὶ διατηρεῖ πᾶσαν τὴν φύσιν. Πᾶντοῦσι προσέτι οἱ ποιεῖται, ὅτι λούεται συνεχῶς, καὶ λουομένη γίνεται πάλιν παρθένος· ἐπεὶ δὲ μετὰ τὴν βροχὴν καθαρίζεται ὁ αἶθρ, καὶ τρόπον τινὰ ἀνανεοῦται. Ἀλληγοροῦσι δὲ αὐτὴν καὶ εἰς τὴν γῆν ἀπλῶς, ὥς καὶ τὸν Δία εἰς τὸν ἄερα, καὶ τότε λέγουσιν, ὅτι ἀπειλεῖται ὑπὸ τούτου· διότι ὁ αἶθρ φοβίζει πολλάκις τὴν γῆν. Διηγοῦνται δὲ, ὅτι ἀνέτράφη ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, τοὔτεστιν ὑπὸ τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γῆς· ἐπεὶ δὲ τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα τρέφουσιν οἱ ἐκ τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος ἀναβαίνοντες ἀτμοί.

Ἐλατρεύετο δὲ ἡ Ἥρα πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, κατ' ἐξοχὴν ὅμως ἐν ταῖς τρισὶ ταύταις πόλεσιν, ἐν Ἀργεῖ, Σπάρτῃ καὶ Μικύναϊς· ἀλλὰ καὶ ἐν Σάμῳ, ὅπου εἶχε περίφημον ναὸν, Ἡραῖόν· λεγόμενον.

Ἡ εἰς τιμὴν αὐτῆς τελούμενη ἐορτὴ ὀνομάζετο πληθυντικῶς τὰ Ἡραῖα. Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην, πανηγυριζομένην ἐν Ἀργεῖ, ἡ ἱέρεια τῆς θεᾶς, ἐποχομένη εἰς ἄραξαν, συρομένην ὑπὸ δύο λευκῶν ταύρων, προσιέμπετο μετὰ πομπῆς καὶ παρατάξεως ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐξω τῆς πόλεως, ὅπου ἐπὶ λόφου ἔμελλεν ἀ προσενέγκῃ τὴν ἑκατόμβην θυσίαν.

Ζωγραφεῖται δὲ γυνὴ μεγαλοπρεπὴς καὶ εὐειδὴς, σοβαρὰ καὶ ὑπερήφανος μᾶλλον, ἢ εὐμενὴς καὶ ἱλαρὰ, ἔχουσα δόρυ, καὶ πλησίον αὐτῆς κείμενον ταῶν. Ἡ κεφαλὴ αὐτῆς καλύπτεται μετὰ λεπτοτάτου λευκοῦ ὑφάσματος, ὑπατινιτομένου τὰς νεφέλας, ἢ περιδένεται μετὰ λαμπροτάτου διαδήματος, εἰς σημεῖον τῆς βασιλικῆς αὐτῆς ἐξουσίας. Ἐνίοτε ζωγραφεῖται καὶ συρομένη ἐπὶ χρυσῆς ἀμάξης, ἐξευγμένης ὑπὸ δύο ταῶν, τῶν ὁποίων ἡ οὐρὰ ἀλληγορεῖται θαυμασιώτατα εἰς τὸν ἀστερόεντα οὐρανόν.

Θεράπαινα αὐτῆς λέγονται ἡ Ἴρις, αἱ Νύμφαι, αἱ Χάριτες, καὶ αἱ Ὠραι.

Ἦσαν δὲ εἰς αὐτὴν ἱερὰ ἐκ μὲν τῶν ὀρνέων ὁ ταῦς, ὁ κόκκυς, καὶ οἱ γῆ-νες· ἐκ δὲ τῶν χόρτων, τὸ δίκταμον καὶ ἡ μήκων.

Εἰς τὰς θυσίας αὐτῆς προσέφερον ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ νέας δαμάλεις, ἀρνία, καὶ αἶγας.

Τὰ ἐπισχημότερα ἐπίθετα, τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἀποδιδόμενα εἰς αὐτὴν, εἶναι τὰ ἑξῆς· Πότνια, ὥς ἀξιοσέβαστος· Ἀργεῖα, καὶ Σαμία, ἀπὸ τῶν ἱερῶν εἰς αὐτὴν πόλεων· Γαμηλία, καθὸ προσάτης τοῦ γάμου· Λευκώλενος καὶ Γλαυκῶπις, διὰ τὸ κάλλος αὐτῆς· Χρυσόθρονος, ἐκ τοῦ κατασκευασθέντος εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου χρυσοῦ θρόνου κ.τ.λ. Οὐχὶ δὲ ἐν Ἑλλάδι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐλατρεύετο ἡ Ἥρα μεγάλως· εἶχεν ἐνταῦθα πολλοὺς ναοὺς, καὶ ἔφερε τὸ ἐντιμὸν ὄνομα Juno re-

(*) Ἡσίοδ. Θεογον. 927—28.

gina (regio): ἄλλὰ καὶ pronuba matrona, ὡς προσατεύουσα τὰς μεμνηστευμένας γυναῖκας· καὶ Lucina, ὡς κηδομένη τῶν ἐγκύων.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τούτου ἔχει ἴσως τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, ὡς θέλουσιν οἱ νεώτεροι μυθολόγοι, ἀπὸ τῆς γλώσσης τῶν Φοινίκων, καθ' ἣν σημαίνει τὸν εὐρεῖν, τὸν μεγάλην τινὰ ἔκτασιν ἔχοντα. Ὁ Ἡρόδοτος διηγείται, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐλατρεύετο ὑπὸ τῶν Λιβύων, καὶ παρ' αὐτῶν παρέλαβον τὴν λατρείαν αὐτοῦ ἔπειτα καὶ οἱ Ἕλληνες (*). Ὑπὸ τούτων δὲ καλεῖται καὶ Πελαγαῖος, ἡ, ἀπὸ τοῦ χρώματος τῆς θαλάσσης, Μέλανθος. Ἐξουσιάζει δὲ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς θαλάσσης, τοῦ πόντου, κυβερνῶν αὐτὸν μετὰ μεγάλης σκληρότητος, ὅθεν Μυκήτης καὶ Ταύρειος, ἡ Ταῦρος λέγεται. Καταπραΰνεται ὁμως πάλιν, καὶ προφυλάττει τὴν γῆν ἀπὸ θαλασσίων κινδύνων, διό καὶ αἱ ἐπωνυμίαι αὐτοῦ, Γαίηοχος, Ἀσφάλιος. Ἄλλ' ἐνίοτε τινάσσει τὴν γῆν διὰ σεισμῶν, καὶ τότε ἐπονομάζεται Ἐννοσίγαιος, Ἐννοσίχθων, Σεισίχθων, καὶ Κινησίχθων. Πολλάκις ὀργίζεται καὶ κατὰ τοῦ Διὸς αὐτοῦ, ἀλλ' ἀναγκάζει πάλιν τὴν ὑπερτάτην αὐτοῦ δύναμιν (**). Ἡ ὀργὴ αὐτοῦ εἶναι δεινὴ, καὶ ἡ ἐκδίκησις τρομερά· καὶ κατὰ τοῦτο παρίσταται θεὸς ἄγριος καὶ φοβερός, ἔχων καὶ τέκνα θρασέα καὶ ἀπάνθρωπα. Ἀφορμὴν δὲ εἰς τὰς παιγνικὰς ταῦτας εἰκόνας ἔδωκαν ἴσως αἱ κατὰ καιροῦ εἰς τὰς ἑλληνικὰς νήσους συμβῆσαι φυσικαὶ ἀλλοιωσεις καὶ μεταβολαί. Καθὸ δὲ ἀνέλκων ἀπὸ τῆς γῆς τὸ εἰς τὰ φυτὰ ἐπιζήμιον θαλάσσιον ὕδωρ, λέγεται καὶ Φυτάλμιος.

Ζωγραφεῖται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄρθιος, εἰς μορφήν ἀνδρὸς γέροντος, ἔχων γένεια μὲν πυκνὰ καὶ λευκόφαια, κόμην δὲ κοντὴν καὶ θασιάν, καὶ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ τὴν ὑπὸ τῶν Κυκλώπων κατασκευασθεῖσαν καὶ δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν τρίαιναν. Εἶναι δὲ αὕτη ἄπλον, τὸ ὅπαιον οἱ πλείοντες τὴν μεσόγειον θάλασσαν μετεχειρίζοντο τὸ πάλαι εἰς τὸ φρονεῖν τὰ ἀρπακτικὰ θηρία. Ἄλλοτε δὲ ζωγραφεῖται φερόμενος ἐπὶ κογχύλης συρομένης ὑπὸ δύο θαλασσίων ἵππων, καὶ συγκαθήμενος μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἀμφιτρίτης· αἱ Νηρηίδες, οἱ Τρίτωνες, καὶ οἱ Δελφῖνες περικυκλοῦσι τὸ ζεῦγος.

Κατὰ τὴν παλαιὰν τῶν Πελασγῶν θρησκείαν ἱερὸν ζῶον εἰς τὸν Ποσειδῶνα, εἰκονίζον τὴν θάλασσαν, ἦτον ὁ δελφίν, κοινὴν τὴν συμβολικὴν ση-

(*) Ἡρόδ. βιβλ. β', κεφ. 50. « Λέγω δὲ τὰ λέγουσι αὐτοὶ Αἰγύπτιοι· τῶν δὲ οὐ φασὶ θεῶν γινώσκειν τὰ οὐνόματα· οὗτοι δὲ μοι δοκεῖσι ὑπὸ Πελασγῶν ὀνομασθῆναι πλὴν Ποσειδῶνος· τούτου δὲ τὸν θεὸν παρὰ Λιβύων ἐπύθοντο· οὐδαμῶς γὰρ ἀπ' ἀρχῆς Ποσειδῶνος ὄνομα ἔκτεινται, εἰ μὴ Αἰδώς, καὶ τιμῶσι τὸν θεὸν τούτον αἰεὶ. »

(**) Ἰλιάδης Ν, 351—53.

• Ἀργεῖους δὲ Ποσειδάων ὄρεθνε μετελθὼν,
• Αἰθήρη ὑπεξαναδὺς πολιτῆς ἀλός· ἤχθετο γὰρ ῥα
• Τρωσὶν θαυμαμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμίσσα.
• Ἡ μὲν ἀμφοτέροισιν ὁμῶς γένος, ἧδ' ἱα πάτρην,
• Ἀλλὰ Ζεὺς πρότερον γεγόνει, καὶ πλείονα ἦδεν. »

Ο, 194—95. (λέγει ὁ Ποσειδῶν)

• Τῷ ῥα καὶ οὔτι Διὸς βέρομαι φρεσίν· ἀλλὰ ἔκηλος,
• Καὶ κρατερός περ ἐὼν, μινέτω τρίτατ' ἐνὶ μοίρῃ. »

μασίαν ἔχων καὶ πρὸς τοὺς Διωνυσείους μύθους. Οἱ Τυρρῆνοί, τοὺς ὁποίους ὁ Διόνυσος μετεμόρφωσεν εἰς δελφίνας, ἐλάτρευον τὸ ζῶον τοῦτο ὑπὸ τὸ ὄνομα τυρρῆνιον ἰχθύν, ὡς προστάτην τῆς γῶρας καὶ τῶν πλοίων αὐτῶν. Ἐκ παλαιῶν δὲ χρόνων παρίστατο ὁ δελφίν ὡς ζῶον, καθ' ὑπερβολὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον εὐπροσέγορον, τοῦ ὁποίου τὴν μορφήν ἐλαβε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων, ὅτε ἤθελε νὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερόν. Ὅ,τι ἦτον ὁ ἵππος ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ αὐτὸ καὶ ὁ δελφίν ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἐστήμαινε λοιπὸν συμβολικῶς τὴν θαλασσοκρατίαν. Αἱ παραθαλάσσιοι πόλεις καὶ οἱ θαλασσοπλοεῖς εἶχον ὑπερασπιστὴν δαίμονα τὸν δελφίνα· διὸ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἔφερε τὸν δελφίνα πάντοτε ἐπὶ τῆς ἀσπίδος αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔσωσέ ποτε τὴν ζωὴν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Τηλεμάχου, πεσόντος εἰς τὴν θάλασσαν (*).

Νόμιμον γυναῖκα εἶχεν ὁ Ποσειδῶν τὴν Ἀμφιτρίτην, θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Τρίτωνα καὶ τὴν Ῥόδην. Ἐρωτικὸς ὅμως ὢν, μετεμορφούτο εἰς διάφορα σχήματα, καὶ οὕτως ἐγέννησε καὶ ἐξ ἄλλων γυναικῶν πολλοὺς παῖδας· ἐκ μὲν τῆς Ἰφιμεδείας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Τρίοπτος, τοῦ Ἀλκείδαι, Ὄτον καὶ Ἐριάλην· ἐκ δὲ τῆς Λιδύης, τοὺς διδύμους Ἀγθήνορα καὶ Βήλον· ἐκ τῆς Ἰπποθόης, τὸν Πρωτέα· ἐκ τῆς Μεδούσης, τὸν πτερωτὸν Πήγασον, κ. τ. λ.

Ἐλατρεύετο δὲ ἐξαιρέτως ἐν Ταινάρῳ, Τροζήνῃ, Ἐλίκῃ, ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ Σουνίῳ, καὶ ἐν τῷ Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου, ἐνθα εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐτελοῦντο κατὰ τετραετίαν τὰ Ἰσθμια, ἀγῶνες, τοὺς ὁποίους κατέστησεν ὁ Θησεύς, ἐπίσης περιώνυμοι, ὡς καὶ οἱ Ὀλυμπιακοί.

Προσεφέροντο δὲ εἰς αὐτὸν θυσίαι ἐξ ἵππων καὶ ταύρων.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐλάτρευον κατ' ἀρχάς τὸν Ποσειδῶνα (Neptunus) μόνον ὡς θεὸν τῶν ἵππων καὶ τῆς ἱππικῆς· ἔπειτα δὲ, ὅτε ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ ναυμαγῶσι, παρεδέχθησαν τὴν κοινὴν μετὰ τῶν Ἑλλήνων αὐτοῦ λατρείαν, καὶ ἐδόξαζον αὐτὸν θεόν, ἔχοντα τὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάσης τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ὑδάτων.

Ἡ φιλοσοφικὴ περὶ τοῦ θεοῦ τούτου δόξα τῶν Στωϊκῶν ἦτον, ὅτι ὁ Ποσειδῶν εἶναι τὸ πνεῦμα, ἡ ἡ νοήμων ἐκείνη πνοή, ἡ ἐπικεχυμένη ἐπὶ πᾶσαν τὴν θάλασσαν (**).

ΠΛΟΥΤΩΝ.

Ὁ Πλούτων ἦτο τρίτος υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος. Κληρονομικὸν μερίδιον τῆς παγκοσμίου ἐξουσίας ἔλαχεν εἰς τὸν Πλούτωνα, ὡς εἵπομεν, ὁ τόπος τοῦ Ἄδου. Ἐνταῦθα, ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, βασιλεύει καὶ ἐξουσιάζει τῶν νεκρῶν. Ἰσχυρὸς,

(*) Πλούταρχ. Πύτερα τῶν ζῶων φρονιμώτερ. τὰ χερσ. ἢ τὰ ἐνδορ., κεφ. 36 « ἢ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀσπίς, ὅτι μὲν ἐπίσημον εἶχε δελφίνα, καὶ Σηησίχορος ἰστέρησιν· ἐξ ἧς δ' αἰτίας, Ζακύνθοι διαμνημονεύουσιν, ὡς Κριθεὺς μαρτυρεῖ· νῆπιος γάρ ὢν ὁ Τηλέμαχος, ὡς φασιν, εἰς ἀγχισθέας τῆς θαλάσσης ὀλισθὼν, ἐσώθη, δελφίνων ὑπολαβόντων, ἃ ἀνα- νηξαμένων ὄντων ἐποίησάτο γλυφὴν τῇ σφραγίδι, καὶ τῆς ἀσπίδος κόσμον ὁ πατήρ, ἀμειβόμενος τὸ ζῶον. »

(**) Cic. de nat. Deor. III. 25. « Neptunum esse dicis, ammuu. cum intelligen- tia per mare pertinentem. »

τρομερός, εἰς δεήσεις καὶ κολακείας ἀνένδοτος, περιστᾷ τὴν ἰδέαν σκοτεινῆς τιнос καὶ ἀδυσωπῆτος θεότητος. Ἐποχεῖται εἰς ἅμαξαν, συρομένην ὑπὸ τεσσάρων μαζῶν ἵππων, τοὺς ὁποίους ἡνιοχεύει διὰ χρυσῶν χαλινῶν. Καὶ τὸσαῦτα μὲν διηγεῖται περὶ αὐτοῦ ἡ Ἰλιάς· ἡ δὲ Ὀδύσσεια περιέχει ἤδη καὶ ἄλλα διάφορα, καὶ μάλιστα ἐξ αὐτῆς μανθάνομεν, ὅτι ἡ διατριβὴ αὐτοῦ δὲν προσδωριζέτο πάντοτε ὑπὸ τὴν γῆν.

Ὁ Πλούτων, ἐπειδὴ τὸ βασιλεῖον αὐτοῦ ἦτο παντάπασιν ἄχαρι, καὶ οὐδὲν παρεῖχεν εἰς τὰς γυναῖκας θείῃ γητρον, θείων νὰ νυμφευθῇ, ἡναγκάσθη νὰ μεταχειρισθῇ τὴν βίαν· ὅθεν, ὅτε ἡ Περσεφόνη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρος, συνέλεγέ ποτε ἄνθη μετὰ τῶν Νυμφῶν ἐπὶ τιнос πεδιάδος, ἐξαίφνης, σεισμοῦ γενομένου, ἀνέδυ ἐκ τῆς γῆς ὁ Πλούτων, ὅστις ἀρπάσας αὐτὴν διὰ τῆς θίρας, κατεβίβασεν εἰς τὸ σκοτεινὸν αὐτοῦ βασιλεῖον, καὶ κατέστησεν αὐτὴν δέσποιναν καὶ βασίλισσαν τοῦ Ἄδου.

Ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ ἐδόξαζον τὸν κόσμον συγκεκλειμένον ἐξ οὐρανοῦ, γῆς καὶ θαλάσσης· τούτων δὲ κύριοι ἦσαν ὁ Ζεὺς, ἡ Ἥρα καὶ ὁ Ποσειδῶν· ἔπρεπε καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς, ἐξ οὗ προάγονται πάντα τὰ ζῶντα, καὶ εἰς ὃ πάλιν ἐπιστρέφουσι, νὰ ᾖναι κατωκρημένον, καὶ οὕτως ἐπροσωποποιήσῃ διὰ τῆς εἰκόνης τοῦ Πλούτωνος ἡ ἐσωθεν ἐνεργοῦσα σκοτεινὴ δύναμις. Ἀλληγορεῖται λοιπὸν ὁ Πλούτων κατὰ τινὰς μὲν εἰς τὴν καρποφόρον δύναμιν τῆς γῆς, δι' ἧς γεννῶνται καὶ αὐξάνουσι πάντα· κατ' ἄλλους δὲ, εἰς τὴν θεότητα τοῦ πλούτου, ὅθεν φέρει καὶ τὸ ὄνομα· διότι ὁ χρυσὸς, ὁ ἄργυρος, πάντα τὰ μέταλλα, καὶ οἱ πολύτιμοι λίθοι ἐξάγονται ἐκ τῆς γῆς· καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ιδιότητα ἀνήκει εἰς τοὺς ὑποχθονίους θεούς.

Ζωγραφεῖται δὲ κατὰ δύο τρόπους· ποτὲ μὲν καλῆμενος ἐπὶ θρόνου, φορῶν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐξ ἐθένου, καὶ σκήπτρον ἔχων ἐν τῇ χειρὶ, εἰς σημεῖον τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, ἢ καὶ κλειῖδα, ὡς κεκλεισμένην κρατῶν τὴν κατοικίαν τῶν νεκρῶν, ἐξ ἧς οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ· ποτὲ δὲ, καλῆμενος ἐπὶ μελαινῆς ἁμάξης, συρομένης ὑπὸ τεσσάρων μελάνων ἵππων, ἔχων πλησίον μὲν αὐτοῦ τὴν Περσεφόνην, παρὰ δὲ τοὺς πόδας τὸν τρικέφαλον Κέρβερον. Ἡ περικεφαλαία, τὴν ὁποῖαν ἐνίοτε ἐφόρει, Ἄϊδος κυνέη λεγομένη, εἶχε τὴν ιδιότητα νὰ καθιστᾷ ἀοράτους τοὺς φοροῦντας αὐτήν· ὅθεν καὶ παροιμία προέκυψεν ἐξ αὐτῆς ἐπὶ τῶν πρακτόντων τι κρυφίως καὶ δολίως (*).

(*) Εὐστάθ. εἰς Ἰλιάδ. Ε, 815. « Διὸς δὲ πᾶς ἀνάνης ὧν ἐν τῷ δολίως τι πράττειν, δὲ οἶον » ὑπὸ ἄλλῃ δὲ τῇ ἐκείσε σκότῃ. ἄλλου λέγεται παροιμιωδῶς κυνέην φορεῖν. » — Κατεσκευάσαν δὲ δὲ δώκαν εἰς τὸν Πλούτωνα τὴν περικεφαλαίαν ταύτην οἱ Κύκλωπες (Ἀπολλοδώρ. βιβλιοθ. Α', 2. 1. « δὲ Κύκλωπες τότε Διὶ μὲν διδοῦσι βροντὴν δὲ κεραυνόν· Πλούτῳ δὲ, κυνέην· Ποσειδῶνι δὲ, τρίαιναν. ») καὶ ἐφόρεσεν αὐτὴν ἡ Ἀθηνᾶ (Ἰλιάδ. Ε, 814—45. « Αὐτὰρ Ἀθηνᾶ δ' οὐν Ἀἴδος κυνέην, μὴ μιν ἴδοι δόρυμος Ἀρης. »), ὁ Ἑρμῆς, ὅς ἐπολέμησε πρὸς τοὺς Γίγαντας (Ἀπολλοδώρ. Α', 6. 2. « Ἑρμῆς δὲ τὴν Ἀἴδος κυνέην ἔχων κατὰ » τὴν μάχην, ἱππόλυτον ἀπέκτεινε. »), δὲ ὁ Περσεύς, ἐν τῇ κατὰ τῆς Γεργούς μάχῃ (Παρίοδ. Ἀπ. Μυκκλ. 227—30.

- δεινὴ δὲ περὶ κροτάφοισιν ἄνακτος
- Κεῖτ' Ἀἴδος κυνέη, νυκτὸς ζῶον αἰὶνὸν ἔχουσα.
- Αὐτὸς δὲ σπεύδοντι καὶ ἐρρίγοντι ἰοικῶς
- Περσεύς Δαναΐδης ἐπιταίναρ γ' ἔσθ'.

Ἡ λατρεία τοῦ Πλούτωνος ἐξηπλώθη πανταχοῦ εἰς τε τοὺς Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους, κατ' ἐξοχὴν ὁμως ἐν Βοιωτίᾳ. Ἱερεῖς δὲ ἦσαν εἰς αὐτὸν αἱ κυπάρισσοι καὶ οἱ νάρκισσοι, καὶ κατὰ τὸν φεβρουάριον μῆνα μάλιστα προσέφερον εἰς αὐτὸν μεγάλας θυσίας, ἐκ μελάνων ταύρων καὶ αἰγῶν συνισταμένας, διὰ δώδεκα νυκτῶν, ὅτε οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ ἐφόρουν σφεάνους ἐκ κλάδων κυπαρίσσιων.

Ἐπίθετα αὐτοῦ εἶναι· Ἀΐδωνεὺς καὶ Ἀδης, ὁμωνύμως πρὸς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀρχομένην χώραν, καὶ Στύγιος· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐπωνόμαζον αὐτὸν Vejovis ἢ Vejupiter, ὡς θεὸν τοῦ κακοῦ· Februus, ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου februrare, καθαίρειν, διότι εἰς αὐτὸν ἦσαν ἱεραὶ αἱ καθάρσεις, αἱ τελούμεναι κατὰ τὴν ἡ' τοῦ φεβρουαρίου μηνός, ὅποτε ἅπαντα ἡ Ῥώμη ἐκαθαίρετο ἀπὸ τῶν πονηρῶν πνευμάτων· Dis, ὡς θεὸν τοῦ ὑπογείου πλούτου· Summanus, ὡς κύριον καὶ ἀρχοντα τῶν σκιῶν, τῶν καταχthonίων (manes).

ΕΡΜΗΣ.

Ὁ Ἑρμῆς ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας, θυγατρὸς τοῦ Ἀτλαντος, γεννηθεὶς ἐν Κυλλήνῃ, ὅρει τῆς Ἀρκαδίας.

Εὐθὺς ἀπὸ τῆς τετάρτης ὥρας, ἀφ' οὗ ἐγεννήθη, διηγεῖται ὁ μῦθος, ἔδειξεν ὁ Ἑρμῆς τὸ εὐρυὲς καὶ ἐρευρετικὸν τοῦ νοῦς αὐτοῦ· διότι φονεύσας χελώνην, κατεσκεύασεν ἐκ τοῦ ὀστράκου αὐτῆς λύραν, προσαρμόσας ἐπ' αὐτῆς ἑπτὰ χορδὰς κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑπτὰ πλανητῶν. Πρὸς ταύτην δὲ αὐτοῦ τῇ φυσικῇ ἀγχινοῖᾳ προσapéκτησε καὶ τὴν κακὴν ἐπιτηδεύουσαν τοῦ κλέπτειν· ὅθεν βρέφος ἔτι ὢν, ἤλθέ ποτε διὰ νυκτὸς εἰς Πιερίαν, καὶ ἔκλεψεν ἐκ τῶν ἐκεῖ βοσκόντων ἱερῶν ποιμνίων τῶν θεῶν πεντήκοντα βοῦς, τοὺς ὁποίους διεσκεδάσε τῇδε κἀκεῖσε, ἵνα μὴ τὰ ἔγνη αὐτῶν ἀνακαλύψωσι τὴν ἀρπαγὴν· ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς ὀπισθοβατῶν, ἔρθε εἰς τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν, καὶ σφάζας δύο ἐξ αὐτῶν, τὸ μὲν ἔφαγε, τὸ δὲ ἔθυσεν εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἔκρυψεν ἐν σπηλαίῳ. Τῇ ἐπαύριον παρατηρήσας ὁ Ἀπόλλων τὴν ἔλλειψιν τῶν βοῶν, ἐξήλθεν εἰς ζήτησιν αὐτῶν· ἀλλ' οὐδαμοῦ εἰδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ τὸ ἀμυδροτάτον ἔγνος, ἕως οὗ τελευταῖον γέρων τις ἐκ τῆς Πύλου εἶπε πρὸς αὐτόν, ὅτι εἶδε παιδίον ἐλαῦνον θαυμαστήν τινα ἀγέλην βοῶν. Διὰ τῆς μαντικῆς ἐνόησε τότε ὁ Ἀπόλλων, ὅτι ὁ κλέπτης εἶναι ὁ Ἑρμῆς. Ἔσπευσε λοιπὸν πρὸς τὴν Μαίαν, καὶ ἐπέπληξε δεινῶς τὸ παιδίον, τὸ ὅποιον ὑπέκρινετο ὅτι ἐκοιμάτο, καὶ δὲν ἐταράσσετο παντάπασι πρὸς τὰς κραυγὰς τοῦ θεοῦ, ἀπειλοῦντος νὰ καταστρέψῃ αὐτόν εἰς τὸν Τάρταρον. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἀπόλλων, ὅτι οὐδὲν δύναται οὕτω νὰ ἐκτελέσῃ, ἐνεκάλεσε τὸν κλέπτην εἰς τὸν Δία, πατέρα τῶν θεῶν. Ὁ ἀγχινοὺς καὶ ὀξυδερκὴς Ζεὺς, εἰ καὶ ὁ Ἑρμῆς ἔτι καὶ ἐνταῦθα ἐπέμενεν εἰς τὴν ἄρνησιν, διεγνώρισεν ὁμως εὐθὺς τὴν πανουργίαν τοῦ παιδός, καὶ ἀνεκάλυψεν αὐτὸν κλέπτην. Δὲν ὠργίσθη δὲ κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μάλιστα ὑπεμειδίασε διὰ τὴν πονηρίαν, καὶ διέταξεν αὐτόν νὰ φανερώσῃ μόνον τὸν τόπον, ὅπου ἦσαν οἱ βόες κεκρυμμένοι. Καθ' ὁδὸν δὲ ὁ Ἀπόλλων τερψθεὶς ὑπὸ τῆς μελωδίας τῆς λύρας, διηλλάχθη μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ ἔκτοτε συνάψαντες πρὸς ἀλλήλους οἰκειοτάτην φιλίαν,

συνερώνησαν, ὥστε ὁ μὲν Ἑρμῆς νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τὴν λύρα, καὶ νὰ μὴ πλησιάσῃ πλέον εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ· οὗτος δὲ, νὰ παραχωρήσῃ εἰς ἐκεῖνον τὸ κηρύκειον.

Προκρίπτων δὲ ὁ Ἑρμῆς πάντοτε εἰς τὴν κλοπὴν, προὔξενῃσιν εἰς πάντας σχεδὸν τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς πράγματα καὶ φροντίδας· διότι ἐκ μὲν τοῦ Διὸς ἔκλεψε τὸ σκῆπτρον· ἐκ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος, τὴν τρίαιναν· ἐκ τοῦ Ἄρεως, τὸ ξίφος· ἐκ τοῦ Ἡφαίστου, τὴν πυράγραν· ἐκ τῆς Ἀφροδίτης, τὸν πολυκέντητον κιστὸν, καὶ ἐξ ἄλλων, ἄλλα.

Κατὰ ταύτας λοιπὸν τὰς ιδιότητας ἐλαμβάνετο ὁ Ἑρμῆς ὡς θεὸς τῶν κλεπτῶν, καὶ, ἐπειδὴ ἔγεινεν εὐφυὲς καὶ ἐπινοητικὸς εἰς διάφορα ἀξιόλογα καὶ ὠφέλιμα πράγματα, ἐνομιζέτο καὶ θεὸς τῶν ἐμπορίων, ὅθεν καὶ τὸ λατινικὸν ὄνομα Mercurius, παράγεται, λέγουσι, παρὰ τὸ merces, ἢ mercatura, τὸ σημαίνον τὸ ἐμπόριον, καὶ τὰ ἑλληνικὰ ἐπίθετα, Κερδῶς καὶ Ἑμπολαῖος, τὴν αὐτὴν δόξαν ὑπαινίπτονται.

Ἐν μὲν τῷ οὐρανῷ ὁ Ἑρμῆς εἶχε πολλὰς ὑπερσείας, καθὼς ἄγγελος τοῦ Διὸς καὶ τῶν λοιπῶν θεῶν· εἰς δὲ τὸν ἄδην, τὸ βασίλειον τοῦ Πλούτωνος, ἔπρεπε νὰ παραπέμπῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθνησκόντων ἀνθρώπων· διὸ ἔλαβε καὶ τὰ ἐπωνύμια τοῦ Ψυχοπομποῦ καὶ Πομπαίου.

Ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ εἶρω, τὸ ἀγγέλλω, ἐρέας, καὶ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ μ, Ἑρμείας, Ἑρμῆς, καὶ ἀλληγορεῖται εἰς τὸν λόγον, ὅστις εἶναι γέννημα τῆς θεωρίας καὶ ζητήσεως· ὅθεν καὶ τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ Λόγιος. Λέγεται δὲ Ἄγγελος, ἐπειδὴ τὸ βούλημα τῶν θεῶν μανθάνομεν ἐκ τῶν ἐνδεδομένων εἰς ἡμᾶς ἐνεργειῶν τοῦ λόγου καὶ Κῆρυξ, διότι παριστᾷ διὰ τῆς φωνῆς εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν τὰ σημαίνόμενα τοῦ λόγου. Διὰ τοῦτο καὶ Διάκτορος καλεῖται, ὡς ἐν ταῖς ἀγγελίαις σαφὲς ὢν· καὶ Νόμιος, διότι διὰ τῆς διορθώσεως αὐτοῦ γίνεται τὸ πῶς τὸ νόμος προστακτικὸς τῶν, ὅσα πρέπει νὰ πράττωμεν ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ· καὶ Ἑρσύνιος, ὡς μεγαλωφελὴς τις ὢν, καὶ καθ' ὑπερβολὴν ὠφελῶν τοὺς μεταχειριζομένους αὐτόν· καὶ Σῶκος, ὡς τῶν οἰκῶν σωτὴρ γινόμενος, καὶ Ἀργεῖφόντης, καθὼς φρονέσας τὸν μυριόφθαλμον ἐκεῖνον Ἄργον, τὸν ὁποῖον ἐπέστησεν ἡ Ἥρα φύλακα τῆς Ἰούς.

Κατεσκευάζον δὲ τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ τετράγωνον, χωρὶς χειρῶν καὶ ποδῶν, δηλοῦντες διὰ μὲν τοῦ πρώτου τὸ ἐδραῖον καὶ ἀσφαλὲς τοῦ λόγου· διὰ δὲ τοῦ δευτέρου, ὅτι ὁ λόγος εἰς τὰς ὑποθέσεις δὲν ἔχει χρεῖαν οὔτε χειρῶν, οὔτε ποδῶν. Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα κατεσκευάζον τὸ ἄγαλμα ἀρτιμελές, ἐδίδον εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τὸ κηρύκειον, περὶ τὸ ὁποῖον ἦταν συμπεπλεγμένοι δύο δράκοντες, ἔχοντες τὰς κεφαλὰς ἀντικρυζούσας πρὸς ἀλλήλας· ἤθελον δὲ νὰ ὑπεμφάνωσι διὰ τούτου, ὅτι ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ οἱ θηριώδεις θέλγονται, καὶ λύουσι δι' αὐτοῦ τὰς διαφοράς (*). Ἰδρουν δὲ τὸ ἄγαλμα

(*) Σαῖβ. ἐν λέξ. κηρύκειον· « Ἐύλον ἔχον ἑκατέρωθεν δύο ὄφεις περιπεπλεγμένους, ἃ » ἀντιπροσώπους ἀλλήλους κειμένους· ὅπερ εἰώθασι φέρειν οἱ κήρυκες μετ' αὐτῶν· ἃ οὐκ » ἔξην αὐτοὺς ἀδικεῖν, παρ' οὗς ἀπέρχονται· σύμβολον δὲ ἦν τὸ μὲν ὄρθον εὖλον τοῦ ὄρ- » τοῦ λόγου· τὸ δὲ παρ' ἑκάτερον εἶδος τῶν ὄφρων, τὰ ἀντιτασσόμενα κρατόπεδα· ὁ γὰρ » ὄρθος λόγος δι' ἀμφοτέρων χωρεῖ. »

τοῦ Ἑρμοῦ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ὅθεν καὶ Ἡγεμόνιος καὶ Ἐνόδιος ἐλέγετο, καὶ οὕτως ἐδήλουν, ὅτι πρέπει νὰ μεταχειρίζομεθα τὸν λόγον εἰς πᾶσαν ἡμῶν ἐπιχείρησιν· καὶ ἐν ταῖς παλαιῇσιν, μετὰ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἡρακλείους· τὸ ὅποσον ἐσήμαινεν, ὅτι ἀνάγκη νὰ μεταχειρίζομεθα τὴν ἰσχὺν τοῦ σώματος μετὰ λογισμοῦ καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς, διὸ καὶ Ἀγοραῖος ὀνομάζεται, ὡς ἐπιστάτης τῶν ἐμποριῶν. Κλέπτειν δὲ ἔλεγον αὐτόν, θέλοντες νὰ φανερώσωσι τὴν δύναμιν τοῦ λόγου καὶ ἐπὶ τῶν ἀναρμόστων πραγμάτων· ἐπειδὴ ἐνίοτε ὁ λόγος διὰ τῆς πιθανότητος κλέπτει τὴν ἀλήθειαν. Κατεσκευάζον προσέτι τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ φοροῦν πέδιλα περρωτά· διότι οἱ λόγοι κατὰ τὸν Ὅμηρον εἶναι περρόεντες· καὶ πλησίον αὐτοῦ ἔθετον ἐνίοτε ἀλέκτορα, ἧ (ἐπὶ Ἀλεξανδρινῶν μάλιστα νομισμάτων) κύνα, ὡς σύμβολα τῆς ἐργηγορότητος.

Τέκνα τοῦ Ἑρμοῦ ἀναφέρει ὁ μῦθος πολλὰ, ἐν οἷς καὶ τὸν Πᾶνα, καὶ τὸν Ἑρμαφρόδιτον, ἄνδρα, μετέχοντα ἐκ τοῦ γένους καὶ τοῦ πατρὸς, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀφροδίτης.

Ἐλατρεύετο δὲ ὁ Ἑρμῆς ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς Ἑλλάδος, ἐξαιρέτως ὁμως ἐν Ἀρχαδίᾳ. Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ, ὅπου εἶχε πολλοὺς ναοὺς, ἐώρταζον εἰς τιμὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν 16 τοῦ μαΐου μηνός, ἐπονομασθέντος οὕτως ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαΐας, πανηγυρικὴν εορτὴν, Mercurialia λεγομένην, καθ' ἣν οἱ ἔμποροι, προσφέροντες θυσίας, ἐκίτευον αὐτόν νὰ διεκπεραιοῖ εὐτυχεῖς τὰς ἐμπορικὰς αὐτῶν ἐπιχειρήσεις. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἔθυσον, ὡς εἰς θεὸν τῆς εὐγλωτίας, διαφόρων ζώων γλώσσας.

Ἀφιερωμένα εἰς αὐτόν εἶχον ἐκ μὲν τῶν ὀρνέων τὸν λάκρον, διὰ τὴν παρωνυμίαν τρέπον τινὰ πρὸς τὴν γλυκύτητα τοῦ λόγου· διότι τὸ ἡδὺ, λαρόν ἔλεγον οἱ παλαιοί· ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων, τὸν βόακα, διὰ τὴν βοήν, ὡς εἰς κήρυκα.

Σημειωτέον, δὲ ὅτι πολλοὶ περὶ τῆς λατρείας τοῦ Ἑρμοῦ δοξάζουσιν, ὅτι δὲν ἦτον ἐν Ἑλλάδι ἐγχώριος, ἀλλὰ μετηνέχθη ὑπὸ τοῦ Κέκροπος ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ὅπου θνητὸς κατ' ἀρχὰς ὢν, ἀπεθεώθη ἔπειτα διὰ τὴν εὕρεσιν πολλῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, οἷον τῆς μουσικῆς, γεωμετρίας, γυμναστικῆς, καὶ ἄλλων ὠφελίμων πραγμάτων (*).

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Ὁ Ἀπόλλων ἐγεννήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς ἐν Δῆλῳ, μὲ τῶν Κυκλάδων νήσων κατὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, τῇ ἐβδόμῃ τοῦ θαργηλιῶνος μηνός, (ἀπριλίου πρώτῃ) κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ἐγκυος οὖσα ἡ Λητώ, καὶ καταδιωκομένη ὑπὸ τῆς Ἥρας, γυναικὸς τοῦ Διὸς, διὰ ζηλοτυπίαν, ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ Βορέως διὰ προσταγῆς τοῦ Διὸς πρὸς τὸν Ποσειδῶνα, ὅστις

(*) Οὕτω Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς λέγει αὐτὸν ἐκ τῶν Θεῶν τῆς Αἰγύπτου ὄντα (Στρωματ. β. βλ. Α'. κεφ. 21. §. 134. «Ἄλλὰ ἔ τῶν παρ' Αἰγυπτίους ἀνθρώπων ποτὶ γενομένων δὲ ἀνθρωπίνῃ δοξῇ θεῶν, Ἑρμῆς τε ὁ Θεδαῖος, ἔ Ασκληπιὸς ὁ Μεμφίτης, κτλ.) ἔ ὁ Σειδ. λέγει περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐβασίλευσεν ἐν Αἰγύπτῳ (ἐν λιβ. Ἑρμαιοῦς· «Ἑρμοῦ βασιλεύσαντος εἰς Αἴγυπτον ἔ θανόντος, Ἑρμαιοῦς παραλαμβάνει τὴν βασιλείαν.»)

παρήγαγεν εἰς τὸ φῶς τὴν Δῆλον, κεκρυμμένην ἕως τότε οὕταν ὑπὸ τὰ βότανα, καὶ ἐν αὐτῇ, ὑποκάτω δάφνης τινός, ἐγέννησεν ἡ Λητώ. Ἐπειδὴ δέ, ἀνδρωθεὶς, συνεμάχησε καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν θεῶν, καὶ συνήργησεν εἰς τὴν φθορὰν τῶν Τιτάνων, ἐτίμησε καὶ αὐτὸν ὁ Ζεὺς, καὶ συνήρθησεν εἰς τὴν τάξιν τῶν δώδεκα θεῶν. Ἄλλ' ὕστερον ἔξωσεν αὐτὸν πάλιν τοῦ οὐρανοῦ πρὸς καιρὸν, ὡς συμμετασχόντα τῆς συγκεκρισίας, τὴν ὁποίαν συνέβραβυν ἡ Ἥρα κατὰ τοῦ Διὸς, καὶ κατεδίκασεν αὐτὸν νὰ δουλεύῃ τὸν Ἀδμητῶν, βασιλέα τῆς Θεσσαλίας, βόσκων αὐτοῦ τὰς ἀγέλας. Συγχρόνως δὲ ἐδούλευεν ὁ Ἀπόλλων μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ παρὰ τῷ Λοκμέδοντι, κτίζων τὰ τεῖχη τῆς Τρωάδος. Πολλὰ δὲ κακοπαθήσας, μόλις μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἤξιώθη πάλιν τῆς προτέρας τιμῆς, καὶ τῆς μετὰ τῶν θεῶν παρεδρίας.

Ἀλληγορεῖται δὲ ὁ Ἀπόλλων εἰς τὸν ἥλιον, διὰ τοῦτο καὶ μυθεύεται υἱὸς τῆς Λητοῦς, τούτέστι τῆς νυκτός· ἐπειδὴ ὁ ἥλιος φαίνεται ὅτι γεννᾶται ἐξ αὐτῆς, ὡς ἀπὸ μητρός. Λέγεται δὲ καὶ υἱὸς τοῦ Διὸς, οὐχὶ μόνον διότι φέρεται καὶ κινεῖται εἰς τὸν ἀέρα καὶ τὸν οὐρανόν, εἰς τὰ ὅποια δύο ταῦτα ἀλληγορεῖται ὁ Ζεὺς· ἀλλὰ καὶ διότι ἐκλαμπάνεται ἀλληγορικῶς ὡς εἰμαρμένη, ἅλλα μὲν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ καταπραΰττων, ἅλλα δὲ, μετὰ τοῦ Διὸς· ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἐδόξαζον, ὅτι αἰτία τῶν γινομένων εἶναι ὁ ἥλιος.

Λέγεται δὲ Ἀπόλλων, ἢ ὡς ἄπο καὶ χωρὶς τῶν ἄλλων θεῶν ὑπάρχων, καὶ τρόπον τινὰ μεμονωμένος· ἢ παρὰ τὸ ἀπολλύειν, ὡς διὰ τῆς θερμότητος αὐτοῦ ἀπολλύνει καὶ ἀφανίζει.

Ὁ Ἀπόλλων ἀπεικόνιζε προσέτι τὴν νεότητά καὶ τὸ κάλλος, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος νεάζει καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἐνομιζέτο θεὸς τῆς Ιατρικῆς, διότι ὁ ἥλιος συμβάλλει εἰς τὴν αὔξησιν τῶν φυτῶν, τὰ ὅποια εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον ὑγιεινά· καὶ τῆς μουσικῆς, ὡς διεγειρομένων πανταχοῦ ἱλαρῶν φωνῶν, ὅταν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου διασκορπίζωσιν εἰς τὴν φύσιν φῶς καὶ θερμότητα· καὶ τῆς μαντικῆς καὶ τῶν χρησμῶν, ἐπειδὴ τὸ οὐράνιον φῶς διαλύει ὅποιον ὀήποτε σκότος, καὶ εἰσχωρεῖ εἰς πάσας τὰς κεκρυμμένας αἰτίας.

Ἐπίθετα αὐτοῦ εἶναι· Ἐκάεργος, Ἐκατηβόλος, Ἐκατηβελέτης, ἢ ὡς ἕκαθεν καὶ μακρόθεν ἐργαζόμενος τὰ περὶ τὴν γῆν, ἢ ὡς μακρόθεν ῥίπτων τὰς ἀκτῖνας, διὸ καὶ Τοξικός καὶ Ἀργυρότοξος ἐλέγετο· Δῆλιος, ἢ καθὼ γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ Δῆλῳ, ἢ καθὼ δῆλα καὶ ὁρατὰ ποιῶν τὰ πάντα· Λοξίας, διὰ τὴν λοξὴν καὶ σκοτεινὴν μαντείαν αὐτοῦ· Μαντικός, Μουσικός, Κιθαρωδὸς καὶ Μουσηγέτης, ὡς προεδρεύων τῶν Μουσῶν· Πύθιος, διότι ἐρόνευσε τὸν ἐν Δελφοῖς Πύθωνα, τὸν δράκοντα, ἢ ἐκ τοῦ πύθεσθαι, τοῦ ἐρωτᾶν, ὡς ἐρωτώμενος εἰς τὰς μαντείας· Κουροτρόφος, διὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀρχαίων τοῦ νὰ κείρωσι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, ὅτε ἐφθάνον εἰς τελείαν ἡλικίαν, καὶ νὰ ἀφιερῶσιν αὐτάς εἰς τὸν Ἀπόλλωνα· Σμινθεύς, ἢ ἐκ τῆς πόλεως Σμίνθου, ἢ ἀπὸ τοῦ σμίνθος, τοῦ σημαίνοντος κατὰ διάλεκτον τὸν ποντικόν, ὡς ἐξολοθρεύσας ποτὲ ἐκ τῶν ἀγρῶν τινος τῶν ἱερέων αὐτοῦ πλῆθος μυῶν,

βλαπτόντων τοὺς καρπούς· Παίων καὶ Ἀλεξίκακος, ὡς ἀπαλλάττων τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῶν νόσων καὶ τοῦ λοιμοῦ· Φοῖβος, ὡς καθαρὸς καὶ ἀμείαντος, παρὰ τὸ φοῖβον, τὸ σημαῖνον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ καθαρόν· Κύνθιος, ἀπὸ τοῦ ἐν Δήλῳ ὄρους Κύνθου, ἐνθα λέγεται ὅτι ἐγέννησεν αὐτὸν ἡ Λητώ· Παταρεὺς, ἀπὸ τοῦ ἐν Πατάροις τῆς Λυκίας μαντείου αὐτοῦ· Θυμβραῖος, ἀπὸ τῆς ἐν Τροίᾳ πόλεως Θυμβρῆς, ἐν ᾗ ὑπῆρχεν εἰς αὐτὸν ἱερὸν ἄλλος, καὶ ναὸς· καὶ ἄλλα πολλά.

Ἐξωγραφεῖτο δὲ ὁ Ἀπόλλων νέος, εὐειδὴς, καὶ ἀγένειος, κρατῶν τὴν λύραν, καὶ ποτὲ μὲν φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τόξα καὶ φαρέτρην· ποτὲ δὲ, χρυσοῦν τρίποδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Ἐπίσης μετὰ πολλοῦ ζήλου ἐλάτρευον τὸν Ἀπόλλωνα καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν πρώτων οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Δήλου, Τενίδου, καὶ τῆς ἐν Φωκίδι πόλεως Κρίσσης. Πολλοὶ ναοὶ ἦσαν εἰς τὴν λατρείαν αὐτοῦ ἀφιερωμένοι· ὁ δὲ λαμπρότατος ἦτον ὁ ἐν Δελφοῖς, ὅπου εὕρισκετο καὶ περίβλεπτον χρηστήριον, ἐν ᾧ ἐχρησιμοῦντο ἡ ἱέρεια Πυθία, καθημένη ἐπὶ τρίποδος. Οὐχὶ μακρὰν τοῦ τόπου τούτου, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς Κρίσσης, ἐτελοῦντο εἰς τιμὴν αὐτοῦ καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς κατὰ τοῦ δράκοντος Πύθωνος νίκης, πρῶτον μὲν κατὰ ἑπτὰ, ἔπειτα δὲ κατὰ ἐννέα, καὶ τελευταῖον κατὰ πέντε ἔτη οἱ Πυθικοὶ λεγόμενοι ἀγῶνες, τῶν ὁποίων ὁ νικητὴς ἤξιοτο δαφνίνου στεφάνου. Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ φιλοδόμησεν ὁ Αὐγουστος ἐπὶ τοῦ ὄρους Παλατίνου μεγαλοπρεπέστατον ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καθιερώσας εἰς αὐτὸν πολὺτιμον θησαυρὸν βιβλίων.

Ἱερά δὲ εἶχεν ἐκ μὲν τῶν ζώων τὸν ἱέρακα, διὰ τὸ ὅξυ τῆς κινήσεως, καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς ἐτυμολογίας συγγένειαν, ἐπεὶ καὶ ὁ ἥλιος ῥᾶ οὐ φαίνεται τὸν κύκνον, οὐχὶ μόνον διὰ τὸ φθικὸν καὶ μαντικὸν τοῦ πτηνοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ λευκόν, τὸ παραγόμενον παρὰ τὸ λεύσσειν, τούτεστι βλέπειν, τοῦ ὁποῦ παραίτιος εἶναι ὁ Ἀπόλλων τὸν ἰχθὺν τὸν λεγόμενον κιθαρὸν, διὰ τὸ κιθαριστικὸν τοῦ θεοῦ· τὸν λύκον, διὰ τὴν ἀμφιλύκην νύκτα, μετὰ τὴν ὁποίαν φαίνεται ὁ ἥλιος· ἐκ δὲ τῶν φυτῶν, τὴν δάφνην, διὰ τὸ ἀειθαλές.

Κατὰ τὰς μυθικὰς διηγήσεις ὁ Ἀπόλλων ἐκ πολλῶν γυναικῶν ἐγέννησε καὶ πολλὰ τέκνα· ἐκ μὲν τῆς Κορωνίδος, τὸν Ἀσκληπιόν· ἐκ δὲ τῆς Κρεούσης, τὸν Ἴωνα· ἐκ δὲ τῆς Καλλιόπης, τὸν Ὑμέναιον· ἐκ δὲ τῆς Θάλειας, τοὺς ἱερεῖς τῆς Κυβέλης· ἐκ δὲ τῆς Κλυμένης, τὸν Φαίθοντα. Περὶ τοῦ τελευταίου τούτου φέρεται μῦθος, ὅτι ἐξήγησέ ποτε παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ νὰ ἡνιοχέυσῃ αὐτὸς τὴν ἄμαξαν τοῦ ἡλίου· ὁ Ἀπόλλων ἀντέτεινε, προβλέπων τὰ ἐκ τούτου κακὰ· ἀλλ', ἐπεὶ ἐκεῖνος ἐπέμενεν εἰς τὰς παρακλήσεις, συγκατένευσε τελευταῖον καὶ ὁ πατήρ, καὶ παραδοὺς εἰς αὐτὸν τοὺς χαλινούς, ἐδίδαξεν αὐτὸν πρότερον, πῶς πρέπει νὰ ἡνιοχέυῃ, καὶ ποῖον δρόμον νὰ βαδίζῃ. Ὁ Φαίθων ὁμῶς, ἄπειρος ὢν παντάπασι τοῦ ἔργου τούτου, καὶ μὴ γινώσκων τὸν εὐθὺν δρόμον, ἀπέβαλεν εὐθὺς τὰς δυνάμεις καὶ τὸ θάρρος· οἱ δὲ ἵπποι, παρεκτραπέντες τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἔσυραν τὸ ὄχημα τοῦ ἡλίου τοσούτον πλησίον τῆς γῆς, ὥστε αὐτὴ μὲν εἰς τινὰ μέρη κατε-

φλέγθη ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς καύσεως· αἱ δὲ πηγαὶ ἐξηράνθησαν, καὶ οἱ ποταμοὶ ἤρχισαν νὰ βράζωσιν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ζεὺς τὸν τρομερὸν κίνδυνον, ἐν ᾧ εὐρίσκετο ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ὅλη, τὸν μὲν Φαίθοντα κεραυνώσας, ἔρριψεν εἰς τὸν Ἑριδανὸν ποταμόν· τὴν δὲ Ἀμαξαν παρέδωκε πάλιν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ἐπιπλήξας αὐτὸν πικρῶς διὰ ταύτην αὐτοῦ τὴν πράξιν.

ΑΡΤΕΜΙΣ.

Θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς, καὶ δίδυμος ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος. Βρέφος ἔτι οὖσα, ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς αἰωνίαν παρθενίαν, καὶ, εἰ καὶ ἠσθάνθη ποτὲ κλίσιν τινὰ πρὸς τὸν Ἑνδυμίωνα, νέον εὐειδέστατον, ἔμεινεν ὅμως πάντοτε πιστὴ εἰς τὸ αὐστηρὸν τοῦτο ἥθος, τιμωροῦσα ἀνηλεῶς, πᾶν τοιοῦτον ἐλάττωμα, εἰς ὃ ἤθελον ὑποπέσει αἱ θεράπαιναι αὐτῆς Νύμφαι, ὡς μᾶς διδάσκει τὸ παράδειγμα τῆς Δάφνης τὴν ὁποίαν μετεμόρφωσεν εἰς τὸ ὁμώνυμον φυτὸν, καὶ τῆς Καλλιστοῦς, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκε μορφὴν ἄρκτου. Κατὰ τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα ἐκόλαζεν ἐπίσης καὶ πάντα ἄνθρωπον, ὅστις ἤθελεν ὑβρίσει τὴν θεότητα αὐτῆς· οὕτως ἐκόλασε τὸν Ἑρυσίχθονα, βασιλέα τῆς Θεσσαλίας, ὅστις ἀποκόψας δένδρον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τῆς Δήμητρος ἄλσους, ἔτυψε διὰ τοῦ ξύλου αὐτοῦ τὴν ἐν τῷ δένδρῳ τούτῳ διατρίβουσαν Νύμφην τῆς Ἀρτέμιδος. Ἀλλὰ καὶ τὸν Ὠρίωνα, καὶ τὸν Ἀκταίωνα, δύο περιφρήτους κυνηγοὺς, πειραθέντας νὰ ψυχρῶνσι τὸ πρὸς τὴν ἀγνείαν αὐτῆς αἵσθημα, ἐξεδίκησε πικρότατα, μεταμορφώσασα τὸν τελευταῖον εἰς ἔλαφον, γενομένην ἑλεεινὸν τῶν κυνῶν κατασπάραγμα.

Τὸ ἀγαπητὸν ἔργον, περὶ τὸ ὁποῖον ἠσχολεῖτο ἡ Ἀρτεμις, ἦτο τὸ κυνήγιον· τοσοῦτον δὲ ἐγυμνάσθη ἐν αὐτῷ, ὥς ἔγεινεν ἀνδρεία καὶ πολεμικὴ ἔρριπτε τὰ βέλη εὐστοχώτατα, καὶ ὠφέλησε διὰ τούτου μεγάλως τὸν πατέρα αὐτῆς Δία, συμμαχήσασα μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ κατὰ τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων πολέμῳ· ἐδοθήθη δὲ καὶ τοὺς Τρῶας κατὰ τῶν Ἑλλήνων.

Ἀλληγορεῖται δὲ εἰς τὴν σελήνην, ὅθεν καὶ λέγεται ἀδελφὴ τοῦ ἡλίου, ὡς ὁμοία μετ' αὐτοῦ οὖσα, καὶ ἔχουσα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὴν αὐτὴν δύναμιν, καὶ τρέφουσα τὰ ἐπὶ γῆς ὄντα παρομοίως. Ἀλλ' ὁ μὲν Ἀπόλλων πλάττεται ἀρσενικὸς, ἐπειδὴ τὸ πῦρ εἶναι θερμότερον καὶ δραστηκώτερον· ἡ δὲ Ἀρτεμις θήλεια, τῆς δυνάμεως αὐτῆς οὗσης ἀμβλυτέρας καὶ ἀσθενεῦς. Ἡ δὲ διατήρησις τῆς παρθενίας ὑπαινίσσεται, ὅτι ὅσοι εἶναι ἐκδοτοὶ εἰς τὸ κυνήγιον, δὲν λαμβάνουσι καιρὸν νὰ καταγίνωνται περὶ τοὺς ἔρωτας.

Καθὸ μὲν θεὰ τοῦ κυνήγιου, ἐξωγραφεῖτο εὐρωστος, εὐκίνητος καὶ ἐπιδέξιος κόρη, φοροῦσα ἔνδυμα ἀνδρικόν, ἔλαφρον καὶ κοντὸν, ἔχουσα ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς φαρέτραν καὶ τόξα, καὶ καθημένη ἐπὶ ἀμάξης, συρομένης ὑπὸ τεσσάρων ἐλάφων· ὡς θεὰ δὲ τῆς σελήνης, παρίστατο τρίμορφος, ἐπειδὴ ἡ σελήνη ἀποτελεῖ τρία σχήματα γενικώτατα, τὸ μηννοειδές, τὸ πανσέληνον, καὶ ἄλλο τρίτον, καθ' ὃ ὁ μὲν μηνίσκος αὐτῆς εἶναι πλήρης, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ κύκλος. Ἐκ τούτου λοιπὸν, διότι μεταβάλλει τὸ σχῆμα αὐτῆς τριχῶς, ὠνομάζετο καὶ Τριοδίτης, καὶ τῶν τριόδων ἐπόπτης.

Τὰ συνηθέστερα αὐτῆς ἐπίθετα εἶναι· Ἐκάτη, ἐπειδὴ ἑκαθεν, του-

τέστι μακρόθεν, ἀποσέλλει τὸ φῶς. Πολλοὶ ὁμῶς νομίζουσιν, ὅτι ἡ Ἑκάτη δὲν εἶναι ἐπιθέτου τῆς Ἀρτέμιδος, ἀλλ' ἰδίᾳ τις θεὰ, θυγάτηρ τοῦ Ταρτάρου καὶ τῆς Νυκτός, ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀστερίας, συγχεομένη ποτὲ μὲν μετὰ τῆς Περσεφόνης, ποτὲ δὲ μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος. Διηγοῦνται δὲ περὶ αὐτῆς, ὅτι ἄρχει πασῶν τῶν μυστικῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, καὶ εἶναι ἔφορος τῶν τοκετῶν, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ἐπονομαζομένη διὰ τὰ τρία ταῦτα Τρίμορφος, Τριπρόσωπος καὶ Τρικάρηνος, καὶ ζωγραφουμένη ὑπὸ τρομερὰν μορφήν, ἔχουσα δηλαδὴ πόδας ὄρεως, καὶ παρὶ τὴν κεφαλὴν πολλοὺς ἄλλους ὄφεις πεπλεγμένους. Ἐδόξαζον δὲ αὐτὴν προσέτι καὶ ὡς προσάτιδα τῆς μαγείας, λέγοντες, ὅτι αὐτὴ ἐδίδαξε τὴν Κίρκην, τὴν Μήδειαν καὶ ἄλλας τὴν φαρμακείαν καὶ λοιπὴν τερατουργίαν. Κατὰ πᾶσαν τρίτην ἡμέραν ἐκάστου μηνὸς συνιθίζον νᾶ προσφέρουσιν εἰς αὐτὴν οἱ πλούσιοι ἐπὶ τῶν τριόδων πολυτελὴ δαίπνον (*), καὶ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐώρταζον οἱ Αἰγινῆται μυστηριωδεστάτην ἐορτήν, προσφέροντες εἰς αὐτὴν θυσίαν πλακοῦντας, ἢ καὶ κύνας.

Ἄλλα δὲ ἐπιθέτα τῆς Ἀρτέμιδος εἶναι τὰ ἐξῆς Νυχία, Νυκτιπόλος, Κυνηγέτις, Ἐλαφὸβόλος καὶ Ὀρεσίφοιτος· τὰ μὲν πρῶτα, ἐπειδὴ τὴν νύκτα μάλιστα καταφαίνεται, ὅταν ᾖαι πανταχοῦ πολλὴ ἡσυχία· ἢ διότι δὲν παύει ἄλλοτε μὲν διώκουσα τὸν ἥλιον, ἄλλοτε δὲ φεύγουσα αὐτόν· τὸ δὲ τελευταῖον, διότι οὗτα ἡ σελήνη ἢ προσγυιστάτη τῶν οὐρανίων σωμάτων, φαίνεται εἰς ἡμᾶς, ὅτι ἐνδιατρίβει ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων· Δικτίς, ἢ διότι βάλλει τὰς ἀκτῖνας, παρὰ τὸ δῖεῖν, τὸ σημαῖνον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις βάλλειν, ῥίπτειν· ἢ διότι ἡ δύναμις αὐτῆς διῖκνεῖται καὶ φθάνει εἰς πάντα τὰ ἐπὶ γῆς πράγματα· Φοῖβη, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δι' ἣν καὶ ὁ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐλέγετο· Εἰλειθυία, ὡς ἀκαταπαύστως εἰλωμένη, καὶ περιτρέχουσα περὶ τὸν ἥλιον. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐπιθέτου τούτου σχηματίζουσι τινες ἰδίαν ἄλλην θεάν, θυγατέρα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ώρας, ἔργον ἔχουσαν νᾶ ἐπιστάτῃ εἰς τοὺς τοκετοὺς τῶν γυναικῶν, παρ' ὧν, ὅταν κοιλοπονῶσι, προσκαλεῖται νᾶ ἔλθῃ ἰλαρὰ καὶ λυσίζωνος.

Ἀφιερωμένη εἰς τὴν Ἀρτεμιν ἦτον ἡ τρίγλα· ἐπειδὴ ὁ ἰχθύς οὗτος ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ τρεῖς γεννᾶν κατ' ἕτος· ἀλλὰ καὶ ἡ σελήνη μετὰ τὴν γένεσιν αὐτῆς φαίνεται εἰς ἡμᾶς τριταῖα.

Πανταχοῦ, ὅπου ἐλατρεύετο ὁ Ἀπόλλων, ἦσαν καὶ νοὶ ἱεροὶ εἰς τὴν Ἀρτεμιν, τῶν ὁποίων ὁ λαμπρότατος εὐρίσκετο ἐν Ἐρέτρῃ, ὁ διὰ τὸ ἐξαίσιον αὐτοῦ κάλλος καὶ μέγεθος καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπτά θαυμάτων συναριθμηθεῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Προστράτου κατακαυθεῖς (**). Καὶ

(*) Λουκιαν. Νεκρικ. δι᾽ ἄλογ. Α'. — Σελβ. ἐν λέξ. Ἑκάτη «ἀπὸ ταύτης ἐστὶ μαθεῖν» εἴτε τὸ πλουτεῖν, εἴτε τὸ πεινᾶν ἐστὶν βέλτιον· φησὶ γὰρ αὕτη τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλουτοῦντας· δαίπνον κατὰ μὴν· ἀποπέμπειν· τοὺς δὲ πένητας τῶν ἀνθρώπων, ἀρπάζειν, πρὶν καταθεῖναι· ἔθος γὰρ ἦν ἄρτους καὶ ἄλλα τινὰ κατὰ μῆνα τιθέναι τῇ Ἑκάτῃ· τῇ τοὺς πλουσίου, ἢ λαμβάνειν ἐξ αὐτῶν τοὺς πένητας. »

(**) Ὁ Πρόστρατος, ἄσχημος ὢν τὸ γένος, ἢ θέλων ν' ἀπαθανάτισθ ἐαυτὸν διὰ τινος κατεργώματος, ἐνέπρηξε τὸν γὰρ κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ μίγας Ἀλέ-

ἐν Ῥώμῃ δὲ ἀφοδόμησεν εἰς τιμὴν αὐτῆς ὁ βασιλεὺς Σέρβιος Τύλλιος ἐπὶ τοῦ Ἀθηνεῖνου λόφου μεγαλοπρεπῆ ναόν.

Εἰς θυσίαν αὐτῆς προσεφέροντο ἔλαφοι, κύνες, αἱ ἀπαρχαὶ τῶν ὀπωρῶν, καὶ αἱ μαινίδες, εἰς σύμβολον, ὅτι ἡ σελήνη εἶναι πρόξενος τῶν μαιῶν εἰς τοὺς σεληνιαζομένους.

Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα τῆς Ἀρτεμίδος παρὰ τὸ τέμνειν τὸν ἀέρα πορευομένην.

ΑΡΗΣ.

Κατὰ μὲν τοὺς παλαιούς ποιητὰς ὁ Ἄρης ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας· κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους, μόνον τῆς Ἥρας. Κυρίως δὲ ὁ Ἄρης ἦτο θεὸς τῶν Πελασγῶν, λατρευόμενος τὸ πρῶτον ἐν Θράκῃ, καὶ ἐκεῖθεν ἔπειτα καὶ ἐν Ἑλλάδι. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐνομιζέτο ὡς σύμβολον τοῦ ἀγρίου καὶ φθοροποιῦ πολέμου, ἐν ᾧ τὸυναντίον ἡ Ἀθηνᾶ ἐλαμβάνετο ἐπὶ τῆς μετὰ σκέψεως ἡνωμένης ἀνδρείας· κατὰ δὲ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους παρίσταται πάντοτε φιλανθρωπότερος, ὡς ἐκδικητὴς τῆς ἀλιότητος, καὶ προστατῆς αὐτῆς.

Ἐν Ἑλλάδι ἐλατρεύετο μὲν ὁ Ἄρης σπουδαίως, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθῆναις, ὅπου ἦτον ἀφιερωμένος εἰς τιμὴν αὐτοῦ ὁ Ἄρειος πάγος, δικαστήριον, φηγίζον περὶ ζωῆς καὶ θανάτου πλείοτερον ὅμως σέβας ἔφερον εἰς αὐτὸν οἱ πολεμικοὶ Ῥωμαῖοι. Οὗτοι ἐσέβοντο τὸν Ἄρην ὡς θεμελιωτὴν τοῦ λαοῦ αὐτῶν, λέγοντες, ὅτι ἐκ τούτου ἐγέννησεν ἡ Ῥέα Συλθία τὸν Ῥωμύλον καὶ Ῥῶμον· ὅθεν πλὴν πολλῶν ἄλλων ναῶν εἶχον εἰς αὐτὸν ἱερὸν καὶ πεδίον, ἐπικαλούμενον κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, πεδίον τοῦ Ἀρεως (Campus Martius), ὅπου ἐγυμνάζοντο τὰ στρατεύματα, καὶ οἱ πολῖται συνεργόμενοι, ἐσκέπτοντο περὶ τῶν ἀξιολόγων τῆς πολιτείας πραγμάτων (*). Εἰς αὐτὸν ἀφιερῶντο τὰ σκύλα τοῦ πολέμου, καὶ οὐδαὶ στρατηγὸς ἐξεστράτευεν, ἂν μὴ ἤρχετο πρότερον εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ, καὶ ἤγγιζε τὴν ἐν αὐτῷ ἀνακειμένην, καὶ ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Νουμᾶ Πομπηλίου καταπεσοῦσαν ἱερὰν πέλιτην(**), προσφέρων τοὺς ἐξῆς λόγους· Ἄρει, ἐπαγρύπνει ἐφ' ἡμᾶς.

Ξανδρος ὁ Μακεδὼν, τὴν ἔκτην τοῦ ἑκατομβαιῶνος μηνὸς (τοῦ ἔτους 336 π. Χ.). Καὶ αὐτὸς μὲν διὰ τοῦτο κατεδικάσθη εἰς ὀδυνηρὸν θάνατον, ἢ περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀπαφασίσθη νὰ μὴ μνημονεύηται πλέον ὑπὸ μηδενός· οἱ δὲ Ἑπίιοι ἀνφοδόμησαν ἔπειτα τὸν ναὸν λαμπρότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον, ἀποβρίβαντες τὴν πρόκαιν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ὑπέσχετο ν' ἀνεγείρῃ αὐτὸν ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων, ἂν ἰδόντο νὰ τεθῇ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφή, φέρουσα τοῦ βασιλέως τούτου τὸ ὄνομα.

(*) Τὸ πεδίον τοῦτο ἔκειτο ἐξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, θεωρηθὲν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὑπό τινος Ἑστιάδος· ἀλλ' ὁ Ταρκύνιος Σούπερβος κατασχὼν αὐτό, κατέσπειρε σίτον μετὰ τὴν ἔξωσιν ὅμως τῶν βασιλέων ἀνέκτησεν αὐτὸ πάλιν ὁ δῆμος, ἐκρίζωντας καὶ ῥίψας εἰς τὸν Τιβέριν τὸν ἐκεῖ κατεσπαρμένον σίτον. Ἐχρησάμενος δὲ τὸ πεδίον τοῦτο ἢ εἰς τὸν γυμνάσιον τῶν νέων, ἢ ἐν αὐτῷ ἐκαίοντο προσέτι τὰ νεκρά σώματα τῶν μεγάλων στρατηγῶν, ἢ μνήματα ὑπῆρχον τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, καὶ ἐπιτάφιοι ἀγῶνες ἐγίνοντο εἰς τιμὴν αὐτῶν. Κατὰ δὲ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς δημοκρατίας ἀνηγέρθησαν κύκλις τοῦ εἰρημένου πεδίου λαμπρὰ οἰκοδομήματα, οἷον ἀμφιθέατρα, ἢ σῆλαι, ἰδρῦθησαν πολλαὶ, καὶ ἀνδριάντες διάφοροι.

(**) Ἡ πέλιτη αὕτη (ancille), σύμβολον τῆς αἰωνίου διαρκείας· τοῦ ρωμαϊκοῦ βασι-

Οἱ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Ἄρειος ἀφιερωμένοι ἱερεῖς, δώδεκα τὸν ἀριθμὸν, ὠνομάζοντο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων Σάλιοι (Salii), παρὰ τὸ salire ῥήμα, τὸ ἅλλαισθαι καὶ πηδᾶν· διότι ἐπὶ τῶν ἑορτῶν αὐτοῦ, κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μαρτίου, καὶ τὴν 16' ὀκτωβρίου, διεπορεύοντο τὴν πόλιν πηδῶντες καὶ χορεύοντες.

Θυσίαν δὲ προσέφερον εἰς αὐτὸν τὸ μὲν πάσαι ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα αἰχμαλώτους ἐχθρούς· μετὰ δὲ ταῦτα, μέρος τῆς ἐκ τῶν ὑπεναντίων λεηλατηθείσης λείας, ἵππους, κριοὺς, καὶ κύνας, οἵτινες, μετὰ τοῦ λύκου διὰ τὸ ἀρπακτικόν, καὶ τοῦ ἀλεκτρυόνος, διὰ τὸ μάχιμον, καὶ τοῦ δρυκολάπτου (λατ. picus Martius), διὰ τὸ κραυγαστικόν, ἐνομίζοντο ἱερὰ τοῦ θεοῦ τούτου ζῶα.

Ἐξωγραφεῖτο δὲ νέος ἰσχυρὸς, ποτὲ μὲν γυμνός, ποτὲ δὲ ὥπλισμένος μετὰ θώρακος, περικεφαλαίας, δόρατος, ξίφους, καὶ ἀσπίδος.

Τὰ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἀπαντῶμενα ἐπίθετα αὐτοῦ εἶναι· Ἐνυάλιος, ἥ διότι τινὲς λέγουσιν αὐτὸν υἱὸν τῆς Ἐνυοῦς, ἥ ἀπὸ τοῦ πολεμιστοῦ Ἐνυαλίου, τοῦ κατοικοῦντος τὴν Θράκην, ὅστις ἀρνηθεὶς ποτε εἰς τὸν Ἄρην τὴν ξενίαν, ἐπάλαισε πρὸς αὐτόν, καὶ ἐνίκηθη· Στράτιος, Διμίτριος καὶ Δίζωνος, ὡς δύο μίτρας, τούτέστι πολεμικὰς ζώνας ἔχων· Χαλκοθώραξ, Τειχεσιπλήτης, ὡς πολιορκητής· Ἀνδροφόντης, Βροταλοιγός, Μισαιφάνος, ὡς ἐπιφέρων θάνατον εἰς τοὺς ἀνθρώπους· Βριήπιος, παρὰ τὸ ἡπύειν, τὸ κραυγάζειν, καὶ τὸ βρι, τὸ ἐπιτατικόν, ὡς μεγαλοφώνος τις ὢν· Μαλερός, καθὼ προξενῶν διὰ τοῦ πολέμου μαρτυροῦν καὶ φθοράν· Κανθόων, ἐκ τοῦ θαίειν, τούτέστι καίειν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐν μὲν τῇ μάχῃ ἐπωνόμαζον αὐτὸν Gradivus, παρὰ τὸ gradior, τὸ ὀρμᾶν· ἐπὶ δὲ εἰρήνης, Quirinus. Τὸ Mavors, ἐπίθετον, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζοντο ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ Mars, παράγει ὁ Κικέρων (*) παρὰ τὸ magna vertere, τούτέστι μεγὰλα καταστρέφειν.

Τὸ ἑλληνικὸν δὲ ὄνομα Ἄρης ἐτυμολογεῖται, λέγουσιν οἱ ἐξηγηταί, ἥ ἀπὸ τοῦ αἶρειν, δηλονότι ἀναιρεῖν, ἥ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς, τῆς βλάβης, καὶ ἀλληγοροῦσι τὸν θεὸν οὐχὶ μόνον εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μάχην τῶν σιγχαίων, εἰς τὸν θυμὸν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ εἰς τὸν σίδηρον, ἐξ οὗ κατασκευάζονται τὰ πολεμικὰ ὅπλα.

Καίτοι ὁ μῦθος δὲν ἀποδίδει εἰς τὸν Ἄρην ὀνείμιόν τινα γυναῖκα, ἀνα-

λείου, ἦτο χαλκῆ, ἥ μυθεύεται ὅτι κατέπεσεν οὐρανθεν τὸ ὄργανον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Νουμᾶ, ὅτε ἐνέσκηψεν εἰς Ἰταλίαν ἡ Ῥώμη· λοιμῶδης νόσος, ἥ οἱ ἄνθρωποι κατελήφθησαν ὑπὸ ἀθυρίας μεγάλης. ἵνα μὴ κλαπῇ δὲ εὐκόλως, κατασκευάσεν ὁ Νουμᾶς ἄλλας ἐνδεκα πέλτας (ancilia), ὁμοίας παντάπασι κατὰ τὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος, ἥ τὴν μορφήν, καὶ ἐπίστησε φύλακας αὐτῶν τοὺς Σαλίου ἱερεῖς. Τὴν καταλληλοτέραν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως ancile ἔδωκεν ὁ Οὐλέιος διὰ τοῦ ἐξῆς διστίχου (Fast. III, 377).

« Idque ancile vocat, quod ab omni parte recisum est,

» Quemque notes oculis angulus omnis abest. »

τούτέστιν, ὅτι ἦτο πανταχῶθεν περικεκομμένη, ἥ δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμία γωνία.

(*) De nat. Deor. II, 26.

φέρεται ὁμῶς αὐτοῦ ἐκ διαφόρων θεῶν καὶ θνητῶν πολυάριθμον πλῆθος τέκνων. Ἐκ τῆς Ἀφροδίτης, συνευρεθείς μετ' αὐτῆς κρυφίως, καὶ προδοθείς ὑπὸ τοῦ Ἑλίου εἰς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἥφαιστον, ἐγέννησε τὸν Ἑρωτα, τὴν Ἀρμονίαν καὶ τὸν Φόβον, οἵτινες συνῶδευον αὐτὸν πάντοτε ἐν τῇ ἀμάξῃ, ὅτε ἐξήρχετο ἐνοπλος, παρακολουθούντων καὶ τοῦ Θυμοῦ, τῆς Διχονοίας, καὶ τῆς Βοῆς.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

Κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον ἐγέννησεν ἡ Ἥρα τὸν Ἥφαιστον, ὅπως ὁ Ζεὺς τὴν Ἀθηναίαν, ἀφ' ἑαυτῆς· κατὰ δὲ τὸν Ὅμηρον, συμμιγείστα μετὰ τοῦ Διός. Ἐπειδὴ δὲ ἐγεννήθη πολὺ δυσειδής, αἰσχynomένη ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοὺς ἄλλους θεούς, ἔρριψεν αὐτὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου ἡ Θέτις καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Ὀκεανοῦ Εὐρυνομία δεχθεῖσαι αὐτόν, ἀνέθρεψαν ἐν τοῖς σπηλαίοις τῶν θαλασσίων Νυμφῶν. Ἐνταῦθα διέτριψεν ἑννέα ἔτη, καὶ ἔμαθε τὴν χαλκευτικὴν τέχνην ἐντελείστατα, κατασκευάσας πολλὰ ἀξιοθαύμαστα ἔργα λεῖα. Ἀναδιδασθείς δὲ ὕστερον εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τὸ χρήσιμον τῆς τέχνης αὐτοῦ, κατεσκευάσε καὶ ἐκεῖ εἰς μὲν τὸν Δία τὴν τρομερὰν ἀσπίδα, τὸ σκῆπτρον καὶ τοὺς κεραυνούς· εἰς ἑαυτὸν δὲ, δύο παραδόξους χρυσαῖς θεραπαίνας, αἵτινες ἐδύναντο νὰ περιπατῶσιν ὡς ζῶντά τινα ὄντα, καὶ νὰ βοιωῶσιν αὐτὸν εἰς τὸ βάδισμα. Ἐν τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ εἶναι καὶ τὸ περίφημον ἐκεῖνο δίκτυον, δι' οὗ συνέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἀφροδίτην, συνευρισκομένην μετὰ τοῦ Ἄρεως.

Δὲν διέτριψεν ὁμῶς πάλιν πολὺν χρόνον ἐν τῷ οὐρανῷ· διότι ἰδὼν τὴν μητέρα αὐτοῦ κρεμασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διός ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εὖσπλαγχνισθεὶς, ἠθέλησε νὰ λύσῃ αὐτήν· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἀγανακτῆσας, ἔρριψεν αὐτόν τὸ δεύτερον κάτω εἰς τὴν γῆν, ὅτε περιφερόμενος μίαν ὅλην ἡμέραν, μόλις περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἔπεσεν εἰς τὴν νῆσον Ἀῆμνον, συντρίψας τὸν ἑτερον πόδα. Ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ εὗρε καλὴν ὑποδοχὴν παρὰ τῶν φιλοφρόνων Ἀημινίων, οἵτινες καθιέρωσαν εἰς αὐτόν τὴν πόλιν, ἐπονομάσαντες αὐτὴν Ἥφαιστιάδα. Πρὸς ἐκδίκησιν δὲ ἔστειλε πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ δῶρον χρυσοῦν θρόνον, τὸν ὅποιον κατεσκευάσεν οὕτως, ὥστε ἡ Ἥρα, ἀφ' οὗ ἄπχξ ἐκάθισε, δὲν ἐδυνήθη πλέον ν' ἀνεγερθῇ. Ἰνα λυθῇ δὲ ἀπὸ τῶν ἀφάνων δεσμῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐκρατεῖτο δεδεμένη, ἠναγκάστη νὰ παρακαλέσῃ τὸν Ἥφαιστον ν' ἀναβῇ εἰς τὸν οὐρανόν· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἠθέλε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ὑπακούσῃ, ἕως οὗ μεθυσθεὶς ὑπὸ τοῦ Διονύσου, ἀνέβη οὕτω δι' ἀπάτης εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου καὶ ἔμεινε τοῦ λοιποῦ, ἀναγκάσας πρῶτον τὴν Ἥραν νὰ μαρτυρήσῃ ἐνώπιον πάντων τῶν θεῶν, ὅτι ἦτο γνήσιος τοῦ Διὸς υἱός.

Παράγεται δὲ ὁ Ἥφαιστος παρὰ τὸ ἄπειν, καὶ καίειν· ὅθεν καὶ εἰς τὸ πῦρ ἀλληγορεῖται, καὶ υἱὸς τοῦ Διός, καὶ μάλιστα τῆς Ἥρας λέγεται, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀέρι γεννῶνται αἱ ἀστραπαὶ καὶ τὰ λοιπὰ πυρῶδη φαινόμενα. Μυθολογεῖται δὲ, ὅτι ἔρριφθῇ ὑπὸ τοῦ Διός ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν Ἀῆμνον, ὅπου καὶ ὠλιγοθύμησε· διότι ὁ αἶθρ, ὡς καθαρὸς, μὴ ὑποφέρειν

τὰ τοιαῦτα πυρῶδη πάθη, ἀποβάλλει αὐτὰ· ἡ δὲ ὀλιγοθυμία αὐτοῦ σημαίνει, ὅτι τὸ πῦρ, ἐὰν μὴ εὖρη ὕλην, σβέννυται καὶ φθείρεται. Δι' αὐτὴν ταύτην τὴν αἰτίαν πλάττεται καὶ χυλὸς, διότι, ὡς ὁ βεβλαμμένος τοὺς πόδας δὲν δύναται νὰ σταθῇ χωρὶς ὑποστηρίγματος, οὕτω καὶ τὸ πῦρ ἀδύνατον νὰ παραμείνῃ χωρὶς τῆς παραθέσεως τῶν ξύλων. Μυθολογοῦσι δὲ προσέτι, ὅτι κατεσκεύασε τοὺς οἴκους τῶν ἄλλων θεῶν, πρῶτον μὲν διὰ τὸ πυρῶδες τῶν ἄνω θεῶν, τούτεστι τῶν ἀστέρων· ἔπειτα δὲ, διότι διὰ τοῦ πυρὸς κατασκευάζονται πάντα τὰ τεχνουργήματα· καὶ ὅτι αὐτὸς οἶνοχοεῖ τὸ νέκταρ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἐπειδὴ διὰ τῆς θερμότητος ἔλκονται αἱ ἀναθυμιάσεις καὶ οἱ ἀτμοί, ἀφ' ὧν οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζον ὅτι τρέφονται οἱ ἀστέρες καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα.

Ζωγραφεῖται δὲ συνήθως ἔχων γένεια πυκνὰ, καὶ κόμην ἄτακτον, ἡμίγυμνος, φορῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στρογγύλον καὶ εἰς ὃξυ λήγοντα πῖλον, καὶ κρατῶν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ σφυρίον, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ πυράγραν.

Ἐλατρεύετο κοινῶς ὑπὸ τοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων μετὰ μεγάλης τιμῆς. Ἐπὶ τοῦ ὅρους Αἴγης εἶχε καὶν ἀφιερῶμενον, φυλαττόμενον ὑπὸ κυνῶν, οἵτινες εἶχον τὸ προτέρημα νὰ διακρίνωσι τοὺς εὐτεθεῖς ἀπὸ τῶν πονηρῶν, καθ' ὧν ἐφώρμων ἀνιλεώτατα.

Ἐν Ἀθήναις ἐτελεῖτο κατὰ τὴν πρώτην πυανερῶνος (ὀκτωβρίου) ἑορτὴ, Ἡραίστια λεγομένη, καὶ πανηγυριζομένη ὑπὸ πάντων τῶν χειροτεχνῶν, καὶ μάλιστα τῶν χαλκίων. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐτέλουν εἰς τιμὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν κζ' τοῦ αὐγούστου τὰ Vulcanalia ἐν περικαλλεῖ ναῷ, τὸν ὅποιον ἔκτισεν ὁ Ῥωμύλος. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην, διακοῦσταν ὅκτω ἡμέρας, αἱ ἀγναι τῆς Ῥώμης ἐρωτίζοντο, καὶ πανταχοῦ ἀνῆπτοντο πυρὰ, ἐν οἷς ἐρρίπτοντο εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ διάφορα ζῶα.

Ἦτο δὲ εἰς αὐτὸν ἱερὸν ἐκ τῶν δένδρων ἡ πεύκη.

Ἐκ τῆς Ἀφροδίτης, τῆς νομίμου αὐτοῦ γυναικὸς, δὲν ἐγέννησεν ὁ Ἡραίστος τέκνα· τούναντίον δὲ ἐξ ἄλλων καλλιαιδῶν πολλὰ, περὶ ὧν θέλομεν ὁμιλῆσαι ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

Τὰ εὐχρηστότερα καὶ συνηθέστερα παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐπιθέτα αὐτοῦ εἶναι· Ἀμφιγυίεις, ὡς χυλὸς καὶ τὰ δύο σκέλη ὑπάρχων, κατὰ τὴν γνῶμην τινῶν· Κυλλοποδίων, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ Κλυτοτέχνης, τούτεστι περὶ τὴν χαλκευτικὴν τέχνην ἐνδοξος. Παρὰ δὲ τοῖς ποιηταῖς τῶν Ῥωμαίων ἐπονομάζεται Avidus (ἄπληστος, ἀκόρεστος), ἐπειδὴ καὶ τὸ πῦρ λέγεται ὑπὸ τοῦ Οὐίργιλίου edax, τούτεστιν ἀδιδράγαρον· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ χρώματος τοῦ πυρὸς, Luteus, δηλονότι κίτρινος, κρόκιος, ἢ παρὰ τὸ lutum (πηλὸς), ὡς ῥυπαρὸς.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι ὁ Κικέρων ἀναφέρει τέσσαρας θεοὺς, φέροντας τὸ ὄνομα τοῦ Ἡραίστου· τὸν μὲν πρῶτον, υἱὸν τοῦ Οὐρανοῦ καὶ πατέρα τοῦ Ἀπόλλωνος· τὸν δὲ δεύτερον, υἱὸν τοῦ Νεῖλου, τὸν καλούμενον ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων Φθά· τὸν δὲ τρίτον, τὸν Λήμιον καὶ τὸν τέταρτον, τὸν υἱὸν τοῦ Μεναλίου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ νήσῳ Διπάρᾳ παρὰ τῇ Σικελίᾳ.

ΔΗΜΗΤΡΑ.

Ἡ Δήμητρα ἦτο θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, καὶ ἀδελφὴ τοῦ Διός, ἐξ οὗ ἐγέννησε τὴν Περσεφόνην. Ταύτην, ὡς ἤδη διηγήθημεν, ἰδὼν ὁ Πλούτων, ἤρπασε κρυφίως καὶ βιαίως εἰς τὸν ἄδην· δι' ὃπερ λυπηθεῖσα μεγάλως ἡ μήτηρ αὐτῆς Δήμητρα, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ μεταμορφωθείσα εἰς γυναῖκα γραΐαν, περιήρχετο νυκτὸς καὶ ἡμέρας μετὰ λαμπάδων ἀνημμένων, ζητοῦσα αὐτήν. Καὶ πρῶτον μὲν ἦλθεν εἰς Ἐλευσίνα τῆς Ἀττικῆς, ὅπου ὑπεδέχθησαν αὐτὴν φιλοφρονέστατα αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως Κελεῦ, τὰς ὁποίας ἐδίδαξε πρὸς ἀμοιβὴν τὰ μυστήρια καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὸν τρόπον, πῶς νὰ ζευγνύωσι τοὺς βόας, πῶς νὰ σπείρωσι, πῶς νὰ θερίζωσι, καὶ νὰ κατασκευάζωσι τὸν ἄρτον. Ἐν ᾧ δὲ ἐκάθητο ἐκεῖ σκυθρωπὸς καὶ τεθλιμμένη, γραῖά τις, καλουμένη Ἰάμβη, ἐκίνησεν αὐτὴν εἰς γέλωτα διὰ τὰν ἀστεϊσμῶν, καὶ ἐκ τούτου ἔπειτα αἱ γυναῖκες τῶν Ἀθηναίων συνειλίζον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεσμοφορίων νὰ σκώπτωσιν ἀλλήλας, καὶ ν' ἀστεΐζωνται. Ἐκείθεν δὲ ἦλθεν εἰς Ἀρκαδίαν, ὅπου ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐκεῖ τὰ αὐτά. Τρίτον, εἰς Ἀργεῖον, ἐνθα ὑπεδέχθη αὐτὴν ὁ Πελασγός, κτίσας εἰς αὐτὴν καὶ ναὸν, ὅθεν ἐπωνομάσθη καὶ Πελασγίς. Τελευταῖον δὲ περιελθούσα πολλοὺς τόπους, καὶ μὴ δυνηθεῖσα νὰ εὕρῃ πού τὴν Περσεφόνην, κατήντησεν εἰς Σικελίαν ἐνταῦθα, μὴ ὑποφύρουσα πλέον τοὺς πολλοὺς κόπους, ὥργισθη, καὶ κατηράσθη τὴν γῆν νὰ μὴ καρποφορήσῃ. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο πρὸς βλάβην τῶν θεῶν· διότι ἐμειναν χωρὶς θυσίων καὶ τιμῶν. Τότε λοιπὸν ὁ Ζεὺς, βλέπων τὴν γενικὴν ταύτην ἀνάγκην, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὴν διὰ τῆς Ἥρας· νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ, ἐπειδὴ δὲν ὑπήκουσεν, ἔστειλε μετὰ ταῦτα πάντας τοὺς θεοὺς αὐτὴ ὁμοῦ δὲν ἐπιείθετο παντάπασι, ἀλλ' εἶπεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι, ἐὰν μὴ ἴδῃ πρότερον τὴν θυγατέρα αὐτῆς, οὔτε εἰς τὴν γῆν θέλει δῶσει καρποφόρον δύναμιν, οὔτε εἰς τὸν οὐρανὸν θέλει ἀναβῆ. Ὅθεν ὁ Ζεὺς ἔστειλε τελευταῖον εἰς τὸν ἄδην τὸν Ἑρμῆν, ἵνα ὁμιλήσῃ περὶ τούτου πρὸς τὸν Πλούτωνα· ἀλλ', ἐπειδὴ ἡ Περσεφόνη εἶχεν ἤδη φάγῃ ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ ἄδου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶδονατο πλέον ν' ἀναβῇ ὀπίσω εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Ζεὺς πρὸς εὐχαρίστησιν ἀμφοτέρων ὠκονόμησε τὸ πρᾶγμα ἄλλως πῶς· ἀπεφάσισε δηλαδὴ, ἑξ ἡμέρας νὰ εὐρίσκηται ἡ Περσεφόνη ἐν τῷ ἄδῃ μετὰ τοῦ Πλούτωνος, καὶ ἑξ ἡμέρας πάλιν νὰ συνδιάγῃ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς Δήμητρος.

Ἀλληγορεῖται δὲ ἡ μὲν Δήμητρα εἰς τὴν γῆν· ἡ δὲ Περσεφόνη, εἰς τοὺς καρποὺς καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα τὸν μὲν χειμῶνα κρύπτονται, τὸ δὲ ἔαρ καὶ τὸ θέρος πάλιν φαίνονται. Ἡ μίξις δὲ τῆς Δήμητρος μετὰ τοῦ Διός, τῆς ὁποίας καρπὸς ἦτον ἡ Περσεφόνη, δὲν σημαίνει ἄλλο τι, ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ βροχὴ ἔχουσι μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν καρποφορίαν αὐτῆς.

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὴν γυναῖκα μεγαλοπρεπῆ, ἔχουσαν ὄψιν σοβαρὰν, φοροῦσαν πέπλον μακρόν, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον ἐξ ἀσταχύων, καὶ κρατοῦσαν εἰς τὰς χεῖρας ἀξίνην, καὶ κάλαθον πλήρη σπερμάτων· ἐνίοτε

δὲ, καὶ δρέπανον· καὶ πάλιν ἄλλοτε ὑπὸ δύο καρποφόρα δένδρα καθημένην, καὶ ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς τοῦ ἐνὸς τὴν Ἑραν ἵσταμένην καὶ βρέγουσαν· ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐτέρου, τὸν Ἀπόλλωνα ἀκτινοβολοῦντα, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς δύο χωρικοὺς, τὸν μὲν ἐργαζόμενον τὴν γῆν, τὸν δὲ ἄλλον, ἀλωνίζοντα.

Ἐλατρεύετο μετὰ ζήλου πολλοῦ ἐν Κρήτῃ καὶ Σικελίᾳ, καὶ ἐν Ἑλλάδι, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀττικῆς. Ἐν Ἐλευσίνῃ εἶχεν ὠραιότατον ναόν, ὅπου ἐπανηγυρίζοντο κατ' ἔτος μετὰ τὸν θερισμὸν δύο μεγάλαι ἑορταί, τὰ Θεσμοφορία, κατὰ τὴν ἰδ' τοῦ πυκνεψιώνος μηνός, τελούμενα ὑπὸ μόνων ἐλευθέρων Ἀθηναίων γυναικῶν, καὶ διαρκοῦντα πέντε ὅλας ἡμέρας, καὶ τὰ Ἐλευσίνια (μυστήρια), τῶν ὁποίων ἡ μυστικὴ σημασία καὶ ὁ σκοπὸς δὲν ἡρμηνεύθησαν εἰςέτι. Εἰς μόνους ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ἦτο συγκεχωρημένον νὰ μετέχῃσι τῆς ἐορτῆς, ὅσοι μετὰ προηγουμένους μακρὰς δοκιμασίας ἤθελον μυηθῆ τὰ μυστήρια ταῦτα. Ἡ ἐορτὴ, ἀρχομένη νυκτός, διήρκει ἐννέα ἡμέρας, συμπαραλαμβάνομένων καὶ πολλῶν ἄλλων τρομερῶν ἐθίμων (*): καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς, οἱ ἀφιερωμένοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ τῆς Ἐλευσίνος, ὠνομάζοντο ἱεροποιοὶ ἢ ἐπιμεληταί· ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, ἱεροφάντης.

Αἱ προσφερόμεναι εἰς αὐτὴν θυσίαι συνίσταντο εἰς ὀπώρας, φυτὰ, καὶ χοίρους.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐλάτρευον κατ' ἀρχὰς τὴν Δήμητραν οὐχί, καθὼς οἱ Ἕλληνες, ὡς τὴν πρώτην τροφὴν καὶ εὐεργετίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὡς συνεργάτιν καὶ βοηθὸν τοῦ πολέμου. Ὅτε ὅμως μετὰ ταῦτα αἱ ἰδέαι αὐτῶν περὶ τῆς θεᾶς προσήγγιζον πάντοτε τὰς τῶν Ἑλλήνων, ἀφιέρωσαν εἰς αὐτὴν κατὰ τὸν ἀπρίλιον ἐκάστου ἐνιαυτοῦ ἐορτὴν, Cerealia ἐπονομαζομένην, καὶ ὁμοίαν τῆς τῶν Θεσμοφορίων.

(*) Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐορτῆς ἐπίπτε τὴν ἰδ' τοῦ βοηδρομῶνος· καὶ ἡ μὲν πρώτη ἡμέρα, ἡμέρα προπαρασκευῆς, ἐλέγετο ἀγυρμῆς· ἡ δὲ δευτέρα, ἀλλὰ δε μύσται, καθ' ἣν οἱ μυούμενοι ἐπορεύοντο μετὰ προμῆς εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα καθαρισθῶσιν· ἡ τρίτη ἦτον ἡμέρα νηστείας, καθ' ἣν ἀπέχοντο ἀπὸ πάσης σωματικῆς ἡδονῆς, καὶ τὸ ἐσπέρας ἐτρωγον ἴσως τοὺς σησυμαίους πλακοῦντας, καὶ ἔπειον τὸν κυκεῶνα· περὶ τῆς τετάρτης δὲν ἐξεύρομεν νὰ εἰπωμέν τι βίβλαιον· ἡ πέμπτη ὠνομάζετο λαμπάδων ἡμέρα, ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἐν Ἐλευσίνῃ ναόν τῆς Δήμητρος λαμπροφωρίας· ἡ ἕκτη ἐκαλεῖτο Ἰακχος, καὶ ἦτον ἡ πανηγυρικωτάτη· διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰακχοῦ, υἱοῦ τῆς Δήμητρος, ἐκομίζετο, φοροῦν στέφανον ἐκ μυρσίνης, ἀπὸ τοῦ Κεραμεικοῦ εἰς τὴν Ἐλευσίνα διὰ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, παρακολουθούμενον ὑπὸ τῶν μυστῶν, οἵτινες λαγχάζοντες καὶ ψάλλοντες, περικάλουν τὸν Ἰακχον τοῦτον νὰ προσεύσῃ ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὴν Δήμητραν· τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἐγίνετο ἡ ἐπιστροφή, καὶ κατ' αὐτὴν εἶχε χώραν ὁ λεγόμενος γεφυρισμός, τοῦτίστιν οἱ κάτοικοι τῆς περιχώρου ἐσκώπτον ἐπὶ τῆς γεφύρας τὴν ἐπιστρέφουσαν λιτανεῖαν, καὶ αὕτη πάλιν ἀμοιβαίως ἐκείνους· ἡ ὀγδὴ ἐκαλεῖτο ἐπιόδουρια, διότι κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐλέγετο ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸς, ἐλθὼν πολὺ βραδέως, ἐμνήθη ὑστερον κατὰ δευτέραν τινὰ μύθον, καὶ ἡ συνθήκη αὕτη ἐτηρεῖτο εἰςέτι χάριν τῶν βραδέως ἐρχομένων· ἡ δὲ ἐννάτη τελευταία [προσηγορεύετο πλημολοχία, ἀπὸ εἰδους τινὸς πληλύνων ἀγγείων, τῶν ὁποίων δύο ἐπληρύνοντο τότε οἶνος, καὶ τὸ μὲν αὐτῶν ἐξεχύνετο τὸ πρῶν, τὸ δ' ἕτερον τὸ ἐσπέρας. Ἰδὲ περὶ τῶν μυητρίων ταύτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων κατὰ ταῦτα ἐθίμων πλατύτερον F. Creuzer's Symbolik u. Mythologie, im Auszuge von Dr. Georg Heinrich Moser, Leipzig u. Darmstadt, 1822. σελ. 853—57.

Τὸ ὄνομα Δημήτρα ἐτυμολογοῦσιν οἱ Στωϊκοί, ὡς λέγει ὁ Κικέρων (*), παρὰ τὸ γῆ μήτηρ· τὴν ὁποίαν ἐτυμολογίαν ἐπικυροῖ καὶ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης διὰ τινος Ὀρφικοῦ στίχου (**).

Ἀλλὰ δὲ αὐτῆς ἐπωνύμια εἶναι τὰ ἀκόλουθα· Δῶς (δότις), ἐν τῷ Ὀμηρικῷ ὕμνῳ ἀπαντῶμενον ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁ Γερμανὸς φιλόλογος Σχαίφερς ἀντικατέστησε τὸ γνωστότερον Δηῶ, τὸ παραγόμενον διαφύρωι, ἢ ἀπὸ τοῦ δαίω τοῦ καίω, ὅτι μετὰ λαμπάδων περιήρχετο ζητούσα τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα· ἢ ἀπὸ τοῦ δῆω, τοῦ σημαίνοντος τὸ εὐρ ἰσκιῶ διότι, ἐνῶ κατεγίνετο περὶ τὴν ἀνεύρεσιν, πάντες ἔλεγον πρὸς αὐτὴν, δῆεις, τουτέστι, θέλεις εὐρεῖ· Δαμία, ὡς θαμάζουσα καὶ ζευγνύουσα τοὺς βόας εἰς τὸ ἄροτρον· Ὀνησιδώρα ὡς δωρουμένη καὶ παρέχουσα ὠφέλειαν· Ὀμπνία, (λατ. Alma), καρποφόρος τροφή· Οὐλῶ καὶ Ἰουλῶ, παρὰ τὸ οὐλος, καὶ Ἰουλος, τὰ σημαίνοντα δέσπην σταγῶν· Ἀλωάς, ἀπὸ τοῦ ἀλώνιον· Παμπανῶ, ὡς ἡ τὰ πάντα ποιμαίνουσα· Πολύβοια, καθὼ πολύτροφός τις οὖσα· Ἐλήγηρις, ἐπειδὴ τὰ στάχυα ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου κιντριλίζουν καὶ γεροντιῶσι· Σώτειρα, κ. τ. λ.

Ἡ δ' ἐτυμολογία τοῦ λατινικοῦ ὀνόματος Ceres διεπιλονεικῆθη ἤδη καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους· καὶ ὁ μὲν Κικέρων (***) παράγει αὐτὸ πρὸς τὸ gerere fruges, τουτέστι φέρειν, προάγειν καρπούς· ἕτεροι δὲ, παρὰ τὸ ἀρχαῖον cereare, ἀντὶ τοῦ creare, τὸ πλάσσειν καὶ δημιουργεῖν· ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ὁ Γερμανὸς φιλόσοφος Σχελλίγγιος θέλει τὴν λέξιν πηγάζουσαν ἀπὸ τῶν σημετικῶν λεγομένων γλωσσῶν, ἐξ ὧν σώζεται ἐν τῇ ἐβραϊκῇ τὸ τῆς αὐτῆς φωνῆς ῥῆμα χαράς, σημαίνον ἀροτριῶν γεωργεῖν (†).

Τῆς δὲ θυγατρὸς αὐτῆς Περσεφόνης ἐπίθετα ἀπαντῶνται ταῦτα· ὡς θυγάτηρ μὲν τοῦ Διὸς λέγεται κατ' ἐξοχὴν Κόρη· ὡς γυνὴ δὲ τοῦ Πλούτωνος, Δέσποινα. Αὐτὸ δὲ τὸ ὄνομα Περσεφόνη, τὸ καὶ Φερσεφόνη, καὶ Φερσεφόνεια λεγόμενον, παράγεται μὲν κατὰ τὸ μέγα Ἐτυμολογικὸν ἐκ τοῦ φέρω καὶ φόνος· σημαίνει δὲ κατὰ τὰ ὅργανα τοῦ Ὀρφικοῦ τὴν ζωῆς καὶ θανάτου πρόξενον· ἢ ἀλληγορεῖ κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς τὸ διὰ τῆς γῆς καὶ τῶν καρπῶν διήκον πνεῦμα (††)· λέγεται δὲ

(*) De nat. Deor. II, 26. « Mater autem esta gerendis frugibus Ceres, tanquam Ceres; casuque prima litera itidem immutata, ut a Græcis; nam ad illis quoque Δημήτηρ quasi Γημήτηρ, nominata est. »

(**) Βιβλιοθήκ. Ιστορ. βιβλ. δ. κεφ. 12. « Τὴν δὲ γῆν ὥς περ ἀγγεῖόν τι τῶν φυσικῶν ὑπολαμβάνοντας, μήτέρα προσγορεῖται. Καὶ τοὺς Ἕλληνας δὲ ταύτην παρὰ πλησίον Δημήτρα καλεῖν, βραχὺ μετατιθείσης διὰ τὸν χρόνον τῆς λήξεως· τὸ γὰρ παλαιὸν ὀνομάζεσθαι γῆν μήτέρα· καθάπερ ἃ τὸν Ὀρφέα προσμαρτυρεῖν λέγοντα· Ἢ μήτηρ πάντων Δημήτηρ πλουτοδότειρα. »

(***) De nat. Deor. II, 26

(†) Idē Creuzer's Symbol. u. Mytholog. κ. τ. λ, σελ. 803.

(††) Πλούταρχ. περὶ Ἰσιδ. καὶ Ὀσίριδ. κεφ. 40. « Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅμοια τοῖς ὑπὸ τῶν Στωϊκῶν θεολογουμένοις ἐστί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὸ μὲν γόνιμον πνεῦμα καὶ τροφικόν, Διόνυσον εἶναι λέγουσι· τὸ πληκτικὸν δὲ καὶ διααιρετικόν, Ἡρακλῆα· τὸ δὲ δεκτικόν, Ἄμμωνα· Δημήτραν δὲ καὶ Κόρην, τὸ διὰ τῆς γῆς καὶ τῶν καρπῶν διήκον· Ποσειδῶνα δὲ, τὸ διὰ τῆς θαλάττης. »

προκίτι Περσέφασσα, Φερσέφασσα, καὶ Φερέφασσα (*). Ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων ἐλέγετο καὶ ὁ ναὸς αὐτῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηναίων Φερεφάττιον. Ἡ ὀρθὴ δὲ ἐτυμολογία αὐτῶν εἶναι ἀμφίβολος· ὁ Πορφύριος ἐρμηνεύει τὸ Φερέφαττα, κατὰ τὴν γνώμην τῶν παλαιῶν θεολόγων, ἐκ τοῦ φέρβειν, ἢ φέρειν, καὶ φάττα, τοῦ τρέφειν δηλαδὴ τοὺς φασσιανούς (**).

Ἐνὸμαζον δὲ ἀμφοτέρας οἱ ἀρχαῖοι μεγάλας θεάς, ἡ κατὰ δῆκον ἀριθμὸν, τὴν θεῶν, καὶ σεμνάς θεάς, κατ' εὐφημισμὸν, ὡς τὰς Ἑρινύας.

ΑΘΗΝΑ.

Ἡ λατρεῖα τῆς θεᾶς ταύτης κατὰ τὴν δόξαν τῶν μυθολόγων πηγάζει ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Διηγούνται δὲ περὶ αὐτῆς οἱ Ἕλληνες τὰ ἀκόλουθα. Ἀφ' οὗ ὁ Ζεὺς, κατατροπώσας τοὺς Τιτᾶνας, κατέστη βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ, ἔλαβε πρώτην γυναῖκα τὴν Μῆτιν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ὀκεανοῦ· χρησμὸς δὲ τις τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς προεῖπεν εἰς τὸν Δία, ὅτι ἡ Μῆτις θέλει γεννήσει ἐξ αὐτοῦ πρώτον μὲν κόρην, ἔπειτα δὲ, υἱόν, ὅστις εἶναι προωρισμένος ν' ἀρπύσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν. Ἰν' ἀποφύγῃ λοιπὸν ὁ Ζεὺς τὴν πλήρωσιν τοῦ χρησμοῦ τούτου, ἐζήτησε ν' ἀπολαύσῃ τῆς Μῆτιος δι' ἀπάτης καὶ κολοκείας, καὶ κατέπιεν αὐτὴν μετὰ ταῦτα, γενομένην ἐγκυον. Ὅτε δ' ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς τοῦ τόκου, ἠσθάνθη τοσούτον δορυμὸν πόνον ἐν τῇ κεφαλῇ, ὥστε διέταξε τὸν Ἑφαιστον νὰ σχίσῃ αὐτὴν διὰ πελέκους, καὶ εὐθὺς ἐξεπῆλθεν ἡ Ἀθηνᾶ ὠπλισμένη.

Οἱ παλαιοὶ παρίσταν τὴν Ἀθηνᾶν οὐχὶ μόνον ὡς σύμβολον πολεμικῆς ἀνδρείας, ἠγωνίμης μετὰ φρονήσεως καὶ ἀπάτης (κατ' ἀντίθεσιν τοῦ Ἄρεως, τρομεροῦ καὶ ἀγρίου θεοῦ τοῦ πολέμου), ἀλλὰ καθόλου ὡς τύπον τῆς φρονήσεως· ὅθεν καὶ ὁ μῦθος, ὅτι ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς, καταπλέοντος τὴν Μῆτιν, ὑπερφαίνει, ὅτι ὁ νοῦς, ἀφ' οὗ συζευχθῇ μετὰ τῆς σκέψεως, εἰς ἣν ἀλληγορεῖται ἡ Μῆτις, γεννᾷ τὴν Ἀθηνᾶν, τουτέστι τὴν φρόνησιν. Ἐνοπλὸς δὲ μυθολογοῦσιν ὅτι ἐγεννήθη, καὶ διέμεινε πάντοτε παρθένος, ἵνα φανερώσωσιν, ὅτι ἡ φρόνησις ἐν παντὶ καιρῷ εἶναι ὠπλισμένη, καθαρὰ καὶ ἀνωτέρα τῶν παθῶν τοῦ σώματος.

Ἐπὶ τοῦ κατὰ τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων πολέμου ἐβοήθησε μεγάλως τὸν πατέρα αὐτῆς Δία, συμπράττουσα μετ' αὐτοῦ διὰ λόγων καὶ ἔργων, καὶ γινομένη αἰτία τοῦ νὰ μεταχειρισθῇ ὁ Ζεὺς τὸν Ἡρακλέα πρὸς καλὴν εἰς τὴν καταδάμασιν τῶν ἀποστατῶν τούτων ἔκδοσιν.

Ἡ Ἀθηνᾶ, δεινὴ, καὶ διὰ τε τὴν σοφίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἐν πολέμοις ἀνδρείαν διαπρέπουσα, ἔγεινεν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ συνετῶν συμβουλῶν, καὶ πολλῶν ἀξιολόγων ἐφευρέσεων, μεγάλης ὠφελείας πρόξενος. Εἰς αὐτὴν ὀφείλουσιν αἱ τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι, τῶν ὁποίων ἦτον ἔφορος,

(*) Τὰ ὀνόματα ὁ Μοῖρς (Ἰταλικῆς. σελ. 391.) θέλει τῆς ἀττικῆς διαλέκτου εἶναι, ἀντὶ τοῦ κοινοῦ Περσεφόνη.

(**) Περὶ ἐγκρατ. 4. «Τῆς δὲ Φερεφάττης, παρὰ τὸ φέρβειν τὴν φάτταν, φαίνονται πολλοὶ σύνδεσμοι τῶν θεολόγων· ἱερὸν γὰρ αὐτῆς ἡ φάττα, ἡ

τὰς ἐπὶ τὸ τελειότερον ἐπιδόσεις· αὐτὴ ἐφεῦρε τὴν οἰκοδομητικὴν, τὴν ποιητικὴν, τὴν ὑφαντικὴν καὶ ῥαπτικὴν, καὶ αὐτὴν τὴν ἰατρικὴν, βελτιοῦτα πανταχοῦ τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν, καὶ αὐξάνουσα τὴν εὐδαιμονίαν τῶν θνητῶν διὰ συνεργείας αὐτῆς ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες τοὺς Τρῶας, τοὺς ὁποίους ἡ θεὰ αὐτὴ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Πάριδος προσγενομένην ὕβριν ἀσπόνδως ἐμίσητε.

Κατὰ τὰς διαφόρους ἰδιότητας καὶ τοὺς διαφόρους τόπους, ἐν οἷς ἐλατρεύετο, ἔχει ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἐπίθετα διάφορα. Λέγεται πρῶτον μὲν Παλλὰς, ἥ διότι ἐπαλλε, τούτεστιν ἐπήδα ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἐξελθούσα· ἥ διότι πάλλει, δηλονότι κινεῖ τὸ δόρυ· ἥ ἀπὸ τοῦ γίγαντος Πάλλαντος, τὸν ὅποιον ἐφόνευσεν· ἔπειτα δὲ Τριτογένεια, διὰ δύο αἰτίας· ἥ ἐκ τοῦ τριτῶ, τοῦ σημαίνοντος κατὰ βουωτικὴν διάλεκτον τὴν κεφαλὴν· ἥ ἐκ τοῦ ποταμοῦ τῆς Λιβύης, τοῦ λεγομένου Τρίτωνος, ὅστις κατὰ γνώμην πολλῶν ἐφρόντισε περὶ τῆς ἀνατροφῆς αὐτῆς· τρίτον Ἀλαλκομενῆς, ἥ παρὰ τὸ μένειν τῇ ἀλκῇ, ὡς μετὰ ἐπιμόνου δυνάμεως πολεμοῦσα· ἥ ἀπὸ τῶν Ἀλαλκομενῶν, πόλεως τῆς Βιωτίας, ὅπου Ἀλαλκομένης τις ἔκτισεν εἰς αὐτὴν ἱερὸν. Προέτι δὲ Ἀτρυτώνη, ὡς μὴ καταπονομένη· Ἐλλωπίς, ὅτι διὰ συμβουλῆς καὶ συμμαχίας αὐτῆς ὁ Βελλεροφόντης τὸν Πήγασον ἵππον ἐχαλίνωσεν, ἐκ τοῦ ἔλειν τὸν ἵππον· Γλαυκῶπις, ὡς τρόπον τινὰ γλαυκόφθαλμος τις οὖσα, τούτεστιν ὠραία, ἥ γλαυκὸς καὶ καταπληκτικὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα· Ἰτωνίς, ἀπὸ τῆς ἐν Κορωνίᾳ καὶ Θεσσαλίᾳ Ἰτωνίας πόλεως, ἐν ᾗ ἐλατρεύετο· Πρόνοια, ἐπεὶδὴ πρὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ ἵστατο τὸ ἄγαλμα αὐτῆς· ἥ ἐπεὶδὴ προϋνόησε περὶ τοῦ τόκου τῆς Αἰδοῦς· Χαλκίοικος, ἀπὸ τοῦ ἐν Σάρτη ναοῦ αὐτῆς, οἰκοδομημένου ἐκ χαλκοῦ· Αἰνιδία, ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ Αἰνιδῷ, πόλει τῆς Ρόδου, ναοῦ· Βουδεία, ἀπὸ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ πόλεως Βουδίου· Ἰππία, ὡς αὐτὴ πρώτη διδάξασα τοὺς ἀνθρώπους, πῶς νὰ ζευγνύωσι καὶ νὰ δαμάζωσι τοὺς ἵππους· Ἀγελῆ καὶ Ἀγέστρατος, διότι ἦγε καὶ ἐκυβέρνησεν λαοὺς καὶ στρατεύματα· Πυλαΐτις, διότι ἐξωγραφεῖτο πολλάκις ἐπὶ τῶν πυλῶν τῶν πόλεων καὶ τῶν οἰκῶν· Ὑγεία, ὡς προνοοῦσα περὶ τῆς ὑγείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ πρώτη τὴν ἰατρικὴν διδάξασα· Ἐργάνη, καθὼς ἔφορος τῆς τῶν γυναικῶν ἐργασίας· καὶ ἄλλα πολλά.

Τὸ δὲ ὄνομα Ἀθηνᾶ κατὰ μὲν τινὰς παράγεται ἀπὸ τοῦ ῥήματος ἀθρεῖν, τοῦ βλέπειν· ἥ ἀπὸ τοῦ στερητικοῦ α, καὶ τοῦ θήλυς, ἥ θήνη, ὡς μὴ θηλασάσης, ἀλλὰ γυναικὸς τελείας ἐξεληούσης· κατ' ἄλλους δὲ, ἐκ τοῦ αἰθέρος, αἰθερονεία, ἥ ἐκ τοῦ ἀθανάτη· οἱ δὲ νεώτεροι ἐζήτησαν τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς γλώσσαις· ὅθεν παράγουσιν αὐτὸ παρὰ τὸ τῆς ἐβραϊκῆς αἰθάν. τὸ σημαῖνον τὸν ἰσχυρόν, ἥ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, τοῦ σκέπτεσθαι (*).

Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι φιλόσοφοι τὸ Minerva ποτὲ μὲν ἐτυμολόγουν ἐκ τοῦ minuere, ποτὲ δὲ, ἐκ τοῦ minari (**).

(*) 182 Grenzer's Symb. u. Mythol. σελ. 448.

(**) Cic. de nat. Deor. II, 27. « Minerva autem, quæ vel minueret, vel minari retur. »

Ζωγραφεῖται δὲ μετὰ θώρακος, τὸν ὅποιον ἐφύλαττεν ἐν τῷ δέρματι τῆς αἰγίδος, θηρίου ἀγριωτάτου τῆς Φρυγίας, ὑπ' αὐτῆς φανευθέντος, ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θώρακος τούτου ἐξωγραφημένην τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσας, τῆς ὁποίας τὰς τρίχας μετεμόρφωσεν εἰς ὄφεις· τοῦτέστιν ἀλληγορικῶς, ἡ δύναμις τῆς ἀληθείας εἶναι οἰονεὶ καθρέπτῃς, ἐν ᾗ ἐνοπτρίζεται ὁ ὑποκριτής, ὁ πονηρὸς, ὁ κακοήθης, ὡς τέρας, ἔχον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὄφεις. Ἀλλοτε παρίσταται κρατοῦσα ἐν τῇ χειρὶ λόγχην ἢ δόρυ, καὶ φοροῦσα περικεφαλαίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔθικεν ὁ Φειδίας τὴν σφήκα· ὡς μουσικὴ δὲ, ἔχει ἐν τῇ χειρὶ αὐλόν, τοῦ ὁποίου λέγουσιν ὅτι ἦτο πρώτη εὐρέτις. Καθ' ὅποιανδήποτε δὲ μορφήν αὐτὴν παριστῶσι, βάλλουσι πάντοτε πλησίον αὐτῆς τὸν ἀλέκτορα, ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν γλαῦκα, ὑπαινιχτομένην συμβολικῶς τὰς νυκτερινὰς τῆς φρονήσεως ἐφευρετικὰς σκέψεις.

Ἡ Ἀθηναῖα, λατρουμένη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων θερμότατα, εἶχεν ἐν Ἑλλάδι πολλοὺς ναοὺς· ἐν οὐδεμιᾷ ὁμως ἐπαρχία αὐτῆς τοσούτους, ὅσους ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὅπου καὶ ἡ πόλις Ἀθῆναι ἔλαβεν ἀπ' αὐτῆς τὸ ὄνομα, καὶ ἀνετέθη ὅλως εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς προστασίαν δι' αἰτίαν, ὡς μυθολογεῖται, τοιαύτην. Ἀφ' οὗ μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ κατακλυσμοῦ ἀνέστη, πάλιν κατὰ πρῶτον ἢ γῇ ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἢ Ἀθηναῖα καὶ ὁ Ποσειδῶν, ἐρασθέντες τοῦ τόπου, ἐφιλονεῖκουσαν πρὸς ἀλλήλους, τίς νὰ κτίσῃ ἐπ' αὐτοῦ πόλιν· παραληφθέντες δὲ οἱ ἑξάδεκα θεοὶ ὡς δικαιοκταί, ἀπεφάσισαν ν' ἀπονεμηθῇ ἡ τιμὴ αὐτῇ εἰς τὸν, ὅστις ἂν δώσῃ εἰς τὸν τόπον τὸ κάλλιστον καὶ χρησιμώτατον δῶρον. Καὶ ὁ μὲν Ποσειδῶν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς γῆς ῥωμαλεώτατον ἵππον· ἡ δὲ Ἀθηναῖα ἀνέδειξεν ἐξ αὐτῆς ἐλαίαν εὐλαῆ καὶ εὐκαρπον· ἐπειδὴ δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο ἐκρίθη ὑπὸ τῶν θεῶν ὡς ὠφελιμώτατον καὶ σύμβολον τῆς εἰρήνης, ἀπεδόθησαν εἰς τὴν Ἀθηναῖαν τὰ νικητήρια. Ἀνηρέθη δὲ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηναίων εἰς τιμὴν τῆς θεᾶς ναὸς μεγαλοπρεπὴς, παρθενὸν ὡς λέγόμενος, ἔχων ἔσω ἱδρυμένον τὸ ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ ὑπὸ τοῦ περιβλέπτου τεχνίτου Φειδίου κατασκευασμένον ἄγαλμα τῆς Ἀθηναῖας, εἴκοσι πῆχεων τὸ ὕψος. Ἐνταῦθα ἐφυλάττετο καὶ τὸ ἐξ οὐρανοῦ κατὰ τὸν μῦθον καταπεσὸν αὐτῆς ἀγαλμάτιον ἐκ ξύλου ἐλαίας· τὸ παλλάδιον τοῦτο (οὕτως ὠνομάζοντο τὰ ἀγάλματα τῆς Παλλάδος Ἀθηναῖας) ἔστατο κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Τρωάδος, ἔπειτα δὲ ἐκ τοῦ παρθενῶνος μετηνέχθη εἰς Ῥώμην, ὅπου ἀφιερῶθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἑστίας (*).

Κατ' ἔτος, τὴν κ' τοῦ θαργγιλιῶνος μηνός, ἐπανηγύριζον οἱ Ἀθηναῖοι ἑορτήν, Ἀθηναίαια καλουμένην, ὅτε τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηναῖας ἐπλύνετο μετὰ ποταμίου ὕδατος διὰ τῶν χειρῶν ἀγῶν παρθένων· κατὰ πενταετίαν δὲ, τὴν

(*) Τὸ περίφημον τοῦτο ἄγαλμα λέγεται παριστῶν τὴν Ἀθηναῖαν καθήμενν, ἢ κατ' ἄλλους, ἱσταμένην καὶ οἰονεὶ βαδίζουσαν, καὶ κρατοῦσαν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ δόρυ, ἐν δὲ τῇ ἐξέρῃ, ἡλακίτην καὶ ἄτρακτον. Ἐπεὶ δὲ ἐξ οὐρανοῦ, ὡς μὲν τινες λέγουσι, πλησίον τῆς σκηνῆς τοῦ Ἰλου, θεμελιουόντος τὴν ἀκρὰν τῆς Τρωάδος· ὡς δ' ἕτεροι βιβαιοῦσιν, ἐν Πανοῖν τῆς Φρυγίας. Ἐνομίζετο δὲ ὅτι εἶχε τὴν δύναμιν νὰ φυλάττῃ τὴν Τροίαν σφάν καὶ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπόρθητον· ὅθεν καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου ἔκλεψαν αὐτὸ διὰ τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδεος κατὰ προδοσίαν τοῦ Ἑλένου, υἱοῦ τοῦ Πριάμου.

κὴ τοῦ ἑκατομβαιῶνος, ἐτελεῖτο μεγαλειτέρα καὶ λαμπροτέρα ἑορτή, τὰ Παναθηναῖα, περιφερομένη εἰς λιτανείαν τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς πέπλου.

Θυσίαι προσεφέροντο εἰς τὴν Ἀθηναὶν ἐκ δρακόντων καὶ ἀλεκτρούνων, καὶ ζῶων μαχίμων.

ΕΣΤΙΑ.

Λέγεται, ὅτι ὑπῆρξαν δύο Ἑστίαί· ἡ μὲν, ἀρχαιοτέρα, μήτηρ τοῦ Κρόνου, ἀλληγορουμένη εἰς τὴν γῆν· ἡ δὲ, νεωτέρα, θυγάτηρ πρωτότοκος τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ἀλληγορουμένη εἰς τὸ πῦρ, καὶ νομιζομένη εὐρέως τοῦ πυρὸς καὶ τῆς τῶν οἰκῶν κατασκευῆς· διὰ τὸ πρῶτον εὖρημα ἴδρουν τὸ ἀγαλμα αὐτῆς πάντοτε πλησίον, ὅπου ἔκαie πῦρ· ὅθεν ἐπεκράτησε μέχρι τῆς σήμερον ἐν Ἑλλάδι νὰ λέγῃται ἡ κάμινος παρῆστιά.

Οἱ παλαιοὶ Ἑλλήνες ἐπὶ τῶν θυσιῶν πρῶτον ἔθουν εἰς αὐτὴν, καὶ ἔπειτα εἰς τοὺς ἄλλους θεοὺς· ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία· Ἀφ' Ἑστίας ἄρχεσθαι.

Ἐξωγράφουν δὲ τὴν μὲν προσκυτέρα γυναῖκα γραῖαν, ἀγκαλοφοροῦσαν βρέφος, ἐπειδὴ ἐνόμιζον αὐτὴν τροφὴν τοῦ Διός· ἄλλοτε δὲ ὡς γυναῖκα χωρικήν, ἔχουσαν ἐν χειρὶ τύμπανον, ὡς ἀλληγορουμένην τότε εἰς τὴν γῆν. Ἡ δὲ νεωτέρα εὐρέτη ἐγκεχαραγμένη εἰς νομίσματα καθημένη, καὶ ὑπὸ πολλῶν ζῶων περιεστοιχισμένη, ἢ καὶ πλησίον βωμοῦ ἵσταμένη, καὶ κρατοῦσα λαμπάδα ἀνημμένην ἢ θυμιατήριον.

Πολλάκις ὁμῶς ἐξελάμβανον καὶ τὰς δύο ὡς μίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἐξωγραφοῦντο χωρὶς τίνος διαστολῆς.

Ἐτιμᾶτο δὲ ἡ Ἑστία παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις παρὰ πολὺ. Ὁ βασιλεὺς Νουμᾶ Πομπίλιος ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὴν ἴδιον ναόν, στήσας εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ βωμόν, ἐφ' οὗ ἔπρεπε νὰ καίῃ ἄσβεστον πῦρ. Εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ πυρὸς τούτου ἦσαν ὀρισμέναι τὸ πρῶτον μὲν τέσσαρες, ἔπειτα δὲ ἐξ παρθένοι, ἐκ τῶν εὐγενεστέρων οἰκογενειῶν τῆς Ῥώμης, Vestales (Ἑστιάδες), ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς θεᾶς Vesta, λεγόμεναι, καὶ τῶν μεγίστων τιμῶν ἀπολαύουσαι. Αὐταὶ ἀφιερῶντο ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν, καὶ ὑπεχρεοῦντο δέκα μὲν ἔτη κατὰ συνέχειαν νὰ διδάσκωνται τὰ μυστήρια καὶ τὰ λοιπὰ θρησκευτικὰ πράγματα· δέκα δὲ νὰ ὑπηρετῶσι, καὶ ἰσάριθμα νὰ διδάσκωσι, καὶ οὕτως ὑστερον, ἂν ἤθελον, ἦτον εἰς αὐτὰς συγκεχωρημένον νὰ ὑπανδρεύωνται. Ἄν τις ὁμῶς ἐξ αὐτῶν ἐν τῇ μεταξὺ τούτῳ ἐφθίρει τὴν παρθενίαν, κατεβίβαζον αὐτὴν εἰς ὑπόγειον, ὅπου εὗρισκε πενιχρὰν κλίνην, λυχνίαν ἀνημμένην, καὶ ὀλίγον ἄρτον καὶ ὕδωρ· ἔπειτα ἐπισώρευον γῶμα, καὶ ἱσοπέδουν τὸν λάκκον μέχρι τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς, ἐγκαταλείποντες τὴν δυστυχῆ νὰ γείνη θῦμα τοῦ τρομερωτάτου τούτου μαρτυρικοῦ θανάτου. Ὁ δὲ διαφθορεὺς τῆς παρθένου ἐμαστιγοῦτο μέχρι θανάτου. Γενικὸν πένθος κατεῖχε τότε τὴν πόλιν, καὶ πάντες ἰκέτευον καὶ προσέφερον θυσίας πρὸς ἐξιλέωσιν τῆς ὕβρισθείσης θεᾶς.

Ἐπωνομάζετο δὲ ἡ Ἑστία καὶ πατρώα, δωματῖτις, ἐφέστιος, ἔνοικος, σὺνοικος, καὶ πρυτανίτις.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Οἱ ποιεῖται ἀναφέρουσι δύο Ἀφροδίτας· τὴν μὲν, ἀρχαιοτέραν, θυγατέρα τοῦ Οὐρανοῦ· τὴν δὲ, νεωτέραν, τὴν ὅποσαν ἐγέννησεν ὁ Ζεὺς ἐκ τῆς Διώνης· ἑκατέρας ὁμῶς τὰ συμβάντα ἀποδίδουσι πολλάκις εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Ἐκ τούτων δὲ τῶν συμβάντων καὶ τῶν τόπων, ὅπου ἡ Ἀφροδίτη ἐλατρεύετο ὡς θεὰ, ἔλαβε καὶ διαφόρους ἐπωνυμίας. Ὅθεν ἡ μὲν πρεσβυτέρα, καθὺ καθαρωτάτῃ, καὶ παριστώσα ἔρωτα, μὴ σκοποῦντα παντάπασιν εἰς τὰ σωματικά, ἐλέγετο οὐραυνία· ἡ δὲ νεωτέρα, διαστελλομένη ἀπ' αὐτῆς, ὡς ἐμφαίνουσα συμβολικῶς τὸν γήϊνον ἔρωτα, πᾶνδημος καὶ κοινή. Ἀναμφιβόλως ὁμῶς ἡ παράστασις τοιαύτης τινὸς θεᾶς, εἰκονιζούσης τὴν θήλειαν γεννητικὴν ἀρχήν, πηγάζει ἐκ τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης, ὅθεν μεταβάσα εἰς τὴν Ἑλλάδα, διεκοσμήθη, καὶ ἐπὶ τὸ τεχνικώτερον διεπλάσθη.

Κατὰ τοὺς μύθους τῶν Ἑλλήνων ἡ Ἀφροδίτη ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης, ὅθεν νομίζεται ὅτι ἐγεννήθη, λεγομένη δι' αὐτὸ τοῦτο Ἀναδυομένη. Ἀνατραφεῖσα δὲ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν Χαρίτων καὶ Ὠρῶν, καὶ αὐξηθεῖσα εἰς κάλλος ἐξαισίον, ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ συγκαταριθμῆθη μετὰ τῶν δώδεκα ἐγκρίτων θεῶν.

Νόμιμος αὐτῆς ἀνὴρ ἦεν ὁ Ἑφαιστος, ἐξ οὗ δὲν ἐγέννησε τέκνα· ἐξ ἄλλων ὁμῶς γενομένων κατὰ καιροὺς ἑραστῶν αὐτῆς, θεῶν τε καὶ θνητῶν, ἐγέννησε πολλά. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Ἄρεως, τὸν Ἐρωτα, τὸν Ἀντέρωτα καὶ τὴν Ἀρμονίαν· ἐκ δὲ τοῦ Διονύσου, τὸν Ποσειπὸν καὶ τὸν Ὑμέναιον· ἐκ δὲ τοῦ Ἑρμοῦ, τὸν Ἑρμαφρόδιτον· ἐκ τοῦ Ἀγχιῖσου, τὸν Αἰνεῖαν, καὶ ἐξ ἄλλων, ἄλλους. Ἐγάπησε προσέτι καὶ τινα νεανίαν, Ἀδωνιν καλούμενον, υἱόν τοῦ Κυπρίου Κινύρου, καὶ τῆς Μεθάρρης, τὸν ὅποιον, κατασπαραχθέντα ὑπὸ ἀγριοχοίρου ἰδοῦσα, μετεμόρφωσε πρὸς παραμυθίαν εἰς τὸ ἄνθος ἀνεμίωνην.

Ἀλληγορεῖται δὲ πρῶτον μὲν εἰς τὴν φιλικὴν δύναμιν, δι' ἧς τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἐφίενται ἀλλήλων, καὶ ἐξ ἧς προκύπτει ἡ γένεσις τῶν ὄντων, καὶ ἡ διατήρησις αὐτῶν· ἔπειτα δὲ εἰς τὴν σαρκικὴν ἐπιθυμίαν, καὶ ἄλογον ὁρμὴν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰ πάθη· ὅθεν ἐτυμολογοῦσιν τινες τὸ ὄνομα αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ἀφραίνειν, ὡς ἀφρονας ποιούσης τοὺς παραδιδόμενους εἰς αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ συνάπτει διὰ τῆς ἀγάπης πάντα τὰ ὄντα, τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ σκοτεινῷ Ταρτάρῳ, ἐνομίζετο θεὰ καὶ ἕφορος τοῦ γάμου.

Ἐλατρεύετο μὲν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἐξαιρέτως δὲ ἐν τοῖς Κυθήροις, καὶ ἐν Κορίνθῳ, ὅπου εἶχε καὶ ναὸν πλουσιώτατον, ἐν ᾧ ἦσαν ἀφιερωμένα· ἱερόδουλοι ὑπὲρ τὰς χιλιάς· καὶ ἐν Πάφῳ προσέτι τῆς Κύπρου, καὶ ἐν Κνίδῳ τῆς Καρίας, ἐνθα εὕρισκετο καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Πραξιτέλους κατεσκευασμένον θελκτικώτατον αὐτῆς ἄγαλμα.

Ἦσαν δὲ εἰς αὐτὴν ἱερά· ἐκ μὲν τῶν ζώων τὰ στρουθία, αἱ περιστερὰί, οἱ ἐρωδιοί, καὶ οἱ λαγωοί, διὰ τὸ λάγνον καὶ ἐρωτικὸν αὐτῶν· ἐκ δὲ τῶν φυτῶν, ἡ μήκων, τὰ ῥόδα, ἡ μύρτος καὶ τὰ κρῖνα, καὶ ἐκ τῶν καρπῶν, τὸ μῆλον.

Τὴν Ἀφροδίτην ἐζωγράφουν εἰς ἄκρον ὠραίαν, γυμνήν, ἢ ψιλῶς ἐνδεδυ-

μένην, φοροῦσαν στέφανον ἐκ μυρσίνης, καὶ κρατοῦσαν ἐν μὲν τῇ μιᾷ χειρὶ τὴν σφαῖραν τοῦ παντός, ἐν δὲ τῇ ἐτέρᾳ, τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἑρωτα· ἄλλοτε δὲ, ἐποχουμένην ἐπὶ ἀμάξης, καὶ ἔχουσαν παρακολουθῶντας τὸν Ἥμερον καὶ τὸν Πόθον.

Ἐπονομάζεται δὲ ὑπὸ τῶν ποιητῶν Διωνάϊη, ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς Διώνης· Ἀφρογένεια, Κυπρογένεια, διὰ τὴν ἐν Κύπρῳ ἀνατροφὴν αὐτῆς· Κυθήρη, Κύπρις, Παφία, Τροϊζηνία, Ζηρυνθία, ἐκ τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἐλατρεύετο· Χρυσή, διὰ τὸ πολύτιμον τοῦ ἔρωτος· Φιλομειδής, καθὼς οὐσα πρὸς πάντας εὐπροσέηγορος καὶ εὐμενής· Ἐλεκοβλέφαρος, διὰ τὸ κάλλος, κ.τ.λ. Τὸ λατινικὸν αὐτῆς ὄνομα Venus ἐτυμολογοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι παρὰ τὸ venire, τὸ ἔρχεσθαι, ὥς προερχομένης εἰς πάντα τὰ πράγματα (*).

Θυσίας προσέφερον εἰς αὐτὴν χοιρίδια θηλυκὰ, καὶ λαγούς.

Οἱ ἀρχαῖοι, θέλοντες νὰ φανερώσωσι συμβολικῶς, ὅτι οἱ παραδιδόμενοι εἰς τὴν Ἀφροδίτῃν καὶ τοὺς ἔρωτας δὲν εἶναι κύριοι ἐαυτῶν, ἀλλὰ κατέχονται ὑπὸ τῶν ἐρωμένων, κατεσκεύαζον τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς ταύτης ἔχον ὑπὸ τοὺς πόδας χελώνην, ἥτις κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην δὲν ἔχει καρδίαν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Διονύσου, υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, διηγοῦνται οἱ ποιηταὶ τὰ ἑξῆς. Ἡ Σεμέλη, θυγάτηρ τοῦ Κάδμου (τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς πόλεως Θηβῶν, υἱοῦ τοῦ Ἀγένορος, καὶ ἐγγόνου τοῦ Ποσειδῶνος), ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ Διὸς· ἀλλ' ἡ Ἥρα ὑπὸ ζήλοτυπίας, ἔρχεται, μεταμορφωθείσα εἰς γραιὴν γυναῖκα, πρὸς τὴν Σεμέλην, ἔγκυον ἤδη οὖσαν, καὶ πείθει ταύτην νὰ παρακαλέσῃ τὸν Δία νὰ δεῖξῃ πρὸς αὐτὴν πᾶσαν τὴν θεῖαν αὐτοῦ μεγαλειότητα. Ὁ Ζεὺς, ὅστις, πρὶν εἶ ἀκούσῃ τὴν αἴτησιν, ἔσπευσε νὰ ὁμόσῃ τὸν ἱερὸν τῆς Στυγὸς ὄρκον, ὅτι θέλει ἐκτελέσει, ὅτι ἂν ἐκείνη θελήσῃ, περιέπεσεν εἰς ἀμηχανίαν, ἀκούσας τὴν ἀνόητον τῆς γυναικὸς παράκλησιν· ἀλλὰ βιαζόμενος νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὸν ὄρκον, ἤλθέ ποτε τῷ ὄντι ἐν ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς πρὸς τὴν Σεμέλην· ἥτις ὄμως, θνητὴ οὖσα, δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑπομείνῃ τὴν λάμψιν καὶ τὴν σφοδρότητα τοῦ πυρός, ἀλλὰ παραχρῆμα ἀπέθανεν· καὶ οὕτως ἄρα ἐχώρτασεν ἡ Ἥρα τὴν πρὸς ἐκδίκησιν δίψαν αὐτῆς. Ὁ δὲ Ζεὺς, ἵνα σώσῃ τὸ κυοφορούμενον βρέφος, ἔκρυψεν αὐτὸ εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ μηρὸν μέχρι τοῦ προδιωρισμένου καιροῦ τοῦ τοκετοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσε τῆς μητρὸς τὴν ἑλλειψιν· ἀλλὰ φοβούμενος τὰς ἐχθρὰς ἐπιβουλάς τῆς Ἥρας, ἔστειλε τὸ βρέφος, ἀφ' οὗ ἐγεννήθη, εἰς Νύσαν, πόλιν τῆς Ἀραβίας, ὅπου ἀνετρέφετο ὑπὸ τινῶν Νυμφῶν ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Σιληνοῦ.

Ἐλθὼν ὁ Διόνυσος εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν, περιῆλθε πάντας τοὺς τόπους μέχρι τῶν ἀπωτάτω Ἰνδιῶν, διδάσκων τοὺς λαοὺς τὴν ἀμπελοουργίαν, τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴνου, καὶ ἄλλας πολλὰς εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὠφελίμους τέ-

(*) Cicer. de nat. Deor. II. 27. «Quam autem dea ad res omnes veniret, Venegem nostri nominaverunt, adque ex ea potius venustas, quam Venus ex venustate.

χνας, διὰ τὰς ὁποίας ἔξυμνεῖτο πανταχοῦ ὡς μέγιστος εὐεργέτης. Συνήργησε δὲ καὶ μεγάλως ἐβοήθησε τὸν πατέρα αὐτοῦ κατὰ τῶν Γιγάντων, ὅς τινες διηγοῦνται, ὑπὸ τὴν μορφήν ἀγρίου λέοντος.

Ἐν ταῖς ὁδοποιαῖς ἀκολουθοῦς εἶχεν ὁ Διόνυσος τὸν Πᾶνα, τὸν Σιληνόν, τοὺς Σατύρους, καὶ τὰς Μαινάδας. Αἱ δὲ Μαινάδες αὗται ἦσαν γυναῖκες τῆς Θράκης, αἵτινες προεπορεύοντο ἀπάσης τῆς ἀκολουθίας, φοροῦσαι στέφανον ἐκ κισσοῦ, καὶ κρατοῦσαι εἰς τὰς χεῖρας θύρσους, καὶ ἀλαλάζουσαι ὑπὸ τὴν κροῦσιν τῶν τυμπάνων, ὡς ἑκρόνες καὶ μανιώδεις.

Εἶχε δὲ ὁ Διόνυσος πολλοὺς ἐκ πολλῶν Νυμφῶν καὶ θεῶν παιῶνας, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς Ἀφροδίτης τὸν Ὑμέναιον καὶ τὸν Πρίαπον. Γυνὴ αὐτοῦ ἦτο προσέτι καὶ ἡ Ἀριάδνη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μίνως, τὴν ὁποίαν εὗρε ποτε ἐν τῇ νήσῳ Νάξῳ, ἐγκαταλελειμμένην ὑπὸ τοῦ Θερσείως, ὅστις ἤρπασεν αὐτὴν ἐκ τοῦ πατρικοῦ αὐτῆς οἴκου.

Ὀνομάζεται δὲ Διόνυσος, ὡς ἐκ τοῦ Διὸς γεννηθεὶς, καὶ ἐν Νύσῃ τραφεὶς.

Ὁ Διόνυσος ἦτο τὸ πάλαι σύμβολον τῆς φύσεως, καὶ τῆς γεννητικῆς αὐτῆς δυνάμεως· διὸ καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ σκοτεινὸς μῦθος ἦτο σύμφωνος πρὸς τὸν περὶ τοῦ Πανός, καὶ ἡ λατρεία αὐτοῦ πρὸς τὴν τῆς Δήμητρος. Τοὺς δὲ μετὰ ταῦτα χρόνους ἐνομίζετο ὁσπὴρ τῆς χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ εὐγενούς καρποῦ τῆς ἀμπέλου· καὶ, ἐπειδὴ αἱ εἰς αὐτὸν ἱεραὶ ἐορταί, εἰς τῶν ὁποίων τὴν πανηγυρὴν ἐπεκράτει μεγίστη εὐθυμία, ἔδωκαν τὴν πρώτην ἀφορμὴν εἰς τὴν παραστάσιν τῶν δραμάτων, ἐσέθεντο τὸν Διόνυσον οὐχὶ μόνον ὡς θεὸν τοῦ οἴνου, ἀλλὰ καὶ ὡς προστάτην τῶν θεάτρων.

Ὀνομάζεται προσέτι ὁ Διόνυσος καὶ Διθυράτωρ· τὸ ὁποῖον ὄνομα πρῶτην μὲν γέννησιν αὐτοῦ ὑπαινίσσεται, ὅταν τὸ φυτόν τῆς ἀμπέλου τελεῖν εἰς τὴν γῆν, λαμβάνῃ τὴν αὐξησιν· δευτέραν δὲ, ὅταν καρποφορῇ καὶ ὠριμάζῃ τὰς σταφυλάς· λέγεται δὲ καὶ Διθυάτωρ, διότι ἐκλύει τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν πίνηται ἀμέτρως· καὶ Διθυράμβος, καὶ διότι ἔλαβε τὴν ζωὴν αὐτοῦ παρὰ τοῦ Διὸς, τρόπον τινὰ ἐκ δευτέρου· καὶ διότι ἀνετράφη ἐν τῷ διθυράμβῳ ἄντρῳ τῆς Νύκτος· καὶ Βάκχος, ἀπὸ τοῦ ἰαχῆ, ἱακχος· καὶ Βρόμιος, ἀπὸ τοῦ βρόμου, τοῦ σπυρμαίνοντος τὸν κτύπον.

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὸν νέον καὶ θηλυπρεπῆ, νεδρίδα, δηλαδὴ δέρμα νεογεννήτου ἐλάφου ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχοντα, καὶ στέφανον ἐκ κλημάτων καὶ κισσοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· καὶ κρατοῦντα ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ θύρσον, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ, κάλαθον, πλήρη σταφυλῶν· ἄλλοτε δὲ, καθήμενον ἐφ' ἀμάξης, συρομένης ὑπὸ παρδάλειον, ἢ τίγρειον· καὶ ἄλλοτε ἐπὶ κλημάτος ἐπιστηρίζομενον, καὶ κρατοῦντα λεκάνην, καὶ σαφύλια θλίβοντα· τελευταῖον εὐρίθη ἔξωγραφημένος ὡς γέρον, καὶ ἔχων κέρατα, ἢ καὶ κεφαλὴν ταύρου.

Ἐλατρεύετο δὲ ἐν Ἑλλάδι, κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κιθαιρωνος, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Ἡ ἐορτὴ αὐτοῦ, τὰ Διονύσια, ἐπανηγυρίζετο ἐξαίρετως ἐν Ἀθήναις μετὰ μεγάλης πομπῆς· ἐν ὅσῳ διήρκει ἡ ἐορτὴ αὕτη, ἡ ἐλαχίστη βία, εἰς τινα πῶν πολιτῶν γινομένη, ἐνομίζετο θανάσιμον ἔγκλημα.

Τὰ μεγάλα Διονύσια ἐτελοῦντο τὸ ἔαρ μετὰ λαμπροτάτης λιτανείας, παριστώσας τὸν θρίαμβον τοῦ Διονύσου, καὶ συνισταμένης ἐκ τῶν Βακχῶν καὶ τῶν Μαινάδων, ἀλαλαζουσῶν τὸ ἐλελεῦ. Ἡ λιτανεία ἐγένετο συνήθως τὴν νύκτα, τὴν δ' ἡμέραν διήγον εἰς δραμάτων θεωρίας, καὶ εἰς ἄλλας εὐθυμίας. Ἡ ἐορτὴ δὲ αὕτη μετέβη ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους, εἴτινες ἐπανηγύριζον αὐτὴν ἔτι ἀκολαστότερον, ἕως οὗ ἡ Σύγκλητος κατὰ τὸ 187 ἔτος πρ. Χρ. διόλου αὐτὴν κατήργησεν.

Ἰερὰ δὲ εἰς τὸν Διόνυσον ἦσαν ἡ ἄμπελος, ὁ κισσὸς καὶ ἡ ροιὰ καὶ εἰς θυσίαν ἀφιερωμένα, ὁ ταῦρος καὶ ὁ χοῖρος.

ΗΛΙΟΣ.

Ὁ ἐπισημότερος καὶ γνωστότατος πάντων τῶν Ἠλίων εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Ὑπερίωνος. Ὅτε ὁ Ζεὺς ἐγένετο κοσμοκράτωρ, κατατροπώσας τοὺς Τιτᾶνας, τὸν Ἥλιον, εἰ καὶ κατήγετο ἐξ αὐτῶν, διὰ τὴν ἀνάγκην ὅμως τοῦ φωτός προσεδέχθη πάλιν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον, νὰ περιέρχεται δηλαδὴ τὸν οὐρανὸν, ἵνα φωτίξῃ τὸ πᾶν διὰ τῶν λαμπροτάτων αὐτοῦ ἀκτίνων, καθήμενος εἰς ἁμαξάν χρυσήν, κατεσκευασμένην ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου, καὶ μετὰ πολυτίμων λίθων κεκοσμημένην, τὴν ὁποίαν ἔσυρον τέσσαρες ἵπποι, ἧ δύο μόνον, ὁ Λάμπων καὶ ὁ Φαίθων, πῦρ πνέοντες ἀπὸ τῶν στομάτων καὶ τῶν μυκτήρων· προεπορεύετο δὲ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἥως, ἀνοίγουσα τὰς ἀνατολικὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ, ὅθεν ἐμελλε νὰ περάσῃ ὁ Ἥλιος.

Ἐκ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ῥόδου, θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἐγέννησε τὸν Φαίθοντα· ἐκ δὲ τῆς Κλυμένης, ἐπτὰ θυγατέρας, καλουμένας Ἠλιάδας· ἐκ δὲ τῆς Περσιίδος, θυγατρὸς τοῦ Ὀκεανοῦ, ἐγέννησε τὴν Κίρκην, τὸν Ἀλωέα καὶ Αἰήτην, ἐξ ὧν τὸν μὲν Ἀλωέα κατέστησεν ἔπειτα βασιλεῖα ἐν Ἀρκαδίᾳ, τὸν δὲ Αἰήτην, ἐν Κορίνθῳ.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεὸς οὗτος συμφωνεῖ παντάπασι κατὰ τὴν ἀλληγορίαν πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸν βίον ἐκείνου.

ΣΕΛΗΝΗ.

Καὶ ἡ Σελήνη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ὑπερίωνος καὶ τῆς Θείας, ἔργον ἔχουσα νὰ περιέρχεται, ὡς ὁ Ἥλιος, καὶ νὰ φωτίξῃ τὴν γῆν τὴν νύκτα. Ἄνδρα νόμιμον εἶχε τὸν Ἀέρα, ἐξ οὗ μίαν θυγατέρα μόνην ἐγέννησε, τὴν Δρόσον. Ὑστερον ὅμως, ἀφ' οὗ εἶδε τὸν Ἐνδυμίωνα, βασιλεῖα τῆς Ἠλίδος, κοιμώμενον ἐπὶ τοῦ ὄρους Λάτμου, καὶ ἐθαύμασε τὸ κάλλος αὐτοῦ, κατέβαινε καθ' ἑκάστην νύκτα πρὸς αὐτόν, ἐξ οὗ καὶ ἐγέννησε πεντήκοντα θυγατέρας. Μετὰ ταῦτα ἐξηπάτησεν αὐτὴν καὶ ὁ Πᾶν, ἐνδουλὴς δέρμα κριοῦ. Κατὰ δὲ τὴν γνώμην ἄλλων ἡ Σελήνη ἔμεινε πάντοτε παρθένος.

Τὸν μῦθον τοῦ Ἐνδυμίωνος ἀλληγοροῦσιν οἱ ἐξηγηταὶ οὕτω λέγουσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἦτο φιλοκυνηγός, καὶ ἐξήσκει τὸ ἔργον τοῦτο τὴν νύκτα μόνον ὑπὸ τῷ φῶς τῆς σελήνης, ἀναπαύομενος τὴν ἡμέραν· ἐντεῦθεν διεφημίσθη, ὅτι ἐκοιμᾶτο πάντοτε· ὅθεν ἐπεκράτησε καὶ παροιμία, Ἐνδυμίωνος ὕπνος, λεγομένη ἐπὶ τῶν πολὺ κοιμωμένων, ἢ πραττόντων τι ἀμελῶς,

ὥστε νὰ φαίνωνται ὅτι κοιμῶνται. Ἄλλοι δὲ ἐρμηνεύουσι τὸν μῦθον ἄλλως· λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἐνδυμίων πρῶτος ἐπεχείρησε τὴν περὶ τὰ μετέωρα φιλοσοφίαν, λαθὼν ἀφορμὴν εἰς τοῦτο τὸν φωτισμὸν καὶ τὰς κινήσεις τῆς σελήνης· διὸ καὶ μετεωρολογῶν τὴν νύκτα, ἐκοιμάτο τὴν ἡμέραν.

Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα τῆς Σελήνης ἀπὸ τοῦ ἔχειν πάντοτε τὸ σέλας νέον· διότι τὸ φῶς αὐτῆς διατηρεῖται πάντοτε.

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὴν γυναῖκα ὡραίαν, ἔχουσαν δύο κέρατα ἐπὶ τοῦ μετώπου ὄρθια, ὁποῖον εἶναι τὸ σχῆμα τῆς νέας σελήνης· καθημένην εἰς ἅμαξαν, τὴν ὁποίαν ἔσυρον δύο ἡμίονοι, ἢ ἵπποι, ἢ ταῦροι, ἔνθεν μὲν λευκοί, ἔνθεν δὲ, μέλανες, ἐπειδὴ ἐν μέρος μόνον τῆς σελήνης φωτίζεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ ἐνδεδυμένην μακρὸν πέπλον. Ἐλούετο δὲ, ὡς μυθεύεται, πολυλάκις ἐν τῷ ὠκεανῷ, καὶ ἔπειτα ἐνεδύετο λαμπρότερα φορέματα.

Ἡ Σελήνη ἐνομιζέτο προστάτις τῆς μαγείας· διὰ τοῦτο ἐπεκαλοῦντο αὐτὴν αἱ μάγισσαι, καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἐρωτικὰς μαγείας· τῆς δὲ Θεσσαλίας αἱ μάγισσαι ἐκαυχῶντο ὅτι κατεβίβαζον αὐτὴν καὶ εἰς τὴν γῆν.

Τὰς ἄλλας ιδιότητας καὶ ἀλληγορίας τῆς Σελήνης περιεγράψαμεν πλατύτερον ἐν τῷ περὶ Ἀρτέμιδος.

ΗΒΗ.

Ἡ Ἥβη λέγεται θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἢ, ὡς ἕτεροι θέλουσι, μόνον τῆς Ἥρας.

Ἀλληγορεῖται δὲ ἡ θεὰ αὕτη εἰς τὴν νεότητα, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς παράγεται παρὰ τὸ ἡδῶ, ἡδῆ, καὶ κατὰ τροπὴν τοῦ δ εἰς β, αἰολικῶς, Ἡβῆ.

Ἐχει, λέγουσιν, ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν ἐπιστάσιν νὰ οἰνοχοῇ τὸ νέκταρ εἰς πάντας τοὺς θεοὺς· καὶ τοῦτο σημαίνει, ὅτι τὰ οὐράνια ὄντα πάντοτε νεάζουσιν. Ἐξέπεσεν ὅμως τῆς ἀξίας ταύτης, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ὁ Γανυμήδης· ἐπειδὴ ὠλίσιθ' ἔποτε ἐξ ἀπροεξίας εἰς τὰ ὄματα τοῦ Διὸς, καὶ ἔπεσεν εἰς ἄτιμόν τινα θέσιν.

Οἱ ποιηταὶ πλάττουσιν, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς, ἀναβὰς εἰς τὸν οὐρανόν, ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Ἥβην, θέλοντες νὰ φανερώσωσι διὰ τοῦτου, ἢ ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἀπέλαυεν ἐν τῷ οὐρανῷ αἰωνίου νεότητος, ἢ ὅτι ἡ νεότης ἔχει πάντοτε σύντροφον τὴν ἀνδρείαν.

Ζωγραφεῖται δὲ νέα ὡραία, καὶ ἐπαγωγός, φοροῦσα ἔνδυμα λευκὸν καὶ ῥοδοκέντητον, ἔχουσα στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς χρυσοῦν, καὶ κρατοῦσα ἐν τῇ χειρὶ κρατῆρα.

Ἐν Φλιασίᾳ τῆς Ἀργολίδος εὕρίσκετο εἰς ἄλλος κυπαρίσσων ναὸς ἀφιερωμένος εἰς τὴν Ἥβην, ὅπου κατέφευγον ὡς εἰς ἄσυλον οἱ διωκόμενοι. Οἱ δὲ Φλιάσιοι ἐώρταζον κατ' ἔτος εἰς τιμὴν τῆς θεᾶς ταύτης καὶ ἑορτὴν, λεγομένην κισσοτόμους (*). Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀθήναις εἶχεν ἡ Ἥβη βωμόν

(*) Πausan. Κορινθ. κεφ. ιγ'. §. 3. « Προσέσται δὲ ἤδη ἔ τῶν ἐς ἐπίδειξιν ἡκόντων » τὰ ἀξιολεγώτατα· ἔστι γὰρ ἐν τῇ Φλιασίᾳ ἀκροπόλει κυπαρίσσων ἄλλος, καὶ ἱερὸν » ἀγίωτατον ἐκ παλαιῶν τὴν δὲ ἰδὼν, ἥς ἔστι τὸ ἱερὸν, οἱ μὲν ἀρχαιότατοι Φλιασίῳν

ἱερὸν, κοινὸν μετὰ τοῦ Ἡρακλέους (*). Ἡ αὐτὴ ἐπονομάζεται καὶ Γανυμήδα, καὶ ὑπὸ τῶν ποιητῶν Καλλίσφυρος, καὶ Χρυσοστέφανος.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

ΘΕΟΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΩΣ.

ΗΩΣ.

Ἡ Ἥως ἦτο θυγάτηρ τοῦ Τιτᾶνος Ὑπερίωνος καὶ τῆς Θείας, ἀδελφῇ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης. Ἀλληγορεῖται δὲ εἰς τὴν πρωίαν, καὶ, ἐπειδὴ ἡ πρωία εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας, ἐκλαμβάνεται καὶ θεὰ τῆς ἡμέρας.

Οἱ ποιηταὶ διηγοῦνται, ὅτι ἡ Ἥως διὰ τῶν ῥοδόχρων αὐτῆς δακτύλων αἶρει τὸ κάλυμμα τῆς νυκτός, καὶ ἀναβαίνει ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ εἰς τὴν ἀνατολὴν ἐφ' ἀμάξης, ὑπὸ δύο λευκῶν ἵππων συρομένης· ἔτεροι δὲ λέγουσιν, ὅτι μεταχειρίζεται εἰς τοῦτο τὸν Πήγασον, ἵππον πτερωτὸν, τὸν ὁποῖον, ἀφ' οὗ ἐκοήμνισε τὸν Βελλεροφόντην (τολμηρότατον ἥρωα, ὅστις ὑπερηφανεύομενος διὰ τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ, ἠθέλησε νὰ ἀναβῇ ἐπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ὀλυμπόν), ἔλαβε παρὰ τοῦ Διὸς δῶρον πρὸς ταύτην τὴν χρῆσιν.

Ὑπανδρευθεῖσα τὸν Ἀστραῖον, ἐγέννησε τὸν Ζέφυρον, Βορέαν, Νότον καὶ Ἑσπερον· καὶ ὑπὸ μὲν τὰ τρία πρωτα ὀνόματα προσωποποιοῦνται οἱ ἄνεμοι· ὁ δὲ Ἑσπερος ἐμφαίνει τὸν ὀμῶνυμον ἀέρα.

Πολλάκις εὗρισκεν ἡ Ἥως εἰς τὰ δάση πολλοὺς κυνήγους, ἐκέρδαινε τινῶν ἐξ αὐτῶν τὴν ἀγάπην, καὶ διέφθειρεν, ὥς διηγείται ὁ μῦθος, τέσσαρας αὐτῶν, τὸν Ὠρίωνα, Κλυθόν, Τυφῶνα, τὸν ὁποῖον ἐκέλευσε τοὺς Ὀλυμπίους θεοὺς νὰ καταστήσωσιν ἀθάνατον, καὶ τὸν Κέφαλον.

Ὁ Κέφαλος οὗτος ἡγάπα εἰς ὑπερβολὴν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Πρόκριν, ὅθεν καὶ κατεφρόνει τῆς Ἡούς τὰ θέληττα· ἀλλ' αὐτὴ δι' ἐκδίκησιν διηγείρεται διχόνοιαν εἰς τὸ ἀνδρόγυνον· ἄλλοι δὲ διηγούνται, ὅτι ὁ Κέφαλος ἐφόνευσε τελευταῖον τὴν Πρόκριν.

Ἡ Ἥως, στεργθεῖσα τοῦ παιδὸς αὐτῆς Μέμονος, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Τυφῶνος, ἔστησεν εἰς μνήμην αὐτοῦ πλησίον τῶν Θηβῶν τῆς Αἰγύπτου θαυμαστὴν τινα στήλην, ἔχουσαν τὴν ιδιότητα, εὐθὺς ὅτε ἤθελον προσβάλλει αὐτὴν αἱ πρωταὶ ἀκτῖνες τῆς πρωίας, νὰ ἐκπέμπῃ ἤχον, ὅμοιον τοῦ τῆς χορδῆς, ὅταν συντρίβηται ἐπὶ κιθάρας. Ἀλλ' ὁ Καμβύσης, ὁ βα-

» Γανυμήδαν, οἱ δὲ ὕστερον Ἡδὴν ὀνομάζουσιν, ἥς καὶ Ὁμηρὸς μνήμην ἐποίησατο ἐν τῇ
» Μενελάου πρὸς Ἀλέξανδρον μονομαχίᾳ, φάμενος οἰνοχόον τὴν θεὸν εἶναι· καὶ αὖθις
» Ὀδυσσεὺς ἐς Ἄδου καθόδῳ γυναῖκα Ἡρακλέους εἶπεν εἶναι. Ὡλῆνι δὲ ἐν Ἦρας ἐστὶν
» ὕμνη πεποιεμένη, τραφεῖναι τὴν Ἥραν ὑπὸ Ὠρῶν, εἶναι δὲ οἱ παῖδες Ἀρην τε καὶ Ἡδὴν.
» Παρὰ δὲ Φλιασίοις τῇ θεῷ ταύτῃ καὶ ἄλλαι τιμαί, καὶ μέγιστον τὸ ἐς τοὺς ἐκέτας ἐπὶ
» δεδῶκεσι γὰρ δὴ ἄδειαν ἐνταῦθα ἱκετεύουσιν· λυθέντες δὲ οἱ δεσμῶται τὰς πύδας, πρὸς
» τὰ ἐν τῷ ἔλσει δένδρα ἀνατιθέασιν· ἀγεται δὲ καὶ ἐορτὴ σφίσιν ἐπέτειος, ἣν καλοῦσι
» κισσιστόμους. »

(*) Πausan. Ἀττικ. κερ. 10'. §. 3. « Βομοὶ δὲ εἰσιν Ἡρακλέους τε καὶ Ἡδῆς, ἣν
» Διὸς παῖδα εὖσαν σφγγαίνειν Ἡρακλεῖ νομίζουσι. »

Δημήτριος Γωαί. Σαμουέην

σιλεύς τῶν Περσῶν, καθυποτάξας τὴν Αἴγυπτον, προσέταξε νὰ κρημνίσωσι τὴν περίφημον ταύτην στήλην (*). ἀλλὰ καὶ τὰ λείψανα αὐτῆς γίνονται ἔτι καὶ νῦν ὑποκείμενον θαυμασμοῦ πάντων τῶν ἐκ πεπαιδευμένων ἐθνῶν περιηγητῶν.

Ζωγραφεῖται δὲ χαρίεσσα παρθένος, φοροῦσα ἑνδυμα κατὰ τὸ γυναικεῖον τῆς πρώτης, ἔχουσα ἀστέρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ὄψα ἐν τῇ χειρὶ, καὶ καθήμενη εἰς οἰζυγον ἄμαξαν, ἣ ἐπὶ τοῦ Πηγάσου.

ΝΥΞ.

Ἡ Νύξ ἦτο καρπὸς τοῦ Ἑρῶτος καὶ τοῦ Χάρους, γεννήσασα ἐκ τοῦ Ἑρίβους δύο τέκνα, τὸν Αἰθέρα καὶ τὴν Ἥμεραν. Ἡ ἀρχαία μυθολογία παριστᾷ τὴν Νύκτα ὡς πρωταίτιον πάντων τῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων παρεδέχετο πρώτιστα ἐπτά, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, οὐρανόν, ἥλιον, νύκτα καὶ σελήνην· ἄρα ὡς θεᾶν, εἰς ἣν ἀνήκει λατρεία, ὁμοία τῆς τοῦ Διὸς, Ποσειδῶνος, καὶ ἄλλων. Ἡ φαντασία τῶν παλαιῶν ἔδωκεν εἰς τὴν σκοτεινὴν ταύτην ἰδέαν μῦθους πλουσιωτέρας, καὶ οὕτω πάντα τὰ ἄγνωστα, τὰ ἀνεξηγήτητα, τὰ τρομερὰ, ἄρα πάντα τὰ δεινὰ, αἱ νόσοι, οἱ ὄνειροι, αἱ δυστυχίαι, ἡ διγύγνοσις, ὁ πόλεμος, ὁ φόβος, ὁ ὕπνος καὶ ὁ θάνατος, ἀποδίδονται εἰς τὴν θεᾶν Νύκτα, καὶ τέκνα αὐτῆς ὀνομάζονται.

Κατὰ τὴν δόξαν τῶν παλαιῶν ἡ Νύξ κατέκειτο ἐν τῷ ἄλῃ τρομερωτάτην οἰκίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήρχετο διὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ μελαίνης καὶ ὑπὸ μελάνων ἱππων συρομένης ἀμάξης, περιετοιχισμένη ὑπὸ τῶν ἀστέρων, καὶ ἐπέστορε πάλιν κατὰ τὰ γράμματα τῆς ἡμέρας.

Ἐξωγράφετο γυνὴ σοβαρά, μαυροφοροῦσα, καὶ κάλυμμα ἔχουσα, καὶ κρατοῦσα ἐν ταῖς ἀγκάλαις δύο παῖδια, τὸ μὲν λευκοῦ χρώματος, τὸ δὲ μέλανος, παριστῶντα τὸν ὕπνον καὶ τὸν θάνατον.

ΙΡΙΣ.

Ἡ Ἴρις θυγάτηρ τοῦ Θαύμαντος καὶ τῆς Ἥλέκτρας, ἐκγόνου τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἦτον ὁ ἄγγελος τῶν θεῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἐκ θήλειος γένους, ἐκτελοῦσα ἐπὶ τῆς γῆς τὰ προτάγματα αὐτῶν, καὶ ἔργον ἔχουσα προσέτι νὰ παραπέμπῃ καὶ ν' ἀπάγῃ εἰς τὸν ἄλῃ τῶν ἀποθηνησκουσῶν γυ-

(*) Δουκιαν. Φιλοφειδ. 33. « Ἐγὼ δὲ ὑμῖν ἕτερον διηγήσομαι, αὐτὸς παθὼν, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας· τάχα γὰρ ἂν ἔσθ', ὦ Τυγιάδῃ, ἀκούων, προσεβασθείης πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ διηγήματος. Ὅποτε γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διῆγον, ἔτι νέος ὢν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ παιδείας προφάσει ἀποσταλὴς, ἐπεθύμησα εἰς Κοπτὸν ἀναπλεύσας, ἐκείθεν ἐπὶ τὸν Μέρμονα ἐλθὼν, ἀκούσαι τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο ἡκούοντα πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον· ἐκεῖθεν μὲν οὖν ἤκουσα, οὐ κατὰ τὸ κοινὸν τοῖς πολλοῖς ἀσημέν τινα φωνήν, ἀλλὰ μοι ἔδειχθη· σὺν δὲ Μέρμων αὐτὸς ἀνοίξας τὸ στόμα ἐν ἑσπερινῇ ἐπεί· καὶ εἰ γε μὴ περιττὸν ἦν, αὐτὰ ἂν ὑμῖν εἶπον τὰ ἔπη ». Πausan. Ἀττικ. κεφ. μδ'. §. 2. « Ἔστι γὰρ ἔτι καθήμενος ἄγαλμα, Ἥλιον Μέρμονα ὀνομάζουσιν οἱ πολλοί· τοῦτον γὰρ φασὶν εἰς Αἰθιοπίας ὄρεσιν ἐλθόντα εἰς Αἴγυπτον, καὶ τὴν ἄρην Σούσων· ἀλλὰ γὰρ οὐ Μέρμονα οἱ Θηβαῖοι λέγουσι, Φαμένωνα δὲ εἶναι τὴν ἐγγωρίαν, οὐ τοῦτο ἄγαλμα ἦν· ἤκουσα δὲ ἡδὴ καὶ Σάωσριν φασμένων εἶναι τοῦτο τὸ ἄγαλμα, ὃ Καμβύσης διέκοψε, ἕως οὗ ὅπου ἐκ κεφαλῆς εἰς μέσον σῶμα, ἦν ἀπερρέμενον· τὸ δὲ λοιπὸν κάθηται τε, καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, φνίσχοντος ἡλίου, βῆ, ἕως οὗ ἦγον μάλιστα εἰκάσαι τις, κιθάρας ἢ λύρας ῥαγεῖσθαι χορδῆς ».

ναϊκῶν τὰς ψυχὰς, ὥς ὁ Ἑρμῆς τὰς τῶν ἀνδρῶν (*). Κατ' ἄλλους ἦτον ἀφιερωμένη κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἥρας, παρακαθημένη πάντοτε εἰς τὸν θρόνον αὐτῆς, ἢ ἀκολουθοῦσα αὐτήν, ἐλαύνουσαν, ὀπισθεν τῆς ἀμάξης.

Ἐνομιζέτο δὲ ἡ Ἥρις, εἰκονιζομένη διὰ τοῦ οὐρανοῦ τόξου, καὶ θεὰ τῆς βροχῆς· ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ ἐπίστευον, ὅτι εἴλκυε τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν ποταμῶν, ἵνα καταπέμψῃ αὐτὸ πάλιν ἐπὶ τὴν γῆν πρὸς καρποφορίαν αὐτῆς.

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὴν νέαν εὐειδῆ, ἐπὶ οὐρανοῦ τόξου, χρυσόχροα πτερὰ καὶ ποικίλον ἔνδυμα ἔχουσαν.

ΥΜΗΝ ἢ ΥΜΕΝΑΙΟΣ.

Ὁ μῦθος διηγεῖται περὶ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς. Ὁ Ὑμῆν ἦτο πτωχὸς μὲν, ἀλλ' εὐειδὴς νέος, τὸν ὁποῖον ἤθελες ἐκλάβει ἀντὶ παρθένου. Αὐτὸς ἡγάπα χαρίεσσαν τινα Ἀθηναίαν, χωρὶς ἐλπίδος ὁμῶς καὶ νὰ νυμφευθῇ αὐτήν. Ἰνα μὲν δὲ πάντοτε πλησίον αὐτῆς, ἐνδυεῖς ποτε γυναικεῖα φορέματα, ἀνεμίχθη, πανηγυριζομένης ἐν Ἐλευσίνι τῆς ἑορτῆς τῆς Δήμητρος, εἰς τὸ πληθος τῶν κορασίων. Ἀλλ' ἐξαίφνης ὁρμήσαντες πειραταὶ ἐκ τινος λόφου, ἀπήγαγον τὰς παρθένους εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν, ἵνα πωλήσωσιν αὐτὰς δούλας εἰς ἄλλους τόπους. Προσφορμισθέντες δὲ μετὰ τῆς λείας ταύτης εἰς ἔρημον τινα νῆσον, καὶ μεθυθέντες ἐκεῖ, ἐθυσιάσθησαν εἰς βαθύτατον ὕπνον. Τότε ὁ Ὑμῆν εὐρὼν εὐκαιρίαν, παρεκίνησε τὰς συντρέφους αὐτοῦ νὰ λάβωσι τῶν κοιμωμένων πειρατῶν τὰ ὅπλα, καὶ δι' αὐτῶν νὰ φονεύσωσι πάντας. Τοῦτο συνέβη καὶ ὁ Ὑμῆν ἐπλευσεν εὐθὺς μετὰ σπουδῆς εἰς Ἀθήνας, τὰς ὁποίας εὔρεν ἐν μεγίστῃ λύπῃ διὰ τὴν γενομένην κλοπὴν, καὶ ὑπεσχέθη εἰς τοὺς γονεῖς ν' ἀποδώσῃ τὰς ἀρπασθείσας θυγατέρας, ἐὰν συγχωρήσωσιν αὐτὸν νὰ λάβῃ εἰς γάμον τὴν παρθένον, τὴν ὁποίαν ἡγάπα· μετὰ χαρᾶς συγκατένευσαν οἱ γονεῖς εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀππλευσας λοιπὸν πάλιν μετὰ τινων ἀνθρώπων εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην νῆσον, ἐκόμισε τὰς παρθένους ὀπίσω εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐνυμφεύθη τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ, καὶ ἔζησε μετ' αὐτῆς οὕτως εὐτυχῶς, ὥστε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐφημέσθη καὶ ὑμνήθη, καὶ αὐτὸς τελευταῖον ἀπεβιόθη, λατρευόμενος ὡς θεμελιωτῆς καὶ προστάτης τῶν γάμων. Ἐπὶ γαμηλίῳν πανηγύρεων ἔθιον εἰς αὐτὸν ὑπὸ τὴν μελωδίαν λαμπρῶν ὕμνων ἀνθῆ, φοροῦντες πρὸς στολισμὸν καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ.

Διὰ τὴν θεότητα ἐπλασεν ὁ μετὰ ταῦτα μῦθος διαφόρους αὐτοῦ γονεῖς, ποτὲ μὲν τὴν Ἀφροδίτην καὶ τὸν Διόνυσον· ποτὲ δὲ, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ μίαν τῶν Μουσῶν, καὶ μετήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἑλικῶνα (ὄρος τῆς Βοιωτίας) μεταξὺ τῶν ἐκεῖ κατοικοῦσῶν Μουσῶν.

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὸν νέον, εὐμορφον, φοροῦντα στέφανον ἐξ ἀμαράκτου, καὶ ἔνδυμα χρυσόχρου, καὶ κρατοῦντα ἐν χειρὶ ὄξδα καὶ σκέπην.

ΠΡΙΑΠΟΣ.

Ὁ Πρίαπος κατὰ μὲν τινὰς μητέρα εἶχε τὴν Νύμφην Νηίδα ἢ τὴν Χιδόνην,

(*) Virgil. Aen. IV, 693 sqq.

καὶ πατέρα τὸν Ἑρμῆν, ἣ τὸν Ἀδωνιν· κατὰ δὲ τὴν καινότεραν γνώμην γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν ὁ Διόνυσος καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἥτις ἕνεκα τῆς ζηλοτυπίας τῆς Ἥρας ἐγέννησεν αὐτὸν ἀσχυρότατον καὶ ἀηδέστατον. Αἰσχυνομένη δὲ διὰ τὴν γέννησιν τοιοῦτου παρὰ φύσιν βρέφους, ἐξέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὅπου ὁμῶς εὐρεθεῖς ὑπὸ ποιμένων, ἀνετράφη ὑπ' αὐτῶν ἐν Λαμφάκῃ τῆς Μυσίας. Καὶ κατ' ἀρχάς μὲν ἦτον ὁ Πρίαπος ὁ προσφιλέστατος τῶν Λαμφακηνῶν θεὸς, μεγάλως παρ' αὐτοῖς τιμώμενος· μετὰ δὲ ταῦτα μισηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν διὰ τὴν πρὸς τὰς γυναῖκας αἰσχροτήτα αὐτοῦ, κακῶς ἐξεβλήθη ἐκ πόλεως. Ἀλλὰ πάλιν ἔπειτα οἱ κάτοικοι, ἐπειδὴ εἰς δεινὴν περιπεσόντες νόσον, ἐνόμισαν ὅτι τιμωροῦνται οὕτως ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης, ὡς κακῶς μεταχειρισθέντες τὸν παῖδα αὐτῆς, ἀνεκάλεσαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πρίαπον, ἔκτισαν εἰς λατρείαν αὐτοῦ ναοὺς, καὶ εἰς τιμὴν αὐτοῦ κατέστησαν ἑορτάς, καθ' ὥς παρεδίδοντο εἰς ἀσελγέστατα αἰσχροουργήματα.

Ἡ λατρεία τοῦ θεοῦ τούτου ἐξηπλώθη ἐκ τῆς Λαμφάκου εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ Ῥωμαίους· ἀλλ' ἀμφοτέρωθεν ταῦτα τὰ ἔθνη, προσωποποιοῦντα διὰ τοῦ Πρίαπου τὴν γόνιμον καὶ εὐφορὴν τῆς φύσεως δύναμιν, ἐσέβοντο αὐτὸν ὡς θεὸν φύλακα τῶν ἀγρῶν, τῶν ἀμπελῶν, τῶν κήπων, καὶ τῶν ὀπωρῶν. Ἐντεῦθεν ἐξωγραφεῖτο ἀνὴρ πρεσβύτερος, κεφαλὴν μὲν ἔχων ἀνθρωπίνην, κέρατα δὲ ἐλάφου, καὶ ὅτα αἰγῶς, καὶ αἰδοῖον μέγα καὶ ἐξέχον (ὑπαινιττόμενον συμβολικῶς τὴν γονιμότητα τῆς φύσεως), καὶ κρατῶν ῥαβδίον μὲν πρὸς ἐκφρόσιν τῶν πετεινῶν, ῥόπαλον δὲ, πρὸς καταδίωξιν τῶν κλεπτῶν, καὶ ὀρέπανον, πρὸς θερισμόν.

Κατὰ τὰς τελευτάς εἰς αὐτὸν ἱερὰς ἑορτάς ἐθυσίαζον μέλι καὶ γάλα, ἐνίοτε καὶ ὄνον· διότι τὸ ζῶον τοῦτο ἐξύπνισεν, ὡς μυθεύεται, διὰ τοῦ ὀγκηθμοῦ τὴν Νύκτην Λωτίδα, ἐν ᾗ ἔμελλε νὰ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτὴν ὁ Πρίαπος.

Αἶολος ἢ Ἰππότηας.

Ὁ ἐκ τῶν σπηλαίων καὶ τῶν κευθμῶνων συνήθως ὀρμώμενος σφοδρὸς ἄνεμος, προσωποποιηθεὶς ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἑλλήνων, τῶν μεταχειριζομένων αὐτὰ πολλάκις εἰς κατοικίαν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν περὶ θεοῦ τῶν ἀνέμων μῦθον τοῦ Αἰόλου.

Ὁ Αἶολος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἰππότη καὶ τῆς Μελανίππης, ἥ, κατ' ἄλλους, τοῦ Διὸς, ἔχων τὸ βασιλεῖον αὐτοῦ κατὰ τὰς ἐπτά τῆς μεσογείου θαλάσσης νήσους, τὰς κατ' ἄρκτον πρὸς τὴν Σικελίαν κειμένας, τὴν Λιπάραν, Ἱέρην, Στρογγύλην, Ἑρικοῦσαν, Φοινικοῦσαν, Διδύμην καὶ Ἰκεσίαν, ἣ Εὐώνυμον. Ἐνομιζέτο δὲ θεὸς ταμίας τῶν ἀνέμων, τοὺς ὁποίους ἐφύλαττεν ἐγκεκλεισμένους εἰς ἀσκούς, καὶ ἀπέλευεν ἐξ αὐτῶν, ὅσους ἐκρίνειν ἀναγκαῖον νὰ πνέωσιν· ἥ, ὡς ἕτεροι μυθολογοῦσιν, εἶχε τοὺς ἀνέμους πάντας κεκλεισμένους ἐν τῇ νήσῳ Λιπάρᾳ, τῆς ὁποίας τὸ τεῖχος ἦτο χαλκοῦν, ἥ ἐν Θράκῃ, ἐπειδὴ οἱ σφοδρότεροι καὶ συνεχέστεροι βόρειοι ἄνεμοι ἐκ τῆς Θράκης πνέουσιν.

Ὁ Αἶολος ἐγέννησεν ἐκ τῆς Κυανῆς ἑξ υἱοὺς καὶ ἑξ θυγατέρας, τὰς ὁποίας συνέζευξεν εἰς γάμον μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ὑπηνίττοντο δὲ τὰ ἑμ-

δεκα ταῦτα τέκνα τοὺς δώδεκα κυριωτέρους ἀνέμους, τοὺς ὁποίους ἐγίνωσκον οἱ παλαιοί. Ἐξ αὐτῶν δὲ πάλιν οἱ γνωστότεροι ἦσαν ὁ Βορέας, ὁ ἀρκτικοανατολικὸς ἄνεμος· ὁ Εὖρος, ὁ ανατολικός, ὁ καὶ ἀπηλιώτης λεγόμενος· ὁ Νότος, ὁ μεσημβρινός· καὶ ὁ Ζέφυρος, ὁ δυτικός.

Ἐὰν ὁ μυθικός οὗτος θεὸς ἀναχθῇ εἰς ἱστορικὸν πρόσωπον, φαίνεται, ὅτι ὁ Αἰόλος ὑπῆρξε βασιλεὺς ἀγρονομικώτατος καὶ ναυτικώτατος, ὅστις διὰ τὰς ἀκριθεῖς αὐτοῦ παρατηρήσεις περὶ τῶν ἐπιτολῶν τῶν ἀστέρων καὶ περὶ τῆς παλιρροίας τῆς θαλάσσης, προέλεγε πολλάκις, τίς ἄνεμος ἔμελλε νὰ πνεύσῃ· ὅθεν καὶ ἀφελίμους συμβουλὰς ἔδιδε πάντοτε εἰς τοὺς ναυτιλλομένους. Ὑμνεῖτο δὲ παρὰ πολὺ διὰ τὴν εὐσθεσίαν, τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ξένους φιланθρωπίαν αὐτοῦ, λεγόμενος διὰ τὰ ἀρετὰς αὐτάς καὶ φίλος τῶν θεῶν· ἐνομιζέτο δὲ προσέτι καὶ εὐρετὴς τῶν ἱστίων (*).

Ὁ Αἰόλος ἐξωγραφεῖτο πωγωνίτης, καὶ πτερωτός, καθήμενος ἐπὶ βράχου, καὶ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ σκῆπτρον, εἰς σύμβολον τῆς ἐπὶ τῶν ἀνέμων ἐξουσίας αὐτοῦ· ἡ καὶ πλησίον σπηλαίου ἱσάμενος, φορῶν ἱμάτιον λευκὸν καὶ λεπτόν, καὶ ἔχων περὶ τοὺς πόδας ἀσκούς.

Τινὲς δὲ αὐτὸν μὲν ἀλληγοροῦσιν εἰς τὸν χρόνον· τὰ δὲ τέκνα αὐτοῦ, εἰς τοὺς δώδεκα μῆνας, τὰ μὲν θηλυκὰ εἰς τοὺς ἑξ μῆνας τοῦ θέρους, ὡς εὐφορα· τὰ δὲ ἀρσενικά, εἰς τοὺς ἑξ τοῦ χειμῶνος.

ΠΑΝ.

Τὸν Πᾶνα οἱ μὲν Αἰγύπτιοι εἰμίμων ὡς παγκυβερνήτην τινὰ θεόν, τουτέστι θεόν, τὸν ὁποῖον ἐπίστευον ὡς σύμβολον τοῦ παντός, ἦτοι τῆς φύσεως, καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων· τὰ δὲ ἀρχαῖα νομαδικὰ ἔθνη τῆς Ἑλλάδος, κατ' ἐξοχὴν ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐλάτρευον αὐτὸν ὡς ἔφορον τῶν ποιμένων, τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν εἰς βοσκὴν χρησίμων πεδίων· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐτυμολογεῖται ἐκ τοῦ πᾶν ῥήματος, τοῦ γινομένου κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ παῖειν, τὸ ὁποῖον σχμαίνει τὸ βόσκειν.

Εἶναι δὲ ὁ Πᾶν κατὰ μὲν τὸν Ἐπιμενίδην υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Καλλιστοῦς, ἢ τῆς Οἰνῆδος· κατὰ δὲ ἄλλους, τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Νύμφης Πηγελόπης· καὶ κατὰ τινας, τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς. Νέος ὢν, ἠγάπησεν ἐμπαθῶς ναῖδα τινὰ Νύμφην, τὴν Σύριγγα, θυγατέρα τοῦ Λάδωνος, ποταμοῦ τῆς Ἀρκαδίας· ἀλλ' αὐτὴ μὴ δυναμένη ν' ἀποφύγῃ ἄλλως πως τὸν φορτικὸν τοῦτον ἔρωτα, παρεκάλεσε τοὺς θεοὺς νὰ μεταμορφώσωσιν αὐτὴν εἰς κάλαμον· τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινεν. Ὅτε ὁ Πᾶν Ἰστατο ἐπὶ τῆς ὄχθης τεθλιμμένος καὶ στεναάζων, ὁ κάλαμος, κινούμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἔπεμπε γλυκεῖς τινας ἤχους, οἵτινες τοσοῦτον ἐκίνησαν τὴν καρδίαν τοῦ θεοῦ, ὥστε, ἵνα ἔχῃ τὴν ἡδονὴν νὰ ἀκούῃ αὐτοῦ, ὅταν θέλῃ, ἔκοψε μέρος τοῦ καλά-

(*) Διόδωρ. Σικελ. βιβλιοθ. ἱστορικ. βιβλ. 4. κεφ. 7. « Γενέσθαι δ' αὐτόν (τὸν Αἰόλον) » φασιν εὐσεβῆ καὶ δίκαιον, ἔτι δὲ καὶ πρὸς τοὺς ξένους φιάνθρωπον· πρὸς δὲ τούτοις » τὴν τῶν ἱστίων χρεῖαν τοῖς ναυτικοῖς ἐπειρηγῆσθαι· καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ πυρὸς προση- » μασίας παρατετηρηκότα, προλέγειν τοῖς ἐγχωρίσις ἀνέμοις εὐστόχως· ἐξ οὗ ταμίαν » αὐτόν εἶναι τῶν ἀνέμων ὁ μῦθος ἀνέδειξε· διὰ τε τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐσεβείας, φίλον » τῶν θεῶν ἀπομαρτῆναι, »

μου ἐκείνου, καὶ κατέσκευασε σύριγγα, ὀνομάσας αὐτὴν οὕτως ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς Νύμφης. Ἐσύριττε δ' αὐτὴν τοσοῦτον ἐπιτηδείως, ὥστε προὐκάλεσέ ποτε τὸν Ἀπόλλωνα εἰς μουσικὸν ἀγῶνα, καὶ ἀφῆκε τὴν κρίσιν εἰς τὸν Μίδα, τὸν βασιλέα τῆς Λυδίας· ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἔδωκε τὴν προτίμησιν εἰς τὸν Πάνα, ὀργισθεὶς ὁ Ἀπόλλων, θεὸς εἰς ἄκρον ἐκδικητικὸς, μετέβαλε πρὸς τιμωρίαν τὰ ὦτα τοῦ Μίδου εἰς ὦτα ὄνου.

Ὁ Πάν περιφέρετο τὰ πεδία καὶ τὰς κοιλάδας, ἔζη, ὥς ποτε οἱ νομάδες, βίον ἄστατον, ἀνεπαύετο εἰς σκιερὰ σπήλαια, εἰς καταψύχους ὄχθας, καὶ ᾗλυε τὴν σύριγγα. Αἱ Νύμφαι καὶ αἱ Ὀρειάδες, περικυκλοῦσαι αὐτὸν, συρίττοντα, ἐχόρευον. Λέγεται δὲ, ὅτι εἰς τὸν πόλεμον τῶν Τιτάνων μεγάλως ἐβοήθησε τοὺς θεοὺς, κατασκευάσας ἐκ κογχυλίου εἶδος σάλπιγγος, δι' ἧς ἀπετέλεσε τηλικούτον θόρυβον, ὥστε οἱ Τιτᾶνες φοβηθέντες, καὶ νομίσαντες, ὅτι πλησιάζει μέγιστον τέρας, στρέψαντες τὰ νῶτα, ἔφυγον. Ἡ διήγησις, ὅτι δι' αἰφνιδίου ὑπ' αὐτοῦ ἐκπεμφθείσης μεγάλης κραυγῆς ἐτρόμαξε μέγα πλῆθος ἐχθρῶν τοῦ Διόνυσου (οἵτινες κατὰ τινα εἰς τὰς Ἰγδίας ὁδοπορίαν αὐτοῦ ὑπεκλήσαν νὰ ἐφορμήσωσι κατ' αὐτοῦ), καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐτι καὶ νῦν εὐχρηστον παροιμίαν, πανικὸς φόβος, καὶ πανικὸν δαῖμα, λεγομένην ἐπὶ φόβου καὶ τρόμου, χωρίστινος εὐλόγου αἰτίας συμβαινόντος, μάλιστα δὲ εἰς τὰ στρατόπεδα (*).

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὸν ἔχοντα κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ πρόσωπον ἐρυθρόν, καὶ ὀφθαλμοὺς αἰγρὸς, καὶ ὦτα μικρὰ, καὶ εἰς ὅξυ λήγοντα, καὶ γένεια μακρὰ, καὶ σκέλη μαλλιαρὰ, καὶ οὐρὰν, καὶ κρατοῦντα δρέπανον καὶ σύριγγα, καὶ φοροῦντα παρδαλὴν. Ἡύττοντο δὲ διὰ τῆς ζωγραφίας ταύτης τὴν πρώτην αὐτοῦ εἰς τὴν φύσιν τοῦ παντός ἀλληγορίαν· ὅθεν καὶ ἐσημαιοῦν τὰ μὲν κέρατα τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην· ἡ δὲ παρδαλὴ, τὴν γῆν· τὸ δὲ αἰγρωπὸν, τὰς αἰφνιδίους ταραχὰς τῶν καταιγίδων· τὰ δὲ μαλλιαρὰ σκέλη, τοὺς ἐλώδεις τόπους καὶ τὴν τραχύτητα τῶν ὀρέων· ἡ δὲ σύριγξ, τὰ πνεύματα καὶ τὰ φυσήματα τῶν ἀνέμων· τὸ δὲ δρέπανον, τὸν ἐπὶ πάντων θερισμόν.

Μετὰ μέγαλον δὲ ζήλου ἐλάτρευον αὐτὸν οἱ ποιμένες, καὶ πολὺ προσεῖχον, μὴ ἐνοχλήσωσιν αὐτὸν, μάλιστα κατὰ μεσημβρίαν, νομίζοντες, ὅτι τότε ἀνεπαύετο κεκοπιακῶς ἀπὸ τοῦ κυνηγίου (**).

Ἐνομίζετο δὲ προσέτι ὁ Πάν καὶ προστάτης τῶν ἀλίων.

ΣΑΤΥΡΟΙ ἢ ΤΙΤΥΡΟΙ.

Ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Σατύρων παριστᾷ ἡ μυθολογία ὄντα, τὰ ὅποια κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον κλίνουσιν εἰς τὴν φύσιν τῶν ζώων, μάλιστα εἰς τὴν

(*) Σουλβ. « Πανικὸν δαῖματι· τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν στρατοπέδων, ἥνικα αἰφνιδίον αἶ τε ἵπποι· καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκταραχθῶσι, μηδεμιᾶς αἰτίας προφανείσης. »

(**) Θεοκρίτ. Εἰδύλλ. α. στίχ. 16—19.

• Οὐ θέμις, ὦ ποιμάν, τὸ μεσημβρινόν, οὐ θέμις ἄρμιν

• Συρίσδεν· τὸν Πάνα δεδοικαμεν· ἡ γὰρ ἀπ' ἄγρας

• Ταῖνα κεκμακὸς ἀμπαύεται· ἐντὶ δὲ πικρὸς,

• Καὶ οἱ αἶσι θριμεία χολὰ ποτὶ ρίνι κάθηται. »

μόρφῃν τῶν αἰγῶν. Αὐτοὶ ἦσαν τὸ πρῶτον μὲν Πελοποννήσιοι θεοὶ τῶν δρυμῶν· μετὰ δὲ ταῦτα τὸ ἀττικὸν δράμα, κατ' ἐξοχὴν τὸ σατυρικόν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τελειοτέραν μὲν μορφῶσιν. Οἱ μὲν Ἕλληνες ἐφαντάζοντο αὐτοὺς τὸ πάλαι ἔχοντας ὠτα ὀξεία, καὶ φαλακράν κεφαλὴν· οἱ δὲ μεταγενέστεροι τεχνικοὶ ἀπέδιδον εἰς αὐτοὺς κέρατα καὶ πόδας τράγου, καὶ πρὸς τὸν Πᾶνα ἐξωμοίουσιν.

Ἀπὸν τὸ γένος τῶν Σατύρων ἐμφαίνει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τοὺς θεοὺς τῶν δρυμῶν καὶ τοῦ χωρικοῦ βίου. Νομίζονται δὲ ὁπαδοὶ τοῦ Διονύσου, οἵτινες εὐθύμουν ἐν ταῖς ἐορταῖς αὐτοῦ, χορεύοντες καὶ τραγωδοῦντες μελωδικώτατα.

Γονεῖς τῶν Σατύρων ὀνομάζονται ὁ Ἑρμῆς καὶ ἡ Νύμφη Ἰφθίμη· κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Διόνυσος καὶ ἡ ναῖς Νίκοια.

Ὅμοιοι τῶν Σατύρων εἶναι καὶ οἱ παρὰ τῶν Ῥωμαίων λατρευόμενοι Fauni.

ΣΙΛΗΝΟΣ.

Ὁ Σιληνὸς ἦτον υἱὸς τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Γῆς. Σκοτεινὸς εἶναι ὁ περὶ τοῦ θεοῦ τούτου μῦθος, εἰς ὃν ἴσως ἔδωκε τὴν ἀφορμὴν βασιλεὺς τις ἀρχαῖος, συνεργήσας πολὺ εἰς τὴν μὲν μορφῶσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τῆς ἐξαπλώσεως τῆς γεωργίας καὶ ἀμπελοποιΐας. Τινὲς διηγοῦνται, ὅτι ὁ Σιληνὸς ἦτο σφόδρὰ τις βασιλεὺς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἀραβίας Νύση· ἄλλοι δὲ πάλιν λέγουσιν αὐτὸν ἀνατροφία καὶ διδασκαλὸν τοῦ Διονύσου, τὸν ὅποιον συνώδευσε καθ' ὅλας τὰς ἐκστρατείας αὐτοῦ, καὶ τοσούτον ἠγάπησε τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τῶν σαφυλῶν τῆς ἀμπελοῦ κατασκευασθὲν ποτὸν, ὥς ἐμέθυσε σχεδὸν πάντοτε.

Ζωγραφεῖται δὲ ἀνὴρ φαλακρὸς καὶ παχὺς, ἔχων δύο κοντὰ κέρατα, καὶ αὐρὰν αἰγὸς, ἐπὶ ὄνου καθημένος, καὶ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ ἄσκον οἴνου, ἢ ποτήριον. Ἐνίοτε δὲ ζωγραφεῖται καὶ ὡς μεμεθυκὸς, καὶ ὑπὸ δύο ἄλλων δρυμονίων θεῶν βασταζόμενος.

Ὁ ὄνος δὲ αὐτοῦ μυθεύεται ὡς πολὺ φρόνιμον ζῶον· διότι ὅτε οἱ θεοὶ καὶ αἱ θεαὶ εὐρίσκοντο ἐν κινδύνοις, ἐκεῖνος ὀγκώμενος, ὑπερμείνησκεν αὐτοὺς νὰ φυλάττωνται καὶ νὰ προσέχωσιν.

ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ.

Ὁ Ἀσκληπιὸς ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παιήonos) καὶ τῆς Κορωνίδος, θυγατρὸς βασιλέως τινὸς τῆς Θεσσαλίας, ἢ, κατ' ἄλλους, ἐκ τῆς Ἀρσινόης, θυγατρὸς τοῦ Λευκίππου. Ἡ μὲν μήτηρ αὐτοῦ ἀπέθανε λεγῶσα· τὸ δὲ νεογνὸν βρέφος παρεδόθη εἰς τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Χείρωνος, ὅστις ἀνέθρεψε καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸν παιδιόθεν μετὰ τοσούτου ζήλου τὴν ἰατρικὴν τέχνην, ὥστε ὁ Ἀσκληπιὸς ἀνδρωθεὶς, ὑπερέβη τὸν ἴδιον αὐτοῦ διδασκαλόν, σώζων τοὺς ἀσθενεῖς ἐκ τοῦ θανάτου, καὶ ποιῶν διὰ τῆς τέχνης θαύματα.

Ὁ Πλούτων, τοῦ ὁποίου ἔκτοτε τὸ βασίλειον ἤρχισε νὰ σμικρύνηται, ἐνεκάλεσε τὸν Ἀσκληπιὸν παρὰ τῷ Διὶ, ὅστις ὀργισθεὶς διὰ τὴν αὐθάδειαν, μετ' ἧς ὁ θνητὸς οὗτος ἀνίστατο εἰς τὴν θέλησιν τῆς Τύχης, ἐκεραύνωσε τὸν περὶφορὸν ἱατρὸν. Ἐκ τούτου διημέχθη ὁ Ἀπόλλων πρὸς τὸν Δία τοσούτον, ὥστε ἐξώσθη τοῦ Ὀλύμπου πρὸς ὀλίγον χρόνον.

Μετὰ θάνατον ἀποθεωθείς ὁ Ἀσκληπιὸς, ἐλατρεύετο καθ' ὅλην τὴν Ἑλ-

λάδα, καὶ μάλιστα ἐν Ἐπιδαύρῳ τῆς Πελοποννήσου, ὅπου εἶχε καὶ ναὸν μεγαλοπρεπέστατον. Ἐνταῦθα ἔστειλάν ποτε οἱ Ῥωμαῖοι, καταθλιβόμενοι ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν ὑπὸ λοιμοῦ (τὸ ἔτος 463 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, ἡ 291 π. Χ.), δέκα πρέσβεις, ἵνα συμβουλευθῶσι τὸν θεὸν περὶ τῆς ἀπ' αὐτοῦ θεραπείας· μόλις οὗτοι ἐπάτησαν ἐν τῷ ναῷ, καὶ παρευθὺς εἰρυσεν ἐκ τοῦ χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντίνου ἀγάλματος τοῦ Ἀσκληπιοῦ ὄφis, ὅστις ἦλθε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ πλοῖον τῶν Ῥωμαίων πρέσβεων, καὶ ἐκομίσθη ὑπ' αὐτῶν εἰς Ῥώμην· ἅμα δὲ φθάσαντος αὐτοῦ ἐκείσε, κατέπαυσε καὶ ὁ λοιμός.

Υἱὸς μὲν ὁ Ἀσκληπιὸς εἶχε δύο, τὸν Μαχάονα καὶ Ποδαλείριον· θυγατέρας δὲ τέσσαρας, τὴν Ὑγίειαν, Ἰασώ, Πανάκειαν καὶ Αἰγλήν, ἐξ ὧν ἡ Ὑγία ἀπέλαυε θείας τιμῆς, νομιζομένη δότεира καὶ πρόξενος τῆς ὑγείας, καὶ ζωγραφουμένη νέα σεμνή, περικεκαλυμμένη εἰς λευκὸν φόρεμα, καὶ κρατοῦσα εἰς τὰς χεῖρας ποτὲ μὲν βότανα, ποτὲ δὲ ὄφιν.

Ἐξωγράφουν δὲ τὸν Ἀσκληπιὸν ἄνδρα σεβάσιμον, βαθυπώγωνα, φοροῦντα λευκά, κρατοῦντα ῥάβδον, περὶ τὴν ὅποιαν περιστρέφετο ὄφis, καὶ ἔχοντα πλησίον αὐτοῦ ἀλέκτορα, ὡς σύμβολον τῆς ἐγρηγορότητος.

Παράγουσι δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ παρὰ τὸ τὰ ἀσ κ ε λ ἡ νο σ ῆ μ α τ α ἤ π ρ α πο ι εῖ ν διότι δηλαδὴ μαλακύνει καὶ καταπαύει τὰ σκληρὰ νοσήματα.

ΛΗΤΩ.

Ἡ Λητώ εἶναι θυγάτηρ τοῦ Κόλου καὶ τῆς Φοίβης, καὶ ἔγγονος τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς.

Περὶ αὐτῆς εἶπομεν ἱκανὰ ἐν τῷ περὶ Ἀπόλλωνος, πῶς δηλονότι καταδικωκομένη ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἐγέννησε τὸν θεὸν τοῦτον Ἀπόλλωνα, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἀρτεμιν ἐν τῇ νήσῳ Δήλῳ· ἐνταῦθα θέλομεν ὁμιλήσει περὶ τῆς λατρείας καὶ ζωγραφίας.

Ἐλατρεύετο ἡ Λητώ ὡς θεὰ τῆς νυκτὸς κατ' ἐξοχὴν ἐν τῇ νήσῳ Δήλῳ, ἐν Ἀθήναις, ἐν Ἀργεῖ, καὶ ἐν Μισηνί μετὰ πολλοῦ ζήλου. Ἀπεδίδετο δὲ εἰς αὐτὴν πρῶτος χαρακτήρ, τὸν ὅποιον δὲν ἐφύλαξεν, ὅτε ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ τὴν Νιόβην, γυναῖκα τοῦ κιθαρωδοῦ Ἀμφίωνος, ἧτις γεννήσασα ἑπτὰ υἱοὺς καὶ ἑπτὰ θυγατέρας, καὶ ὑπερηφανευθεῖσα διὰ τοῦτο, ἐτόλμησε νὰ καταφρονήσῃ αὐτὴν· ἀλλ' ἐμελλεν ἡ ταλαίπωρος ν' ἀπολαύσῃ πικρῶν τῆς μεγαλαυχήσεως ταύτης τῶν καρπῶν· διότι ἡ Λητώ παροργισθεῖσα, παρεκάλεσε τὸν μὲν Ἀπόλλωνα νὰ τοξεύσῃ τὰ ἀρσενικά, τὴν δὲ Ἀρτεμιν τὰ θηλυκὰ αὐτῆς τέκνα, καὶ οὕτως ἡ Νιόβη διὰ τὴν λύπην μετεμορφώθη εἰς πέτραν.

Ζωγραφεῖται δὲ ἀγκαλοφοροῦσα δύο βρέφη (τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμιν), ἐξ ὧν τὸ μὲν φορεῖ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀκτινοβολοῦντα στέφανον, τὸ δὲ ἄλλο, ἡμισέληνον.

ΤΥΧΗ.

Ἡ τύχη προσωποποιηθεῖσα, κατηριθμῆθη εἰς τὴν τάξιν τῶν θεῶν διὰ τὴν κοινῶς ἐπικρατοῦσαν δόξαν, ὅτι εἰς τῶν ἀνθρώπων τὴν εὐδαιμονίαν ἔχει ἡ τύχη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐνοϊκὴν τινα ἢ βλαβεράν δύναμιν. Καὶ

κατ' ἀρχάς μὲν φαίνεται ὅτι εἶχε τὴν ιδιότητα ταύτην ἡ Ἑκάτη· διότι ἡ μὲν Σελήνη, ὡς παραίτιος τῆς νυκτὸς καὶ χορηγὸς τῆς δρόσου, ἐνομιζέτο ἔχουσα μεγάλην δύναμιν ἐπὶ τὴν πολυτρόφον καὶ ζείδωρον γῆν, ἀλλ' ἡ Ἑκάτη ἀλληγορικῶς ἐξελαμβάνετο ἀντὶ τῆς Σελήνης, ἅρα εἰς αὐτὴν ἀπεδίδετο καὶ ἡ ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ἐπιτηδεύμασιν εὐτυχία. Ἀλλ' ἔπειτα, προΐοντος τοῦ χρόνου, ἐπλάσθη ἐπὶ τούτῳ ἰδίᾳ τις θεὰ, τὴν ὁποίαν οἱ μὲν Ἑλληνες ὠνόμασαν Τύχην, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι *Fortuna*, πιστεύοντες περὶ αὐτῆς, ὅτι κυβερνᾷ καὶ διευθύνει τὰς καλὰς ἢ τὰς κακὰς τῶν ἀνθρώπων τύχας.

Ἦτο δὲ ἡ Τύχη κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, τούτῃς γέννημα τῆς ἀσταςίας καὶ ἀθεσπειότητος, ἐπειδὴ τῆς θαλάσσης μάλιστα ἡ κατάστασις μεταβάλλεται συχνάκις καὶ αἰφνιδίως· κατὰ δὲ τὸν Πίνδαρον ἦτο μία τῶν Μοιρῶν καὶ κατ' ἄλλους, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Νεμέσεως, διανέμουσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους κατ' ἀρέσκειαν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πενίαν, τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς θλίψεις.

Οἱ ποιηταὶ περιτῶσιν αὐτὴν φαλακρὰν, τυρλὴν ἢ δεδεμένην τὰ ὄμματα, πτερωτὴν, καὶ ἰσταμένην ἐπὶ σφαίρας ἢ τροχοῦ, ἐμφαίνοντες οὕτω τὸ ἄστατον τῆς τύχης καὶ εὐμετάβλητον. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως πῶς προσέτι παρὰ διαφοροῖς λαοῖς ἐξωγραφεῖτο· οἷον παρὰ μὲν τοῖς Σαυρναίοις, εἰς τοὺς ὁποίους πρῶτος ὁ Βούπαλος κατεσκεύασεν ἄγαλμα τῆς Τύχης, εἰκονίζετο ἐν μορφῇ γυναικὸς, ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς φερούσης πόλιν ἢ οὐράνιον σφαῖραν, ἐν δὲ τῇ χειρὶ ἔχούσης τὸ κέρας τῆς Ἀμάλθειας· παρὰ δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς παρίστατο ὡσαύτως κρατοῦσα τῆς ἀφθονίας τὸ κέρας, καὶ ἔχουσα παρὰ τοὺς πόδας ἑρῶτα πτερωτόν· παρὰ δὲ τοῖς Βοιωτοῖς βαστάζουσα ἐν ἀγκάλαις τὸν θεὸν Πλοῦτον. Πολλάκις ἐξωγράφουν αὐτὴν, καὶ μετὰ δύο πηδάλίων εἰς τὰς χεῖρας, ἢ πατοῦσαν ἐπὶ πρῶρας πλοίου, εἰς δὲ ἡλωσιν, ὅτι τῆς τύχης τὸ κράτος ἐξαπλοῦται καὶ κατὰ θάλασσαν. Ἡ δὲ κακὴ Τύχη ἀπεικονίζετο ὡς γυνή, ἐγκαταλειμμένη ἐπὶ πλοίου χωρὶς ἰστοῦ καὶ ἰστίων καὶ πηδαλίου.

Ἐλατρεύετο κοινῶς καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις, ὅπου οἱ Ἀθηναῖοι μεγάλως αὐτὴν ἐσέβοντο καὶ ἐτίμων ὡς ἰδίαν αὐτῶν προστάτιδα.

Τὴν αὐτὴν σπουδαίαν λατρείαν προσέφερον εἰς τὴν Τύχην καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, παρ' οἷς καὶ ἐξωγραφεῖτο ἄπτερος. Πρῶτος δὲ ἀνήγειρεν εἰς αὐτὴν ναὸν ὁ Τύλλος Ὀστίλιος, τὸν ὁποῖον ἐμιμήθη ἔπειτα ὁ Σέρβιος Τύλλιος, καὶ ἐφεξῆς πολλοὶ ἄλλοι, ὥστε μετὰ ταῦτα ἐν μόνῃ τῇ Ῥώμῃ ὑπῆρχον δέκα ναοὶ αὐτῆς· ὁ δὲ περιφημώτατος εὕρισκετο ἐν Ἀντίῳ τῆς Λατίνης, ὅπου καθ' ἑκάστην ἐγίνοντο εἰς τὴν θεὰν θυσίαι.

Κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἀπριλίου μηνός, ἡμέραν καθιερωμένην παρὰ τοῖς Ῥωμαῖοις εἰς τὴν Ἀφροδίτην, συνερχόμενοι αἱ χῆραι καὶ αἱ παρθένοι εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀνδρικῆς Τύχης (*Fortuna virilis*), ἐξεδύνοντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν, ἔκαιον λιθανωτόν, καὶ ἰκέτευον τὴν θεὰν νὰ κρύψῃ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνδρῶν τὰ σωματικὰ αὐτῶν ἐλαττώματα.

ΜΟΙΡΑΙ.

Αἱ Μοῖραι ἦσαν τρεῖς, Κλωθῶ, Λάχεσις καὶ Ἄτροπος, θεαὶ νομιζόμεναι τῶν ἀνθρωπίνων τυγῶν. Ἐξ αὐτῶν ἐκρέμαντο πάντα, ὅσα ὁ ἄνθρωπος ἐμελλε νὰ πάθῃ ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἐπιστεύοντο δὲ ὡς παντοδύναμα ὄντα, τῶν ὁποίων αἱ ἀποράσεις εἶναι ἀμετάτρεπτοι, καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν ἐξετείνετο εἰς πάντας τοὺς θνητούς· τοιαύτην δὲ δύναμιν οὐδὲ αὐτὸς ὁ Ζεὺς εἶχεν. Ὁ μῦθος ἐπλασεν αὐτὰς θυγατέρας τῆς Νυκτός· ἐπειδὴ ἡ τύχη τῶν ἀνθρώπων εἶναι σκοτεινὴ καὶ κεκρυμμένη· ἡ καὶ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, δηλαδὴ τῆς δικαιοσύνης.

Ἔργον δὲ τῆς μὲν Κλωθῆς ἦτο νὰ περιπλέκῃ εἰς τὸν ἄτρακτον τὸ νῆμα τῆς ζωῆς ἐκάστου ἀνθρώπου· τῆς δὲ Λαχέσειω, νὰ κλώθῃ αὐτό· τῆς δὲ Ἄτροπου, νὰ κόπῃ αὐτὸ διὰ τῆς ψαλίδος, ὅτε ὁ ἄνθρωπος ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ.

Παρ' Ὀμήρῳ οὔτε τὸ ὄνομα, οὔτε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀπαντᾶται ἰσῶς κατ' ἀρχὰς τὸ ὄνομα Κλωθῶ ἦτο γενικόν· ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἤβησε, καὶ ἡ ποίησις ἐφεῦρε περὶ αὐτῶν ὠριμμένα ὀνόματα, ἀποκατέστη ἡ Κλωθῶ ὄνομα ἰδιαίτερον, μετὰ καὶ τῶν ἄλλων δύο, ἀλλὰ δὲν προσδιωρίσθη εἰς αὐτὰς καὶ ἴδιον ἔργον, ὡς γίνεται φανερόν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς σημασίας τῶν ὀνομάτων· διότι ἡ μὲν Ἄτροπος σημαίνει τὴν ἀμετάτρεπτον τύχην· ἡ δὲ Λάχεσις, ὅτι κατὰ λαχόν, κατὰ τύχην πίπτει εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα τῶν Μοιρῶν ἀπὸ τοῦ μείρειν ῥήματος, τοῦ μερίζειν, ἐπειδὴ οἱ λυρικοὶ ποιηταὶ ἐφαντάζοντο αὐτὰς παρούσας, καὶ ὅπου ἦτο μερισμός. Τὴν αὐτὴν παραγωγὴν ἔχει καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ Parcae.

Εἰς τὸν πόλεμον τῶν Γιγάντων ἐβουλόθησαν καὶ αὐταί, ὡς μυθεύεται, τὸν Δία, καὶ μάλιστα κατὰ τοῦ τέρατος Τυφῶνος.

Ἐξωγράφουν δὲ τὰς Μοῖρας οἱ μὲν ἀρχαῖοι γυναῖκες δυσειδεῖς· οἱ δὲ μεταγενέστεροι, παρθένους, καὶ ἐνίοτε μάλιστα πτερωτάς, φορούσας στέφανον, ἢ λευκάς ταινίας, ἢ ἄνθη περὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ πορφυροῦν φόρεμα, καὶ ἐλάτρουον αὐτὰς ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ σοβαρώτατα, προσφέροντες θυσιὰς ἐκ μέλιτος καὶ ἀνθέων, ἢ καὶ προβάτων. Ἐν Σπάρτῃ δὲ, καὶ ἐν Ῥώμῃ προσέτι, εἶχον πολλοὺς ναοὺς καὶ βωμοὺς ἱεροῦς.

ΝΕΜΕΣΙΣ.

Ἡ Νέμεσις λέγεται ποτὲ μὲν θυγάτηρ τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς Νυκτός· ποτὲ δὲ, μόνον τῆς Νυκτός· ποτὲ δὲ, τῆς Δίκης· ποτὲ δὲ, τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ τῆς Νυκτός· καὶ ἄλλοτε, τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀνάγκης.

Νομίζεται δὲ θεὰ τῆς ἐκδικήσεως, ἥτις δαμάζει τὴν ὕβριν, ταπεινοῖ τῶν ἀναξίων τὴν εὐτυχίαν, τιμωρεῖ τὴν ἀλαζονείαν, ἀνταμείβει τὰς καλὰς πράξεις, καὶ προστατεύει τῶν ἀποθανόντων τὰς προσήκουσας τιμὰς.

Ζωγραφεῖται δὲ εἰς μορφήν μεγαλοπρεποῦς γυναίκος, στεφανηφόρος, ἢ ἀστέρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσα, καὶ κρατοῦσα ἐν χειρὶ μάστιγα, ἢ πέλεκυν, ἢ ξίφος. Ἐπὶ νομισμάτων εὐρέθη καὶ καθημένη εἰς ἄμαξαν, συρομένην ὑπὸ δύο γυπῶν, καὶ ἔχουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μέδιμνον.

Ἡ Νέμεσις ἐπονομάζεται καὶ Ἀδράστεια, ἀπὸ τοῦ Ἀδράστου, ὅστις

πρῶτος ἔκτισεν εἰς τιμὴν αὐτῆς ναόν (*). Ἐπειδὴ δὲ ἐν Ῥαμνοῦντι, χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς, ἀπέγοντι ἀπὸ τοῦ Μαραθῶνος ἐξήκοντα σταδίους, εὐρίσκετο τῆς θεᾶς ταύτης τὸ ἄγαλμα (κατεσκευασμένον ὑπὸ τοῦ Φειδίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ παρίου μαρμάρου, τὸ ὁποῖον ἐκόμισαν οἱ Πέρσαι ἐπὶ τῶν στρατηγῶν Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνης, ἵνα στήσωσι νικητήριον τρόπαιον) εἰς μνήμην τῆς τῶν βαρβάρων τιμωρηθείσης ἀλαζονείας, ἔλαθεν ἡ Νέμεσις καὶ τὸ ἐπώνυμον Ῥαμνοῦσία (**).

Ὁ Ὑγίνος (***) διηγεῖται περὶ τινος Νεμέσεως τὰ ἑξῆς. Ὁ Ζεὺς ἠγάπα τὴν Νέμεσιν· ἐπειδὴ δὲ αὐτὴ ἀπέφευγε τὸν ἔρωτα τοῦτον, ὁ Ζεὺς μετεμορφώθη εἰς κύκνον, καὶ καταδιωκόμενος ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ ὁποῖου τὴν μορφὴν ἔλαθεν ἡ Ἀφροδίτη, κατέφυγεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Νεμέσεως, ἥτις μετ' ὀλίγον κυριευθεῖσα ὑπὸ ὕπνου, ἀπεκοιμήθη, καὶ οὕτως ὁ Ζεὺς εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ. Ἡ Νέμεσις ἐγέννησε μετὰ ταῦτα ὦδν, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Ἑρμῆς εἰς τὴν ἐν Σπάρτῃ Λήδαν· ἐκ δὲ τοῦ ὦου τούτου ἐξῆλθεν ἡ περίφημος Ἑλένη, τὴν ὁποίαν ἔπειτα υἱοθέτησεν ἡ Λήδα.

Λέγουσι δὲ προσέτι, ὅτι ἡ Νέμεσις εἶχεν ὑπουργοὺς τὴν Δίκην, τὴν Ποινὴν, καὶ τὴν σκληροτέραν αὐτῶν, τὴν Ἑρινῦν. Ὁ Ὀμηρος προσθέτει καὶ τὴν Ἄτην.

Ἐλάτρουον δὲ αὐτὴν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐώρταζον κατ' ἔτος ἑορτὴν, καλουμένην Νεμέσια, καὶ γινομένην μάλιστα διὰ τοὺς νεκρούς.

ΤΑΡΤΑΡΟΣ.

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερε καθόλου ὁ κάτω κόσμος, περὶ τοῦ ὁποῖου οἱ ἄρχαιοι ἐνόμιζον, ὅτι ἔκειτο κατὰ τὸ κέντρον τῆς γῆς, καὶ εἶχεν ἴδιον ἥλιον, καὶ ἴδιον ἀστερόεντα οὐρανόν. Κατὰ τὴν γνώμην ἄλλων ἦτον οὗτος ὁ κάτω κόσμος, τὸ κάτω τῆς γῆς ἡμισφαίριον, τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ δὲν εἶχον εἰσέτι

(*) Στράβ. βιβλ. ιγ'. κεφ. 1. « Φησὶ δὲ καὶ Κλεισθένης, ἀπὸ Ἀδράστου βασιλέως, ὅς ἐστιν ὁ πρῶτος Νεμέσεως ἱερὸν ἰδρύσασθαι Ἀδράστειαν. »

(**) Πaus. Ἀττ. κεφ. λγ'. §. 2. 3. « Μαραθῶνος δὲ σταδίους μάλιστα ἐξήκοντα ἀπέχει Ῥαμνοῦς, τὴν παρὰ θάλασσαν ἰοῦσιν ἐς Ὠρωπόν· ἡ αὖ μὲν οὐκ ἔστι ἐπὶ θαλάσῃ· οὗτοι ἀνθρώποις εἰσι· μικρὸν δὲ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω Νεμέσεως ἐστὶν ἱερὸν, ἡ θεῶν μάλιστα ἀνθρώποις ὕβρισταῖς ἐστὶν ἀπαράτρητος· δοκεῖ δὲ καὶ τοῖς ἀποβάσιν ἐς Μαραθῶνα τῶν βαρβάρων ἀπαντῆσαι μῆνιμα ἐκ τῆς θεοῦ ταύτης· καταφρονήσαντες γὰρ σφισιν ἐμποδῶν εἶναι· τὰς Ἀθήνας ἐλεῖν, λίθον πάρειον, ὃν ὡς ἐπ' ἐξαιρησμένους ἦγον ἐς τροπαίου ποιεῖν· τοῦτον Φειδίας τὸν λίθον εἰργάσατο ἄγαλμα μὲν εἶναι Νεμέσεως· τῇ κεφαλῇ δὲ ἔπεισε τῆς θεοῦ στέφανος, ἐλάφους ἔχων καὶ νίκης ἀγάλματα οὐ μεγάλα· ταῖς δὲ χερσὶν ἔχει, τῇ μὲν, κλάδον μηλέας, τῇ δεξιᾷ δὲ, φιάλην· Αἰθίοπες δὲ ἐπὶ τὴν φιάλην πεποιήνται· συμβάλλεσθαι δὲ τὸ περὶ τοὺς Αἰθίους οὕτε αὐτοὺς εἶχον, οὕτε ἀπεδεχόμεν τῶν συνειναι πεποιημένων, εἰ πεποιθῆσαι σφᾶς ἐπὶ τῇ φιάλῃ φασὶ διὰ πομπὰν Ὀκεανόν· οἰκεῖν γὰρ ἐν αὐτῷ τοὺς Αἰθίους, Νεμέσει δὲ εἶναι πατέρα Ὀκεανόν. »

(***) Γάιος Ἰούλιος Ὑγίνος (Gaius Julius Hyginus), ἦτο γραμματικὸς περίθλεπτος, σύγχρονος καὶ οὐκ οὗτος τοῦ Διογένητος, καὶ φίλος τοῦ Οὐλπίου, γεννηθεὶς κατ' ἀνάγκην ἐν Ἰσπανίᾳ, κατὰ δὲ ἄλλους ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅθεν ὁ Ἰούλιος Καίσαρ μετὰ τὴν ἀλκίαν τῆς πόλεως ταύτης ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Ῥώμην. Συνέγραψε α) fabularum 277 librum I (βιβλίον, περιέχον 277 μύθους)· ἢ β) astronomiæ poetice libri IV (ποιητικῆς ἀστρονομίας βιβλία δ').

ἀνακαλύψει. Ὁ Ἡσίοδος λέγει περὶ τῆς ἀπὸ τῆς γῆς τοπικῆς αὐτοῦ ἀποστάσεως·

- Τόσπον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης,
- Ἴσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἡρόεντα·
- Ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἡμέατα χάλκεος ἄκμων
- Οὐρανόνθεν κατιῶν, δεκάτῃ ἐς γαῖαν ἵκοιτο·
- Ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἡμέατα χάλκεος ἄκμων
- Ἐκ γαίης κατιῶν, δεκάτῃ ἐς Τάρταρον ἵκοι· (*)

Περιείχεται δὲ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὁ κυρίως ὀνομαζόμενος Τάρταρος, ὅπου ἐφέροντο αἱ ψυχαὶ τῶν ἀσεβῶν, καὶ τὰ Ἠλύσια πεδία, ὅπου ἤρχοντο μετὰ θάνατον αἱ ψυχαὶ τῶν εὐσεβῶν. Ἡ εἰς τὸν Τάρταρον εἰσόδος ἦτο σπηλαιὸν τι τῆς Καμπανίας, κατὰφυτον ὑπὸ θάμνων, πλησίον τῆς λίμνης Ἀόρνου (Avernus) ἥ καὶ ἀκρωτήριόν τι τῆς Λακωνίας.

Ὁ καταχθόνιος οὗτος τόπος, ὅλως σκοτεινός, καὶ περιπεφραγμένος διὰ τείχους χαλκίνου (**), ἐποτίζετο ὑπὸ τεσσάρων ποταμῶν, τῆς Στυγός, τοῦ Ἀχέροντος, τοῦ Κωκυτοῦ, καὶ τοῦ Φλεγέθοντος. Εἰς τὴν Στύγα, ἥ, κατὰ τὴν γνώμην ἄλλων, εἰς τὸν Ἀχέροντα ἐπόρθημεν ὁ γέρον Χάρων, υἱὸς τοῦ Ἑρέβους καὶ τῆς Νυκτός, τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθνησκόντων, ἐπὶ παλαιοῦ πλοιαρίου, λαμβάνων ἀντὶ ναύλου δανάκην (νόμισμα περσικόν, ἰσοδυναμοῦν πρὸς δέκα λεπτά), τιθεμένην ὑπὸ τῶν συγγενῶν εἰς τὸ ρόμα τοῦ ἀποθνησκόντος πρὸς τοῦτο τὸ τέλος. Ἡ Στύς ἐπροσωποποιήθη προσέτι ὑπὸ τὸν μυθολόγων καὶ ὡς μία τῶν Νυμφῶν, καὶ ἐπλάσθη κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος· κατ' ἄλλους δὲ, τοῦ Ἑρέβους καὶ τῆς Νυκτός. Ἐκ τοῦ Πάλλαντος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρείου, ἐγέννησε, λέγεται, τὸν Ζήλον, τὸ Κράτος, τὴν Νίκην καὶ τὴν Βίαν· τὰ ὅποια τέκνα ἀπέλαυσαν τῆς τιμῆς νὰ συγκατοικῶσι πάντοτε μετὰ τοῦ Διὸς πρὸς ἀμοιβὴν τῆς ἐπὶ τῆς τιτανομαχίας δοθείσης βοήθειας· κατὰ δὲ τὸν Ἀπολλόδωρον ἡ Στύς ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Διὸς τὴν Περσεφόνην. Εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγός ὤμνουν οἱ θεοὶ τὸν μέγιστον αὐτῶν ὄρκον, τὸν ὅποιον ἔπρεπε νὰ φυλάττωσιν αὐστηρότατα· ἐπεὶ δὲ ὁ ἐπίορκος ἐξ αὐτῶν ἐξωρίζετο τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἔκειτο ἐστερημένος ζωῆς ὀλόκληρον ἐνιαυτόν· μετὰ τοῦτον ἄλλους ἐννέα ἔπρεπε νὰ ὑποφέρῃ μυρία ἄλλα διάφορα πάθη, ἕως ἂν μετὰ παρέλευσιν αὐτῶν μετὰσχῃ πάλιν τοῦ συμποσίου καὶ τῆς μετὰ τῶν θεῶν συνειδορίας. Ἡ Στύς ἦτο κατ' ἀρχὰς ρύαξ τῆς Ἀρκαδίας, ἀναθρύων ἀπὸ ὑψηλῶν σκοπέλων πλησίον τῆς πόλεως Νωνάκους· τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἐνομιζέτο φαρμακερὸν, καὶ διηγοῦντο περὶ αὐτοῦ, ὅτι βλάπτει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα, ὅταν γεύωνται αὐτοῦ, καὶ κατατρώγει μέταλλα, καὶ συντρίβει ἀγγεῖα (***).

(*) Θεογ. 720—725. (**) Ἡσίοδ. αὐτόθ. 726—27.

(***) Πaus. Ἀρκ. κερ. ιθ. §. 2. αὐτὸ δὲ ὕδωρ, τὸ ἀπὸ κρημνῶν τῶν παρὰ τὴν Νωνάκην εἰς ζοὺς ἐμπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλὴν, διετελλθὼν δὲ διὰ τῆς πέτρας, ἐς τὸν ποταμόν κατέεισι· θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρει τοῦτο ἢ ἀνθρώπῳ ἢ ἄλλῳ ζῳῳ παντί. Λέγεται δὲ, ὅτι γίνοντο ποτε ὄλεθρος ἀπ' αὐτοῦ καὶ αἰεῖν, αἱ τοῦ ὕδατος ἐπιπνυμένων πρῶτον· χρόνῳ δὲ

Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα τῆς Στυγὸς παρὰ τὸ στυγῶ ῥήμα, τὸ μισῶ καὶ φρίττω.

Ὁ Ἀχέρων ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἄχῃ καὶ θλίψεις ῥέειν, καὶ λέγεται, ὅτι τὰ ὕδατα αὐτοῦ κατέστησεν ὁ Ζεὺς πικρὰ ὡς χολήν, ἐπειδὴ ἐδρόσισι ποτε οἱ αὐτῶν τοὺς Γίγαντας· εἶναι δὲ ποταμὸς τῆς Ἠπείρου. Καὶ ἐν Αἰγύπτῳ πλησίον τῆς Μέμφιδος ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα βραχίων τις τοῦ Νείλου, οἱ οὖν διεβίβαζον οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς νεκροὺς αὐτῶν. Ὁ δὲ Κωκυτός παράγεται παρὰ τὸ κωκύειν, τὸ κλαίειν καὶ ὀδύρεσθαι· καὶ οἱ μὲν ποιηταὶ λέγουσιν, ὅτι ἐγεννήθη ἐκ τῶν δακρύων τῶν καταδεδικασμένων· ὁ δὲ μῦθος πλάττει αὐτὸν υἱὸν τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Φλεγέθοντος.

Ὁ δὲ Φλεγέθων ἦτο ποταμὸς πυρῶδης, ἐξ ἀναλελυμένου θεοῦ καίῳν κατὰ φλόγας κυανᾶς, ὅθεν καὶ Πυριφλεγέθων ὠνομάζετο. Εἰς τοὺς τέσσαρας τούτους ποταμοὺς προσθέτουσι καὶ πέμπτον τὴν Λήθην, τοῦ ὁποῖου τὰ ὕδατα εἶχον τὴν ιδιότητα νὰ καθιζῶσι τὸν ἄνθρωπον, τὸν πίνοντα ἐξ αὐτῶν, ἐπιλήσμονα πάσης τῆς ἐπιγείου αὐτοῦ καταστάσεως.

Παρὰ τὴν ὄχθην τῶν ποταμῶν κατῴκει ἐν σπηλαίῳ ὁ Κέρβερος, κύων, τρεῖς, ἦ, κατ' ἄλλους, πεντήκοντα κεφαλὰς ἔχων, καὶ οὐρὰν δράκοντος, υἱὸς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Βρυθίνης, ὅστις ὅτε μὲν ὑλάκτει, ἔστρεμει ὅλον τὸ σπήλαιον· ὅτε δὲ ἀπελύτο τῶν ἀλύσεων, δὲν ἐδύνατο νὰ δαμασθῇ οὐδὲ ὑπὸ τῶν Ἑρινύων. Ἔργον δὲ εἶχε νὰ φυλάττῃ τὸν Τάρταρον, καὶ νὰ μὴ ἀφίηται τινὰ νὰ ἐξέρχεται, κατασπαράττων ἀνθρώπους τὸν τολμῶντα τοιοῦτό τι· τούναντίον δὲ ἐκολάκευε μεγάλως τὸν εἰσερχόμενον. Παράγουσι δὲ οἱ ἀρχαῖοι ἐτυμολόγοι τὸ ὄνομα Κέρβερος παρὰ τὸ κέρβρα βραύνειν, τοῦτέστι τὴν ψυχὴν, καὶ ἀλληγοροῦσιν αὐτὸν οἱ ἱστορικοὶ εἰς γενναϊότατον κύνα, τὸν ὁποῖον εἶχεν ὁ Αἰδωνεύς, ὁ βασιλεὺς τῶν Θρακῶν ἢ εἰς φοβερόν δράκοντα, διατρέβοντα ἐν τινὶ σπηλαίῳ τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου, ὅθεν οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον ὅτι ἐγίνετο ἢ εἰς τὸν ἄδην κατὰβάσις (*).

Ἐμπροσθεν τοῦ Ταρτάρου ἦσαν ἀπροκεχωρισμένοι σκοτεινοὶ τόποι διὰ τοὺς αὐτόχειρας· μέρος τι αὐτῶν ἐκαλεῖτο πεδίον οἰμωγῆς, καὶ ἦτο προσδωρισμένον εἰς τοὺς ἀφανιζομένους ὑπὸ τῶν παθῶν τοῦ ἔρωτος.

Οἱ ἐν τῷ Ταρτάρῳ καταδεδικασμένοι ἦσαν πολλοί, καὶ αἱ τιμωραὶ αὐτῶν διάφοροι· ἐνταῦθα θέλομεν ἱστορήσαι μόνον τοὺς ἐπισημοτέρους.

» Ὑστερον ἐγνώσθη, καὶ εἰ δέητι ἄλλο πρόκειται τῷ ὕδατι τῶν ἐς θαῦμα ἡκόντων ὕδατος
 » μὲν γε καὶ κρύσταλλος καὶ μάρμαρ, καὶ ὅσα ἐστὶν ἀνθρώποις ἄλλα λίθου ποιούμενα, καὶ
 » τῶν σκευῶν τὰ κεράμια, τὰ μὲν ὑπὸ τῆς Στυγὸς τοῦ ὕδατος ῥήγνυται, κεράμια δὲ ἔ
 » ὅστινα, σιδήρως τε καὶ χαλκῶς, εἴ τι δὲ μόλιθός τε καὶ κασσίτερος, καὶ ἀργυρῶς, καὶ
 » τὸ ἡλεκτρον, ὑπὸ τούτου σήπεται τοῦ ὕδατος. »

(*) Πaus. Δακ. κεφ. κβ. §. 4. « Ἀλλὰ Ἐκαταῖος μὲν ὁ Μιλήσιος λόγον εὔρεν εἰκότα,
 » ὅριν φήσας ἐν Ταινάρῳ τραφῆναι δεινόν, κληθῆναι δὲ ἄδου κύνα, ὅτι ἔδει τὸν δηχθέντα
 » τεθνάναι παραυτίκα ὑπὸ τοῦ ἰοῦ· καὶ τοῦτον ἔφη τὸν ὄριν ὑπὸ Ἡρακλέους ἀχθῆναι
 » παρ' Εὐρυσθέα. Ὁμηρος δὲ (πρῶτος γὰρ ἐκάλεσεν ἄδου κύνα, ὅτινα Ἡρακλῆς ἤγεν)
 » οὕτε ὄνομα ἔθετο οὐδὲν, οὔτε συνέπλεσεν ἐς τὸ εἶδος, ὥς περ ἐπὶ Χιμαιρᾷ· οἱ δὲ ὕστερον
 » Κέρβερον ὄνομα ἐποίησαν, καὶ κυνὶ τὰ ἄλλα εἰκάζοντες, κεφαλὰς τρεῖς φασιν εἶχειν
 » αὐτὸν· οὐδὲν τι μᾶλλον Ὀμήρου κύνα τῷ ἀνθρώπῳ σύντροφον εἰρηκότος, ἢ εἰ δράκοντα
 » ὅτι ἐκάλεσεν ἄδου κύνα. »

Σίσυφος. Ἦτο βασιλεὺς τῆς Κορίνθου, καταγόμενος ἐκ τοῦ γένους τοῦ Αἰόλου, ἢ υἱὸς ὦν τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης. Εἶχεν οὗτος τὴν ἀπάνθρωπον συγγένειαν νὰ ἐνεδρεύῃ τοὺς ὁδοιπόρους, νὰ συλλαμβάνῃ, καὶ νὰ φονεύῃ αὐτοὺς διὰ πέτρας, τὴν ὁποίαν ἐπέθετεν ἐπὶ τῆς κοιλίας αὐτῶν. Ἐβίασε δὲ καὶ τὴν κόρην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Σαλμωνέως, τὴν Τυρῶ, ἵνα τὰ ἐξ αὐτῆς γεννώμενα τέκνα φονεύσωσιν, ὡς παλαιὸς τις χρῆσμός ἐλεγεν, αὐτὸν τὸν Σαλμωνέα· ἀλλὰ τὴν προφητεῖαν ταύτην ἐματαιώσεν ἡ Τυρῶ, πνίξασα τὰ δύο αὐτῆς παιδία. Τελευταῖον δὲ ἐζήτησε ν' ἀπατήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν Πλούτωνα, προστάσων, πρὶν ἀποθάνῃ, τὴν ἰδίαν γυναῖκα ν' ἀρῇσῃ τὸ λείψανον αὐτοῦ ἄταφον, καὶ παρακαλῶν τὸν Πλούτωνα νὰ συγχωρήσῃ εἰς αὐτὸν μετὰ θάνατον τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν γῆν, ἵνα τιμωρήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ διὰ τὸ ἁμάρτημα τοῦτο· ἦτο δὲ ἤδη κατ' ὁδόν, ὁπότε ἀπήντησεν αὐτὸν ὁ Ἑρμῆς, καὶ ἠνάγκασε νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω. Διὰ ταῦτα λοιπὸν τὰ παρανομήματα κατεδικάσθη ἐν τῇ Ταρτάρῳ νὰ κυλῇ ἐπὶ μεγάλου τινὸς ὄρους βαρὺν λίθον, ὅστις μόλις ἐφθάνει εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἐκυλίετο πάλιν κάτω, καὶ οὕτως ἐδασάνιζε τὸν ταλαίπωρον Σίσυφον αἰωνίως.

Τιτυὸς. Ἐκ τοῦ γένους τῶν Γιγάντων, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἑλάρης, τὴν ὁποίαν ὁ Ζεὺς, φοβούμενος τὴν Ἥραν, ἔκρυπεν ὑπὸ τὴν γῆν, ὅπου λέγεται ὅτι ἀπῆθανε, καὶ ἡ γῆ μετὰ καιρὸν προήγαγε τὸ γιγαντώδες τοῦτο τέκνον. Ἀπαντήσας ποτὲ ὁ Τιτυὸς τὴν Λητώ, καὶ θελήσας νὰ βιάσῃ αὐτήν, ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Διὸς νὰ κατατρώγῃται ὑπὸ μεγάλου γυπὸς τὸ ἥπαρ, τὸ ὁποῖον ἤϋξανε πάλιν κατ' ἕκαστον μῆνα.

Ἰξίων. Βασιλεὺς τῆς Θεσσαλίας, υἱὸς τοῦ Φλεγίου, καὶ ἔκγονος τοῦ Ἀρεως, ἢ, κατ' ἄλλους, υἱὸς τοῦ Ἀντίωνος καὶ τῆς Περιμέλης. Οὗτος ἐκρήμνισε τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἥσιονέα, εἰς ὃν εἶχεν ὑποσχέσθαι πολλὰ γαμήλια δῶρα, εἰς λάκκον, ὅπου ἦσαν ἄνθρακες ἀνημμένοι. Μετὰ ταῦτα ἐρασθεὶς ἐπεχείρησε νὰ βιάσῃ τὴν Ἥραν, ἀλλ' ἠπατήθη· διότι ἀντ' αὐτῆς ἐνηγκαλίσθη νεφέλην, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Ἥρα πρὸς ἀπάτην ἔδωκε τὴν ἰδίαν ἐαυτῆς μορφήν. Ἦ ἐν τῇ Ταρτάρῳ καταδικῆ αὐτοῦ ἦτο, νὰ περιστρέφῃται ἀκαταπαύστως δεδεμένος εἰς τροχόν. Ἀλληγορεῖται δὲ ὁ Ἰξίων εἰς κακὸν τρόπον καὶ φαντασιώδῃ ἄνδρα, ὅστις ἐπεθύμει πάντοτε πράγματα ὑψηλὰ καὶ ἀνώτερα ἑαυτοῦ· ἐντεῦθεν ἄρα προέκυψεν ὁ περὶ τῆς νεφέλης μῦθος αὐτοῦ.

Τάνταλος. Βασιλεὺς τῆς Σιπύλου τῆς Φρυγίας, ἐγεννήθη κατὰ τινας μὲν ἐκ τοῦ Διὸς, κατ' ἄλλους δὲ, ἐκ τοῦ Τιμῶλου καὶ τῆς Νύμφης Πλωτίδος. Μέχρι τινὸς ὁ Τάνταλος ἠγαπάτο ὑπὸ τῶν θεῶν, τοὺς ὁποίους πολλάκις καὶ ἐξένιζεν· ἀλλὰ μεγάλως ἐπειτα ἐμισήθη καὶ ἐτιμωρήθη ὑπ' αὐτῶν, ἀφ' οὗ ἐτόλμησε νὰ πράξῃ πρὸς αὐτοὺς τὴν ἐξῆς ἀνόσιον πράξιν. Οἶλων ποτὲ νὰ δοκιμάσῃ, ἂν ἀπατῶνται καὶ οἱ θεοί, ἔσφαξε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πέλοπα, ἐμαγείρευεν αὐτὸν κατὰ διαφόρους τρόπους, καὶ παρέθηκε τὸ παράνομον τοῦτο φαγητὸν δεῖπνον εἰς τοὺς θεούς. Ἀλλὰ πάντες νοήσαντες τὴν ἀσεβῆ πρᾶξιν, ἀνεχώρησαν μετ' ἀποστρώφης, οὐδὲν παντάπασιν ἐξ αὐτοῦ φηγόντες· μόνῃ ἡ Δήμητρα, ἥτις ἤρχετο ἐκ τοῦ ἀγροῦ πεινῶσα, ἔφαγε τὸν ἕτερον

τῶν ὤμων αὐτοῦ· ὅθεν καὶ οἱ θεοὶ ἔπειτα, ὅτε ἀνέστησαν πάλιν τὸν Πέλοπα, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ἐλεφάντινον ὤμον ἀντὶ τοῦ σακίνου. Τοῦ δὲ Ταντάλου ἀναφέρονται καὶ ἄλλαι ἄδικοι πράξεις· ἔκλεψεν ὡς λέγουσι, τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν ἐκ τῆς τραπέζης τῶν θεῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ἔκρυψε τὸν χρυσοῦν κύνα, τὸν ὁποῖον ὁ μὲν Πάνδαρος, ὁ υἱὸς τοῦ Μέρπορος, ἔκλεψεν ἐκ τοῦ ἐν Κρήτῃ ναοῦ τοῦ Διὸς, ἡ δὲ Ῥέα ἔδωκε φύλακα εἰς τὴν αἶγα, τὴν θρέψασαν τὸν Δία, νήπιον ἔτι ὄντα, καὶ, ὅτε ὁ Πάνδαρος ἐζήτηι αὐτὸν ὀπίσω, ὁ Τάνταλος ὤμοσεν ὅτι δὲν ἔχει. Διὰ πάντα λοιπὸν ταῦτα τὰ ἀνοσιουργήματα κατεδίκασαν αὐτὸν οἱ θεοὶ νὰ ἱσταται αἰωνίως ἐν τῷ ὕδατι, βυθισμένος μέχρι τοῦ πώγωνος, καὶ νὰ καταφλέγηται ὑπὸ τῆς πείνης καὶ δίψης, καὶ, ὅσάκις ἤθελεν ἡ τὴν δίψαν αὐτοῦ νὰ σβέσῃ, ἡ τὴν πείναν νὰ κορέσῃ, τρώγων ἀπὸ τῶν καρπῶν τῶν παρ' αὐτῷ πεφυτευμένων καρποφόρων δένδρων, τὸ μὲν ὕδωρ νὰ φεύγῃ ἀπ' αὐτοῦ, οἱ δὲ κλάδοι τῶν δένδρων νὰ τρέπωνται πρὸ τὸ ἄλλο μέρος.

Δαναΐδες. Ἦσαν θυγατέρες τοῦ Δαναοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, πενήτηντα τὸν ἀριθμὸν. Ὁ Δαναὸς εἶχε διδυμὸν ἀδελφὸν Αἴγυπτον, βασιλέα τῆς Ἀραβίας, πρὸς ὃν διεφέρετο πάντοτε· ὅθεν ἐπιθυμῶν νὰ ζῇ μακρὰν αὐτοῦ, ἔφυγε, καὶ ἦλθε μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ εἰς τὸ Ἄργος. Μετ' ὀλίγον ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ταύτην καὶ οἱ πενήτηντα υἱοὶ τοῦ Αἰγύπτου, προτείνοντες διαλλαγὴν καὶ εἰρήνην, ἐζήτουν εἰς γάμον τὰς πενήτηντα θυγατέρας. Ὁ Δαναὸς συγκατένευσεν ἐξ ἀνάγκης, ἀλλὰ μὴ ἐμπιστευόμενος εἰς αὐτοὺς, καὶ φοβόμενος, μὴ πληρωθῇ παλαιὸς τις χρησμός, προειπὼν, ὅτι ἔμελλε νὰ φονευθῇ ὑπὸ πινος τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ, ὑπεχρέωσε τὰς θυγατέρας δι' ὅρκου, ἵνα φονεύσωσιν ἅπασαι τοὺς ἀνδρας αὐτῶν τὴν πρώτην νύκτα τοῦ γάμου. Καὶ τῷ ὄντι ἅπασαι ἐξετέλεσαν τὴν παραγγελίαν τοῦ πατρὸς, πλην μόνως τῆς Ὑπερμήστρας, ἥτις ὑπὸ εἰλικρινοῦς ἀγάπης κινουμένη, ἔσωσε τὸν ἀνδρα αὐτῆς Λυγκέα διὰ τῆς φυγῆς. Διὰ τοῦτο λοιπὸν τὸ ὄσσιον καὶ φονικὸν ἀμάρτημα κατεδικάσθησαν αἱ τεσσαράκοντα ἐννέα κόραι τοῦ Δαναοῦ ν' ἀποτλώσιν ἀκαταπαύστως ὕδωρ εἰς τετρημένον πῖθον (*). Πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἀλληγοροῦσι τὸν μῦθον τοῦτον εἰς παλαιάν τινα ἱστορίαν, καὶ ἦν λέγεται, ὅτι αἱ Δαναΐδες ἐλθοῦσαι εἰς τὴν ἀνυδρον Ἀργολίδα, ἀνεκάλυψαν φρέατα, καὶ κατεσκεύασαν δεξαμενάς.

Προέτι καὶ ἄλλοι ἐγκληματίαι, λέγουσι, τιμωροῦνται ἐν τῷ Ταρτάρῳ, ἐρεθιζόμενοι τὴν ὀρεξιν ὑπὸ ἡδυτάτων φαγητῶν, καὶ βασανιζόμενοι ἀσπλάγχχνως ὑπὸ Ἑριννύος, ἅμα ἐκτείνοντες τὴν χεῖρα ἐπ' αὐτά. Ἐνταῦθα εὐρίσκοντο καὶ οἱ παῖδες τοῦ Ἀλώεως, Ὡτος καὶ Ἐφιάλτης, δεδεμένοι μετὰ ὄρεων εἰς στήλην, ἐφ' ἧς ἐκάθητο γλαυξ, ἥτις τὰ μὲν ὦτα αὐτῶν ἐβασάνιζε, κρώζουσα ἀκαταπαύστως· τὰ δὲ σπλάγχχνα κατεβίβρωσκε διὰ τοῦ ῥύγχους. Οἱ θρασεῖς οὗτοι νέοι, μορφὴν ἔχοντες καὶ δύναμιν γιγάντειον, ἐτόλμασαν

(*) Ὅθεν καὶ παροιμία προέκυψεν, Εἰς τὸν τῶν Δαναΐδων πῖθον ὕδροφορεῖν, ἐπὶ τῶν μεταφωτιστικῶν λεγομένων. Λουκιαν. Τιμ. ἢ μισάνθρωπ. 28.
 * Ὡστε ἐς τὸν τῶν Δαναΐδων πῖθον ὕδροφορήτειν μοι δοκῶ καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, τοῦ κήτιος μὴ στέγοντος. »

νά ἐπιθέσῃσι πολλὰ ὄρη, καὶ ν' ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ἐν' ἀρπάσῃσι θεάς· ὁ μὲν Ἑριάλτης ἤθελε τὴν Ἥραν· ὁ δὲ Ὠτός, τὴν Ἀρτεμιν. Ἄλλ' οἱ θεοὶ, πολεμήσαντες τοὺς τολμητίας τούτους ἱκανὸν χρόνον ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, ἐνέκχησαν αὐτοὺς τελευταῖον μετὰ δόλου, τὸν ὅποιον μετεχειρίσθη ἡ Ἀρτεμις· διότι κατὰ ταύτης, μεταμορφωθείσας εἰς ἔλαφον, καὶ δραμιούσας πρὸς αὐτοὺς, ἔρριψαν εὐθὺς ἐκεῖνοι τὰ βέλη, ἀλλ' ἀποτυχόντες, ἐτόξευσαν ἀλλήλους· καὶ οὕτω λοιπὸν μετὰ θάνατον ἔλαβον τὴν ὅποιαν ἀνωτέρω ἱστορήσαμεν τιμωρίαν.

Λέγουσι δὲ, ὅτι καὶ ὁ Θησεύς, ὅστις μετὰ τοῦ Πειρίθοος ἤθελε νὰ διαφθεῖρη τὴν Περσεφόνην, ἃν καὶ ἠλευθερώθῃ ὕστερον ἐκ τοῦ ᾄδου ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἦτον ὁμῶς καταδικασμένος νὰ κἀθήται αἰωνίως ἐπὶ πέτρας (ἄλλοι μάλιστα θέλουσιν ἐπὶ θερμῆς πέτρας)· ἢ, ὡς ἐπλατεν ἄλλος ποιητής, τὸ δέρμα αὐτοῦ λέγεται ὅτι συνεφύη μετὰ τῆς πέτρας.

Μακρὰν τοῦ τόπου τούτου τῆς καταδίκης, πρὸς τὰ κατὰ τὴν δύσιν πέ-
ρατα τῆς γῆς, ἦσαν τὰ Ἠλύσια πεδία, τόπος, ὅπου ἐπεκράτει διὰ παντός
τερπνότητων ἔαρ. Ἐν αὐτῷ διέτριβον αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων, ἀπολαύουσαι
πάσης ἡδονῆς καὶ μακαριότητος, καὶ ζῶσαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· διότι ἐνταῦθα εὐρίσκοντο ἐν σκίῃ πάντα, ὅσα ἐν τῷ κόσμῳ
ἦσαν σωματικά· ὤθεν ἡγωνίζοντο, ἐκυνήγουν, ἐτρῶγον, ἐπινον, ἐχόρευον,
ἐψαλλον, καὶ ἐπαίζον. Ἀπέλαυνον δὲ τούτων οἱ ἄνδρες οἱ πολῖται, οἱ χύσαν-
τες τὸ αἷμα αὐτῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος· οἱ ἄγνοι ἱερεῖς, οἱ εὐσεβεῖς ποιηταί,
οἱ ἐφευρεταὶ τῶν τεχνῶν, καὶ τελευταῖον ὅσοι διὰ τὰς καλὰς αὐτῶν πράξεις
κατέλιπον μνήμην ἀθάνατον. Παράγουσι δὲ οἱ ἐτυμολόγοι τὸ ὄνομα τῶν Ἠ-
λυσίων πεδίων ἀπὸ τοῦ λύσιν μὴ ἔχειν.

Πρὸς τὰ Ἠλύσια πεδία συγγέουσι τῶν ποιητῶν τινες καὶ τὰς νήσους τῶν
Μακάρων, τὰς κειμένας πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ Ὠκεανοῦ μέρη, ἐν αἷς ὑπῆρχεν
ἀνώτερος βαθμὸς μακαριότητος, ἢ ἐν ἐκείνοις. Βασιλεὺς τῶν νήσων τούτων
ἦτον ὁ Κρόνος, διέπων τὸ σκήπτρον κατὰ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα.

Ἐπεκράτει δὲ κοινὴ γνώμη, ὅτι ἐκεῖνος ἤρχετο εἰς τὰς νήσους ταύτας
τῶν Μακάρων, ὅστις ἐκαθαίρετο πρότερον ἐν τῷ κόσμῳ, μετεμψυχωθείς τρίς
εἰς γῆνα σώματα. Κατὰ δὲ τὸν Ἡσίοδον διέτριβεν ἐνταῦθα τὸ τέταρτον
γένος τῶν ἡρώων (*).

Δὲν ἐτόλμων δὲ αἱ ψυχαὶ οὔτε εἰς τὸν Τάρτατον, οὔτε εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία
νὰ εἰσέλθωσιν, ἂν, ἅμα ἀποθᾶσαι τοῦ πλοιαρίου τοῦ Χάρωνος, μὴ περὶζαντο

(*) Ἐργ. καὶ Πιερ. 140. καὶ ἱριξ.

- Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν,
- Αὐτὸς ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
- Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιοτέρον καὶ ἀριον,
- Ἀνδρῶν ἡρώων θεῶν γένος, οἳ καλέονται
- Πιμίθιοι, πρότερον γενεῇ, κατ' ἀπείρουνα γαῖαν.
- Καὶ τοὶ μὲν ναῖουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
- Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
- Ὅλβιοι ἦρως· τοῖσι μεληδέα καρπὸν
- Τρίς ἔτερες θάλλοντα φέρεי ζείδωρος ἄρουρα.

πρότερον εἰς τοὺς κριτὰς, τὸν Μίνωα, τὸν Ῥαδάμανθυν, καὶ τὸν Αἰακὸν, τῶν ὁποίων ἐκάστου τὴν ἱστορίαν ἐκθέτομεν ἐφεξῆς.

ΜΙΝΩΣ.

Βασιλεὺς τῆς νήσου Κρήτης, υἱὸς τοῦ Διὸς Ἀστερίου καὶ τῆς Εὐρώπης, θυγατρὸς τοῦ Ἀγήνωρος, ἡγεμόνος τῆς Φοινίκης, κυβερνήσας τὸ βασίλειον αὐτοῦ μετὰ πολλῆς τῆς συνέσεως καὶ ἐπιεικείας, καὶ κτίσας πολλὰς πόλεις, ἐν αἷς καὶ τὴν Κνωσσὸν καὶ Φαιστόν. Ὑμνεῖται δὲ ὡς σοφώτατος καὶ φιλοδικαϊκώτατος νομοθέτης τῶν Κρητῶν, ὅστις, ἵνα παράσῃ εἰς τοὺς νόμους αὐτοῦ θεῖον κῦρος, ἀπεχώρει κατὰ πᾶν ἔννατον ἔτος εἰς σπηλαίον τι τοῦ ὄρους Ἰδης, ὅπου ἀναθεωρῶν αὐτοὺς, καὶ τὰ μὲν περιττὰ ἀφαιρῶν, ἀναπληρῶν δὲ τὰ ἐλλείποντα, ἔλεγεν, ὅτι λαμβάνει αὐτοὺς παρὰ τοῦ Διός· ὅθεν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου καλεῖται Διὸς μεγάλου ὁ αἰριστῆς, διὰ τὴν μετ' αὐτοῦ οἰκειότητα (*). Ἐκ τῶν ἀρχαίων μόνος ὁ Ἰώσηπος ἀναφέρει, ὅτι ὁ Μίνως παρέλαβε τοὺς ἑαυτοῦ νόμους παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, διδασχθεὶς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ τούτου ἐν Δελφοῖς.

Διὰ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ, καὶ πρὸ πάντων τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐπιείκειαν, πλάττεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν ὅτι κατέστη μετὰ θάνατον κριτὴς τοῦ ᾄδου, καὶ μάλιστα πρόεδρος τοῦ κοιτηρίου. Ἐντεύθεν ὁ Ὀμηρὸς καὶ Οὐίργιλιος παριστῶσιν αὐτὸν σκηπτρον ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα, καὶ κλητεῖν αὐτὸν ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς σκιάς τῶν τεθνεώτων, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἔκειντο σεσημειωμένα ἐν τινι κάλπῃ, καὶ μετ' αὐστηρᾶς ἀπαθείας προφέροντα τὴν ἐσχάτην ἀπόφασιν.

Ὁ Μίνως ἐνυμφεύθη τὴν Ἰτώνην, θυγατέρα τοῦ Λυκίου, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Λυκάστην, τὸν πατέρα Μίνως τοῦ θ', περὶ οὗ θέλομεν ὁμιλήσει ἐν τοῖς περὶ Θησέως.

Οἱ νόμοι τοῦ Μίνως ἐσώζοντο ἔτι ἐπὶ Πλάτωνος, ὅστις μεγάλως ἐγκωμιάζει αὐτοὺς ἐν τινι τῶν ἑαυτοῦ διαλόγων, τὸν ὁποῖον καὶ Μίνω ἐπιγράφει.

ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Μίνως, γεννηθεὶς ἐν Κρήτῃ. Τριακοντούτης δὲ τὴν ἡλικίαν ἀναγκασθεὶς νὰ φύγῃ ἐκ τῆς νήσου διὰ τινὰ μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν προκύψασαν ἐριδα, ἦλθε κατὰ μὲν τινὰς εἰς τὴν Λυκίαν, κατὰ δὲ ἄλλους εἰς τὰς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει νήσους, ἔνθα ἀπῆλλαξε τοὺς κατοίκους ἀπὸ τῶν κακοποιούντων ἐκεῖ πειρατῶν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς σοφοὺς νόμους, δι' ὧν ἀπέκτισεν ἡγεμόνος δικαίου τε καὶ ἡθροῦ πάσης κολακείας ὑπόληψιν. Περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔλθων εἰς Οἰχαλίαν τῆς Βοιωτίας, ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Ἀλκυμήνην, τὴν χήραν τοῦ Ἀμφιτρύωνος.

Μετὰ θάνατον παρελήθη εἰς τὴν τάξιν τῶν τοῦ ᾄδου κριτῶν, ἔργο ἔχων μάλιστα νὰ κρίνῃ τὰς ἐκ τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς ἐρχομένας σκιάς

(*) Ὁβς. T. 173.

Ὁ Ὅμηρος ἀποδίδει εἰς τὸν Ῥαδάμανθυ τὸ ἐπίθετον τοῦ ξανθοῦ καὶ ἀντιθέου (*).

ΑΙΑΚΟΣ.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Αἰγίνης, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ. Ἐβασίλευε δὲ ἐπὶ τῆς ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ὀνομασθείσης νήσου Αἰγίνης, καθ' ὑπερβολὴν διὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ ὑπὸ τῶν θεῶν ἀγαπώμενος. Διὰ παρακλήσεως τούτου ἀπηλλάγη ποτὲ ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τοῦ αὐχμοῦ καὶ τοῦ λιμοῦ, ὑπὸ τῶν ὁποίων διὰ πολλοῦ χρόνου ἐτυραννεῖτο· διότι προεῖπεν ὁ χροσμὸς, ὅτι τὸ κακὸν δὲν θέλει παύσει, ἕως ἂν μὴ ἰκετεύσῃ ὁ Αἰακὸς παρὰ τῶν θεῶν τὴν σωτηρίαν· μόλις δὲ ὁ Αἰακὸς ἔβυσεν εἰς τὸν Δία, καὶ ἔπεσεν εὐθὺς βραχδαία βροχή, καὶ οἱ ἄγροί ἔδωκαν καλὸν θέρος. Ὅτε δὲ ἡ Ἥρα, ὑπὸ μίσους πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Αἰακοῦ κινουμένη, ἐφαρμάκωσε τὸ ὕδωρ τῆς νήσου Αἰγίνης διὰ μεγάλου τινὸς ὄψεως, καὶ ἀπέθανον πάντες οἱ ἐξ αὐτοῦ πίνοντες, εὐχῆθη ὁ Αἰακὸς εἰς τὴν νῆσον τοσοῦτους νέους κατοίκους, ὅσους μύρμηκας εἶδεν ἐν κοίλῃ τινὶ δρυΐ· ὁ Ζεὺς εἰσέηκουσε τὴν δέησιν ταύτην, καὶ μετεμόρφωσε τοὺς μύρμηκας εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες ὠνομάσθησαν καὶ διὰ τοῦτο Μυρμιδόνες. Ἐνυμφεύθη δὲ ὁ Αἰακὸς τὴν Ἐνδμήδα, θυγατέρα τοῦ Χείρωνος, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Πηλέα καὶ Τελαμῶνα· ἐκ δὲ τῆς Νηρηίδος Ψαμμάθης ἐγέννησε τὸν Φῶκον, ὅστις ἐφρονεῖτο ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Τελαμῶνος. Ἀποθανὼν δὲ συγκατετάχθη καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων δύο κριτῶν, ψηφίζων εἰς τοὺς νεκροὺς τὰς ἀμοιβάς, ἢ τὰς τιμωρίας. Τοῦ Αἰακοῦ κυρίως γνῶρισμα ἦσαν τὰ κλειδιά τοῦ ᾄδου, τὰ ὁποῖα ὁ Πλούτων ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτόν.

Ὅσα οἱ τρεῖς οὗτοι κριταὶ ἀπεφάσιζον νὰ πάθωσιν οἱ νεκροί, ἐξετελοῦντο ὑπὸ τῶν Ἑρινύων, περὶ ὧν ὁμιλοῦμεν ἐφεξῆς.

Αἱ Ἑρινύες (παράγουσι δὲ τὸ ὄνομα οἱ παλαιοὶ ἐτυμολόγοι παρὰ τὸ ἐν τῇ ἔρα, τῇ γῇ ναίειν, ἢ παρὰ τὸ τὰς ἀράς ἀνύειν), κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον ἐγεννήθησαν ἐκ τῶν σταγόνων τοῦ αἵματος, τοῦ ἀποστάξαντος, ὅτε ὁ Κρόνος ἐξέταμε τὸν πατέρα αὐτοῦ Οὐρανόν· κατὰ δὲ τὸν Αἰσχύλον, ἦσαν θυγατέρες τῆς Νυκτός· καὶ κατ' ἄλλους, τοῦ Ἀχέρωνος, ἢ καὶ τοῦ Ἑρέβους, καὶ τῆς Νυκτός. Ἀριθμοῦνται δὲ τρεῖς, Ἀλγίτῳ (παρὰ τὸ μὴ λήγειν τιμωρεῖν τοῖς κακοῖς), Μέγαιρα (παρὰ τὸ μεγαίρειν τὸ φθονεῖν τοῖς κακοῖς) καὶ Τισιφόνῃ (παρὰ τὸ τιννύειν τοὺς φονεῖς), λατρουόμεναι ὡς θεαὶ τιμωροὶ τῶν ἐν τῷ ᾄδῳ κακῶν, τοὺς ὁποίους ἐμαστίζουσι καὶ ἐβασάνιζον ἀκαταπαύστως κατὰ πολλοὺς τρόπους. Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὰς γυναῖκας ἀσχημοτάτας, ἰσχνὰς, φορούσας μέλανα καὶ ἡματωμένα ἐνδύματα, ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔχούσας ἀντὶ τριχῶν ὄρεας, ἐν δὲ ταῖς χερσὶ κρατούσας δῆδας ἀννημμένας. Ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἐφροῦντο αὐτὰς πολὺ, ἐλατρεύοντο σοβαρώτατα, ἔχουσαι ἀφιερωμένον καὶ ναόν, ἐν ᾧ πρὸς ἐξιλέωσιν προσεφέροντο εἰς θυσίαν τὴν νύκτα μέλανα ζῶα. ὠνομάζοντο δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ κατ' ἀντίφρασιν Εὐμενίδες.

(*) Ἰλιάδ. β. 322. Ὁμήρ. Δ. 564.

Ἄν ἔμμενον δὲ αἱ Ἑρινῶες πάντοτε ἐν τῷ ἄδῃ, ἀλλὰ διὰ προσταγῆς τῆς Νεμέσεως, εἰς ἣν ὑπετάσσοντο, ἀνέβαινον ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅπου κατεδίωκον τοὺς κακούργους, καὶ ἐτι μῶρουν τὰ πονηρὰ ἔθνη, ἐπιφέρουσαι εἰς αὐτὰ πείναν, λοιμὸν καὶ πόλεμον.

ΔΑΙΜΟΝΕΣ.

Οἱ Δαίμονες εἶναι ὄντα, τὰ ὅποια προστατεύουσι τοὺς ἀνθρώπους. Εἰς πάντα ἄνθρωπον ἀπεδίδετο πνεῦμα ἀγαθὸν καὶ πνεῦμα κακόν· ταῦτα ἐγεννῶντο συγχρόνως μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ παρέμενον μετ' αὐτοῦ μέχρι θανάτου. Ὁ καλὸς δαίμων ὠνόμαζετο ἁ γαθοδαίμων (λατιν. *Genius praesens*), ὅστις ἐνουθετεῖ τὸν ὑπ' αὐτοῦ προστατευόμενον ἄνθρωπον, ἐβοήθει αὐτὸν ἐν τοῖς κινδύνοις, προέτρεπεν εἰς τὰ καλὰ ἐπιχειρήματα, καὶ ἐχάριζεν εἰς αὐτὸν τὸ θεῖον ὄωρον τῆς ἐφευρετικῆς δυνάμεως.

Ὁ δὲ κακὸς προσηγορεύετο κακοδαίμων (*Genius ater*), ἡ ἀπλῶς δαίμων, ὅστις παρώξυνε τὰ πάθη, ἐξεπλήρου τὰς ἡδονάς, καὶ παρεκίνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

Τοιοῦτους δαίμονας εἶχον μόνον οἱ ἄνδρες· τῶν δὲ γυναικῶν κοινὴ προστατρία ἦτον ἡ Ἥρα· οἱ Ῥωμαῖοι ὁμῶς ἐπλασαν καὶ διὰ τὰς γυναῖκας ἰδίους τινὰς δαίμονας, θηλείου γένους, φέροντας τὸ ὄνομα τῆς Ἥρας (*Juno*).

Ζωγραφοῦνται δὲ οἱ δαίμονες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βρώση πτερωτά. Οἱ παλαιοὶ ποτὲ μὲν παρίστων αὐτοὺς νέους· ποτὲ δὲ, ἄνδρας πωγωνίτας, στεφανηφόρους, ἢ κλάδους πλατάνου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντας, καὶ κρατοῦντας ἐν ταῖς χερσὶ φιάλην. Ἐκαστος ὤρειλε τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων αὐτοῦ νὰ θυσιάῃ εἰς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ δαίμονα οἶνον, γάλα, ἄνη καὶ λιθιανωτόν.

Ὅλος δὲ ὁ περὶ τῶν δαιμόνων οὗτος μῦθος ἀλληγορεῖται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου.

ΘΕΟΙ ΠΑΤΡΩΟΙ (LARES).

Καθ' ὃν τρόπον πᾶς ἄνθρωπος εἶχε τὸν ἴδιον ἐκυτοῦ δαίμονα καὶ θεόν, οὕτω καὶ πᾶς οἶκος καὶ πᾶσα πόλις ἐπροστατεύετο ὑπὸ ἰδίων θεῶν, τοὺς ὁποίους οἱ μὲν Ἕλληνες ὠνόμαζον πατρώους, ἡ κατωικίδιους· *Lares* (*) δὲ οἱ Ῥωμαῖοι, οἵτινες καὶ κατ' ἐξοχὴν αὐτοὺς ἐλάτρευον.

Ἐφαντάζοντο δὲ ὑπὸ τοὺς θεοὺς τούτους τοὺς καλοὺς δαίμονας τῶν προγόνων, τῶν καὶ μετὰ θάνατον φυλαττομένων τὸ πάλαι πάντοτε ἐν τῇ οἰκίᾳ· ἐπίστευον λοιπόν, ὅτι τὰ πνεύματα ταῦτα φροντίζουσιν ἐτι περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ οἴκου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν γῆν, ἵνα προστατεύωσι τοὺς οἰκείους.

Πλάττονται δὲ οἱ Πατρώοι θεοὶ παῖδες τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Νύμφης Ἀδράς, περὶ ὧν φέρεται ὁ ἀκόλουθος μῦθος.

(*) Καὶ *Lases* κατὰ τὴν ἀρχαίαν τῶν Ῥωμαίων οἰάλεκτον. *Lar, Lars, Laris*, σημαίνει κύριον, ἡγεμόνα. Ἄλλοι δὲ ἐρμηνεύοντες τὸ ὄνομα τοῦτο, ἠθέλησαν νὰ δυνεύωσιν ἐν αὐτῷ τὴν ῥίζαν τοῦ, *λαε*, *λαός*. Ἰδὲ *Creuzer's Symbol. u. Mythol. im Auszug. p. 493.*

Ἡ Ἀδρά ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ἄλμου (Almo), ὑπὸ τοῦ ὁποῦ, ὡς διηγᾶται ὁ Οὐίδιος, ἠπειλεῖτο πολλάκις, ὅτι θέλει κοπῇ τὴν γλῶσσαν διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς φιλαρίαν, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν Ἀδρα, ἡ Λαρούνδα (ἀπὸ τοῦ λαλεῖν). Αὐτὴ ὅμως οὐδεμίαν ἀκρόασιν ἐδίδεν εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὸ ἐλάττωμα αὐτῆς ἀδιόρθωτος, ἕως οὗ τελευταῖον ὁ Ζεὺς, προδοθεὶς ὑπ' αὐτῆς εἰς τὴν Ἥραν, ὅτι ἀγαπᾷ τὴν Νύμφην Ἰουτοῦρναν, ἐστέρησε αὐτὴν τῆς γλώσσης τὴν χρῆσιν, καὶ διέταξε τὸν Ἑρμῆν ν' ἀπαγάγῃ εἰς τὸν ἄδην. Ὁ δὲ Ἑρμῆς, μιγθεὶς καθ' ὁδὸν μετ' αὐτῆς ἐν σκοτεινῷ τινι ἄλσει, ἐγέννησε παιῖδας διδύμους, ὀνομαζομένους ἀπὸ ταύτης αὐτῶν τῆς μητρὸς Lares.

Ἐξηπλώθη δὲ μετὰ ταῦτα ἡ λατρεία αὐτῶν πολὺ, καὶ οὕτως ἦσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν οὐχὶ μόνον αἱ οἰκίαι, ἀλλὰ καὶ οἱ δρόμοι, καὶ αἱ ἀγυαί, καὶ αἱ πόλεις, καὶ τὰ πλοῖα, ὅθεν καὶ τὰ ἐπωνύμια Lares viales, rurales, compitales, grundiles, hostiles, permarini κτλ. Φέρουσι προσέτι καὶ τὸ κοινὸν ὄνομα praestites (*), ἐπειδὴ προστατεύουσι πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ.

Ἀποδίδεται εἰς αὐτοὺς ὡς ἱερὸν ὁ κύων, καθὼς σύμβολον τῆς ἐγρηγορότητος, ἢ, ὡς ἡρμηνεύεν ἡ σχολὴ τοῦ Χρυσίππου, ἐπειδὴ οἱ Ἀδρητες ἀνιχνεύουσι τοὺς κακοὺς, πρὸς τὴν τούτων ποινὴν καὶ τιμωρίαν (**).

Τὸ θυσιαστήριον τῶν θεῶν τούτων ἦτον ἡ ἐστία· ἐθυσίαζον δὲ εἰς αὐτοὺς χοῖρον (***), ἢ ὄρνιθα· οἱ δὲ πλούσιοι, μόσχον, ἢ τὰς ἀπαρχὰς τῶν ὀπωρῶν, καὶ οἶνον. Ἀπὸ παντὸς συμποσίου, πρὶν ἀρχίσωσιν, ἐστελλον πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ θυσιαστήριον μέρος τῶν φαγητῶν· αἱ παρθένοι ἔπρεπε ν' ἀφιερῶσιν εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μικρὸν νόμισμα, ὀνομαζόμενον as· οἱ νεοί, φθάνοντες εἰς τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας, ἐφόρουν εἰς τιμὴν αὐτῶν τὰς λεγομένας βούλλας (περιδεδόραια πορφυρᾶ, καὶ

(*) Ovid. Fast. V. 128—34.

- » Praestitibus Majæ Laribus videre Kalendæ
- » Aram constitui
- »
- » Causa tamen positi fuerat cognominis illis,
- » Quod praestant oculis omnia tuta suis. »

(**) Πλουτάρχ. Κερ. Καταγρ. Ῥωμ. 31. « Διὰ τί τῶν Ἀδρητῶν, οὓς ἰδίως πραιστῖ-
 » τας καλοῦσι, τούτοις κύων περίστηκεν, αὐτοὶ δὲ κυῶν διφθεράει ἀμπέγονται; ἡ πραι-
 » στίτες μὲν οἱ προστατῆταί εἰσι, τοῦ δὲ προστατῆτα, οἴκου φυλακτικοῦ εἶναι προσήκει,
 » καὶ φοβεροὺς μὲν τοῖς ἀλλοτρίοις (ὡς περὶ ὁ κύων ἐστίν), ἡπίους δὲ καὶ πρόφους τοῖς συν-
 » οἰκοῦσι; ἡ μᾶλλον, ὃ λέγουσιν ἔτι οἱ Ῥωμαῖον, ἀληθὲς ἐστίν; καὶ, καθάπερ οἱ περὶ
 » Χρυσίππου οἶονται φιλόσοφοι φάβλα δαιμόνια περινοστεῖν, οἷς οἱ θεοὶ δημίους χρώνται
 » κολασταῖς ἐπὶ τοὺς ἀνοσίους καὶ ἀδίκους ἀνθρώπους· οὕτως οἱ Ἀδρητες ἱερυνουθεῖς τινές
 » εἰσι καὶ ποινῆμοι δαιμονες, ἐπίσκοποι βίων καὶ οἴκων· διὸ καὶ κυῶν δερμασιν ἀμπι-
 » γονται, καὶ κύων παρέδρος ἐστίν, ὡς δεινοῖς οὖν ἐξίχνευται καὶ μετελθεῖν τοὺς πα-
 » νηρούς. »

(***) Horat. Od. III. 23. 2.

- » Caelo supinas si tuleris manus
- » Nascente Luna, rustica Phidyle;
- » Si thure placaris, et horna
- » Fruge Lares, ayidaque porca. »

ὅμοια τῶν φυσκαλίδων κατὰ τὸ σχῆμα (*)· ἀπεστρατευμένοι στρατιῶται ἀφίερον εἰς αὐτοὺς τὰ ὅπλα (**). ἀπὸ πλεονασμοῦ δέσμιοι ἢ δοῦλοι, τὰς ἀλύσεις· οἱ μέλλοντες νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἀποδημίαν τινὰ, ἤρχοντο καὶ ἐξήτουν παρ' αὐτῶν προστασίαν, καὶ ἐπιστρέφοντες ἔπειτα, ἀπέδιδον τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν (***). Τινὲς παρελάμβανον αὐτοὺς εἰς τὰς οδοιπορίας, ἢ εἰς τὸν πόλεμον.

Ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἴσταντο τὰ ἀγάλματα τῶν Λαρήτων, ἐκαλεῖτο *Lararium*, ἐν τῷ προδόμῳ (*atrium*), ὅπου ἦσαν καὶ αἱ εἰκόνες τῶν προγόνων. Οἱ πλούσιοι εἶχον καὶ μικρὸν, καὶ μέγα *Lararium* (Λαρητεῖον), καὶ δοῦλους, ἐπιστατοῦντας ἐπ' αὐτοῦ, *magistri Larum* καλουμένους.

Δημόσιαι ἐορταὶ αὐτῶν ἐπανηγυρίζοντο τὸν δεκέμβριον, τὰ *Lararia* καὶ *Compitalia*, μετὰ τὰ Κρόνια (*Saturnalia*), τελοῦμεναι καὶ δι' ἀγώνων (α). Τὰ δεύτερα (τὰ *Compitalia*) ἐγίνοντο ἐπὶ τῶν τριόδων, καὶ κατ' αὐτὰ τὸ μὲν πάλαι ἐθυσίαζον εἰς τὴν θεᾶν Μανίαν (*Mania*) παιδία· τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἐκρεμῶντο ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου-τοσαῦτα κουδάρια νήματος, ὅσαι ψυχαὶ εὐρίσκοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ (β). Κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐορτῶν τούτων ἀπὸ πλεονασμοῦ οἱ δοῦλοι, ὡς καὶ κατὰ τὰ Κρόνια (γ). Ὅτε συνέβαιεν ἐν τινὶ οἰκίᾳ θάνατος, ἐθύοντο εἰς τὸν οἰκεῖον Δάρητα (*Lar familiaris*) ἐκτετηγμένοι κριοί (δ).

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτοὺς ὡς δύο νέους ἐνδεομένους δέρματα κυνῶν, εἰς σημεῖον τῆς ἐπιστασίας (ε).

(*) Πλουτάρχ. ἐν βίῳ Ῥωμύλ. κεφ. 20. «Φορεῖν δὲ καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν τὴν καλῶς μὲνιν βουλλαν, ἀπὸ τοῦ σχήματος ὅμοιον πομφόλυγι περιδιέφραύν τι καὶ περιπόφυρον. »
(**) Ovid. Trist. IV. 8. 21.

« Miles ut emeritis non est satis utilis annis.

« Ponit ad antiquos, quæ tulit arma, Lares. »

(***) Ovid. Trist. I. 3. 29—34.

« Hanc ego suspiciens, et ab hac Capitolia cernens,

« Quæ nostra frustra juncta fuere Lari;

« Numina vicinis habitantia sedibus, inquam,

« Jamque oculis nunquam templa videnda meis,

« Dique reliquendi, quos urbs habet alta Quirini;

« Este salutari tempus in omne mihi. »

(α) Plin. Hist. Natur. XXXVI. 70. (ἐκδ. στερεότ.). — Διονύσιος Ἀλικαρν. Ῥωμ. ἀρχαίολ. βιβλ. δ'. κεφ. 14. « Ἦν ἔτι καὶ καθ' ἡμᾶς ἐορτὴν ἀγόντες Ῥωμαῖοι διατέλλουν, ὀλίγαις ὑστερον ἡμέραις τῶν Κρονίων, σεμνὴν ἐν ταῖς πίνυ καὶ πολυτελῇ, Κομπιτάλια πρὸς ἀγορεύοντες αὐτὴν ἐπὶ τῶν στενωπῶν κομπίτους γὰρ τοὺς στενωποὺς καλοῦσι. »

(β) Macrobi. Sat. I. 7,

(γ) Διον. Ἀλικαρν. αὐτόθ. « Καὶ φυλάττουσι τὸν ἀρχαῖον ἱθισμὸν ἐπὶ τῶν ἱερῶν, διὰ τῶν θεραπεύοντων τοὺς ἥρωας ἱλασκόμενοι, καὶ ἅπαν τὸ δοῦλον αὐτῶν ἀπαιροῦντες ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· ἵνα τῇ φιλευθροπῇ ταύτῃ τιθασσεύμενοι, μέγα τι καὶ σεμνὸν ἐγούσῃ, χαριέστεροι γίνωνται περὶ τοὺς δεσπότας, καὶ τὰ λυπηρὰ τῆς τύχης ἦεν βαρύνονται. »

(δ) Cic. de Legg. II. 22. « Neque necesse est edisseri a nobis, quæ fides fonestæ familiæ; quod genus sacrificii Lares vevocibus fiat; quemadmodum rejectum terræ obtegatur. »

(ε) Πλουτάρχ. κεφ. Κτταγρ. Ῥωμ. 31. (ὁ δὲ ἀνωτέρω).

ΘΕΟΙ ΕΦΕΣΤΙΟΙ (PENATES.)

* Καὶ οἱ θεοὶ οὗτοι ἀνήκουσι κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν λατρείαν τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἐδόξαζον αὐτοὺς ὡς τὰς κεκρυμμένας ἐκείνας δυνάμεις, ἐξ ὧν προκύπτουσιν ἡ εὐλογία καὶ πάντα τὰ καλὰ τῆς οἰκίας· καὶ κατὰ τοῦτο συμφωνοῦσι πρὸς τοὺς μυθίους, κτησίους, καὶ πλουτοδότας θεοὺς τῆς παλαιᾶς τῶν Ἑλλήνων θρησκείας. Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα αὐτῶν Penates, ὡς λέγει ὁ Κικέρων, ἢ ἀπὸ τοῦ penus (σῆτος, ἐφοδία), ἢ ἀπὸ τοῦ penitus (ἐσωτερικῶς), διότι ἔχουσι τὴν καθέδραν αὐτῶν εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τῆς οἰκίας (*).

Ὡς διανεμόντες λοιπὸν εὐλογίαν καὶ εὐτυχίαν εἰς ἅπαντα τὸν οἶκον, ἀνήκουσιν εἰς τοὺς μεγάλους θεοὺς (Dii potentes, θεοὶ δυνατοί, μεγάλοι)· παριστῶσι τὴν προσωποποιημένην ἰδέαν τῆς μυστικῆς κυβερνήσεως τῶν εὐεργετικῶν πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν οἶκον θεῶν ἢ δὲ περὶ αὐτῶν ἰδέα συμφωνεῖ καθ' ὅλα πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων περὶ θεῶν Ἑρκαίων, τῶν ὁποίων κορυφαῖος ἦτον ὁ Ζεὺς Ἑρκαῖος.

Διαίρουνται δὲ εἰς δημοσίους, ἢ ἀνωτέρους, καὶ εἰς ἰδιαιτέρους, κατωτέρους, ἢ οἰκείους (Penates publici, sive majores; et Penates privati, minores, sive familiares). Καὶ ἐκεῖνοι μὲν συμβάλλουσιν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν πόλεων, κοινοτήτων, καὶ λαῶν, ὅθεν ἔχουσι καὶ ναοὺς, βωμοὺς, καὶ ἱερὰ, καὶ συμφωνοῦσι, καθὼς ἀρχαίως προστατεύοντα πνεύματα, πρὸς τοὺς πατόφους θεοὺς (Dii patrii), τῶν ὁποίων λαμβάνουσι καὶ τὸ ἐπώνυμον patrii (**). οἱ δὲ κατωτέρω ἐλατρεύοντο εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τῆς οἰκίας, ἐν τῇ παρεστία, ὅπου ἕκαστος δι' αὐτοῦ πῦρ, ὡς καὶ διὰ τὴν θεῶν Ἑστίαν, ἥτις συν-αριθμεῖται καὶ μετ' αὐτῶν· ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς παρεστίας, ὡς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τόπου, ὅθεν ἐξέρχονται αἱ ἀκτῖνες, μεταδίδεται εἰς τὴν οἰκίαν πᾶσα εὐλογία· ἐντεῦθεν καὶ ὁ Μακρόβιος· Penates, per quos penitus spiramus (**).

Δημόσιοι Πενᾶται τῆς Ῥώμης ἦσαν ὁ Ζεὺς, Ἰανὺς, Ἄρης καὶ Ῥωμύλος· τῶν δὲ Τρώων, ὡς ἀναφέρει ὁ Μακρόβιος, ὁ Ποσειδῶν, καὶ ὁ Ἀπόλλων. Ὁ Ἀλικαρνασσεὺς Διονύσιος λέγει, ὅτι οἱ τρωικοὶ οὗτοι Πενᾶται εἰκονίζοντο ὡς δύο καθήμενοι καὶ λογχοποροῦντες νεανῖαι (α) (ὅμοιοι λοιπὸν τῶν Διοσκύρων).

Οἱ Πενᾶται ἔχουσι καθόλου ἀνωτέραν δύναμιν παρὰ τοὺς Ἀάρητας εἶναι

(*) Cic. de nat. Deor. II. 27. « Nec longe absunt ab hac vi Dii Penates, sive a peno ducto nomine, (est enim omne, quo vescuntur homines, penus) sive ab eo, quod penitus insident: ex quo etiam penetrales a poetis vocantur. »

(**) Cic. pro Sulla, 31. « Quamobrem vos, dii patrii ac penates, qui huic urbi, atque huic imperio praesidetis, qui hoc imperium, qui hanc libertatem, populumque Romanum, qui haec tecta atque templa, me consule, vestro numine auxiliisque servastis, testor integro me animo ac libero, P. Sullae causam defendere. »

(***) Macrobius Sat. III, 4.

(α) Ῥωμ. ἀρχ. βιβλ. 4. κεφ. 68 « Ἐν δὲ τούτῳ (τῷ ναῷ) κεῖνται τῶν τρωϊκῶν θεῶν εἰκόνες, ἅπασιν ὁρᾶν, ΔΕΝΔΕ ἐπιγραφὴν ἔχουσαι, δηλοῦσαν τοὺς Πενάτας· δοκεῖ γάρ

κυρίως θεοί, ἢ προσωποποιημένοι, μυστικῶς ἐνεργοῦσαι, καὶ σωστικάι δυνάμεις τῆς φύσεως, αἵτινες χορηγοῦσιν εἰς τὸν ἀνθρώπον πᾶν, ὅ,τι ἀφ' αὐτοῦ δὲν δύναται ν' ἀποκτήσῃ· οἱ δὲ Λάρητες ἤσαν ποτε ὅμοιοι ἡμῶν, καὶ διατρίβουσι μετὰ θάνατον ὡς πνεύματα ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν φυλάττουσιν αὐτήν, ὡς ὁ ἐργηγορῶν κύων, καί, ἐπειδὴ ὑπῆρξαν καὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι, γινώσκουσι παντὸς ἄλλου ἀλλίον τὸν ἐξωθεν ἐπικείμενον κίνδυνον· τοῦτον αὐτοὶ ἀπαμύνουσιν, ἐνῷ οἱ Πενᾶται προχέουσιν ἐσωτερικῶς εὐλογίαν καὶ εὐτυχίαν.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων συγγέονται πολλάκις οἱ Πενᾶται μετὰ τῶν Λαρήτων.

MANES.

Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐνδύνει οἱ Ῥωμαῖοι τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων. Ὁ Ἀπουλῆσιος (*) λέγει, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ σώματος ἀποχωρισθεῖσαι ψυχαὶ ὠνομάζοντο *Lemures* ἢ *Manes*· καί, ὅτε μὲν παρίστων τοὺς καλοὺς δαίμονας, τοὺς ἐν τῷ βίῳ φύλακας τῶν ἀνθρώπων, ἐλέγοντο *Lares*· ὅτε δὲ τοὺς κακοὺς, *Larvae* (ἑμπουσαι, μορμολύνκια) ἢ *Maniae*.

Ἡ μήτηρ αὐτῶν ἦτον ἡ Λαρούδα, ἥτις ἐν ταῖς ὥδαῖς τῶν Σαλίων, ἱερῶν τοῦ Ἄρεως, καλεῖται καὶ Μανία (*Mania*)· κατ' ὅσον δὲ κατὰ τινὰς μὲν ἐν τῷ μεταξὺ τῆς σελήνης καὶ τῆς γῆς τόπῳ· κατ' ἄλλους δὲ ἐν τῷ ἄδῃ, ὅθεν ἀνέβαινον τρεῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ, κατὰ τὴν κδ' τοῦ αὐγούστου, ἐὼς τοῦ θρίου, καὶ ἡ νοεμβρίου· εἰς τὴν γῆν· τὰς ἡμέρας ταύτας ἐνόμιζον ἱεράς (*dies religiosi*), καὶ κατ' αὐτάς οὐδεμίαν ἐπεχειροῦν ἀξιώλογον πράξιν· τὸν δὲ χρόνον, ὅποτε ἀνέβαινον τὰ πνεύματα ταῦτα, ἐδήλουν διὰ τῆς ἐκφράσεως *mundus patet* (ὁ κόσμος εἶναι ἀνοικτός).

Κατὰ τὴν κά (ὁ Οὐίδης λέγει τὴν ιζ') τοῦ φεβρουαρίου μηνός, ὅτε ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸ ζώδιον τοῦ ὑδροχόου, ἐπανηγυρίζετο εἰς τιμὴν τῶν θεῶν τούτων ἑορτὴ, ὀνομαζομένη *Feralia* (**), καὶ ἐτελοῦντο εἰς αὐτοὺς ἐναγισμοὶ (*inferiae*). Ὁ Δέκιμος Βρούτος ἐώραζε τὴν ἑορτὴν ταύτην τὸν δεκεμβρίον (***). Καὶ ὁ Ῥωμύλος κατέστησε τοιαύτην τιὰ, τὰ *Lemuralia*, ἐπανηγυριζόμενα τὴν θ', ιά, καὶ ιγ' τοῦ μαΐου, νυκτός, πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ φονευθέντος ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ῥώμου, ὅστις, ὡς κακοὶ δαίμων, ἐνομιζέτο αἰώ-

» μοι, τοῦ Π μήνα γραμματος εὐρημένου, τῷ δέλτα δηλοῦν τὴν ἐκείνου δύναμιν τοῦς
» παλαιούς· εἰσι δὲ νεανίαι δύο καθήμενοι, δόρατα διειληφότες, τῆς παλαιᾶς ἔργα τέχνης·
» πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐν ἱεροῖς ἀρχαῖαις εἰδωλὰ τῶν θεῶν τούτων ἐθεσάμεθα, ἃ ἐν ἅπασιν
» νεανίσκοι δύο στρατιωτικὰ σχήματα φαίνονται ἔχοντες ».

(*) Apulej. de genio Socrat.

(**) « Quod tum epulas ad sepulchra amicorum ferebant, vel pecudes feriebant » Festus.

(***) Πλουτάρχ. Κεφ. Καταγρ. Ῥωμ. 34. « Δι' τί, τῶν ἄλλων Ῥωμαίων ἐν τῷ φεβρουαρίῳ μηνὶ ποιούμενων χοῶς ἃ ἐναγισμοὺς τοῖς τεθνηκόσι, Δέκιμος Βρούτος (ὡς Κίρκων Ιστορήκεν) ἐν τῷ δεκεμβρίῳ τοῦτ' ἐπραττεν; (ἦν δὲ οὗτος ὁ Αὐστανίαν ἐπελθὼν, καὶ πρῶτος ἐπέκεινα στρατῷ διαβὰς τὸν τῆς Αἰθῆς ποταμὸν) πότερον, ὥς περ ἡμέρας ἀληγοῦσης, καὶ μηνὸς φθίνοντος, εἰδῶσαι ἐναγίλκειν οἱ πολλοὶ, λέγον ἔχει, καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ καταστρέφοντος; ἐν τῷ τελευταίῳ μηνὶ τιμᾶν τοὺς τεθνηκότας; ἔστι δὲ τῶν μηνῶν νῦν τελευταῖος ὁ δεκεμβριος· ἢ γρονθίων μὲν αἱ τιμαὶ θεῶν, τιμᾶν δὲ τοὺς χθονίους ὠραῖον ἐστὶ, τῶν καρπῶν ἀπάντων εἰληφόντων συντέλειαν κ. τ. λ. »

ρούμενος ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐπαπειλῶν δυστυχίαν. Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐορτῆς ταύτης ἔρριπτον ἀπὸ τῶν θυρίδων κυάμους, λέγοντες, ὅτι ἀποβάλλουσιν οὕτως ἐκ τῆς οἰκίας τὰ κακὰ πνεύματα.

Ὡς ἐξιλεωτικὴν θυσίαν προσέφερον εἰς αὐτοὺς ἐτι ἐπὶ τοῦ μνήματος καὶ φαγητὰ, καὶ μάλιστα ὅσα ὁ ἀποθανὼν ἠγάπα κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐπ' ἐγγραφον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μνήματος τὰ τρία ταῦτα γράμματα, D. M. S. σημαίνοντα Diis Manibus Sacrum.

Στρατηγοί, ἢ ἀπλῶς γενναῖοι ἄνδρες, ὑπὸ θερμῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης καταφλεγόμενοι, καθιερροῦντο εἰς τοὺς θεοὺς τούτους, ἵνα προμηθεύσωσιν εἰς τοὺς οἰκείους αὐτῶν νίκην καὶ δόξαν ἐπ' ὤρων λοιπὸν εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατεύμα, καὶ ἔπιπτον ἐκεῖ νεκροί· καὶ τοιαύτη τις πρᾶξις ἐνομιζέτο μέγιστος ἡρώϊσμός.

ΑΡΠΥΙΑΙ.

Αἱ Ἀρπυῖαι ἦσαν θυγατέρες τοῦ Θαύμαντος (υἱοῦ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς) καὶ τῆς Ὠκεανίδος Ἥλεκτρας, νομιζόμεναι καὶ αὐταὶ θεαὶ τιμωρητικαί, αἵτινες στελλόμεναι ὑπὸ τῶν θεῶν πρὸς τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ἐβασάνιζον αὐτοὺς, τρώγονται μάλιστα τὰ φαγητὰ αὐτῶν, ἢ, ὅσα δὲν εἰδύναντο νὰ φάγωσιν, ἢ ν' ἀρπάσωσι, μιάινουσαι διὰ κόπρου.

Πόσαι δὲ ἦσαν τὸν ἀριθμὸν, ποῦ διέτριβον, καὶ πῶς ἐζωγραφοῦντο, διαφωνοῦσι περὶ τούτων οἱ ποιηταί. Ὁ μὲν Ἡσίοδος ἀναφέρει δύο, Ἀελλῶ, καὶ Ὠκυπέτην, ἀδελφὰς τῆς Ἰριδος, ὥραιας καὶ περρωτάς, ἀκολουθούσας τὰς πνοὰς τῶν ἀνέμων καὶ τὰ πτήγναι (*). Ὁ δὲ Ὅμηρος ὀνομάζει μίαν μόνην, τὴν Ποδάργην, ἣτις ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Ζεφύρου τοὺς ταχεῖς ἵππους τοῦ Ἀχιλλεύως, τὸν Ξάνθον καὶ τὸν Βαλῖον, ὅτε ἐβόσκειν ἐπὶ τοῦ λειμῶνος, παρὰ τὰ ρεύματα τοῦ Ὠκεανοῦ (**). τῶν δὲ ἄλλων οὔτε τὰ ὀνόματα ἀναφέρει, οὔτε τὴν μορφήν περιγράφει, ἀλλὰ παριστᾷ αὐτὰς ὡς θεάς, ἀρπαζούσας αἰωνιδίως τοὺς ἀνθρώπους· ὅθεν ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Εὐμαῖος εἰς αὐτὰς ἀποδίδουσι τὴν ἀρπαγὴν τοῦ Ὀδυσσεύς (***). Ἡ Πηνελόπη, προσευχομένη εἰς τὴν Ἀρτεμιν, φαντάζεται τὰς Ἀρπυῖας ὡς θεάς τῶν καταγίδων καὶ θυελλῶν, κατοικούσας μετὰ τῶν Ἑρινύων ἐν τῷ Ὠκεανῷ, ἔμπροσθεν τοῦ φάσγαντος τοῦ ἄδου (α). Ὁ Εὐστάθιος μόνον τὴν Ποδάργην νομίζει ἔχουσαν

(*) Ἡσ. ὁδ. Θεογον. 263—69.

• Θαύματος δ' Ὠκεανοῖο βαθυβρείτας θυγατρὸς
• Ἥγάγετ' Ἠλέκτρεν· ἣ δ' Ὠκεῖαν τέκεν Ἴριν,
• Ἠΰκόμοις θ' Ἀρπυίας, Ἀελλῶ τ', Ὠκυπέτην τε,
• Αἵ δ' ἀνέμων πνοῇσι ἔσσαντο· ἅμ' ἔπονται,
• Ὠκεῖας περὶ ῥέεσσι •

(**) Iliad. II. 148—51.

• Τῷ δὲ ἔξ Αὐτομέδων Ὀπαγε ζυγὸν ὠκίας ἵππους
• Ξάνθον ἔξ Βαλῖον, τῷ ἅμ' πνοῇσι πετέσθην·
• Τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ Ἀρπυία Ποδάργη,
• Βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο •

(***) Ὀδυσ. Α. 211. « Νῦν δὲ μιν ἀκλειῶς Ἀρπυῖαι ἀνηρέψαντο ». Παρίεβλ. Ξ. 371

(α) Ὀδυσ. Γ. 62—78.

μορφήν ἵππου, ὁμοίαν τῆς τοῦ Πηγάσου, ἐπειδὴ ἐγέννησε πωλάρια· τὰς δὲ λοιπὰς τοῦ Ἡσιόδου ὡς δυσμενεῖς θεᾶς ἐρμηνεύει, πτερωτάς, καὶ ἀνθρωπί-
νους χεῖρας ἐχούσας (*).

ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου περιγράφονται αἱ Ἀρπυιαὶ ἀσχημόταται καὶ ἄπτε-
ροι (**): ὡσαύτως δὲ ἄπτεροι, ὡς φαίνεται, πιστεύονται καὶ ὑπὸ τοῦ Θεό-
γνιδος, ὅστις ταχεῖας ἀπλῶς αὐτὰς ὀνομάζει (***)).

Ἀναφέρεται δὲ ὑπὸ τῶν μυθολόγων καὶ ἄλλη, τὸ ὄνομα Κελαινὴ, ἀπαν-
τωμένη μάλιστα παρ' Οὐίργιλίῳ, καὶ συγκαταριθμουμένη συνήθως μετὰ
τῶν δύο πρώτων.

Αἱ Ἀρπυιαὶ αὗται, ὡς διηγεῖται ἡ μυθολογία, ἐστάλησαν ὑπὸ τῶν θεῶν
εἰς Θράκην πρὸς τὸν Φινέα, τὸν βασιλέα τῆς Σαλμυδησσοῦ, ἵνα τιμωρή-
σωσιν αὐτόν, ἐπειδὴ ἐτύρωλεν, ἢ τουλάχιστον ἐρρίψεν εἰς σκοτεινὴν φυλα-
κὴν τοὺς δούλους αὐτοῦ, Πλήξιπον καὶ Πανδίωνα, διὰ διαβολῆς τῆς μητρικῆς
αὐτῶν Ἰδοίας. Ἐμελλε δὲ ὁ ταλαίπωρος Φινεὺς ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης, ἂν
μὴ προσωρμίζοντο εἰς τὸν λιμένα αὐτοῦ οἱ Ἀργοναῦται, καὶ ἡλευθέρουν
αὐτὸν ἀπὸ τῆς βασανιστικῆς ταύτης τιμωρίας· διότι αὐτοὶ εὐγνωμονοῦντες, ὅτι
ὑπεσχέθη νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς τὸν ἀσφαλέστατον διὰ θαλάσσης δρόμον ἵνα
φθάσωσιν εἰς τὴν Κολχίδα, διέταξαν τοὺς συμπλέοντας μετ' αὐτῶν δύο
υἱοὺς τοῦ Βορέου, τὸν Ζήτην καὶ Κάλαιν, νὰ καταδιώξωσι ξιφῆρεις διὰ τοῦ
ἀέρος τὰς Ἀρπυίας, ἐξ ὧν ἄλλη μὲν καταδιωκομένη ἔπεσεν εἰς τὸν ἐν
Πελοποννήσῳ Τίγρει ποταμόν· ἄλλαι δὲ, εἰς τὰς Στροφάδας νήσους, ἀφ' οὗ
ᾤμωσαν, ὅτι δὲν θέλουσι πλέον ἀδικῆσαι τὸν Φινέα.

Ἀλληγοροῦσι δὲ τὰς Ἀρπυίας τινὲς μὲν εἰς πειρατάς· ὅθεν ἐξηγεῖται ἡ
δόξα, τὴν ὁποίαν εἶχον περὶ ἀνθρώπων, ἀνελπιδίως ἀφανῶν γινουμένων, ὅτι
ἡρπάζοντο ὑπ' αὐτῶν· τινὲς δὲ, εἰς τὴν κοινὴν πληγὴν τῶν ἀκρίδων ἑτεροὶ
δὲ πάλιν, εἰς ἀσώτους καὶ πλεονέκτιδας γυναῖκας· καὶ ἄλλοι, εἰς αὐτὴν
τὴν φιλαργυρίαν καὶ τὸ ἀρπακτικόν.

ΓΟΡΓΟΝΕΣ.

Αἱ Γοργόνες ἦσαν τρεῖς ἀδελφαί, Σθενώ, Εὐρυάλη καὶ Μέδουσα, γεν-
νηθεῖσαι ἀπὸ πατρὸς μὲν τοῦ Φόρκου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς, ἢ
κατ' ἄλλους, τοῦ Γοργόνος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης· ἀπὸ μη-
τρὸς δὲ, τῆς Κητοῦς.

(*) Εὐστάθ. εἰς Ἰλιάδ. Π. 150. « Ὡν (Ἀρπυιῶν) μιᾶς τινος ἐξέφυ καὶ ἡ Ποδάργη, πρέ-
πουσα κατὰ τὸν μῦθον εἰς γένεσιν πόδας ἄργου ἵππου, εἶπουν ποδώκεας· δηλον δὲ, ὡς
καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς Ἀρπυίαις ὁ μῦθος χεῖρας προσπλάττει, ἀλλ' ἡ Ὀμηρικὴ αὐτῇ οὐκ
ἂν πιθανολογηθεῖ τοιαύτη διὰ τὸ ἵπποπόδες ».

(**) Αἰσχύλ. Εὐμενίδ. 48—51.

« Οὐδ' ἂν τις Ἀρπυιῶν σφ' ἐπεικάσαι τύποις,
« Ἰδῶν ποτ' ἤδη Φινέως γεγραμμένας
« Δεῖπνον φερούσας· ἄπτεροι γὰρ μὴν ἴδεν
« Αὐταὶ, μέλαιναί δ', εἰς τὸ πᾶν βδελύκτροποι ».

(***) Θεόγν. Παραίν. 635—36.

« Ὡκύτερος δ' εἰσθεα πόδας ταχέων Ἀρπυιῶν,
« Καὶ παίδων Βορέου, τῶν ἄπαρ ἴσι πόδες ».

Αἱ μὲν δύο πρῶται ἦσαν ἀγήραστοι καὶ ἀθάνατοι· ἡ δὲ Μέδουσα, ἥτις ὠνομάζετο καὶ κατ' ἐξοχὴν Γοργών, ἦτο θνητή. Αὕτη εἶχε κατ' ἀρχὰς τοσοῦτον θελκτικὸν κάλλος, ὥστε ἡγάπησεν αὐτὴν ὁ Ποσειδῶν· ἀφ' οὗ ὁμοῦ δὲν ὤκνησε νὰ δεχθῇ τοὺς ἐναγκαλισμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, ἀγανακτήσασα ἡ θεὰ αὕτη, μετεμόρφωσε τοὺς ὠραίους πλοκάμους τῆς Μεδούσης εἰς τρομερωτάτους ὄφεις, τοὺς ὁποίους ὅστις ἔδλεπεν, ἀπελιθοῦτο.

Ὁ Πολυδέκτης, βασιλεὺς τῆς Σερίφου, ἐπειρᾶτο νὰ πείσῃ τὸν γιόν Περσέα, τοῦ ὁποίου ἦτο τροφεὺς, νὰ ἐπιχειρήσῃ μεγάλην τινὰ πράξιν. Ὁ Περσεὺς ὑπεσχέθη νὰ ὑπακούσῃ προθύμως, καὶ μάλιστα, ἄτρομος ὄλως, εἶπεν, ὅτι θέλει κομίσαι εἰς αὐτὸν καὶ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης. Ὁ δὲ Πολυδέκτης, ὅστις ἤθελεν ἄσμενος ν' ἀπαλλαχθῇ τοῦ Περσέως, ἵνα ἀπολαύσῃ ἀσφαλέστερον τῆς μητρὸς αὐτοῦ Δανάης, ἐνεθάρρυνε τὸν τολμηρὸν ἥρωα εἰς τὴν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐκτέλεσιν. Ἀλλ' ἡ Μέδουσα ἦτον ἀπρόσιτος, καὶ, ὅστις ἤθελε νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτὴν ἀβλαβῶς, ἔπρεπε νὰ φορέσῃ πέδιλα πτερωτὰ καὶ τὴν κίβισιν, εἰδὸς τι πῆρας (*), τὰ ὅποια ἐφυλάττοντο ὑπὸ τινων Νυμφῶν τοῦ ἐστικοῦ ὠκεανοῦ. Πρὸς ταύτας δὲ οὐδεὶς ἄλλος ἔξευρε νὰ δεῖξῃ τὸν δρόμον, ἢ αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ καὶ φύλακες τῶν Γοργόνων, ἡ Εὐνώ, ἡ Περρηδῶ καὶ ἡ Δεινῶ, γραῖαι οὗσαι ἐκ γενετῆς, καὶ μυθολογούμεναι ὅτι ἔχουσι καὶ αἱ τρεῖς ἓνα μόνον ὀφθαλμὸν καὶ ἓνα ὀδόντα, τοὺς ὁποίους μετεχειρίζοντο πρὸς τὰς χρεῖας αὐτῶν ἀμοιβαίως. Ἐλθὼν δὲ ὁ Περσεὺς, καὶ ὑποχρεώσας αὐτὰς διὰ τῆς ἀφαίρέσεως τοῦ κοινοῦ ἐκείνου ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντος νὰ δεῖξωσιν εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον, ἔφθασε διὰ τῆς ὀδηγίας τῶν Γραιῶν τούτων εἰς τὰς Νύμφας, καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ πτερωτὰ πέδιλα καὶ τὴν κίβισιν, τὰ μὲν πέδιλα προσήρμοσεν εἰς τὰ σφυρὰ αὐτοῦ, τὴν δὲ κίβισιν περιέβαλεν εἰς τοὺς ὤλους ὡς φαρέτραν· φορῶν δὲ καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ ἄδου, τὴν κυνέην, τὴν ὁποίαν ἔλαβε παρὰ τοῦ Πλούτωνος ἵνα γίνηται, ὅταν θέλῃ, ἀόρατος, καὶ ἔχων προσέτι παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ ἀδαματίνην ἄρπην, ἤλθεν, οὕτως ὥπλισμένος, εἰς τὸν ὠκεανόν, καὶ εὗρε τὰς Γοργόνας κοιμωμένας. Τότε καθωδήγησεν ἡ Ἀθηνᾶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἀπέκοψεν ἀνδρείως τὴν τῆς Μεδούσης κεφαλὴν, ἐξ ἧς ἐπήδησαν ὁ Πήγασος καὶ ὁ Χρυσάωρ, συλληφθέντες ὑπ' αὐτῆς ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος. Αἱ δύο δὲ ἀδελφαὶ αὐτῆς ἐξυπνήσασαι, ἤθελον νὰ καταδιώξωσι τὸν Περσέα, ἀλλ' αὐτοὺς διὰ τῆς κυνέης γινόμενος ἀφανής, ἀπηλλάγη ἀπ' αὐτῶν εὐτυχῶς (**).

Ὁ Ὅμηρος γινώσκει μίαν μόνην Γοργῶν, καὶ ταύτην ὡς φάντασμα τρομερὸν τὸ δὲ χωρίον τῆς Ὀδυσσεΐας, ὅπου ὁ Ὀδυσσεὺς φοβεῖται, μὴ στείλῃ πρὸς αὐτὸν ἡ Περσεφόνη τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργαῦς, ἀποδεικνύει, ὅτι κατὰ τὰς ἐσχاتیαις τῆς δύσεως, παρὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ ἄδου, ἡ καὶ ἐν

(*) = Εἴρηται δὲ παρὰ τὸ ἐκεῖ καθεῖσθαι τὴν βόσιν, ἢ παρὰ τὸ κίειν τὸ πορεύεσθαι καὶ ὁρμᾶν, ἢ εἰς τὸ κίειν καὶ ἵνατι βόσιν ἔχουσα, τουτέστι τροφήν. = Ἑτυμολ. Μήγ.

(**) Τὴν καταδιώξιν ταύτην τῶν Γοργόνων διηγείται ὁ ποιητὴς τῆς Ἀσπίδος τοῦ Ἡρακλέους.

αὐτῷ τῇ ἄδῃ, ἐνθα διατρέβουσι τὰ λοιπὰ τρομερὰ φάσματα, ὁ Κέρβερος, αἱ Ἑρινύες, κ. τ. λ. (*). Κατὰ τοῦτο συμφωνεῖ καὶ ὁ Οὐγγίλιος.

Ὁ Ἡσίοδος, ὅστις γινώσκει καὶ τὰς τρεῖς, πλάττει τὴν διατριβὴν αὐτῶν κατὰ τὸν δυτικὸν ὠκεανόν, πλησίον τῶν Ἑσπερίδων. Ὁ αὐτός, ἢ ὅστις ἄλλος ἂν ἦναι ὁ ποιητὴς τῆς Ἀσπίδος τοῦ Ἡρακλέους, περιγράφει τὰς Γοργόνας φορούσας ζῶνας ἐξ ὄφειν, ἐκτεινούσας τὰς κεφαλὰς αὐτῶν εἰς τὰ ἄνω, καὶ ἀκονώσας τοὺς ὀδόντας. Ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος παριστᾷ αὐτὰς ἐχούσας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λεπίδας δρακόντων, ὀδόντας μεγάλους ὡς πῶν συνων, χεῖρας χαλκᾶς, καὶ πτέρυγας χρυσᾶς.

Αἱ ἀλληγοῖαι τῶν Γοργόνων εἶναι διάφοροι· διότι οἱ μὲν ἀλληγοροῦσιν αὐτὰς εἰς θηρία τῆς Ἀφρικῆς, ἔχοντα μακροὰς τρίχας, καὶ θανατηφόρους ὀφθαλμούς, καὶ πνέοντα φαρμακερὰν πνοήν· οἱ δὲ, εἰς θηλείας ἵππους· ἕτεροι πάλιν ἐννοοῦσιν ὑπ' αὐτὰς ἀγρίας γυναῖκας· τινὲς τούναντιον, ἡρώϊνας· καὶ ἄλλοι, ἄλλα διάφορα. Ὀνομάζονται δὲ προσέτι αἱ Γοργόνες ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν Φορκίδος ἢ Φορκυάδης. Ὁ δὲ Παλαίφατος ἀναφέρει τὸ ὄνομα Γοργῶ ὡς ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς (**).

Ἡ δὲ ἱστορικὴ ἀλληγορία τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν Γραῖων ἐξηγεῖ τὸν μὲν κοινὸν ὀφθαλμόν, ἕνα κοινὸν σοφὸν σύμβουλον· τὸν δὲ κοινὸν ὀδόντα, ἕνα κοινὸν λαφυραγωγόν, ἢ ἄλλον κοινὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποῦ εἶζων. Ἀλλὰ καὶ φυσικῶς ἀλληγοροῦνται ὡς θυγατέρες θαλασσίου τινὸς θεοῦ, ἢ θεᾶς, ἔχουσαι ἐκ γενετῆς πολὺς τρίχας, καὶ σημαίνουνσι τὰ κύματα τῆς θαλάσσης, τὰ ὅποια ὑψούμενα, ἐκφέρουσι λευκὸν ἀφρόν.

ΛΑΜΙΑΙ (ΕΜΠΟΥΣΑΙ).

Αἱ Λαμῖαι ἦσαν θηλυκὰ φάσματα, δι' ὧν ἡ Ἑκάτη ἐτρώμαζε τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ παλαιοὶ ἱστοριογράφοι διάφορους περιγραφὰς ἀναφέρουσι τῶν Λαμιῶν τούτων· οἷον, ὅτι θέλγουσι νέους ἄνδρας ὑπὸ τὴν μορφήν ὠραίων παρθένων, καὶ τρέφουσιν αὐτοὺς ἔπειτα, καὶ κατατρώγουσιν· ὅτι μεταμορφοῦνται εἰς παντοίας μορφάς, εἰς ζῶα, φυτὰ, καὶ λίθους· ὅτι ἔχουσι πρόσωπα πυριλαμπή, καὶ σώματα αἱμόχροα· ὅτι ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν αὐτῶν εἶναι ὄνου πούς, ἢ καὶ σιδηροῦς· ὅτι εἶναι τυφλαί, μεταχειριζόμεναι προσθέτους ὀφθαλμούς, καὶ ἄλλα παρόμοια.

Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς (εἶναι δὲ τὰ Τύανα πόλις τῆς Καππαδοκίας), ὁ κατὰ τὴν πρώτην ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα ἀκμάσας, τοῦ ὁποῦ τὸν θαυμαστὸν βίον περιέγραψε Φιλόστρατος ὁ πρεσβύτερος, λέγεται ὅτι ἐγνώρισεν ὑπὸ τὴν μορφήν τοιαύτης τινὸς Ἑμπούσης, ἢ Λαμίας, τὴν ἐταίραν

(*) Ὅδυσ. Α. 633—35.

« . . . Ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἦρει,
 « Μή μοι Γοργεῖν κεφαλὴν δεινοῖο πλώρου
 « Ἐξ Αἵδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνηϊα. »

(**) Ἰβι Παλαίφ. περὶ ἀπίστων, κεφ. λδ'. § 6. « Καλοῦσι δὲ τὴν Ἀθηνᾶν Κερναῖα
 « Γοργῶ, ὡς περ τὴν Ἀρτεμιν Θράκας Βένδειαν, Κρήτης δὲ Δίκτηναν, Λακεδαιμόνιοι δὲ
 « Οὐπιν. »

νεανίου πινός, ἥτις μετεχειρίζετο παρομοίους τρόπους, ἵνα παγιδεύσῃ τὸν ἐραστὴν αὐτῆς.

Ἔδωκε δὲ ἀφορμὴν νὰ πλασθῇ ὁ μῦθος τοιούτων θεῶν ἡ Λαμία, θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος· αὐτὴ ἠγαπάτο μὲν ὑπὸ τοῦ Διὸς, κατεδιώκετο ὁμως καὶ κατεμαγεύετο ὑπὸ τῆς ζηλοτύπου Ἥρας τοσοῦτον, ὥς· ἐγέννα πάντοτε νεκρὰ τέκνα· ἀπολέσασα δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἅπαν τὸ κάλλος, ἐμάνη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥτε ἀρπάζουσα τῶν ἄλλων γονέων τὰ τέκνα, ἐφόνευεν αὐτά.

Ἄλλη τις Λαμία, τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσι Σύβαριν, διέτριβεν ἐν τινι σπηλαίῳ, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ· τὸ τέρας τοῦτο, ἐξερχόμενον καθ' ἐκάστην, ἤρπαζεν ἀνθρώπους καὶ ζῶα· οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου, καταθλιβόμενοι ὑπὸ τῆς πληγῆς ταύτης, ἐρωτήσαντες τὸ μαντεῖον, ἔλαβον εἰς ἀπόκρισιν, ὅτι θέλουσιν ἀπαλλαγῇ τοῦ κακοῦ, ἐὰν ἐκθίσωσιν ἔμπροσθεν τοῦ σπηλαίου τινα ἐκ τῶν υἱῶν τῶν πολιτῶν, ἵνα γείνῃ θῦμα τοῦ τέρατος. Ὁ κληρὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Ἀλκυονέα, τὸν παῖδα τοῦ Διόμου καὶ τῆς Μεγανείρας, νέον εἰς ὑπερβολὴν εὐεῖδῃ καὶ εὐγενῇ. Καὶ ἤδη ἐφέρετο ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Συβαρίδος στεφανηφορῶν, ὅτε Εὐρύβατος, ὁ υἱὸς τοῦ Εὐφῆμου, ἀπαντήσας αὐτὸν καθ' ὁδόν, καὶ μαθὼν τὸ γεννησόμενον, τοσοῦτον ἐλυπήθη τὸν νέον, ὥς· ἐπιθείς ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν τὸν στέφανον ἐκείνου, παρεκάλεσε τοὺς ἱερεῖς νὰ ὀδηγήσωσιν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ παιδὸς εἰς τὸ σπήλαιον. Φθάσας δὲ εἰς τὸν ὠρισμένον τόπον, ὤρμησε γενναίως κατὰ τῆς Συβαρίδος, ἐξεῖλκυσεν αὐτὴν τοῦ σπηλαίου, καὶ ἐκρότηνισεν κατὰ τοῦ σκοπέλου. Αὐτοῦ δὲ, ὅπου συνέτριψε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, ἀνέβλυσεν πηγὴ, καλουμένη Συβαρίς.

ΜΟΥΣΑΙ.

Κατ' ἀρχὰς ἦσαν μόνον τρεῖς Μοῦσαι γνωσταί, Μελέτη, Μνήμη, καὶ Ἀοιδὴ ὀνομαζόμεναι, αἵτινες, ὡς λέγει ὁ Πκυτανίας, ἐλατρεύοντο ἐν Βοιωτίᾳ ἐξ ἀρχαίων ἤδη χρόνων, καὶ πρῶτοι, οἱ θύσαντες εἰς αὐτάς ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος, ἦσαν οἱ παῖδες τοῦ Ἀλκίως, ὁ Ὀτρὸς καὶ Ἐπιάλτης (*). Τέσσαρας τὸν ἀριθμὸν γινώσκει ὁ Κικέρων, Θελξιοπην, Ἀοιδὴν, Ἀρχὴν καὶ Μελέτην, ὡς τὰς τέσσαρας πρῶτας Μούσας, θυγατέρας τοῦ δευτέρου Διὸς (**). Ἐννέα δὲ τελευταῖον ἀριθμοῦνται αἱ Μοῦσαι, αἱ λεγόμεναι θυγατέρες τοῦ τρίτου Διὸς, καὶ τῆς Μνημοσύνης, καὶ πάλιν ἑννέα εἶναι καὶ αἱ μετὰ τοῦ Μακεδόνος Πιέρου εἰς τὰς Θεσπιάς ἐλθούσαι, νομιζόμεναι ὑπὸ τινῶν καὶ θυγατέρες αὐτοῦ. Ὁ Ἀλκιμᾶν ὠνόμαζε τὰς Μούσας θυγατέρας τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς (***). Ὁ δὲ Μίμνερμος τὰς μὲν ἀρχαιοτέρας λέγει θυγατέρας τοῦ Οὐρανοῦ· τὰς δὲ νεωτέρας, τοῦ Διὸς (†).

(*) Παιον. Βοιωτ. κρ. κθ'. 1. 2. «Θῦσαι δὲ ἐν Ἑλικῶνι Μοῦσαις πρῶτους καὶ ἱενοῦσαι τὸ ὄρος ἱερὸν εἶναι Μουσῶν Ἐπιάλτην καὶ Ὡτιον λέγουσιν . . . Οἱ δὲ τοῦ Ἀλκίως παῖδες ἀριθμὸν τε Μούσας ἐνόμισαν εἶναι τρεῖς, καὶ ὀνόματα αὐτὰς ἔθεντο Μελέτην, καὶ Μνήμην, καὶ Ἀοιδήν.»

(**) Cic. de nat. Deor. III, 21. «Jam Musæ primæ quatuor, natæ Jove altero, Thelxiope, Amæde, Arche, Melete.»

(***) Διόδωρ. Σικελ. βιβλιοθ. ιστορικ. β.βλ. β'. κεφ. 7. «Οἱ αἱ τοῦ ποιητῶν, ἐν οἷς ἔστι καὶ Ἀλκιμᾶν, θυγατέρας ἀποραίνονται (τὰς Μούσας) Οὐρανοῦ καὶ Γῆς.»

(†) Παιον. Βοιωτ. κρ. κθ'. §. 2. «Μίμνερμος δὲ, ἐλθὼσα τὴν μάχην ποιήσας τῶν

Εἶναι δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἐννέα Μουσῶν ταῦτα· Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐρανία, Καλλιόπη· αἵτινες ἐλατρεύοντο ἅπασαι ὡς θεαὶ καὶ ἔφοροι τῶν ὠραίων τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, καὶ, ἀπλῶς εἰπεῖν, πάσης παιδείας· ὅθεν καὶ θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης λέγονται, διότι αἱ μαθήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀλληγοροῦνται, εἶναι ἀποτελέσματα τοῦ νοὸς καὶ τῆς μνήμης. Ἀποδίδονται δὲ εἰς ἑκάστην αὐτῶν καὶ ἴδια ἐφευρήματα, τὰ ἐξῆς.

ΚΛΕΙΩ.

Αὕτῃ μυθεύεται, ὅτι ἐφεῦρε τὴν ἱστορίαν, ὅθεν καὶ Κλειώ ὠνομάσθη, ὡς προξενούσα κ λέ ος εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ εἰς τοὺς ἥρωας, τῶν ὁποίων τὰς πράξεις ἐξιστορεῖ (*). Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὴν νέαν, ἔχουσιν ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς στέφανον ἐκ δάφνης, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ σάλπιγγα, καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ βιβλίον· ἐνίστοι καὶ κιθάραν, ἣ πλῆκτρον μόνον, καὶ φοροῦσαν ἐνδυμα κατὰ τὸ χρῶμα τοῦ ταῦ, καὶ ἐνώτια, καὶ βραχιόλια χρυσαῖα.

ΕΥΤΕΡΠΗ.

Αὕτῃ κατὰ μὲν τινὰς ἐφεῦρε τοὺς αὐλοὺς, ὅθεν καὶ ὠνομάσθη οὕτως, ὡς τέρπουσα τοὺς ἀκροατάς· κατὰ δὲ ἄλλους, καὶ ἄλλα μουσικὰ ὄργανα· ἕτεροι δὲ πάλιν λέγουσι πιθανώτερον, ὅτι ἐπενόησε τὰ μαθήματα καὶ τὰς ἐπιστήμας, τὰ ὁποῖα τέρπουσι τοὺς μανθάνοντας αὐτὰ, καὶ ἐννοοῦντας τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν (**). Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὴν ἢ αὐλοῦσαν, ἢ κρατοῦσαν ἐν χειρὶ τὸν αὐλόν, καὶ στέφανον ἔχουσιν ἐξ ἀνθέων, καὶ παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς διάφορα ὄργανα μουσικὰ κείμενα.

ΘΑΛΕΙΑ.

Αὕτῃ, λέγουσιν, ἐφεῦρε τὴν κωμωδίαν καὶ φυτουργίαν, καὶ ἐπεστάτει εἰς τὰ συμπόσια, ὅθεν καὶ Θά λεια ὠνομάσθη, ἢ ἀπὸ τοῦ θαλῖα, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸ συμπόσιον· ἢ ἀπὸ τοῦ θάλλω ῥήματος, διότι τὰ φυτὰ θάλλουσι (***)·

Ἐξωγραφεῖτο δὲ νέα μειδιῶσα, στέφανον ἐκ κισσοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσα, καὶ κοθόρνους εἰς τοὺς πόδας, καὶ κρατοῦσα ἐν τῇ χειρὶ προσωπεῖον κωμικόν. Εὐρέθη ὁμοῦς ἐξωγραφημένη καὶ στέφανον ἔχουσα ἐκ δάφνης, καὶ κάλυμμα πράσινον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ χρυσαῖα ἐνώτια, καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην· Θά λεια κωμωδίαν.

» Σμυρναίων πρὸς Γύγην τε καὶ Αὐδὸν, φησὶν ἐν τῷ προοίμῳ, θυγατέρας Οὐρανοῦ τὰς ἀρχαιοτέρας Μούσας, τούτων δὲ ἄλλας νεωτέρας εἶναι Διὸς παῖδας. »

(*) Διόδωρ. Σικελ. ἐνθα ἀνωτέρω· « Ἐκαστὴ δὲ προσηγορίᾳ τὸν αἰκεῖτον λόγον ἀπονέμουντες, φασὶν ὠνομάσθαι τὴν μὲν Κλειώ, διὰ τὸ τὸν ἐκ τῆς ποιήσεως τῶν ἐγκωμιαζομένων ἐπαινον μέγα κλέος περιποιεῖν τοῖς ἐπαινουμένοις. »

(**) Διόδωρ. Σικελ. αὐτόθι· « Εὐτέρπην δὲ, ἀπὸ τοῦ τέρπειν τοὺς ἀκροαμένους τοῖς ἀπὸ τῆς παιδείας ἀγαθοῖς. »

(***) Κατὰ δὲ Διόδωρον τὸν Σικελ. (αὐτόθι)· « Θάλειαν δὲ, ἀπὸ τοῦ θάλλειν ἐπὶ πάλῳ λους χρόνους τοὺς διὰ τῶν ποιημάτων ἐγκωμιαζομένους. »

ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ.

Ἡ δὲ Μελπομένη ἐνομιζέτο εὐρέτις καὶ ἔρρος τῆς τραγωδίας, καὶ ἀπλῶς τῆς μελωδίας, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα (*). Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὴν σεμνὴν, καὶ λαμπρὰ ἐνδεδυμένην, ἔχουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον ἐκ δάφνης, ἢ ἐξ ἀνθέων, καὶ κρατοῦσαν ἐν μὲν τῇ μιᾷ τῶν χειρῶν σκήπτρον, ἐν δὲ τῇ ἐτέρᾳ ξιφίδιον· ἐνίοτε δὲ καὶ διάδημα φέρουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ προσωπεῖον τραγικόν, καὶ ἐπιγραφὴν τοιαύτην· Μελπομένη τραγωδία ν.

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ.

Ἡ δὲ Τερψιχόρη ἐνομιζέτο εὐρέτις τοῦ χοροῦ, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ψῆδης, ὅθεν καὶ ὠνομάσθη· ἐπειδὴ ὁ χορὸς τέρπει τοὺς ἀνθρώπους, ἢ διότι αὐτὴ ἐτέρπετο χορεύουσα (**). Ἐξωγραφεῖτο δὲ μειδιῶσα καὶ χορεύουσα, καὶ εἰς τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν πατούσα, καὶ ἔχουσα ἐν μὲν τῇ χειρὶ ἄρπην, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς στέφανον ἐκ δάφνης, καὶ περὶ τὸ μέτωπον ταινίαν, καὶ λύραν, παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς παρακειμένην, καὶ ἐπιγραφὴν φέρουσα τοιαύτην· Τερψιχόρη λύραν.

ΕΡΑΤΩ.

Αὐτὴ λέγουσιν ὅτι εὔρε τὰ ἐρωτικά ποιήματα, ἢ κατ' ἄλλους, τὴν ποιητικὴν ἀπλῶς καὶ μουσικὴν, καὶ ἦτο προστάτις τοῦ ἔρωτος· ὅθεν καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, διηγούμενος τὸν ἔρωτα τοῦ Ἰάσονος καὶ τῆς Μηδείας, καὶ τὸν γάμον αὐτῶν, τὴν Ἐρατὴ ἐπικαλεῖται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ τρίτου βιβλίου (***).

Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὴν νέαν κεχαριτωμένην, καθημένην, καὶ ἔχουσαν ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς στέφανον ἐκ ῥόδων καὶ μυρσίνης, εἰς δὲ τὰς χεῖρας λύραν καὶ τόξον, καὶ πλησίον αὐτῆς τὸν Ἐρωτα. Εὐρέθη προσέτι ἐξωγραφημένη καὶ ὡς τραγωδοῦσα καὶ χορεύουσα, καὶ κηῖραν καὶ πληκτρον κρατοῦσα. Ἐπὶ δὲ νομισμάτων εὐρέθη ἔχουσα φάσμα μακρὸν, καὶ τὴν κόμην ἀπλεκτον καὶ κυματιζομένην, καὶ τὸ στόμα ἀνοικτὸν, ὡς τραγωδοῦσα. Εὐρέθη τελευταῖον ἐξωγραφημένη καὶ ἄλλως πως, καὶ ἐπιγραφὴ ὑπ' αὐτὴν ἀναγινωσκομένη τοιαύτη· Ἐρατὴ ψάλτρια.

ΠΟΛΥΜΝΙΑ.

Ἡ Πολύμνια κατὰ μὲν τινὰς ἐφεῦρε τοὺς ὕμνους, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὴν

(*) Διόδωρ. Σικελ. αὐτόθι· «Μελπομένην δὲ, ἀπὸ τῆς μελωδίας, ὧς τὴς τοὺς ἀκούοντας ψυχαγωγεῖσθαι.»

(**) Ἡ κατὰ τὸν Σικελ. Διόδωρ. (αὐτόθι)· «Τερψιχόρην δὲ ἀπὸ τοῦ τέρπειν τοὺς ἀκροατάς· τὰς τοῖς ἐκ παιδείας περιγνομένοις ἀγαθοῖς.»

(***) Ἀπολλων. Ἀργοναυτ. β. βλ. γ'. 1—5.

«Εἰ δ' ἄγε νῦν, Ἐρατῶ, παρὰ θ' ἴστωσο, καὶ μοι ἔνισπε,

«Ἐνθεν ὅπως ἐς ἱωλκὸν ἀνήγαγε Κῶας ἰήσων

«Μηδείης ὑπ' ἔρωτι· σὺ γάρ καὶ Κύπριδος αἶσαν

«Ἐμμορες, ἀδμήτας δὲ τοῖς μεληδέμασι θέλγεις

«Παρθενικάς· τῇ καί τοι ἐπήρατον εὖνομα ἀνῆται.»

Ἡ δὲ ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος κατὰ τὸν Διόδωρ. (αὐτόθι)· «Ἐρατὴ δὲ ἀπὸ τοῦ τοῦ παιδευθέντος ποθεινοῦς καὶ ἐπεράστους ἀποτελεῖν.»

ἔπωνυμῖαν, ἀπὸ τοῦ πολὺς καὶ ὕμνος (*). κατ' ἄλλους δὲ τὴν γέωμετρίαν, ἱστορίαν, καὶ γραμματικὴν. Ἐξωγραφεῖτο δὲ ἔχουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον ἐκ μαργάρων, καὶ λευκὸν ἐνδυμα φοροῦσα, καὶ κρατοῦσα ἐν χειρὶ λύραν, καὶ ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπουσα. Εὐρέθη προσέτι ἔχουσα καὶ χελώνην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ πλῆκτρον καὶ λύραν κρατοῦσα, καὶ ἐπιγραφὴν φέρουσα τοιαύτην· Πολύμνια μύθους.

ΟΥΡΑΝΙΑ.

Ἡ δὲ Οὐρανία λέγεται ἐφευροῦσα τὴν ἀστρονομίαν, ὅθεν ἔτυχε καὶ τῆς προσηγορίας (**). Ἐξωγράφουν δὲ αὐτὴν ἔχουσαν στέφανον ἀστεροειδῆ, καὶ φόρεμα κυανοῦν, καὶ κρατοῦσαν σφαῖραν καὶ διαθήτην· ἐνίοτε δὲ καὶ δάφνινον στέφανον φοροῦσαν, καὶ ἔχουσαν ἐμπροσθεν αὐτῆς τρίποδα, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ σφαῖρα.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ.

Αὐτὴ ἐνομιζέτο εὐρέτης τῆς ποιήσεως, διὰ τοῦτο ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα, ὡς καλλιεπής (***), καὶ οἱ ποιηταὶ αὐτὴν ἐπικαλοῦνται ἐν ἀρχῇ τῶν ποιημάτων αὐτῶν, ὡς ὁ Ὅμηρος, ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος· «Μῆνιν ἄειδε, θεά.» καὶ πάλιν ἀρχόμενος τῆς Ὀδυσσεύς, λέγει· «Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα.» Ἐξωγραφεῖτο δὲ νέα, φοροῦσα στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐξ ἀνθέων, καὶ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ἔχουσα χλάδους δάφνης, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ δύο βίβλους, τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσεύς. Ἐνίοτε δὲ, καὶ φέρουσα στέφανον ἐκ κισσοῦ, καὶ ἐνώτια ἐκ μεγάλων μαργαριτῶν, καὶ βιβλίον περιτετυλιγμένον ἐν χειρὶν ἔχουσα.

Ἐξωγράφουν δὲ οἱ παλαιοὶ τὰς Μοῦσας καὶ πάσας ὁμοῦ, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν τὸν Ἀπόλλωνα, κρούοντα τὴν λύραν (+). καὶ πάλιν ἄλλοτε μὲν διὰ τῶν χειρῶν κρατουμένης καὶ χορευούσας περὶ τὸν Ἀπόλλωνα, φορούσας στέφανον ἐκ φοίνικος, ἢ δάφνης, ἢ ῥόδων· ἄλλοτε δὲ, τὰς μὲν, ἱσταμένας, τὰς δὲ, καθημένας· καὶ τὴν μὲν, αὐλοῦσαν, τὴν δὲ, κυμβαλίζουσαν, τὴν δὲ, κιθαρίζουσαν, τὴν δὲ, ψάλλουσαν, κατὰ τὸ ἴδιον ἐπάγγελμα ἐκάστης καὶ εὐρημα.

Αἱ Μοῦσαι ἦσαν περὶ τὴν μουσικὴν τοσοῦτον ἔμπειροι καὶ τεχνικαί, ὥστε ἀριστεύουσai εἰς πάντας τοὺς ἀγῶνας, ἐλάβανον τὰ νικητήρια. Τρεῖς δὲ

(*) Ἡ, ὡς λέγει ὁ Διόδωρ. (αὐτόθι). «Πολύμνιαν δὲ, ἀπὸ τοῦ διὰ πολλῆς ὁμνήσεως ἐπιφανεῖς κατασκευάζειν τοὺς διὰ τῶν ποιημάτων ἀπαθανατιζομένους τῇ δόξῃ.»

(**) Κατὰ δὲ τὸν Διόδ. (αὐτόθι). «Οὐρανίαν δὲ, ἀπὸ τοῦ τοὺς παιδευθέντας ὑπ' αὐτῆς ἐξαίρεσθαι πρὸς οὐρανόν· τῇ γὰρ δόξῃ καὶ ταῖς φρονήμασι μετεωρίζεσθαι τὰς ψυχὰς εἰς ὕψος οὐράνιον.»

(***) Διόδωρ. Σικελ. αὐτόθι. «Καλλιόπην δὲ, ἀπὸ τοῦ καλὴν ὅσα προέσθαι, τρυφᾶν· τῇ εὐπειᾷ διάφορον εἶσαν, ἀποδοχῆς ευχάαναι ὑπὸ τῶν ἀκουόντων.»

(+) Ὁμήρ. Ἰλ. Α. 603—4.

«Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,

» Μουσῶν θ', αἱ δειδὸν ἀμειβομένηαι ὅππ' ἑκάλη.»

ὅπου ὁ Εὐστάθ. «Ἀμειβεσθαι δὲ ὅππ' ἑκάλη αἱ Μοῦσαι λέγονται, ἡ αὐτὰς ἐν μέρει, ἡ τὸ· Ἀπόλλωνα, ὅς ἔχει τὴν φόρμιγγα· ὑπ' ἐκείνῃ γάρ, ὡς κορυφαίῃ τῆς ὥδης, ἄδειν αὐταὶ λέγονται, ἀμειβοδὸν θηλαδῆ.»

μάλιστα μούσικοι αὐτῶν ἀγῶνες ἀνυμνοῦνται ὑπὸ τῶν ποιητῶν ὁ μὲν, πρὸς τὰς Σειρήνας ὁ δὲ, πρὸς τὰς θυγατέρας τοῦ Πιέρου καὶ ὁ τρίτος, πρὸς τὸν Θάμυριν. Ἐκαυχῆθῃσαν ποτε αἱ Σειρήνες, εἰς τὸ καλλίφωνον αὐτῶν πεποιθυῖαι, ὅτι ὑπερβαίνουσι κατὰ τὴν μελωδίαν τὰς Μούσας ὅθεν καὶ ἤρισαν πρὸς αὐτάς· περὶ μουσικῆς ἀλλὰ ἡττηθεῖσαι, καὶ διὰ τὴν ἡτταν λυπηθεῖσαι εἰς ὑπερβολὴν, ἀπέβαλον τὰ πτερὰ, καὶ ἔρριψαν ἑαυτάς εἰς τὴν θάλασσαν· αἱ δὲ Μοῦσαι, κατασκευάσασαι ἐκ τῶν πτερῶν ἐκείνων στεφάνους, ἔσπεψαν τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς, πλὴν τῆς Τερψιχόρης, ἥτις, μήτηρ οὖσα, ὡς λέγεται, τῶν Σειρήνων, δὲν ἠθέλησε νὰ φορέσῃ στέφανον διὰ τὴν τῶν θυγατέρων αὐτῆς δυστυχίαν. Ἐγείνη δὲ ὁ ἀγὼν οὗτος τῶν Μουσῶν καὶ τῶν Σειρήνων εἰς τόπον τινὰ τῆς Κρήτης παραθαλάσσιον, ἐπονομασθέντα Μουσεῖον, πλησίον τῆς πόλεως, ἥτις ἐκ τῆς ἀποβολῆς τῶν πτερῶν τῶν Σειρήνων Ἀπτερα καὶ Ἀπτερία προσηγορεύθη (*). — Αἱ ἐννέα θυγατέρες τοῦ Πιέρου, τοῦ βασιλεύσαντος τὸ πάλαι ἐν Ἡμαθίᾳ, ἐπαρχίᾳ τῆς Μακεδονίας, ὅθεν πολλάκις καὶ Ἡμαθίδες ἐλέγοντο, καυχώμεναι καὶ αὐταὶ διὰ τὴν περὶ τὰ μουσικὰ μεγάλῃν αὐτῶν ἐπιτηδεύσασθαι, ἐτόλμησάν ποτε νὰ στήσωσιν ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος χορὸν, ἐνώπιον τῶν Μουσῶν, καὶ νὰ φιλονεικήσωσι πρὸς αὐτάς περὶ τῶν πρωτείων. Ἀλλ', ἐν ὅσῳ μὲν αὐταὶ ἐφαλλον καὶ ἐχόρευον, αὐδαίς ἐθέλγετο, αὐδ' ἔχοιτο μεθ' ἡδονῆς τὴν μελωδίαν αὐτῶν ἀπ' οὗ δὲ ἤρχισαν καὶ αἱ Μοῦσαι τὴν ᾠδὴν καὶ τὸν χορὸν, τότε καὶ ὁ οὐρανός, καὶ οἱ ἀστέρες, καὶ ἡ θάλασσα, καὶ αἱ ποταμοὶ ἐξέστησαν, καὶ πάντα τὰ κινούμενα σώματα, παύσαντα τὰς κινήσεις αὐτῶν, ἠκροῶντο μετὰ προσοχῆς πολλῆς τὴν τῶν Μουσῶν μελωδίαν· καὶ ὁ Ἑλικῶν αὐτός, εἰς ὕψος αἰρόμενος ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, ἤθελε φθάσει σχεδὸν πλησίον τοῦ οὐρανοῦ, ἂν μὴ ἐπεμπεν ὁ Ποσειδῶν ταχέως τὸν πτερωτὸν Πήγασον ἵππον, ἵνα σῇσῃ τὴν πρὸς τὰ ἄνω φθῶν αὐτοῦ· ἐκ δὲ τοῦ κτύπου τῆς τοῦ Πηγάσου ὀπλῆς, δι' ἧς ἐπίεσε πρὸς τὰ κάτω τὸν ὑψούμενον Ἑλικῶνα, ἀνέβλυσε πηγὴ, ἐπονομασθεῖσα Ἰπποκρήνη. Ταῦτα ἰδοῦσαι αἱ θυγατέρες τοῦ Πιέρου, ἐγνώρισαν τὴν ἡτταν αὐτῶν, καὶ παραγεῖναι ἐσιώπησαν κατητρυμμένα. Αἱ Μοῦσαι δὲ, ἀγανακτήσασαι διὰ τὴν αὐθάδειαν αὐτῶν, ὅτι θνηταὶ οὗσαι, ἐτόλμησαν ν' ἀγωνισθῶσι πρὸς θεάς, μετεμόρφωσαν αὐτάς εἰς τὰ ἐξῆς ἐννέα πτηνά· εἰς κολυμβάδα, ἑυγγα, κεγχρίδα, κίσσαν, χλωρίδα, ἀκαλανθίδα, νῆσσαν, πιπῶ, καὶ δρακοντίδα (**). — Ὁ Θάμυρις, τὸ γένος Θράξ, υἱὸς τοῦ Φιλάμμωνος καὶ τῆς Ἀργιόπης Νύμφης, περίφημος κιθαριστῆς, φιλονεικῆτας ποτὲ πρὸς τὰς Μούσας, συνεφώνησεν, ἂν μὲν εὐρεθῇ ἀνώτερος, νὰ πλησιάσῃ εἰς πάσας· ἂν δὲ νικηθῇ, νὰ στερηθῇ, ὅτι ἂν αὐταὶ θελήσωσιν. Ἀναδειχθεῖσαι δὲ πάλιν αἱ Μοῦσαι καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον καθυπέρτεραι, τῶν τε ὁμμάτων καὶ τῆς κιθαρωδίας αὐτὸν ἐστέρησαν (**).

Αἱ Μοῦσαι περιέστησάν ποτε εἰς μέγιστον κίνδυνον διὰ τὸ κάλλος αὐ-

(*) Τζέτζ. ἐν Διόφρ. Κασσάνδ. — Σουλῶ. ἐν λέξ.

(**) Ἀντ. Λιβερ. Συναγωγ. μεταμορφ. 6'. — Ovid Metamorph. V. 300 seqq.

(***) Ἀπολλοδ. βιβλ. γ'. κεφ. 3. — Διόδ. Β. 694—600.

τῶν ἀναβαίνουσαι εἰς τὸν Παρνασσόν, ἐπειδὴ αἰωνιδίως κατέπεσε ῥαγδαία βροχὴ, ἐμποδίζουσα αὐτάς νὰ ἐξακολουθήτωσι τὸν δρόμον, εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πυρηνέως, βασιλέως τῆς Φωκίδος, κατ' ἰδίαν μάλιστα πρὸς κλησιν αὐτοῦ. Ἀφ' οὗ ἔπαυσεν ἡ βροχὴ, αἱ Μοῦσαι ἐζήτησαν νὰ φύγωσιν, ἀλλ' ἡ οἰκία ἦτον ἐγκεκλεισμένη διὰ προσταγῆς τοῦ τυράννου, συλλαβόντος ἀνόσιον σκοπὸν κατ' αὐτῶν· αἱ ἀγναὶ ὅμως κόραι πετωθεῖσαι, ἐπέτασαν ἐκεῖθεν, καὶ διέφυγον οὕτω τὸν κίνδυνον. Ὁ Πυρηνεὺς ἐνόμισεν, ὅτι δύναται ν' ἀκολουθήσῃ αὐτάς εἰς τὴν πτῆσιν· ὤθεν ἀναβάς ἐπὶ τινὰ πύργον, ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὸν ἄερα, φανταζόμενος, ὅτι ἔχει τοὺς ἀνέμους ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ὥραν πεσὼν, κατέστρεψε τὸν βίον, τὸν ὅποιον ἦτον ἀνάξιος νὰ ζῇ (*).

Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα τῶν Μουσῶν ἢ παρὰ τὸ μῶ, ῥῆμα τὸ ζῆ τῶ· ἢ παρὰ τὸ, ὁ μὲν οὐσαι· διότι συνᾶδουσι καὶ συγχορεύουσιν ἁρμονικώτατα, οὐδέποτε ἀλλήλων ἀποχωριζόμεναι (**).

Ἐκ τῶν ὁρέων τρία μάλιστα ἦσαν ἱερὰ εἰς αὐτάς· ὁ Παρνασσός, ὅστις κεῖται μεταξὺ Φωκίδος καὶ Βοιωτίας, καὶ ἔχει δύο κορυφάς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν ἦτον ἀφιερωμένη εἰς αὐτάς καὶ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα· ἡ δὲ, εἰς τὸν Διόνυσον· κατὰ δὲ τὴν ὑπώρειαν αὐτοῦ ἔρρεεν ἡ Κασταλία πηγὴ, τῆς ὁποίας ὅστις ἔπινα τὸ ὕδωρ, ἐγίνετο ἔνθους. Τὸ δεύτερον ὄρος ἦτον ὁ Ἐλικὼν, ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκτεινόμενος μέχρι τῆς Φωκίδος. Ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου ἦσαν αἱ πηγαὶ Ἰπποκρήνη, καὶ Ἀγανίππη, ἔχουσαι τὴν αὐτὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ Κασταλία· ὁ μικρὸς ποταμὸς Περιμησσὸς ἐπήγαγεν ὡσαύτως ἐκ τοῦ Ἐλικῶνος. Τὸ δὲ τρίτον, ὁ Πίνδος, ὁ μεταξὺ Θεσσαλίας, Μακεδονίας, καὶ Ἠπείρου κείμενος, καὶ ἔχων πολλοὺς λόφους. Παρὰ τούτους εἶχον καὶ τὸν Ὀλυμπον τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἄλλο ὄρος τῆς Πιερίας ἱερόν. Ἀπὸ δὲ τῶν ὁρέων τούτων ὀνομάζονται ἐνίοτε ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ Ἐλικωνιάδες, καὶ Πιερίδες.

Αἱ Μοῦσαι ἐνομίζοντο κόραι ἀδιάφθοροι καὶ φυλάττουσαι πάντοτε παρ-

- ἔνθα τε Μοῦσαι,
 » Ἀντόμεναι θάμυριν τὸν Ἑρῆϊκα, παῦσαν δαιδῆς,
 » Οἰχαλίην ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλίης·
 » Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἶπερ ἂν αὐταὶ
 » Μοῦσαι δαίδοιν, κούραι Διδὸς αἰγιόχοιο·
 » Αἱ δὲ γολωσάμεναι πηρόν θέσαν, αὐτὰρ δαιδῆν
 » Θεσπεσίην ἀφέλονται, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν. »

Παρελ. Πaus. Μεσσην. κεφ. λγ'. §. 4. » Σταδίου δὲ καταδάντι ἀπὸ τῶν πυλῶν τριάντα, τὸ βεῦμά ἐστι τῆς Βαλύρας· γενέσθαι δὲ τὸ ὄνομα τῶν ποταμῶν λέγουσι, Θεμύριδος τὴν λίραν ἐνταῦθα ἀποβαλόντος ἐπὶ τῇ πηρώσει· παῖδα δὲ αὐτῶν Φλάμμωνος καὶ Ἀργιόπης τῆς Νύμφης εἶναι. »

(*) Ovid. Metamorph. V. 364. seqq.

(**) Ἡ κατὰ τὸν Σικελ. Διόδωρ. (αὐτόθι). » Μοῦσας δ' αὐτὰς ὀνομάσθαι ἀπὸ τοῦ μυεῖν » τοὺς ἀνθρώπους· τοῦτο δ' ἔστιν, ἀπὸ τοῦ διδάσκειν τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα, καὶ ὑπὸ » τῶν ἀπαιδεύτων ἀγνοούμενα. » — Ὁ δὲ Γερμανὸς Σίκλερος παράγει τὸ ὄνομα μούσα » ἀπὸ τοῦ ἐβραϊκοῦ μουσα, τὸ ὅποιον σημαίνει λ όγο ν, γ νόμ η ν, ψ δ ἡ ν » (Gruenker's Symbol. u. Mythol. im Ausg. p. 621, not. 76).

θενίαν, θέν καὶ ἀειπάρενοι ἐλέγοντο· ἀλλ', εἰ καὶ ἦσαν τοιαῦται, μνημονεύονται ὁμῶς καὶ τινες παῖδες αὐτῶν· ὅσον ὁ Ὀρφεὺς λέγεται υἱὸς τῆς Καλλιόπης· ὁ Αἶνος, πάλιν τῆς Καλλιόπης, ἢ τῆς Οὐρανίας· ὁ ὠραῖος Ὑάκινθος, τῆς Κλειούς· ὁ Ῥήσος, βασιλεὺς τῆς Θράκης, ὅστις ἐν τῷ τρωϊκῷ στρατοπέδῳ ἐφανεύθη ὑπὸ τοῦ Διομήδους, κοιμώμενος, υἱὸς τῆς Εὐτέρπης, ἢ τῆς Τερψιχόρης, ἢ τῆς Καλλιόπης· ὁ Ὑμέναιος ποτὲ μὲν ἀναφέρεται υἱὸς τῆς Κλειούς· ποτὲ δὲ, τῆς Οὐρανίας· ποτὲ δὲ, τῆς Τερψιχόρης· ποτὲ δὲ, τῆς Καλλιόπης· καὶ αὐταὶ τελευταῖον αἱ Σειρήνες λέγονται θυγατέρες τῆς Τερψιχόρης καὶ τοῦ Ἀγγελῶου. Διὰ τούτου ὁμῶς δὲν ἤθελον νὰ φανερώσωσιν ἄλλο οἱ ἀρχαῖοι, ἢ ὅτι οἱ νομιζόμενοι παῖδες τῶν Μουσῶν ἦσαν τεχνικώτατοι μουσικοί, ἐπιτηδεύοντες χορευταί, ἐξαίρετοι ποιηταί, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐπηγγέλλοντο, τὸ ὅποιον ἐφεῦρον αἱ Μοῦσαι.

Ἐκ δὲ τῶν ζώων ἦσαν εἰς αὐτὰς ἀφιερωμένα ὁ κύκνος, ἡ ἀηδὼν καὶ ἡ ἀκρίς.

Ἡ λατρεία αὐτῶν ἐξηπλώθη ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἔνθα, ἐν Ῥώμῃ μάλιστα, εὗρισκοντο εἰς τιμὴν αὐτῶν πολλοὶ ναοί, καὶ ἄλση ἱερά.

ΧΑΡΙΤΕΣ.

Αἱ Χάριτες ἦσαν τρεῖς, Ἀγλαΐα, Εὐφροσύνη, καὶ Θαλία, θυγατέρες κατὰ τὸν Ἡσίοδον τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρυνόμης, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι ἐγίνωσκον κατ' ἀρχὰς δύο μόνον Χάριτας, τὰς ὁποίας ἐκεῖνοι μὲν ὠνόμαζον Φαένναν καὶ Κλητήν· οὗτοι δὲ, Ἡγεμόνην καὶ Αὐξῶ (*). Ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει ὡς αὐτῶς δύο, τὴν μὲν, Χάριν καλουμένην, γυναῖκα τοῦ Ἡρακλείτου (**), τὴν δὲ Πασιθέαν, ἐρωμένην τοῦ Ὑπνου, εἰς ᾧ ὑπόσχεται ἡ Ἥρα νὰ δώσῃ αὐτὴν εἰς γυναῖκα (**).

Εἶναι δὲ αἱ Χάριτες θεαὶ τῆς κοινωνικῆς ἡδονῆς, τῆς ἰαρότητος, καὶ

(*) Πausan. Βοιωτ. κρη. λέ. §. 4. « Καὶ οἱ μὲν τρεῖς εἶναι Χάριτας κατεστήσαντο » (Ἐτεοκλῆς), ἴσασιν (Βοιωταί) ὀνόματα δὲ, εἰς ἔθετο αὐταῖς, οὐ μνημονεύουσιν· ἵπαι Λακεδαιμόνιοι γὰρ εἶναι Χάριτας δύο, καὶ Λακεδαιμόνα ἰδρύσασθαι τὸν Ταυγέτην φασιν » αὐτάς, καὶ ὀνόματα θέσθαι Κλητῶν καὶ Φαεννῶν· ἰσικότα μὲν δὲ Χάρισιν ὀνόματα » καὶ ταῦτα, ἰσικότα δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίους· τιμῶσι γὰρ ἐκ παλαιῶ καὶ Ἀθηναῖοι Χάριτας, Αὐξῶ καὶ Ἡγεμόνην. — Παρδλ. Λακων. κρη. γῆ. §. 4. « Ἐς Ἀμύκλας δὲ κατιούσιν ἐκ Σπάρτης ποταμὸς ἐστὶ Τίασα· θυγατέρα δὲ νομίζουσιν εἶναι τοῦ Εὐρώτα τὴν Τίασαν· καὶ πρὸς αὐτῇ Χαρίτων ἐστὶν ἱερὸν, Φαέννας καὶ Κλητῆς, καθὼς δὲ καὶ Ἀλκμάν » ἐποίησαν ἰδρύσασθαι δὲ Λακεδαιμόνα Χάρισιν ἐν ταῦθα ἱερὸν, καὶ θέσθαι τὰ ὀνόματα » ἤγηται. »

(**) Ἰλιάδ. ε. 382—83.

« Τὴν δ' ἔδε προμολοῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμος,

« Καλῇ, τὴν ὅπως περιχλυτὸς Ἀμφιγυήεις. »

(***) Ἰλιάδ. ε. 267—69.

« Ἀλλ' ἴθι, ἐγὼ δὲ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὀπλοτερῶν

« Δώσω ὀπιέμεναι, καὶ σὴν κεκληθεῖαι ἄκοιτιν,

« Πασιθέην. »

(παρδλ. 273) ὅπου ἐκ τοῦ πρώτου γίγαι ὑποπτεύομεν, ὅτι ὁ Ὅμηρος ἐγίνωσκε καὶ ἄλλας Χάριτας πρεσβυτέρας (« Ὅτι δύο γενέσεις Χαρίτων ὑποτίθεται, πρεσβυτέρης καὶ νεωτέρας » διὰ συγκριτικῶς λέγει· ὀπλοτερῶν ». Σχολ.) — Παρατηρήθη δὲ προσέτι, ὅτι αἱ Χάριτες ἐν μὲν τῇ Ἰλιάδι πλάττονται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου θεράπειναι τῆς Ἥρας· ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσειᾷ, τῆς Ἀφροδίτης.

παισῶν τῶν ἀρετῶν, ὅσαι καλλωπίζουσι τὸ θῆλυ γένος· προστάτιδες τῆς μουσικῆς, ῥητορικῆς, ποιητικῆς, καὶ ἄλλων ἐλευθέρων τεχνῶν· καὶ τελευταῖον σύμβολα τῆς εὐποίας καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ἡ λατρεία αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι ἔλαβε κατὰ τὸν Ἡρόδοτον τὴν ἀρχὴν ἐκ παλαιῶν ἤδη χρόνων (*), καὶ ἐκ τοῦ Ἀπολλοδώρου γίνεται δῆλον, ὅτι καὶ ἐν Κρήτῃ ἐκπαλαί ἀπέλαυνον θεῶν τιμῶν (**). Πρῶτον δέ, ὅστις ἔκτισε ναὸν, ἀναφέρει ὁ Στράβων Ὁρχομένιον τινα βασιλέα, Ἑτεοκλέα τὸ ὄνομα, ἐπειδὴ εὐηργετήθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ δι' αὐτῶν ἔκαμνε καὶ πρὸς ἄλλους πολλὰς χάριτας (***) .

Ἐξωγράφοντο δὲ αἱ Χάριτες ὑπὸ μὲν τῶν παλαιῶν ἐνδεδυμέναι τοιαῦτα ἦσαν τὰ χρυσᾶ αὐτῶν ἀγάλματα, τὰ ὅποια ἐφιλοτέχνησεν ὁ Βούβαλος ἐν Σμύρνῃ, τὰ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένα πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν εἰσόδου (†), καὶ τὰ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἥλιδος καθιδρυμένα ὄντα, ὅπου ἡ μὲν ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ ῥόδον· ἡ δὲ μέση, ἀστράγαλον· καὶ ἡ τρίτη, μικρὸν κλάδον μυρσίνης· τὸ μὲν ῥόδον καὶ τὴν μυρσίνην, ὡς σύμβολα τοῦ κάλλους· τὸν δὲ ἀστράγαλον, ὡς περιστῶντα τὸ εὐθυμον τῶν μειρακίων καὶ τῶν παρθένων (††). Μετὰ δὲ ταῦτα, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πausανίου, ἐξωγράφουν αὐτὰς καὶ γυμνάς.

Εἶχον δ' ἐν Ἑλλάδι πολλοὺς ναοὺς, τοὺς μὲν ἰδίους, τοὺς δὲ μετ' ἄλλων θεῶν κοινούς, κατ' ἐξοχὴν μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, τῶν Μουσῶν, τοῦ Ἑρωτος, τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἐώρταζον εἰς τιμὴν αὐτῶν καὶ ἐορτὴν ὀνομαζομένην Χαρίσια, καὶ τελουμένην δι' ὅλης τῆς νυκτός, ὅτε εἰς τοὺς ἀγρουπνήσαντας διενέμεντο πλακούντιά τινα, λεγόμενα καὶ ταῦτα χαρίσια.

Ὀμνυον δὲ καὶ εἰς τὸ ὄνομα τῶν Χαρίτων οἱ Ἕλληνες, καὶ συμποτιάζοντες, ἀφιέρουν εἰς αὐτὰς τὸ πρῶτον ποτήριον.

Ὁ μῦθος, ὅτι τις τῶν Χαρίτων εἶναι γυνὴ τοῦ Ἡφαίστου, σημαίνει, ὅτι ὁ τεχνίτης οὗτος κατεσκεύαζε τὰ ἔργα αὐτοῦ χαριέντως καὶ κομφῶς.

(*) Ἡρόδ. β.βλ. β'. κεφ. 50. «Σχεδὸν δὲ καὶ πάντα τὰ εὐνόματα τῶν θεῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐλήλυθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· διότι μὲν γὰρ ἐκ τῶν βρεθάρων ἦκει, πυνθανόμενος οὕτω εὐρίσκω εἶναι δοκέω δ' ὦν μάλιστα ἀπ' Αἰγύπτου ἀπῆλθαι· ὅτι γὰρ δὴ μὴ Ποσειδάωνος καὶ Διοσκουρίων, ὡς καὶ πρότερόν μοι τοῦτο εἰρήται, καὶ Ἥρας, καὶ Ἰστίης, καὶ Θέμιος, καὶ Χαρίτων, καὶ Νηρηίδων, τῶν ἄλλων θεῶν Αἰγυπτίοισι, αἱρεῖται τὰ εὐνόματα ἐστὶ ἐν τῇ χώρᾳ· λέγω δὴ τὰ λέγουσιν αὐτοὶ Αἰγύπτιοι· τῶν δὲ οὐ φασὶ θεῶν γινώσκειν τὰ εὐνόματα, οὗτοι δὲ μοι δοκέουσι ὑπὸ Πηλασγῶν ὀνομασθῆναι πλὴν Ποσειδάωνος.»

(**) Ἀπολλοδ. β.βλ. γ'. κεφ. 13. § 7. «Μίνως δὲ, ἐπελθόντος αὐτοῦ θανάτου, θύων ἐν Πάρῳ ταῖς Χάρισι, τὸν μὲν στέφανον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἔβριψε, καὶ τὸν αὐλὸν κατέσχε, καὶ τὴν θυσίαν οὐδὲν ἤτερον ἐπετέλεσεν· ὅθεν ἐτι καὶ δεῦρο χωρὶς αὐλῶν καὶ στεφάνων ἐν Πάρῳ θύουσι ταῖς Χάρισι.»

(***) Στράβ. β.βλ. β'. κεφ. 2. «Ἑτεοκλῆς δὲ, τῶν βασιλευσάντων ἐν Ὀρχομένῳ τις, Χαρίτων ἱερὸν ἱδρυσάμενος πρῶτος, ἀμφοτέρω ἐμψαίνει· καὶ πλοῦτον, καὶ δύναμιν· ὅς ἐστι ἐν τῷ λαμβάνειν χάριτας, εἴτ' ἐν τῷ διδοῖναι κατορθῶν, εἴτε καὶ ἀμφοτέρω, τὰς θεὰς ἐτίμησε ταύτας.»

(†) Πaus. Βοιωτ. κεφ. λβ'. §. 2.—Ἄττικ. κεφ. κδ'. §. 5.

(††) Πaus. Ὑλιακ. Β, κεφ. κδ'. §. 3.

Ὁ Πίνδαρος ἐν τῇ ιδ' τῶν Ὀλυμπίων ᾠδῇ προσφωνεῖ τὰς Χάριτας μετὰ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ.

ΩΡΑΙ.

Τὰς Ὠρας δοξάζει μὲν ὁ Ὅμηρος θεὰς τοῦ ἀέρος καὶ τῶν ἀνέμων, καὶ θυρωροὺς τοῦ οὐρανοῦ· οὐδαμῶς ὁμῶς μνημονεύει, οὔτε πῶς ὀνομάζονται, οὔτε πόσαι ἦσαν τὸν ἀριθμὸν. Εἶναι δὲ γνωστὸν, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἐλάτρευον κατ' ἀρχὰς δύο μόνον Ὠρας, Θαλλῶ καὶ Καρπῶ καλουμένας (*). τὴν μὲν Θαλλῶ, ἀλληγορουμένην εἰς τὸ ἀνθοῦν ἔαρ, τὴν δὲ Καρπῶ, εἰς τὸ καρποφόρον φθινόπωρον. Δὲν ἦσαν δὲ αὗται μόνον θυρωροὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ', ὡς ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν φαίνεται, θεαὶ τῶν καιρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἡ μετὰ ταῦτα μυθολογία ἐπλασε τρεῖς τοιαύτας θεὰς τῶν τοῦ χρόνου καιρῶν, Εὐνομίαν, Δίκην, καὶ Εἰρήνην, θυγατέρας τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, ἐπειδὴ τότε διηρεῖτο εἰςέτι ὁ ἐνιαυτός εἰς τρία μέρη, εἰς ἔαρ, θέρος καὶ χειμῶνα, Ἀλλ' ἡ γενεαλογία καὶ τὰ ὀνόματα τῶν τελευταίων τούτων τριῶν θεῶν μαρτυροῦσιν, ὅτι ἐνομίζοντο μᾶλλον θεαὶ τῆς φυσικῆς διατάξεως καὶ δικαιοσύνης, ἢ ἀπλῶς θεαὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος διηρέθη εἰς τέσσαρα μέρη, ἐπλάσθησαν καὶ αἱ Ὠραὶ τέσσαρες.

Ζωγραφεῦνται δὲ παρθένοι εὐειδεῖς, ἔχουσιν κυματίζουσαν κόμην, καὶ διαπύρους παρειάς, φοροῦσαι ποικίλα, καὶ χροεῖνται· ἐνίοτε φέρουσι καὶ τὰ ἀρμόδια σύμβολα· διότι ἡ μὲν βαστάζει σπῶρας· ἡ δὲ, ἄνθη· ἡ δὲ τρίτη ἔχει πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς ἐπὶ λίθου πῦρ.

Τετράκις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐωρτάζετο εἰς τιμὴν αὐτῶν καὶ ἐορτὴ ὀνομαζομένη Ὠραῖα, καθ' ἣν προσεφέροντο εἰς θυσίαν αἱ ἀπαρχαὶ τῶν καρπῶν.

Ἔργον δὲ εἶχον αἱ συνήθεις τρεῖς Ὠραὶ νὰ ὑπηρετῶσι τὸν Δία καὶ τὴν Ἥραν, ν' ἀνοίγωσι καὶ νὰ κλείωσι τὰς πύλας τοῦ Ὀλύμπου, νὰ φυλάττωσι τὰ ἀνάκτορα τοῦ Διὸς, νὰ ἐπιστατῶσιν εἰς τοῦ ἡλίου τὴν ἄμαξαν, εἰς ἣν ἔπρεπε νὰ ζευγνύωσι τὸ πρῶτ' αὐτῶν τέσσαρας ἵππους· νὰ σκοτίζωσιν ἡ, τὰνάπαλιν, νὰ καθαρίζωσι τὸν κάτω ἀέρα ἀπὸ τῶν νεφῶν, καὶ τελευταίον ν' ἀνατρέψωσι τῶν ἀνωτέρων θεῶν τὰ τέκνα.

ΓΑΝΥΜΗΔΗΣ.

Ὁ Γανυμήδης κατατάσσεται εἰς τοὺς θεοὺς μόνον διὰ τὸ ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπάγγελμα αὐτοῦ· κατὰ δὲ τὸ γένος συναριθμεῖται μετὰ τῶν ἡρώων· διότι ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Τρωὸς, βασιλέως τῆς Τροίας, καὶ τῆς Καλλιρρόης, θυγατρὸς τοῦ Σκαμάνδρου.

Μυθεῖται δὲ, ὅτι εἶχε τοιοῦτον ἀπερίγραπτον κάλλος, ὥστε ἰδὼν ποτε αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἰδης, ἔστειλεν εὐρύς αἰτὸν, ἡ, ὡς ἕτεροι διηγοῦνται, μετεμορφώθη αὐτὸς εἰς αἰτὸν, καὶ ἀνεβίβασε τὸν νεανίαν εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅπου, ἀποβλήθεισας ἡδὴ τῆς Ἥδης, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ ἀξίωμα

(*) Πaus. Boiot. κεφ. λβ. §. 1. « Τὸ γὰρ τῆς Καρπῶς ἐστὶν οὗ Χάριτος, ἀλλὰ » Ὠρας ὀνομα· τῇ δὲ ἐτέρᾳ τῶν Ὠρῶν νέμουσιν ὀνομα τῇ Πανδρόσῃ τιμὰς οἱ Ἀθηναῖοι, » Θαλλῶ τὴν θεὸν ὀνομάζοντες. »

νὰ οἶνοχοῇ εἰς τοὺς θεοὺς τὸ νέκταρ. Κατὰ δὲ ἄλλους πάλιν λέγεται, ὅτι ὁ Ζεὺς μεταμορφώσας αὐτὸν εἰς ἀστέρα, ἐθίκεν εἰς τὸ ζώδιον τοῦ ὕδροχόου.

Ὁ Εὐστάθιος ἀλληγορεῖ τὴν ἀρπαγὴν τοῦ Γανυμήδους εἰς ἄωρον τοῦ παιδὸς θάνατον (*).

Ζωγραφεῖται δὲ παῖς εὐειδέστατος. φορῶν στέφανον ἐκ ῥόδων, ἔχων ἐν τῇ χειρὶ κρατῆρα, καὶ παρὰ τοὺς πόδας παρακείμενον ἄετόν.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ.

Ὁ Νάρκισσος ἦτον υἱὸς τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Νύμφης Λειριόεσσης, ἥ κατ' ἄλλους Λειριόπης. Ἐλαβὲ δὲ παρὰ τῶν θεῶν δῶρον τοιοῦτον ἀμύχανον κάλλος, ὥστε ἡ Νύμφη Ἥχῳ, θυγάτηρ τοῦ Ἀέρος καὶ τῆς Γῆς, ἐδεσμεύθη εἰς τὰ θείλγητρα αὐτοῦ. Ἀλλὰ, καίτοι ἐπειράθη κατὰ παντοίους τρόπους ν' ἀπαλύνῃ τὴν πρὸς τὸν ἐμπαθεῖ αὐτῆς ἔρωτα σκληρὰν καρδίαν τοῦ νεανίσκου, οὐδέποτε ὁμῶς ἐδυνήθη νὰ κινήσῃ αὐτὸν εἰς συμπάθειαν. Ἡ ταλαίπωρος κόρη, φθειρομένη καθ' ἐκάστην ὑπὸ τῆς λύπης, οὕτως ἐτάκη καὶ ἐμαράνθη, ὥστε δὲν ἔμεινεν ἐξ αὐτῆς, εἰ μὴ μόνον ἡ φωνή. Ταχέως ὁμῶς καὶ ὁ Νάρκισσος ἔλαβεν τῆς σκληρότητος αὐτοῦ τὰ ἐπιχειρεῖ διότι κεκοπιакῶς ὦν ποτε ἀπὸ τοῦ κυνηγίου, ἦλθε ν' ἀναπαυθῇ εἰς τινὰ πηγὴν ἐνταῦθα κατοπιριζόμενος, βλέπει κατὰ πρῶτον τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ εἰκόνα, καὶ ὥς ὑπὸ κερανοῦ βληθεὶς, ἀμυχανήσας ν' ἀνισταθῇ εἰς τὸ πάθος τοῦτο, γίνεται ἑαυτοῦ ἐραστής, καὶ οὕτω καταδασανιζόμενος πάντοτε ὑπὸ τῆς θλίψεως, ὅτι δὲν ἐδύνατο ν' ἀπολαύσῃ τοῦ ἐρωμένου, ἀπέθανε τελευταῖον καὶ ἐκεῖ, μεταμορφωθείς εἰς τὸ ὁμώνυμον ἄνθος (**).

Ὁ Πausanias διηγεῖται τὸν μῦθον καὶ ἄλλως λέγει, ὅτι ὁ Νάρκισσος εἶχε διδυμον ἀδελφὴν, ὁμοίαν αὐτοῦ καὶ τὸ εἶδος, καὶ τὴν κόμην, καὶ τὰ νόματα τῆς ὁποίας ἐραστὴς, ἀφ' οὗ ἐκείνη ἀπέθανεν, ἤρχετο εἰς τὴν πηγὴν, καὶ κατοπιριζόμενος ἐν αὐτῇ, εὗρισκεν οὕτω κουφισμὸν τινὰ τοῦ ἐρωτός. Λέγει δὲ προσέτι, ὅτι τὸ ἄνθος, τὸ ὀνομαζόμενον νάρκισσος, ἐφύετο καὶ πρότερον, καὶ ὅτι διὰ τούτου ἐξηπάτησεν ὁ Πλούτων τὴν Περσεφόνην (**).

Ὁ Σοφοκλῆς ὀνομάζει τὸν Νάρκισσον

« Μεγάλαιν θεᾶν

» Ἀρχαῖον στεφάνωμα (+) ».

καὶ αὐταὶ εἶναι ἡ ἡ Δήμητρα καὶ ἡ Περσεφόνη, ἡ αἰ Ἑρινύες.

Πάντως ὁμῶς τὸ ἄνθος τοῦτο εἶχε συνέμφασιν τινὰ πρὸς τὸν ἄδην, ὥς μᾶς πληροφορεῖ καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ, ἐτυμολογούμενον, ὥς λέγεται, ἐκ τῆς

(*) Εὐστάθ. εἰς Ὁμ. [Ιλ. Γ. 234. « Ἡ δὲ τοῦ Γανυμήδους ἀρπαγὴ ἄωρον αἰνίσσεται τοῦ παιδὸς θάνατον, ὅποια πολλὰ οἱ μῦθοι πλάττουσι· τινὲς δὲ φασιν ἀπὸ τοῦ Ταντάλευ αὐτὸν ἀρπαγῆναι, καὶ ἐν κυνηγεσίῳ πεσεῖν, καὶ ταρῆναι ἐν τῇ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ· οἱ δὲ ἱστοροῦσιν ὑπὸ τοῦ Μίνως ἀρπαγῆναι, καὶ τὸν τῆς ἀρπαγῆς τόπον Ἀρπύγην καλεῖσθαι· φασὶ δὲ, καὶ ὅτι βαλόμενος κατεκρήμνισεν ἑαυτὸν· τῷ δὲ πατρὶ ἐπέμψθη πλάσμα, ὅτι θύελλα καὶ νέφος ὑφάρπασεν αὐτὸν οἶνοχόου τῷ Διὶ. »

(**) Ovid. Metamorph. III. 339—340.

(***) Paus. Boeot. κερ. λβ. §. 6.

(+) Oisip. ἐπὶ Κολ. 683. 684.

ναρκωτικῆς αὐτοῦ καὶ εἰς ἀναίσθησιν φερούσης δυνάμεως, ἐκ τοῦ ῥήματος ναρκᾶν· ὅθεν καὶ ἦτο φυτὸν, ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἄδην (*).

Παρατηροῦντες ἀκριβέστερον τὴν γενεαλογίαν τοῦ Ναρκίσσου, εὐρίσκομεν, ὅτι τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Λειριόεσσης, ἢ Λειριόπης, ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν σημασίαν τοῦ ἡδέος (**). ὅθεν εἰς τὸν υἱὸν τοῦτον τοῦ ποταμοῦ πρέπει νὰ φαντασθῶμεν τὰς ἡδονὰς ἐκείνας, εἰς τὰς ὁποίας ῥέει τρόπον τινὰ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Τινὲς τῶν παλαιῶν ἡρμήνευον τὸν εἰς τὸν Νάρκισσον οὕτω φθοροποιὸν ποταμὸν ὡς τὸ ρεῦμα τῆς ὑλικῆς ζωῆς, ἥτις γεννᾶται ἐν τῷ ὑγρῷ (δηλονότι τῆς ὑλικῆς μητρός), καὶ ἔπειτα σήπεται καὶ φθείρεται.

Ἡ πηγὴ, εἰς ἣν ὁ Νάρκισσος μετεμορφώθη, ἐδεικνύετο ἐπὶ Παυσανίου παρὰ τὰς Θεσπίας τῆς Βοιωτίας (***), ὅπου ἔτι καὶ νῦν, κατὰ τὰς ἀγγελίας τῶν περιηγουμένων τοὺς τόπους ἐκείνους, αὐξάνουσι πολλοὶ νάρκισσοι.

ΕΡΩΣ καὶ ΨΥΧΗ.

Βασιλεὺς τις εἶχε τρεῖς θυγατέρας· ταύτων αἱ μὲν δύο ἐνυμφεύθησαν ἐν καιρῷ· τὴν δὲ τρίτην, ὀνομαζομένην Ψυχὴν, εὐειδεστάτην οὖσαν, οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ νυμφεῖθῃ, ἀλλὰ μάλιστα πάντες ἐσέβοντο, προσφέροντες εἰς αὐτὴν καὶ θυσίας. Ἡ Ἀφροδίτη, ζηλοτυπούσα, διέταξε τὸν Ἑρώτα νὰ τιμωρῇ τὴν Ψυχὴν· ἀλλ' αὐτὸς οὕτος ὁ Ἑρως, ἄμα ἰδὼν αὐτήν, ἐγένεεν ἐρωτόληπτος. Οἱ γονεῖς τῆς Ψυχῆς λαμβάνουσι χρῆσμον παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος νὰ ἐνδύσῃ τὴν θυγατέρα αὐτῶν λαμπρὰ φορέματα, καὶ ν' ἀφῇσιν αὐτὴν ἐπὶ τινος βράχου, ἵνα παραδοθῇ νύμφῃ εἰς τρομερὸν τέρας. Ἡ προσταγὴ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκτελεῖται· οἱ γονεῖς ἐγκαταλείπουσι τὴν κόρην ἐπὶ τοῦ βράχου, ἀλλ' αὐτὴ φέρεται ἐναέριος ὑπὸ τοῦ Ζεφύρου εἰς χρυσοῦν πῖνα οἶκον, ὅπου ὑπηρετεῖτο ὑπὸ Νυμφῶν, καὶ ἀνὴρ τις ἐπλησίαζε πρὸς αὐτὴν νυκτός, καὶ πάλιν πρὸς τὴν πρωΐαν ἀνεγύρει ἀφανὴς καὶ ἄγνωστος. Αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς θορυβοῦσιν ἐπὶ τοῦ βράχου· ἡ Ψυχὴ, παρὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἀνδρός, φέρει αὐτὰς διὰ τοῦ Ζεφύρου εἰς τὸν βασιλικὸν ἐκείνου οἶκον, ὅπου ἐλθούσαι, καὶ φθονήσασαι τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν τὴν εὐτυχίαν, συμβουλεύουσιν αὐτὴν νὰ φονεύσῃ τὸ τέρας κοιμώμενον. Ἡ Ψυχὴ ἀκολουθεῖ τὴν συμβουλὴν ταύτην· λαμβάνει μάχαιραν καὶ λύχνον, καὶ πλησιάζει νυκτός πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο· ἀλλὰ καταπλαγεῖσα διὰ τὸ οὐράνιον αὐτοῦ κάλλος (διότι ἦτον ὁ Ἑρως), ῥίπτει κατὰ γῆς τὴν μάχαιραν, καὶ

(*) Πλουτάρχ. Συμποσιακ. προβλήμ. κεφ. γ'. §. 3. « Διηλοῖ δὲ καὶ τῶν ὀνομάτων εἶναι » τὴν περὶ ταῦτα πολυπραγμοσύνην τῶν παλαιῶν. « οὕτως ὠνόμασαν... καὶ τὸν νάρκισσον, ὡς ἀμυλόνοντα τὰ νεῦρα, καὶ βερότητας ἐμπροσθέντα ναρκώδεις ». — Plin. hist. natur. XXI. 75. « A narce narcissum dictum, non a fabuloso puero. »

(**) Ἑσυχ. Μήγ. ἐν λέξ. Λειριόεις· καὶ Σουῖδ. ἐν λέξ. Λειριόεντα· « Λειριόεντα, ἀπλὴ τὴν λειότητά· λείριον γάρ τὸ ἄθος· προσκηνή, τερπνὴ, ἡδέα. »

(***) Πaus. Βοιωτ. κεφ. λβ'. §. 6. « Ἐπὶ δὲ ἄκρῃ τῇ κορυφῇ τοῦ Ἑλικῶνος ποταμὸς » οὐ μέγας ἐστὶν ὁ ὅμιλος· Θεσπίων δὲ ἐν τῇ γῇ ἡ δυνάμεις ἐστὶν ὀνομαζομένη· ἐνταῦθά » ἐστι Νάρκισσου πηγὴ, καὶ τὸν Νάρκισσον ἰδεῖν ἐς τοῦτο τὸ ὄρος φασίν, οὐ συνέντα » δὲ, ὅτι ἑώρα σκιάν τὴν ἑαυτοῦ, λαθεῖν τε αὐτὸν ἐρασθέντα αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος » ἐπὶ τῇ γῇ αἱ συμβῆναι τὴν τελευτήν. »

ὅπως ἔντρομος, χύνει ἐξ ἀπροσεξίας σταγόνα ἐλαίου ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτοῦ, ὅστις καὶ εὐθὺς ἐξύπνησε. Πλήρης ἀγανακτικῆς οὗτος Ἔρως, ἐπιπλήττει πικρότατα τὴν Ψυχὴν, καὶ ἀναχωρεῖ παραχρῆμα ἀπ' αὐτῆς διὰ τοῦ ἀέρος. Ἡ Ψυχὴ ἀπαρηγόρητος, θέλει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ἄνδρα· ἐπιλαμβάνεται τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ αἵρεται καὶ αὐτὴ ἐναέριος· ἀλλὰ πιπτει τελευταῖον εἰς τὸ πεδῖον· ἀνίσταται, θέλει νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν ποταμόν· ἀλλὰ τὰ κύματα διὰ προσταγῆς τοῦ ἐν αὐτῷ θεοῦ φέρουσιν αὐτὴν ἀβλαβῇ εἰς τὴν ἀντιπέραν ὄχθην. Ἐνταῦθα εὐρίσκει τὸν Πᾶνα, ὅστις συμβουλεύει αὐτὴν νὰ ἐξιλεώσῃ τὸν παρωργισμένον νέον θεόν· ἡ Ψυχὴ ἀποφασίζει νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν συμβουλὴν τοῦ Πανός, καὶ ζητοῦσα τὸν ἄνδρα αὐτῆς εἰς πάντας τοὺς ναοὺς, φθάνει τελευταῖον καὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς Ἀφροδίτης. Ἡ ὑπὸ ζήλοτυπίας καὶ ἀγανακτικῆς μαινομένη θεὰ, πνέουσα κατὰ τῆς Ψυχῆς ἐκδίκησιν, παραλαμβάνει αὐτὴν ὡς δούλην, καὶ ἐπιβάλλει εἰς αὐτὴν τὰς βαρυτάτας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας ἐξετέλει δι' ἀοράτου βοηθείας τοῦ Ἑρωτος. Σὺν τοῖς ἄλλοις διέταξέ ποτε αὐτὴν ἡ Ἀφροδίτῃ νὰ λάβῃ παρὰ τῆς Περσεφόνης πυξίδα, περιέχουσαν διάφορα τοῦ κάλλους μῦρα. Ἀφ' οὗ ὑπέμεινε μεγίστους κινδύνους, ἕως οὗ καταβῇ εἰς τὸν ᾠδὸν, καὶ ἀνέλθῃ πάλιν εἰς τὸν κόσμον, δὲν ἐδυνήθη καθ' ὁδὸν νὰ νικήσῃ τὴν περιέργειαν, ὥστε νὰ μὴ ἀνοίξῃ τὴν πυξίδα· ἤνοιξε λοιπὸν αὐτὴν, καὶ εὐθὺς ἐξεληθὼν θανάσιμος ἀτμός, ἐρύκη τὴν Ψυχὴν κατὰ γῆς. Ἀλλὰ καὶ τότε ὁ Ἑρως ἔσωσεν αὐτῆς τὴν ζωὴν· ἡ Ἀφροδίτῃ ἐξιλεῖται τελευταῖον, καὶ διαλλάττεται· ἡ Ψυχὴ γίνεταί διὰ προσταγῆς τοῦ Διὸς ἀθάνατος, καὶ συζευγνύεται διὰ παντός μετὰ τοῦ ἄνδρός αὐτῆς, τοῦ Ἑρωτος· ἱερὸς γάμος εἶναι τὸ τέλος πάντων τῶν παθημάτων, καὶ κατ' ἐκείνην τὴν πανηγυρικὴν ἡμέραν ἀπέθανον καὶ αἱ φθονεραὶ αὐτῆς ἀδελφαί, κρημνισθεῖσαι κατὰ τινος βράχου (*).

Ἡ ἀλληγορία τοῦ μύθου τούτου ἡρμηνεύθη ὑπὸ πῶν παλαιῶν διαφόρως· οἱ πλείστοι δὲ ὁμογενῶς συμφωνοῦσιν, ὅτι ὑπεμφαίνει τὴν τύχην τῆς ἡνθρωπίνης ψυχῆς· αὐτὴ, ἔχουσα θεῖαν καταγωγὴν, ὑπόκειται ἐν τῷ ὁσμωτηρίῳ τούτῳ (τῷ σώματι) εἰς πολλὰς περιπλανήσεις· δύο ἔρωτες ἐρίζουσι περὶ αὐτῆς· ὁ γήϊνος, ὁ διαφθορεὺς, ὁ καταβιβάζων αὐτὴν εἰς τὰ γήϊνα· καὶ ὁ οὐράνιος, ὁ ἀνυψὼν αὐτὴν εἰς τὸ θεῖον, ὅστις καὶ τελευταῖον ἀπολαύει αὐτῆς, καταπαλαίσας τὸν ἀντεραστήν.

Ἡ Ψυχὴ, καθὼ μὲν σύμβολον τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ζωγραφεῖται ὡς χρυσαλλίς (ψύχη)· καθὼ δὲ νόμφη τοῦ Ἑρωτος, ὡς τρυφερωτάτῃ κόρῃ, ἔχουσα ἐν τῇ χειρὶ λύχρον.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι δύο Ἑρωτας γινώσκει ἡ μυθολογία· τὸν μὲν, πρεσβύτερον· τὸν δὲ, ἄλλον νεώτερον. Καὶ ὁ μὲν πρεσβύτερος νομίζεται ὑπὸ τοῦ Ησίοδου καὶ Ὀρφείως ὁ ἀρχαιότατος πάντων τῶν θεῶν καὶ πλασμάτων· ὑπὸ τῆς ἐφετικῆς δυνάμεως αὐτοῦ συνηρμόσθησαν πάντα τὰ ὄντα, καὶ ὁ κόσμος ἐν τῇ ἀρμονικῇ ταύτῃ διατάξει συντηρεῖται· ὁ δὲ νεώτερος πλάτ-

(*) Ἡ λεπτομερὴς διήγησις τοῦ μύθου παρ' Ἀπολλοφ. (Μεταφρ. 4. κεφ. 83), καὶ συνοπτικῶς παρὰ Φουλγέنتιου, Μυθολ. 3.

τεται ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ποιητῶν υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεως, καὶ παρίσταται ὡς παιδίον πτερωτόν, φέρον βίβη καὶ τόξα, καὶ φαίνεται ἐπὶ τῶν ὤμων.

ΣΕΙΡΗΝΕΣ.

Αἱ Σειρήνες εἶναι θυγατέρες τοῦ Ἀχελώου καὶ τῆς Στερόπης, ἥ, κατ' ἄλλους, τῆς Μούσης Τερψιχόρης, ἥ, κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον, τῆς Μελπομένης. Ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει μόνον δύο, εἰς τὰς ὁποίας δίδονται καὶ ὀνόματα, Ἀγλαοφῆμη, καὶ Θελξιπέεια· οἱ δὲ νεώτεροι ἀριθμοῦσι τρεῖς, Παρθενόπην, Αἰγείαν καὶ Λευκωσίαν (*).

Μυθολογοῦνται δὲ αἱ Σειρήνες, ὅτι κατόικουν σκοπελώδεις τινὰς νήστους μεταξὺ Σικελίας καὶ Ἰταλίας, καὶ ᾄδουσαι μελωδικώτατα, ἐκώλυον τοὺς παραπλέοντας ν' ἀκολουθῶσι τὸν πλοῦν, γινόμενοι ἐπιλήτμονες καὶ αὐτῆς τῆς τροφῆς, καὶ οὕτως ἀπονήτκοντες. Κατὰ γνώμην δὲ πάλιν ἄλλων, ἀπεκοίμιζον αὐτοὺς διὰ τῆς μελωδίας, καὶ ἐκρήμνιζον ἔπειτα κατὰ τῶν σκοπέλων.

Ἦτο δὲ εἰς τὰς Σειρήνας δεδομένον νὰ ζῶσιν, ἕως ἂν διαπλεύσῃ τις ἐκεῖθεν, ὑπὸ τῆς μελωδίας αὐτῶν ἀδάμαστος. Τοῦτο συνέβη πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅτε ὁ Ὀρφεὺς, κρούων τὴν λύραν καὶ ψάλλων τοὺς ὕμνους, ἀπέτρεψε τοὺς συμπλέοντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ν' ἀκούσῃσι τὰς φωνὰς τῶν Σειρήνων· ἔπειτα δὲ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς παρέπλευσεν ἐκεῖθεν σῆρος, ἐμψράξας τὰ ὦτα αὐτοῦ τε καὶ τῶν λοιπῶν συντρόφων μετὰ κηροῦ· τότε αἱ Σειρήνες, ἀπελπισθεῖσαι, ὅτι ἡ δύναμις αὐτῶν ἔλαβε τέλος, ἔρριψαν ἑαυτὰς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μετεμορφώθησαν εἰς σκοπέλους.

Ὁ πλοῦς εἰς τὸν Σικελικὸν πορθμὸν τῆς Ἰταλίας ἦτο πάντοτε ἐπικίνδυνος διὰ τοὺς πολλοὺς κεκρυμμένους σκοπέλους· ὅθεν εἶναι ἐπόμενον, ὅτι πολλοὶ τῶν παλαιῶν, ἄπειροι ἔτι ὄντες τῆς ναυτιλίας, παραπλέοντες τὸν πορθμὸν τοῦτον, ἐναυάγουν ἐν αὐτῷ, καὶ ἀπένησκον. Ἡ δὲ φαντασία ἔπλασε διατρίβοντα ἐκεῖ βλαβερά ὄντα, καὶ ἐντεῦθεν προέκυψεν ἰσως ὁ περὶ Σειρήνων μῦθος.

Ζωγραφοῦνται δὲ τὰ μὲν ἄνω παρθένοι εὐειδεῖς, κρατοῦσαι αὐλοῦς· τὰ δὲ κάτω, ἥ ἰχθύς ἢ πτηνὰ. Ἄλλοι δὲ ζωγραφοῦσιν αὐτὰς ὡς γυναῖκας, ἔχουσας πτερὰ μὲν περὶ τὰ πλευρὰ, πόδας δὲ, πτηνῶν.

Ὁ Εὐστάθιος λέγει, ὅτι οἱ Νεαπολίται ἐδείκνυνον ἔτι τὸ μνημα τῆς Παρθενόπης (**).

(*) Ὁδυσ. Μ. 32. « Ὅρα κε τερπόμενος, ὅπ' ἀκούης Σειρήνοιν. »

Περὶ δὲ Εὐστάθ. εἰς Ὁδυσ. Μ. 39. « Δύο δὲ αὐτὰς ἐμφαίνει ὁ ποιητὴς ἐν οἷς λέγει· ὅρα ἀκούης Σειρήνοιν· δοῖκόν γάρ τὸ Σειρήνοιν, ὡς τὸ ποδοῖν, καὶ ὁμοῖον καὶ συνέδρα· μόν τινες τῷ Ὁμήρῳ, οἳ καὶ ὀνόματά φασιν εἶναι αὐταῖς Ἀγλαοφῆμην καὶ Θελξιπέειαν· οἱ δὲ νεώτεροι, ἐν οἷς καὶ Λευκωσίαν, τρεῖς αὐτὰς ἀριθμοῦσι, Παρθενόπην, Αἰγείαν καὶ Λευκωσίαν. »

(**) Εὐστάθ. εἰς Ὁδ. Μ. 39. « Ἐν (Σειρήνων) μιᾷ τῆς Παρθενόπης καὶ μνημα παρὰ Νεαπολίτιν. »

ΘΕΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟΙ.

ΩΚΕΑΝΟΣ.

Ὁ Ὀκεανὸς μυθεύεται ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ὁ δικαιότερος πάντων τῶν Τιτάνων, καὶ οὐδόλως τῆς κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν συνωμοσίας μετασχών. Δοξάζεται δὲ ὡς θεὸς τοῦ πόντου, καὶ ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου πατὴρ τῶν θεῶν καὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων (*), ἐπειδὴ ἐξ αὐτοῦ ἐγεννήθησαν οἱ πλεῖστοι τῶν ποταμίων θεῶν, καὶ πολλὰ χιλιάδες Νυμφῶν ἦ, κάλλιον, ὡς ἐρμηνεύουσιν οἱ φυσικοὶ, ἐπειδὴ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἐπήγασαν ἐκ τοῦ ὕδατος.

Ζωγραφοῦσι δὲ αὐτὸν ἄνδρα γέροντα, ἔχοντα μικρὰ κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, κρατοῦντα ἐν τῇ χειρὶ ῥάβδον, ἥτις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπέιχε πολλάκις τόπον σκήπτρου, καὶ καθήμενον ἐφ' ἀμάξης, ὑπὸ θαλασσίων ζώων συρομένης.

Οἱ παλαιοὶ ἀπέδιδον εἰς αὐτὸν κεφαλὴν βοῆς, αἰνιττόμενοι οὕτω τὴν βίαν τῆς θαλάσσης.

ΤΗΘΥΣ.

Ἡ Τηθύς εἶναι ἀδελφὴ καὶ γυνὴ τοῦ Ὀκεανοῦ, ἐξ οὗ, ὡς εἵπομεν, ἐγέννησε πολλὰς χιλιάδας θαλασσίων καὶ ποταμίων θεῶν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ συγχέωμεν αὐτὴν μετὰ τῆς νεωτέρας Θέτιδος, τῆς Νηρηίδος, καίτοι ἀμφότεραι ἐκλαμβάνονται ἐνίοτε ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἀπλῶς ἀντὶ τῆς θαλάσσης.

Ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἐμφαίνει τὴν εἰς τὸ ὕδωρ ἀλληγορίαν· διότι τὸ ὕδωρ νομίζεται ὡς τὸ ἀναγκαιότατον εἰς τὴν γένεσιν καὶ τροφὴν πάντων τῶν ὄντων.

Ζωγραφεῖται δὲ πάντοτε συγκαθήμενὴ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐπὶ τῆς θαλασσίας ἀμάξης.

ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ.

Ἡ Ἀμφιτρίτη κατὰ τινὰς μὲν λέγεται θυγάτηρ τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος· κατ' ἄλλους δὲ, τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος. Ἦτο δὲ γυνὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ τὸν Τρίτωνα, καὶ τὴν Ῥόδην, τὴν ὅποιαν ἠγάπησεν ὁ Ἥλιος, καὶ ὠνόμασεν ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς τὴν νῆσον Ῥόδον.

Ζωγραφεῖται δὲ κεκαλυμμένη τὸ πρόσωπον, ἔχουσα ἐν τῇ χειρὶ τὴν τρίαιναν τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ καθήμενὴ ἢ ἐπὶ δελφίνος, ἢ ἐπὶ κόγχης, συρομένης ὑπὸ τῶν Τριτῶνων.

Τὰ ὀνόματα Ἀμφιτρίτη, καὶ Ποσειδῶν, λαμβάνονται ὑπὸ τῶν ποιητῶν πολλάκις ἀντὶ τῆς θαλάσσης αὐτῆς.

(*) Ὀμ. Ἰλιάδ. β. 201. « Ὀκεανόν τε, θεῶν γένεσιν. » — καὶ 246. « Ὀκεανοῦ » ὅς περ γένεσις πάντεσσι τέτυκται. α

ΠΡΩΤΕΥΣ.

Ὁ Πρωτεύς ἦτον υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος. Γεννηθεὶς ἐν Αἰγύπτῳ, ἦλθεν ἔπειτα εἰς Θράκην, καὶ κατώκησεν ἐν Φλέγγῳ τῆς Πελλήνης, λαβὼν εἰς γυναῖκα τὴν Τορώνην, θυγατέρα τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Φοινίκης, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκλήθη ἡ πόλις Τορώνη, καὶ ὁ κόλπος Τορωναικός· ἐγέννησε δὲ ἐξ αὐτῆς δύο υἱούς, τὸν Πόλυγονον καὶ Τηλέγονον. Ἐπειδὴ ὁμοίως οὗτοι ἦσαν τύραννοι καὶ ξενοκτόνοι, μὴ ὑποφέρον, διὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ φιλανθρωπίαν, νὰ βλέπη τὰς κακουργίας αὐτῶν, παρεκάλεσε τὸν Ποσειδῶνα νὰ μετακομίτῃ αὐτὸν πάλιν εἰς Αἴγυπτον· ὁ δὲ Ποσειδῶν διεδίδασκε τὸν Πρωτέα δι' ὑπογείου τινὸς δρόμου εἰς τὴν Φάρον τῆς Ἀλεξανδρείας, ἔνθα κατοικήσας, ἔλαβε δευτέραν γυναῖκα τὴν Ψαμάθην, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὴν Εἰδοθείαν, καὶ ἔζη ἐκεῖ, βόσκων τὰς φώκας τοῦ Ποσειδῶνος.

Ἦτο δὲ ὁ Πρωτεύς καὶ μάντις ἐπίσημος καὶ μέγας, μεταμορφούμενος εἰς πάντα τὰ πράγματα. Ἀλλ', ὅτε ἔμελλε νὰ μαντεύῃ, ἦτον ἀνάγκη νὰ κρατῇται δεδεμένος τὰς χεῖρας, καὶ νὰ μὴ ἀφίνηται ἐλεύθερος, εἰ καὶ μετεμορφούτο εἰς διάφορα ζώα, εἰς ἔντομα, εἰς πῦρ καὶ ὕδωρ, πρὶν ἐπαναλάβῃ πάλιν τὴν προτέραν αὐτοῦ μορφήν.

Ἀποπλέων ὁ Μενέλαος μετὰ τῆς Ἑλένης εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ κωλυόμενος ὑπὸ νηγεμίας ἐν τῇ πρὸ τῆς Αἰγύπτου νήσῳ Φάρῳ, ἠπόρει, τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν θεῶν, τοὺς ὁποίους ἐνόμιζε παρωργισμένους κατ' αὐτοῦ. Ἡ Εἰδοθεά, Νύμφη, καὶ θυγάτηρ τοῦ Πρωτέως, προσελθοῦσα, ἔδειξεν εἰς αὐτὸν τρόπον, πῶς ν' ἀπατήσῃ τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ μαντεῖαν. Ἐσφαξε τέσσαρας φώκας· εἶπε πρὸς τὸν Μενέλαον καὶ τρεῖς ἑταίρους αὐτοῦ νὰ πλαγιάσωσιν εἰς τέσσαρας ἐπίτηδες ἑσκαμμένους λάκκους· ἐκάλυψεν ἔπειτα τοὺς ἀνδρας, ἐπιβάλοῦσα ἐπ' αὐτοὺς δέρματα ἐκ τῶν ζώων ἐκείνων, καὶ, ἵνα μὴ αἰσθάνωνται τὴν ὀλεθρίαν ὀσμὴν τῶν φώκων, ἔθηκεν ὑπὸ τὴν ῥίνα ἐκάστου ἀμβροσίαν. Ἐλθὼν δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Πρωτεύς, καὶ μετρήσας τὸ ποῖμνιον τῶν φώκων, συγκατηρίθμησεν ἐν αὐταῖς καὶ τὰ δέρματα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἦσαν οἱ ἄνθρωποι κεκαλυμμένοι· ἅμα δὲ κατακλιθεὶς νὰ κοιμηθῇ, κατελήρθη ὑπὸ τῶν κεκρυμμένων ἐκείνων, οἵτινες ἐκράτουν αὐτὸν ἰσχυρῶς ἀπὸ τῶν χερῶν, καίτοι μετεμορφούτο εἰς λέοντα, δράκοντα, πάροδαιν, σὺν δένδρον, καὶ ὕγρον ὕδωρ. Τελευταῖον δὲ παρεδόθη, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Μενέλαον, τί ὤφειλε νὰ πράξῃ πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν θεῶν (*).

Ἀλληγοροῦσι δὲ τὸν Πρωτέα οἱ ἀρχαῖοι διαφθώς· καὶ οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἦτον ἄνθρωπος, περὶ τὴν ναυτικὴν ἐμπειρότατος, καὶ τὴν τέχνην τοῦ μεταμορφοῦσθαι εἰς πάντα τὰ πράγματα ἀλληγοροῦσιν εἰς ἣν εἶχεν ἐπιτηυεῖότητα νὰ μαντεύῃ πάσας τὰς μεταβολὰς τοῦ αἵρος καὶ τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ ἐννοοῦσιν ὑπ' αὐτὸν τὸ στοιχεῖον τοῦ ὕδατος, τοῦ ὁποίου αἱ μεταβολαὶ εἶναι ποικιλώταται· διότι μεταβάλλεται εἰς ἄτμῶν, ὁρόσον, βροχὴν,

(*) Ὅδus. Δ. 351—481.

πάχνην, χιόνα, γάλαζαν, καὶ παγετόν· ἢ τὸ στοιχεῖον τοῦ πυρός, τὸ ὅποιον μεταποιεῖ διόλου πάντα τῆς γῆς τὰ γεννήματα. Ἄλλοι πάλιν θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς τὴν φύσιν τῶν ὄντων, ἥτις ὑπόκειται εἰς αἰωνίαν μεταβολήν· ἢ ὡς τὸν θάνατον, τὸν ἐξ ἀπείρων αἰτίων προερχόμενον, καὶ εἰς παντοδαπὰς μορφὰς ἐμφανιζόμενον. Τινὲς δὲ ἐρμηνεύουσι τὰς μεταμορφώσεις αὐτοῦ εἰς τὰ χρήματα, τὰ ὅποια μεταβάλλονται εἰς ἀναρίθμητα πράγματα. Ὁ Πλάτων, σκώπτων μᾶλλον, ἢ σπουδάζων, νομίζει τὸν Πρωτέα Αἰγύπτιον σοφιστήν(*)· ὁ δὲ Λουκιανός, μὴ μόνον οὐκ ὀρχηστὴν τῆς Αἰγύπτου, ὥςτις ἐμιμείτο τὸν κυματισμὸν τῆς θαλάσσης, τὴν σφοδρὰν κίνησιν τοῦ πυρός, τὴν λύσσαν τῆς παροδάλειος, τὸν κλονισμὸν τῶν δένδρων, καὶ, ἀπλῶς εἰπεῖν, πάντα, ὅσα ἤθελε(**). Κατὰ δὲ τὸν Σικελιώτην Διόδωρον ὁ Πρωτεὺς ἦτο βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἀκμάσας ἐπὶ τῶν τρωϊκῶν χρόνων, καὶ ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἐξ ἀδόξων, μετὰ πέντε γενεῶν ἀναρχίαν ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Μένδου, ἢ Μάρρου(***)·

ΤΡΙΤΩΝ.

Ὁ Τρίτων ὑπὸ τινων μὲν λέγεται υἱὸς τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος· ὑπ' ἄλλων δὲ, τοῦ Νηρέως· ὑπὸ τῶν πλείστων ὁμῶς, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, καὶ ὡς εἰς τῶν μεγίστων θαλασσιῶν θεῶν νομίζεται.

Ἀλλ' ἡγορεῖται δὲ εἰς τὸν φόβον καὶ τρόμον τῶν πλεόντων ἐπὶ τῶν κυμάτων· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ παρὰ τὸ τρεῖν ἐτυμολογεῖται, τὸ φο-

(*) Πλάτ. Εὐθύδημ. τόμ. γ'. σελ. 39. (edit. bipontina). « Καὶ ἐγὼ φοβηθεὶς, μὴ λοιπὸν ὁρία γένηται, πάλιν καταπαύων τὸν Κτήσιππον, καὶ εἶπον· ὦ Κτήσιππε, καὶ νῦν δὴ καὶ πρὸς Κλεινίαν. Ἐλεγον· ἢ πρὸς σε ταῦτα λέγω, ὅτι οὐ γινώσκεις τῶν ξένων τὴν σοφίαν, ὅτι θαυμασία ἐστὶν· ἀλλ' οὐκ ἐθέλετον ἡμῖν ἐπιδείξασθαι σπουδάζοντε, ἀλλὰ τὸν Πρωτέα μιμήσθον τὸν Αἰγύπτιον σοφιστήν, γοητεύοντε ἡμᾶς· ἡμεῖς οὖν τὸν Μένδον νύκλον μιμώμεθα, καὶ μὴ ἀφώμεθα τοῖν ἀνδράσιν ὥς ἂν ἡμῖν ἐκφανήτων ἐρ' ὃ αὐτῶ σπουδάζετον. »

(**) Λουκιαν. Περὶ ὀρχήσ. 19. « Ὁκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον οὐκ ἄλλο τι, ἢ ὀρχηστὴν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὥς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμῆσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λένοντος ἀγρότητα, καὶ παροδάλειος θυμὸν, καὶ δένδρου δόνημα· καὶ ὅπως, ὅτι καὶ θελήσειεν· ὁ δὲ μῦθος παραλαβὼν πρὸς τὸ παραδοξώτερον, τὴν φύσιν αὐτοῦ διηγήσατο, ὥς γινωμένῳ ταῦτα, ὅπερ ἐμιμείτο· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόεστιν· ἴδους τ' ἂν εἴν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὡκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. »

(***) Διόδωρ. Σικελ. βιβλ. α. κεφ. 62. « Μετὰ δὲ τὴν τοῦ βασιλέως τούτου (τοῦ Μένδου) τελευτὴν ἐπὶ γενεάς πάντα γανομένης ἀναρχίας, τῶν ἀδόξων τις ἡρέθη βασιλεὺς, ὃν Αἰγύπτιοι μὲν ὀνομάζουσι Κήτην, παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλήσιν εἶναι δοκεῖ Πρωτέως, ὁ κατὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον. Τούτου δὲ παραδοξομένου τῶν τε πνευμάτων ἔχειν ἐμπερίαν, καὶ τὴν μορφήν μεταβάλλειν ὅτε μὲν εἰς ζῶων τύπους, ὅτε δὲ εἰς δένδρων, ἢ πῦρ, ἢ τι τῶν ἄλλων, ὁμολογούμενα συμβαίνει· καὶ τοὺς ἱερεῖς λέγειν περὶ αὐτοῦ. Ἐκ μὲν γὰρ τῆς μετὰ τῶν ἀστρολόγων συμβιώσεως, ἣν ἐποιεῖτο συνεχῶς, ἐμπειρίαν ἔσχκεναι τὸν βασιλεὺς τῶν τοιούτων· ἐκ δὲ τοῦ νομίμου τοῦ παραδοξομένου τοῖς βασιλεύουσιν τὸ περὶ τὰς μεταβολὰς τῆς ἰδέας μυθολογηθῆναι παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν. Ἐν ἔθει γὰρ εἶναι τοῖς κατ' Αἰγύπτον θυνάστασις περιτίθεσθαι περὶ τὴν κεφαλὴν λεόντων καὶ ταύρων καὶ δρακόντων προτομὰς, σημεῖα τῆς ἀρχῆς· καὶ ποτὲ μὲν δένδρα, ποτὲ δὲ πῦρ· ἐστὶ δ' ὅτε καὶ θυμαμάτων εὐωδῶν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς οὐκ ὀλίγα· καὶ διὰ τούτων ἅμα μὲν ἑαυτοὺς εἰς εὐπρίπειαν κοσμεῖν, ἅμα δὲ τοὺς ἄλλους εἰς κατάπληξιν ἔχειν καὶ δεισιδαίμονα διαθέσιν. »

θεῖσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μυθεύεται κατοικῶν ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης, ὅτι καὶ οἱ πλείοντες, φανταζόμενοι τὸ βάθος, τρέμουσι καὶ φοβοῦνται.

Ζωγραφεῖται δὲ μέχρι μὲν τῶν μηρῶν ἄνθρωπος· τὰ δὲ κάτω, δελφίν, προπορευόμενος τῆς ἀμάξης τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ μηνύων εἰς τοὺς λοιποὺς θαλασσίους θεοὺς διὰ κογχίνης σάλπιγγος.

ΤΡΙΤΩΝΕΣ.

Οἱ Τρίτωνες ἔχουσι τὴν αὐτὴν μορφήν τοῦ Τρίτωνος, ὅπκδοι αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἀκολουθοῦντες καὶ αὐτοὶ τὴν ἀμαξάν τοῦ Ποσειδῶνος. Ὁ Πausanίας διέσωσε Τρίτωνός τινος τὴν περιγραφὴν, φυλαττομένου ἐν Ῥώμῃ· εἶχε, λέγει, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κόμην τοῦ αὐτοῦ χρώματος τῶν ἐν ταῖς λίμναις βατραχίων, τῆς ὁποίας αἱ τρίχες δὲν ἐδύναντο νὰ χωρισθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα, πλήρες λεπτῆς φολίδος, ὅπως εἶναι τὰ ῥινίσματα· πτερύγια (βράγχια) ὑπὸ τὰ ὦτα· ῥίνα ἀνθρώπου· στόμα πλατύτερον, καὶ ὀδόντας θηρίου· ὄμματα γλαυκά· τὰς χεῖρας, τοὺς δακτύλους, καὶ τοὺς ὀνυχας, ὅμοια τῶν ἐπιθεμάτων τῶν κόχλων· ὑπὸ δὲ τὸ στήθος καὶ τὴν κοιλίαν, οὐρὰν ἀντὶ ποδῶν, ὡς ἔχουσιν οἱ δελφίνες (*).

ΓΛΑΥΚΟΣ.

Ὁ Γλαῦκος ἦτο κατ' ἀρχὰς ἀλιεύς, υἱὸς τοῦ Ἀθηδόνος καὶ τῆς Ἀλκυόνης, ἐκ Βοιωτίας· κατετάχθη δὲ μετὰ ταῦτα, ὀλίγα ἔτη πρὸ τοῦ Αἰσχύλου, εἰς τοὺς θαλασσίους θεοὺς διὰ περιστάσιν τοιαύτην. Ἀγρεύτας ποτὲ ἱκανοὺς ἰχθύας, ἔβριψεν αὐτοὺς ἐπὶ τὰ χόρτα παρὰ τὴν ὄχθην· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπὶ ἡδονῇ εὐθὺς πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν. Θαυμάζων δὲ διὰ τὸ συμβῆναι τοῦτο, ἐσυμπέρανεν, ὅτι τὰ χόρτα ἐκεῖνα ἔχουσι μυστικὴν τινα δύναμιν, καὶ παρεκινήθη νὰ γευθῇ ἐξ αὐτῶν· γευθεὶς δὲ, ἡσθάνθη εὐθὺς σφοδρὰν κλίσιν νὰ ῥιφθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θάλασσαν· ἢ, κατ' ἄλλους, ἐρχόμενός ποτε ἐκ τῆς θαλάσσης, φέρων ἄγρην ἰχθύων πολλήν, ἀπέθηκεν αὐτὴν κατὰ γῆς, ἵνα ἀναπαυθῇ ὀλίγον πλησίον τινὸς πηγῆς· ἀλλ' ἐκ τῶν λειποψυχούντων ἐκείνων ἰχθύων τυχὼν τις ἐπὶ ἀθανάτου βοτάνης, καὶ φαγὼν ἐξ αὐτῆς, ἀνέζησε παραχρῆμα, καὶ ἐπῆδησεν εἰς τὰ ὕδατα. Ἡ δὲ βοτάνη ἐκείνη ἐκαλεῖτο ἄγνωστis τῶν θεῶν, φυτευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κρόνου, καὶ αὐξανομένη πολλὴ ἐν ταῖς νήσοις τῶν Μακάρων· ἐξ αὐτῆς τρώγοντες οἱ ἵπποι τοῦ Ἥλιου, ἔγειναν ταχύτατοι καὶ ἀκάματοι.

Ῥιφθέντα δὲ τὸν Γλαῦκος εἰς τὴν θάλασσαν παρεδέχθησαν ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθύς εἰς τὴν τάξιν τῶν θαλασσίων θεῶν, ἀφ' οὗ πρότερον ἐκαθάρισαν αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ῥύπου τῆς θνητῆς ζωῆς.

Λέγεται δὲ ὁ Γλαῦκος καὶ ἐρωτικὸς ὢν εἰς ὑπερβολήν· ὅθεν καὶ κατὰ πρῶτον ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Σῦμην, θυγατέρα τοῦ Ἰκλέμου καὶ τῆς Δοτίδος, ἀπὸ τῆς ὁποίας ὠνόμασεν ἑρημόν τινα νῆσον τῆς Κασίας, ἐνθα κατόκησεν· ἔπειτα τὴν Ἰδὴν, θυγατέρα Σκύλλου τοῦ κολυμβητοῦ· ἐξηπάτησεν

(*) Pausan. Boiot. κρ. κ. §. 1.

ἐν Νάξῳ καὶ τὴν Ἀριάδην, διόπερ καὶ ἐδόθη πρὸς καιρὸν ὑπὸ τοῦ Διὸς· προσέτι δὲ ἡγάπησεν ἐμπαθέστατα καὶ τὴν Σκύλλαν, τὴν ὁποίαν ζήλοτυπήσασα ἡ Κίρκη, μετεμόρφωσεν εἰς τέρας. Τέκνα ὁμῶς ἐκ τῶν γυναικῶν τούτων δὲν ἐγέννησεν ὁ Γλαῦκος.

Ζωγραφεῖται δὲ κατὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ στοιχεῖον αὐτοῦ γλαυκὸς τὸ χροῖμα, βαθυπώγων, κόμην ἔχων κυματιζομένην ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ σῶμα, λήγον εἰς μορφὴν ἰχθύος, καὶ ποτὲ μὲν κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ ἰχθύν, ποτὲ δὲ κοράλλιον.

Τὸν περὶ τοῦ Γλαύκου μῦθον ἐρμηνεύει ὁ Παλαιογράφος εἰς τὴν ἐξῆς ἀληθῆ ἱστορίαν. Ὁ Γλαῦκος, λέγει, ἦτον ἄλιεὺς, καὶ κολυμβητὴς ὀνομακτὸς παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ Ἀθηδονίοις, ὑπερβαίνων πάντας τοὺς τότε κολυμβητάς. Ἐνομήσθη δὲ θαλάσσιος, ἡ διατρίβων ἐν θαλάσσῃ, διότι ἐρρίπτετο εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκολύμβηα ἐνώπιον πάντων ἔπειτα κρυπτόμενος εἰς τόπον τινά, ἐφαίνετο πάλιν κολυμβῶν μετ' ἡμέρας πολλάς· ἐρωτώμενος δὲ ὑπὸ τῶν οἰκείων, πῶς διέτριβεν, αὐτὸς ψευδόμενος ἀπεκρίνετο, ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ἀγρεύων δὲ ἐν καιρῷ (ἐπειδὴ ἦτον ἄλιεὺς) διαφόρους ἰχθύας, καὶ φυλάττων αὐτοὺς συγκεκλεισμένους ἐν κρυπτῷ τινι τόπῳ, ἐκόμιζεν αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν, ὅποτε ἤθελε γίνοιαι τρικυμία καὶ χειμῶν, καὶ οὐδεὶς τῶν ἄλλων ἁλιέων ἐδύνατο ν' ἀγρεύῃ καὶ ὥς ἐκ τούτου προσέτι ὠνομάσθη Γλαῦκος θαλάττιος. Τελευταῖον δὲ κολυμβήσας ποτὲ, καὶ μὴ ἐξελθὼν πλέον, διότι ἐπνίγη ἰσως κατὰ τύχην, ἡ ἐθρώθη ὑπὸ τινος θηρίου, ἐνομήσθη ὅτι κατόκησεν ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ μένει ἐκεῖ (*).

ΛΕΥΚΟΘΕΑ.

Ἡ Λευκοθέα ἦτο καὶ αὕτη θεὰ τῶν θαλασσοπλοούντων, ὀνομαζομένη, πρὶν καταταγῆ εἰς τοὺς θαλασσίου θεοῦς, Ἰνώ καὶ πατήρ μὲν αὐτῆς ἦτον ὁ Κάδμος, υἱὸς τοῦ Ἀγήνωρος, καὶ ἑγγονος τοῦ Ποσειδῶνος· μήτηρ δὲ, ἡ Ἐριμόνη, θυγάτηρ τοῦ Ἀρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἰνώ εἶχε θηλάσει τὸν Διόνυσον, τὸν υἱὸν τοῦ Διὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Σεμέλης, ἐμισθήθη ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἥτις πρὸς ἐκδίκησιν κατέστησε τὸν ἄνδρα αὐτῆς, τὸν Ἀθάμαντα, μαινόμενον. Οὗτος παραφερόμενός ποτε ὑπὸ τῆς μανίας, συνέτριψεν ἐπὶ τινος βράχου τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ υἱὸν Λέαρχον· τότε ἡ Ἰνώ, λαβοῦσα τὸν νεώτερον υἱὸν Μελικέρτην, ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μὴ δυναμένη νὰ φύγῃ μακρότερον, ἐρρίβθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτως ἔκτοτε ἀπέλαυε τῶν αὐτῶν τιμῶν, τῶν ὁποίων καὶ οἱ ἐπίλοιποι θαλάσσιοι θεοί.

Εἰς τὴν ἱστορίαν ταύτην προσθέτουσιν ἕτεροι, ὅτι ὁ Ἀθάμας ἀπέβηκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Νεφέλην, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Ἰνώ· ὅτι ἡ Ἰνώ κατεδίωξε τὸν υἱὸν τῆς Νεφέλης, τὸν Φρίξον· ὅτι κατέπεισέ ποτε τὰς γυναῖκας τοῦ τόπου νὰ ζηράνωσι τὸν σῆτον, καὶ, ὅτε οἱ κάτοικοι, βλέποντες, ὅτι δὲν καρποφορεῖ ἡ χώρα, ἔστειλαν ἄγγελον νὰ ἐρωτήσωσι τὸ μαντεῖον, διέταξε τὸν ἄγγελον τούτον νὰ δώσῃ ἀπόκρισιν, ὅτι πρέπει νὰ θυσιασθῇ εἰς τὸν Δία ὁ Φρίξος· ἐπειδὴ δὲ ὁ λαὸς ἐδίαζε τὸν Ἀθάμαντα εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ θεο-

(*) Παλαίφατ. Περί ἀπίς. κεφ. κή.

προπίου, ἡ Νεφέλη ἐξήρασε τὸν Φρίξον, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἕλλην κοῖον χρυσόμαλλον, ἵνα φύγωσιν. Ἀναβάντες ἐπὶ τὸν κοῖον οἱ δύο ἀδελφοί, ἐφέροντο μετέωροι ἐπὶ τῆς θαλάσσης· ἀλλ', ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν μεταξὺ Σιγείου καὶ Χερσονήσου θάλασσαν, ὀλισθήσασα ἡ Ἕλλη, ἔπεσεν εἰς τὸν πόντον, καὶ ἔκτοτε ὠνομάσθη τὸ πάλαιος ἐκεῖνο Ἑλλησπόντος· ὁ δὲ Φρίξος ἔφθασεν εὐτυχῶς εἰς τὴν Κολχίδα.

Ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν ἱστορίαν διηγοῦνται πάλιν ἄλλοι διαφόρως λέγουσιν, ὅτι ἡ Νεφέλη ἦτο δευτέρα γυνὴ τοῦ Ἀθάμαντος, καὶ ἀπεβλήθη, ἐπειδὴ ἔπασχε παραφροσύνην· αὐτὴ δὲ, καὶ οὐχὶ ἡ Ἰνώ, ἐπήγαγεν εἰς τὴν χώραν μέγαν αὐχμὸν, καὶ ὁ Φρίξος ἐκουσίως παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς θυσίαν. Διηγοῦνται προσέτι, ὅτι οὐχὶ ἡ Ἰνώ, ἀλλ' ἡ Δημοδίκη, ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως Κρηθίως, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀθάμαντος, ἠράσθη τοῦ Φρίξου, τὸν ὁποῖον ὁμῶς, ἐπειδὴ κατεφρονεῖτο ὑπ' αὐτοῦ, ἐνεκάλεσεν εἰς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Κρηθέα· οὗτος δὲ ἠνάγκασε τὸν Ἀθάμαντα νὰ τιμωρήσῃ αὐτόν.

Ἡ Ἰνώ πηδύσασα εἰς τὴν θάλασσαν, ἔλαβε τὸ ὄνομα Λευκοθέα· ὁ δὲ παῖς αὐτῆς Μελικέρτης, ἐκοιμήσθη ὑπὸ δελφίνος εἰς τὴν ὄχθην, καὶ ἐτάφη ἔπειτα τὸ νεκρὸν σῶμα διὰ προσταγῆς τοῦ βασιλέως Σισύρου, ὅστις κατέστησεν εἰς τιμὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς Ἰσθμιακοὺς ἀγῶνας. Ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσιν, ὅτι ὁ νεκρὸς τοῦ Μελικέρτου ἔμεινε κατ' ἀρχαίαν ἄτακτον, καὶ ἐπροξένησε λοιμὸν φοβερόν, περὶ οὗ ἐδόθη χρησμός, ὅτι θέλει παύσῃ, ἐὰν ἐνταφισθῇ κατὰ τὰς συνήθεις πομπάς, καὶ κατασταθῇ εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἀγῶνας.

Ἡ Λευκοθέα ἐδοθήθη καὶ τὸν Ὀδυσσεά, κινδυνεύοντα ἐπὶ σχεδίας· ἔδωκεν εἰς αὐτὸν μαγικόν τινα δεσμὸν (κρηδεμόνον), ὅστις, δεδεμένος εἰς τὸ στῆθος τοῦ ἥρωος, ἔμελλε νὰ προσφύλῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ βυθισθῇ εἰς τὸ ὕδωρ· τὸν δεσμὸν ὅμως τοῦτον, ἀφ' οὗ ἐσώθη, ἔρριψε πάλιν κατὰ παραγγελίαν αὐτῆς εἰς τὸν πόντον (*).

Ὁ Εὐστάθιος λέγει, ὅτι ὠνομάσθη Λευκοθέα, διότι ἔθευσεν (ἔτρεξε) διὰ τοῦ Λευκοῦ χωρίου τῆς Μεγαρίδος (**).

ΝΗΡΕΥΣ.

Ὁ Νηρεὺς κατ' ἄλλους μὲν λέγεται υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς· κατ' ἄλλους δὲ, τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος. Ἦτο δὲ ἐκ τῶν μεγίστων θεῶν, καίτοι κατώτερος πολὺ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἤξευρε κάλλιστα τὴν μαντικὴν. Οὗτος προεφήτευσεν εἰς τὸν Πάριν τὰ Ὀλλιβερὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια ἔμελλε νὰ γεννήσῃ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης. Τοῦτον ἠρώτησε καὶ ὁ Ἡρακλῆς, πού ἐδύνατο νὰ εὕρῃ τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων.

Τὸ ὄνομα Νηρεὺς ἐτυμολογεῖται ἐκ τοῦ νηρὸς, ναρὸς, τὸ ὁποῖον

(*) Ὁδυσ. Ε. 333, καὶ ἑφεξ.

(**) Εὐστάθ. αὐτόθ. « Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν λοιπὸν ἔμελλε παιδα διαχειρίζεσθαι, βαστάζει αὐτὸν ἡ μήτηρ Ἰνώ, καὶ διὰ τοῦ Λευκοῦ πεδίου τῆς Μεγαρίδος θεύσασα, ὃ ἐστὶν δραμοῦσα, ὅθεν καὶ Λευκοθέα ἐκλήθη, συγκατέβησεν ἑαυτὴν ἐφ' βασταζομένην παιδί εἰς θάλασσαν, καὶ ἐσῶθεν ἔλαχε τιμὴν σὺν αὐτῷ. »

σημαίνει τὸν ὕγρὸν, ὅθεν καὶ ἀλληγορεῖται ὁ θεὸς εἰς τὸ στοιχεῖον τῆς θαλάσσης, καὶ μάντις ἀληθῆς καὶ πρῶτος κατὰ τὸ ἦθος πλάττεται, ἔπειδὴ οἱ ναυτιλλόμενοι, ἔχοντες πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν θάνατον, ἀναγκάζονται νὰ ἦναι ἀληθεῖς καὶ πρῶτοι· ἢ λαμβάνεται τοῦτο ὡς σύμβολον, ὅτι οἱ ναυτιλλόμενοι τοιοῦτοι πρέπει νὰ ἦναι. Καὶ ἱστορικῶς δὲ ἀλληγορεῖται ὑπὸ τινων εἰς ἄνδρα περὶ τὴν ναυτικὴν ἐμπειροτάτον, καὶ διὰ τοῦτο συμβουλεύοντα τοὺς ἄλλους, πῶς καὶ πότε ἔπρεπε νὰ πλεύωσιν ἀσφαλῶς. Κατὰ τινας αὐτὸς πρῶτος ἐπενόησε τὴν ὁδομαντείαν.

Ζωγραφεῖται δὲ ὁ Νηρεὺς ἄνθρωπος γέρον, καθήμενος ἐπὶ θαλασσίας ἀμάξης, καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ ποτὲ μὲν κώπην, ποτὲ δὲ σκήπτρον ἢ ῥάβδον.

ΔΩΡΙΣ.

Ἡ Δωρίς εἶναι θυγάτηρ τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, καὶ γυνὴ τοῦ Νηρείως, ἐξ οὗ ἐγέννησε πεντήκοντα θυγατέρας.

Ζωγραφεῖται πάντοτε καθήμενη μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐπὶ τῆς θαλασσίας ἀμάξης, περὶ τὴν ὁποίαν κολυμβῶσιν αἱ θυγατέρες αὐτῶν Νηρηίδες. Οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται τὸ ὄνομα τῆς Δωρίδος ἀντὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ὁ Οὐρεγίλιος ὀνομάζει τὸ θαλάσσιον ὕδωρ *πικρὰν Δωρίδα*.

ΝΗΡΗΙΔΕΣ.

Αἱ Νηρηίδες, αἵτινες καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς μητρὸς αὐτῶν Δωρίδος λέγονται, μυθολογοῦνται, ὡς εἵπομεν, ὅτι ἦσαν πεντήκοντα, θυγατέρες τοῦ Νηρείως καὶ τῆς Δωρίδος. Ἐκ τῶν πεντήκοντα δὲ τούτων τρεῖς μάλιστα εἶναι αἱ περιφανέστεραι·

Α'. Η ΓΑΝΟΠΗ,

Τὴν ὁποίαν ἐπεκαλοῦντο κατ' ἐξοχὴν οἱ ναῦται, ὡς θεὰν τῆς εὐδίας καὶ τῆς γαλήνης, καὶ τινες ἀλληγορικῶς ἡρμηνεύον εἰς τὴν πανταχόθεν ἐποπτεύειν τῶν πλεόντων περὶ τῶν μεταβολῶν τῶν ἁέριων.

Β'. Η ΓΑΛΑΤΕΙΑ,

Τὴν ὁποίαν ματαίως ἠγάπα ὁ Κύκλωψ Πολύφημος· ὅστις, ἰδὼν ποτὲ αὐτὴν ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ Ἄκιδος, ποιμένος τῆς Σικελίας, ἐσφενδόνησε κατ' αὐτοῦ πέτραν, καὶ εὐθὺς αὐτὸν ἐθανάτωσε· μετεμορφώθη δὲ ὑπὸ τῆς Γαλατείας ὁ Ἄκας εἰς τὸν ὁμώνυμον βύακα.

Ἀλληγορεῖται εἰς τὴν λευκότητα τῶν κυμάτων, ἐξ ἧς δεικνύεται ἡ μετριότης ἢ ἡ σφοδρότης τῶν περιπνεόντων τὴν θάλασσαν ἀνέμων.

καὶ Γ'. Η ΘΕΤΙΣ.

Αὕτη ἀνετράφη ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἥτις παρθένος ἔτι οὖσα, παιδαγωγούμενη ὑπὸ τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, καὶ συνδιαττωμένη μετὰ τῶν Νηρηίδων, ἠγάπησεν αὐτὴν μᾶλλον τῶν ἄλλων διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐφυΐαν. Αὐξήθεισα δὲ, καὶ εἰς ἀκμὴν ἡλικίας ἔλθοῦσα, ἔγειγεν ἑραστὴ καὶ εἰς τοὺς Ὀλυμπίους θεοὺς, καὶ μάλιστα εἰς τὸν Δία, τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Ἀπόλ-

λωνα, οἵτινες καὶ ἤρισαν πρὸς ἀλλήλους περὶ αὐτῆς. Ἄλλ' ὁ Ζεὺς ὑπερέσχυσε, καὶ, ἐπειδὴ ἡ Θέτις, αἰδουμένη τὴν Ἥραν, ἔφυγεν αὐτὸν, ἤρχισε νὰ διώκῃ αὐτὴν πανταχοῦ βιαίως, ἕως οὗ τρέχοντες ἀμφοτέρω ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἔφθασαν καὶ εἰς τὸν Καύκασον, ὅπου ἦτον ὁ Προμηθεὺς δεδεμένος. Μαθὼν δὲ παρὰ τούτου ὁ Ζεὺς, ὅτι τὸ ἐκ τῆς Θέτιδος τεχνησόμενον μέλλει νὰ γείνη ισχυρότερον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ φοβηθεὶς, μὴ ὑπὸ τοιούτου παιδὸς στερηθῇ τῆς ἐξουσίας, παρητήθη ἀπὸ τοῦ ἐμπαθοῦς πρὸς αὐτὴν ἔρωτος. Ἀγανακτῶν ὅμως, ὅτι δὲν ἐδυνήθη ν' ἀπολάβῃ τῆς Θέτιδος, ἀπεφάσισε καὶ πρὸς ἀτιμίαν αὐτῆς, καὶ ἓνα πληροπορήθῃ, ἂν ἄρα ἀληθεύσῃ τοῦ Προμηθεῦς ἡ πρόβλεψις, νὰ δώσῃ αὐτὴν γυναῖκα εἰς ἄνδρα θνητὸν προτιμᾶται δὲ ὡς νυμφίος τοιοῦτος, δι' ἐπιμελείας μάλιστα καὶ φροντίδος τῆς Ἥρας, ὁ Πηλεὺς, ὁ ἐπιστημότατος καὶ ἄριστος τῶν τότε ἡρώων. Ἄλλ' ἡ Θέτις, ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συζευχθῇ μετὰ θεοῦ, δὲν ἔστεργεν εἰς τὴν μετὰ φθαρτοῦ ἀνθρώπου συνοίκησιν· καὶ μόλις μετὰ μακράν ἀντίστασιν, ἀφ' οὗ μετεβλήθη ματαίως εἰς διαφόρους μορφάς, παρεδόθη τελευταῖον εἰς τὸν Πηλεά, καὶ ἐπέσθη νὰ λάβῃ αὐτὸν εἰς ἄνδρα.

Ὁ γάμος τῆς Θέτιδος καὶ τοῦ Πηλεῦς ἐτελέσθη λαμπρὸς ἐπὶ τοῦ Πηλείου ὄρους, ἐν τῷ ἄντρῳ τοῦ Χείρωνος, ὅπου συνήλθον ἅπαντες οἱ θεοί, οἱ μὲν ἄρσενες προσκληθέντες ὑπὸ τοῦ Διὸς, αἱ δὲ θεαί, πλὴν τῆς Ἐριδος, ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἣτις καὶ ἐφρόντισε περὶ πάντων τῶν εἰς τὸν γάμον ἀναγκαίων, κρατήσασα αὐτὴ, ὡς μήτηρ, καὶ τὴν νυμφικὴν λαμπάδα. Τότε ἐφιλοτιμήθησαν καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ νὰ προσενέγκωσιν εἰς τὸν νυμφίον διάφορα δῶρα· ὁ μὲν Ποσειδῶν ἔδωκε τοὺς δύο περιωρῆμους ἵππους, τὸν Ξάνθον καὶ τὸν Βαλίων· ὁ δὲ Ἥφαιστος, μάχαιραν ὁ Χείρων, δόρυ ἀπὸ μελίας, καὶ ἄλλοι ἄλλα, καὶ ὁ Ποσειδῶν προσέτι μετὰ τῆς Ἀμφιτρίτης παρέπεμψεν αὐτὸν καὶ τὴν Θέτιδα μέχρι τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου.

Ἡ Θέτις ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Πηλεῦς κατὰ μὲν τινας μόνον τὸν Ἀχιλλέα· κατὰ δὲ ἄλλους, πρὸ αὐτοῦ ἕξ παιδας, τοὺς ὁποίους θέλουσα νὰ δοκιμάσῃ, ἂν ἦσαν κατὰ τὴν φύσιν αὐτῆς ἀθάνατοι, ἐφόνειεν ἅπαντας· διότι ἄλλους μὲν ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ, ἄλλους δὲ εἰς ὕδωρ ζέον· αὐτοὶ δὲ, ἐκ φύσεως ὄντες θνητῆς, διεφθείροντο. Γεννήσασα δὲ ἑβδομον τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἀγαπήσασα αὐτὸν εὐθὺς νήπιον ὄντα διὰ τὸ κάλλος, ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἀθάνατον· ὅθεν καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἔχρει τὸ σῶμα αὐτοῦ μετ' ἀμβροσίας, τὴν δὲ νύκτα ἔθετεν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, ἵνα κατεφλεγθῇ ἡ ἀνθρωπίνη σὰρξ, καὶ διαφθαρῇ τὸ θνητόν. Δὲν ἔφθασεν ὅμως νὰ κατορθώσῃ τὸ τέλειον· διότι ἐξυπνήσας ποτὲ ὁ Πηλεὺς, καὶ ἰδὼν τὸ βρέφος καίόμενον, αὐτὸ μὲν ἐξήρπασε τάχιστα τοῦ πυρός, τὴν δὲ Θέτιδα δεινῶς ἐπέπληξεν· αὐτὴ δὲ ὀργισθεῖσα, ἔφυγεν εὐθὺς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς τὰς ἀδελφάς αὐτῆς Νηρηίδας, μηδέποτε πλέον ἀνελθούσα εἰς τὸν κόσμον.

Ἐννοεῖται δὲ ἀλληγορικῶς διὰ τῆς Θέτιδος ἡ τῶν διαφόρων θαλασσῶν θέσις.

Αἱ Νηρηίδες ἀπαντῶνται μὲν παρ' Ὅμηρον, Ὅμηρον, Ἀπολλοδώρην καὶ Ὑγίνην, ἀλλ' οὐχὶ παρὰ πᾶσι τοῖσι καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνταῦθα.

σημειούμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου ἀναφερόμενα ὀνόματα αὐτῶν (*). Πρωτῶ, Εὐκράτη, Σαῶ, Ἀμφιτρίτη, Εὐδώρα, Θέτις, Γαλήνη, Γλαύκη, Κυμοδόκη, Σπειώ, Θαλία, Μελίτη, Εὐλιμένη, Ἀγαυή, Πασιθέα, Ἐρατὼ, Εὐνείκη, Δωτὼ, Πρατὼ, Φέρουσα, Δυναμένη, Νησαία, Ἀκταία, Πρωτομέδεια, Δωρίς, Πανόπη, Γαλάτεια, Ἰππονόη, Κυμοδόκη, Κυματολήγη, Κυμῶ, Ἡϊόνη, Ἀλιμήδη, Γλαυκονόμη, Παντοπόρεια, Λεαιγόρη, Εὐαγόρη, Λαομέδεια, Πολυνόμη, Αὐτονόη, Λυσιάνασσα, Εὐάρνη, Ψαμάθη, Μενίππη, Νησῶ, Εὐπόμπη, Θεμιστῶ, Προνόη, καὶ Νημερτής (**).

ΩΚΕΑΝΙΔΕΣ.

Αἱ Ὠκεανίδες, αἵτινες πολλάκις συγχέονται μετὰ τῶν Νηρηίδων, εἶναι, ὥς εὐθὺς γίνεται γνωστὸν ἐκ τοῦ πατρωνυμικοῦ αὐτῶν ὀνόματος, θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, καὶ ζωγραφοῦνται, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ θαλάσσιοι θεοί, καθήμεναι ἐπὶ θαλάσσης, ἢ κητῶν, καὶ ἄλλων τοιούτων ζώων. Οἱ μὲν ζωγράφοι ἀποδίδουσιν εἰς τὰς Ὠκεανίδας πολλάκις οὐρανὸν ἰχθύος· οἱ δὲ ποιηταὶ παριστῶσιν αὐτάς πάντοτε ὑπὸ μορφῇ ἀνθρωπίνῃ.

Εἶναι δὲ κατὰ τὸν Ἡσιόδον (***) τρεῖς χιλιάδες τῶν ἀριθμὸν τινῶν ἐξ αὐτῶν σημειούμεν τὰ ὀνόματα· Πειθῶ, Ἀδμήτη, Ἰάνη, Ἠλέκτρα, Δωρίς, Πρυμνῶ, Οὐρανία, Ἰππῶ, Κλυμένη, Ῥοδία, Καλλιρρόη, Ζευξῶ, Κλυτία, Ἰδυία, Πασιθόη, Πληξαύρα, Γαλαξαύρα, Διώνη, Μηλόβοσις, Θόη, Πολυδώρα, Κερκίη, Πλουτῶ, Ηερσηΐς, Ἰάνειρα, Ἀκάστη, Ξάνθη, Πετραία, Μενασθῶ, Εὐρώπη, Μῆτις, Εὐρυνομή, Τελεσθῶ, Κροσία, Ἀσία, Καλυψῶ, Εὐδώρα, Τύχη, Ἀμφιρῶ, Ὠκυρρόη, καὶ Στύξ.

ΦΟΡΚΥΣ.

Ὁ Φόρκυς, ὅστις καὶ Φόρκυν, καὶ Φόρκος λέγεται, μυθολογεῖται ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς, καὶ εἰς τῶν ἐπισημοτέρων θεῶν τῆς θαλάσσης. Ἐκ τῆς γυναικὸς καὶ ἀδελφῆς αὐτοῦ Κητούς ἐγέννησε τὰς τρεῖς Γραίας, καὶ τὰς Γοργόνας, τὰς ὁποίας ὁμοῦς ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἐγέννησαν ἡ Κητὼ ἐκ τοῦ Γοργόνος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχιδνῆς, τεράτων, παριστάντων τὰ μὲν ἄνω μορφῇ ἀνθρώπου, τὰ δὲ κάτω, τρομερῶν δρακόντων.

Ἀλληγορεῖται δὲ ὁ μὲν Φόρκυς εἰς τὴν ταχέϊαν φορὰν τῶν ὑδατῶν ρευμάτων· ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Κητὼ, εἰς τὸν μέγαν ὄγκον καὶ τὸ πολὺ βάθος τῶν θαλασσῶν.

(*) Θεογον. 242—262.

(**) Σημειωτέον δὲ, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ὀνομάτων τούτων ἐμφαίνουσιν ἐκάστης τῶν Νηρηίδων τὴν ιδιότητα· οὕτω, Σαῶ μὲν σημαίνει τὴν σώζουσαν τοὺς πλεόντας Ἀλιμήδη δὲ, τὴν περὶ τῆς θαλάσσης φροντίζουσαν· αἱ δὲ Νησῶ, Ἀκταία Ἡϊόνη, λέγονται οὕτως, ὡς προστατεύουσαι τὰς νήσους, τὰς ἀκτὰς, καὶ τὰς ἡϊόνας· ὡσαύτως καὶ ἡ Προνόη ἐμφαίνει τὴν προσοοῦσαν περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πλεόντων· ἡ δὲ Λεαιγόρη καὶ Εὐαγόρη, τὰς ὁδηγοῦσας τοὺς πλεόντας εἰς ἐπικερδὴ καὶ πλουσίαν ἀγορὰν· ἡ Κυματολήγη, τὴν παύουσαν τὰ κύματα· καὶ καθέξῃς.

(***) Θεογον. 316—300.

ΘΕΟΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ.

Οἱ πλείστοι τῶν θεῶν τούτων νομίζονται παῖδες τοῦ Ὠκεανοῦ· κυρίως ὁμῶς εἶναι οἱ ποταμοὶ αὐτοί, τοὺς ὁποίους ἐπρόσωποποίησεν ἡ φαντασία τῶν ποιητῶν. Ζωγραφεῦνται δὲ ἄνδρες συνήθως πωγωνῖται, κρατοῦντες εἰς χειρας κόπην καὶ ὕδριαν, καὶ ἔχοντες ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κέρατα, δι' ὧν διηλύεται ὁ βίαιος τῶν κυμάτων θόρυβος.

Τινὲς τῶν ποταμίων θεῶν ἔχουσι καὶ ἰδιότινα γινώρισμα· οἷον ὁ μὲν Τίβερις παρίσταται ἔχων παρακειμένην λέαιναν, ἥτις θηλάζει δύο βρέφη, τὸν Ῥωμύλον καὶ τὸν Ῥῶμον· ὁ δὲ Νεῖλος, τοῦ ὁποίου ἡ πηγὴ ἦτον ἄγνωστος, γινώσκεται ἐκ τῆς περικεκαλυμμένης κεφαλῆς, ἥ ἐκ τοῦ κροκοδείλου. Ἄλλοι ποτάμιοι θεοί, ὡς ὁ Ἀχελῷος, Ἀλφειὸς, Λάδων, Πηνειὸς, Ξάνθος, Ἀσωπὸς, διακρίνονται ἀπὸ τινων εἰς αὐτοὺς συμβάντων.

Ὅτι οἱ παλαιοὶ εἰς τιμὴν τῶν ποταμίων θεῶν ἔκειρον τῆς κεφαλῆς αὐτῶν τὰς τρίχας, μανθάνομεν ἐκ τοῦ Ὀμήρου, διηγουμένου, ὅτι ὁ Πηλεὺς εὐχθήν ὃ ἀποκείρῃ εἰς τιμὴν τοῦ Σπερχεῖος τὰς τρίχας τοῦ Ἀχιλλέως, ἐὰν οὗτος ἐπανεῖλθῃ ἐκ τῆς Τροίας σῶος καὶ ἀβλαβής (*). Καὶ ὁ Πασανίας ἀναφέρει ἐπὶ τοῦ Κηφιστοῦ ποταμοῦ ἄγαλμα, παριστῶν παιδίον, τὸ ὁποῖον εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ τούτου ἔχει ἀποκεκαρυμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς (**).

ΝΥΜΦΑΙ.

Αἱ Νύμφαι κατὰ μὲν τινὰς μυθεύονται θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ κατ' ἄλλους δὲ, τοῦ Διὸς, καὶ διαφόρων γονέων. Αὐταὶ ἦσαν μὲν θεαί, πλὴν θνηταί, ζῶσαι πολλὰς χιλιάδας ἐνιαυτῶν, καὶ προστατεύουσαι τὰ ὄρη, τὰ ποίμνια, τὰς πεδιάδας, τὰ δάση, τοὺς λειμῶνας, τὰς θηλάσσας, τὰς λίμνας, τοὺς ποταμούς, καὶ τὰς πηγὰς· ὅθεν καὶ ὠνομάζοντο ἄλλαι μὲν Ὀρε-

(*) *Ιλιάδ.* β. 140. καὶ ἑξῆς.

- "Εὐθ' αὖτε ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
- Στάς ἀπάνευθε πύργῃ, ξανθὴν ἀποκείρατο χαίτην,
- Τὴν φη Σπερχεῖος ποταμῷ τρέφε τελεθόωσαν·
- Ὁ θῆσας δ' ἄρα εἶπεν, ἰδὼν ἐπὶ εὐνοπα πόλεον·
- Σπερχεῖ', Ἀλλῶς σοὶ γὰρ πατὴρ ἠρόσαστο Πηλεΐς,
- Κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
- Σοὶ τε κόμην κείρειν, βέβειν θ' ἱερὴν ἐκατόμβην·
- Πεντήκοντα δ' ἐνόργα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερύσειν
- Ἐς πηγὰς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυεῖσι·
- Ὡς ἦρ' αὖδ' ὁ γέρον, σὺ δέ εἰ νόον οὐκ ἐτίλεισσαι·
- Νῦν δ', εἰπεὶ οὐ νόμοι γὰρ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
- Πατρίκῃ φηροὶ κόμην ὀπάσσομαι φέρεσθαι, »

ἔπου ὁ Εὐστάθ. « Ὅτι ἔθρε ἦν τρέφειν κόμην τοὺς νέους μέχρι καὶ ἀκμῆς, οἷα κείρειν αὐτὴν ἐγγωρίαις ποταμοῖς· ὅπου δὲ εἶπω, τιμῶντες τὸ καλὸν ὕψος· τρέφειαν γὰρ » φασὶ καὶ συστατικὸν εἶναι τοῦ ζῆν. . . . κουροτρόφοι οὖν ἐνομάζοντο οἱ ποταμοὶ διὰ τὴν » ὑγρότητα, καθὰ καὶ ὁ ἥλιος διὰ θερμότητα. »

(**) Πασ. Ἀττικ. κερ. λ'. §. 2. « Πλὴν δὲ ἡ διαβῆναι ἐν Κηφιστῷ, Θεόδωρου μνήμη » εἶσι, τραγῳδίαν ὑποκρινομένου τῶν κατ' αὐτὸν ἄριστα· ἀγέληματα δὲ ἐπὶ τῷ ποταμῷ » Μνησιμάχῃ, τὸ δὲ ἕτερον, ἀνίστημα κειρομένου τὴν κόμην τοῦ παιδὸς οἱ ἐπὶ τῷ » Κηφισῷ· καθιστάναι δὲ ἐκ παλαιῶ καὶ τοῖς κατὰ τοῦτο Ἑλλήσι, τῇ Ὁμήρῳ τις ὧν » τεκμαίροτο ποιῆσαι, δε τὸν Πηλεῖα εὐχεσθαι φασὶ τῷ Σπερχεῖδι κείρειν ἀνασώφηντος ἐκ » Τροίας Ἀχιλλέως τὴν κόμην. »

στιάδες· ἄλλαι δὲ, Ναπαῖαι· ἄλλαι δὲ, Δειμωνιάδες· ἄλλαι δὲ, Νηίδες· ἄλλαι, Ποταμηίδες· ἄλλαι, Κρηνηίδες, Λιμνιάδες, Δρυάδες, καὶ Ἀμαδρυάδες. Τούτων δὲ αἱ ἐπισχημότεραι εἶναι αἱ Νηίδες, Ὀρεστιάδες, Ναπαῖαι, Δρυάδες, καὶ Ἀμαδρυάδες.

Νηίδες. Αὐταὶ λέγονται καὶ Ναϊάδες, καὶ Ναΐδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν ναμάτων· εἶναι λοιπὸν περιληπτικῶς Νύμφαι πάντων τῶν ὑδάτων· ὅθεν καὶ ζωγραφοῦνται φοροῦσαι καλαμίνους στεφάνους, καὶ κείμεναι ἐντὸς ὑδριῶν.

Ὀρεστιάδες, αἵτινες καὶ Ὀρειάδες καλοῦνται, Νύμφαι τῶν ὄρεων, συνοδεύουσαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν Ἀρτέμιν εἰς τὸ κυνήγιον. Συγχέονται πολυλάκις μετὰ τῶν Νηίδων, ἐπεὶ διὰ αἱ πηγαὶ ἀναβλύζουσι πάντοτε ἐκ τῶν ὄρεων.

Ναπαῖαι. Ἦσαν Νύμφαι τῶν κοιλάδων, καὶ συγχέονται τῶν ἀνθέων, λαχάνων καὶ θάμνων. Καὶ αὐταὶ συγχέονται μετὰ τῶν Νηίδων διότι αἱ πηγαὶ ἐκρέουσιν εἰς τὰς κοιλάδας· σπανίως δὲ ἀπαντῶνται παρά τοις ποιηταῖς.

Δρυάδες καὶ Ἀμαδρυάδες, Νύμφαι τῶν ἄλσεων, ἧ καὶ τῶν δένδρων ἀπλῶς, μάλιστα τῆς δρυός. Λέγουσι δὲ, ὅτι αἱ μὲν Δρυάδες διατρίβουσιν ὑπὸ τὰ δένδρα· αἱ δὲ Ἀμαδρυάδες ἔχουσι τὴν κατοικίαν αὐτῶν ἐντὸς αὐτῶν τῶν δένδρων, ὅπου ζῶσι καὶ ἀποθνήσκουσι.

Παρά δὲ τὴν προστασίαν τῶν τόπων ἔργον εἶχον καὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδῶν· αὐταὶ ἀνέθρεψαν τὸν Διόνυσον, τὸν Αἰνείαν, καὶ αὐτὸν τὸν Δία.

Ἦσχαλοῦντο δὲ προσέτι καὶ περὶ τὸ κυνήγιον, τὴν μουσικὴν, τὸν χορὸν, καὶ ἄλλας γυναικείας ἐργασίας, τὰς ὁποίας εἰργάζοντο, συνεργόμεναι ἅπασαι εἰς σπῆλαια. Οἱ ποιηταὶ ἀποδίδουσιν εἰς αὐτάς καὶ τὸ δῶρον τῆς μαντείας· διὸ καὶ τινες τῶν ττηγῶν εἶχον ἀνωτέραν τινα ἐνθουσιαστικῶς δύναμιν.

Ζωγραφοῦνται δὲ αἱ Νύμφαι νέαι, φιλὰ ἐνδεδυμέναι, καὶ ποτὲ μὲν ἐπόμηναι μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῆς Ἀρτέμιδος, ποτὲ δὲ χορεύουσαι περὶ τὴν Ἀφροδίτην.

Ἐκάλουν δὲ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν καὶ πόλεις, ὡς τὴν Θίσβην, πόλιν τῆς Βουωτίας· τὴν Νίκαιαν, τῆς Φρυγίας· τὴν Μένδιν, τῆς Θράκης· ἄλλὰ καὶ λιμένας προσέτι, ὡς τὴν Κυνόσουραν τῆς Κρήτης· καὶ πηγὰς, ὅσων τὴν Ἀρέθουσαν, τῆς Σικελίας πηγὴν.

Τὸ ὄνομα Νύμφαι παράγεται, ὡς λέγουσιν οἱ παλαιοὶ ἐτυμολόγοι, παρὰ τὸ κατὰ τὸ νέον, τοῦτέστι τὸ ἔαρ, μάλιστα ἐκφαίνεσθαι πλάττονται δὲ κατὰ τοὺς ἀλληγορητὰς θυγατέρες τοῦ Διὸς, τοῦτέστι τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ αἵθέρος, διὰ τὴν ἀνωθεν κατερχομένην ὑγρότητα καὶ θερμότητα.

Θυσίας προσέφερον εἰς αὐτάς ἔλαιον, γάλα, πρόβατα, ἀρνία, αἰγας, ὄνοι καὶ ἄνθη· καὶ ἀφιερωμένας εἶχον εἰς τιμὴν αὐτῶν πλησίον, ὅπου εὐρίσκοντο βαλανεῖα, μεγαλοπρεπεῖς οἰκίας, Νυμφαῖα ὀνομαζομένας.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ, ΕΠΙΜΗΘΕΥΣ, καὶ ΜΕΝΟΙΤΙΟΣ.

Οἱ τρεῖς οὗτοι ἀδελφοὶ μυθεύονται, ὅτι ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Κλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ· τοῦ δὲ Προμηθέως ὁ μὲν Αἰσχύλος ἀναφέρει μητέρα τὴν Θέμιν· ὁ δὲ Ἀπολλοδώρος, τὴν Ἀσίαν.

Ὁ Προμηθεύς, ἐπιτήδειος καὶ ἀγγίνους, ἀντίπραττε κατὰ τοῦ Διὸς, τοῦ δημιουργοῦ τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἃν καὶ ἦτο πρότερον συναγωνιστὴς αὐτοῦ· διότι, ὅτ' οἱ Τιτᾶνες καθεῖλον τὸν Κρόνον ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐπὶ σκοπῶν ν' ἀναδιδάσσωσι τὸν Δία, συνεβούλευσεν αὐτοὺς ὁ Προμηθεύς νὰ μεταχειρισθῶσι τὸν δόλον· διότι ἤξευρε παρὰ τῆς Θέμιδος καὶ τῆς Γαίας, ὅτι ἐν ταῦθα μόνον ὁ δόλος, οὐχὶ δὲ ἡ ἰσχύς, θέλει ὑπερνικῆται. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Τιτᾶνες κατεφρόνησαν τὴν συμβουλὴν αὐτοῦ, προσῆλθεν εἰς τὸ μέρος τοῦ Διὸς, καὶ ἀπέδειξεν αὐτὸν νικητὴν. Ἐκ τούτου δικαίως ἐκαυχᾶτο ὁ Προμηθεύς, ὅτι ἔδωκεν εἰς τοὺς θεοὺς ἀξιώματα· διότι διὰ συνεργείας αὐτοῦ ὁ Ζεὺς ἀνέβη εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον, διέταξε τὴν βασιλείαν, καὶ διένειμεν εἰς τοὺς λοιποὺς θεοὺς τὰς ἀξίας· μόνον περὶ τῶν θνητῶν δὲν ἐφρόντισε διόλου ὁ Ζεὺς, ἀλλὰ μάλιστα ἀπεφάσισε νὰ ἐξολοθρεύῃ αὐτοὺς, καὶ νὰ πλάσῃ ἄλλο γένος. Ὁ Προμηθεύς ὁμῶς ἀπέτρεψε τὸν Δία ἀπὸ τῆς βουλῆς ταύτης, κλείψας ἐξ οὐρανοῦ τὸ πῦρ, καὶ μεταδούς αὐτὸ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, δι' οὗ ἐδίδαξε πάσας τὰς τέχνας. Ὁ Ζεὺς, ἵνα τιμωρήσῃ τὸ ἀσέβημα τοῦτο, διέταξε τὸν Ἥραιστον νὰ κατασκευάσῃ ἀπὸ γούρ παρθένον, ἥτις ὠνομάσθη Πανδώρα, διότι παρὰ πάντων τῶν θεῶν ἔλαβε πολύτιμα δῶρα· καὶ ἡ μὲν Ἀφροδίτῃ ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν κάλλος καὶ θέλγητρα, καὶ διέταξε τὰς Χάριτας νὰ κοσμήσωσιν αὐτὴν εὐπρεπέστατα· ἡ δὲ Ἀθηνα, τὴν τέχνην τοῦ ὑφαίνειν καὶ κεντᾶν ὁ Ἑρμῆς μετέδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν δολιότητα καὶ τὴν θελκτικὴν αὐτοῦ ῥητορείαν· αἱ Ὀρῆαι ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀνθινον στέφανον· ὁ δὲ Ζεὺς τελευταῖον ἐχάρισε πυξίδα, καὶ οὕτω παρεσκευασμένην παρέδωκε τὴν Πανδώραν εἰς τὸν Ἑρμῆν, ἵνα ἐγχειρίσῃ αὐτὴν εἰς τὸν Προμηθεά. Ἀλλ' ὁ Προμηθεύς, μὴ ἐμπιστευόμενος εἰς τὸν Δία, δὲν ἐδέχθη τὸ δῶρον· ὅθεν ὁ Ἑρμῆς ἀπήγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἐπιμηθεά, ὅστις προθύμως ὑπεδέχθη τὴν Πανδώραν, καὶ ἐπέτρεψε μάλιστα ν' ἀνοίξῃ καὶ τὴν πυξίδα. Μόλις δὲ ἤνοιξεν αὐτὴν, καὶ ἐξεχύθησαν πάντα τὰ κακὰ, τὰ ὅποια ἔκτοτε κατέχουσι τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐλκείτε μὲν ὁ Ἐπιμηθεύς εὐθὺς τὴν πυξίδα· εἶδεν ὁμῶς, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἔκεινεν ἐν αὐτῇ, εἰ μὴ ἡ ἐλπίς, τὸ μόνον καλόν, τὸ ὁποῖον ἀνέμιξεν ὁ Ζεὺς μετὰ τῶν πολλῶν κακῶν. Ἐκ τῆς Πανδώρας δὲ ταύτης ἐγέννησεν ἔπειτα ὁ Ἐπιμηθεὺς τὴν Πύρραν, τὴν γυναῖκα τοῦ Δευκαλίωνος. Ἰδὼν δὲ ὁ Ζεὺς, ὅτι ἦο τῶν ἀδυνάτων νὰ νικήσῃ τὸν Προμηθεά μετὰ δόλου, ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ βίαν· ὅθεν καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν διὰ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὸν Καύκασον, ὅπου ὁ Ἥραιστος διατάχθη νὰ προσηλώσῃ αὐτὸν εἰς τοὺς βράχους, καὶ ἐκεῖ ἀετὸς μέγιστος, ἐρχόμενος τὴν ἡμέραν, κατέτρωγε τὸ ἥπαρ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον πάλιν τὴν νύκτα ἤψανε, καὶ ἐγίνετο ἐπὶ τὴν αὔριον ἴσον, ὥς καὶ πρότερον. Μετὰ τριάκοντα ἔτη ἤκουσέ ποτε ὁ Προμηθεύς ἐν καιρῷ νυκτός τὰς Μοῖρας συνομιλοῦσας περὶ τῆς τύχης τῆς νέας Θέτιδος, ὅτι ἐμελλε νὰ γεννήσῃ υἱόν, πολὺ ἰσχυρότερον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ὁ Προμηθεύς, γινώσκων, ὅτι ὁ Ζεὺς ἠγάπα τὴν Θέτιν, ἐφάνερωσεν εἰς αὐτὸν τὸ μυστικόν· ὅθεν ὁ Ζεὺς παραιτηθεὶς ἀπὸ τοῦ δεινοῦ πρὸς τὴν θεὰν ταύτην ἔρωτες, συνέζησεν αὐτὴν μετὰ τοῦ Πηλείδου, καὶ ὑπὲρ εὐγνωμοσύνης ἡλευθέρωσε τὸν Προ-

μηθέα. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἠλευθερώθη ὑπὸ τοῦ Ἑρακλέους, ὅστις διαβαίνων τὸν Καύκασον, κατετόξευσε τὸν αἰτόν.

Τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ὁ Ζεὺς ἐβουλεύθη τὸν ὄλεθρον τῶν ἀνθρώπων, διηγείται ὁ Ἡσίοδος κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Συνεφώνησάν ποτε οἱ θεοὶ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ποῖον τιμῶν πρέπει αὐτοὶ ν' ἀπολαύωσι, καὶ ποῖα καθήκοντα ὀφείλουσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ φυλάττωσι πρὸς τοὺς θεοὺς. Ὁ Προμηθεὺς προὔτεινεν εἰς τὸν Δία πρὸς ὄφελος τῶν ἀνθρώπων νὰ θύωσι τοῦ λοιποῦ ἀπὸ παντὸς σφαγίου μέρος μόνον, τὸ δὲ λοιπὸν νὰ τρώωσιν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι· συγκατένευσεν ὁ Ζεὺς εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, καὶ ὁ Προμηθεὺς, ὅστις ἐπέτρεχε τὸν τόπον πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἔσφαξε δύο βόας, ἔβαλεν εἰς τὸ δέρμα τοῦ ἑνὸς πάντα τὰ ὀστέα, καὶ εἰς τοῦ ἄλλου τὸ δέρμα ἅπαν τὸ κρέας ἀμφοτέρων τῶν βοῶν, καὶ οὕτως ἀφῆκε τὴν ἐκλογὴν εἰς τὸν Δία· ὅστις ἐκλέγων ἐξ ὀνόματος πάντων τῶν θεῶν, καὶ μὴ γινώσκων τὴν ἀπάτην, ἔλαβε τὸ κρέμα, ἐν ᾧ ἦσαν τὰ ὀστέα· ἔκτοτε λοιπὸν ἀγανακτῆσας, ἀφῆρεσεν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὸ πῦρ, ἵνα μὴ δύνωνται νὰ μαγειρεύωσι τὸ κρέας, καὶ διενεσθῇ νὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς.

Ὁ Δευκιανὸς ἐν τινι τῶν διαλόγων αὐτοῦ, ὅστις ἐπιγράφεται Προμηθεὺς, λέγει, ὅτι αὐτὸς ἐπλασε καὶ τοὺς ἀνθρώπους· κατὰ δὲ τὸν Ἀπολλόδωρον ἐπλασε τοὺς ἐκ γῆς καὶ ὕδατος, μεταδούς εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον ἐκρυψεν ἐν νάρθηκι (*).

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ μυθικὰ· ἀλληγορεῖται δὲ ὁ μὲν Προμηθεὺς εἰς τὴν προμήθειαν· ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ Ιαπετός, εἰς τὴν ψυχὴν, ὡς ἀεικίνητον οὖσαν· ἡ δὲ Κλυμένη, ἡ μήτηρ, εἰς τὴν φρόνησιν, ὡς ἐνδοξον καὶ ἐξάκουστον. Ὑπερφαίνει δὲ ἡ μὲν πλάσις τῶν ἀνθρώπων τὴν δύναμιν ἐκείνην τῆς ψυχῆς τοῦ κόσμου, καθ' ἣν παρήχθησαν καὶ πάντα τὰ ἄλλα πράγματα, καὶ οἱ ἄνθρωποι προσέτι ἐκ τῆς γῆς ἀνέφυσαν· ἡ δὲ ὁλοὶ τὴν διαφορὰν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν ἀλόγων ζώων, διὰ τὴν προμήθειαν καὶ τὸ προνοητικὸν ὡς δευτέραν πλάσιν αὐτῶν· ἡ δὲ κλοπὴ τοῦ πυρὸς ἐξ οὐρανοῦ αἰνίσσεται τὴν διὰ προμηθείας ἑξαψιν, γινομένην μετὰ τὴν πτώσιν κεραυνοῦ τινος· ἡ δὲ προσήλωσις αὐτοῦ εἰς τὸν Καύκασον, καὶ ἡ κόλασις καὶ ἡ κατάθρωσις τοῦ ἥπατος ὑπὸ τοῦ αἰτοῦ, σημαίνουσιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ πυρὸς παραδοθείς εἰς τὰς τέχνας, κολάζεται τὴν ἡμέραν μεριμνῶν καὶ φροντίζων, καὶ τρόπον τινὰ κατατρώγεται τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς λεπτομεριμνίας, ὡς ὑπ' αἰτοῦ τινος, καὶ τὴν νύκτα, ἐπειδὴ ἀπαλλάττεται ἀπ' αὐτῶν, ἐπανέρεται πάλιν εἰς ἑαυτὸν, καὶ ἀποκαθίσταται· ἡ δὲ εὕρεσις τῶν τεχνῶν διὰ τοῦ Προμηθεῶς ὁλοῖ, ὅτι ἅπασαι αἱ τέχναι εὗρέθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου διὰ συνέσεως καὶ προμηθείας· ἡ δὲ βοήθεια αὐτοῦ εἰς τὸν Δία ὑπερφαίνει, ὅτι πᾶσα ἀρχὴ καὶ ἐξουσία ἔχει χρεῖαν πολλῆς προμηθείας καὶ προνοίας.

(*) Ἀπολλοδ. βιβλιοθ. β. βλ. α. κεφ. ζ'. §. 1. « Προμηθεὺς δὲ ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας, ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ πῦρ, λάθρα Διός, ἐν νάρθηκι κρύψας. » — Εἶναι δὲ ὁ νάρθηξ (λατ. ferula) φυτὸν ὑψηλὸν καὶ ἀκανθώδες, ἔχον καυλὸν κοῖλον καὶ πλήρη νερῶν, ἣτις εὐκόλως δέχεται τὸ πῦρ, καὶ διατηρεῖ αὐτὸ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀσβεστον.

Ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἐπιμηθεὺς ἀλληγορεῖται εἰς τὸ ἀμαρτητικὸν τὰ νοῶς διὰ τοῦτο καὶ οἱ ποιηταὶ πλάττουσιν, ὅτι ἐδέχθη ἀσκήπτως τὴν Πανδώραν, καὶ ἤνοιξε τὸν πύθον, ἐν ᾧ ἦσαν ἐγκλεισμένα πάντα τὰ κακά· τούτῃ τῃ ἀπερίσκεψιά τοῦ ἀνθρώπου ὠρέχθη τῆς θηλυπρεποῦς καὶ μαλθακῆς διαγωγῆς τῆς πολυτελείας, τὴν ὁποῖαν καλλωπίζουσι τὰ φαινόμενα καλὰ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ οὕτως ἤνοιξε τὸν πύθον τῶν κακῶν, δηλονότι τὴν ἀκόρεστον ὄρεξιν, καὶ τὴν ἄλογον τῶν παθῶν ὁρμὴν, ἥτις ἐν ὄσῳ μὲν ἡ προμηθεῖα καὶ τὸ προνοητικὸν τῆς ψυχῆς ἐπισταταῖ καὶ προσέχει, μένει κεκλεισμένη, ὡς πύθος· ἐὰν δὲ ἀμελήσῃ, ἀνοίγεται ὑπὸ τῆς ἀσκηψίας, καὶ χύνονται εἰς τὸν ἄνθρωπον πάντα τὰ κακά.

Ὁ δὲ τρίτος ἀδελφὸς Μενότιος ἀλληγορεῖται πάλιν εἰς τὸ ἄλογον μέρος τῆς ψυχῆς, καὶ διὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ ποιηταί, ὅτι ἀπαπέμπεται ὑπὸ τοῦ Διὸς, τούτεστι τοῦ νοῦς, εἰς τὸν Τάρταρον.

Ἡ δὲ Πανδώρα τελευταῖον ἐρμηνεύεται ἱστορικῶς, ὅτι ὑπῆρξεν Ἑλληνίς τις γυνή, πλουσιωτάτη, καὶ εἰς ὑπερβολὴν φιλόκοσμος· ἥτις, ὅτε ἐξήρχετο τοῦ οἴκου, ἐκαλλωπίζετο ποικιλοτρόπως, βάφουσα τὸ πρόσωπον, καὶ μεταχειριζομένη διάφορα τεχνητὰ κοσμήματα ἐκ διαφόρων χρωμάτων καὶ λίθων καὶ μετάλλων, διὰ τοῦ πυρὸς τεχνευομένων· ὅθεν καὶ ἐμυθεύθη, ὅτι ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου, τούτεστι τοῦ πυρὸς, ἐκ γῆς καὶ χροῦς (*).

Ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρχε βωμὸς τοῦ Προμηθεῖως, καὶ ἐτελοῦντο ἐκεῖ εἰς τιμὴν αὐτοῦ τὰ λεγόμενα Προμηθεῖα, καθ' ἃ ἐγίνοντο καὶ ἀγῶνες δι' ἀνημμένων λαμπάδων (**).

ΑΤΛΑΣ.

Ὁ Ἀτλας νομίζεται υἱὸς τοῦ Ιαπετοῦ καὶ τῆς Κλυμένης, καὶ ζωγραφεῖται γυμνός, βαστάζων ἐπὶ τῶν νώτων αὐτοῦ μεγάλην οὐρανίαν σφαῖραν, ἥτις παρίστα τὸν οὐρανόν, λαθὼν τὴν τιμωρίαν ταύτην παρὰ τοῦ Διὸς (**). Κατὰ δὲ τὸν Ὅμηρον κρατεῖ τοὺς κίονας, τοὺς χωρίζοντας ἀπ' ἀλλήλων τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν (†).

(*) Παλαίφατ. Περὶ ἀπίστ. κερ. 35. « Ὁ περὶ Πανδώρας οὐκ ἀνεκτὸς λόγος, ὡς γῆς ἀναπλασθεῖσης, ἀναδοῦναι καὶ ἄλλοις τὸ πλάσμα. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ τοῦτο· Πανδώρα γυνὴ ἐγένετο Ἑλληνίς, μάλιστα πλουσία· καὶ, ὅτε ἐξῆλθε, ἐκοσμεῖτο, καὶ ἐχρίετο πολλῇ τῇ γῇ· καὶ τὸ μὲν ἔργον οὕτως ἔχει· ὁ δὲ λόγος ἐπὶ τὸ ἀμήχανον ἐτρέπη. »

(**) Πασ. Ἀττικ. κερ. λ'. §. 2. « Ἐν Ἀκαδημίᾳ δὲ ἐστὶ Προμηθεῖως βωμὸς· καὶ θέουσιν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν, ἔχοντες καομένης λαμπάδας· τὸ δὲ ἀγώνισμα ὁμοῦ σφ' ὁρμῇ φυλάξει τὴν ὁρμὴν ἐπὶ καιομένην ἐστὶν ἀποσβεσθεῖσης δὲ, οὐδὲν ἔτι τῆς νίκης· σφ' πρῶτον, δευτέρῳ δ' ἐντ' αὐτοῦ μέτεστιν· εἰ δὲ μηδὲ τούτῳ καίτοιτο, ὁ πρῶτος ἐστὶν ὁ κρατὴν· εἰ δὲ καὶ πᾶσιν ἀποσβεσθεῖται, οὐδεὶς ἐστὶν, ὅτῳ καταλείπεται ἡ νίκη. »

(**) Πισιδ. Θούγ. 517—520.

« Ἀτλας δ' οὐρανὸν εὐρύν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
« Πείρασιν ἐν γαίῃ, πρόπαρ Ἐπερίδῳ λιγυρόφυνον
« Ἐστῶς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι·
« Ταύτην γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητιέτα Ζεὺς. »

(†) Ὁδυσ. Α. 52—54.

« Ἀτλαντὸς θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅτε βαλάσσης
« Πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δὲ τε κίονας αὐτὸς
« Μακρὰς, αἳ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφοτέρωσιν ἔχουσιν. »

Ὁ μῦθος ἐπλάσθη ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντος, ὅρου ὑψηλοῦ, ἐν ταῖς ἀπω-
τάτω γῶραις τῆς Ἀφρικῆς κειμένου· διότι ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς αὐτοῦ φαί-
νεται ἐπιστρεφόμενον τὸ καμάρισμα τοῦ οὐρανοῦ· οἱ δὲ πρόποδες αὐτοῦ
ἐκτείνονται βαθύως εἰς τὴν θάλασσαν (*).

Ἐξηγηταί τινες ἀλληγοροῦσι τὸν Ἀτλанта εἰς περίφημόν τινα ἀστρο-
λόγον, καὶ τὸ ὁμώνυμον ὄρος εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον αὐτοῦ.

Ὁ Ἀτλας ἐγέννησεν ἐκ τῆς Ὠκεανίδος Πληϊῶνης ἑπτὰ θυγατέρας, αἵ
τινες μετὰ θάνατον μετετέθησαν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὀνομάζονται ἀπὸ μὲν
τῆς μητρὸς Πληϊάδες, ἀπὸ δὲ τοῦ πατρὸς Ἀτλαντίδες· καλοῦνται δὲ κοι-
νῶς καὶ ἑπτάστεροι· καὶ ἕξ μὲν τούτων φαίνονται εὐκρινῶς ἐν τῷ οὐρανῷ·
ἡ δὲ ἑβδόμη δὲν φαίνεται παντάπασιν· ὅθεν φέρεται καὶ παραδόξως τις αἰτία
τούτου· αἱ ἕξ, λέγουσιν, εἶχον θεοῦ ἐραστάς· δηλαδὴ ἡ Μαία, Ἡλέκτρα,
καὶ Ταυγέτη εἶχον τὴν Δία· ἡ Ἀλκυόνη καὶ ἡ Κελαινώ, τὸν Ποσειδῶνα·
καὶ ἡ Στερόπη, τὸν Ἄρη· ἡ δὲ Μερόπη ἐνυμφεῦθη τὸν θνητὸν Σίσυφον,
καὶ διὰ τοῦτο αἰσχυνομένη, δὲν θέλει νὰ προκύπτῃ εἰς τὸ φῶς.

Τινὲς ἀπαθίδουσιν εἰς τὸν Ἀτλанта καὶ πλείοτερας θυγατέρας, αἵτινες
ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν Ἰάντος Ἰάδες ὀνομάσθησαν, καὶ ἐτάχθησαν ὑπὸ
τοῦ Διὸς εἰς τοὺς ἀστέρας, ἐπεὶδὴ ἀνέθρεψαν τὸν γέγον Διόνυσον ἐν Νύσῃ
τῆς Ἀραβίας. Ἰστανται δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ταύρου, καὶ, ὅταν ἔρχων-
ται ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος, ἀναγγέλλουσι ῥαγδαίαν βροχὴν διὰ τοῦτο παρά-
γουσί τινες τὸ ὄνομα αὐτῶν παρὰ τὸ ὑεῖν, τὸ βρέχειν.

ΜΩΜΟΣ.

Ὁ Μῶμος ἔργον εἶχε νὰ παρατηρῇ τὰς πράξεις καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν
ἄλλων, καὶ νὰ ἐλέγχῃ μετὰ παρρησίας τοὺς πάντας, σκώπτων καὶ περι-
παίζων πάντα αὐτῶν τὰ ἔργα· ἦτο κοινός τις καὶ δημόσιος κατήγορος, λέ-
γων ἀφιλοπροσώπως καὶ χωρὶς τινος κολακείας τὴν ἐαυτοῦ γνώμην, καὶ
περιεργαζόμενος ἐπίσης καὶ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ἦτο δὲ τοσοῦ-
τον φιλοκατήγορος καὶ σκωπτικὸς, ὥς· ἐσπούδαζε νὰ γλεμάξῃ καὶ αὐτὰ
τὰ μομφῆς ἀνεπίδεκτα· διὰ τοῦτο καὶ ἐμιτεῖτο παρὰ πάντων ὡς αὐθάδης
καὶ φλύαρος. Ἐλέγετο δὲ υἱὸς τῆς Νυκτὸς, ἐπεὶδὴ τὰ ἐλαττώματα συμ-
βαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δι' ἄγνοίαν τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ κατήχοντος.

Ὅτε ἡ Ἀθηνᾶ, ἀμιλλωμένη πρὸς τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Ἥρακλειον,
κατεσκεύασεν οἰκίαν, κατηγόρησε ταύτην ὁ Μῶμος, διότι δὲν ἦτο δυνατόν
νὰ μετακινῆται εἰς ἄλλον τόπον, ὅσάκις ἤθελεν ἔχει κακοὺς γείτονας. Τὸν

(*) Ἡρόδοτος, βιβλ. δ'. κεφ. 184. « Μετὰ δὲ δι' ἀλλήλων δίκαια ἡμετέρων ἰδοῦ ἄλλος
» κολωνὸς ἄλλος καὶ ὕδαρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν εἰκέουσι· ἔχεται δὲ τοῦ ἄλλος τούτου
» οὖρος, τῷ ὀνόματι ἐστὶ Ἀτλας· ἐστὶ δὲ στεινὸν καὶ κυκλωτερές πάντη, ὑψηλὸν δὲ εὖτω
» δὴ τι λέγεται, ὡς τὰς κορυφὰς αὐτοῦ οὐκ εἶναι ἰδέσθαι· οὐδέποτε γὰρ αὐτὰς ἀπο-
» λείπειν νέρτα· οὔτε θέρος, οὔτε χειμῶνος· τοῦτο κίονα τοῦ οὐρανοῦ λέγουσι· οἱ ἐπιχά-
» ριοι εἶναι· ἐπὶ τούτου τοῦ οὖρος οἱ ἄνθρωποι οὔτοι ἐπώνυμοι ἐγένοντο· καλέονται γὰρ
» δὴ Ἀτλαντες. » — Οἱ Μαῦροι καλοῦσι τὸ ὄρος γιβεβλ δ'ζατοῦτε (ὄρος τῶν
πιθήκων).

βοῦν, τὸν ὁποῖον ἐπλάσεν ὁ Ποσειδῶν, κατηγόρησεν, ὅτι δὲν ἔχει τὰ κέρατα ἐμπροσθεν τοῦ στήθους ἵνα προβάλλῃ ὀρμητικώτερον. Τὸν δὲ ἄνθρωπον τελευταῖον τὸν ὁποῖον ἐδημιούργησεν ὁ Ἥρακτος ἀπὸ χοῦς, κατηγόρησεν, ὅτι δὲν ἔχει εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ θυρίδα, δι' ἧς νὰ διαγινώσκωνται τὰ φρονήματα αὐτοῦ.

Ζωγραφουσι δὲ αὐτὸν ἰσχνόν, παρατηροῦντα διὰ σκωπτικῶν σχημάτων πίνακα, ἐφ' οὗ παρίστανται ἐξωγραφημένα ὁ ἄνθρωπος, ὁ βοῦς, καὶ ἡ οἰκία, τὰ ὅποια ἐμέμφθη.

ΕΡΙΣ.

Ἡ Ἔρις ἦτο θυγάτηρ τῆς Νυκτός, καὶ θεὰ τῆς φιλονεικίας, διχονοίας, καὶ τῶν τοιούτων.

Εἰς τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος τὸν γάμον, ὅπου προσεκλήθησαν πάντες οἱ θεοί, ἐπειδὴ αὐτὴ μόνον ἔμεινεν ἀπρόκλητος, ἀπεφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ, διεγείρουσα εἰς τοὺς θεοὺς φθοροποιὸν φιλονεικίαν. Ἐλαβε χρυσοῦν μῆλον, καὶ ἐπιγράψασα τὰς λέξεις, ἡ καλὴ λαβείτω, ἐρρίψεν αὐτὸ εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν θεῶν. Ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ὡς ἔχουσαι πλεονέκτημα παρὰ τοὺς ἄλλους θεοὺς νὰ ζητῶσι τὸ μῆλον, ἤρχισαν νὰ ἐρίζωσι περὶ αὐτοῦ. Ὁ Ζεὺς, ἐπειδὴ οὐδεὶς τῶν θεῶν ἤθελε νὰ γείνη κριτὴς, ἔστειλε διὰ τοῦ Ἑρμοῦ τὰς τρεῖς θεᾶς πρὸς τὸν Πάριν, τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως τῶν Τρώων, ὅστις τότε ἔδωσκε τὸ ποίμνιον ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ἰδῆς, ἵνα κρίνῃ αὐτάς. Ὁ Πάρις ἔκρινε νὰ δοθῇ τὸ μῆλον εἰς τὴν Ἀφροδίτην, ἥτις πρὸς ἀμοιβὴν ὑπεσχέθη εἰς αὐτὸν τὴν ὡραιότατην γυναῖκα. Διὰ βοήθειας λοιπὸν αὐτῆς ἤρπασεν ἔπειτα ὁ Ἀλέξανδρος τὴν Ἑλένην, τὴν γυναῖκα τοῦ Μενελάου, δι' ἣν ἐξεράγη ὁ δέκα ἔτη διαρκέσας τρωϊκὸς πόλεμος.

Ἄλλοτε μετεχειρίσθη τὴν Ἔριν αὐτὴ ἡ Ἥρα, ἵνα ἐκδικήσῃ ἑαυτὴν κατὰ τοῦ Πολυτέχνου καὶ τῆς Ἀηδόνας, οἵτινες ἔζων τοσοῦτον εἰρηνικῶς, ὥς ἐκαυχήθησαν, ὅτι εἶναι εὐτυχέστεροι τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας. Ἡ Ἔρις ἐνέβαλεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξῆς ἀμιλλαν συνεφώνησαν, ὅστις ἂν ἐξ αὐτῶν τῶν δύο τελειώσῃ ταχύτερον ἕκαστος τὸ ἑαυτοῦ ἔργον, ὁ μὲν Πολύτεχνος, δίφρον, ἡ δὲ Ἀηδὼν, κέντημά τι, ἐκεῖνος νὰ λάβῃ δούλην τινὰ παρὰ τοῦ ἄλλου δῶρον. Ἐτελείωσε δὲ πρότερον τὸ ἔργον ἡ Ἀηδὼν, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς Ἥρας, καὶ ὁ Πολύτεχνος ὑπογρεοῦται νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν τὸ δῶρον. Ἔρχεται πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Πανδάρεων, ζῶντα ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀγροῦ παρὰ τὴν Ἐφεσον, καὶ ἔχοντα παρὰ τῆς Δήμητρος τὸ χάρισμα νὰ τρώῃ, ἔσον ἤθελεν, οὐδόλως ὑπὸ τῆς πολυραγίας βλαπτόμενος. Ὁ Πολύτεχνος ἐξαπατᾷ τὸν Πανδάρεων, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν νεωτέραν θυγατέρα, τὴν Χελιδόνα, ἵνα κομίσῃ αὐτὴν πρὸς τὴν Ἀηδόνα, ἥτις ἐπιθυμῇ, εἶπε, νὰ ἴδῃ καὶ νὰ ἔχῃ αὐτὴν παρ' ἑαυτῇ· ἀλλὰ καθ' ὁδὸν βιάσας ὁ Πολύτεχνος τὴν Χελιδόνα, ἠπέλυσεν αὐτὴν θάνατον, ἐὰν φανερώσῃ τὸ ὄνομα αὐτῆς καὶ τὸ συμβάν. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὰ ἴδια, παρέδωκε τὴν Χελιδόνα εἰς τὴν Ἀηδόνα ὡς δούλην, τὴν ὁποῖαν δῆθεν ἠγόρασε δι' αὐτὴν

κατὰ τὴν συμφωνίαν. Καὶ μέχρι μέντινος ἡ Χελιδών, σιωπῶσα διὰ φόβον, διετέλει ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ ἀγνωστος· ἀνεκαλύφθη ὅμως ἔπειτα ὑπὸ τῆς Ἀγρόνος, ἥτις ἀκούσασα αὐτὴν ποτε παρὰ τὴν πηγὴν κλαίουσαν καὶ ὀδυρομένην, ἀνεγνώρισεν, ὅτι εἶναι ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς, καὶ ἤρχισε νὰ πνέῃ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐκδίκησιν. Ἠνώθησαν λοιπὸν αἱ δύο ἀδελφαὶ ὁμοῦ, ἵνα τιμωρήσωσι τὸν Πολύτεχνον· ἔλαβον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ κρουργήσασται αὐτὸν, ἐμαγεύρευσαν καὶ παρέθηκαν αὐτὸν βρῶμα εἰς τὸν πατέρα· αὐταὶ δὲ ἔπειτα κατέφυγον πρὸς τὸν Πανδάρειον. Ἐννοήσας δὲ ὁ Πολύτεχνος τὴν ἀπάτην, ἔδραμε νὰ καταδιώξῃ τὰς γυναικὰς μέχρι τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἀλλὰ συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν δούλων τούτου, ἐξεγυμνώθη, ἐδόθη, ἡλείφθη μετὰ μέλιτος, καὶ ἐξετέθη εἰς τὰς μυίας. Τότε ἀνεξωपुरήθη πάλιν ὁ ἔρως τῆς Ἀγρόνος· ἐκάθισε πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀπεδίωκε τὰς μυίας. Ὁ Πανδάρειος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐλθόντες, ἤθελον κατὰ πρῶτον νὰ φονεύσωσιν αὐτήν· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἐξήλεν·ε διὰ μιᾶς ὅλον τὸ γένος ἐκείνο, μεταμορφώσας τὸν μὲν Πανδάρειον εἰς ἀλιέστον· τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ, εἰς ἀλκυόνα· τὸν υἱόν, εἰς ἔποπα· τὸν Πολύτεχνον, εἰς πελεκᾶνα· καὶ τὴν Ἀγρόνα καὶ Χελιδόνα, εἰς τὰ ὁμώνυμα πτηνὰ.

Περὶ ἄλλης τινὸς Ἀγρόνος φέρεται ἄλλος πρόμοιος μῦθος. Ἡ Ἀγρόν αὕτη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Πανδάρειου, υἱοῦ τοῦ Μέρπορος, καὶ εἶγεν ἄνδρα τὸν Ζήθον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀμφίονος· ἐπειδὴ δὲ αὕτη εἶχεν ἕνα μόνον υἱόν, τὸν Ἴτυλον, ἡ δὲ ἀνδραδέλφη αὐτῆς, ἡ Νιόβη, τοῦναντίον πολλοῦς, ἦτο τοσοῦτον ζηλότυπος, ὥστε ἀπεψάσισε νὰ σονεύσῃ τὸν πρεσβύτατον υἱὸν τῆς Νιόβης, τὸν ἀνατραφέντα μετὰ τοῦ Ἴτυλου, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ κλίνῃ κοιμώμενον. Παρήγγειλε λοιπὸν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὴν ἀκόλουθον νύκτα ν' ἀλλάξῃ ἐν τῇ κλίνῃ τὸν τόπον· ἀλλὰ κατὰ κακὴν τύχην τὸ παιδίον λησμονήσαν, ἐφανεύθη αὐτὸ ἀντὶ τοῦ τῆς Νιόβης. Γνωρίσασα δὲ ἡ Ἀγρόν τὸ λάθος, μετεμορφώθη, ὡς διηγεῖται ὁ Ὅμηρος, εἰς τὸ ὁμώνυμον πτηνόν, τὴν ἀγρόνα, καὶ ὑπὸ πῆν μορφὴν αὐτῆς οὐδέρεται ἀκταπαύστως τὸν ἀγαπητὸν αὐτῆς υἱόν (*).

(*) Ὅδυσ. τ. 518—623.

- Ὡς δ' ὅτε Πανδάρειου κόρη, γλαυκῆς Ἀγρόν,
- Καλὸν δαΐδηνιν, ἕαρος νέου ἱσταμένοιο,
- Δεινῶρων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινούσιν,
- Ἦτε θαμὰ τροπῶτα χρεὶ πολυηχέα φωνήν,
- Παῖδ' ὀλυφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
- Κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθου ἀνακτος·
- Ὡς κτλ. »

«που ὁ Εὐστάθ. • Πανδάρειου, ᾧ πατὴρ Μέρπος ὁ Μιλήσιος, κόρας εἶδασ· Μερῶπην, Κλεο-
• θήραν, καὶ Ἀγρόνα· τούτων ἡ ποσειδυτάτη Ἀγρόν Ζήθου τῷ Ἀμφίονος ἀδελφῷ, φασί,
• γομηθεῖσα, ἔσχεν υἱὸν ἕνα τὸν Ἴτυλον· φηνοῦσα δὲ τῇ τοῦ θάερος Ἀμφίονος πολυτε-
• κείᾳ, συγγεῖ γάρ αὐτῇ ἐγένοντο παῖδες ἐκ Νιόβης τῆς Ταντάλου, ἡ ἱππομιθεύσης, ἐπεὶ
• εἴωρα τὸν υἱὸν Ἴτυλον συναθρόντα ἐκείνοις καὶ ποτε καὶ συνανακλινόμενον, παραγ-
• γέλλει παρὰ καιρὸν τῷ παιδί ἰδίᾳ κοιτασθῆναι, ἢ κατὰ τινος τὴν ἐνδοτέρῳ κοίτην ἐλέ-
• σθαι, ὡς ἂν ἀφ' ἑλπίδος αὐτῇ ἐπελθοῦσα, τὸν πρῶτον ἀποσφάξῃ τῶν Ἀμφίονος παί-
• δων· ὁ δὲ τῶν ὁ Ἀμαλίου, τοῦ δὲ Ἴτυλου ἐκλαθρόμενον, ἢ ἄλλως μὴ ὑπακούσαντος, ἐπεί-
• σεν·

(ΕΛΛ. ΜΥΘΟΛΟΓ.)

Ἄλλος γνωστότατος μῦθος, ἔχων ὁμοιότητα καὶ πρὸς τοὺς δύο προηγηθέντας, εἶναι ὁ ἑξῆς.

Ὁ Τηρεὺς, Θράξ τὸ γένος, υἱὸς τοῦ Ἀρεως, καὶ βασιλεὺς τῆς Δαυλίδος, ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Πρόκνην, τὴν θυγατέρα τοῦ Πανδίωνος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Ἴτυν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Πρόκνη ἐπόθησε νὰ ἴδῃ τὴν ἀγαπητὴν αὐτῆς ἀδελφὴν Φιλομήλαν, ὑπεσχέθη ὁ Τηρεὺς, ὅτι θέλει ζητήσῃ αὐτὴν παρὰ τοῦ Πανδίωνος, ὅστις τῷ ὄντι καὶ παρέδωκε τὴν Φιλομήλαν εἰς τὸν Τηρεά χωρὶς τινος ὑποψίας· ἀλλ' αὐτὸς βιάσας τὴν κόρην καθ' ὁδόν, ἀπέκοψεν αὐτῆς τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ προδοθῇ, καὶ ἔκλεισεν αὐτὴν ἐν τινὶ οἰκίᾳ, κειμένη μακρὰν ἐπὶ τοῦ θάσου· ἐπανελθὼν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, εἶπεν ὅτι ἡ Φιλομήλα ἀπέθανε καθ' ὁδόν. Ἀλλ' ἡ Φιλομήλα ἐκέντησεν ἐπὶ ὀδόνος σημεῖά τινα τῆς συμφορᾶς αὐτῆς, καὶ ἔπεμψε τὸ κέντημα τοῦτο πρὸς τὴν βασίλισσαν. Ἡ Πρόκνη ἐγνώρισεν εὐθὺς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀδελφῆς, καὶ κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Διονυσίων εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ πλανηθῇ μετὰ τῶν συνακολούθων αὐτῆς μέχρι τῆς οἰκίας ἐκείνης τοῦ θάσου, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἠλευθέρωσε τὴν Φιλομήλαν, ἔσφαξε πρὸς ἐχθρίκην τὸν Ἴτυν, καὶ παρέθηκε τὸ κρέας αὐτοῦ βρῶμα εἰς τὸν Τηρεά. Ἐν τῷ δὲ οὗτος ἔτρωγεν ἀπ' αὐτοῦ, εἰσελθούσα ἡ Φιλομήλα, ἔρριψε καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ σφαγέντος παιδός· τότε ὁ Τηρεὺς ἀρπάζει πέλεκυν πρὸς δώξιν τῶν δύο ἀδελφῶν· ἀλλ' αὐταὶ φεύγουσι, καὶ οἱ θεοὶ μεταμορφοῦσι καὶ τοὺς τρεῖς εἰς πτηνά· τὴν μὲν Πρόκνην, εἰς χελιδόνα· τὴν δὲ Φιλομήλαν, εἰς ἀηδόνα· καὶ τὸν Τηρεά, εἰς ἔποπα (*).

Ζωγραφεῖται δὲ ἡ Ἔρις ὡς γυνή, κρατοῦσα μῆλον, ἐφ' οὗ φέρεται ἐπιγραφὴ· ἡ καλὴ λαβὴ τ' ω. Κατ' ἄλλους δὲ ἔχει εἰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς δύο ἄφεις.

ΥΠΝΟΣ.

Ὁ Ὑπνος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς Νυκτός, ἡ μόνον τῆς Νυκτός, ἦ, κατ' ἄλλους, τῆς Ἀστράκας. Ἔργον δὲ εἶχε ν' ἀναπαύῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐν μεγίστῃ ἡσυχίᾳ καὶ ἀνέσει, καὶ ν' ἀπαλλάττῃ αὐτοὺς ἀπὸ πάσης φρον-

» φρήσασα νυκτὸς ἡ Ἀηδὼν, ἀποσπᾷται τὸν πῦθα Ἴτυλον, εἰς τὸν Ἀμαλία δοκοῦσα
» βᾶπτειν τὸ ξίφος· ὡς δὲ τὸ τοῦ φθόνου κακὸν οὕτω κατέσκηψεν εἰς τὸν Ἴτυλον, κάτο-
» χος ἡ μήτηρ γενομένη τῷ πένθει, αἰτεῖ θεοῦ ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι καὶ ἀλλαγεῖσα
» εἰς ἀηδόνα τὴν φαινομένην, τὸ τοῦ Ἴτυλου πένθος ὁμῶς οὐ μετήλλαξεν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ
» στόμα ἔχει αὐτὸν ἄδουσα. »

(*) Σημειωτέον δὲ, ὅτι αἱ μεταμορφώσεις αὗται κοινῶς μὲν μυθολογοῦνται κατὰ τὸν ἄνω ἐκτεθέντα τρόπον· κατὰ δὲ τὸν Ἀπολλοδώρου καὶ Εὐστάθου τὰν ἄνω, ὅτι εἰς μὲν ἀηδόνα μεταμορφώθη ἡ Πρόκνη· εἰς δὲ χελιδόνα, ἡ Φιλομήλα· Ἀπολλοδ. βιβλ. γ', κεφ. ιδ'. §. 8. « Αἱ δὲ ἐν Δαυλίδι τῆς Φωκίδος γενόμεναι περικατάληπτοι, θεοὶ εὐχονται ἀπορ-
» νεωθῆναι· καὶ Πρόκνη μὲν γίνεται ἀηδὼν, Φιλομήλα δὲ, χελιδὼν· ἀπορνεοῦται δὲ
» καὶ Τηρεὺς, καὶ γίνεται ἔποψ. » — Εὐστάθ. εἰς Ὅδυσ. τ. 518. « Αἱ δὲ φεύγουσι, καὶ
» τοὺς κρείττους αἰτησάμεναι, πτερύσσονται, εἰς χελιδόνα μὲν ἡ Φιλομήλα, Πρόκνη δὲ
» εἰς ἀηδόνα· διὸ τραχύρῳνος μὲνέσται ἡ χελιδὼν καὶ ἀηδὼς τὸ μέλος, οἷα κολουσθεῖσα
» τῆς γλῶττης, καὶ συχὰ τὸν Τηρεά ὑποτραυλίζουσα κατὰ στόμα προφέρει· ἀηδὼν δὲ τὸν
» Ἴτυν τοῦ μέλους προβάλλεται· Τηρεὺς δὲ εἰς ἔποπα μορφωθείς, ποῦ ἄρα εἰσίν, ἀναφω-
» νει συχὰ. »

τίδος καὶ παντός κακοῦ καὶ λυπηροῦ, ἐρχόμενος ἐλευθέρως πρὸς πάντας, μηδενὸς ἀνθισταμένου εἰς τὴν θέλησιν καὶ δύναμιν αὐτοῦ.

Διέτριβε δὲ ὁ Ὑπνος κατὰ τὴν χώραν τῶν Κιμμερίων, ἐν σπηλαίῳ βαθυτάτῳ, εἰς ὃ οὐδέποτε εἰσῆρχετο ὁ ἥλιος, ὅπου πλησίον παρέρρεε καὶ ὁ ποταμὸς τῆς Ἀθήης, πίπτων ἀπὸ τινων πετρῶν, καὶ ψιθυρίζων χαριέστατα· ἐκεῖ πρὸς τῇ θύρᾳ τοῦ σπηλαίου ἦσαν καὶ διάφορα ἄνθη καὶ χόρτα εὐωδέστατα. Ἡ δὲ κατοικία αὐτοῦ ἦτον ἄθυρος, ἵνα μὴ τρύζωσιν αἱ θύραι, ἀνοιγόμεναι καὶ κλειόμεναι, καὶ ἐνοχλῶσιν αὐτὸν, καθ' ὑπερβολὴν τὴν ἡσυχίαν ἀγαπῶντα (*). Διέτριβε δὲ προσέτι πολλάκις καὶ ἐν τῇ νήτῳ Ἀθήνῃ χάριν τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ Πασιθέας.

Ἐξωγραφεῖτο δὲ νέος πτερωτός, καὶ ἐπὶ λαμπάδος ἐπεριδόμενος, ἡ καὶ λευκὰ ἐνδοδυμένος, καὶ κρατῶν κέρα, δι' οὗ ἔπεμπε τοὺς Ὀνειρούς· ἐνίοτε δὲ καὶ ὡς βρέφος κοιμώμενον.

Ἰερὸν εἰς αὐτὸν ὄρνειον ἦτο τὸ ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν κύμινδις, ὑπὸ δὲ τῶν θνητῶν χαλκίς ὀνομαζόμενον, τὸ ὅποιον λεπτὰν ὄν, ὡς ὁ ἱέραξ, καὶ μακρὸν καὶ μέλαν, χαλκίζει κατὰ τὸ χρώμα· ἐνδiciaται δὲ ἐν πέτραις καὶ ὀρεινοῖς σπηλαίοις, τὴν νύκτα μόνον ἐξερχόμενον τῆς φωλεᾶς, καὶ θηρεύον πρὸς βρῶσιν μικρότερα πτηνὰ, ὡς καὶ οἱ ἀετοί, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ μάχεται δεινῶς.

Ἐκ τῆς ἐρωμένης ἡ γυναικὶς αὐτοῦ Πασιθέας δὲν ἐγέννησεν ὁ Ὑπνος τέκνα· ἀλλ' ὅμως ἀγαφέρονται ἄλλοι παῖδες αὐτοῦ ἀναρίθμητοι, τῶν ὁποίων οἱ ἐπιστημότεροι ἦσαν ὁ Μορφεύς, ὁ Ἰκελός, καὶ ὁ Φάντασος, πεμπόμενοι ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν πρὸς πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας.

Καὶ ὁ μὲν Μορφεύς, μετασχηματιζόμενος εἰς παντοίας μορφάς, ἐμμεῖτο τὸ σῶμα, τὸ βᾶδισμα, τὴν φωνήν, καὶ πάντα τὸν σχηματισμὸν αὐτίνος τὴν εἰκόνα ἔπρεπε νὰ παραστήσῃ.

Ὁ δὲ Ἰκελός, ὁ καὶ Φοβήτωρ λεγόμενος, μεταμορφούμενος καὶ αὐτός, ἐξωμοιοῦτο ἀκριβῶς πρὸς τὰς εἰκόνας τῶν ζώων, θηρίων, πτηνῶν, δρακόντων, καὶ τῶν φοβερῶν καὶ παραδόξων τεράτων.

Ὁ δὲ Φάντασος μετεμορφοῦτο εἰς ὕδωρ, λίθους, δένδρα, καὶ εἰς πάντα τὰ ἄψυχα.

Τοὺς λοιποὺς ἀνωνόμους Ὀνειρούς πέμπει ὁ Ὑπνος ἀδιαφόρως πρὸς πάντα τὸν κοινὸν λαόν. Εἶναι δὲ πολλοὶ καὶ πτερωτοί, καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν ἀμυδρόν καὶ ἀσαφές· αἱ πτέρυγες αὐτῶν, μέλαιναι καὶ ὀξύταται εἰς τὴν πτήσιν. Αἱ δὲ πύλαι, δι' ὧν συνεθίζουσι νὰ ἔρχωνται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους οἱ Ὀνειροί, εἶναι κατὰ τὸν Ὅμηρον δύο, ἡ μὲν ἐκ κερατῶν κατεσκευασμένη, ἡ δὲ, ἐξ ἐλέφαντος· καὶ οἱ μὲν διὰ τῆς ἐλεφαντίνης πύλης ἐρχόμενοι, ἐξάπατῶσι τοὺς ὄντωντας, καὶ εἶναι ψευδεῖς· οἱ δὲ διὰ τῆς κερατίνης, ἐκείνοι εἶναι ἀληθεῖς, καὶ προσημαίνουσι τὰ μέλλοντα· τουτέστιν, ἀλληγορικῶς, ἡ μὲν κερατίνη πύλη σημαίνει τοὺς ὀφθαλμούς· διότι ὁ πρῶτος χιτῶν τῶν ὀφθαλμῶν λέγεται κερατοειδής· ἡ δὲ ἐλεφαντίνη, τὸ στόμα, ὅπου εἶναι οἱ

(*) Ovid. Metamorph. XI. 642.

λευκοὶ καὶ ἐλεφαντόδοντες, καὶ δηλοῦται δι' αὐτῶν, ὅτι τὰ ὀρώμενον εἶναι τῶν λεγομένων πιστότερα καὶ ἀληθέστερα· δηλονότι τὰ ὑπὸ τῶν ὄνειροκριτῶν ἐρμηνευόμενα εἶναι ἀπατηλὰ, καὶ οὐδεμίαν ἔχουσι βεβαιότητα· ἀκριβέστερον δὲ καὶ ἀληθέστερον ἐρμηνεύονται οἱ ὄνειροι κατὰ τὴν ἀπόδοσιν καὶ τὴν ὄρασιν τῶν προσδοκωμένων.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

ΗΡΩΕΣ ἢ ΗΜΙΘΕΟΙ.

Ἡρώας ἐκάλουν οἱ Ἕλληνες ἄνδρας, οἵτινες διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, τὴν ἀνδρείαν, καὶ τὰς λαμπρὰς πράξεις τοσαύτην φήμην ἀπέκτησαν, ὥστε μετὰ θάνατον κατετάχθησαν εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ τιμῆς θεῶν ἀπέλαυσαν.

Τὸ ὄνομα ἥρωας ἐτυμολογοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι διαφόρως· καὶ τινες μὲν μυθεύουσιν, ὅτι ἐκ τῶν παίδων τῆς Ἥρας ἐκαλεῖτό τις οὕτως ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ὅθεν ἔπειτα ἐξηπλώθη τὸ ὄνομα καὶ εἰς ἄλλους· ἕτεροι δὲ παράγουσιν αὐτὸ παρὰ τὸ ἥρω· διότι ἐγέννησαν αὐτοὺς οἱ θεοὶ ἐκ θνητῶν γυναικῶν ἐξ ἔρωτος, ἢ, τανάπαλιν, αἱ θεαὶ ἐκ θνητῶν ἀνδρῶν· διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἀπεδίδετο εἰς αὐτοὺς ποτὲ μὲν πατὴρ θεὸς καὶ μήτηρ θνητὴ, ποτὲ δὲ, μήτηρ θεὰ καὶ πατὴρ θνητός, ὠνομάσθησαν οἱ ἥρωες καὶ ἡμίθεοι. Ἄλλοι δὲ πάλιν λέγουσιν τοὺς ἥρωας κληθέντας οὕτως ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ὡς κατ' ἐξοχὴν αὐτὴν ἀγαπήσαντας· καὶ τινες τελευταῖον, ἀπὸ τῆς ἥρας, τῆς γῆς, ὡς ἀρχαιοτάτους καὶ οἰανεὶ γηγενεῖς νομίζομένους.

Ἄγνωστος εἶναι ὁ χρόνος πότε ἤρχισαν νὰ τιμῶνται οὕτως οἱ ἥρωες, καὶ τινες τῶν νεωτέρων δοξάζουσιν, ὅτι κατέστησε τὴν συνήθειαν ταύτην ὁ Κάδμος, ὅστις πρῶτος εἰσέγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰς ἐπικηδεῖους τῶν γονέων καὶ συγγενῶν τιμὰς, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν τάφων αὐτῶν θυσίας καὶ σπονδάς.

Ἡ τιμὴ ὁμῶς τῶν ἥρων διέφερε τῆς τῶν θεῶν λατρείας· διότι εἰς ἐκείνους ἐγίνοντο αἱ τελεταὶ οὐχὶ χάριν θρησκευτικῆς λατρείας, ἀλλὰ κυρίως εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἡρώϊκων καὶ ἐναρέτων καὶ κοινωφελῶν αὐτῶν πράξεων· ὅθεν καὶ αἱ προσφερόμεναι εἰς αὐτοὺς θυσίαι θεν ἐλέγοντο **θυσίαι**, ἀλλὰ **θναγισμοί**.

Ἡ ἀρχαία φιλοσοφία ἔταττε τοὺς ἥρωας μέσους θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἢ διῆρει τὸ μὲν θεῖον φύλον εἰς θεοὺς καὶ δαίμονας· τὸ δὲ ἀνθρώπινον, εἰς ἥρωας καὶ ἀνθρώπους· ὥστε οἱ μὲν θεοὶ ἦσαν ἀνώτεροι τῶν δαιμόνων· οἱ δὲ ἥρωες, τῶν ἀνθρώπων, θεῖον γένος καὶ αὐτοὶ νομίζομενοι διὰ τὴν μετουσίωσιν τῆς ἀρετῆς. Κατὰ τοῦτον τὸν λόγον εἶχον οἱ μὲν θεοὶ τὴν ἀνωτάτην γῶραν τοῦ οὐρανοῦ· οἱ δὲ ἄνθρωποι, τὴν κατωτάτην· οἱ δὲ ἥρωες, τὴν μέστην· ἢ κατ' ἄλλους μετὰ τοὺς θεοὺς ἦσαν οἱ δαίμονες· μετὰ τοὺς δαίμονας, οἱ ἥρωες· μετὰ δὲ τοὺς ἥρωας, οἱ ἄνθρωποι.

Κατὰ τὰς ἐποχὰς δὲ, καθ' ἃς ἔζησαν, διαίρουνται εἰς διαφόρους τάξεις τὰς ἐφεξῆς· ἡ μὲν πρώτη τάξις περιλαμβάνει τοὺς βασιλεῖς ἱναχον,

Ὁ γυγον, Κέκροπα, Δευκαλίωνα, Κάδμον, Δαναόν, Βελλεροφόντην, Περσέα, Πέλοπα, Μίνω, Πρακλέα καὶ Θησέα· ἡ δὲ δευτέρα περιέχει τοὺς Ἀργοναύτας· ἡ τρίτη, τοὺς ἥρωας τῶν Θηβῶν ἢ τετάρτη, τοὺς ἥρωας κατὰ τῶν Θηβῶν ἢ πέμπτη τοὺς τῆς Τρωάδος, καὶ ἡ ἕκτη, τοὺς Ἑλλήνας ἥρωας κατὰ τῆς Τρωάδος· περὶ ὧν πάντων θέλομεν καλῆσαι τὰ δέοντα.

ΙΝΑΧΟΣ.

Ὁ Ἰναχος ἦτον υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, καὶ πρῶτος, ὅστις ἦλθε φέρων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀποικίαν, καταστήσας περὶ τὸ 1856 π. Χ. ἔτος τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἀργούς, τοῦ ὁποίου ἐβασίλευσεν ἐξήκοντα ἔτη, καὶ κατέλιπε διάδοχον τὸν παῖδα αὐτοῦ Φορωνέα. Αὐτὸς εἰσέγαγεν ἐν Ἀργεὶ καὶ τὴν λατρείαν τῆς Ἥρας, καὶ ἐκάλεσε τὸν ἐκεῖ τότε ποταμὸν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ Ἰναχον (*).

ΩΓΥΓΟΣ.

Οὗτος λέγεται ὁ ἀρχαιότατος ἡγεμὼν τῆς Ἀττικῆς, ἥτις ἐπ' αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Ἀκτὴ, ἀκμάζων περὶ τὰ 1700 π. Χ., καὶ νομιζόμενος ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτόχθων. Ἕτεροι δὲ πάλιν ἱστοροῦσιν, ὅτι ἦτο βασιλεὺς τῶν Ἐκτῆνων, τῶν ἀρχαιοτάτων κατοίκων τῆς μεσημβρινῆς Βοιωτίας, καλουμένης ἀπ' ἐκείνου Ὠγυγίας, καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσι καὶ τὴν κρίσιν τῶν Θηβῶν, τῶν ὁποίων μάλιστα πύλη τις ἔφερε καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου (1759 π. Χ.) συνέβη ὁ ὠγύγιος κατακλυσμός, ὅστις κατηρμήωσεν ἅπασαν τὴν Ἀττικὴν.

Ἀπ' αὐτοῦ δὲ διὰ τὸ πολυχρόνιον ἔλεγον παροιμιώδως πᾶν παλαιὸν πρᾶγμα ὠγύγιον.

Ὠγυγία ὠνομάζετο προσέτι καὶ ἡ νῆσος τῆς Καλυψούς.

ΚΕΚΡΟΨ.

Ὁ Κέκροψ ἦλθε φέρων ἀποικίαν ἀπὸ τῆς Σάως, πόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νεῖλου κειμένης, περὶ τὰ 1550 π. Χ., καὶ συνέστησε τὴν Ἀττικὴν πολιτείαν ἐν Ἑλλάδι· ἐδίδαξε τοὺς ὠμοὺς καὶ ἀγρίους κατοίκους θρησκείαν καὶ ἥθη· κατέδειξεν εἰς αὐτοὺς τὸ ὄφελος τοῦ κοινοβίου· κατέβαλε τὸ πρῶτον θεμέλιον τῆς μετὰ ταῦτα κτισθείσης πόλεως τῶν Ἀθηνῶν (Κεκροπίας)· ἔκτισεν ἔτι καὶ ἄλλας ἑνδεκα κώκας, καὶ εἰσέγαγε τὴν γεωργίαν. Ἐρύτευσε δὲ καὶ τὴν ἐλαίαν, καὶ ἀφιέρωσεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν τὴν παλιούχον· ἐγνώρισε προσέτι εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ πατρίδα καὶ τὴν ναυτιλίαν, καταστήσας δι' αὐτῆς τὸ ἐμπόριον.

Ἀπέθανε δὲ μετὰ πεντηχονταετῆ βασιλείαν, καὶ μνημ. εἶον αὐτοῦ ἀνη-

(*) Πaus. Κορινθ. κεφ. ιε. §. 4. « Ἐν γὰρ τῇ νῦν Ἀργολίδι· ὀνομαζομένη τὰ μὲν ἔτι « παλαιότερα εὐ μνημονεύουσιν Ἰναχον δὲ βασιλεύοντα τὸν τότε ποταμὸν ἀπ' ἐκείνης « λέγουσιν ὀνομάσαι, καὶ θῆσαι τῇ Ἥρᾳ. »

γένηται ἐν τῷ ναφί τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἀφερώσθῃ τὸ ζώδιον τοῦ ὕδρουχου.

ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μυθολογῶν ἐπλάττετο ὁ Κέκροψ διφυής, διπλὴν δηλονότι ἔχων φύσιν ἀνθρώπου καὶ γυναικὸς, ἥ καὶ θηρίου, ὑπαινικτομένης τῆς συμβολικῆς ταύτης παραστάσεως, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἐθεμελίωσε τὴν νόμιμον τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῆς γυναικὸς συνοίκησιν (*).

ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ.

Ὁ Δευκαλίων ἦτον υἱὸς τοῦ Προμηθέως. Ὅτε ἐξεχύθησαν εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ πίθου τῆς Πανδώρας πάντα τὰ κακὰ, συνέβη κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν (**) τοσοῦτον φθοροποιὸς κατακλυσμὸς, ὥς· ἐξηλείφθη ἀπὸ τῆς γῆς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος, τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Πύρρας περισωθέντων μόνων ἐπὶ τοῦ ὄρους Παρνασσοῦ. Οὗτοι μετὰ τὴν ἐκλείψιν τῶν ὑδάτων ἐκ τῆς γῆς, ἠρώτησαν ἐν τῷ ναφί τῆς Θέμιδος τὸ μαντεῖον περὶ τοῦ μέλλοντος· ἀλλὰ μυστηριώδης ἦτον ὁ δοθεὶς εἰς αὐτοὺς χρησμός· ἵνα κατοικήσωσι πάλιν τὴν γῆν, διετάχθησαν νὰ ρίψωσιν εἰς τὰ ὀπίσω τὰ ὅσα τῆς μητρὸς αὐτῶν· ὅσα δὲ ἠρμήνευσαν ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα τοὺς περικεμένους λίθους· τούτους λοιπὸν ἔρριψαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐκ μὲν τῶν λίθων, τῶν ριφθέντων ὑπὸ τοῦ Δευκαλίωνος, ἐγεννήθησαν ἄνδρες· ἐκ δὲ τῶν ὑπὸ τῆς Πύρρας, γυναῖκες.

Ὁ Δευκαλίων κατέστησε τῶν νεοπλασθέντων ἀνθρώπων τὸ βασίλειον κατὰ μὲν τινὰς ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ· κατὰ δὲ ἄλλους, ἐν Λοκρίδι· ἥ, ὡς ἕτεροι λέγουσιν, ἐν Θεσσαλίᾳ· ἥ καί, κατὰ τοὺς Ἀθηναίους μάλιστα, ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ὁ δὲ Πίνδαρος λέγει, ὅτι ὁ Δευκαλίων εἶχε τὴν καθέδραν αὐτοῦ ἐν Ὀπούντι τῆς Λοκίδος (**).

Ὁ Δευκαλίων, ὡς ὁ Δουκιανὸς ἀναφέρει, ἔκτισε τὸν ἐν Ἱεραπόλει ναὸν· ἔκτισε δὲ αὐτὸν ἐν τῷ χάσματι, ὅπου συνέρρευσαν πάντα τὰ ὕδατα τοῦ μεγάλου ἐκείνου κατακλυσμοῦ· διασωθεὶς δὲ θαυμασίως αὐτὸς μόνος, ἀνῆγειρεν εἰς τὴν Ἦραν βωμοὺς καὶ ναὸν, καὶ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ συμβάντος τοῦτου ἐφύλαττον ἐπειτα εἴτε Ἱεραπολιταί, καὶ τὰ ἄλλα περὶ κατοικοῦντα ἔθνη, τὴν συνθήειαν τοῦ νὰ φέρωσι δις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ

(*) Σουΐς. ἐν λέξ. Κέκροψ. α. Κέκροψ, Αἰγύπτιος ὡν τὸ γένος, ὤκησε τὰς Ἀθήνας, ὅθεν καὶ Κεκροπίδαι οἱ Ἀθηναῖοι, ἢ οἱ τῆς Κεκροπίδος φυλῆς. Τινὲς δὲ φασὶ τοῦτον ἔχει διφυῆ γενεῆσθαι, τὰ μὲν ἄνω, ἀνδρὸς, τὰ δὲ κάτω μέρη, γυναικὸς· οἱ δὲ θηρίου ἕτεροι δὲ, ὅτι νόμους ἐξέτερε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἀπὸ ἀγριότητος εἰς ἡμερότητα ἤγαγεν· ἄλλοι δὲ, ὅτι τῶν ἀνδρῶν, ὡς ἔτυχε, μισογαμένων ταῖς γυναῖξι, καὶ ἐκ τούτων μὴ γινωσκομένην ἢ τοῦ πατρὸς παρὰ τοῦ παιδός, ἢ τοῦ παιδὸς παρὰ τοῦ πατρὸς, αὐτὸς νόμους θέμενος, ὥστε φανερώς συγγίνασθαι αὐταῖς, καὶ μὴ στοιχεῖν, καὶ σχεδὸν κούρων τὰς δύο φύσεις, τοῦ τε πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, εἰκότως διφυὲς ἐκλήθη.

(**) Κατὰ τὴν ἐς π. Χ. ἐκατονταετηρίδα.

(***) Ὀλύμπ. Εἰς. Θ'. στίχ. 64—68.

α. . . . Ἰν', [τοῦτέστιν, ἐν Ὀπούντι]
 α. τι] αἰολοδρόντα Διὸς αἴσα,
 α. Πύρρα Δευκαλίων τε, Παρ-
 α. νασσὸς καταβάντε,
 α. Δόμον ἔθεντο πρῶτον. α.

εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ νὰ χύνωσιν αὐτὸ εἰς τὸ μικρὸν χάσμα· τὸ ὁποῖον ἔτι ἐπὶ τοῦ Λουκιανοῦ ἐδείκνυετο εἰς τοὺς ξένους (*).

Ἱστορικοὶ τινες μνημονεύουσιν, ὅτι ὁ Δευκαλίων ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας φέρων ἀποικίαν, τὴν ὁποίαν κατέστησεν ἐν Λυκωρείᾳ, πόλει τοῦ Παρνασσοῦ, ὅθεν ἔπειτα εἰσέβαλεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ἀπέδωξε τοὺς Πελασγούς.

Παῖδες τοῦ Δευκαλίωνος ἦσαν ὁ Ἑλλήν καὶ ὁ Ἀμφικτύων.

ΚΑΔΜΟΣ.

Ὁ Κάδμος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς Φοινίκης, καὶ ἔγγονος τοῦ Ποσειδῶνος. Ἡ ὥραία αὐτοῦ ἀδελφὴ Εὐρώπη (ἀφ' ἧς ἔλαβε τὸ ὄνομα τὸ ὑφ' ἧμῶν κατοικοῦμενον μέρος τοῦ κόσμου) ἤρесе τὸν Δία εἰς ὑπερβολὴν· ἵνα δὲ ἀπολαύσῃ αὐτῆς, μετεμορφώθη εἰς ταῦρον, καὶ ἐπλησίασεν οὕτω πρὸς τὴν ἡγεμονίδα, περιπατοῦσαν ἐπὶ τῆς πεδιάδος παρὰ τὸν αἰγιαλόν. Ἡ Εὐρώπη ἀθῶως πῶς παίζουσα μετὰ τοῦ ζώου, ἐπειδὴ ἔκειτο ἡσυχον ἐπὶ τῶν χορτῶν, ἐδοκίμασε νὰ καθίσῃ ἐπ' αὐτό· ἀλλὰ μόλις ἐκάθισε, καὶ ἠγέρθη εὐθὺς ὁ ταῦρος, ἐπήδησεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κολυμβῶν, ἐκόμισε τὴν Εὐρώπην εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, ἔνθα ἀναλαβὼν τὴν προτέραν αὐτοῦ μορφήν, ἔμεινε μετ' αὐτῆς. Ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ ἐν τῇ πατρίδι αὐτῆς οὐκ ἔπεκράτει βαθυτάτῃ λύπῃ διὰ τὴν γενομένην ἀρπαγὴν, καὶ Ἀγήνωρ ὁ πατὴρ αὐτῆς διέταξε τὸν Κάδμον ν' ἀπέλθῃ εἰς Κρήτην τῆς ἀδελφῆς· περιελθὼν δὲ ὁ Κάδμος ματαίως πολλοὺς τόπους, ἠρώτησε τελευταῖον τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον, ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ εὕρῃ αὐτήν. Ὁ δὲ Ἀπόλλων ἀπεκρίθη, ὅτι περὶ μὲν τῆς Εὐρώπης οὐκ ἔπρεπε πλέον νὰ πολυπραγμονῇ, ἀλλὰ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν πρώτην βοῇν, τὴν ὁποίαν ἤρπεν ἀπαντήσῃ, καὶ, ὅπου ἂν αὐτὴ σταθῇ, ἐκεῖ νὰ κτίσῃ πόλιν. Ταῦτα συνέβησαν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἑλλάδος Βοιωτίας, καὶ ἐκεῖ ἔκτισεν ὁ Κάδμος τὰς Θήβας.

Ὁ Κάδμος ἔμελλε νὰ ὑπομείνῃ ἔτι πολλοὺς κινδύνους. Θέλων νὰ θυσιάσῃ τὴν βοῇν εἰς τὴν Ἀθηναίαν, ἔστειλε τοὺς ἐταίρους αὐτοῦ ν' ἀντλήσωσιν ὕδωρ ἀπὸ τῆς κρήνης τοῦ Ἀρεως· ἀλλ' οὗτοι ἐφρονεύθησαν ὑπὸ τοῦ δράκοντος, τοῦ φυλάττοντος τὴν κρήνην. Ἀγανακτῆσας τότε ὁ Κάδμος, καὶ ἀγωνισθεὶς κατ' ὅλας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις πρὸς τὸ αἰμοδόρον τοῦτο θηρίον, αὐτὸ μὲν μετὰ πολὺμοχθον πάλιν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ὀδόντας αὐτοῦ ἔσπειρε διὰ συμβουλῆς τῆς Ἀθηναῖς ἐν τῇ γῇ. Ἐκ τούτων ἐβλάστησαν ἄνδρες ἐνοπλοὶ, ὀνομασθέντες Σπαρτοί· ἀλλ' ἐπειδὴ, ἅμα γεννηθέντες, ἐφρόνεον κατ'

(*) Λουκιαν. περὶ τῆς Συρίας θεοῦ, 13. « Τὰ δὲ ἀπὸ τούτου, λέγεται λόγος ὑπὸ τῶν
 « ἐν τῇ ἱερῇ πόλει μεγάλως ἄξιος θεωρεῖσθαι, ὅτι ἐν τῇ σφετέρᾳ χώρᾳ χάσμα μέγα
 « ἐγένετο καὶ τὸ σὺμπαν ὕδωρ κατεδέξατο. Δευκαλίων δὲ, ἐπεὶ τότε ἐγένετο, βωμοῦς
 « τε ἔθετο, καὶ νηὸν ἐπὶ τῷ χάσματι ἤρξαι ἄγειν ἐκέλευτο· ἐγὼ δὲ καὶ τὸ χάσμα εἶδον,
 « καὶ ἔστι ὑπὸ τῷ νηῷ κάρτα μικρὸν, εἰ μὲν ὦν πάλαι καὶ μέγα ἔδον, νῦν τοιούτῳ ἐγένετο,
 « οὐκ οἶδα· τὸ δὲ ἐγὼ εἶδον, μικρὸν ἔστι· σῆμα δὲ τῆς ἱστορίας τότε πρῆσσαι· δις ἐκά-
 « στου ἔτεος ἐκ θαλάσσης ὕδωρ εἰς τὸν νηὸν ἀπικνέεται· φέρουσι δὲ οὐκ ἱέρεις μόνον, ἀλλὰ
 « πᾶσα Συρία, καὶ Ἀραβία, καὶ πέρηθεν τοῦ Εὐρρῆτεω, πολλοὶ ἄνθρωποι ἐς θάλασσαν
 « ἔρχονται, καὶ πάντες ὕδωρ φέρουσι· τὰ πρῶτα μὲν ἐν τῷ νηῷ ἐκχεοῦσι, μετὰ δὲ εἰς
 « τὸ χάσμα κατέρχεται, καὶ δέκεται τὸ χάσμα, μικρὸν ἔδον, ὕδατος χρῆμα πολλόν· τὰ
 « δὲ ποιεῖντες, Δευκαλίωνα ἐν τῷ ἱερῷ τόνδε νόμον θέσθαι λέγουσι, συμφορῆς τε καὶ
 « εὐφροσύνης μῆνμα ἔμμεναι, »

ἀρχὰς ἀλλήλους, δὲν ἔμειναν μέχρι τέλους, εἰ μὴ πέντε μόνον οἱ ἔξῃ· Οὐδᾶϊος, Χθόνιος, Πέλωρ, Ὑπερήνωρ, Ἐχίων. Διὰ βοηθείας αὐτῶν ἔκτισεν ἔπειτα τὰς Θήβας, καὶ ὠνόμασεν αὐτὰς ἐξ ἐκυτοῦ Καδμείαν. Μετὰ δὲ τὴν κτίσιν τῆς πόλεως ταύτης ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Ζεὺς γυναῖκα τὴν Ἀρμονίαν, θυγατέρα τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ ὁ γάμος αὐτῶν ἐτιμήθη διὰ τῆς παρουσίας πάντων τῶν θεῶν. Ἐγέννησε δὲ ὁ Κάδμος ἐκ τῆς Ἀρμονίας τὴν Αὐτονόην, Ἰνώ, Σεμέλην, Ἀγαυήν, καὶ τὸν Πολύδωρον, καὶ κατοικήσας ἱκανὸν χρόνον ἐν τῇ Καδμείᾳ, ἤλθεν εἰς Ἰλλυρίαν, ὅπου ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐγέννησε τὸν Ἰλλυρίον.

Περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἀρμονίας διαφωνοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι, οἱ μὲν, λέγοντες, ὅτι μετεμορφώθησαν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς ὄφεις, ἡ λέοντας· οἱ δὲ, ὅτι μετὰ θάνατον μετέβησαν εἰς τὰ Ἠλύσια παιδία.

Τὰ τέκνα, τὰ ὅποια ἀφῆκεν ὁ Κάδμος, ἐκκληρονόμησαν τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ· διότι ἡ μὲν Ἀγαυή, νυμφευθεῖσα τὸν Ἐχίονα, (ἀφ' οὗ ἐπονομάζεται ἐνίοτε ἡ πόλις Ἐχιόνειοι Θήβαι) καὶ γεννήτασα υἱόν, Πενθέα κελούμενον, συιέτρεφεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κιθαιρώνος ὑπὸ μανίας (*). Ἡ δὲ Σεμέλη κατεκῆν ὑπὸ τῶν κεραυνῶν τοῦ Διός. Ἡ Ἰνώ εἶδεν, ὡς διηγέθημεν, τὸν υἱὸν αὐτῆς Δεῖαρχον συντριβέντα ἐπὶ τινος βράχου ὑπὸ τοῦ Ἀθάμαντος. Τελευταῖον δὲ ἡ Αὐτονόη (ἣ κατ' ἄλλους Ἀντινόη) νυμφευθεῖσα τὸν Ἀρισταῖον, ἐγέννησε τὸν Ἀκταίωνα· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπιχειρήσας ποτὲ νὰ βιάσῃ τὴν Ἀρτεμιν κυνηγετοῦσαν, μετεμορφώθη ὑπ' αὐτῆς εἰς ἔλαφον, καὶ κατεβρώθη ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ κυνῶν (**).

Ἐὰν ἀφήσωμεν τὰ μυθολογούμενα, μαθαίνομεν ἐκ τῆς ἱστορίας μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ὁ Κάδμος ἦλθε κατὰ τὸ 1550 ἔτος π. Χ. ἀπὸ τῆς Φοινίκης εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἔκτισεν ἐν Βοιωτίᾳ πόλιν· κατέστησε γνωστὰ εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς τὰ φοινίκεια γράμματα· εἰσήγαγε τὴν μουσικὴν εἰς τὰς ἐορτὰς τῶν θεῶν· ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τοῦ χαλκοῦ, καὶ συντόμως εἰπεῖν, κατ' ἄλλα πολλὰ τὴν ἀποικίαν ἐκείνην ὠφέλησε.

ΔΑΝΑΟΣ.

Ὁ Βῆλος, βασιλεὺς τῆς Λιβύης, ἡ Φοινίκης, εἶχεν ἐκ τῆς Ἀγχιονίδος δύο υἱοὺς, τὸν Δαναὸν, καὶ τὸν Αἴγυπτον, ἐξ ὧν ὁ μὲν εἶχε πεντήκοντα θυγα-

(*) Εὐριπίδ. ἐν Βάκχαις.

(**) Παλαίφατ. Περὶ ἀπίς. κεφ. 3. « Φασὶν Ἀκταίωνα ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν καταβρωθῆναι· τοῦτο δὲ ἐστὶ ψευδές· κύων γὰρ τὸν δεσπότην καὶ μάλιστα φιλεῖ, ἄλλως τε καὶ αἱ θηρευτικαὶ πάντας ἀνθρώπους σφίονουσιν. Ἔνιοι δὲ φασιν, ὅτι Ἀριεμίδος αὐτὸν μεταβαλόντος εἰς ἔλαφον, ἀνέβησαν αἱ κύες. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, Ἀρτεμιν οὐ δύνασθαι, ὃ θέλει παιῆσαι· οὐ μέντοι δὲ ἀληθές, ἔλαφον ἐξ ἀνδρὸς γενέσθαι, ἢ ἐξ ἐλάφου ἄνδρα. Τὸ δ' ἀληθές αὐτως ἔχει· Ἀκταίων ἀνθρώπος ἦν τὸ γένος φιλοκύνῃτος· αὐτοὺς ἔτρεφε κύνας πολλὰς, καὶ ἐθάρρουν ἐν τοῖς ὄρεσι· τῶν δὲ αὐτοῦ πραγμάτων ἡμίλει· οἱ γὰρ τότε ἀνθρώποι αὐτοσυργαὶ πάντες ἦσαν· οἰκέτας δὲ εἶχον οὐδ' ὄλιγος, ἀλλ' αὐτοὶ ἐγὼργουν· καὶ αὐτοὶ ἦν πλουσιώτατος, ὃ· ἐγὼργει, καὶ ἐργαστικώτατος ὑπῆρχε. Τῷ δὲ Ἀκταίῳ, ἀμελοῦντι τῶν οἰκείων, μᾶλλον δὲ κυνηγετοῦντι, διεφθέρη ὁ βίος· ὅτε δὲ οὐκέτι εἶχεν οὐδέν, ἔλεγον αὐτῷ οἱ ἀνθρώποι· δαίλε δὲ Ἀκταίων, ὃς ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν καταβρώθης· ἐπαίειρ καὶ νῦν πορνοδοσκὸν δυστυχῇ εἰώθαι λέγειν, ὅτι ὑπὸ τῶν πορνῶν κατεβρώθη. Τοιοῦτον δὲ τὸ καὶ τὸ περὶ τὸν Ἀκταίωνα γέγονε. »

τέρας· ὁ δ' Αἴγυπτος, πεντήκοντα υἱούς. Ἐφέροντο ὅμως οἱ δύο οὗτοι ἀδελφοὶ τὸς αὐτὸν ἐχθροπαθῶς πρὸς ἀλλήλους, ὥστε ὁ Δαναὸς, ἐν ἀποφύγῃ τῆς ἐπιβουλᾶς τῶν πεντήκοντα αὐτοῦ ἀνεψιῶν, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔλαβε τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ἄργους παρὰ τοῦ τότε βασιλέως Γελάνορος, καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐπωνυμίαν. Ἀλλ' οἱ πεντήκοντα παῖδες τοῦ Αἰγύπτου, ὡς διηγήθημεν καὶ ἐν τῇ περὶ τῶν καταδεδικασμένων τοῦ ἄδου κεφαλαίῳ, δὲν ἀφῆκαν αὐτὸν ν' ἀπολαύσῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον τῆς βασιλείας τὴν ἰδionήν· ἦλθον καὶ αὐτοί, προσποιούμενοι φιλίαν, εἰς Ἄργος, καὶ προὔτειναν εἰς αὐτὸν νὰ λάβωσιν εἰς γάμον τὰς πεντήκοντα αὐτοῦ θυγατέρας. Ἀλλ' ὁ Δαναὸς, ἐννοήσας, ὅτι ἡ φιλία αὕτη εἶναι δολία, καὶ εἰς ἄλλον σκοπὸν ἀποβλέπει, παρήγγειλεν αὐτάς νὰ φονεύσῃ ἐκάστη τὴν πρώτην νύκτα τοῦ γάμου τὸν ἴδιον ἐκυτὴς ἄνδρα· μόνη ἡ Ὑπερμήστρα ἔγινε παρήκοος τῆς προσταγῆς τοῦ πατρὸς, σώσασα τὸν Δυγκέα· ὅθεν ὁ Δαναὸς κατ' ἀρχὰς μὲν ἐρυλάκωσε τὴν Ὑπερμήστραν· ἔπειτα ὅμως ἀπέδωκεν εἰς αὐτὴν πάλιν τὸν ἄνδρα, ὅστις καὶ διεδέχθη τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δαναοῦ. Αἱ δὲ λοιπαὶ θυγατέρες, ἐπειδὴ διὰ τὸν φόνον ἐκείνον οὐδεὶς ἤθελε νὰ νυμφευθῇ μετ' αὐτῶν, εἰδόντο βραβεῖον εἰς τὸν νικητὴν γυμνικοῦ τινος ἀγώνος, τὸν ὅποιον ὁ πατὴρ αὐτῶν κατέστησεν ἐπὶ τούτῳ.

Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον πρῶται αἱ Δαναίδες μετήνεγκον ἐκ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν τελετὴν τῶν Θεσμοφορίων (*).

ΒΕΛΛΕΡΟΦΟΝΤΗΣ.

Ὁ Βελλεροφόντης ἦτο μὲν υἱὸς τοῦ Γλαύκου καὶ τῆς Εὐρυμέδης, καὶ ἑγγονος τοῦ Σισύφου· ἐνομιζέτο δὲ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος (**). Ἀναγκασθεὶς νὰ φύγῃ ἐκ τῆς Κορίνθου, διότι ἐφόνευσεν ἀκουσίως τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Δηλιάδην, ἥ, κατ' ἄλλους, Πειρήνα, ἥ καὶ Ἀλκιμένην, ἦλθεν εἰς Ἄργος πρὸς τὸν βασιλέα Προῖτον, ὅστις ὑποδεχθεὶς αὐτὸν φιλοφρόνως, καὶ καθάρας κατὰ τοὺς νόμους, διέλλαξεν αὐτὸν μετὰ τῶν ἐκδικητικῶν θεῶν. Ἐνταῦθα λοιπὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Προῖτου διατρίβοντας, ἠράσθη αὐτοῦ ἐμπαιθέστατα ἡ Σθενέβοια, ἡ κατὰ τὸν Ὀμήρου Ἀντεία, ἡ γυνὴ τοῦ Προῖτου· καὶ, ἐπειδὴ ὁ Βελλεροφόντης, μὴ θέλων νὰ φανῇ ἀγνώμων πρὸς τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ, ἀπέβριψε τὸν αἰσχρὸν τοῦτον ἔρωτα, διέβαλεν αὐτὸν ἡ ἀκόλαστος γυνὴ πρὸς τὸν Προῖτον, ὅτι ἤθελε ν' ἀναγκάσῃ αὐτὴν εἰς μοιχείαν. Ὁ Προῖτος, πιστεύσας τὴν διαβολὴν, ἀπέστειλε τὸν Βελλεροφόντην εἰς Λυκίαν πρὸς τὸν πεν-

(*) Ἡρόδ. βιβλ. β'. κεφ. 171. « Περὶ μὲν νυν τούτων εἰδότε μοι ἐπὶ πλέον, ὥς ἔκαστα αὐτῶν ἔχει, εὐστομα κείσθω· καὶ τῆς Δήμητρος τελετῆς πέρι, τὴν αἱ Ἕλληνες θεσμοφορία καλεῖουσιν, καὶ ταύτης μοι πέρι εὐστομα κείσθω, πλην ὅσον αὐτῆς οἴη ἐστὶ λέγειν· αἱ Δαναοῦ θυγατέρες ἦσαν αἱ τὴν τελετὴν ταύτην ἐξ Αἰγύπτου ἐξαγαγούσαι, καὶ ἐδάξασαι τὰς Πελοποννησιακὰς γυναῖκας μετὰ δὲ, ἐξανιστάσης πάσης Πελοποννησοῦ ὑπὸ Δωριέων, ἐξαπώλετο ἡ τελετή. »

(**) Κατὰ τὸν Σχολιαστ. τοῦ Ὀμήρ. εἰς Ἰλιάδ. Ζ. στίχ. 135, τὸ ἀνάπαλι, ἦτο φρεὶ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, νομιζόμενος δὲ τοῦ Γλαύκου· « Ἦν δὲ φρεὶ μὲν παῖς Ποσειδῶνος· ἐπικλήσει δὲ Γλαύκου, »

θερὸν αὐτοῦ Ἰοδάτην, φέροντα ἐπιστολήν, ἐν ᾗ ἔγραφε πρὸς ἐκεῖνον νὰ φονεύσῃ τὸν Βελλεροφόντην. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰοδάτης, πρὶν ἔτι λάβῃ καὶ ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιστολήν, περιποιήθη καὶ ἐξένισεν ἑνέα ἡμέρας τὸν Βελλεροφόντην, δὲν ἤθελεν, ἀναγνοὺς ἔπειτα τὰ γραφόμενα, ν' ἀδικήσῃ τὴν ξενίαν· ἐπρεπεν ὅμως νὰ δώσῃ εἰς τὸν Προῖτον τὴν ἱκανοποίησιν διὸ καὶ κατέπεισε τὸν Βελλεροφόντην νὰ φονεύσῃ τὴν Χίμαιραν. Ἡ δὲ Χίμαιρα αὕτη, γέννημα τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχιδνῆς, ἦτο πυρίπνουν τέρας, ἔχον σῶμα τὰ μὲν ἔμπροσθεν λέοντος, τὰ δὲ μέσα αἰγός, τὰ δὲ ὀπίσθεν δράκοντος, καὶ κατερμαῖζον ἅπασάν τῆς Λυκίας τὴν χώραν (*). Τότε ὁ Ποσειδῶν, εὐσπλαγγισθεὶς τὸν Βελλεροφόντην, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν Πήγασον, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἐκ τῆς Μεδούσης, καὶ οὕτως ἐκεῖνος, ἐναέριος ὑψωθείς ἐπὶ τοῦ ἵππου τούτου, ἡμερωθέντος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, κατετόξευσε τὴν Χίμαιραν. Μετὰ τὸν ἀγῶνα τούτον προβάλλει εἰς τὸν Βελλεροφόντην ὁ Ἰοδάτης νὰ πολεμήσῃ τοὺς Σολύμους, ἔθνος γειτνιάζον καὶ πολέμιον τῶν Λυκίων· ἀριστεύσαντα δὲ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ, διέταξεν αὐτὸν ν' ἀγωνισθῇ πρὸς τὰς Ἀμαζόνας, τὰς ὁποίας καὶ ἐφόνευσεν. Ἰδὼν δὲ τελευταῖον ὁ Ἰοδάτης, ὅτι ὁ Βελλεροφόντης ἐξέρχεται πάντων τῶν ἀγῶνων νικηφόρος, ἐκλέξας νέους τινὰς Λυκίους ἐκ τῶν ἀνδρειοτάτων, ἔβηκεν αὐτοὺς εἰς λόγον, ἵνα φονεύσωσι τὸν ἄνδρα δι' ἐνέδρας, διαβαίνοντα· ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτους παλαίσας ὁ Βελλεροφόντης ἀνδρειότατα, πάντας ἀπέκτεινε. Τότε ἤρχισεν ὁ Ἰοδάτης νὰ νομίζῃ αὐτὸν ὡς ἀνθρώπον προστατευόμενον ὑπὸ τῶν θεῶν, καὶ νὰ πείθῃται περὶ τῆς ἀθωότητος αὐτοῦ· ὅθεν καὶ παρακάλεσας αὐτὸν νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ, ἀλλὰ νὰ μένῃ ἐκεῖ διὰ παντός, συγὶ μόνον μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Φιλονῆς, ἣ, κατ' ἄλλους, Κασσάνδρας, εἰς γάμον συνέζευξεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον διάδοχον αὐτὸν τῆς βασιλείας κατέλειπεν. Ἡ δὲ Σθενέβοια λέγεται, ὅτι, ὅτε ἔμαθε τὸν γάμον τούτον, ἀγανακτήσασα, ἐκρέμασεν ἑαυτήν. Ἡ εὐτυχία ὅμως αὕτη ταχέως ἐμέθυσε τὸν Βελλεροφόντην· διότι ἐφαντάσθη ν' ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ Πηγᾶσου εἰς τὸν οὐρανόν· ἀλλ' ὁ Ζεὺς οἰστρήσας τότε τὸν Πήγασον, ὥςτις ἐξαγρωθεὶς, ἔρριψε τὸν Βελλεροφόντην εἰς τὸ πεδῖον τῆς Λυκίας, ὀνομαζόμενον Ἀλήϊον πεδίον, ὅπου τυφλωθεὶς, ἀπέθανε τῆς πείνης· ὁ δὲ Πήγασος ἐπέτασε πάλιν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπανήλθεν εἰς τὴν φάτνην τοῦ Διός (**).

(*) Ἰλιάδ. 2. 479. καὶ ἐφεξῆς.

- Πρῶτον μὲν δὲ Χίμαιραν ἀμειμακτέην ἐκέλευσε
- Παρμένειν· ἥ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων,
- Πρὸς τε λίων, ὀπίσθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ Χίμαιρα,
- Δεινὸν ἀποπνέουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο. »

κατὰ δὲ τὸν Ἡσίοδον ἦτο θηρίον, ἐν μὲν μόνον σῶμα ἔχον, τρεῖς δὲ κεφαλᾶς· Ἡσίοδ. Θιογον. 319—322.

- Ἡ δὲ Χίμαιρα ἔτικτε, πνέουσαν ἀμειμακτέου πυρ,
- Δεινὴν τε, μεγάλην τε, ποδώκεά τε, κρατερὴν τε·
- Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί, μία μὲν χαρποῖο λέοντος,
- Ἡ δὲ χιμαίρης, ἥ δ' ὄριος, κρατεροῖο δράκοντος. »

(**) Πίνδ. Ἰσθμ. Εἰδ. 2'. 88 καὶ ἐφεξ.

- . . . Ὅ τε πτερύγεσσιν
- Ἐρρίψε Πάγασος

Ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Ὅμηρου ὑπομνηματίζει, ὅτι ὁ Βελλεροφόντης ἐκαλεῖτο πρότερον Ἰππόνους· φονεύσας δὲ τὸν Βέλλερων, τὸν τύραννον τῶν Κορινθίων, ἔλαβε τὸν ὄνομα Βελλεροφόντης (*).

Ἀλληγορεῖται δὲ ἡ Χίμαιρα κατὰ μὲν τινὰς εἰς πυρίπνου ὄρος τῆς Κιλικίας, ὅπου ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς διέτριβον λέοντες, εἰς δὲ τοὺς πρόποδας ὄφεις, κατὰ δὲ τὸ μέσον ἔβασκον αἶγες· ὁ δὲ Βελλεροφόντης κρημνίσας αὐτὸ, τὴν χώραν πᾶσαν κατέκτισε. Κατ' ἄλλους δὲ πάλιν ἦτον ἡ Χίμαιρα πλοῖον πειρατικὸν, ἔχον εἰς παράσημον λέοντα, δράκοντα καὶ αἶγα· ἡ ἡνίκετο τρία ληστρικά πλοῖα, τὰ ὅποια ἐπόρθησεν ὁ Βελλεροφόντης διὰ μόνου ἐνὸς τοῦ Πηγᾶσου. Ἄλλοι δὲ ἐκλαμβάνουσι τὴν Χίμαιραν ἀντὶ βασιλείας, τῆς ὅποιας οἱ ἀδελφοὶ ὠνομάζοντο Λέων καὶ Δράκων· πολλοὶ δὲ τελευταῖον ἀλληγοροῦσιν αὐτὴν εἰς τὰς τοῦ Βελλεροφόντου ἐκστρατείας κατὰ τῶν ἀνδρείων Σολύμων, τῶν εἰς τὰ ὄρη φυγάντων ἡμαζόνων, καὶ τῶν ἐντοῖς θάμνοις ἐνεδρευσάντων Λυκίων (**).

ΠΕΡΣΕΥΣ.

Ὁ Περσεὺς ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δανάης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀκρίσιου, βασιλέως τοῦ Ἀργεοῦς. Ὁ Ἀκρίσιος λαθὼν χρησμὸν, ὅτι θέλει φονευθῆ ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἐγγόνου, προσεῖχε μεγάλως τὴν Δανάην, καὶ, ἵνα μὴ λάθῃ κοινωνίαν μετ' ἀνδρός τινος, ἐνέκλεισεν αὐτὴν μετὰ τῆς τροφῆς ἐν σιδηρῇ καὶ σιδηρᾷ πύλῃ ἔχοντι πύργῳ. Ὁ Ζεὺς ὁμως μεταμορφωθείς εἰς χρυσὴν βροχήν, ἤ, κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνθρώπων, δεκάσας τοὺς φύλακας διὰ χρυσοῦ, ἤλθε πρὸς τὴν Δανάην, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Περσεά. Τέσσαρα ἔτη ἀνέτρεφε μυστικῶς ἡ Δανάη τὸ βρέφος ἐν τῇ

» Δεσπόταν, ἐθέλοντ' εἰς οὐρανοῦ σταθμοῦς

» Ἐλθεῖν μετ' ὁμάγυριν, Βελλεροφόνταν,

» Ζηνός. »

(*) Εἰς Ἰλιάδ. β. 155.

(**) Ἰδὲ περὶ τῆς Χιμαίρας καὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ Παλαιρά. Περὶ ἀπιστ. κεφ. 29.

» Ἦν δὲ Χίμαιρα, ὡς φασιν, ἐμπροσθεν μὲν λέων, ὀπισθεν δὲ δράκων, μέσῃ δὲ Χίμαιρα·
» ἔνιοι δὲ δοκοῦσι, τοιοῦτον γενέσθαι θηρίον, τρεῖς ἔχον κεφαλὰς. Ἀδύνατον δὲ, εἶναι,
» καὶ λέοντα, καὶ αἶγα, ὁμοίᾳ προφῇ χρῆσθαι· καὶ τὸ θυγατὴν ἔχον φύσει, πῦρ ἀποπνέειν,
» εὐήθες· ποῖα δὲ τῶν κεφαλῶν τὸ σῶμα ἐπηκολούθει; Τὸ ἀληθὲς οὕτως ἔχει· Βελλερο-
» φόντης ἦν Φρύγιος ἀνὴρ, τὸ γένος Κορίνθιος, καλὸς καὶ ἀγαθός· δὲ πλοῖον κατασκευά-
» σας μακρὸν, ἐληξέτο τὰ παραθαλάσσια χωρία· ὄνομα δὲ ἦν τῷ πλοίῳ Πηγᾶσος, ὡς
» καὶ νῦν ἕκαστον τῶν πλοίων ὄνομα ἔχει· μᾶλλον δὲ δοκεῖ πλοῖον, ἢ ἴππον, ὄνομα εἶναι
» Πηγᾶσος. Βασιλεὺς δὲ Ἀμισοδάρος ἦκε ἐπὶ τῷ Ξανθῷ ποταμῷ· ὄρος δὲ ἦν ὑψηλὸν
» ἐπ' αὐτῷ, ᾧ ὄνομα Τελμισσός· πρὸς δὲ ἄλλὰ προσβάσεις εἰσι δύο ἐμπροσθεν ἐκ πόλεως τῆς
» Ξανθίων, τρίτῃ δὲ ὀπισθεν τῆς Κάριας, τὰ δ' ἄλλα, κρημνοί· ἐν δὲ τῷ μέσῳ αὐτῶν
» γάσμα ἐστὶ τῆς γῆς μέγας, ἐξ οὗ δὴ καὶ πῦρ ἀναδίδεται. Ἐπὶ τούτοις δὲ ἐστὶν ἕτερον
» ὄρος, ᾧ ὄνομα χίμαιρα· τότε δὲ, ὡς λέγουσιν οἱ προσχώριοι, ἦν οἰκὼν λέων, κατὰ τὴν
» πρόσθεν μὲν πρόσθεσιν, κατὰ δὲ τὴν ὀπισθεν δράκων· οἱ δὲ καὶ εἶνον τοὺς νομᾶς καὶ
» τοὺς ὀλοτόμους. Τότε δὴ καὶ Βελλεροφόντης ἐλθὼν, τὸ ὄρος ἐνέπερσε, καὶ ἡ Τελμισ-
» σός κατακῆ, καὶ τὰ θηρία ἀπώλετο· ἔλαγον οὖν οἱ προσχώριοι, Βελλεροφόντης ἀρικό-
» μένος μετὰ Πηγᾶσου, τὴν Ἀμισοδάρου χίμαιραν ἀπώλεσε. Τούτου δὲ γεγονότος, προσ-
» ανεπλάσθη ὁ μῦθος. » — Ἡ ἱστορία τοῦ Βελλεροφόντου παρέσχεον εἰς τὸν Εὐριπίδην
» ὕλην τραγῳδίας, ἣτις ὁμως δὲν σώζεται πλέον· γαλλιστὶ δὲ τοιαύτην τινὰ τραγῳδίαν
» ἔχομεν τὴν ὑπὸ τοῦ Κυνώλου (Quinault).

πύργῳ ἐκείνῳ· ἀλλὰ τελευταῖον μαθὼν ὁ Ἀχρεΐσιος τὴν γέννησιν αὐτοῦ, τὴν μὲν τροφὸν ἐφόνευσε, τὴν δὲ Δανάην παρέστησεν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ὀρκίου Διὸς, ἵνα μαρτυρησῇ, πόθεν ἔχει τὸ βρέφος. Ἐπειδὴ δ' ἐκείνη ἔλεγεν, ἐκ τοῦ Διὸς, ὀργισθεῖς, διέταξε νὰ ἐγκλείσωσιν αὐτὴν τε καὶ τὸ βρέφος ἐν ξυλίνῳ κιβώτιῳ, καὶ νὰ ρίψωσιν ἀμφοτέρους εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ κιβώτιον πλέον, ἐφθασεν εἰς τὴν νῆσον Σέριφον, ὅπου ὁ Δίκτυς, ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Πολυδέκτου, ἀλιεύων, εὔρεν αὐτὸ κατὰ τύχην, καὶ ἔσωσε τοὺς δύο δυστυχεῖς, προστάξας ν' ἀνατραφῇ τὸ παιδίον ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀθηνᾶς. Ὅτε δὲ ὁ Περσεὺς ἦλθεν εἰς ἡλικίαν, προτείνει εἰς αὐτὸν ὁ Πολυδέκτης, ἐπιθυμῶν νὰ νυμφευθῇ τὴν Δανάην, καὶ ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτοῦ, ὥς ἀπὸ τινος ἐμποδίου πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ν' ἀπέλθῃ πρὸς τὰς Γοργόνας, καὶ νὰ κόψῃ τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης. Τὸν τρόπον, πῶς ὁ Περσεὺς ἐφόνευσε τὴν Μεδούσαν διὰ τῆς βοήθειας τῶν τριῶν θεῶν, Πλούτωνος, Ἑρμοῦ, καὶ Ἀθηνᾶς, διηγήθημεν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, ἱστοροῦντες τὰ περὶ τῶν Γοργόνων (*). Ἀνδραγαθήσας λοιπὸν ὁ Περσεὺς κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἦλθεν ἔπειτα πρὸς τὸν Ἀτλαντα, τὸν βασιλέα, τὸν ὁποῖον μετεμόρφωσε διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης εἰς βράχον· μετὰ ταῦτα ἐπορεύθη εἰς Αἰθιοπίαν (**), ἧ, κατ' ἄλλους εἰς Φοινίκην, ὅπου ἡ Ἀνδρομέδα, ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Κηφείως καὶ τῆς Κασσιόπειας, δεδεμένη εἰς σκόπελον, ἐμελλε νὰ καταβρωθῇ ὑπὸ κήτους. Τὴν τιμωρίαν ταύτην ἔπρεπε νὰ ὑπομείνῃ, διότι ἡ ὑπερήφανος Κασσιόπεια ἐκαυχῆθη, ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ὑπερβαίνει τὰς Νηρηίδας κατὰ τὸ κάλλος· τῶν δὲ Νηρηίδων παραπονηθεῖσων πρὸς τὸν Ποσειδῶνα διὰ τὴν γενομένην πρὸς αὐτὰς καταφρόνησιν, ὁ Ποσειδῶν πρὸς ἐκδίκησιν ἐπήγαγεν εἰς τὴν χώραν μεγάλην πλημμύραν, καὶ ἐξέβαλε τῆς θαλάσσης τρομερὸν τέρας, τὸ ὁποῖον διέφθειρε τοὺς κατοίκους. Ἠρωτήθη περὶ τούτου τὸ μαντεῖον τοῦ Διὸς, καὶ ἐδόθη χρησμὸς, ὅτι, εἰ μὴ προβάλωσιν εἰς τὸ κῆτος θῦμα τὴν Ἀνδρομέδαν, δὲν θέλει ἀπαλαχθῇ ἡ χώρα ἀπὸ τοῦ ἐπιπολάζοντος κακοῦ· ἐν ᾧ δὲ ἐμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ συμβουλὴ τοῦ χρησμοῦ, ἐφθασεν ὁ Περσεὺς, ἐφόνευσε τὸ κῆτος, ἡλευθέρωσε τὴν ἡγεμονίδα, καὶ, κατὰ τὴν γενομένην πρὸς αὐτὸν συμφωνίαν, ἔλαθεν αὐτὴν εἰς γυναικα. Ἡ Ἀνδρομέδα ὅμως ἦτο μεμνηστυμένη εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κηφείως, τὸν Φινέα, ὅστις διὰ τῶν ὀπλῶν ἡγωνίζετο τώρα ν' ἀρπάσῃ ἀπὸ τοῦ Περσεὺς τὴν νύμφην· καὶ αὐτὸς ὅμως, καὶ οἱ δορυφόροι αὐτοῦ πάντες μετεμορφώθησαν εἰς λίθους, ἀρ' οὗ ἔδειξεν ὁ Περσεὺς ἀπὸ τῆς κιβίσσεως τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης. Ἐπιστρέψας δὲ ὑπερον μετὰ τῆς Ἀνδρομέδας εἰς Σέριφον πρὸς τὸν Πολυδέκτην, εὔρε τὴν μητέρα αὐτοῦ Δανάην ἰκέτιδα παρὰ βωμῷ, εἰς ὃν κατέρυγε, βιαζομένη ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ὁ τύραννος ἦλθεν εὐθὺς μετὰ φρουρῶν καὶ φυλάκων, ἵνα ἐκβάλῃ αὐτὴν τοῦ ναοῦ· ἀλλ' ὁ Περσεὺς, ὑπερασπίζων τὴν μητέρα, ὥς εἶδεν, ὅτι εἰς τοσοῦτον πλῆθος οὐδὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ διὰ τοῦ ξίφους, μετεμόρφωσεν αὐτοὺς πάντας εἰς τῆς μαγικῆς τῆς Μεδούσης κεφαλῆς εἰς λίθους,

(*) 182 σελ. 65 καὶ ἑφεξ.

(**) Οὕτως ὠνομάζοντο τὸ πᾶσι κοινῶς πάντες οἱ πέραν τῆς μεσογείου θαλάσσης τόποι.

καὶ παρέδωκε τὴν βασιλείαν τῆς νήσου εἰς τὸν Δίκτυν. Τελευταῖον δ' ἐπέστρεψεν ὁ Περσεύς μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀκρίσιον· ἀλλ' ἐνταῦθα ἐν Ἀργεῖ, ἀγωνιζόμενος ποτὲ ἐν δημοσίῳ ἀγῶνι, ἔρριψεν ἀκουσίως τὸν δίσκον κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ πάππου αὐτοῦ Ἀκρίσιου, καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν· ἐπληρώθη δὲ εὖτως ὁ παλαιὸς χρησμός, ὅτι ὁ Ἀκρίσιος ἐμελλε νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου αὐτοῦ.

Ἀποθανὼν ὁ Περσεύς, ἐτιμῆθη ὡς ἥρως, καὶ ἐτίθη μετὰ τῆς Ἀνδρομέδας καὶ τῶν γονέων αὐτῆς, Κηφέως καὶ Κασσιεπείας, ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς τοὺς ἀστέρας· εἰς τιμὴν δὲ αὐτοῦ ἐκτίσθησαν πολλοὶ ναοί, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅπου κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν κατοίκων ἐνεφανίζετο πολλάκις.

Ζωγραφεῖται δὲ φορῶν περικεφαλαίαν, καὶ κρατῶν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ καμπύλον ξίφος, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσας.

ΠΕΛΟΣ.

Τὸ μὲν μυθικὸν τοῦ Πέλοπος περιεγράψαμεν ἐν τοῖς περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ταντάλου (*). ἡ δὲ ἀληθὴς αὐτοῦ ἱστορία, καὶ τοι ἐν πολλοῖς σκοτεινὴ, εἶναι ἡ ἑξῆς.

Ὁ Πέλοψ ἦλθεν ἐκ τῆς Φρυγίας εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἥτις ἔλαθεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἐπωνυμίαν, ἐπειδὴ ἐκεῖ (ἐν τῇ Ἠλιδι) ἔστησε τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ὠφέλησε ποικιλοτρόπως τὸν λαὸν ἐκεῖνον, καταστήτας νόμους, καὶ εἰσαγαγὼν πολλὰς διατάξεις. Ἐν τῇ γῶρᾳ, ὅπου ἐφθασεν ὁ Πέλοψ, ἐβασίλευεν ὁ Οἰνόμαος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρεως καὶ τῆς Ἀρπίνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, ἔχων μονογενὴ κόρην τὴν Ἰπποδάμειαν ταύτην, λαβὼν χρησμὸν, ὅτι θέλει φονευθῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ γαμβροῦ, ὑπέσχετο νὰ δώσῃ γυναῖκα εἰς τὸν, ὅστις ἂν νικήσῃ, ἀγωνιζόμενος μετ' αὐτοῦ εἰς ἵπποδρομιον. Διὰ τὴν ταχύτητα ὁμοῦ τῶν ἵππων τοῦ Οἰνομάου, καὶ διὰ τὴν ἐπιτηδεύοντα καὶ πανουργίαν, τὴν ὅποιαν μετεχειρίζετο, οἱ μνηστῆρες τῆς Ἰπποδαμείας οὐχὶ μόνον οὐδέποτε ἐδυνήθησαν ν' ἀναδειχθῶσι νικηταί, ἀλλὰ μάλιστα οἱ πλείστοι αὐτῶν καὶ ἀπέθανον ἐν τῷ ἀγῶνι. Καὶ ὁ Πέλοψ πρὸς τούτοις δὲν ἤθελε πάντως νικήσῃ, ἂν μὴ μετεχειρίζετο καὶ αὐτὸς πανουργίαν· ἐδέκασε τὸν ἡνίοχον Μυρτίλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Φαειδούσας, θυγατρὸς τοῦ Δαναοῦ, καὶ κατέπεισεν αὐτόν νὰ μὴ στερεώσῃ τὸν τροχὸν τῆς ἀμάξης· τούτου δὲ γενομένου, ὁ μὲν Οἰνόμαος κατεπατήθη ὑπὸ τὴν ἀμαξίαν, καὶ ἀπέθανεν· ὁ δὲ Πέλοψ τὴν τε Ἰπποδάμειαν εἰς γυναῖκα ἔλαβε, καὶ κύριος τῆς βασιλείας κατέστη.

Ἡ Ἰπποδάμεια ἡγάπα κρυφίως τὸν Μυρτίλον· μὴ ἀνταγαπωμένη ὁμοῦ, διέβαλεν αὐτὸν πρὸς τὸν Πέλοπα, ὅστις καὶ ἔρριψεν αὐτόν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀποθνήσκων δὲ ὁ Μυρτίλος, κατηράσθη τὸν Πέλοπα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ κατάραν, ἥτις μετὰ ταῦτα ἐπληρώθη ἀκριδέστατα (**).

(*) Ἰδὲ σελ. 54.

(**) Ἰδὲ Σχολ. εἰς Ὅμηρ. Ἰλιάδ. Β. 104. « Ἰπποδάμεια ἡ Οἰνομάου θυγάτηρ, ἐρασθεῖσα » Πέλοπος, Μυρτίλον, τὸν Ἑρμοῦ υἱόν, ἡνίοχον δὲ τοῦ ἑαυτῆς πατρὸς, ἐπεισε τῇ κατὰ » τοῦ πατρὸς νίκη συνερχέσθαι, καὶ τῶς ἵππους τῆς εἰς τὸ τρέχειν ὁρμῆς κατασχεῖν, βου-

Φημιζέται δὲ ὁ Πέλοψ ὡς μεγαλόψυχός τις ἦρως, καὶ μεγάλως τὸν λαὸν αὐτοῦ ὠφελήσας ὅθεν καὶ ἀπεθεώθη μετὰ θάνατον ὑπὸ τῶν Ἑλλείων, προσφερόντων εἰς αὐτὸν κατ' ἔτος ἑναγισμοὺς ἐν ναῷ, τὸν ὁποῖον εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἀνήγειραν κατὰ τὸ ἄλσος τῆς Ὀλυμπίας.

ΜΙΝΩΣ.

Ὁ Μίνως, παραλαβὼν παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου Μίνω, τοῦ ὁποίου ἦτον ἔγγονος, τὴν βασιλείαν τῆς Κρήτης, κατεγίνετο μάλιστα περὶ τὴν ναυτιλίαν πρὸς ὄφελος τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ, πλέων πολλάκις καὶ αὐτὸς μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου. Ἐν ᾧ δὲ ἔλειπέ ποτε ἐκ τῆς Κρήτης, ἡ γυνὴ αὐτοῦ Πασιφάη, θυγάτηρ τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Περσηίδος, ἐρασθεῖσα ταύρου τινός, ἐδυνήθη διὰ συνεργείας Δαιδάλου τοῦ Ἀθηναίου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐπαλάμου καὶ τῆς Ἀλκίππης (ὅστις ἐξορισθεὶς διὰ φόνον, κατέφυγεν εἰς Κρήτην), νὰ λάβῃ κοινωνίαν μετ' αὐτοῦ· ἐκ τῆς μίξεως δὲ τῶν δύο τούτων προέκυψε τέρας, μορφήν ἔχον τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώπου, τὰ δὲ κάτω ταύρου, καὶ ἐπονομασθὲν διὰ τοῦτο Μινώταυρος, ἐπειδὴ τὸ κύριον αὐτοῦ ὄνομα ἦτον Ἀστέριος. Τὸ τέρας τοῦτο, ἀπ' οὗ ὁ Μίνως ἐπανήλθεν εἰς Κρήτην, ἐνεκλείσθη κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ εἰς τὸν Λαβύρινθον, τὸν ὁποῖον ὁ Δαίδαλος, κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ οἰκοδομηθέντος, ἐκτίσεν οὕτω περιπεπλεγμένους ἔχοντα τοὺς ἐλιγμοὺς, ὥστε εἰς τὸν εἰσελθόντα ἦτον ἀδύνατον νὰ εὕρῃ πάλιν τὴν ἐξόδον.

Ὁ παῖς τοῦ Μίνω Ἀνδρόγεως, ἑλλὼν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅτε ἐρωτάζοντο τὰ Παναθήναια, καὶ ἀγωνισθεὶς, τοσοῦτον εὐδοκίμησεν εἰς τοὺς ἵππικους ἀγῶνας, ὥστε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν Αἰγέας ἐφόνευσεν αὐτὸν διὰ φθόνον. Ἐκδικῶν δὲ ὁ Μίνως τὸν φόνον τοῦ παιδός, ἐστράτευσεν ἐναντίον τοῦ Αἰγέως, καὶ ἐκήρυξε κατ' αὐτοῦ πόλεμον· καὶ πρῶτον μὲν ἐπολιόρκησε τὰ Μέγαρα, ὅπου ἰδασίλευεν ὁ Νίσος, σύμμαχος ὢν τοῦ Αἰγέως, καὶ ἐπόρθησε τὴν πόλιν διὰ προδοσίας τῆς Σκύλλης, θυγατρὸς τοῦ Νίσου, ἥτις ἐρασθεῖσα τοῦ Μίνω, ἀπέκοψεν ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν χρυσὴν τρίχα, εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς ἔλεγε παλαιός τις χρησμός, ἐκρέματο ἡ διατήρησις τοῦ βασιλείου· μόλις ὁ Μίνως κατέσχε τὴν πόλιν, καὶ ὁ Νίσος ἔγεινεν αὐτόχειρ, καὶ μετεμορφώθη ἔπειτα ὑπὸ τῶν θεῶν εἰς ἀλιάετον· ἡ δὲ Σκύλλα, θέλουσα νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ἀποπλέοντα Μίνω, ἐρρίφη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπειτα δὲ ἐπολιόρκησε καὶ αὐτὰς τὰς Ἀθήνας· τὰς ὁποίας ὁμοῦς μὴ

» λουμένην τὸν Πέλοπα καὶ τοὺς ἵππους λαβεῖν, καὶ τὸν ἑαυτῆς γάμον· ἔκειτο γὰρ τῇ
 » νικήσαντι ἑπαθλον ὁ ταύτης γάμος, τῷ δὲ νικηθέντι θάνατος. Ἀγωνιζομένων δὲ αὐτῶν,
 » ὁ Οἰνόμαος ἐκίππει τοῦ ἄρματος· οὗ γὰρ αἱ σχευαὶ τοὺς ἐμβόλους κατέσχον, τοῦτο
 » πανουργήσαντος τοῦ Μυρτίλου· καὶ οὕτω νενίκηται, καὶ ἀνῆρηται ὁ Οἰνόμαος, τῷ
 » Μυρτίλῳ ἐπαρσάμενος, ὅπως ἀπόληται ὑπὸ Πέλοπος· ὃ καὶ ἐγένετο. Διαβαινόντων δὲ
 » αὐτῶν διὰ τοῦ Αἰγαίου πόντου, καὶ διψήσας ἱπποδάμειας, καταβὰς ἐκ τοῦ ἄρματος
 » Πέλοψ, ἐζήτηι ὕδωρ κατὰ τῆς ἐρήμου· κατ' ἐκεῖνο δὲ τοῦ καιροῦ ἡ ἱπποδάμεια, ἐρα-
 » σθεῖσα Μυρτίλου, ἐβίετο μὴ ὑπεριδεῖν ἀντειπόντος δὲ αὐτοῦ, καὶ τοῦ Πέλοπος παρα-
 » γινομένου, φθάνει ἡ ἱπποδάμεια κατηγορήματα τοῦ Μυρτίλου, ὡς βιάσασθαι βουλευθέν-
 » τος αὐτήν· καὶ Μυρτίλον Πέλοψ ἀπὸ τοῦ ἄρματος ὠθεῖ εἰς τὸ πέλαγος, αὐτὸς δὲ ἡνιο-
 » χεῖ· ὅθεν τὸ μὲν πέλαγος Μυρτίων, ἀπὸ τοῦ Μυρτίλου, ὁ Πέλοψ δὲ πληξίππος ἔκτετε
 » ἐκλήθη, διὰ τὴν περὶ τοὺς ἵππους αὐτοσυργίαν. »

δυνάμενος νὰ ὑποτάξῃ, ἐπικαλεῖται τῶν θεῶν τὴν βοήθειαν· οἱ θεοὶ εἰσακούουσιν αὐτοῦ, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγκάζονται ὑπὸ λοιμοῦ καὶ λιμοῦ νὰ δεχθῶσιν εἰρήνην, ὅποیان ᾔθελεν ὁ Μίνως· ὑπεχρεώθησαν δηλονότι νὰ στέλλωσι κατ' ἔτος εἰς Κρήτην ἑπτὰ νεανίας καὶ ἑπτὰ κόρας, οἵτινες φερόμενοι εἰς τὸν Λαβυρίνθον, παρεδίδοντο εἰς τὸν Μινώταυρον. Ἀπὸ τῆς ἀπανθρώπου δὲ ταύτης συνθήκης ἀπῆλλαξε μετὰ ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ὁ Θησεύς, φρονεύσας τὸν Μινώταυρον διὰ βοήθειας τῆς Ἀριάδνης, θυγατρὸς τοῦ Μίνω, ὡς θέλομεν διηγηθῇ ἐν τοῖς περὶ Θησεύς.

Ὁ Μίνως, θέλων νὰ τιμωρήσῃ τὸν Δαίδαλον διὰ τὴν σύμπραξιν αὐτοῦ εἰς τὴν μοιχείαν τῆς Πασιφάης, ἐκλείσεν αὐτὸν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰκαρον ἐν τῷ Λαβυρίνθῳ. Ὁ Δαίδαλος ἐζήτησε κηρὸν, προσασκίζόμενος, ὅτι θέλει νὰ κατασκευάσῃ εἰς τὸν βασιλέα τεχνούργημα τι, δι' οὗ ἤλπιζε νὰ λάβῃ τὴν συγχώρησιν· ἀλλὰ ἐκ τοῦ κηροῦ τούτου κατασκεύασε δι' ἑαυτὸν καὶ τὸν Ἰκαρον πτερὰ, καὶ οὕτως ἐπέτασαν δι' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Λαβυρίνθου. Ὁ πατὴρ παρήγγειλε κατ' ὁδὸν τὸν υἱὸν νὰ μὴ πετᾷ εἰς πολὺ ὕψος· ἀλλ' ὁ τολμηρὸς νεανίας ἐπέτα, ὅσον ὑψηλότερον ἐδύνατο, καὶ μάλιστα τοσοῦτον, ὥς· ἔφθασε πλησίον τοῦ ἡλίου, καὶ τοῦτο προὔξενησε τὸν ὀλεθρον αὐτοῦ· διότι ὁ κηρὸς, ἐξ οὗ συνίσταντο τὰ πτερὰ, τηκόμενος ὑπὸ τῆς θερμῆς τοῦ ἡλίου, δὲν ἐδύνατο πλέον νὰ κρατῇ αὐτὸν εἰς τὸν ἀέρα, ἀλλ' ἀφῆκε νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἣτις ἔπειτα ὠνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ Ἰκαρίας πόλις· ὁ δὲ Δαίδαλος, πλανηθεὶς πρὸς ὀλίγον μετέωρος, ἦλθεν εἰς Σικελίαν πρὸς τὸν βασιλέα Κόκαλον, τοῦ ὁποίου ἀπέκτησεν εὐθὺς τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν εὖνοιαν προσέτι τῆς γυναικὸς καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οὕτως, ὥστε, ἀφ' οὗ ἔπειτα ἦλθεν ὁ Μίνως μετὰ στόλου, καὶ ἐζήτησε τὴν παράδοσιν τοῦ Δαιδάλου, αἱ ἡγεμονίδες εὗρον τρόπον νὰ ἐκβάλωσι τοῦ μέσου τὸν Μίνω.

Ἀλληγορεῖται δὲ ὁ μῦθος, ὅτι ἡ Πασιφάη ἠγάσθη τοῦ ταύρου, εἰς τὸν ἀληθῆ ἔρωτα τῆς Πασιφάης πρὸς τινὰ νεανίαν, καλούμενον Ταύρον, τὸν ὁποῖον ὁ Δαίδαλος κατέβησε νὰ εἰσαγάγῃ κρυφίως πρὸς αὐτήν. Ὁ Μινώταυρος, ὅστις φέρει τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πάππου αὐτοῦ, ὑπὸ τινων μὲν νομίζεται στρατηγὸς τοῦ Μίνως, καὶ ἄσπονδος ἐχθρὸς τῶν Ἀθηναίων, τοὺς ὁποίους ἠνάγκασε νὰ στέλλωσιν εἰς Κρήτην κατὰ ῥητὸν χρόνον νεανίας, οἵτινες ὑπεχρεοῦντο νὰ δουλεύωσιν ἐκεῖ, καὶ οὕτως ἐλέγετο περὶ αὐτῶν, ὅτι τρόπον τινὰ κατατρώνονται, ἐπειδὴ δὲν ἐπετρέπετο πλέον εἰς αὐτοὺς νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα· ἕτεροι δὲ ὑποθέτουσιν αὐτὸν νόθον υἱὸν τοῦ Μίνως, μετερχόμενον τὴν ληστείαν, καὶ κρύπτοντα τὴν ἀρπαγὴν αὐτοῦ ἐν τῷ Λαβυρίνθῳ, ὅστις ἀλληγορεῖται εἰς τόπον τινὰ ὠχυρωμένον, καὶ βαθέως περιτεταφρευμένον.

Ὁ μῦθος δὲ, ὅτι ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰκαρος ἐπέτασαν ἀπὸ τοῦ λαβυρίνθου διὰ πτερῶν, αἰνιττεται, ὅτι ὁ μὲν Δαίδαλος ἐξέφυγεν εὐτυχῶς ἐπὶ πλοίου· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ προσορμιζόμενος εἰς τινὰ νῆσον, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν (*).

(*) Παλαιᾶ περὶ ἀπίστ. κεφ. 13. α Φασίν, ὅτι ὁ Μίνως Δαίδαλον, καὶ Ἰκαρον, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καθείρξε διὰ τινα αἰτίαν· Δαίδαλος δὲ ποιήσας πτέρυγας πρὸς θεᾶς, ἐξέφυγ

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ὁ Ἡρακλῆς ἐγεννήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμήνης, θυγατρὸς τοῦ Ἡλεκτρώωνος, καὶ γυναικὸς τοῦ Ἀμφιτρώωνος, ὅστις ἦτον υἱὸς μὲν τοῦ Ἀλκαίου, ἐγγονος δὲ τοῦ Περσέως.

Ὁ Ἀμφιτρώων, νυμφευόμενος τὴν Ἀλκμήνην, ἐξωρκίσθη ὑπὸ τοῦ Ἡλεκτρώωνος, βασιλεύοντος τῶν Μυκητῶν, νὰ μὴ συνέλθῃ μετ' αὐτῆς, ἐὰν μὴ τιμωρῆσθαι πρότερον τοὺς Τηλεβόας (ἔθνος ληστρικόν, κατοικοῦν κατ' ἀρχὰς τὴν Ἀκαρνανίαν) διὰ τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς. Πρὶν ὅμως κατορθώσθαι τοῦτο, συνέβη κατ' ἀτυχίαν νὰ φονεύσῃ ἀκουσίως τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Ἡλεκτρώωνα διὰ βροπάλου, τὸ ὁποῖον ἐρρίψε κατά βοός, ἀποπλανηθείσης ἐκ τῆς ἀγέλης αὐτοῦ. Τὸ ἀκούσιον τοῦτο συμβᾶν ἠνάγκασεν αὐτὸν ν' ἀφήσῃ τὰς Μυκήνας, καὶ νὰ ἔλθῃ μετὰ τῆς Ἀλκμήνης εἰς Θήβας πρὸς τὸν βασιλεῖα Κρέοντα, ὅστις ἐκαθάρισεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φόνου, καὶ ὑπεσχέθη νὰ βοηθήσῃ κατὰ τῶν Τηλεβοῶν, ἐὰν ἐλευθερώσῃ τὴν Καδμείαν ἀπὸ φθοροποιοῦ ἀλώπεκος, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ συλλάβῃ, ἥ νὰ φονεύσῃ. ἔλθων δὲ ὁ Ἀμφιτρώων εἰς Ἀθήνας, καὶ λαβὼν τὸν περιφρημον κυνηγετικὸν κύνα τοῦ Κεφάλου, ἐξωλόθρευτε τὸ θηρίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον, διωκόμενον ὑπὸ τοῦ κυνὸς, μετεμορφώθη ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς λίθον. Ὁ Ἀμφιτρώων ἐξεστράτευεν ἔπειτα κατὰ τῶν Τηλεβοῶν, καὶ ἐπολιόρχησε τὴν πόλιν αὐτῶν Τάφρον· δὲν ἐδύνατο ὅμως νὰ ἐκπορνήσῃ αὐτήν, ἐν ὧσφ' ἐξ ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς Πτερέλαος διότι εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Πτερέλαου τούτου ἐνέθηκεν ὁ πάππος αὐτοῦ Ποσειδῶν χρυσὴν τρίχα, ἔχουσαν τὴν δύναμιν νὰ μηκύνῃ τὴν ζωὴν. Ἀλλὰ Κυμαίῳ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Πτερέλαου, ἐρασθεῖσα τοῦ Ἀμφιτρώωνος, ἔκοψεν ἀπὸ τοῦ πατρὸς τὴν χρυσὴν ταύτην τρίχα, καὶ οὕτως αὐτὸς μὲν ἀπέθανεν, ἡ δὲ πόλις ἠχμαλωτίσθη καὶ ἐλεηλατήθη, καὶ αὐτὴ ἡ ἄπιστος κόρη ὑπὸ τῶν νικητῶν ἐφονεύθη. Ὀλίγον πρότερον, πρὶν ἢ ἐπιστρέψῃ ὁ Ἀμφιτρώων εἰς Θήβας, ὁ Ζεὺς λαβὼν τὴν τούτου μορφήν, ἤλθεν εἰς τὴν Ἀλκμήνην, διεγέρθη εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ συμβάντα, καὶ διέτριψεν παρ' αὐτῇ μίαν ὅλην νύκτα, τὴν ὁποίαν, ὡς διηγοῦνται τινες τῶν ποιητῶν, ἐπεξέτεινεν εἰς τρεῖς. Ἐλθὼν δὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ Ἀμφιτρώων, ἐθαύμασεν, ὅτι ἡ Ἀλκμήνη δὲν ὑπεδέχθη αὐτὸν ὡς ἔπρεπε, καὶ ὡς ἦτον ἐπόμενον νὰ ὑποδεχθῇ μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν· πρὸς τοῦτο ἠρωτήθη ὑπ' αὐτῆς, ἂν μὴ εὐχαριστήσῃ, ὅτι χθὲς ὑπεδέχθη αὐτὸν οὕτω τρυφερῶς, καὶ, ἐπειδὴ ὁ Ἀμφιτρώων ἐξεπλάγη πρὸς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἐπ' ἀνέλαθεν εἰς αὐτὸν πάντα τὰ περιστατικά, τὰ ὅποια, ὡς αὐτὴ ἐνόμιζε, διεγέρθη ἐκεῖνος περὶ τῆς κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐκστρατείας. Ὁ Ἀμφιτρώων, μὴ δυνάμενος νὰ ἐννο-

- » μετὰ τοῦ Ἰκάρου. Νοῆσαι δὲ ἄνθρωπον πετόμενον ἀμήχανον, καὶ ταῦτα πτέρυγας
- » ἔχοντας προσθετάς. Τὸ οὖν λεγόμενον ἦν τοιοῦτον· Δαίδαλος ὢν ἐν εἰρκῇ, καθίεις αὐ-
- » τὸν διὰ θυρίδος, καὶ σκαφιδοὶ ἐμβὰς εἰς θάλασσαν, ἀπῆει σὺν τῷ Ἰκάρῳ· αἰσθανόμενος
- » δὲ ὁ Μίνως, πῆμπε πλοῖα διώκοντα· ὡς ἤσθοντο δὲ Ἰκαρὸς τε καὶ Δαίδαλος διωκόμενοι,
- » ἀνέμου λάβρου καὶ σφοδροῦ ὄντος, πετόμενοι, ἤγουν πλέοντες, ἐν τῷ πελάγει περιτρέ-
- » πονται, καὶ ὁ μὲν Δαίδαλος σώζεται εἰς τὴν γῆν, ὁ δὲ Ἰκαρὸς τελευταῖ ἐν τῷ πελάγει·
- » ὅθεν ἀπ' ἐκείνου Ἰκάριον πέλαγος ἐκλήθη· ἐκβλήθεις δὲ ὁ Ἰκαρὸς ὑπὸ τῶν κυμάτων,
- » παρὰ τοῦ πατρὸς ἐτάφη. »

ἔσθῃ τὸ περίεργον τοῦτο συμβεβηκός, ἔκραξε τὸν μάντιν Τειρεσίαν, καὶ ἔμαθε παρ' αὐτοῦ τὸ μυστήριον. Μετὰ δέκα μῆνας ἡ Ἀλκμήνη ἐγέννησε τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὴν ἐπιούσαν τὸν Ἴφικλέα, ἐξ ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς· ὁ δὲ Ἴφικλῆς, τοῦ Ἀμφιτρύωνος. Λέγουσι δὲ τινες, ὅτι ὁ Ἀμφιτρύων, ἵνα βεβαιωθῇ, ποιὸν τῶν δύο βρεφῶν εἶναι γνήσιον αὐτοῦ σπέρμα, ἔβαλεν εἰς τὴν κλίνην δύο δράκοντας, καὶ, ἐπειδὴ ὁ μὲν Ἴφικλῆς ἐφυγεν ἀπ' αὐτῶν, ὁ δὲ Ἡρακλῆς μέινας, ἐπνιξεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας, ἐνόησεν, ὅτι ὁ Ἴφικλῆς πρέπει νὰ ἦναι θνητοῦ πατρὸς υἱός. Ἄλλοι δὲ ἀναφέρουσιν, ὅτι τοὺς δύο τούτους ὄφεις ἔστειλεν εἰς τὴν κοιτίδα τοῦ Ἡρακλέους ἡ Ἥρα, θέλουσα νὰ διαφθείρῃ τὸ βρέφος.

Ἐδιδάχθη δὲ ὁ Ἡρακλῆς, νέος ὢν, ὑπὸ μὲν τοῦ Ἀμφιτρύωνος ν' ἄρματι· λατῇ ὑπὸ τοῦ Αὐτολύκου, τοῦ Ἀργοναύτου, τοῦ παιδὸς τοῦ Βρμίου, νὰ παλαίῃ ὑπὸ τοῦ Εὐρύτου, τοῦ βασιλέως τῆς Οἰχαλίας, τὴν τοξικὴν τὴν ὀπλομαχίαν, ὑπὸ τοῦ Κάστορος καὶ τὴν κιθαρωδίαν, ὑπὸ τοῦ Δίνου, τὸν ὁποῖον ὅμως ὁ Ἡρακλῆς, δαρεὶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπειρίαν, ὀργισθεὶς ἐφόνευσεν (*).

Εἰς τὸν Ἡρακλέα, μεταβαίνοντα ἐκ τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἰς τὴν τῶν ἐφήβων, ἐφάνησαν, ἐν ᾧ ἴστατο ἀπορῶν, ποιὸν δρόμον νὰ λάβῃ, δύο γυναῖκες, ἡ Ἀρετὴ καὶ ἡ Καχία, αἵτινες προὔτειναν εἰς αὐτὸν νὰ ἐκλέξῃ ἐλευθέρως, ποίαν τῶν δύο θέλει ν' ἀκολουθήσῃ· δηλονότι νὰ ζῇ βίον, ἐπίπικον μὲν κατ' ἀρχάς, μετὰ δὲ ταῦτα ἐνδοξόν· ἢ βίον, πλήρη μὲν ἡδονῶν, καὶ κόπων ἐλεύθερον, ἀλλὰ οὐδεμίαν παρέχοντα ἐόξαν· ὁ Ἡρακλῆς, ἀκούσας ἀμφοτέρων τοὺς λόγους, προὔτιμησε τὴν Ἀρετὴν (**).

(*) Σημειωτέον δὲ, ὅτι οὕτω μὲν ἀναφέρει τοὺς διδασκάλους τούτους τοῦ Ἡρακλέους ὁ Ἀπολλόδορος (βιβλ. β', βιβλ. 6', κεφ. 4, §. 9.)· παρὰ δὲ τῷ Θεοκρίτῳ ἀναγινώσκομεν αὐτοὺς ὀλίγον τι διαφόρως. Θεοκρίτ. Εἰδύλλ. κδ'. 101 καὶ ἐφεξ.

- Ἡρακλῆς δ' ὑπὸ ματρὶ, νέον φυτόν ὡς ἐν ἀλώφ,
- Ἐτρέφετ', Ἀργεῖω κεκλημένος Ἀμφιτρύωνος.
- Γράμματα μὲν τὸν παῖδα γέρον Δίνος ἐξεδίδαξεν,
- Γίος Ἀπόλλωνος, μελεθωνέος ἄγρυπνος, ἥρωος·
- Τόξον δ' ἐντανύσαι καὶ ἐπίσκοπον εἶναι δίστων,
- Εὐρύτος, ἐκ πατέρων μεγάλαις ἀφνειὸς ἀρούρης·
- Αὐτὰρ αἰοιδὸν ἔθηκε, καὶ ἄμφω χεῖρας ἐπλάσσειν
- Πυξίνῃ ἐν φόρμιγγι Φιλαμονίδας Εὐμολπος·
- Ὅσσα δ' ἀπὸ σκελίων ἐδρυστέρφοι Ἀργόθεν ἄνδρες
- Ἀλλάλως σφάλλοντι παλαίσμασιν, ὅσα τε πῦκται
- Δεινοὶ ἐν ἱμάντεσιν, ᾧ τ' εἰς γαῖαν προπίσαντες,
- Πυγμαχοὶ ἐξεύροντο παλαίσματα σύμφορα τέχνης,
- Πάντ' ἔμαθ' Ἑρμείας διδασκόμενος παρὰ παιδί
- Ἀρπαλύκῃ Φανότηϊ
- Ἴππους δ' ἐξελάσασθαι ὕψ' ἄρματι, καὶ περὶ νύσταν
- Ἀσφαλῶς κάμπτοντα, τροχῷ σύριγγα φυλάξαι,
- Ἀμφιτρύων ὃν παῖδα, φίλα φρονέων, ἐδίδασκεν
- Αὐτὸς
- Δούρατι δὲ προβολαίῃ, ὕψ' ἀσπίδι νῶτον ἔχοντα,
- Ἀνδρὸς ὀρέξασθαι, ξιφῶν τ' ἀνέχεσθαι ἀμυγμὸν,
- Κοσμησαί τε φάλαγγα, λόχον τ' ἀναμετρήσασθαι
- Δυσμενέων ἐπιόντα, καὶ ἱππῆσσι κελεύσαι,
- Κάστωρ ἱππαλίδας ἔδειν, φυγὰς Ἀργεὸς ἐνθῶν. »

(**) Ξενοφ. Ἀπομνημ. βιβλ. 6', κεφ. 4, §. 21—34.

Τὰ ἔργα τοῦ Ἡρακλέους συνίστανται εἰς πολλαπλᾶς νίκας κατὰ τυράννων, γιγάντων καὶ τεράτων· διὰ δὲ τὴν ἐξολόθρευσιν τοιούτων βλαβερῶν θηρίων καὶ κακούργων ἀνθρώπων ἔλαβε τὸ ἐπώνυμον Ἀλεξίκακος. Τινὲς μάλιστα ἐκ τούτου ἐρμηνεύουσι συμβολικῶς αὐτὸν μὲν ὡς τὸν θεὸν τῆς ἀρετῆς· τὰ δὲ τέρατα, τὰ ὅποια κατεπολέμησεν, ὡς τὴν κακίαν, ἣτις θαμάζεται πάντοτε ὑπὸ τῆς ἀρετῆς.

Αἱ ἐπισημότεραι πράξεις αὐτοῦ εἶναι οἱ δώδεκα ἄλλοι, τοὺς ὁποίους ὁ Εὐρυσθεὺς, ὁ βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν, ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν νὰ κατορθώτῃ. Τὸ δ' αἴτιον, διὰ τὸ ὅποιον ὁ Εὐρυσθεὺς οὗτος ἔλαβε τοσαύτην ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους, εἶναι τὸ ἑξῆς. Μαθὼν ὁ Ζεὺς προσεγγίζοντα τὸν τοκετὸν τῆς Ἀλκμήνης, εἶπε πρὸς ἀπασαν τῶν θεῶν τὴν ὁμήγουριν, ὅτι θέλει δώσῃ εἰς τὸν τεχνησόμενον κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Περσέως τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ παντός τοῦ γένους τῶν Περσείδων. Ἡ Ἥρα ἀπεκρίθη πρὸς ταῦτα, ὅτι δὲν πιστεύει, ἐὰν μὴ πρότερον ἐπικυρώτῃ τὸν λόγον μετ' ὅρκου, καὶ ὁ Ζεὺς, μὴ ἐννοήσας τὸν σκοπὸν αὐτῆς, ὥμοσεν εἰς τὴν Στύγα, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἀμετάστροφος αὐτοῦ θέλησις· μόλις δὲ ὁ Ζεὺς ὥμοσε τὸν ὅρκον τοῦτον, καὶ ἡ Ἥρα καταβάσα εὐθὺς εἰς τὴν γῆν, ἐπετάχυνε τὴν γένεσιν τοῦ Εὐρυσθέως κατὰ δύο μῆνας πρὸ τοῦ ὁρισμένου καιροῦ, ἐμποδίσασα τὴν τοῦ Ἡρακλέους νὰ γείνη ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Οἱ ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως ἐπιταχθέντες πρὸς τὸν Ἡρακλῆα δώδεκα ἄλλοι, τοὺς ὁποίους καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον προέτρεψεν αὐτὸν νὰ ἐπιτελέσῃ πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀθανασίας (*), εἶναι οἱ ἑξῆς.

Α'. Ἐπνίξεν ἐν τῷ ἀμφιστόμῳ σπηλαίῳ τῆς Νεμέας, πλησίον τῶν Μυκηνῶν, τεράστιον λέοντα διὰ τῶν χειρῶν, διότι τὰ βέλη αὐτοῦ δὲν ἐδύναντο νὰ διαπεράσωσι τὸ δέρμα τοῦ θηρίου. Πνίξας λοιπὸν αὐτὸν, ἀνέλαθεν ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ ἐκόμισεν αὐτὸν εἰς τὰς Μυκήνας πρὸς τὸν Εὐρυσθέα, ὅστις τοσοῦτον ἐφοβήθη ἐκ τῆς θέας αὐτοῦ, ὥστε κατεσκεύασεν ὑπὸ γῆν χάλκινον πῖθον, καὶ κρυπτόμενος ἐκεῖ, ἔστειλε τὰς προσταγὰς διὰ τοῦ κηρυκκοῦ Κοπρέως. Μετὰ ταῦτα ἐξέδαρεν ὁ Ἡρακλῆς τὸ ἄνωγον δέρμα τοῦ θηρίου, καὶ μετεχειρίζετο αὐτὸ τοῦ λοιποῦ ἀντὶ θώρακος. Λέγουσι δὲ μάλιστα, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ σίδηρος δὲν ἔσχυε νὰ διασχίσῃ τοῦτο τὸ δέρμα, μετεχειρίσθη ἐπὶ τῆς ἐκδορᾶς αὐτὰς τὰς ὀπλὰς τοῦ λέοντος.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου τούτου ἄθλου τοῦ Ἡρακλέους ἄξιον σημειώτως εἶναι προσέτι καὶ τὸ ἐπόμενον συμβάν· πορευόμενος εἰς Νεμέαν, ἦλθεν εἰς τὸ παρακείμενον πόλισμα Κλεωνάς, ὅπου χωρικός τις, Μόλορχος, οὐχὶ μόνον φιλικῶς ἐξένησε τὸν ἥρωα, ἀλλ' ἤθελε νὰ θύσῃ εἰς αὐτὸν καὶ ἱερεῖον· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς εἶπε νὰ προσμελῇ τριάκοντα ἡμέρας, καὶ, ἐὰν μὲν ἐπανέλθῃ ἀπὸ τῆς θήρας σῶος, νὰ θύσῃ αὐτὸ εἰς τὸν Δία τὸν Σωτῆρα· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, τότε νὰ ἐναγίσῃ εἰς αὐτὸν ὡς εἰς ἥρωα, μεταθάντα εἰς τοὺς θεοὺς. Ἀμα ὑπολαμφσάσης τῆς τριακοστῆς ἡμέρας, ὁ Μόλορχος ἐμελλε νὰ ἐναγίσῃ

(*) Τότε κατὰ πρῶτον ὠνομάσθη ὑπὸ τῆς Πυθίας Ἡρακλῆς, καλούμενος πρότερον Ἀλκείδης. Ὁ Διόδ. Σικελ. βιβλ. δ'. κεφ. 10. λέγει, ὅτι ὠνομάσθη Ἡρακλῆς «Ὅτι δὲ» ἢ Ἥραν ἔσχε κλέψῃ.»

εἰς αὐτὸν τὸ ἱερεῖον ὡς εἰς νεκρὸν· ἀλλ' ἔφθασεν ἐν τοσούτῳ ὁ Ἡρακλῆς, καὶ οὕτως ἔθυσαν ἀμφοτέρω εἰς τὸν Δία.

Β'. Ἐφόνευσε τὴν κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἐννεακέφαλον (*) Λερναίαν ὕδραν, ἥτις τραφεῖσα ἐν τῷ ἔλει τῆς Λέρνης, ἐξήρχετο εἰς τὸ πεδίον, καὶ διέφθειρε τὰ βοσκήματα καὶ τὴν γῶραν· ἦτο δὲ θηρίον ὑπερμέγεθες, τοῦ ὁποῖου μιᾶς κεφαλῆς κοπτομένης, ἀνεφύοντο δύο. Συγχρόνως δὲ ἐφόνευσε καὶ μέγιστον καρκίνον, ἐρπύσαντα ἐκ τοῦ ἔλους, καὶ θακόντα αὐτοῦ ἀγωνιζομένου τὸν πόδα. Ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τῆς ὕδρας ἐβοήθησεν αὐτὸν μεγάλως Ἰόλαος, ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰρικλείου, ἐμπρήσας μέρος τι τοῦ πλησίον δάσους, καὶ διδοὺς εἰς αὐτὸν τοὺς ἀννημμένους δαυλοὺς, δι' ὧν ἔκαie τὸν λαϊμόν, ὅθεν ἀπέκοπτε τὰς κεφαλὰς. Τὴν δὲ μέσθην κεφαλὴν, ἀθανάτου φύσεως οὖσαν (ὅ·ότι ἡ ὕδρα νομίζεται θυγάτηρ τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχιδνῆς (**)), λέγουσιν ὅτι κατώρυξεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ αὐτὴν πέτραν βαρεῖαν· ἐν δὲ τῷ αἵματι αὐτῆς ἔθαψε τὰ βέλῃ, καὶ τὰς πολλὰς πληγὰς, τὰς γεννηθείσας ἐκ τῶν φαρμακερῶν αὐτῆς ὀγγμῶν, ἐθεράπευσε τελευταῖον διὰ βοτάνης, τὴν ὁποῖαν εὗρεν ἐν Παλαιστίνῃ.

Γ'. Ἐπίασε τὴν ταχεῖαν ἔλαφον τῆς Ἀοτέμιδος, τὴν χρυτόκερυν, τὴν ἀπὸ λόφου τινὸς τῆς Ἀρκαδίας Κερυνίτιν λεγομένην· ἦτο δ' ἐκ τῶν πέντε ἐλάφων, τὰς ὁποίας ἐθήρευσεν ἡ Ἀρτεμις εἰς τὸ κυνήγιον, ἐκείνη, ἡ λαβοῦσα πάλιν παρὰ τῆς θεᾶς τὴν ἐλευθερίαν νὰ πρέχῃ εἰς τὰ δάση, ὡς πεπωμένου ὄντος, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς θέλει κουρασθῇ ποτε διώκων αὐτήν. Ἐναυτὸν ὅλον ἐκυνήγει τὴν ἔλαφον ὁ Ἡρακλῆς, ἕως ἐτόξευτεν αὐτὴν μέλλουσαν νὰ περάσῃ τὸν Λάδωνα παταμόν, καὶ οὕτως ἐπίασε ζῶσαν. Πορευόμενος δὲ ἐκ τῆς Ἀρκαδίας εἰς τὰς Μυκήνας, φέρων τὴν ἔλαφον ἐπὶ τῶν ὤμων, ἀπῆντησε κατ' ὁδὸν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν Ἀρτεμιν, ἥτις ὕβρισσα αὐτὸν ὡς τολμήσαντα νὰ βάλῃ χεῖρα ἐπὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς ζῶον, διέταξε ν' ἀπολύσῃ αὐτὸ πάλιν ἐλεύθερον· ἐπεὶ δὲ ὁμοῦς ὁ Ἡρακλῆς παρέστησε τὴν ἀνάγκην, καὶ εἶπεν, ὅτι αἴτιος εἶναι ὁ Εὐρύσθευς, ἡ θεὰ ἀρῆκεν αὐτὸν ν' ἀκολουθήσῃ ἀκωλύτως τὸν δρόμον.

Δ'. Ἐκόμισε ζῶντα τὸν Ἑρμάνθιον κάπρον, τὸν διαφθείροντα τὴν Ψωφίδα γῆν καλουμένην, μετὰ τοῦ Ἑρμάνθου καὶ Μαινάλου, ὁρέων τῆς Ἀρκαδίας, διώξας αὐτὸν ἐκ τινος θάμνου εἰς γῆνα πολλήν.

Ὁ Ἑρμάνθιος οὗτος κάπρος, ὅστις καὶ Μαινάλιος ὀνομάζεται, καὶ ὁ Καλυδώνιος μυθεύονται γεννηθέντες ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς, τῆς Κρομμυκυνίας Συός, τῆς καὶ Φαιᾶς ἐπικαλουμένης.

Ε'. Ἐκαθάρυσεν ἐν διαστήματι μιᾶς ἡμέρας τοῦ Αὐγείου, βασιλείας τῆς

(*) Ὁ ἀριθμὸς τῶν κεφαλῶν τῆς ὕδρας ἀναφέρεται διαφόρως· οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι εἶχε ἑπτὰ· οἱ δὲ, ἐννέα· ἄλλοι, πεντήκοντα, καὶ τινες πάλιν, ἑκατὸν, ὡς θέλει Διόδωρ. ὁ Σικελ. βιβλ. δ'. κεφ. 11. « Διούτερον δ' ἔλαθεν ἄλλον, ἀποκτείνει τὴν Λερναίαν ὕδραν, ἥς ἔστι ἐνὸς σώματος ἑκατὸν αὐχένες, ἔχοντες κεφαλὰς ὕψους, διετυπούντο. »

(**) Ἡσιόδ. Θεογον. 313.

Ἡλίδος, τὸν σταῦλον, ὅπου εὐρίσκοντο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τρεῖς χίλιοι βόες. Δὲν ἐξέβαλεν ὁμοῦ, ὡς ἐνόμισεν ὁ Εὐρυθεύς, τὴν κόπρον ἔξω, ἀλλ' ὤρυσεν εἰς τὸν σταῦλον ὄχετον, δι' οὗ ἐξέῤῥευσεν ἅπαντα ἡ κόπρος. Συνεφώνησε δὲ μετὰ τοῦ Αὐγείου νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ἐργασίας ταύτης τὸ δέκατον τῶν βοσκημάτων, τὸ ὅποιον ὁμοῦ ὁ Αὐγείας δὲν ἤθελε νὰ δώσῃ, ἅμα μαθὼν, ὅτι διὰ προσταγῆς ἡναγκάσθη νὰ ἐπιχειρήσῃ τοῦτον τὸν ἄβλον, καὶ ὁ Εὐρυθεύς δὲ πάλιν δὲν ἤθελε νὰ κατατάξῃ τὸν ἄβλον εἰς τοὺς δώδεκα, ἀφ' οὗ ἤκουσεν, ὅτι ἡγωνίσθη ἐπὶ μισθῷ.

Σ'. Βδίωνε καὶ ἐτόξευσε τὰς Στυμφαλίδας ὄρνιθας, μεγάλα καὶ ἀνθρωποπόρα ὄρνεα, ἔχοντα ὅπλᾳ καὶ ῥύγχη σιδηρᾷ, καὶ διατρίβοντα ἐν τῇ Στυμφαλίδι λίμνῃ τῆς Ἀρκαδίας, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἔφερον κατὰ δὲ ἄλλους ὀνομάζοντο οὕτως ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ ἥρωος Στυμφάλου, τοῦ ὁποίου ἦσαν θυγατέρες. Ἰνα ἐκβάλῃ δὲ αὐτὰς ὁ Ἡρακλῆς ἐκ τῆς λίμνης, ἔλαβε παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς γάλκινα κρόταλα, κατεσκευασμένα ὑπὸ τοῦ Ἡφίστου, τὰ ὁποῖα κρούων, ἐφόβει τὰς ὄρνιθας, αἰτίνες, μὴ ὑποφέρουσιν τὸν κρότον, ἤρχοντο ἔξω, καὶ οὕτως ὑπ' αὐτοῦ ἐτοξεύοντο.

Ζ'. Πῆγαγεν ἐκ τῆς Κρήτης ζῶντα τὸν ἄγριον ταῦρον, τὸν γενόμενον εἰς τὸν Μίνω μεγάλης βλάβος πρόξενον. Περί τοῦ ταύρου τούτου οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι εἶναι ὁ διαπορήμευσας τὴν Εὐρώπην· οἱ δὲ, ὅτι ἀνεδόθη ἐκ τῆς θαλάσσης διὰ παρακλήσεως τοῦ Μίνω ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἐξηγριώθη ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ θεοῦ πρὸς τιμωρίαν τοῦ Μίνω, ὅστις ὑπεσχέθη μὲν νὰ θυσιάσῃ εἰς τιμὴν αὐτοῦ τὸν ταῦρον τοῦτον· ἀφ' οὗ δὲ εἶδε τὸ κάλλος αὐτοῦ, μετανόησας, ἀπέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸ ποίμνιον, καὶ ἔθυσεν εἰς τὸν θεὸν ἄλλον πολὺ ὑποδεέστερον. Ὁ δὲ Εὐρυθεύς, λαβὼν τὸν ταῦρον τοῦτον, ἀπέλυσε αὐτὸν πάλιν ἐλεύθερον εἰς τὰ δάση, ὡς ζῶον ἱερόν. Ὀνομάζεται δὲ καὶ Μαραθῶνιος ταῦρος, ἐπειδὴ μετὰ ταῦτα πλανηθεὶς εἰς τὴν Σπάρτην καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ περάτας τὸν ἰσθμὸν, ἦλθεν εἰς τὸν Μαραθῶνα τῆς Ἀττικῆς, βλάπτων τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦς μεγάλως· ἀλλὰ τελευταῖον συνελήφθη ὑπὸ τοῦ Θησέως, καὶ ἐθυσιάσθη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα.

Η'. Ἠρπασε τοὺς τέσσαρας ἀνθρωποφάγους καὶ πυρίπνοας ἵππους Λάμπον, Δεῖνον, Ξάνθον καὶ Ποδάργην, τοῦ Διομήδους, υἱοῦ τοῦ Ἀρεως καὶ τῆς Κυρήνης, καὶ βασιλέως τῶν Βιστόνων, ἔθνους Θρακίου καὶ μαχημωτάτου. Πλεύσας λοιπὸν ὁ Ἡρακλῆς, ἔχων καὶ πολλοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτὸν ἐκουσίως, καὶ ἀρπάσας τοὺς ἵππους, κατέβαιναν εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐφόρμησαν μὲν οἱ Βίστονες κατ' αὐτοῦ ὤπλισμένοι, ἐδίωξεν ὁμοῦ αὐτοὺς πάλιν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐφόνευσε συγχρόνως καὶ τὸν Διομήδην· ἀλλ' ἀπώλεσεν ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ Ἀδδῆρον, υἱὸν τοῦ Ἑρμοῦ, ὅστις φυλάττων ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ τοὺς ἵππους, κατεβρώθη ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ τόπου δὲ, ὅπου ἔπεσεν ὁ Ἀδδῆρος, ἔκτισεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τιμὴν αὐτοῦ πόλιν, ὀνομάσας αὐτὴν Ἀδδῆρα. Ἀφ' οὗ δ' ἐκόμισε τοὺς ἵππους πρὸς τὸν Εὐρυθεά, διέταξεν οὗτος νὰ ἀπολύσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος Ὀλυμπον, ὅπου κατεσπαράχθησαν ὑπὸ τῶν ἀγρίων θηρίων.

Ἡ ἀλληγορία τῶν ἵππων τούτων τοῦ Διομήδους εἶναι κατὰ τινὰς ἡ ἐξῆς· ὁ Διομήδης εἶχε θυγατέρας τέρας, μεθ' ὧν ἡνάγκαζε τοὺς ξένους νὰ συνενῶ-

ρίσκωνται, καὶ ἔπειτα ἐφόνευσεν αὐτούς· ἐκ τούτου προέκυψε καὶ παροιμία Διομήδεις ἀνάγκη (*).

Θ'. Ἐλαβε τὸν ζωστῆρα τῆς Ἰππολύτης, τῆς βασιλίσσης τῶν Ἀμαζόνων, τὸν ὅποιον εἶχεν αὐτὴ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Ἀρεως, εἰς σημεῖον, ὅτι πρωτεύει πασῶν τῶν ἄλλων, καὶ τὸν ὅποιον ἐπεθύμησε νὰ ἔχη ἡ Ἀδμήτη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Εὐρύσθειος. Ὅτε ὁ Ἑρακλῆς, καταπλεύσας ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θερμώδοντος ποταμοῦ, προσωρμίσθη εἰς τὸν λιμένα τῆς Θεμισκύρας πόλεως, ὅπου ἦσαν τὰ ἀνάκτορα τῶν Ἀμαζόνων, ἐλθούσα ἡ Ἰππολύτη αὐτῇ, καὶ μαθούσα τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐκεῖνος ἐρχεται, ὑπεσχέθη, ὅτι θέλει δώσει ἐκουσίως τὸν ζωστῆρα· ἀλλ' ἡ Ἑρα, θέλουσα νὰ καταστήσῃ εἰς τὸν Ἑρακλέα τὴν πρᾶξιν ταύτην ἐπίπονον, λαβούσα τὴν μορφήν τινος τῶν Ἀμαζόνων, διεφήμεσεν, ὅτι ξένος τις ἦλθε ν' ἀρπάσῃ τὴν βασιλισσαν· πρὸς ταύτην δὲ τὴν φήμην ἔτρεξαν εὐθὺς αἱ Ἀμαζόνες ὠπλισμέναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ συνεκρότησαν ἐκεῖ μετὰ τοῦ Ἑρακλέους μάχην, καθ' ἣν οὗτος τὴν μὲν Ἰππολύτην ἐφόνευσεν, νομίσας, ὅτι ἡπατήθη ὑπ' αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τὸν ζωστῆρα· τὰς δὲ λοιπὰς ἔτρεψεν εἰς φυγὴν.

Ἦσαν δὲ αἱ Ἀμαζόνες ἔθνος γενναῖον καὶ μάχιμον, ἐκ μόνων γυναικῶν συνιστάμενον· περὶ ὧν ἐλέγето, ὅτι ἀπετέλουν ἴδιον βασιλεῖον, καὶ ἐκυβερνῶντο κατ' ἰδίους νόμους, μὴ ἐπιτρέπousαι εἰς ἄνδρα τινὰ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ προσερχόμεναι αὐταί, ὅτε ἤθελον νὰ συλλάβωσι πρὸς διατήρησιν τοῦ ἑαυτῶν γένους, εἰς τὰ ὅρια τῶν γειτόνων, καὶ συνευρισκόμεναι ἐκεῖ μετὰ ἀνδρῶν τὰ θηλυκὰ αὐτῶν τέκνα ἀνέτρεφον μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας, καὶ ἐγύνναζον εἰς πάντα τὰ εἶδη τῶν πολεμικῶν ἀσκήσεων, κόπτονται καὶ τὸν δεξιὸν αὐτῶν μαστὸν, ἵνα μὴ ἐμποδίζονται εἰς τὸ ἀκόντισμα (**). Ἦτο δὲ τὸ κατοικητήριον τῶν Ἀμαζόνων κατὰ μὲν τὸν Ἀπολλόδωρον, Σικελιώτην Διόδωρον, καὶ ἄλλους, ἡ κατὰ τὴν Καππα-

(*) Σουῖδ. « Διομήδεις ἀνάγκη, παροιμία, ἀπὸ τοῦ Τυδείως, ἡ ἀπὸ τοῦ Θρακίος· ὁ ἠνάγκαζε τοὺς ξένους ἀσχαρεῖς αὐταῖς ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ μίγνυσθαι, ὥς καὶ ἵππους· ἀλληγορεῖ· εἶτα ἀνῆρει... Τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ ἀνάγκην τι πραττόντων· διὰ τοῦτο λέγει· ὅτι ἵππους ἀνθρωπογάγους εἶχεν ὁ Διομήδης. » — Ὁ δὲ Παλαιάφωτος ἐρμηνεύει τὸν μῦθον ἄλλως· Περὶ ἀπίστ. κεφ. 4. « Περὶ τῶν Διομήδους ἵππων φασί, ὅτι ἀνθρώπους κατήσθον· τοῦτο δὲ γελοῖον· τὸ γὰρ ζῶον τοῦτο κριθεῖ καὶ χόρτῳ ἡδεῖται· μᾶλλον, ἢ κρίσαςιν ἀνθρωπίνους· ἡ δὲ ἀλήθεια ἦδε· τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων ὄντων αὐτουργῶν, καὶ τροφῇ καὶ περιουσίᾳ πλείστην κατεχόμενων, αἵ τὴν γῆν ἐργαζομένων, ἵπποτροφεῖν οὗτος ἐπελάβετο, καὶ μέχρι τούτου ἵπποις ἡδετο, ὥς οὗ τὰ αὐτοῦ ἀπώλεσε, καὶ πάντα πωλῶν κατηνάλωσεν εἰς τὴν τῶν ἵππων τροφῇ· οἱ οὖν φίλοι τοὺς ἵππους ἀνδροφάγους ὠνόμασαν· οὗ γενομένου, προήχθη ὁ μῦθος. »

(**) Στράβ. βιβλ. ια'. κεφ. 5. « Τὸν μὲν ἄλλον χρόνον καθ' αὐτὰς αὐτουργούσας (τὰς Ἀμαζόνες) ἔκαστα, τὰ τε πρὸς ἄστρον, καὶ αὐτουργίαν, καὶ τὰ πρὸς τὰς νομάς καὶ ἀλιεῖα τῶν ἵππων· τὰς δ' ἀλκιματάς ἐφ' ἵππων κυνηγεσίαις πλειονάζειν, καὶ τὰ πολέμια ἀσκεῖν· ἀπάσης δ' ἐπιτεκαῦσθαι τὸν δεξιὸν μαστὸν ἐκ νηπίων, ὥστε εὐπετῶς χρῆσθαι τῷ βραχίονι πρὸς ἐκάστην χρεῖαν, ἐν δὲ ταῖς πρώταις πρὸς ἀκοντισμὸν χρῆσθαι δὲ καὶ τοῖς, καὶ σαγάρει, καὶ πέλει· δορὸς δὲ θηρίων ποιῆσθαι ἐπίκρανά τε καὶ σκεπασμάτα καὶ διαζώματα· δύο δὲ μῆνας ἐξαιρέτους ἔχειν τοῦ ἔσρος, καθ' ὃς ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ πλεῖστον ὄρος, τὸ διορίζον αὐτάς τε καὶ τοὺς Γαργάρεας. ἀναβαίνουσι δὲ κῆκεῖνοι κατὰ ἔθος τι παλαιὸν, συνθύσονται τε καὶ συνεσόμενοι ταῖς γυναῖκι, τεκνογονοῦντες χάριν, ἀφ' ἧς τε καὶ ἐν σκότει, ὁ τυχὼν τῇ τυχούσῃ ἐγκύμονας δὲ ποιῇ.

δοκίαν περὶ τὸν Θερμῳδόντα ποταμὸν χώρα, τῆς ὁποίας πρωτεύουσα πόλις ἦτον ἡ Θερμισκῦρα (*): κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον, ἡ περὶ τὴν Μακρόπιδαν λίμνη (**). ὁ δὲ Στράβων ἀμφιβάλλει ὅλως περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, μῦθον μᾶλλον, ἢ ἀληθῆ ἱστορίαν νομίζων τὰ περὶ αὐτῶν λεγόμενα (***)

Ἦρπασε τοὺς φοινικικοὺς βόας τοῦ Γηρυόνου, υἱοῦ τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς Καλλιφρόνης, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, γίγαντος, τρεῖς ἔχοντος κεφαλὰς, καὶ ἑξ βραχίονας καὶ πόδας. Εἰς τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο ἐφόνευσε τὸν Ὀρθρον, τὸν φύλακα τῶν βοῶν, τὸν δικέφαλον κύνη, τὸν υἱὸν τοῦ Τυρῶνος καὶ τῆς Ἐχιδνῆς, καὶ τὸν βουκόλον Εὐρυτίωνα, οἵτινες ὤρμησαν ἀμφοτέροι κατ' αὐτοῦ (†). Μέλλων δὲ ν' ἀρπάσῃ τοὺς βόας, προῦδόθη ὑπὸ ποιμένος εἰς τὸν Γηρυόνην· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτὸν διὰ βέλους ἐτόξευσε, καὶ τὴν Ἥρην, βοηθοῦσαν τὸν Γηρυόνην, κατὰ τὸ στήθος ἐπλήγησεν.

Ὁ Γηρυόνης μυθεύεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἔχων τρία σώματα, τρεῖς κεφαλὰς, ἑξ χεῖρας, καὶ ἑξ ποδῶν· ὅθεν καὶ μυημονεύεται παρ' αὐτοῖς πάντοτε ὑπὸ τῇ ἐπωνυμίᾳ τρισώματος, καὶ τρικάρηνος· καὶ ὁ μὲν Πι-

» σάντες, ἀποπέμπουσιν· αἱ δ' ὅτι μὲν ἂν θῆλον τέκωσι, κατέχουσιν αὐταί, τὰ δ' ἄρβινα
» κομίζουσιν ἐκείνους ἐκτρέφειν· ψυχαιῶται δ' ἕκαστος πρὸς ἑκάστην νομίζων υἱὸν διὰ
» τὴν ἄγνοιαν. »

(*) Ἀπολλοδ. βιβλιοθ. βιβλ. δ'. κεφ. ε. §. 9. « Αὕτη δὲ (Πολυδὴ) ἐξασίλευεν Ἀμα-
» ζόνων, αἱ κατέκονον περὶ τὸν Θερμῳδόντα ποταμὸν, ἔθνος μέγα τὰ κατὰ πόλεμον. »
— Διόδωρ. Σικελ. βιβλ. δ'. κεφ. 16. « Πλευσας οὖν (Ἡρακλῆς) εἰς τὸν ἀπ' ἐκείνου Εὐ-
» ξεινον κληθέντα πόντον, καὶ καταπλεύσας ἐπὶ τὰς ἐκδοῦς τοῦ Θερμῳδόντος ποτα-
» μού, πλησίον Θερμισκῦρας πόλεως κατεστράτευσεν, ἐν ᾗ τὰ βασίλεια τῶν Ἀμαζό-
» νων ὑπῆρχε. »

(**) Ἡρόδ. βιβλ. δ'. κεφ. 110. « Τότε λόγος τοῦς Ἕλληνας νικήσαντας τῇ ἐπὶ Θερ-
» μῳδοντι μάχῃ, ἀποπλέειν, ἄγοντας τρεῖς πλοῖσις τῶν Ἀμαζόνων ὅσας ἤβουνατο ζω-
» γρῆσαι· τὰς δὲ ἐν τῷ πλοῖσι ἐπιθεμένους, ἐκκόψει τοὺς ἄνδρας· πλοῖα δὲ οὐ γινώ-
» σκειν αὐτὰς οὐδὲ πηδαλίους χρῆσθαι, οὐδὲ ἰστίοισι, οὐδὲ εἰρσίῃ· ἀλλ' ἐπὶ ἐξέκοψαν
» τοὺς ἄνδρας, ἐφέροντο κατὰ κύμα καὶ ἄνεμον, καὶ ἐπικινούντο τῆς λίμνης τῆς Μακρό-
» πιδος ἐπὶ Κρητινοῦς· οἱ δὲ Κρητινοὶ εἰσι τῆς γῆς τῶν Σκυθῶν τῶν ἐλευθέρων· ἐνταῦθα
» ἀποβάσαι ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ Ἀμαζόνες, ὡδοπόρεον ἐς τὴν οἰκουμένην. »

(***) Στράβ. αὐτόθι· « Ἰδὸν δὲ τε συμβέβηκε τῷ λόγῳ περὶ τῶν Ἀμαζόνων· οἱ μὲν
» γὰρ ἄλλοι τὸ μυθῶδες καὶ τὸ ἱστορικὸν διακριμένον ἔχουσι· τὰ γὰρ παλαιὰ καὶ ψευδῆ
» καὶ τερατώδη μῦθοι καλοῦνται· ἡ δ' ἱστορία βούλεται ἀληθὲς, ἂν τε παλαιὸν, ἂν τε
» νέον· καὶ τὸ τερατώδες ἢ οὐκ ἔχει, ἢ σπάνιον. Περὶ δὲ τῶν Ἀμαζόνων τὰ αὐτὰ λέγε-
» ται καὶ νῦν, καὶ πάλαι, τερατώδη τ' ὄντα, καὶ πιστῶς πόρρω· τίς γὰρ ἂν πιστεύ-
» σαιεν, ὡς γυναικῶν στρατὸς, ἡ πόλις, ἡ ἔθνος συσταίῃ ἂν ποτε χωρὶς ἀνδρῶν; καὶ οὐ
» μόνον γε συσταίῃ, ἀλλὰ καὶ ἐφόνευσεν ποιεῖσθαι ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ κρατήσκειν οὐ
» τῶν ἑγγὺς μόνον, ὥστε καὶ μέχρι τῆς νῦν ἰωνίας προσελθεῖν· ἀλλὰ καὶ διαπόντιον γει-
» λαιτο στρατιὰν μέχρι τῆς Ἀστικῆς; Τοῦτο γὰρ ὁμοῖον, ὥς ἂν εἴ τις λέγει, τοὺς μὲν
» ἄνδρας γυναικῶν γεγονέναι τοὺς τότε, τὰς δὲ γυναικῶν ἄνδρας· ἀλλὰ μὴν ταῦτά γε
» αὐτὰ καὶ νῦν λέγεται περὶ αὐτῶν· ἐπιτείνει δὲ τὴν ἰδιότητα καὶ τὸ πιστεῖσθαι τὰ
» παλαιὰ μᾶλλον, ἢ τὰ νῦν. »

(†) Παιότ. Θιογον. 287 καὶ ἐφεξ.

- Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικάρηνον Γηρυόνην.
- Μιχθίς Καλλιφρόν κοῦρη κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
- Τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάρηξε βίη Ἡρακλεΐη.
- Βουσί παρ' εἰλοκόδεσσι, περιβόητοι εἰν' Ἐρυθείῃ.
- Ἡματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους.
- Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο.
- Ὀρθρον τε κτείνας, καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα,
- Σταθμῷ ἐν ἡρώοντι, πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο. »

λαϊματός ἐρμηνεύει τοῦτον τὸν μῦθον ὡς πλασθέντα ἐκ τῆς κατὰ τὸν Εὐ-
ξεινον πόντον κειμένης πόλεως Τρικαρηνίας, τῆς ὁποίας ἦτο πολίτης (*).
ἄτεροι δὲ ἐξηγοῦσι τὰς ἐπωνυμίας αὐτοῦ ταύτας ἐκ τριῶν νήσων τῆς Ἰσπα-
νίας, τῶν ὁποίων ὑποθέτουσιν αὐτὸν βασιλεύοντα, ἥ διότι εἶχε δύο ἄλλους
ἀδελφούς, ἡ τρεῖς παῖδας.

ΙΑ'. Ἐκόμισεν ἐκ τῶν κατὰ τὴν Ἀφρικὴν κήπων τῶν Ἑσπερίδων τὰ
χρυσᾶ μῆλα, ἱερὰ ὄντα τῆς Ἀφροδίτης, καὶ φυλαττόμενα ὑπὸ τοῦ ἀθανά-
του δράκοντος Λάδωνος (**), καὶ τῶν Ἑσπερίδων Αἰγλης, Ἐρυθείας, Ἐτίας
καὶ Ἀρεθούσας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἡρακλῆς δὲν ἤξευρε τὸν τόπον, ὅπου κατῴ-
κουν αἱ Ἑσπερίδες, κατέλαθεν αἰνιδικῶς διὰ συμβουλῆς Νυμφῶν τινῶν τὸν
μάντιν Νηρέα κοιμώμενον, καὶ δήσας αὐτὸν ἰσχυρῶς, ἠνάγκασε νὰ φανε-
ρῶσῃ τὸν τόπον, ἐν ᾧ εὕρισκοντο τὰ μῆλα. Φθάσας λοιπὸν ἐκεῖ, πρῶτον
μὲν ἐρόνευσε διὰ τοῦ ῥοπαλοῦ τὸν δράκοντα, ἔπειτα δ' ἔκοψε τὰ μῆλα, καὶ
ἐκόμισεν αὐτὰ πρὸς τὸν Εὐρυσθέα· αὐτὸς δὲ λαθὼν, ἔδωκεν εἰς τὸν Ἡρα-
κλέα, καὶ οὗτος ἀριερώσεν ὑστερον εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ἥτις ἔθηκε πάλιν αὐτᾷ
εἰς τὸν πρῶτον αὐτῶν τόπον.

ΑΙ' Ἑσπερίδες λέγονται θυγατέρες τοῦ Ἑσπερου, ἡ, κατ' ἄλλους, τοῦ
Φόρκου καὶ τῆς Κητούς, ἔχουσαι τὴν διατριβὴν αὐτῶν ἐν Μαυριτανίᾳ καὶ
ἐν τῇ ὑπὸ τῆς Ἀτλαντος, καὶ ὑμνοῦμεναι ὑπὸ τῶν ποιητῶν ὡς κόραι
λιγυρόφωνοι καὶ μαλφωδικώταται. Τὸ δένδρον, τὸ φέρον τὰ χρυσᾶ μῆλα,
λέγεται ὅτι ἀνέφυσεν ἡ γῆ κατὰ τοὺς γάμους τῆς Ἥρας, καὶ ὅτι αὐτὴ ἐσχρε
φύλακα αὐτοῦ τὸν δράκοντα ἐκεῖνον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ λέξις μῆλα σημαίνει
ἐλληνιστὶ καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὰ πρόβατα, νομίζουσι τινες, ὅτι ὁ Ἡρα-
κλῆς ἐκόμισεν ἐκ τῆς Μιλήτου κριάρια καὶ πρόβατα, ἔχοντα πολύ-
τιμον μαλλίον (**).

(*) Παλαίφ. Περὶ ἀπείρ. κεφ. 25. « Γηρυόνην φασίν, ὅτι τρικέφαλος ἐγένετο. Ἀθίνα-
τον δὲ σῶμα τρεῖς κεφαλὰς εἶχει. Ἦν δὲ τοιοῦτο τοῦτο· πόλις ἐστὶν ἐν τῷ Εὐξείνῳ
πόντῳ, Τρικαρηνία καλουμένη· ἦν δὲ Γηρυόνης ἐν τοῖς τότε ἀνθρώποις ὀνομαστός,
πλοῦτος τε καὶ τοῖς ἄλλοις διαφέρων· εἶχε δὲ καὶ βοῶν ἀγέλην θαυμαστὴν, ἐφ' ἣν ἐλ-
θὼν Ἡρακλῆς, ἀντιποιούμενον Γηρυόνην ἔκτεινεν· οἱ δὲ θεοί μιν οὐκ ἐπελάουσαν τὰς
βοῆς, ἐθαύμαζον. Ἦσαν γάρ τὸ μὲν μέγεθος μικραὶ, ἀπὸ δὲ κεφαλῆς ἐπὶ τὴν ὀσφύ-
ν μακρᾶ καὶ σιμαί, κέρατα οὐκ ἔχουσαι, ὅτι δὲ μακρὰ καὶ πλατέα. Πρὸς τοὺς πυνθα-
νομένους οὖν ἔλεγόν τινες, Ἡρακλῆς ταῦτα· περιήλασεν, οὕτως Γηρυόνην τοῦ Τρικα-
ρήνου· τινὲς δὲ ἐκ τοῦ λεγομένου ὑπέλαβον τρεῖς εἶναι κεφαλὰς. »

(*) Ἀπολλών. Ἀργον. βιβλ. δ'. 1396.—99.

« . . . Ἰξον δ' ἱερὸν πίδακ, ᾧ ἐν Αἰδῶν,
« Εἰρέτι που χθιζὸν παγγρύστα ῥύτο μῆλα
« Χώρη ἐν Ἀτλαντος, χθόνιος ὅρις· ἀμφὶ δὲ Νύμφαι
« Ἑσπερίδες ποῖπνοον, ἐπίμερον αἰδουσαι. »

(***) Παλαίφ. Περὶ ἀπείρ. κεφ. 19. « Λέγουσιν, ὅτι γυναῖκες τινες ἦσαν αἱ Ἑσπε-
ρίδες ταῦται· δὲ ἦν μῆλα χρυσᾶ ἐπὶ Μηλέας, ἣν ἐρύλασσε δράκων· ἐφ' ᾧ μῆλα καὶ
« Ἡρακλῆς ἐστρατεύσατο. Ἐχει δὲ ἡ ἀλήθεια ὥδε· Ἑσπερος ἦν ἀνὴρ Μιλήσιος, ὃς ᾔκει
« ἐν τῇ Καρίᾳ, καὶ εἶχε θυγατέρας δύο, αἱ ἐκαλοῦντο Ἑσπερίδες. Τοῦτο δὲ ἦσαν οἷς
« καλαὶ καὶ εὐκαρποί, οἷαι καὶ νῦν ἐν Μιλήτῳ. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ὀνομάζονται χρυσᾶ·
« κάλλιστον γὰρ ὁ χρυσός· ἦσαν δὲ ἐκείναι κάλλισταί. Μῆλα δὲ καλεῖται τὰ πρόβατα·
« ἅπερ ἰδὼν ὁ Ἡρακλῆς βοσκομένα παρὰ τῇ θαλάσσῃ, περιήλασε, ἐνέβητο εἰς τὴν ναῦν,
καὶ τὴν πομένα αὐτῶν ὀνόματι Δράκοντα, εἰσῆγαγεν εἰς οἶκον, οὐκέτι ζῶντος τοῦ

ΙΒ'. Κατέβη εἰς τὸν ἄδην, καὶ ἀνήγαγεν εἰς τὴν γῆν τὸν τρικέφαλον κύνα Κέρβερον, μυθεῖς πρότερον τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια, καὶ οὕτως ἔπειτα καταβάς διὰ τοῦ Ταινάρου, ἀκρωτηρίου τῆς Λακωνικῆς, εἰς τὸ βασιλεῖον τῶν σκυῶν. Ἀπασαὶ αἱ ψυχαί, ἰδοῦσαι αὐτὸν, ἔφυγον, πλὴν τοῦ Μελεάγρου καὶ τῆς Μεδούσης, τὴν ὁποίαν ἤθελε νὰ χτυπήσῃ διὰ τοῦ ξίφους, ἂν μὴ ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἑρμῆς, ὅτι εἶναι κενὸν εἶδωλον. Μετὰ ταῦτα ἐζήτησε τὸν Κέρβερον παρὰ τοῦ Πλούτωνος, ὅστις συγκατένευσε εἰς τὸ ζήτημα ἐπὶ συνθήκῃ, ν' ἀποθήσῃ τὰ ὅπερ ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὄπλα. Ἐπίασε λοιπὸν ὁ Ἡρακλῆς τὸν κύνα διὰ τῶν χειρῶν, καὶ δῆσας αὐτὸν, ἂν καὶ ἐδήχθη ὑπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ δράκοντος, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ κύων ἐπὶ τῆς οὐρᾶς, ἔσυρεν ὁμῶς αὐτὸν ἔξω. Ἀφ' οὗ δ' ἔδειξε τὸν κύνα εἰς τὸν Εὐρύσθεα, ἀπέδωκεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν Πλούτωνα.

Καὶ οὗτοι λοιπὸν εἶναι οἱ δώδεκα περίφημοι ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους· τὸν δὲ λοιπὸν αὐτοῦ βίον, καὶ ὅσα ἄλλα κατώρθωσεν ἀνδραγαθήματα, διηγούμεθα ἑφεξῆς.

Ἐλθὼν ποτε εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, ἵνα φονεύσῃ τὸν λέοντα, τὸν διαφείροντα τὰ ποίμνια τοῦ Θεσπίου, ἢ, κατ' ἄλλους, Θεστίου, βασιλέως τῶν Θεσπιῶν τῆς Βοιωτίας, ἐξενίσθη ὑπὸ τούτου πεντήκοντα ἡμέρας, καὶ ἐλάμβανεν, ὡς αἰεὶ ἐξήρχετο εἰς τὸ κυνήγιον, πᾶσαν νύκτα μίαν ἐκ τῶν πεντήκοντα αὐτοῦ θυγατέρων, νομίζων ὁμῶς, ὅτι συνευνάζεται πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς. Ἐγέννησε λοιπὸν ἐκ τῶν πεντήκοντα τούτων νεανίδων, Θεσπιάδων ὀνομαζομένων ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν, πεντήκοντα δύο υἱούς, διότι δύο ἐγέννησαν διδύμους.

Ἐπιστρέφων δὲ ἐκ τῆς θήρας ταύτης, ἀπήντησε τοὺς κήρυκας, τοὺς σελωμένους ὑπὸ τοῦ Ἑργίνου, βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἵνα λάβωσι παρὰ τῶν Θηβαίων τὸν ὁσμὸν ἑκατὸν βοῶν. Ὁ Ἡρακλῆς ἠρωτήσατο αὐτοὺς, κόψας τὰς ρίνας καὶ τὰ ὦτα, καὶ ἔστειλεν ὀπίσω· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἑργίνος ἐξεστράτευσε ἐναντίον τῶν Θηβῶν, κατέπεισεν ὁ Ἡρακλῆς πολλοὺς νεανίας νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν πατρίδα αὐτῶν ἀπὸ τοῦ δυνάστου. Μὴ ἔχοντες ὁμῶς ὄπλα, ἔλαβον τὰ τῶν προγόνων αὐτῶν, τὰ ὅποια ἐκρέμαντο ἐν τοῖς ναοῖς, καὶ οὕτως ὤρμησαν μετὰ τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τοῦ Ἑργίνου τὸν ὁποῖον φογεύσαντες, ἔτρεψαν τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰς φυγὴν, καὶ ἠνάγκασαν αὐτὸν ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς Θηβαίους τριπλοῦν τὸν ὁσμὸν.

Ἡ ἱστορία τοῦ Ἑργίνου εἶναι ἡ ἀκόλουθος. Βίς τὸν Ἑργίνον παρήγγειλε Κλύμενος, ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀποθνήσκων, νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον αὐτοῦ, γινόμενον κατὰ τὸ ἐν Ὀρχοστῇ τῆς Βοιωτίας τεῖμας τοῦ Ποσειδῶνος ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου τοῦ Μενοικίως Περιήρους, ὅστις ἔρριψε κατ' αὐτοῦ παμμεγέθη λίθον, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτὸν θανατηφόρος· ἐκπληρῶν λοιπὸν ὁ Ἑργίνος τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς, ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Θηβαίων, καὶ νικήσας ὑπεχρέω-

* Ἑσπίου, ἀλλὰ τῶν παίδων αὐτοῦ. Ἐλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι· ἔθεσάμεθα χρυσὴν ἡλῶ, * & Ἡρακλῆς ἤγαγεν ἐξ Ἑσπιδῶν, τὸν φύλακα ἀποκτείνας Δράκοντα· καὶ ἔθην ἐ μύθος προαναπλάσθη *

ἔπ' αὐτοὺς εἰς ἔνορκον συνθήκην, νὰ στέλλωσι πρὸς αὐτὸν κατ' ἔτος διὰ εἰκοσιν ἑτῶν ἑκατὸν βόας. Πολὺ δὲ μετὰ ταῦτα ὕστερον ἔλαβεν ὁ Ἑργίνος διὰ προσταγῆς τοῦ χρησμοῦ γυναῖκα, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Ἀγαμήδη καὶ τὸν Τροφώνιον, τοὺς περιφήμους οἰκοδόμους, οἵτινες, ἅψ' οὐ ἔκτισαν ἐν Δελφοῖς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, προσεκλήθησαν καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰοιεύς, κατοικοῦντος ἐν Βοιωτίᾳ, ἵνα κτίσωσι καὶ δι' αὐτὸν ναόν, ὅπου ἐν τινι ὠρισμένῳ τόπῳ ἤθελε νὰ φυλάττῃ τοὺς θησαυροὺς. Εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἔθηκαν οἱ δύο οἰκοδόμοι λίθον τοσοῦτον τεχνηέντως, ὥς· ἐδύναντο νὰ ἐκβάλλωσιν αὐτὸν πάντοτε, ὅσάκις ἤθελον, μηδενὸς παρατηρουμένου ἐλλείμματος. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐναπέθηκεν ἀνυπόπτως ὁ Ἰοιεύς τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ· ἀλλ' ἐννοήσας ἔπειτα τὴν γενομένην ἀσπαγὴν, ἅψ' οὐ ἐν ταῖς θύραις καὶ τοῖς κλειθροῖς εὐδεμίαν παρετήρησεν ἑλλείψιν, διέταξε τὸν Δαίδαλον νὰ κατασκευάσῃ παγίδα, τὰς ὁποίας ἔστησεν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦτο. Ὁ Ἀγαμήδης εἰσῆλθε πάλιν τὴν νύκτα μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Τροφωνίου, ἀλλὰ συνελήθη εἰς τὴν παγίδα τοσοῦτον στερεῶς, ὥστε ὁ Τροφώνιος δὲν ἐδύνάτο πλέον νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτόν· ἵνα μὴ ἐκθέσῃ λοιπὸν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς αἰσχρὸν καὶ ὀδυνηρὸν θάνατον, μηδὲ παραδῶσῃ αὐτόν εἰς τὸ βασανιστήριον, ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. Μετ' ὀλίγον χρόνον ἔκτισεν ὁ Τροφώνιος εἰς τι δάσος πλησίον τῆς Λεβαδείας κατοικίαν ὑπὸ τὴν γῆν, ἣ, ὡς ἄλλοι λέγουσιν, κατεπόθη ὑπὸ τῆς γῆς. Ἐκεῖ δὲ, ὅπου ἐβυθίσθη, ἠνεψύχθη σπῆλαιον, ἄντρον τοῦ Τροφωνίου καλούμενον, περὶ τοῦ ὁποίου μετὰ ταῦτα διεκηρύττετο λόγος, ὅτι ὁ Τροφώνιος δίδει ἐν αὐτῷ χρησμούς. Ὅστις ἤθελε νὰ ἐρωτήσῃ τὸ χρηστήριον τοῦτο, διέτριβε πρῶτον ἡμέρας τινὰς μετὰ τῶν ἱερέων, προσέφερε διαφόρους θυσίας, καὶ ἔπινεν εἶδος νεροῦ, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο λήθη· ἔπειτα ὤφειλε νὰ προσκυνήσῃ τὸ εἶδωλον τοῦ Τροφωνίου, νὰ λάβῃ μετ' ἐκτουτοῦ πλακοῦντας, κατασκευασμένους ἐκ μέλιτος, ἵνα δώσῃ αὐτοὺς εἰς τοὺς κατὰ τὴν ὁδὸν παραφυλάττοντας ὄφεις, νὰ βάλῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς τὸ στόμιον τοῦ χάσματος, καὶ οὕτως ἐκείθεν νὰ συρῇ εἰς τὰ κάτω αἰφνιδίως. Ἐνταῦθα ἐμάνθανεν ἀπὸ αὐτῆς τινος ὅ,τι ἐπεθύμει νὰ ἐρωτήσῃ μετὰ δὲ ταῦτα ἐσύρτο πάλιν εἰς τὰ ἄνω ἐκ τῶν ποδῶν, ἐτίθετο ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς τὴν καθέδραν τῆς θεᾶς Μνήμης, καὶ τελευταῖον ἐφέρετο εἰς τόπον, ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἀγαθὴν Τύχην, ὅπου ἔπρεπε νὰ καταγράψῃ πάντα, ὅσα ἤκουσεν, ἵνα μὴ λησμονήσῃ αὐτὰ πάλιν (*). Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ Ἑργίνου καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ.

(*) Πausan. Βοιωτ. κεφ. λθ'. §. 4. 5. « Κατὰ δὲ τὸ μαντεῖον τοιαῦτα γίνεται. Ἐπειδὴν ἄνδρὶ ἐς τοῦ Τροφωνίου κατεῖναι δόξη, πρῶτα μὲν τεταγμένον ἡμερῶν διαταγὰν ἐν οἰκίᾳ ἔχει· τὸ δὲ οἰκημα Δαίμονός τε ἀγαθοῦ καὶ Τύχης ἱερὸν ἐστὶν ἀγαθῆς· διαιτῶμενός τε ἐνταῦθα, τὰ τε ἄλλα καθαρεύει, καὶ λουτρῶν εἰργεταὶ θερμῶν· τὸ δὲ λουτρὸν ὁ ποταμὸς ἐστὶν ἡ Ἑρκυνα· καὶ οἱ κρία ἄρθνα ἐστὶν ἀπὸ τῶν θυσιῶν· οὗτοι γὰρ δὴ ὁ κανὼν αὐτῶν τε τῷ Τροφωνίῳ καὶ τοῦ Τροφωνίου τοῖς παισὶ, πρὸς δὲ Ἀπόλλωνί τε καὶ Κρόνῳ, καὶ Διὶ ἐπικλήσιν Βασιλεῖ, καὶ Ἡρᾷ τε Ἠνιόχῃ, καὶ Δήμητρι, ἣν ἐπονομάζοντες Εὐρώπην, τοῦ Τροφωνίου φασὶν εἶναι τροφόν. Καθ' ἑκάστην δὲ τῶν θυσιῶν ἄνθρωποι μάντιες παρόντες, ἐς τοῦ ἱεροῦ τὰ σπλάγχνα ἐνορᾷ· ἐνιδὼν δὲ προθεσπίζει τῷ καπνῷ, εἰ δὴ αὐτὸν εὐμενὴς ὁ Τροφώνιος καὶ ἴλεως δέξεται· τῶν μὲν δὲ ἄλλων ἱερῶν τὰ σπλάγχνα οὐχ ὁμοίως θηλοῦ· τοῦ Τροφωνίου τὴν γνώμην· ἐν δὲ νυκτὶ, ἢ

Νικήσας δὲ ὁ Ἡρακλῆς τὸν Ῥαγῖνον, ἔλαβε παρὰ τοῦ Κρέοντος, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν, τὸν ὅποιον ἀπήλλαξε τοῦ αἵσχροῦ τούτου δασμοῦ, ἀρι-

κατείσιν ἕκαστος, ἐν ταύτῃ κρινὸν θέουσιν ἐς βόθρον, ἐπικαλούμενοι τὸν Ἀγαθήην.
Θωμάτων δὲ τῶν πρότερον περρυμένων αἰσίων, λόγος ἐστὶν οὐδεὶς, εἰ μὴ τοῦδε τοῦ κριτοῦ
τὰ σπλάγγνα τὸ αὐτὸ θέλει λέγειν· ὁμολογούντων δὲ καὶ τούτων, τότε ἕκαστος ἦδη κά-
εισιν εὐέλπει. Κάτεισι δὲ οὕτω πρῶτα μὲν ἐν τῇ νυκτὶ αὐτὸν ἀγρῶσιν ἐπὶ τὸν ποτα-
μὸν τὴν Ἑρκοναν· ἀγαγόντες δὲ, ἔλαβον χρίσιν, καὶ λούουσι δύο παῖδες τῶν αὐτῶν,
ἕτη τρία πού καὶ δέκα γέγο· ὅτις, ὡς Ἑρμῆς ἐπονομάζουσιν· οὗτοι καταβαίνοντάς εἰσι
οἱ λούοντες, καὶ ὅποια γὰρ διακονοῦνται, αἵτε παῖδες· τὸ ἐπιτεθεὶς ὑπὸ τῶν ἱερέων
οὐκ αὐτίκα ἐπὶ τὸ μαντεῖον, ἐπὶ δὲ ὕδατος πηγᾷς ἀγεται· αἱ δὲ ἐγγυεστάται εἰσιν ἀλλή-
λων. Ἐνταῦθα δὴ γὰρ πῖνόν αὐτὸν λήθης τὸ ὕδωρ καλούμενον, ἵνα λήθῃ γέννηται· οἱ
πάντων, ἃ τέως ἐπρόντιζε, καὶ ἐπὶ τῷδε ἄλλο αὖθις ὕδωρ πίνειν Μνημοσύνης· ἀπὸ
τούτου τὸ μνημοσύειν τὰ θρόντα οἱ καταβάντι. Θεασάμενος δὲ ἀγαλμα, ὃ ποιῆσαι
Δαίδαλόν φασιν, (ὅν δὲ τῶν ἱερέων οὐκ ἐπιδείκνυται, πλην ὅσοι παρὰ τὸν Τροφῶνιον
μέλλουσιν ἔργεσθαι) τούτῳ τὸ ἀγαλμα ἰδὼν, καὶ θεραπεύσας τε καὶ εὐξάμενος, ἔρχε-
ται πρὸς τὸ μαντεῖον, γιγνώσκων ἐνδοκῶς λινού, καὶ ταῖνας τὴν χιτῶνα ἐπιζωσθεῖς,
καὶ ὑποδοσάμενος ἐπιχωρίους κρηπίδας. Ἦσσι δὲ τὸ μαντεῖον ὑπὲρ τὸ ἄλσος ἐπὶ τοῦ
ὄρους· κρηπίς μὲν ἐν κύκλῳ περιεβλήθη· λίθου λευκοῦ, περίοδος δὲ τῆς κρηπίδος κατὰ
ἄλων τὴν ἐλαχίστην ἐστίν· ὕψος δὲ ἀπὸ δόουσι δύο εἶναι· πῆγαις. Ἐπιοτήκασι δὲ ἐπὶ
τῇ κρηπίδι ὀβελοὶ, καὶ αὐτοὶ χαλκοὶ, καὶ αἱ συνέχουσιν σφᾶς ζῶναι· διὰ δὲ αὐτῶν ὕρραι
πεποιήνται· τοῦ περιόλου δ' ἐντὸς γάσμα γῆς ἐστὶν οὐκ αὐτόματος, ἀλλὰ οὖν τέχνη
καὶ ἀρμονία πρὸς τὸ ἀκριβέστατον ὑποδομημένον· τοῦ δὲ οἰκοδομήματος τούτου τὸ
σχῆμα εἰκασταὶ κροθῶν· τὸ δὲ εὖρος ἢ διάμετρος αὐτοῦ τέσσαρας παρέρχεται β', ὡς
εἰκάσαι, πῆγαις· βάθος δὲ τοῦ οἰκοδομήματος, οὐκ ἂν οὐδὲ τοῦτο εἰκάσαι τις ἐς πλῆον
ὀκτώ καθέκειεν πηγῶν. Κατάβας δὲ οὐκ ἔστι πεποιημένη σφίον ἐς τὸ ἔδαφος· ἐπει-
δὴν δὲ ἀνὴρ ἐργηταὶ παρὰ τὸν Τροφῶνιον, κλίμακα αὐτῷ κομίζουσι στενὴν καὶ ἑλα-
φράν· καταβάντι δὲ ἐστὶν ὅπῃ μεταξὺ τοῦ τε ἔδαφους καὶ τοῦ οἰκοδομήματος· σπιθα-
μῶν τὸ εὖρος δύο, τὸ δὲ ὕψος ἐφάινετο εἶναι σπιθαμῆς. Ὁ οὖν κατιῶν, κατακλίνας
ἐαυτὸν εἰς τὸ ἔδαφος, ἔχων μᾶζας μεμαγμένας μέλιτι, προεμβάλλει τα ἐς τὴν ὀπὴν
τούς πόδας, καὶ αὐτὰς ἐπιχωρεῖ, τὰ γόνατα εἰ τῆς ὀπῆς ἐντὸς γενέσθαι προθυμούμε-
νος· τὸ δὲ λοιπὸν σῆμα σφίον ἱεραικούσθη τε, καὶ τοῖς γόνασιν ἐπέδραμον, ὥσπερ
ποταμῶν ὃ μέγιστος καὶ ὠκύτατος συνδεθέντα ὑπὸ δίνης ἀποκρύβειεν ἄνθρωπον. Τὸ
δὲ ἐπιτεθεὶς τοῖς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ γενομένοις οὐχ εἰς, οὐδὲ ὁ αὐτὸς τῶπος ἐστίν, ὅτῳ
διδάσκονταί τὰ μέλλοντα· ἀλλὰ πού τις καὶ εἶδε, καὶ ἄλλως ἤκουσεν· ἀναστρέφας δὲ
ὀπίσω τοὺς καταβάντας διὰ στομίον· ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ, καὶ προσκείμεντων σφίον τῶν πο-
δῶν. Ἀποθανεῖν δὲ οὐδένα τῶν καταβάντων λέγουσιν, ὅτι μὴ μόνον τῶν Δημητρίου
τινὰ δορυφόρων. Τούτου δὲ οὕτε ποιῆσαι περὶ τὸ ἱερὸν φασιν οὐδὲν τῶν νενομισμέ-
νων, οὕτε χρῆσθαι τῷ θεῷ καταβῆναι, χρυσὸν δὲ καὶ ἄργυρον ἐκκομίσιν ἐλπίσαντα
ἐκ τοῦ αὐτοῦ· λέγεται δὲ καὶ ταύτου τὸν νεκρὸν ἐτέρωθεν ἀναρπῆναι, καὶ οὐ κατὰ
στόμα ἐκβληθῆναι τὸ ἱερὸν. Ἐς μὲν δὴ τὸν ἄνθρωπον, λεγομένον καὶ ἄλλων, εἰρη-
ταί μοι τὰ ἀξιολογώτατα· τὸν δὲ ἀναβάντα παρὰ τοῦ Τροφῶνιου παραλαβόντες εὐθὺς
οἱ ἱερεῖς, καθίζουσιν ἐπὶ θρόνον Μνημοσύνης καλούμενον· καίτοι δὲ οὐ πᾶρβον τοῦ
αὐτοῦ· καθισθέντα δὲ ἐνταῦθα, ἀνερωτῶσιν, ὅποια εἶδε τε καὶ ἐπύθετο· μαθόντες δὲ,
ἐπιτρέπουσιν αὐτὸν ἦδη τοῖς προσήκουσιν. Οἱ δὲ ἐς τὸ οἶκημα, εὖθα καὶ πρότερον δια-
τάτο, παρὰ τε τύχῃ καὶ δαίμονι ἀγαθοῖς, ἐς τοῦτο ἀρμεινοί, κομίζονται κάσχοι τε
ἔτι τῷ δαίματι, καὶ ἰγνῶτα ὁμοίως αὐτοῦ τε καὶ τῶν πύλας· ὕστερον μὲν τοι τά τε
ἄλλα οὐδὲν τι φρονήσει μείον, ἢ πρότερον, καὶ γέλως ἐπάνευσιν οἱ. Τῶν δὲ οὐκ
ἀκοήν, ἀλλ' ἐτέρους τε ἰδὼν, καὶ αὐτὸς Τροφῶνιῳ χρησάμενος· τοὺς δὲ ἐς τοῦ Τροφῶ-
νιου κατεβήντας, ἀνάγκη σφᾶς, ὅποια ἤκουσεν ἕκαστος, ἢ εἶδεν, ἀναβάντι γαργα-
μένα ἐν πύλακι. — Σοῦδ. ἐν λίσ. Τροφῶνιος· α' Ἐν Δαίδαλῳ χρηστήριον ἦν, ὃ κατα-
εἰσιν ἐκάλουν· στόμιον γάρ τι ἦν, ὡς τὰ ἄκρα δύνασθαι μόνον τῶν ποδῶν χωρεῖται·
οἱ οὖν τῷ θεῷ χρώμενοι ἀγνοήσαντες, πρῶτον ὠρισμέναις ἡμέραις, καὶ μετρησάντας
ἐαυτοὺς ἱερῇ τινι σχήματι, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ μελιττοῦτας λαβόντες, ὅ ἐστι μᾶζας
μέλιτι δεδευμένας, οὕτως ἐκάλουν· ἐπὶ τὸ στόμιον, καὶ ἀρνυῖδιον ἠρπάζοντο, καὶ κατα-
βόντο ἐπὶ τῆς γῆς· τὰς δὲ μᾶζας ἐλάμβανον ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀδικηθῆναι ὑπὸ τῶν συ-
αντῶντων ὄρεων, ἀλλ' ἐκείνας αὐτοὺς παραλαμβάνειν τροφήν· πολλοὶ μὲν οὖν αὐτῇ
μερὲν ἀνεπὶρρήσαν· οἱ δὲ στομίον κατέλθον· πολλοὶ δὲ καὶ διὰ πλείονων ἡμερῶν, α

στεῖον τὴν πρεσβυτέραν αὐτοῦ θυγατέρα Μέγαραν εἰς γυναῖκα, ὅποτε οἱ θεοὶ ἐπιδοκιμήθησαν νὰ χαρίσωσιν εἰς αὐτὸν γαμήλια δῶρα· ὁ μὲν Ἑρμῆς ἔδωκε ἕλκος· ὁ δὲ Ἀπόλλων, βέλη· ὁ Ἥφαιστος, χρυσοὺν θώρακα· καὶ ἡ Ἀθηνα, μεγαλοπρεπὴ στολήν. Ἐκ τῆς Μεγάρας ἐγέννησε τρεῖς υἱούς, Θηρίμαχον, Κρεοντιάδην καὶ Δηϊκόωντα, τοὺς ὁποίους ὁμως μανεῖς διὰ ζηλοτυπίαν τῆς Ἥρας, ἐξέριψεν ὕστερον εἰς τὸ πῦρ. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Θέσπιος ἐκαθάρισεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φόβου τούτου, ἔζη κατὰ προσταγὴν τοῦ μαντείου καιρὸν τινα ἐν Τίρυνθι, ὅθεν φέρει τὸ ὄνομα Τίρυνθιος ἥρως· τὴν δὲ Μέγαραν παρέχωρησε γυναῖκα εἰς τὸν πιστὸν αὐτοῦ φίλον Ἰάσονα.

Τὸν Ἰάσονα, πλείυσαντα μετὰ τῶν λοιπῶν Ἀργοναυτῶν πρὸς ἀπαγωγὴν τοῦ χρυσοῦ δέρατος, ἠκολούθησε καὶ ὁ Ἡρακλῆς· ἀλλὰ ζητῶν ἐν Μυσίᾳ, ὕπου προσωρμίσθησαν, τὸν ἐταῖρον αὐτοῦ Ἴλαν, τὸν υἱὸν τοῦ Θειοδάμαντος, τὸν ὁποῖον αἱ Νύμφαι ἤρπασαν διὰ τὸ κάλλος αὐτοῦ, ἐγκατελείβη ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν, φοβηθέντων, μὴ διὰ τὴν ὑπερβολικὴν δύναμιν συντρίβῃ τὰ κωπία, καὶ διὰ τὴν πολυφαγίαν φάγῃ τὰ ἐφόδια αὐτῶν. Ἐπιστρέφων, εἶδε τὴν Ἡσιόνην, τὴν θυγατέρα τοῦ Λαομέδοντος, βασιλέως τῶν Τρώων, δεδεμένην ἐπὶ τινος βράχου, καὶ μέλλουσαν νὰ γείνη θυμὰ θαλασσίου τινὸς θηρίου, τὸ ὁποῖον ὁ Ποσειδῶν ἐξήγαγεν εἰς τὴν γῆν πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἀπίστου Λαομέδοντος. Ὁ Ἡρακλῆς ἐφόνευσε τὸ θῆριον, αἰτήσας ἀμοιβὴν ἀντὶ τούτου τοὺς ταχεῖς ἵππους, τοὺς ὁποίους ἔδωκεν ὁ Ζεὺς εἰς τὸν Λαομέδοντα δῶρον ἀντὶ τοῦ ὄραίου Γανυμήδου. Λαβὼν δὲ τοὺς ἵππους τούτους, ἀφῆκεν αὐτοὺς μετὰ τῆς ἡγεμονίδος παρακαταθήκην εἰς τὸν Λαομέδοντα, ἕως οὗ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τινος ἐκστρατείας· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ὁ Λαομέδων δὲν ἤθελε νὰ ἀποδώσῃ πλέον οὔτε τοὺς ἵππους, οὔτε τὴν νύμφην· καὶ τότε μὲν εὐθὺς ἀνέβηκεν ὁ Ἡρακλῆς τὴν ἐκδίκησιν· μετὰ δὲ ταῦτα συναθροίσας στόλον, καὶ πολιορκήσας τὴν Τρωάδα, τὸν μὲν Λαομέδοντα ἐφόνευσε, τὴν δὲ Ἡσιόνην ἔδωκεν εἰς τὸν Τελαμῶνα, πρῶτον εἰσελθόντα εἰς τὴν πόλιν. Διὰ δὲ τὸ ἀνδρογαθήνημα τοῦτο τοῦ Τελαμῶνος ἦτο κατ' ἀρχάς ὁ Ἡρακλῆς πολὺ ζηλότυπος, καὶ ἠπέλιψε μάλιστα αὐτὸν διὰ τοῦ ξίφους· ἀλλ' αὐτὸς κατεπράυνε τὸν Ἡρακλῆα εὐθὺς, ἐπινοήσας εὐφραίσαια τὴν ἀκόλουθον πρᾶξιν· συνήθροισεν εἰς σωρὸν πολλοὺς πλησίον κειμένους λίθους, καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους τὴν αἰτίαν, ἀπεκρίθη· κατασκευάζω βωμὸν τοῦ Καλλινίκου Ἡρακλέους.

Καταλύσας ποτὲ ὁ Ἡρακλῆς παρὰ τῷ Κενταύρῳ Φόλῳ, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ὁ Σιληνὸς ἐκ τῆς Νύμφης Μελίας, καὶ ξενισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὀπῆ κρέατα, ἐζήτησε καὶ οἶνον· ὁ Κένταυρος εἶπεν, ὅτι φοβεῖται ν' ἀνοίξῃ τὸν πίθον, διότι ἦτο καὶ τῶν ἄλλων Κενταύρων κοινός· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς ὑπεσχέθη, ὅτι θέλει ὑπερασπίσει αὐτὸν, καὶ οὕτως ἤνοιξε τὸν πίθον. Ἡ εὐωδία τοῦ οἴνου προσέελκυεν εὐθὺς εἰς τοῦ Φόλου τὸ σπήλαιον ἅπαντας τοὺς Κενταύρους, ἐλθόντας ἐνόπλους μετὰ πετρῶν καὶ ξύλων· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς τὸν μὲν Ἀγχιον καὶ Ἀγριον, τοὺς τολμήσαντας νὰ εἰσέλθωσι πρῶτοι, ἔτρεψεν εἰς φυγὴν, ῥίψας κατ' αὐτῶν δαλούς· τοὺς δὲ λοιποὺς ἐτόξευσε καὶ ἐδίωξε μέχρι τοῦ σπηλαίου τοῦ Χείρωνος· ὁπότε συνέβη νὰ πληρωθῇ αὐτός

ὑπὸ βέλους, τὸ ὁποῖον ῥιφθὲν κατὰ τοῦ Ἑλλάτου, διεπέρασε διὰ τοῦ βραχίονος τούτου εἰς τὸ γόνυ τοῦ Χείρωνος. Ὁ Ἑρακλῆς, λυπηθεὶς εἰς ὑπερβολὴν, ἔδραμεν εὐθὺς νὰ ἐξελεύσῃ ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ διδασκάλου τὸ βέλος, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν διὰ συμβουλῆς τοῦ Χείρωνος ἥπιον φάρμακον· ἀλλ' ὁ πόνος δὲν ἔπαυε, καὶ ἡ πληγὴ ἦτον ἀνίατος· ὅθεν ὁ Χείρων, ἐπειδὴ ἦτον ἀθάνατος, παρεκάλεσε τὸν Δία ν' ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀθανασίαν. Τοὺς δὲ Κενταύρους, ἄλλους ἀλλαχόσε καταφυγόντας, ἐδίδωκε τελευταῖον ὁ Ἑρακλῆς ἀπὸ πάσης τῆς Ἰταλίας.

Ἐπὶ τῶν πεδίων τῆς Φλέγρας, ἢ τῆς Παλλήνης, συμμαχήσας ὁ Ἑρακλῆς μετὰ τῶν θεῶν ἐν τῇ κατὰ τῶν Γιγάντων μάχῃ, τοῦ μὲν Ἐφραίτου ἐτόξευσε τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν, τὸν δὲ Πορφυρίωνα ἐπλήγωσε, κατὰ δὲ τοῦ Ἀλκυονέως ῥίψας βέλος, ἐπειδὴ πεσὼν εἰς τὴν γῆν μᾶλλον ἀνεθάλπετο, διὰ συμβουλῆς τῆς Ἀθηνᾶς ἔξω τῆς Παλλήνης αὐτὸν εἵλκυεν.

Ὅτε ὁ Ἑρακλῆς ἐδίδωκε τοὺς βόας τοῦ Γηρυόνου διὰ τῆς Ἰταλίας, Κάκος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἑραίστου, τεράστιος γίγας, ἤρπασεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο, τινὰς ἐξ αὐτῶν, καὶ, ἵνα μὴ ζητήσῃ τοὺς βόας κατὰ τὰ ἔγνη τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἔσυρεν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον ὀπισθεν ἀπὸ τῶν οὐρῶν. Ἐξυπνήσας δὲ ὁ Ἑρακλῆς, καὶ παρατηρήσας τὴν ἔλλειψιν τῶν βοῶν, ἤγαγε τοὺς λοιποὺς ἔμπροσθεν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Κάκου, καὶ, ὅτε οἱ ἐγκεκλεισμένοι βόες, ἀκούσαντες τὸ μύκημα τῶν ἔξω, ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ μυκῶνται, ἐκρήμνισε τὸν λίθον τῆς εἰσόδου, τὸν ὁποῖον εἴκοσι ζεύγη βοῶν δὲν ἐδύναντο νὰ μετακινήσωσιν, καὶ ὀρμήσας ἐφάνευσε τὸν γίγαντα (*).

Ἐν Ἰταλίᾳ ἐξήλειψε τὴν ἀπάνθρωπον συνήθειαν νὰ θύωνται εἰς τὸν Κρόνον ἄνθρωποι· ἀνῆγειρεν ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Κρόνου βωμὸν, καὶ κατέκαυσεν ἐν αὐτῷ ἐπὶ ἱεροῦ πυρὸς τὰ ἐξαιρέτα τῶν ζώων. Ἰν' ἀπαλλάξῃ δὲ τοὺς κατοίκους τοῦ τόπου ἀπὸ τῆς τῶν παλαιῶν θυσιῶν δεισιδαιμονίας, συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ ῥίπτωσιν εἰς τὸν Τίθεριν ἀντὶ ἀνθρώπων τὰ ἀγάλματα αὐτῶν.

Εἰς τὸ Ῥήγιον τῆς Τυρρηνίας φθάσας ποτὲ ὁ Ἑρακλῆς, κεκοπιτικῶς ὢν ἀπὸ τῆς ὁδοπορίας, ἠθέλησεν ὀλίγον ν' ἀναπαυθῇ· ἀλλὰ μὴ δυνάμενος ν' ἀποκοιμηθῇ διὰ τὸν συριγμὸν τῶν ἀκρίδων, ἔκραξεν εἰς βοήθειαν τοὺς θεοὺς, καὶ οἱ θεοὶ ἀπεδίδωξαν ἐκείθεν τὰς ἀκρίδας· ἔκτοτε δὲν ὑπῆρχον πλέον ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ ἀκρίδες.

Ἐν Αἰγύπτῳ ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ μέσου τὸν τύραννον Βούστιριν, τὸν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λυσιανάσσης. Οὗτος εἶχε τὴν βδελυρὰν συνήθειαν νὰ θύῃ κατ' ἔτος ξένον τινὰ εἰς τὸν Δία, κατὰ τινα τοῦ ἐκ Κύπρου ἐλθόντος Φρασίου μαντεῖαν, πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἐπὶ ἐννέα ἔτη ἐν Αἰγύπτῳ ἐπικρατούσης ἀφορίας. Πρῶτος ὁ Φράσιος ἔγεινε θύμα ταύτης αὐτοῦ τῆς μαντείας· ἀλλ' ὁ Ἑρακλῆς, συλληφθεὶς καὶ αὐτός, καὶ προσαχθεὶς εἰς τὸν βωμὸν, ἔδωκε τέλος εἰς τὴν τοιαύτην θυσίαν, φονεύσας καὶ τὸν Βούστιριν, καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἀμφιδάμαντα, καὶ τὸν κήρυκα Χάλδην.

(*) Virgil. Aeneid. lib. VIII.

Ἐν Σικελία ἐφόνευσε μετὰ γενναίαν πάλην τὸν παῖδα τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀφροδίτης, τὸν βασιλέα τῶν Ἑλύμων Ἐρυκα, ὅστις ἐπὶ τοῦ ὁμω-
νύμου ὄρους Ἐρυκος προὔκάλει πάντας τοὺς ξένους εἰς μάχην.

Ἐνίκησε δὲ παλαιῶν καὶ τὸν γίγαντα Ἀνταῖον, τὸν ὁποῖον οἱ μὲν λέ-
γουσιν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος, οἱ δὲ, τῆς Γῆς. Συνέβηζε δὲ καὶ αὐτὸς νὰ
προκαλῇ εἰς μάχην τοὺς ξένους· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν κατεδάμασε τὸν Ἀν-
ταῖον ὁ Ἡρακλῆς, ρίψας αὐτὸν κατὰ γῆς· ἀλλὰ παρατηρήσας ἔπειτα, ὅτε
ἀπὸ τῆς γῆς λαμβάνει νέας δυνάμεις, ὕψωσεν αὐτὸν μετέωρον, καὶ ἔθλιψε
μεταξὺ τῶν χειρῶν.

Τὸν Συλέα, τὸν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τύραννον τῆς Αὐλίδος, τὸν
ἀναγκάζοντα τοὺς διαβαίνοντας ξένους νὰ σκάπτωσιν ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐ-
τοῦ, ἐφόνευσε μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ξενοδίκης, σκάψας καὶ τὰς ἀμπέ-
λους αὐτοῦ πρόβριζα.

Ἐν Ἀραβίᾳ ἀπέκτεινε τὸν βασιλέα Ἡμαθίωνα, τὸν παῖδα τοῦ Τιθωνοῦ
καὶ τῆς Ἡοῦς, ὅστις διεφέρετο πρὸς πάντας τοὺς ξένους.

Ὅτε Εὐρυτος, ὁ βασιλεὺς τῆς Οἰχαλίας, ἐκήρυξεν, ὅτι δίδει τὴν θυγα-
τέρα αὐτοῦ Ἰόλην γυναῖκα εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἂν νικήσῃ αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ εἰς τὴν τοξικὴν, ἤλθε καὶ ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἀγωνισθεὶς, ἐνίκησεν αὐ-
τόν. Ὁ Εὐρυτος ὅμως, εἰ καὶ συμβουλευόμενος ὑπὸ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἰφρίτου,
ἡρνήθη νὰ δώσῃ τὴν Ἰόλην εἰς ἄνδρα, ὅστις, ὅτε ἐμάνη, οὐδὲ τῶν ἰδίων
αὐτοῦ τέκνων ἐφείσθη. Ὅθεν καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἐπήγαγε μετὰ ταῦτα πόλε-
μον κατὰ τοῦ Εὐρύτου, ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, πλὴν τοῦ
Ἰφρίτου, καὶ ἔλαβε μετ' ἑαυτοῦ τὴν αἰγυμάλωτον Ἰόλην. Τὸν Ἰφρίτον ἐκρή-
μνισεν ἔπειτα, μαγεῖς, κατὰ τῶν τειχῶν τῆς Τίρυνθος· ἀλλ' ἐλθὼν εἰς ἑαυ-
τόν, ἔδραμε πρὸς τὸν Νηλέα, ἵνα καθαρισθῇ ἀπὸ τοῦ φόνου τούτου. Ὁ
Νηλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἡρνήθησαν τὴν κάθαρσιν, καὶ διὰ τοῦτο ὕστε-
ρον ὁ Ἡρακλῆς, συναθροίσας στράτευμα, ἐπολιώρκησε τὴν Πύλον, καὶ
ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, πλὴν τοῦ δωδεκάτου, τοῦ περιφῆ-
μου Νέστορος, ὅστις τότε ἔλειπεν ἐκεῖθεν, τρεφόμενος ἐν Γερῇνῃ. Τινὲς
ἐξαίρουσι καὶ τὸν Περικλύμενον, λαβόντα παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος τὸ δῶρον
νὰ μεταβάλληται εἰς διαφόρους μορφάς· ἕτεροι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐτόξευσε
καὶ αὐτόν, μεταμορφωθέντα εἰς ἄετόν. Κατὰ τὸν πόλεμον δὲ τοῦτον συνε-
μάχησαν μετὰ τοῦ Νηλέως οἱ δώδεκα υἱοὶ τοῦ Ἰπποκόωντος, οἱ ἀτιμάσαν-
τες τὸν Ἡρακλέα, νέον ἔτι ὄντα. Διότι, ὅτε ἤλθε ποτε εἰς Σπάρτην μετὰ
τοῦ Οἰωνοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Λικυμνίου, καὶ παρετήρει τὰ βασίλεια τοῦ Ἰππο-
κόωντος, ἐκδραμῶν κύων ἐκ τῶν Μολοττικῶν, ἐφέρετο ἐπ' αὐτόν· ὁ δὲ
Οἰωνὸς ρίψας λίθον, ἐπέτυχε τοῦ κυνός· ἀλλ' εὐθὺς οἱ Ἰπποκοωντίδαι ἐφορ-
μήσαντες, ἐκτόπησαν αὐτόν μετὰ ῥοπάλων, καὶ ἐφόνευσαν. Τώρα λοιπὸν
εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδικήσῃ καὶ τὴν παλαιὰν καὶ τὴν νέαν ὕβριν· ἐκή-
ρυξε πόλεμον κατὰ τοῦ Ἰπποκόωντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐ-
τοῦ, καὶ ἀπέδωκε πάλιν τὸ βασίλειον τῆς Σπάρτης εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ
Ἰπποκόωντος, τὸν Τυνδάρεων.

Ἄλλον τινὰ Εὐρυτον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κτεάτου, αἵτινες ἦταν μὲν

παῖδες τοῦ Ἄκτορος καὶ τῆς Μολιόνης, ἐλέγοντο δὲ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐτόξευσεν ὁ Ἡρακλῆς, ἐπειδὴ ἐδοθήσαν τὸν Αὐγείαν, καὶ ἐματαίωσαν τὴν κατὰ τοῦ ἀχαρίστου τούτου βασιλείως ἐκδίκησιν αὐτοῦ. Ἐπειτα δὲ συναθροίσας μικρὸν στράτευμα, ἐφόνευσε μαχόμενος τὸν Αὐγείαν, καὶ παρέδωκε τὴν βασιλείαν εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Φιλέα, τὸν ἐξορισθέντα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἐπειδὴ ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τοῦ Ἡρακλέους ἐν τῇ περὶ τῶν βοῶν φιλονεικίᾳ.

Πορευόμενος ὁ Ἡρακλῆς εἰς τοὺς κήπους τῶν Ἑσπερίδων, ἦλθε διὰ συμβουλῆς τοῦ Προμηθέως πρὸς τὸν Ἀτλαντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν νὰ κόψῃ τὰ μῆλα· ἐν τοσούτῳ ὁμοῦς ἔπρεπε νὰ ἀναδεύθῃ τὸν πόλον. Ὁ Ἀτλας ἔκοψε μόνον τρία μῆλα, καὶ ἐπιστρέψας, ἐν ᾗ βελε πλέον ν' ἀναδεύθῃ τὸ βῆρος τοῦ πόλου· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς ἐξηπάτησεν αὐτὸν, λέγων ὅτι θέλει ὀλίγον ν' ἀναπαυθῇ καὶ οὕτω παραδοὺς πάλιν τὸν πόλον, ἔλαβε τὰ τρία μῆλα καὶ ἀνεχώρησε. Καθ' ὁδὸν δὲ ἐπέπιασε τοσούτον, ὥστε λύσας βοηλάτου τινὸς ἐκ τῆς ἀμάξης τὸν βοῦν, κατέφαγεν αὐτὸν ὅλον, καὶ ἔκτοτε ἐπωνομάσθη Βουφάγος.

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπέδωκεν εἰς τὸν Ἡρακλέα καὶ δι' ἄλλην τινὰ περίστασιν, τὴν ὁποίαν διηγείται ὁ Δίλιανός. Ὁ Ἡρακλῆς ἦτο παρωργισμένος κατὰ τοῦ Λεπρέου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Γλαύκωνος ἢ Καυκωνος, καὶ ἐγγόνου τοῦ Ποσειδῶνος, ἐπειδὴ συνεβούλευσε τὸν Αὐγείαν νὰ δόσῃ τὸν Ἡρακλέα, ὅταν ἀπαιτήσῃ τὸν ὑπὲρ τοῦ ἄθλου μισθόν. Μετὰ καιρὸν δὲ ὑστερον ἔλθων ὁ Ἡρακλῆς πρὸς τὸν Καύκωνα, ἐφιλιώθη μετὰ τοῦ Λεπρέου διὰ μεσιτείας τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀστυδαμείας· ἡγωνίσθησαν δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν πρὸς ἀλλήλους καὶ τινες νεανικοὺς ἀγωνίας· ἔρριψαν τὸν δίσκον· ἤντηλθαν ὕδωρ, καὶ προὔτειναν, τίς πρότερον θέλει φάγῃ ταῦρον· καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἐνίκησε ὁ Ἡρακλῆς. Ἐτι δὲ καὶ περὶ πολυποσίας ἡγωνίσθησαν, καὶ ἐνταῦθα πάλιν ὁ Ἡρακλῆς ἐφάνη νικητὴς· ἀλλὰ τότε ὀργισθεὶς ὁ Λεπρέας, ἔλαβεν ὄπλα, καὶ προκαλεῖ τὸν Ἡρακλέα εἰς μονομαχίαν· ἀπέτισεν ὁμοῦς τὴν δικαίαν τιμωρίαν τῆς προτέρας αὐτοῦ ἀδικίας, διότι μαχόμενος ἀπέθανε (*).

Καὶ ἄλλοτε δὲ πάλιν κατέφαγεν ὁ Ἡρακλῆς ὁλόκληρον ταῦρον, τὸν ὁποῖον ἔλυσεν ἐκ τῆς ἀμάξης τοῦ βασιλέως Θειοδάμαντος, μὴ θελήσαντος νὰ δώσῃ τροφὴν τινὰ οὔτε εἰς αὐτὸν, οὔτε εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Δηϊάνειραν, οὔτε εἰς τὸν υἱὸν Ὑλλον. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἦλθεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς χεῖρας μετὰ τοῦ Θειοδάμαντος, καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, προσεπικληθέντος εἰς βοήθειαν· καὶ τότε ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἐνίκησεν, ἡ δὲ Δηϊάνειρα ἐπληρώθη εἰς τὸ στήθος.

Τὴν Δηϊάνειραν, τὴν θυγατέρα τοῦ Οἰνείως καὶ τῆς Ἀλθαίας, ἔλαβεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς γυναῖκα, ἀναδειχθεὶς ἐν τινι πάλῃ νικητῆς. Ὁ Οἰνεύς, μὴ θέλων ν' ἀρνηθῇ τὴν θυγατέρα αὐτῆς οὔτε εἰς οὐδένα τῶν δυνατῶν μνηστήρων, ἀπεσχέθη νὰ δώσῃ αὐτὴν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἂν νικήσῃ παλαιάσας. Πάντες οἱ λοιποὶ μνηστῆρες ἀπέστησαν τῆς παλαιάστρας, ἰδόντες ἐργόμενον τὸν

(*) Δίλιαν, Περικλ. Ἱστορ. β. βλ. 4, κεφ. 24.

Ἡρακλῆα, καὶ τὸν θεὸν Ἀχιλλῶν. Ἐπάλαισε λοιπὸν ὁ Ἡρακλῆς πρὸς μόνον τὸν Ἀχιλλῶν, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν κατὰ γῆς. Ὁ Ἀχιλλῶς μετεμορφώθη εὐθύς εἰς ὄφιν, καί, ἀφ' οὗ κατεθλίβη ἐν τοιαύτῃ μορφῇ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου, ἔλαβε τὸ σγῆμα μεγάλου ταύρου· ἀλλὰ καὶ τοιοῦτον ὄντα ἐπίασεν ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τοῦ κέρατος, καὶ συνέτριψεν αὐτό. Καταϊγνυθῆεις δὲ τότε ὁ Ἀχιλλῶς, ἐκρύβη εἰς τὰ κύματα τοῦ ποταμοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀφῆκεν εἰς τὸν νικητὴν τὸ βραβεῖον. Ἐκ τοῦ συντριβέντος τούτου κέρατος λέγουσιν ὅτι κατεσκευάσαν αἱ Νύμφαι τὸ γνωστὸν κέρας τῆς ἀφθονίας, ἐξ οὗ ἐδυνάτοτις νὰ λαμβάνη ἀκαταπαύστως καρποὺς, οὐδέποτε ἐκκενουμένου. Κατ' ἄλλους δὲ ὁ Ἀχιλλῶς ἔδωκεν εἰς τὸν Ἡρακλῆα τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας, καὶ ἀπέλαβε πάλιν τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ. Οἱ δὲ ἐξηγηταὶ ἐννοοῦσιν ὑπὸ τὸ κέρας βραχίονά τινα τοῦ Ἀχιλλέου ποταμοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Ἡρακλῆς, ἐπειδὴ ἐπλημμύρει πολλάκις τὴν γῶραν, λέγεται ὅτι ἐνέφραξε, καὶ κατέστησεν ἐκ τούτου τὸν τόπον καρποφόρον· οὕτως ἀλληγοροῦσι καὶ τὴν εἰς ὄφιν μεταμόρφωσιν τοῦ θεοῦ εἰς τὰς ὄφιν τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν εἰς ταῦρον μεταβολήν, εἰς τὴν ὁμήν καὶ εἰς τὸν οἶονεϊ μετὰ μυκηθμοῦ θόρυβον τοῦ ποταμοῦ.

Οτε ὁ Ἡρακλῆς ἦλθε μετὰ τῆς Δηϊάνειρας εἰς τὸν Εὐνὸν ποταμὸν, εὔρε τὸν Κένταυρον Νέσσον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰξίωνος καὶ τῆς Νεφέλης, ὅστις ἐκάθητο ἐκεῖ, καὶ διεπόρθημεν τοὺς διαβάτας, λέγων, ὅτι διὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ ἔλαβε παρὰ τῶν θεῶν τὴν πορθμείαν· ὁ μὲν Ἡρακλῆς διέδωκε τὸν ποταμὸν περὶ τὴν δὲ Δηϊάνειραν περιέδωκεν εἰς τὸν Νέσσον νὰ διαπορθμύσῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθιν. Ἀφ' οὗ ὁ Νέσσος ἐπέρασε μετ' αὐτῆς ἀντικεῖ, καὶ εἶδεν ἑαυτὸν ἐν ἀσφαλείᾳ, ἠθέλησε νὰ βιάσῃ τὴν Δηϊάνειραν· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς ἀκούσας αὐτὴν κραυγάζουσαν, ἐνέτεινεν εὐθύς τὸ τόξον, καὶ ῥίψας τὸ βέλος πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐπέτυχεν τοῦ Νέσσου ἐν τῇ καρδίᾳ. Ὁ Κένταυρος, αἰσθανθεὶς, ὅτι ἐπληρώθη ὑπὸ τινος τῶν φαρμακερῶν βελῶν, τὰ ὅποια ὁ Ἡρακλῆς ἔβαλε ποτε ἐν τῷ αἵματι τῆς ὕδρας, ἔλαβε τὸ χυτὸν αἷμα ἐπὶ τινος κόγλου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ φίλτρον εἰς τὴν Δηϊάνειραν· ἥ, ὡς ἄλλοι λέγουσιν, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν φόρεμα, ἐμβεβαμμένον ἐν τῷ φαρμακερῷ τούτῳ αἵματι, εἰπὼν, ὅσάκις ἂν ὑποπτεύσῃ εἰς τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἡρακλῆα ἀπιστίαν, νὰ φορέσῃ αὐτὸν τὸ ἐνδυμα τοῦτο, καὶ θέλει ἔχει αὐτὸν πάντοτε πιστόν. Μετὰ ταῦτα ἔφυγεν ὁ Νέσσος εἰς τὴν γῶραν τῶν Δοκρῶν, ὅπου ἐξέπνευσε, καὶ ἐκ τοῦ πτώματος αὐτοῦ ἐπληρώθη ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ τόπου ἐκείνου τοσαύτης δυσωδίας, ὥς· ἔκτοτε ἐπεκράτησε κατὰ τινας νὰ ὀνομάζωνται οἱ Δοκροὶ ἐν τῇ γῶρᾳ ταύτῃ Ὁζόλαι.

Εὐωχούμενός ποτε ὁ Ἡρακλῆς παρὰ τῷ Οἶνει, ἐρράπιστε τὸν Εὐννομον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀρχιτέλους, διακονοῦντα αὐτὸν ἐν τῇ τραπέζῃ, οὕτως ἰσχυρῶς, ὥς· ἐφόνευσεν αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ φόνος οὗτος ἐγένετο μᾶλλον ἀκούσιος, ὁ μὲν Οἶνεὺς συνεχώρησε τὸν Ἡρακλῆα· αὐτὸς δὲ, θέλων νὰ τιμωρήσῃ ἑαυτὸν κατὰ τοὺς νόμους τοῦ τόπου, ἦλθε φυγὰς εἰς Τραχῖνα πρὸς τὸν Κῆκκα καὶ τὴν Ἀλκυόνην, ὅφ' ὧν καὶ ἐδεξιώθη φιλοφρόνως.

Ὁ Ἡρακλῆς διὰ τοὺς πολλοὺς φόνους, τοὺς ὁποίους ἐπραξε, πεισὼν εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν, ἠθέλησε νὰ ἐρωτήσῃ τὸ χρηστήριον τοῦ Δηλίου Ἀπόλ-

λωνος· ἀλλ', ἀρνηθέντος τοῦ θεοῦ τὴν ἀπόκρισιν, ἤρχετε νὰ λεηλατῇ τὰ ναὸν αὐτοῦ. Ὁ Ἀπόλλων ἀντίστη πρὸς τὴν ἀνόσιον ταύτην πράξιν, καὶ πάντως ἤθελον καταντήσῃ εἰς μεγάλην μάχην, ἂν μὴ ἐχώριζεν ὁ Ζεὺς ἀπ' ἀλλήλων τοὺς δύο τούτους αὐτοῦ παιῶας διὰ κεραυνοῦ. Τελευταῖον ἐδόθη εἰς τὸν Ἑρακλέα χορησμός, ὅτι, ἐὰν μὴ πωληθῇ δούλος διὰ τριῶν ὄλων ἐνιαυτῶν, οὐδέποτε θέλει ἀναλάβει ἀπὸ τῆς νόσου. Ἐπωλήθη λοιπὸν ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὴν Ὀμφάλην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰαροδάνου, καὶ βασιλίσσαν τῶν Λυδῶν ἥτις ὁμῶς τοσοῦτον περιφρονητικῶς μετεχειρίζετο τὸν Ἑρακλέα, ὥστ' ἐπεχείρησεν αὐτὸν μὲν νὰ ἐνδύσῃ τὰ γυναικεῖα αὐτῆς φορέματα, καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἡλακάτην· αὐτὴ δὲ νὰ φορέσῃ τὴν λεοντήν, καὶ νὰ κρατῇ τὸ ρόπαλον.

Ἡ ἀλλαγὴ αὐτῇ τῶν φορεμάτων ἔδωκε ποτε ἀφορμὴν εἰς γελοῖαν τινὰ ἀπάτην. Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Διονυσίων ἤλθον ἀμφοτέροι, οὕτως ἐνδεδυμένοι, εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ὄρους Τμώλου, ἵν' ἀναπαυθῶσιν ἐκεῖ τὴν νύκτα. Ὁ Πάν, ὅστις ἠγάπα τὴν Ὀμφάλην ἐμπαιθέστατα, παρεισέδω κρυφίως εἰς τὴν κλίνην αὐτῶν καὶ πρῶτον μὲν ἤλθεν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἔκειτο ἡ βασιλίσσα· ἀλλ' αἰσθανθεὶς τὴν λεοντήν, ἐνόμισεν, ὅτι εἶναι ὁ Ἑρακλῆς, καὶ οὕτως ἀναχωρήσας ἐκείθεν, ἤλθεν ἔπειτα εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ὅπου ἡσθάνετο, ὅτι φαύει γυναικεῶν φορεμάτων· ἀλλ' ἀπεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Ἑρακλείους τοσοῦτον σκληρῶς, ὥστ' ἐκ τοῦ θορύβου ἐξηγέρθη καὶ ἡ Ὀμφάλη, ἥτις προστάξασα νὰ φέρωσιν εὐθὺς λύχνον, εἶδε τὸν αἰγρόποδα ἐραστὴν κατησχυμμένον, καὶ μὴ δυνάμενον νὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτὸν διὰ τὸ ἀπρόσδοκητον τοῦτο συμβάν· γελάσαντες δὲ μεγάλως, ἀπείρσαν αὐτὸν ἔπειτα ἔξω τοῦ σπηλαίου. Ἐγέννησε δὲ ὁ Ἑρακλῆς ἐκ τῆς Ὀμφάλης τὸν Ἀγέλαον.

Ὁ Ἑρίδοτος διηγεῖται, ὅτι ἔλθων ποτε ὁ Ἑρακλῆς εἰς τὴν Σκυθίαν, ἐξήλπιωσε κατὰ γῆς τὴν λεοντήν, καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ οἱ ἵπποι αὐτοῦ, οἵτινες ἔθισκον, ἀπεξευγμένοι ὄντες ἀπὸ τῆς ἀμάξης, ἐγειναν ἀφανεῖς· ἐξυπνήσας δὲ ὕστερον, ἤρχισεν νὰ ζητῇ τοὺς ἵππους πανταχοῦ, καὶ περιφερόμενος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἤλθεν εἰς τὴν Ὑλαίαν, ὅπου εὗρεν ἕν σπηλαίῳ τὴν Ἐχιδῶν, παρθένον, μικτὴν ἔχουσαν φύσιν, τὰ μὲν ἄνω, γυναικός, τὰ δὲ κάτω, ὄφρος· θεωρήσας δὲ αὐτὴν μετὰ θαυμασμοῦ, ἠρώτησεν, ἂν εἰδὲ που ἵππους πλανωμένους. Ἡ Ἐχιδὼν ἀπεκρίθη, ὅτι αὐτὴ ἔχει τοὺς ἵππους, ἀλλ' ἀνέβαλε τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν ἕως παρετήρησεν, ὅτι ἔμεινεν ἐξ αὐτοῦ ἔγκυος τριῶν παιδῶν, καὶ ἀνακαλύψασα τοῦτο εἰς τὸν Ἑρακλέα, ἠρώτησε τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ, ὅταν ἀνδρωθῶσι νὰ κρατήσῃ αὐτοὺς ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, τῆς ὁποίας ἦτο κυρία, ἢ ν' ἀποστείλῃ πρὸς τὸν Ἑρακλέα. Ὁ Ἑρακλῆς ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ζωστήρα, καὶ τὸ ἕτερον τῶν τόξων, τὰ ὁποῖα ἔφερε μετ' ἑαυτοῦ, καὶ εἶπεν· ὅστις ἂν ἐξ αὐτῶν, ἐντείνῃ τὸ τόξον τοῦτο, ὥς ἐγὼ, καὶ ζωστήρ τὸν ζωστήρα τοῦτον οὕτως, ὥς ἐγώ, ἐκείνον νὰ καταστήσῃς κύριον τῆς χώρας, τοὺς δὲ ἄλλους δύο νὰ ἀποπέμψῃς μακρὰν. Ἡ Ἐχιδὼν ἐγέννησε μετὰ ταῦτα, ἀναχωρήσαντος τοῦ Ἑρακλείους, τρεῖς παῖδας, τὸν Ἀγάθυρσον, Γελωνὸν καὶ Σκύθην· καὶ οἱ μὲν δύο πρῶτό· ἐφυγον ἐκ τῆς χώρας, μὴ δυνήντες νὰ κατορθώσωσι τὸν εἰς αὐτοὺς προταθέντα

ἄλλον· ὁ δὲ νεώτατος, ὁ Σκύθης, νικήσας κατὰ τὸν ἀγῶνα, ἔλαβε τὴν βασιλείαν τῆς χώρας, καὶ ἔγεινεν ἀρχηγὸς τοῦ γένους τῶν Σκυθῶν. Ἡ Ἐχιδνα εἰδείξεν εἰς αὐτὸν ἔπειτα τὸν ζωστήρα, ἔχοντα κατὰ τὸ μέρος, ὅπου συνηρμόζετο, χρυσὴν φιάλην· καὶ ἐκ τοῦ ζωστήρος τούτου λέγεται ὅτι ἐπεκράτησεν ὕστερον συνήθεια νὰ φορῶσιν οἱ Σκύθαι εἰς τοὺς ζωστήρας αὐτῶν φιάλας (*).

Ὁ Ἡρακλῆς κατελθὼν εἰς τὸν ἄδην, ἵνα ἐξαγάγῃ τὸν Κέρβερον, ἤλευθερώσῃ τὸν Θησέα, ὅστις ἐδοθήθησε τὸν φίλον αὐτοῦ Πειρίθουν ὃν ἄρπασεν τὴν Περσεφόνην, καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν ἐκεῖ ἀμφοτέρωθεν δεδεμένοι. Ἦθελε δὲ νὰ ἐλευθερώσῃ καὶ τὸν Πειρίθουν· ἀλλ', ἅμα προτείναντος αὐτοῦ τὴν χειρὰ νὰ ἐγερεθῇ ἐκ τῆς ἔδρας, ἐσείσθη εὐλὺς ἢ γῆ, καὶ οὕτως ἔμεινε πάλιν ἐκεῖ.

Καὶ ἄλλοτε κατέβη ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὸν ἄδην, ἵνα ἀναδιβάσῃ πάλιν εἰς ὃν κόσμον τὴν θυγατέρα τοῦ Πελλίου, τὴν Ἀλκησιν, τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀδμήτου, βασιλέως τῶν Φερῶν. Αὐτὴ ἀπέθανεν ἐκούσιως ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ἑαυτῆς ἀνδρός τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ Ἡρακλῆς εὐωχεῖτο παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ· διότι ὁ Ἀπόλλων παρεκάλεσε τὰς Μούσας νὰ μηκύνωσι τὴν ζωὴν τοῦ Ἀδμήτου, ἐὰν εὐρεθῇ τις τῶν οἰκείων αὐτοῦ, θέλων νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ αὐτοῦ (**).

Τὸν Πλούτωνα ἐδίωξέ ποτε ὁ Ἡρακλῆς μέγχε τῶν πυλῶν τοῦ ἄδου, καὶ ἐκεῖ ἐπλήγησεν αὐτόν, ὡς διηγείται ὁ Ὅμηρος, διὰ βέλους κατὰ τοὺς ὤμους, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν Ὀλύμπον, καὶ νὰ θεραπευθῇ ὑπὸ τοῦ Παιήonos (Ἀπόλλωνος) (***).

Τὸν Κύκνον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Πυρρήνης, ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς κατὰ τινα μονομαχίαν, καὶ ἤρπαιεν ἔλθει εἰς χεῖρας καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Ἄρεως, ζητοῦντος νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ, ἂν μὴ ἐχώριζεν ὁ Ζεὺς τοὺς μαχομένους διὰ κεραινοῦ.

Ἐν Ἀφρικῇ ἐτόξευσεν ὁ Ἡρακλῆς τὸν Ὀπίον, τοῦ ὁποῖου τὴν θερμότητα δὲν ἐδύνατο νὰ ὑποφέρῃ· διὰ τὴν τολμηρὰν δὲ ταύτην πρᾶξιν ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος δῶρον χρυσῶν σκύφος, δηλαδὴ κεχρυσωμένον πλοῖάριον, δι' οὗ ἐπλευσεν εἰς Ἰσπανίαν, ὅπου φιάσας, παρέδωκε πάλιν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τὸ σκύφος.

Οτε ὁ Ἡρακλῆς κατέστησεν εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶ-

(*) Ἡρόδοτ. βιβλ. δ'. κεφ. 8—11.

(**) Εὐστάθ. εἰς Ἰλ. Β. 715. « Ὅτι δὲ φίλανδρος ἦ αὐτὴ ἡ Ἀλκηστις, ἡ τοῦ Πελλίου, καὶ ὡς θανάτῳ παρέβαλεν ἑαυτὴν ἀντὶ τοῦ ἀνδρὸς Ἀδμήτου, ἐκ ζώντων γενομένου, εἴ πως εἰς φῶς ἐκίνοιο παλινδρομήσει, θηλοῦσιν οἱ παλαιοί, καὶ μάλιστα οἱ ποιηταί· ὁ γοῦν Εὐριπίδης καὶ δραματουργίας διασκευὴν ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης πορίζεται, καὶ τὸ δράμα ἐπιγράφει Ἀλκηστιν. »

(***) Ὅμηρ. Ἰλιάδ. Β. 395—402.

« Τλῆ δ' Ἀλκῆς ἐν τοῖσι πελώριοις ὤκῳ διστόν,
 « Εὐτέ μιν ὠτόεσ ἀνὴρ, υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
 « Ἐν πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, ὀδύνησιν ἔδωκεν.
 « Αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς ἢ μακρὸν Ὀλύμπον,
 « Κτῆρ ἐχέων, ὀδύνησι πεπαρμένος· αὐτὰρ διστόεσ
 « Ὄμῳ ἐνὶ σιθερῷ ἤλῃλατο, κῆρε δὲ θυμόν·
 « Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήματα φάρμακα πάσσων,
 « Ἡκέτατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνήσκῃ· γ' ἐτίετο κτο. »

νας, λέγουσιν, ὅτι καὶ ὁ Ζεὺς ἠγωνίσθη μετ' αὐτοῦ ὑπὸ ἀνθρωπίνῃν μορφῇ· ἀλλ' ἰδὼν τελευταῖον, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ καταπαλάσῃ τὸν Ἡρακλέα, ἐγνωρίσθη εἰς αὐτόν, θαυμάζων τὴν ἐξαισίον αὐτοῦ δύναμιν.

Κατὰ τὴν ὁρκίαν Ἀσίαν, ἐπὶ τοῦ ὄρους Καυκάσου, λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἠλευθέρωσε τὸν Προμηθεῖα ἀπὸ τῆς καταδίκης, τοξεύσας τὸν αἰτὸν, ὅστις κατέτρωγεν ἕως τότε τὸ ἥπαρ αὐτοῦ. Τὸ ἔργον δὲ τοῦτο ἀποδίδουσι τινες εἰς ἄλλον ἀρχαιότερον Ἡρακλέα.

Μετὰ τὰς πολλὰς ἐκστρατείας, καθ' ἃς ὁ Ἡρακλῆς κατέκτησε βασιλεία, ἔκτισε πόλεις, κατῴκειεν ἐρήμους χώρας, διώρυξε πρὸς μεγαλειτέραν εὐκολίαν τῆς ναυτιλίας τὸ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀφρικῆς ὄρος, ἤρωσε τὴν μεσόγειον θάλασσαν μετὰ τοῦ ὠκεανοῦ, ἔστησε κατὰ μὲν τὸ εὐρωπαϊκὸν μέρος τοῦ πορθμοῦ τὴν στήλην Κάλπην, κατὰ δὲ τὸ ἀντικρὺ τὴν Ἀβυλαν (*), ἀπέθανε τελευταῖον τὸν ἐξῆς θάνατον. Ἡθέλησέ ποτε νὰ προσενέγκῃ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς νήσου Εὐβοίας θυσίαν εἰς τὸν Δία· ἡ Δηϊάνειρα, οὕτα τότε μάλιστα ζηλότυπος, καὶ φοβουμένη, μὴ λάθῃ εἰς γυναῖκα τὴν νέαν Ἰόλην, ἔστειλε πρὸς αὐτὸν φόρεμα, ἀρμυδιὸν νὰ ἐνδύθῃ ἐπὶ τῆς θυσίας, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔθεψεν αὐτὸ ἐν τῷ αἵματι τοῦ Κενταύρου Νέσσου, τὸ ὁποῖον ἐφύλαττε φίλτρον κατὰ τὴν παραγγελίαν ἐκείνου. Μόλις ἐνεδύθη ὁ Ἡρακλῆς τὸ φόρεμα τοῦτο, καὶ ἡσθάνθη παρενθὺς καθ' ὅλον τὸ σῶμα πόνους· ἐξέσχισεν αὐτὸ αὐτὸς, ἀλλ' ἐξέσχισε συγχρόνως καὶ τὸ δέριμα, καὶ τὴν σάρκα· ἔξω φορέων καταντήσας ὑπὸ τῶν οἰμυμάτων πόνων, ἐκρήμνισεν ἀπὸ τινος βράχου εἰς τὴν θάλασσαν τὸν Λέχαν, τὸν κομίσαντα τὸ φόρεμα ἐκεῖνο. Ἐννοήσας δὲ, ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ ζήσῃ πολλὸν χρόνον, διέταξε νὰ μετακομίσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν Τραχίνα, ὅπου ἡ Δηϊάνειρα μαθούσα, ὅτι τὸ δῶρον αὐτῆς ἐγέννησεν ὀλέθριον ἀποτέλεσμα, ἐξ ἀπελπισίας ἐκρεμάσθη. Ἐκείθεν μετενεχθεὶς εἰς τὸ ὄρος Οἶτην, παρήγγειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ὑλλον, ὅταν ἀνδρωθῇ, νὰ συρρευσθῇ τὴν Ἰόλην καὶ κατασκευάσας πυρὰν, δεῖταξέ τὸν φίλον αὐτοῦ Πολίαν ν' ἀνάψῃ αὐτὴν εὐθὺς, ὅταν ἴδῃ ἐκεῖνον ἐπιβαίνοντα. Ἐν ᾧ δὲ ἐκάλετο ἡ πυρὰ, λέγεται, ὅτι ἦλθε νέφος μετὰ βροντῆς, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐνταῦθα ὁ Ζεὺς ἤθελε νὰ ἐγκατατάξῃ τὸν Ἡρακλέα μετὰ τῶν δώδεκα μεγάλων θεῶν· αὐτὸς δ' αὖτως εὐχαριστήθη νὰ ἦναι πρῶτος τῶν ἡμιθέων. Ἡ Ἥρα ἐφιλιώθη μετ' αὐτοῦ κατὰ προτροπὴν τοῦ Διὸς, καὶ ἀνεγνώρισεν αὐτὸν ὡς ἰδίον υἱόν· ἐπεσε δηλαδὴ εἰς τὴν κλίνην, ἔλαβε τὸν Ἡρακλέα, ἐκάλυψεν αὐτὸν ὑπὸ τὸν πέπλον, ἔθλιψεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις, καὶ ἀφῆκεν ἔπειτα νὰ πέσῃ κατὰ γῆς, ὡς ἂν ἤθελε γεννήσῃ αὐτόν· συνέξευξε δὲ αὐτόν ἔπειτα μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Ἡθης, ἐξ ἧς ἐγέννησε δύο υἱούς, τὸν Ἀλεξιάρη καὶ τὸν Ἀνίκητον.

Κάτω ἐν τῷ κόσμῳ ἀνηγέρθησαν πανταχοῦ εἰς τὸν νέον θεὸν ναοὶ καὶ βωμοί, κατεστάθησαν ἑορταί, καὶ ἕκαστος ὠμνυεν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

(*) Αἱ στήλαι οὗτοι ἵσταντο ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τῶν Γαδεΐρων (Gibraltar), καὶ ὠνομάζοντο Ἡράκλειος πορθμός, ἤθλαι Ἡρακλέους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦτο γειραμμένον, ὡς λέγουσιν, μὴ περαιτέρω.

Ἐκ τοῦ παρὰ τὰ Βούρα, πόλιν τῆς Ἀχαΐας, καίμενου σπηλαίου, ὅπου ἦτον ἄγαλμα καὶ χρηστήριον αὐτοῦ, ἔλαβε τὸ ἐπίθετον Βουραϊκός. Παράδοξος δὲ εἶναι ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐνταῦθα ἐδίδοντο οἱ χορημοί· ἀφ' οὗ ὁ χορηστριαζόμενος προσήχεται εἰς τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἡρακλέους, ἐλάμβανε τέσσαρας ἀστραγάλους, παρακειμένους ἐκεῖ πλησίον, καὶ ἔρριπτεν αὐτοὺς εἰς τὸν βωμόν· εἰ ἀστράγαλοι οὗτοι εἶχον τύπους τινάς, τῶν ὁποίων ἡ σημασία ἐξηγεῖτο ἐπὶ τινος πίνακος· τοῦτον τὸν πίνακα παρατήρει καὶ συνεβουλεύετο ὁ ζητῶν μαντείαν, ἀφ' οὗ ἔρριπτε τοὺς κύβους, καὶ οὕτως ἐκείθεν ἔλαμβανε τὴν ἀπόκρισιν (*).

ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν ὀνομάζεται ὁ ἀποθεωθεὶς Ἡρακλῆς Μήλιος, ἢ Μήλων. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔλαβε διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν· ἠθέλησάν ποτε οἱ Βοιωτοὶ νὰ θύσωσιν εἰς τὸν Ἡρακλέα βούν, ἀλλ' οὗτος ἀγριωθείς, ἐξέφυγεν ἡ, ὡς ἄλλοι διηγούνται, ἠθέλησαν νὰ θύσωσι κριόν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κομίσωσιν αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν διὰ τὴν πλημμύραν τοῦ Ἀσωποῦ. Δύο παιδιὰ παίζοντα πρὸ τοῦ ναοῦ, κατεσκεύαζαν ἐν τῇ μεταξὺ τούτῳ ἕκ τινος μεγάλου μήλου κριόν, ἢ βούν, καὶ ἔβαλον ἀντὶ ποδῶν καὶ κεράτων ἐξ ξυλάρια· τοῦτον τὸν βούν ἔθυσαν τότε εἰς τὸν Ἡρακλέα, καὶ ἡ παιδικὴ αὐτῶν θυσία λέγεται ὅτι οὕτως εὐηρέστησεν εἰς τὸν θεόν, ὥστε ἕκτοτε διετηρήθη ἐκεῖ καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα. Ἡ ἐπωνυμία δὲ, Μήλιος Ἡρακλῆς, κατέστη ἔπειτα παροιμιώδης καὶ σκωπτικὴ, λεγομένη ἐπὶ τῶν μὴ ἐχόντων δύναμιν καὶ περιουσίαν πρὸς τὸ μέγα αὐτῶν ὄνομα ἀνάλογον (**).

Ἀλληγορία τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῶν μύθων αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ Ἡρακλέους ἠθέλησεν ἡ πόλις νὰ παραστήσῃ τὴν ιδέαν τῆς πελειότητος, εἰς ἣν ἔφθασεν ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἡρώων· τουτέστι τὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς σωματικῆς βίωτης, ἡνωμένης μετὰ πάντων τῶν προτερημάτων τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς, τὰ ὅποια ἦσαν γνωστὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Τοιοῦτός τις ἦρος εἶναι μὲν ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὸ ἐν αὐτῷ ὕψηλόν ἐκεῖνο καὶ μεγαλοπρεπὲς πηγάζει ἐκ τοῦ θεοῦ· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἡρακλῆς πλάττεται υἱὸς πατρὸς μὲν τοῦ Διός· μητρὸς δὲ, θνητῆς. Ὡς φύσις αὐτοῦ σπεύδει πρὸς τὰ θεῖα, ἀλλὰ μόνον κατ' ἄνθρωπον· θνεν καὶ ὁ βίος αὐτοῦ ἱστορεῖται ἀλληλένδετον περιέχων σειρὰν ἀγώνων. Ἡ μὲν ἀκούραστος ἐπιμονὴ ἐπιφέρει εἰς αὐτὸν τὴν νίκην, καὶ ἡ νίκη αὕτη δεικνύει, ὅτι τὸ ἐν τῷ ἄνθρωπῳ θεῖον θριαμβεῖ κατὰ τοῦ γένους· ὁ δὲ θάνατος γίνεται εἰς αὐτὸν τῆς ἀθανασίας καὶ τῆς μετὰ τῶν θεῶν συνεδρίας πρόσθενος. Τίς ἄλλος μῦθος ἠθέλην εἶσθαι εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐπαγωγότερος

(*) Πausan. Ἀχαΐκ. κεφ. κί. §. 6. « Καταβάντων δὲ ἐκ Βούρας ὡς ἐπὶ θάλασσαν, ποταμός τε Βουραϊκὸς ὀνομαζόμενος, καὶ Ἡρακλῆς· οὐ μίγας ἐστὶν ἐν σπηλαίῳ· ἐπὶ τῇ κλησίᾳ μὲν τοῦτῳ Βουραϊκός· μαντείας δὲ ὑπὸ πίνακι τε καὶ ἀστραγάλους ἐστὶ λαβεῖν· εὐχεται μὲν γὰρ πρὸ τοῦ ἀγάλματος ὁ τῷ θεῷ χρώμενος· ἐπὶ δὲ τῇ εὐχῇ λαβὼν ἀστραγάλους (οἱ δὲ ἄφθονοι παρὰ τῷ Ἡρακλεῖ κέννται), τέσσαρας ἀφ' ἧσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης· ἐπὶ δὲ παντὶ ἀστραγάλῳ σχήματα γεγραμμένα ἐν πίνακι ἐπίτηδες, ἐξήγησιν· ἔχει τοῦ σχήματος. »

(**) Σουΐς. « Μήλιος Ἡρακλῆς ἐπὶ τῶν εὐτελεῶν· τοῦ γὰρ βοδὸς ἐκφυγόντος ποτὲ, δὲ ἐμμελὸν τῷ Ἡρακλεῖ προσάξειν, μῆλον λαβόντες ἃ κλάδους ὑποθίντες τέσσαρας, ἔθυσαν. »

ἅμα καὶ διδακτικώτερος, παρὰ τοῦτον τοῦ Ἡρακλέους, ὅστις γέμει μὲν ἠθικῆς καὶ ἀλληγορίας, εἰκονίζει δὲ ἐναργέστατα τὰς διαφορὰς τύχας, ἀγωνίας καὶ ἐλπίδας τῆς προσκαιροῦ ταύτης ζωῆς; Οὐδὲν λοιπὸν θαυμαστὸν, ὅτι ὁ μῦθος οὗτος ἔγεινε τὸ ὑποκείμενον πάντων σχεδὸν τῶν ποιημάτων, καὶ τὰ ἔργα τοῦ Ἡρακλέους ἐπλάσθησαν κατὰ παρόμοιον τρόπον.

Περὶ μὲν τῆς ἀληθοῦς ὑπάρξεως τοῦ Ἡρακλέους κυρίως δὲ ἀμφιβάλλουσιν οἱ ἱστορικοὶ ἐξηγηταί· ὅτι δὲ εἰς μόνος ἄνθρωπος ἐδυνήθη νὰ κατορθώσῃ κατὰ τὸν βίον τηλικαῦτα καὶ τοσαῦτα, ὅσα διηγοῦνται, τοῦτο ἐφάνη εἰς τοὺς πολλοὺς ἀπίστευτον. Ἐντεῦθεν παρεκινήθησαν οἱ πλεῖστοι, ἔχοντες ἱκανὰς τῶν παλαιῶν μαρτυρίας, νὰ ὑποθέσωσι πολλοὺς τὸ αὐτὸ ὄνομα φέροντας ἥρωας. Ὁ Οὐδάρρων ἀπαριθμεῖ τεσσαράκοντα τέσσαρας· ὁ Κικέρων, ἔξ (*)· ὁ Διόδωρος, μόνον τρεῖς (**). Μεταξὺ δὲ τούτων εὐρίσκομεν ἥρωα Ἡρακλέα καὶ παρὰ Ἰνδοῖς, καὶ παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ παρὰ Τυρίοις ἢ Φοίνιξι, καὶ παρὰ Θιβαίοις.

Ἐὰν ἐξετάσωμεν κατ' οὐσίαν τοὺς ὑπὸ τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν λατρουμένους θεοὺς, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ Ἕλληνες ἀποδίδουσι τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρακλέους, θέλομεν εἰρεῖ, ὅτι κατ' ἀρχὰς δὲν ἦσαν, εἰ μὴ ἀστρονομικὰ σύμβολα. Ὁ Αἰγύπιος Ἡρακλῆς, ὁ καλούμενος κυρίως Χόρμ, ἀνήκει κατὰ τὸν Ἡρόδοτον εἰς τοὺς δώδεκα μεγάλους οὐρανίους θεοὺς, οἵτινες 17000 ἔτη πρὸ τοῦ Ἀμάσιος ἐγεννήθησαν ἐκ τῶν ὀκτῶ θεῶν (***). Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ ὀκτῶ, καὶ οἱ δώδεκα οὗτοι θεοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐρμηνεύονται ἀστρονομικῶς, εὐκόλως εὐρίσκομεν, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἐνταῦθα λογίζεται ὡς τὸ ἀπο-

(*) Cic. de nat. Deor. III. 16. « Quamquam, quem potissimum Herculem cognovimus, scire sane velim; plures enim tradunt nobis illi, qui interiores scrutantur et reconditis literas; antiquissimum, Jove natum, sed antiquissimo item Jove; nam Joves quoque plures in prisca Græcorum literis invenimus. Ex eo igitur et Lisyto est is Hercules, quem concertavisse cum Apolline de tripode accepimus. Alter traditur Nilo natus, Aegyptius, quem aiunt Prygias literas conscripsisse. Tertius est ex Idæis Digitiis; cui inferias afferunt. Quartus est, Jovis et Asteris, Latonæ sororis, qui Tyri maxime colitur; cujus Carthaginem filiam ferunt. Quintus in India, qui Belus dicitur. Sextus hic ex Alcumena, quem Jupiter genuit, sed tertius Jupiter; quoniam ut jam docebo, plures Joves etiam accepimus. »

(**) Διόδωρ. Σικελ. βιβλιοθ. ἱστορικ. β.βλ. γ'. κεφ. 74. « Οὐκ ἐπὶ τούτου δὲ μόνον συμβῆναι τὸ προσηρημένον, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐφ' Ἡρακλέους. Δυστὶν γὰρ εἶναι τῶν προγενεστέρων, τῶν τὴν αὐτὴν ἐσχηκῶτων προσηγορίαν, τὸν μὲν ἀρχαιότερον Ἡρακλέα μυθολογεῖσθαι γεγονέναι παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ πολλὴν τῆς οἰκουμένης τοῖς ὅπλοις καταστρεψάμενον, θέσθαι τὴν ἐπὶ τῆς Αἰθῆς στήλην· τὸν δὲ δεύτερον ἐκ Κρήτης, ἕνα τῶν ἱθαίων ὄντα Δακτύλων, καὶ γενόμενον γόητα καὶ στρατηγικόν, συστήσθαι τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀνδρα· τὸν δὲ τελευταῖον, μικρόν πρὸ τῶν τρωϊκῶν ἐξ Ἀλκμήνης καὶ Διὸς τεκνωθέντα, πολλὴν ἐπελθεῖν τῆς οἰκουμένης, ὑπηρετοῦντα τοῖς Εὐρωσθέως προστάγμασιν. Ἐπιτυχόντα δὲ πᾶσι τοῖς ἀθλοῖς, θέσθαι μὲν καὶ στήλην, τὴν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης· διὰ δὲ τὴν ἡμιωνμίαν καὶ τὴν τῆς προαιρέσεως ὁμοίότητα, χρόνων ἐπιγενόμενων, τελευταῖα πάντα κληρονομησάι τὰς τῶν ἀρχαιότερων πράξεις, ὡς ἐνός Ἡρακλέους γεγονότος ἐν παντὶ τῷ πρότερον αἰῶνι. »

(***) Ἡρόδοτ. β.βλ. ε'. κεφ. 43. « Ἀλλὰ τις ἀρχαῖος ἐστὶ θεὸς Αἰγυπτίοισι Ἡρακλῆς; ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσι, ἑταῖ ἐστὶ ἐπτακισχίλια καὶ μύρια ἐς Ἀμασιν βασιλεύσαντα, ἔπειτα ἐκ τῶν ὀκτῶ θεῶν οἱ δώδεκα θεοὶ ἐγένοντο, τῶν Ἡρακλῆα ἕνα νομίζουσι. »

τέλεσμα τοῦ ἡλιακοῦ δρόμου διὰ τῶν δώδεκα οὐρανίων ζωδίων, ταυτέστιν ὁ περιοδικὸς κύκλος τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ὁ μῦθος δὲ, ὅτι ἐξῆσε πρὸ 17000 ἐτῶν, σημαίνει, ὅτι ἔκπαλαι εἶχον οἱ ἄνθρωποι ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμούς. Τοῦ Ἡρακλέους τῆς Φοινίκης, τοῦ ὁποῖου ἡ κυρία προσηγορία εἶναι Μέλκαρθος, ὑποδεικνύει παρόμοιόν τινα ἀρχὴν αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀστερίας. Ὅτι δὲ καὶ παρὰ τῷ Θηβαίῳ ἢ Ἑλληνι Ἡρακλεῖ ἀπαντῶνται πολλὰ, ἀναγόμενα εἰς τὴν πρώτην ἐκείνην ἀστρονομικὴν ἐρμηνείαν, περὶ τούτου δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλλωμεν παντάπασιν. Οἱ μυθεύοντες δώδεκα αὐτοῦ ἄθλοι σημαίνουνσι κατὰ τὰς ἀλληγορίας ταύτας τὴν διὰ τῶν δώδεκα ζωδιακῶν σημείων περιφορὰν τοῦ ἡλίου· ὁ γάμος αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἥδης αἰνίσσεται, ὅτι ὁ ἥλιος, ἂν οὐ διατρέξῃ τὸν κύκλον αὐτοῦ, νέος πάλιν εἰς ἡμᾶς παρίσταται. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Θηβαῖος Ἡρακλῆς κατάγεται ἀμέσως ἀπὸ τοῦ τῆς Φοινίκης· διότι αἱ Θῆβαι, ἡ πατρίς αὐτοῦ, ἦσαν ἀποικία τῶν Φοινίκων. Ὁ Φοινῆς Ἡρακλῆς, πάτριος θεὸς τοῦ ἔθνους τῶν Φοινίκων, συμπεριεφέρετο πανταχοῦ, ὅπου οὗτοι ἐξηπλοῦντο διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἀποικιῶν αὐτῶν· ὅθεν καὶ αἱ στρατεῖαι αὐτοῦ ὑπερβαίνουνσι ἀλληγορικῶς τὴν δι' ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας ἐξάπλωσιν τοῦ ἔθνους τούτου, καὶ τῶν λοιπῶν ἐτι ἐθνῶν τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν. Ἐντεῦθεν φαίνεται πιθανόν, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξεν Ἡρακλῆς, ὡς πρόσωπον, καὶ ὅμως ὅτι ἐξῆσαν Ἡρακλεῖδαι, δηλονότι ἀπόγονοι τῆς φοινικικῆς καὶ ἐλληνικῆς τῶν Θηβῶν ἀποικίας· εἰ καὶ δὲν πρέπει ν' ἀσυνήθωμεν ὅλως τὴν ὑπόστασιν τοῦ Θηβαίου Ἡρακλέους, διότι παλαιὰ μάλιστα παραδόσεις λέγει περὶ αὐτοῦ, ὅτι κυρίως δὲν ὠνομάζετο Ἡρακλῆς, ἀλλ' Ἀλκαῖος, καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην παρὰ τοῦ θεοῦ Ἡρακλέους (*). Ὅπως ἂν ᾦναι, εἰς τὸν Θηβαῖον τούτον Ἀλκαῖον ἅμα καὶ Ἡρακλέα ἀπεδόθησαν ἅπασαι αἱ παραδόσεις, ὅσαι ἦσαν καὶ περὶ τῶν λοιπῶν, καὶ αἱ παραδόσεις αὐταὶ εἰς τὰ στόματα τῶν ἀνθρωπομορφούντων Ἑλλήνων μετεβλήθησαν εἰς μύθους. Ὁ μῦθος τοῦ Ἑλληνος Ἡρακλέους περιστᾷ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἡμέρωσις αὐτῆς καὶ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς ἀγριότητος ἔγεινε κατὰ τρεῖς τρόπους· φυσικῶς, διὰ τῆς οὐρύξεως τῶν ὀχετῶν, διὰ τῆς ἐκτριξώσεως τῶν δασῶν, καὶ ἐξαλείψεως τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκομένων ἀγρίων θηρίων· ἐμπορικῶς, διὰ τῆς ναυτιλίας, καὶ ἐπιμιξίας μετ' ἄλλων ἐθνῶν· πολιτικῶς, διὰ τῆς καταστάσεως ἱερῶν ἀγώνων, διὰ τῆς νομοθεσίας, καὶ τῶν τοιοῦτων. Ταῦτα πάντα ἐνήργησε καὶ κατώρρωσεν ὁ Φοινίκειος καὶ Θηβαῖος Ἡρακλῆς. Πάντες ἐπανηγύριζον εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἑορταί, καὶ ἐξύμουνον τὰ ἔργα αὐτοῦ.

(*) Σέξτ. Ἐμπειρ. πρὸς Φυσικ. σελ. 557. ἔκδ. Φαβρικ. « Καὶ πόρσιτι πολλοὺς ἐτελ-
 » θέν τοὺς παρὰ μὲν τὸν τῆς ζωῆς χρόνον ἐκθειασθέντας, μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν κατα-
 » φρονθέντας, εἰ μὴ τινὰς προσηγορίας θιῶν ὑποστέλλοιεν, ὥςπερ ὁ Ἡρακλῆς, ὁ ἐξ
 » Ἀλκμήνης καὶ Διὸς· ἦν μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς, ὡς φασιν, Ἀλκαῖος τοῦνομα· ὑπέδρομε δὲ
 » τὴν Ἡρακλέους προσηγορίαν, νομιζομένου παρὰ ταῖς τότε θεοῦ· ὅθεν καὶ ἐν ταῖς Θῆ-
 » βαις λόγος ἔχει πάλαι ποτὲ ἀνδριάντα ἴδιον Ἡρακλέους εὐρῆσθαι, ἐπιγραφῆς ἔχοντα,
 » Ἀλκαῖος Ἀμφιτρώωνος, Ἡρακλεῖ χαριστήριον. »

Εἰς τὰ περὶ Ἡρακλέους ἱστορούμενα συναχυνεύθησαν ἀναμιφιδόλως καὶ πολλῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἡρώων θαυμασταὶ διηγήσεις, καὶ μετὰ ταῦτα, ῥαφ' οὗ ἀνεφάνησαν οἱ δραματικοὶ ποιηταί, ὅτινες ἡγάπων νὰ παριστῶσιν εἰς σατύρας παρωδίας τοῦ Ἡρακλέους, παρεξέδω εἰς τοὺς μύθους αὐτοῦ καὶ πλῆθος γελοίων καὶ σκωπτικῶν διηγήσεων. Ἐντεῦθεν τὰ διασυνδόμενα ἐπιθέτα καὶ ἅπασαι αἱ ποταπαὶ ἐκεῖναι διηγήσεις, ὅσαι ἐκκραυλίζουσι τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ πρόσωπον.

Τὴν ἰδέαν, τὴν ὁποίαν συνέλαβον οἱ ποιηταὶ περὶ τοῦ Ἡρακλέους, ἐπειράθησαν ἔπειτα αἱ τεχνῖται νὰ καταστήσωσιν, εἰ δυνατόν, ὁρατὴν διὰ τῆς εἰκόνης.

Παριστῶσι λοιπὸν τὸν Ἡρακλῆα ἔχοντα ἰσχυροὺς καὶ πλατεῖς ὤμους, μικρὸν καὶ παχὺν λαιμὸν, καὶ ἀνάλογον μικρὰν κεφαλὴν, ἥτις πάντοτε φαίνεται ἱλαρὰ, σπανίως δεικνύουσα σημεῖον ἀγριότητος. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπεικονίζεται φορῶν λεοντῆν, καὶ κρατῶν ῥόπαλον· σπανιώτερον δὲ, τόξα καὶ βέλη. Ἀλλὰ καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας μορφὰς καὶ θέσεις παρίσταται κατὰ τὰς διαφόρους τῆς ἱστορίας αὐτοῦ σκηνάς· ὅθεν καὶ εὐρίσκομεν αὐτὸν ποτὲ μὲν ὡς παιδίον· ποτὲ δὲ, ὡς νέον· ποτὲ δὲ, ὡς ἄνδρα· καὶ ἄλλοτε μὲν, ἀγωνιζόμενον· ἄλλοτε δὲ, πάσχοντα· ἄλλοτε δὲ εὐφραινόμενον· καὶ ἄλλοτε τελευταῖον, ἀναπαυόμενον. Τὸ εἰς ἡμᾶς σωζόμενον αὐτοῦ ἄγαλμα εἶναι ἔργον τοῦ Ἀθηναίου Γλύκωνος.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ.

Οἱ παῖδες τοῦ Ἡρακλέους ἔμελλον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτῶν νὰ ὑποφέρωσι μεγάλους διωγμούς.

Ὁ Εὐρυσθεὺς, ὅστις ἠνάγκασε τὸν Ἡρακλῆα μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου ν' ἀφήσῃ τὴν Τίρυνθα, προφασιζόμενος, ὅτι ἠθέλησε νὰ ἐπιδολεσθῇ αὐτὸν, ἐδίωκε τὸν Κήρυκα ν' ἀποδιώξῃ τοὺς Ἡρακλείδας, τοὺς παῖδας καὶ συγγενεῖς τοῦ Ἡρακλέους. Ὁ Κήρυξ, μὴ δυνάμενος ν' ἀντισταθῇ, παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ φύγωσιν ἐκ τῆς Τραχίνος. Πλανηθέντες δὲ οὗτοι ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἦλθον τελευταῖον εἰς Ἀθήνας, ὅπου ἐκάθισαν ἰκέται παρὰ τὸν βωμὸν τοῦ Ἑλίου. Μαθὼν δὲ ὁ Εὐρυσθεὺς, ὅτι εὐρίσκονται ἐν Ἀθήναις, ἐζήτησε αὐτοὺς παρὰ τῶν Ἀθηναίων, καθ' ὧν καὶ ἐκήρυξε πόλεμον, ἐπειδὴ δὲν ἀπέδιδον αὐτοὺς. Ἀλλ' ἐν τῇ μάχῃ, τὴν ὁποίαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους συνεκρότησεν, ἀπώλεσε τοὺς πέντε αὐτοῦ υἱοὺς, Ἀλέξανδρον, Ἰριμέδοντα, Εὐρύδιον, Μέντορα καὶ Περιμήδην, καί, ἐν ᾧ αὐτὸς ἔφρουγε, συνετρίβη ἡ ἡμάχ· τότε ὁ Ὑλλος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας, δραμὼν κατόπιν, ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐκόμισεν αὐτὴν πρὸς τὴν Ἀλκιμήνην, ἥτις ἐξώρυξεν ἐξ αὐτῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ κερκίδων.

Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν Εὐρυσθεῖα ἐδείξεν ἡ Μακκαρία, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας, μεγάλην γενναίους ψυχὴν διότι, λαθόντων τῶν Ἀθηναίων χρησμών, ὅτι θέλουσι νικήσει τὸν Εὐρυσθεῖα, ἐὰν ἐν ἐκ τῶν τέκνων τοῦ Ἡρακλέους παραδοθῇ ἐκουσίως εἰς τὸν θάνατον, ἡ Μακκαρία προσήνεγκε μεγαλοψύχως ἑαυτὴν, καὶ οἱ Ἀθη-

ναῖοι νικήσαντες, ἐκόσμησαν τὸν τάφον αὐτῆς, στεφάνους ἐξ ἀνθίων ἐπιθέντες.

Ἡ Ἀλκμήνη, ἡ μήτηρ τοῦ Ἡρακλείους, ἔζη μετὰ τὸ συμβῆναι τοῦτο ἐν Θήβαις, καὶ, ἀφ' οὗ τελευταῖον ἐγένειεν ἀπανῆς, οὐδενὸς γινώσκοντος ποῦ εὑρίσκεται, ἀπέλαβε παρὰ τῶν Θηβαίων θείας τιμᾶς. Κατὰ δὲ τὴν διήγησιν τοῦ Φερεκύδου, αὐτὴ μὲν ἀπέθανεν εἰς βαθύ γῆρας· ὁ δὲ Ζεὺς διατάττει τὸν Ἑρμῆν νὰ μετακομίσῃ αὐτὴν εἰς τῶν Μακάρων τὰς νήσους, καὶ νὰ δώσῃ γυναῖκα εἰς τὸν Ῥαδάμανθυν. Κλέπτει λοιπὸν ὁ Ἑρμῆς τὴν Ἀλκμήνην, καὶ ἀντ' αὐτῆς ἐμβάλλει ἐν τῇ σφοδρῇ λίθον· ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἡρακλεῖδαι ἡσθάνοντο κατὰ τὴν ἐκφορὰν βαρεῖαν τὴν σφοδρὴν, καταθέντες αὐτὴν, καὶ ἀνοίξαντες, εὗρον ἀντὶ τοῦ νεκροῦ τὸν λίθον· τοῦτον ἔστησαν εἰς τὸ ἄλσος τῶν Θηβῶν, καὶ ἀνήγειραν ἐκεῖ εἰς τιμὴν τῆς Ἀλκμήνης ναόν (*).

Ἐκ τῶν λοιπῶν Ἡρακλεϊδῶν θαυμαστός διὰ τὴν μεγάλῃν αὐτοῦ ῥώμην ἐγένειεν ὁ Θεαγένης, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ὁ Ἡρακλῆς ἐκ τῆς γυναίκος τοῦ Τιμοσθέους, λαβὼν τὴν τοῦτου μορφήν. Ἐννεαετῆς ὢν ὁ Θεαγένης, ἀνεσπασεν ἐν Θάσπῃ θεοῦ τινος τὸ χαλκῶν ἄγαλμα, καὶ μετεκόμισεν αὐτὸ, ἀνακείμενον ἐν τῇ ἀγορᾷ, εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ· ὁ λαὸς ἤθελε διὰ τοῦτο νὰ φονεύσῃ τὸν παῖδα, ἀλλὰ γέρων τις καὶ δόκιμος ἀνὴρ κτεπραῖνε τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ, καὶ διέταξε τὸ παιδίον νὰ στήσῃ πάλιν τὸ ἄγαλμα εἰς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τόπον ὅπερ καὶ ἔπραξεν. Ὁ Θεαγένης οὗτος ἀγωνισθεὶς μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνας, ἀνεδείχθη νικητὴς, καὶ ἔλαβε χιλίους τετρακοσίους στεφάνους· ἀλλ' ἀπέκτησε καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς ἐχθροὺς, καὶ τις μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἔτυπτε κατὰ πᾶσαν νύκτα τὸν ἀνδριάντα, τὸν ὁποῖον ἔστησαν εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἀποθανόντος· ἀλλ' ὁ ἀνδριᾶς ἔπεσέ ποτε, λέγουσι, καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν. Οἱ υἱοὶ τοῦ φονεθέντος ἐνεκάλεσαν κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ τόπου τὸν ἀνδριάντα, ὅστις, ὡς διέταττον οἱ νόμοι τοῦ Δράκοντος, ἐπιβαλόντος ποινὰς καὶ εἰς τὰ ἄντρα, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ τὴν χώραν κατέλαβε μετὰ ταῦτα μεγίστη ἀκαροπία, καὶ οἱ Θάσιοι, ἐρωτήσαντες τὸ χορηγῆριον τῶν Δελφῶν, ἔλαβον εἰς ἀπόκρισιν ἡ ἀνακαλέσῃ τοὺς δεδιωγμένους· καὶ αὐτοὶ μὲν ὑπήκουσαν εἰς τὸν χορησμόν, ἀλλ' ἡ ἀκαροπία δὲν ἔπαυεν· ἀφ' οὗ δὲ ἠρώτησαν καὶ δεύτερον, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ἡ Πυθία σαφῶς, ὅτι ἐλκυσμὸνήσαν τὸν Θεαγένην. Κατὰ τύχην δὲ ἀνέστυραν ἄλιεις τινες τὸν ἐν τῇ θαλάσῃ ἐμπεσόντα ἀνδριάντα, περιπλακέντα εἰς τὰ δίκτυα αὐτῶν, ἔξω εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ

(*) Ἀντών. Λιβερίλ. Μεταμορφῶς. συναγ. κεφ. 33. « Φερεκύδης ἱστορεῖ . . . ὅτι ἐν δὲ » τοῦτῃ καὶ Ἀλκμήνη κατὰ γῆρας ἀποθνήσκει, καὶ αὐτὴν ἐξεκόμισαν Ἡρακλεῖδαι » φῶκον δὲ παρὰ τῆς Πλέκτρας πόλεως, ὅτι περ καὶ Ἡρακλῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ. Ζεὺς δὲ Ἑρ- » μῆν πέμπει, κελεύων Ἀλκμήνην ἐκκλέψαι, καὶ ἀπενεγκεῖν εἰς Μακάρων νήσους, καὶ » δοῦναι Ῥαδάμανθου γυναῖκα· Ἑρμῆς δὲ πεισθεὶς, Ἀλκμήνην ἐκκλέπτει, λίθον δ' ἀντ' αὐ- » τῆς ἐντίθησιν εἰς τὴν σφοδρὴν· οἱ δ' Ἡρακλεῖδαι, ἐπεὶ αὐτὴν λάρσακα ἐβαρύνοντο, κατὰτί- » θενται· καὶ ἀποκαλύψαντες, εὗρον ἀντὶ τῆς Ἀλκμήνης λίθον, καὶ αὐτὸν ἐξελόντες, » ἔστησαν ἐν τῷ ἄλσει, ὅτι περ ἐπὶ τὸ ἡρῶν τὸ τῆς Ἀλκμήνης ἐν Θήβαις ». — Πλού- » τάρχ. ἐν Ῥωμύλ. κεφ. 28. « Λέγεται δὲ καὶ τὸν Ἀλκμήνης ἐκκομιζομένης παρὰ » δελφῶν γενέσθαι· λίθον δὲ φανῆναι κείμενον ἐπὶ τῆς κλίνης ».

ἔστησαν αὐτὸν πάλιν· ἐδόθη δὲ προσταγὴ νὰ θύωσι τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν Θεογέννη ὡς εἰς θεόν (*).

Περίφημος ἐν τοῖς Ἑρακλείδαις ἦτο καὶ ὁ Τήλεφος, τὸν ὁποῖον ὁ Ἡρακλῆς, διαβαίνων μετὰ τὸν πρὸς τὸν Ἰπποκόωντα πόλεμον διὰ τῆς Τεγέας, ἐγέννησεν ἐκεῖ κρυφίως ἐκ τῆς Αὐγῆς, τῆς ἱερείας τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ θυγατρὸς τοῦ Ἀλεοῦ. Λοιμοῦ δ' εὐθὺς ἐνσκήψαντος ἐν τῇ χώρᾳ, ἐρευνήσας ὁ Ἀλεὺς, εὗρεν, ὅτι αἴτιον αὐτοῦ εἶναι τῆς ἱερείας ἡ διαφθορά· καὶ τὸ μὲν βρέφος λοιπὸν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ἐξέθηκεν εἰς τὸ Παρθένιον ὄρος, ἐνθα μέχρι μὲντινος ἐθηλάζετο ὑπὸ ἐλάφου, ὕστερον δὲ εὗρεθὲν ὑπὸ ποιμένων, ἀνετράφη καὶ ὠνομάσθη Τήλεφος (**). αὐτὴν δὲ τὴν Αὐγὴν ἔπεμψε πρὸς τὸν Ναύπλιον, ἵνα πωλήσῃ αὐτὴν μακρὸν τῆς Ἑλλάδος· ὁ δὲ Ναύπλιος ἔδωκεν τὴν Αὐγὴν εἰς τὸν Τεύθραντα, βασιλεῖα τῆς Μυσίας, ὅστις ἐδέχθη αὐτὴν ὡς ἰδίαν θυγατέρα, καὶ υἱοθέτησεν.

Ἐπιθυμῶν ὁ Τήλεφος, ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς ἀνδρικήν ἡλικίαν, νὰ γνωρίσῃ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, ἔρχεται ἐπὶ τούτῳ εἰς τοὺς Δελφοὺς, καὶ λαμβάνει χρησμόν νὰ πλεύσῃ πρὸς τὸν Τεύθραντα τὸν βασιλεῖα τῆς Μυσίας. Ὁ βασιλεὺς οὗτος εἶχε τότε πόλεμον πρὸς τὸν Ἰδαν τὸν παῖδα τοῦ Ἀφαρέως· παραλαβὼν δὲ σύμμαχον τὸν Τήλεπον, καὶ νικήσας, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν πρὸς ἀνταμοιβὴν τὴν θετὴν θυγατέρα αὐτοῦ Αὐγὴν εἰς γυναῖκα. Ἀλλ' ὅτε ὁ Τήλεφος ἐπλησίασεν εἰς τὴν νυμφικὴν κλίνην, ἔμαθε παρὰ τῆς Αὐγῆς, ὅτι οὐδεὶς θνητὸς τοιαύτῃ νὰ ἐγγίτῃ αὐτήν· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἤθελε τρόπον τινὰ νὰ πλησιάσῃ βιαίως, ἐπεκαλέσθη ἡ Αὐγὴ τὸν Ἡρακλῆα εἰς βοήθειαν, καὶ οὕτως ἐγνώρισε τότε ὁ Τήλεφος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μητέρα. Ἐλαβε δὲ μετὰ ταῦτα εἰς γυναῖκα τὴν γυναικίαν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τὴν κυριαρχίαν τῆς Μυσίας. Μετὰ πολλὴν δὲ χρόνον ὕστερον μαχόμενος ὁ Τήλεφος κατὰ τὰς ὀχθὰς τῆς Μυσίας, ὅπου οἱ Ἕλληνες ἤθελον νὰ προσορμισθῶσι, νομίζοντες ὅτι ἦτον ἡ Τρωὰς, ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως κατὰ τὸν μακρόν· ὁ δὲ ὀρμηὺς πόνος ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἐρωτήσῃ τὸ μαντεῖον, καὶ τοῦτο ἀπεκρίθη· νὰ ζητήσῃ τὴν θεραπείαν ἀπὸ τοῦ πληγώσαντος αὐτὸν δόρατος. Ἦλθε λοιπὸν πρὸς τὸν Ἀχιλλεῖα, καὶ ἐθεραπεύθη εὐτυχῶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς σκωρίας, τὴν ὁποίαν ἀπέτριψεν ἐκ τοῦ δόρατος. Γράσας ὅμως, ἠναγκάσθη ν' ἀφήσῃ τὸ βασιλεῖον, καὶ νὰ ἐπαιτῇ κατ' ἐλευθέρῳ τρόπον. Περὶ δὲ τῆς δυστυχίας τοῦ Τηλέφου ἔγραψαν οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ τραγῳδίας, αἵτινες ὅμως δὲν σώζονται πλέον.

Ὅγδοήκοντα ἔτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τρωάδος ἐζήτησαν πάλιν οἱ Ἑρακλεῖδαι ν' ἀναλάβωσι τὰ ἀπολεσθέντα αὐτῶν δίκαια· ἀλλὰ μόλις εἰσέβαλον εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τις τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, ὁ Ἀριστόδημος, ἐφο-

(*) Πausan., Ἡλιακ. Β. κεφ. ιε'. §. 2.

(**) Apollod., βιβλ. 6'. κεφ. ζ'. §. 4. « Τὸ μὲν οὖν βρέφος εἰς τὸ Παρθένιον ὄρος ἐξέθετο· καὶ τοῦτο μὲν κατὰ θεῶν τινα πρόνοιαν ἐσώθη· θηλὴν μὲν γὰρ ἀρτιτόκος »

« Ἐλαφος ὤψαγεν αὐτῷ· ποιμένες δὲ ἀνελόμενοι τὸ βρέφος, Τήλεπον ἐκάλισαν αὐτόν. »
 « Ἡ λείψα παράγεται· παρὶ τῷ θάω, καὶ τὸ ἔλαφος. » Ἐκλήθη δὲ διὰ τὸ θηλάσαι αὐτὸν ἔλαφον. » Ἐτιμολ. Μεγ. 55, 54.

νεύθη ἐκεῖ, καὶ τὸ λοιπὸν κράτευμα κατελήφθη ὑπὸ μεγάλου λιμοῦ. Ἐν ᾧ δὲ οὕτως ἐθλίβοντο, πάσχοντες δεινῶς, τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἐχρησιμοῦται εἰς αὐτοὺς νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν ὁδηγίαν τριοφάλλμου τινὸς ἡγεμόνος· τοιοῦτον εὔρον τὸν Αἰτωλὸν Ὁξύλον, τὸν ὁποῖον ἀπήντησαν καθήμενον ἐπὶ μονοφάλλμου ἡμίονου. Ὑπὸ τούτου ὁδηγούμενοι, εἰσέβαλον πολλὰχόθεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ κατέκτισαν ἅπασαν σχεδὸν τὴν χερσόνησον, τὴν ὁποίαν καὶ διένειμαν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ἡγεμόνες· ὁ μὲν Τήμενος ἔλαβε τὸ Ἄργος, τὰς Μυκῆνας καὶ τὴν Σικυῶνα· ὁ δὲ Κρεσφόντης, τὴν Μεσσηνίαν· οἱ δὲ δύο παῖδες τοῦ φονευέντος Ἀριστοδήμου, Προκλῆς καὶ Εὐρυθένης, τὴν Λακεδαίμονα, τὴν ὁποίαν ἐκυθέρων κοινῶς.

ΘΗΣΕΥΣ.

Ὁ Θησεὺς ἦτον υἱὸς τοῦ Αἰγέως, βασιλέως τῶν Ἀθηναίων, καὶ τῆς Αἴθρας, θυγατρὸς τοῦ Πιθέως, βασιλέως τῆς Τροιζῆνος.

Ἐπειδὴ ὁ Αἰγεὺς ἐκ τῶν δύο πρώτων αὐτοῦ γυναικῶν, Μίτης καὶ Χαλκιοῦνης, δὲν ἀπέκτισε τέκνα, ἦλθεν εἰς τοὺς Δελφοὺς, ζητῶν μαντεῖαν περὶ τεκνογονίας. Ἀλλ' ἀπορῶν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὁδοῦντος εἰς αὐτὸν χρησμοῦ (*), ἐπέστρεψε πάλιν εἰς Ἀθήνας· διαβαίνων δὲ διὰ τῆς Τροιζῆνος, ἐξενίσθη παρὰ τῷ φίλῳ αὐτοῦ Πιθεῖ, ὅστις ἐνόησας τὸν χρησμὸν, ἐμίθευσε τὸν Αἰγέα, καὶ συγκατέκλινε μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Αἴθρας. Παρατηρήσας δὲ μετὰ καιρὸν ὁ Αἰγεὺς, ὅτι ἡ Αἴθρα ἐγεννεν ὑπ' αὐτοῦ ἔγκυος, κατέλιπεν ὑπὸ μεγάλῃν τινὰ πέτραν τὸ ξίφος καὶ τὰ πέλδιλα, τὰ ὁποῖα ἐφόρει, καὶ παρήγγειλεν εἰς τὴν Αἴθραν, ὅταν γεννήσῃ υἱόν, νὰ τρέφῃ αὐτόν, ἕως ἂν γένη δυνατὸς ν' ἀποκυλίσῃ τὴν πέτραν, καὶ νὰ λάβῃ τὰ ἐκεῖ κρυφθέντα πέλδιλα καὶ τὸ ξίφος, τὰ ὁποῖα, εἰς σημεῖον ὅτι εἶναι υἱὸς αὐτοῦ, ἐμέλλε νὰ φέρῃ ἔπειτα πρὸς αὐτόν εἰς Ἀθήνας. Παρήγγειλε ταῦτα, καὶ ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ βασίλειον.

Ἡ Αἴθρα ἐγέννησε κατὰ τὸν ὁρισμένον καιρὸν υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασε Θησεῖα (**), καὶ ἀνέτρεφε διὰ τοῦ σοφοῦ πατῆραγωγοῦ Κοννίδα, λέγουσα, ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος.

(*) Εἶναι δὲ οὗτος·

» Ἰσκού τὸν προὔγοντα πόδα, μέγα φέρτατε λαῶν,

» μὴ λύσει, πρὶν δῆμον Ἀθηναίων ἀφικέσθαι. »

ἀπαντᾷται οὗ ἀλλαχοῦ ὀλίγον τι διάφορος καὶ παραλλαγμένος οὕτω παρὰ τῷ Σχολιαστῇ τοῦ Εὐριπίδ. εἰς Μήδ. στίχ. 679. ἀναγινώσκωμεν·

» Ἰσκού τὸν προὔγοντα πόδα, μέγα φέρτατε λαῶν,

» μὴ λύσαι, πρὶν γουνὸν Ἀθηναίων ἀφικέσθαι. »
παρὰ δὲ Ἀπολλοδ. βιβλ. γ'. κεφ. ιε'. §. 6.

» Ἰσκού τὸν προὔγοντα ποδάρνα, φέρτατε λαῶν,

» μὴ λύσει, πρὶν ἐς ἄκρον Ἀθηναίων ἀφικῆται. »

καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ παρὰ Τζέτιζῃ εἰς Λυκόφρ. 496, ὅπου εὐρισκόμεν καὶ τὴν ἐρμηνείαν· » Ἰσκού οὖν τῆς γαστρὸς, πόδα δὲ τὸ μῦρον, παρ' ὅσον ὡς ὁ ποδῶν » τοῦ ἀσκού προέχει· λέγει οὖν, ὅτι ἐχρησά μοι μὴ συνελθεῖν ἐτέρῃ, πρὶν ἐπιθῆναι τῆς » πατρίδος· — ἀσκὸν τοίνυν λέγομεν, τὸν περὶ τὴν γαστέρα τόπον· — ποδῶνα δὲ αἰώθας » λέγειν τὸ τοῦ ἀνδρὸς αἰδοῖον. »

(**) Ὁ Πλούταρχ. ἐν βίῳ Θησ. κεφ. 4. ἀναφέρει περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου δύο γνώμας· τὴν μὲν, ὅτι ὠνομάσθη οὕτως Θησεὺς, » διὰ τὴν τῶν γνωσμάτων ὅτιν' » διὰ τὸ

Τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ εἶδειν ὁ Θησεύς εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην παιδικὴν ἡλικίαν· διότι, ἐλθόντος ποτὲ τοῦ Ἡρακλέους πρὸς τὸν Πειθέα, καὶ ἀπεκδυθέντος τὴν λεοντήν, τὰ μὲν ἄλλα παιδιά τοῦ οἴκου φοβηθέντα ἔφυγον, ὁ δὲ Θησεύς, λαβὼν τὰ ὄπλα, ἠθέλησε νὰ ὁρμήσῃ κατὰ τοῦ νομιζομένου λέοντος.

Γενόμενος δὲ εἰς ἡλικίαν δέκα ἐξ ἐτῶν, ἀπεκύλισε τὴν πέτραν, ἔλαβε τὰ ὑπ' αὐτὴν κεκρυμμένα πέλδια καὶ τὸ ξίφος, καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Ἀθήνας. Ὁ πάππος καὶ ἡ μήτηρ συνεβούλευον αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ διὰ θαλάσσης, ἐπειδὴ αἱ λεωφόροι ἐνεκα τῶν ληστῶν δὲν ἦσαν ἀσφαλεῖς· ἀλλ' ὁ Θησεύς, ἀκούσας, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἐξῆλθε πολλάκις πρὸς ἐξάλειψιν τῶν τοιούτων ληστῶν, ἠθέλησε ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ, καὶ προὔτιμυσε νὰ ἀπέλθῃ πεζός.

Καθ' ὁδὸν λέγεται ὅτι ἐφόνευσε τὸν Περιφῆτην, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡραίστου, ὅστις ἦτο μὲν, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἡραίστος, κατὰ τοὺς πόδας ἀδύνατος, ἀλλ' εἶχεν ὄπλον σιδηρὰν κορύνην (ὅθεν καὶ Κορινθήτης ἐπωνομάζετο), τὴν ὁποίαν ἔπειτα ἐφόρει ὁ Θησεύς.

Ἐφόνευσε δὲ καὶ τὸν τύραννον Δαμάστην, τὸν Προκρούστην, ὅστις κατεδασάνιζε τοὺς ξένους κατὰ παρόδοξόν τινα τρόπον· τοῦτέστιν, ἂν μὲν ἦσαν μεγάλου ἀναστήματος, ἐβαλλεν αὐτοὺς εἰς κοντὴν κλίνην, καὶ ἀπέκοπτεν αὐτῶν τοὺς πόδας, ἵνα χωρήσωσιν ἐν αὐτῇ· ἂν δὲ τούναντίον ἦσαν μικροί, ἔθετεν αὐτοὺς εἰς μακράν κλίνην, καὶ ἐξέτεινεν, ἕως οὗ ἤθελον ἐξισωθῇ πρὸς τὸ μέκος αὐτῆς.

Κατὰ τὸν Κορινθιακὸν ἱσθμὸν ἐφόνευσε καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Προκρούστου, τὸν Σίννιν, τὸν ἐπωνομαζόμενον πιτυοκάμπτην, ἐπειδὴ συνείθιζε νὰ δέη τοὺς ὁδοιπόρους χεῖρας καὶ πόδας εἰς δύο κεκλιμμένας πίτυς, ὅπου, τῶν δένδρων πάλιν ἀνορθουμένων, κατεσπαράττοντο ἐλεεινότατα.

Ἐκεῖ ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸν Κρομμυῶνα ἐφόνευσε καὶ τὴν Κρομμυωνίαν Σὺν, τὴν καὶ Φαίαν καλουμένην, κατεργημοῦσαν τὴν χώραν, καὶ διαφθείρουσαν πολλοὺς ἀνθρώπους. Μυθεῖται δὲ ἡ Σὺς αὕτη μήτηρ τῶν δύο περιφῆμων κάπρων, τοῦ Ἑρμιανθίου καὶ Καλυδωνίου, καὶ ὑπὸ τῶν ἐξηγητῶν νομίζεται ληστὴς, διατρίβουσα ἐν Κρομμυῶνι, καὶ φέρουσα τὸ ὄνομα τῆς συὸς διὰ τὸν ῥυπαρὸν καὶ φαῦλον αὐτῆς βίον.

Τὸν Σκίρωνα, ὅστις προὔτεινεν εἰς τοὺς ξένους ὕδριστικῶς τοὺς πόδας πρὸς νύψιν, καὶ λακτίζων ἀπώθει αὐτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν, ἔρριψεν ὁ Θησεύς ἐμπροσθεν τῆς Μεγαρικῆς γῆς παρομοίως ἐκ τῶν σκοπέλων κάτω εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ τελευταῖον ἐν Ἐλευσίνι παλαίσας ἀπέκτεινε τὸν Κερκύονα, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡραίστου, ἢ τοῦ Ποσειδῶνος.

Τελευταῖον δὲ ἐφθασεν εἰς Ἀθήνας. Εἰσερχόμενον εἰς τὴν πόλιν χωρικοὶ τινες, ὡς διηγεῖται ὁ Πλυστανίας, οἵτινες ἐκτίζον ναοὺ τινος τὴν στέγην,

πέδιλα δηλαδὴ καὶ τὸ ξίφος, τὰ ὁποῖα εἴηκεν ὁ Αἰγέως σημεῖα, ἵνα γνωρίσῃ αὐτὸν ἔπειτα ὅτι εἶναι υἱὸς αὐτοῦ· τὴν δὲ, ὅτι ἔλαβε τὸ ὄνομα μετὰ ταῦτα παρὰ τοῦ Αἰγέως, ὅτε υἱοθέτησεν αὐτόν· «οἱ δὲ, ὕστερον Ἀθήνησι (ὀνομασθῆναι Θησεῖα λέγουσι), παῖδα θεμένον» τοῦ Αἰγέως αὐτόν. »

ἰδόντες τὸν Θησέα ἐνδεδυμένον ποδήρη χιτῶνα, καὶ πεπλεγμένην εὐπρεπῶς ἔχοντα τὴν κόμην, ῥώτησαν αὐτὸν χλευαστικῶς, διὰ τί ἡ παρθένος, εὔσα ἐν ὥρᾳ γάμου, πλανᾶται μόνη; Ὁ Θησεύς δὲν ἀνεκαλύφθη εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' ἰδὼν ἄμαξάν, ἐξευγμένους ἔχουσιν βοῦς, ἀπέλυσε τοὺς βοῦς, καὶ τὸν ὄροφον αὐτῆς ἐρρίψεν ὑψηλότερον, ἢ ὅσον ἐκεῖνοι ἐκτεῖζον τὴν στέγην τοῦ ναοῦ (*).

Ἄφ' οὗ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Αἰγέως, ἡ Μήδεια, ἥτις τότε καταφυγούσα εὐρίσκετο παρ' αὐτῷ, συνεβούλευσε τὸν Αἰγέα νὰ ἐκβάλῃ τοῦ μέσου τὸν ξένον τοῦτον. Εἶχε δὲ καὶ φάρμακον κατεσκευασμένον πρὸς τοῦτο τὸ τέλος, καὶ ὁ Αἰγεὺς ἡτοιμάζετο νὰ δώσῃ τὸ ποτήριον εἰς τὸν ξένον, ὅποτε αἰφνιδίως παρατηρήσας τὸ ξίφος, κορυμμένον εἰς τὴν ζώνην αὐτοῦ, ἐρρίψε τὸ ποτήριον κατὰ γῆς, καὶ ἡσπασθῇ τὸν Θησέα ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ υἱόν.

Οἱ δὲ Παλλαντιδαί (οἱ υἱοὶ τοῦ Πάλλαντος, ἀδελφοῦ τοῦ Αἰγέως), οἱ μέλλοντες τοῦ Αἰγέως διάδοχοι, βλέποντες, ὅτι ὑπὸ τῆς ἐλευστεως τοῦ Θησέως ματαιοῦνται πᾶσαι αὐτῶν αἱ ἐλπίδες, ἐβουλεύθησαν νὰ πολεμήσωσι καὶ φονεύσωσι τὸν Θησέα· ἀλλ' ἡττηθέντες ὑπ' αὐτοῦ, οἱ μὲν ἐφονεύθησαν, οἱ δὲ διεσπάρησαν, ἀπαυχόντες τοῦ σκοποῦ.

Ὅτε ὁ Αἰγεὺς ἐμελλε νὰ στείλῃ πρὸς τὸν Μίνω, τὸν δεύτερον, τὸν βασιλέα τῆς Κρήτης, τὸν ἐνιαύσιον δασμὸν ἐπὶ τὰ παῖδων καὶ ἐπὶ τὰ κορασίων, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐγόγγυζον διὰ τοῦτο, ὁ Θησεύς ὑπεσχέθη ν' ἀπέλθῃ αὐτὸς εἰς Κρήτην μετὰ τῶν παίδων. Ἐκεῖ δὲ, ἄφ' οὗ ἐφύλασεν, ἐρασθεῖσα τοῦ ὠραίου αὐτοῦ εἵδους Ἀριάδνη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μίνως καὶ τῆς Πασιφάης, ἔδειξεν εἰς αὐτὸν τρόπον, πῶς νὰ φονεύσῃ τὸν Μινώταυρον, εἰς ὃν προϋτίθεντο οἱ νέοι, ἢ, κατ' ἄλλους, ἔδωκεν ἐπὶ τούτῳ ξίφος· προῦμήθευσε δὲ εἰς αὐτὸν συγχρόνως καὶ νῆμα, τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ θέσῃ εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ λαβυρίνθου, ἵνα εὑρῇ ἐπειτα πάλιν τὴν ἐξοδὸν. Φονεύσας δὲ ὁ Θησεύς εὐτυχῶς τὸν Μινώταυρον, καὶ ἐλευθερώσας τοὺς παῖδας ἀπὸ τοῦ ὀλεθρίου θανάτου, ἔλαβε τὴν Ἀριάδνην μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Κρήτης. Πλέον δὲ νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας, ἀφῆκεν ἐν τῇ νήτῳ Νάξῳ τὴν Ἀριάδνην, ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, οἵτινες δὲν ἤθελον νὰ κοινωνήσωσι μετὰ γυναικὸς ἐρωτολήπτου τὴν τιμὴν, ὅτι ἡλευθέρωσαν τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀπὸ τοιοῦτου ἐπονειδίστου φόρου. Ὁ Θησεύς, λυπούμενος διὰ τὴν στέρησιν αὐτῆς, ἐλυσσόμηνε ν' ἀνυψώσῃ τὸ λευκὸν ἱστίον, καθ' ἣν εἶχε παρὰ τοῦ Αἰγέως παραγγεῖλαι, ἃν ἡ ἐπιχείρησις ἤθελεν ἀποδῇ εὐτυχίᾳ· οἷοι ἀποπλέων τῶν Ἀθηναίων, εἶχε μέλαν ἱστίον. Ὁ Αἰγεὺς λοιπόν, ἰδὼν μακρόθεν ἀναπεπταμένον εἶναι τὸ μέλαν, καὶ νομίσας, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ διεφθάρη, ἐρρίψεν ἑαυτὸν ἐξ ἀπελπισίας εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις ἐκτοτε Αἰγαῖον πέλαγος ἐπωνομάσθη.

Εἰς μνήμην τῆς εἰς Κρήτην στρατείας εἰσῆγαγεν ὁ Θησεύς εἰς τὴν Ἀθῆλον μεγαλοπρεπῆ χορόν, παριστῶντα τοὺς πλανητικοὺς δρόμους τοῦ λαβυ-

(*) Παυσαν., Ἀττικ., κεφ. ιθ'. §. 4.

ρίνθου, καὶ καλούμενον γέρανον, ἐπειδὴ ἐχόρευον πρῶτον κατὰ τὴν τάξιν κυκλοειδῶς, ἔπειτα πάλιν ὀπίσω, καὶ τελευταῖον χωρὶς καὶ διεσταλμένως (*).

Ὁ Θησεύς μιμούμενος τὸν Ἡρακλέα, ἀνενέωσθε πάλιν εἰς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος κατὰ τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου τὰ Ἰσθμια, ἀγῶνας, οἵτινες λέγονται κατασταθέντες τὸ πρῶτον εἰς μνήμην τοῦ Μελικέρτου, τοῦ υἱοῦ τῆς Ἰνούς.

Πιστὸν αὐτοῦ φίλον εἶχεν ὁ Θησεύς τὸν Πειρίθου. Ἡ φιλία τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν ἦτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τοσοῦτον ὀνομαστή, ὅσον ἡ φιλία τοῦ Ἡρακλέους καὶ Φιλοκτήτου, τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκου, τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου, τοῦ Πυλάδου καὶ Ὀρέστου, καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ τυράννου Διονυσίου ἡ φιλία μεταξὺ τοῦ Δάμωνα καὶ Φιντίου. Ὃτε ὁ Πειρίθους ἐνυμφεῖσθαι τὴν Δηϊδάμειαν, κόρην καταγομένην ἀπὸ τῶν Λαπιθῶν, παρευρέθη καὶ ὁ Θησεύς εἰς τὸν γάμον ἄλλ' ἢ σκηνὴ τοῦ γάμου ἀπέδη τραγικὴ διότι ὁ Εὐρυτος, εἰς τῶν προσκεκλημένων Κενταύρων, μεθύσας, ἤθελχε ν' ἀρπάσῃ βιαίως τὴν νύμφην· ὁ Θησεύς ἐβόρυσεν κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ βαρὺ ποτήριον, καὶ συνέτριψεν αὐτοῦ τὸ κρανίον· ἐκ δὲ τούτου ἡ μάχη ἔγενε καθολικὴ, καὶ δὲν ἐπαυσεν, ἕως οὗ οἱ Κένταυροι νικηθέντες, ἄλλοι μὲν ἐφονεύθησαν, ἄλλοι δὲ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Ὁ Θησεύς καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ Πειρίθους ἤρπασαν μετὰ ταῦτα τὴν ὥραϊαν Ἑλένην, τὴν ὁποῖαν εἶδον ἐν Σπάρτῃ χορεύουσαν ἐν τῇ ναῷ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος. Ἐπειδὴ δὲ ἀμφότεροι ἠρώσθησαν αὐτῆς, ἐβόρυσαν λαχνόν, τίς ἐκ τῶν δύο μέλλει νὰ ἦναι ὁ ἀνὴρ· ὁ λαχνὸς ἔπεσαν εἰς τὸν Θησεά, ὅθεν, λαβὼν τὴν Ἑλένην, παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ Αἴθραν, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ φυλάττῃ τὴν κόρην ἐν Ἀφιδναίς· ἄλλ' οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἑλένης, πολιορκήσαντες τὰς Ἀφιδνας, ἤγαγον εἰς Σπάρτην καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ τὴν Αἴθραν. Πολλοὶ δὲ ἱστοροῦσιν, ὅτι ὁ Θησεύς ἀφῆκε τὴν Ἑλένην ἐγκυον, καὶ τὴν κόρην, τὴν ὁποῖαν ἔπειτα ἐγέννησε, τὴν Ἰφιγένειαν, ὥκειοποιήθη ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Κλυταίμνηστρα, θέλουσα νὰ φυλάξῃ ἁμωμον τὴν τιμὴν τῆς Ἑλένης.

Ἐπιθυμῶν δὲ νὰ προμηθεύσῃ καὶ εἰς τὸν φίλον αὐτοῦ ὡσαύτως ὥραϊαν γυναῖκα, κατέβη μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἄδην, ἵνα ἀρπάσῃ ἀπὸ τοῦ Πλούτωνος τὴν Περσεφόνην· ἀλλὰ συλληφθέντες ἀμφότεροι, κατεδικάσθησαν νὰ κάλῃνται αἰώνιως δεδεδεμένοι ἐπὶ πέτρας· καὶ ὁ μὲν Πειρίθους ἔμεινε πάντοτε ἐν ταῖς ἀλύσεσιν, ἡ, κατ' ἄλλους, προὔτεθαι βρωσίς εἰς τὸν Κέρβερον· ὁ δὲ Θη-

(*) Πλούτ. ἐν βίῳ Θησ. κεφ. 21. « Ἐκ δὲ τῆς Κρήτης ἀποπλέων, εἰς Ἀθῆναις κατέσχευε καὶ τῇ θεῇ θύσας, καὶ ἀναθεῖς τὸ ἀφροδίσιον, ὃ παρὰ τῆς Ἀριάδνης ἔλαβεν, ἐχόρευσε μετὰ τῶν ἡθέων χορεῖαν, ἣν ἔτι νῦν ἐπιτελεῖν Δηλίου λέγουσι, μίμημα τῶν ἐν τῇ λαβυρίνθῳ περιδῶν καὶ διεξόδων, ἐν τινὶ ρυθμῷ περιελίξεις καὶ ἀνελίξεις ἔχοντι, γινόμενῃ· καλεῖται δὲ τὸ γένος τοῦτο τῆς χορείας ὑπὸ Δηλίων γέρανος, ὡς ἱστορεῖ Δικαίταρχος. » — Παρ. βλ. Εὐστάθ. εἰς Ἰλιάδ. Σ. 390 ὅθεν γίνεται ὁ λόγος, ὅτι εἰς τὸν χορὸν τοῦτον ἐχόρευον κατὰ πρῶτον ἀνδρὶς καὶ γυναῖκες ἀναμῆξ, ἐν ᾧ ἕως τότε ἐχόρευον διακεχωρισμένως· « Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ, ὅτι διακεχωρισμένως χορεύοντων τὸ πρῶτον ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, πρῶτοι οἱ μετὰ Θησεῖος σωθέντες ἐκ τοῦ λαβυρίνθου ἐπὶ τῇ ἡθέῳ καὶ τοσαῦται παρθένοι ἀναμῆξ ἐχόρευον, ὑπὸ καθηγῆτῃ τῇ Δαϊδάλῃ κατὰ τὴν ἐννομήν, πόλιν Κρήτης. »

σεύς ἡλευθερώθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Τὸν μῦθον τοῦτον διηγοῦνται οἱ ἱστορικοὶ ὡς πιθανόν τι συμβῆναι, λέγοντες, ὅτι ὁ Θησεύς καὶ ὁ Πειρίθους ἠθέλησαν ν' ἀρπάσωσι τὴν Κόρην, τὴν θυγατέρα τῆς Περσεφόνης· καὶ ὅτι ὁ μὲν Πειρίθους κατεσπαράχθη ὑπὸ τοῦ κυνὸς τοῦ βασιλέως, τοῦ Κερβέρου, ὁ δὲ Θησεύς ἔμεινεν ἐν τῇ φυλακῇ, ἕως ἤλθεν ὁ Ἡρακλῆς.

Παρὰ τοὺς ἔρωτας τούτους τοῦ Θησεῦς πρὸς τὴν Ἀριάδην καὶ Ἑλένην, θαυμαστός εἶναι καὶ ὁ πρὸς τὴν Περιγούνην. Αὕτη ἦτο θυγάτηρ τοῦ πιτυοκάμπτου Σίννιδος, ἥτις, φονευθέντος τοῦ πατρὸς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Θησεῦς, ἐκρύβη ὀπίσω καλαμίων καὶ ἀγρίων τινῶν σπαραγγίων, ἐπικαλουμένη αὐτὰ ἀνάγκως καὶ παιδικῶς, καὶ ὑποσχομένη, εἰς σωθῆναι, νὰ μὴ καύσῃ αὐτὰ ποτὲ. Βύρων δ' ἔκει τὴν Περιγούνην ὁ Θησεύς, καὶ βεβαιώσας, ὅτι θέλει περιποιηθῆ αὐτὴν ὡς ἰδίαν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱόν, τὸν ὅποιον ὠνόμασε Μελάνιππον, διαφυλάξαντα ἱερῶτατα τὸν μητρῶον ὄρκον, νὰ μὴ καύσῃ ὁλονότι ποτὲ μήτε καλάμια, μήτε σπαράγγια.

Κυρία δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἦτο μία τῶν Ἀμαζόνων, ὑπὸ τινων μὲν Ἀντιόπῃ, ὑπ' ἄλλων δὲ Ἰππολύτῃ καλουμένη, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Ἰππολύτον. Τοῦτον ὁ Θησεύς, μέλλων νὰ νυμφευθῇ Φαίδραν τὴν θυγατέρα τοῦ Μίνω καὶ τῆς Πασιφάης, ἔστειλεν εἰς Τροίζηναν πρὸς τὸν Πιθέα, ἵν' ἀνατρέφῃται παρ' αὐτῷ. Μετὰ καιρὸν δὲ ὑστερον φονεύσας ὁ Θησεύς τοὺς Παλλαντίδας, ἔρχεται εἰς Τροίζηναν ἐπὶ καθάρσει ἀπὸ τοῦ φόβου τούτου. Ἐνταῦθα εἶδε κατὰ πρῶτον ἡ Φαίδρα τὸν Ἰππολύτον, καὶ ἐρασθεῖσα αὐτοῦ ἐμπαθέστατα, ἐπειδὴ ὁ ἔως αὐτῆς κατεφρονήθη, ἐτρύπησεν, ὡς διηγεῖται ὁ Παισανίας, μυρσίην, τὴν ὁποίαν ἐφόρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, διὰ περὶ αὐτῆς, καὶ ἐλθούσα ἔπειτα πρὸς τὸν Θησεῖα, κατηγορήσας τὸν Ἰππολύτον διὰ τὸ ἴδιον ἑαυτῆς ἔγκλημα (*). Ὁ Θησεύς ὀργισθεὶς, ἐξώρισεν αὐτὸν τῆς Τροίζηνος, καὶ παρέκλεσε τὸν Ποσειδῶνα νὰ τιμωρήσῃ αὐτόν· ὁ θεὸς εἰσέκουτε τοῦ Θησεῦς, καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τῆς θαλάσσης τερατῶδη βούν, τὸν ὅποιον ἰδόντες οἱ ἵπποι τοῦ Ἰππολύτου, καὶ φοβηθέντες, ἀνέτρεψαν τὴν ἄμαξαν, καὶ κατεπάτησαν τὸν ἀθῶν νέον. Βλέπουσα δὲ ἡ Φαίδρα φερόμενον αὐτὸν νεκρὸν, κατέσρεψε τὸν βίον δι' ἀγχόνης, ἢ, κατ' ἄλλους, δι' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ξίφους, τὸ ὅποιον αὐτὴ ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ Ἰππολύτου, καὶ μετεχειρίσθη εἰς σημεῖον ὀφθῆναι τῆς βίας αὐτοῦ.

Ἐγένετο δὲ ὁ Θησεύς οὐχὶ μόνον διὰ τὰ ἡρωϊκὰ αὐτοῦ κατορθώματα περιδόητος, ἀλλ' ἀπέκτησεν ἔτι μεγίστην φήμην καὶ εἰς τῶν πολιτικῶν τὴν κυβέρνησιν· αὐτὸς πρῶτος συγκατόκισεν εἰς ἓν ἄστυ (τὰς Ἀθήνας) τοὺς σποράθην κατοικοῦντας δήμους τῆς Ἀττικῆς· εἰσήγαγε τὴν δημοκρατίαν· ἐκοψε νόμισμα, ἐγχαράξας ἐπ' αὐτοῦ βούν· κατέστησε τὴν ἐθνικὴν ἐορτὴν τὰ Παναθήναια, καὶ ὠφέλησε κατ' ἄλλους πολλοὺς τρόπους τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ. Ἀλλὰ τελευταῖον διὰ συνεργείας τοῦ Μενεσθέως, τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ ἀπεβλήθη ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, ἐξωρίσθη τῶν Ἀθηνῶν, ὡς γενόμενος ὑποπτος, ὅτι ἐμελλε νὰ καταστήσῃ ἑαυτὸν ἀπόλυτον δεσπότην, καὶ κατέ-

(*) Παισ. Ἀττ. κεφ. κβ'. §. 2.

φυγε πρὸς τὸν Λυκομήδη, τὸν βασιλέα τῆς νήσου Σκύρου. Οὗτος δὲ, εἴτε προθυθεὶς τὴν δόξαν τοῦ ἀνδρός, εἴτε χαριζόμενος εἰς τὸν Μενεσθέα, ἀνέβιβασεν αὐτὸν ἐπὶ ὄρος ὑψηλόν, ἵνα δείξῃ διδῆναι εἰς αὐτὸν τοὺς ἀγρούς, καὶ ἐκεῖθεν κατεκρήμηνεν αὐτόν (*).

Τὸ φάσμα τοῦ Θησέως λέγεται ὅτι ἐφάνη ἐν Μαραθῶνι, ὅτε οἱ Ἕλληνες ἐπολέμουν πρὸς τοὺς Πέρσας, φερόμενον ἐναντίον τῶν βαρβάρων διὰ τοῦτο καὶ ἐζητήθησαν ἔπειτα τὰ ὅστα αὐτοῦ διὰ προσταγῆς τοῦ μαντείου. Ὁ Κίμων εὗρεν αὐτὰ ἐν Σκύρῳ, ἐπὶ βουνοειδοῦς τιнос τόπου, τὸν ὅποιον εἶδε ξεόμενον ὑπ' αἰετοῦ διὰ τοῦ ῥύγχους καὶ τῶν ὀνύχων ἐκείντο δὲ ἐν θήκῃ, περιεχούσῃ ὁμοῦ αἰχμὴν καὶ ξίφος. Κομισθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ Κίμωνος εἰς Ἀθήνας, ἐδέχθησαν αὐτὰ οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ λαμπρᾶς πομπῆς, καὶ ὤρουσαν αὐτὰ ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως, καταστήσαντες τὸ μνήμα αὐτοῦ τοῦτο αἶσλλον τῶν φυγᾶδων. Ἐβυστίαζον δὲ εἰς αὐτὸν τὴν μεγίστην θυσίαν κατὰ τὴν ὁγδόην τοῦ πυανειψώνος μηνός, ἡμέραν, καθ' ἣν ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς Κρήτης μετὰ τῶν νέων.

Τελευτήσαντος τοῦ Θησέως, ἐβασίλευσε τῶν Ἀθηναίων ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ Μενεσθεύς· πεσόντος δὲ καὶ τούτου ἐν τῷ τρωϊκῷ πολέμῳ, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Δημοφῶν, ὁ υἱὸς τοῦ Θησέως καὶ τῆς Φαίδρας. Οὗτος πλανηθεὶς ποτε εἰς τὴν παραλλαν τῆς Θράκης, ἐγνώρισε τὴν θυγατέρα τοῦ ἐκεῖ βασιλέως Σιθῶνος τὴν Φυλλίδα, καὶ ἡγάσθη αὐτῆς· ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάζετο δι' ὑποθέσεις νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἀθήνας, ὑποσχέθη εἰς αὐτὴν, ὅτι θέλει ἐπιστρέφει πάλιν ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ. Ἀλλὰ, παρελθόντος τοῦ χρόνου τούτου, ἀγανακτίσασα ἡ Φυλλίς διὰ τὴν ἀπιστίαν τοῦ νομίμου, καὶ ἀπελπισθεῖσα, ἐκρεμάσθη· οἱ δὲ θεοὶ ἔπειτα μετεμόρφωσαν αὐτὴν εἰς ἀφύλλον ἀμυγδαλίαν. Ὀλίγον δὲ ὕστερον ἐλθὼν ὁ Δημοφῶν, καὶ μαθὼν τὸ θλιβερόν συμβάν, ἡσπᾶσθη τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου, τὸ ὅποιον εἶχεν ἔτι ποσαύτην αἰσθησιν, ὥστε ἀνεβλάττησεν εὐθὺς φύλλα (**). Ὁ Ὑγιῖνος διηγεῖται τὸν θάνατον τῆς Φυλλίδος ὀλίγον τι διαφόρως. Ἡ Φυλλίς, λέγει, ἀπέθανε διὰ λύπην, καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῆς ἐφύτρωσαν δένδρα, τῶν ὁποίων τὰ φύλλα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου αὐτῆς ἐμαραίνοντο καὶ ἐπιπτον (**).

ΑΡΓΟΝΑΥΤΑΙ.

Οὕτως ὀνομάζονται οἱ ἥρωες, οἱ ἐπιβάντες εἰς τὸ πλοῖον Ἀργῶ, καὶ περὶ τὸ ἔτος 1263 π. Χ., τουτέστιν ἑβδομήκοντα ἑννέα ἔτη, ἢ, κατ' ἄλλους, τριάκοντα πέντε πρὸ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου, πλεύσαντες εἰς Κολχίδα, ναυαρχοῦντος τοῦ Ἰάσονος, ἵνα λάβωσι τὸ χρυσοῦν δέρας.

Φρίξος, ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Βοιωτίας Ἀθάμαντος καὶ τῆς Νεφέλης, διαβληθεὶς πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ἰνώος, τῆς δευτέρας τοῦ Ἀθά-

(*) Ὁ Πλούταρχος (ἐν βίῳ Θησ. κεφ. 35.) ἀναφέρει ἄλλην περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ γινώμην, ὅτι δηλαδὴ ὀλισσάσας, ἔπεσαν ἀπ' αὐτοῦ, περιπατῶν, ὡς συνέβηκε, μετὰ τὸ δείπνον· «Ἐνιοὶ δ' ἀπ' αὐτοῦ πεσεῖν φασὶ σφαλέντα, μετὰ δείπνον, ὡς περ αἰῶθει, περιπατοῦντα.»

(**) Ovid, Heroid. epist. II. (**), Hygin. fab. LIX.

μαντος γυναικός, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἔπρεπε νὰ προσ-
ενεχθῇ θῦμα εἰς τὸν Δία, ἔφυγε κατὰ συμβουλήν τῆς Νεφέλης ἐκ τῆς
Βοιωτίας μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἑλλης, διαπλεύσας τὴν θάλασσαν ἐπὶ
χρυσομάλλου κριοῦ. Ἄλλ' ἢ μὲν Ἑλλη ὀλισθήσασα, ἔπεσεν εἰς τὸν πόν-
τον, καὶ ἐπνίγη (*). ὁ δὲ Φοῖβος φάσας εὐτυχῶς εἰς Κολχίδα, καὶ φιλο-
φρόνως ξενισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ βασιλέως Αἰήτου, τοῦ ὁποίου καὶ τὴν θυγα-
τέρα Χαλκιοπὴν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα, τὸν μὲν κριὸν εἴθυσεν εἰς τὸν Φύξιον
Δία, τὸ δὲ δέρας αὐτοῦ ἀνήτησεν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀρεως ἁλσει. Μετὰ τινα
ὁμως χρόνον ὑστερον ἐπιθυμῶν ὁ Αἰήτης νὰ γείνη κύριος τοῦ χρυσοῦ ἐκεῖ-
νου δέραςτος, ἐφόνευσε τὸν Φοῖβον δολίως· ἢ δὲ Χαλκιοπὴ, φοβηθεῖσα, μὴ
οἱ τέσσαρες αὐτῆς παῖδες, Ἄργος, Μέλας, Φρόντις καὶ Κυτίσωρος πάθωσι
τὸ αὐτὸ, ἐξέπεμψεν αὐτοὺς κρυφίως εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Κατὰ τὸν χρόνον δὲ τούτον Πελλίας, ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Tu-
ρυῦς, θυγατρὸς τοῦ Σαλμωνέως, καὶ γυναικὸς τοῦ Κρηθέως, ἐξώτας τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ Αἴσωνα ἐκ τοῦ βασιλείου τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἰωλκοῦ, ἀνέβη
αὐτὸς εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἰάσων, ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ καὶ υἱὸς
τοῦ Αἴσωνος, ἐξήτει τὸν θρόνον τούτον κατὰ δίκαιον νομίμου διαδοχῆς,
ὑπεσχέθη εἰς αὐτὸν ὁ Πελλίας, διὰ θέλει ἀποδώσει τὸν θρόνον, ἐὰν ἀναδεχθῇ
νὰ ἐκδύκῃ τὸν φόνον τοῦ Φοῖβου, τοῦ συγγενοῦς αὐτῶν, καὶ λάθῃ παρὰ
τοῦ Αἰήτου πάλιν ὁπίσω τὸ χρυσοῦν δέρας· προὔτεινε δὲ τὰ δύο ταῦτα, ὡς
ἀκατόρθωτα νομίζων.

Ὁ ἰάσων, νέος εὐτολμος καὶ φιλόδοξος, μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη τὴν πρότα-
σιν, καὶ ὑπεσχέθη, εἰς τὸν Πελλίαν τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Προεκάλεσε δὲ
συναρωγούς καὶ συναντιλήπτορας εἰς τὸν ἔνδοξον τούτον ἀγῶνα τοὺς τότε
ἐπισημοτέρους ἥρωας τῆς Ἑλλάδος, αἵτινες ἔδραμον πάντες μετὰ προθυ-
μίας καὶ φιλοτιμίας πολλῆς. Ὁ ἀριθμὸς ὁμως τῶν ἡρώων τούτων δὲν εἶναι
ἐπ' ἀκριβεῖα γνωστός· διότι ὁ μὲν Ὀρφεὺς ἀναφέρει μόνον τεσσαράκοντα
ἐννέα· ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος, τεσσαράκοντα τέσσαρας· Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ῥό-
διος, πεντήκοντα τρεῖς· ὁ δὲ Σικελιώτης Διόδωρος, πεντήκοντα τέσσαρας·
ὁ δὲ Οὐαλέριος Φλάκκος, πεντήκοντα καὶ ἓνα· ὁ δὲ Ὑγῖνος, ἐξήκοντα ὀκτώ.
Ἐνταῦθα καταγράφομεν κατάλογον αὐτῶν, περιέχοντα πάντας τοὺς παρὰ
τοῖς εἰρημένοις συγγραφεῦσι μνημονευομένους· εἶναι δὲ οὗτοι·

Ἄγκαϊος, υἱὸς τοῦ Λυκούργου, Τεγεατῆς.

Ἄγκαϊος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, Σάμιος.

Ἀδμητος, υἱὸς τοῦ Φέρητος, Θεσσαλός.

Αἰθαλίδης, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ, Θεσσαλός.

Ἀκαστος, υἱὸς τοῦ Πελλίου, Θεσσαλός.

Ἀκτωρ, υἱὸς τοῦ Ἰππάσου.

Ἀμφιάρεος, υἱὸς τοῦ Ὀϊκλέους, Ἀργεῖος.

Ἀμφιδάμας, υἱὸς τοῦ Ἀλεοῦ, Τεγεατῆς.

Ἀμφίων, υἱὸς τοῦ Ὑπερβίου, Ἀχαιοί.

(*) ἴδε σελ. 85—86.

Ἄργος, υἱὸς τοῦ Φρίξου, Βοιωτός.

Ἀρήτιος, υἱὸς τοῦ Βίαντος, Ἀργεῖος.

Ἀρμενος, Θεσσαλός.

Ἀσκάλαφος, υἱὸς τοῦ Ἀρεως, Βοιωτός.

Ἀσκληπιός, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἀστερίων, υἱὸς τοῦ Κομήτου, Θεσσαλός.

Ἀστέριος, υἱὸς τοῦ Ὑπηρεσίου, Ἀχαιός.

Ἀταλάντη, θυγάτηρ τοῦ Σχοινέως, ἐξ Ἀρκαδίας, ἐνδεδυμένη ἀνδρικά.

Αὐγείας, υἱὸς τοῦ Ἥλιου, Ἠλεῖος.

Αὐτόλυκος, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ, Φωκεύς.

Βούτης, υἱὸς τοῦ Τελέοντος, Ἀθηναῖος.

Γλαῦκος, υἱὸς τοῦ Σισύφου, Βοιωτός.

Δευκαλίων, υἱὸς τοῦ Μίνως, Κρής.

Ἑργῖνος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, Μιλήσιος.

Ἐριδῶτης, υἱὸς τοῦ Τελέοντος.

Εὐμέδων, υἱὸς τοῦ Διονύσου.

Εὐρύαλος, υἱὸς τοῦ Μηκιστέως, Ἀργεῖος.

Εὐρυδάμας { υἱοὶ τοῦ Ἰρου, Ὀπούντιοι.

Εὐρυτίων

Εὐρυτος, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ, Θεσσαλός.

Εὐφημος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, Λάκων.

Ἐχλίων, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ, Θεσσαλός.

Ζήτης, υἱὸς τοῦ Βορέου, Θράξ.

Ἡρακλῆς, υἱὸς τοῦ Διὸς, Βοιωτός.

Θησεύς, υἱὸς τοῦ Αἰγέως, Ἀθηναῖος.

Ἰάλμενος, υἱὸς τοῦ Ἀρεως, Βοιωτός.

Ἰάσων, υἱὸς τοῦ Αἴσωνος, Θεσσαλός.

Ἰδας, υἱὸς τοῦ Ἀφαρέως, Μεσσήνιος.

Ἰδμων, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, Ἀργεῖος.

Ἰόλαος, υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου, Βοιωτός.

Ἰριτος, υἱὸς τοῦ Ναυβόλου, Φωκεύς.

Ἰφικλος, υἱὸς τοῦ Θεστίου, Αἰτωλός.

Ἰφικλος, υἱὸς τοῦ Ἀμφιτρώωνος, Βοιωτός.

Ἰφικλος, υἱὸς τοῦ Φυλάκου, Θεσσαλός.

Ἰρις, υἱὸς τοῦ Σθενέλου, Μυκηναῖος.

Ἰριτος, υἱὸς τοῦ Εὐρύτου, Οἰχालεύς.

Καινεὺς, υἱὸς τοῦ Κορώνου.

Κάλαις, υἱὸς τοῦ Βορέου, Θράξ.

Κάνθος, υἱὸς τοῦ Ἀθαντος, Εὐβοεύς.

Κάστωρ, υἱὸς τοῦ Διὸς, Λάκων.

Κηφεύς, υἱὸς τοῦ Ἀλεοῦ, Τεγεάτης.

Κίος, υἱὸς τοῦ Εὐρύτου, Οἰχालεύς.

Κορωνός, υἱὸς τοῦ Καινέως, Θεσσαλός.
 Κυτίστωρ, υἱὸς τοῦ Φρίξου, Βοιωτός.
 Λαέρτης, υἱὸς τοῦ Ἀρκεσίου, Ἰθακήσιος.
 Λαοδόκος, υἱὸς τοῦ Βιάντος, Ἀργεῖος.
 Λαοκόων, υἱὸς τοῦ Παρθιάνο, Αἰτωλός.
 Ληΐτος, υἱὸς τοῦ Ἀλέκτορος, Βοιωτός.
 Λυγκεύς, υἱὸς τοῦ Ἀφαρέως, Μεσσήνιος.
 Μέλας, υἱὸς τοῦ Φρίξου, Βοιωτός.
 Μελέαγρος, υἱὸς τοῦ Οἰνέως, Αἰτωλός.
 Μενότιος, υἱὸς τοῦ Ἀκτωρος, Ὀπούντιος.
 Μόψος, υἱὸς τοῦ Ἀμπύκου, Θεσσαλός.
 Ναύπλιος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, Ἀργεῖος.
 Νέστωρ, υἱὸς τοῦ Νηλέως, Πύλιος.
 Οἰλεύς, υἱὸς τοῦ Ὀδοιδάκου, Λοκρός.
 Ὀρφεύς, υἱὸς τοῦ Οἰάγρου, Θρᾷξ.
 Παλαίμων, υἱὸς τοῦ Ἠφαίστου, Αἰτωλός.
 Πειρίθεος, υἱὸς τοῦ Ἰξίονος, Θεσσαλός.
 Περικλύμενος, υἱὸς τοῦ Νηλέως, Πύλιος.
 Πηλεὺς, υἱὸς τοῦ Αἰάκου, Θεσσαλός.
 Πηνέλεως, υἱὸς τοῦ Ἰππάλμου, Βοιωτός.
 Ποίας, υἱὸς τοῦ Θαιυράκου, Θεσσαλός.
 Πολυδεύκης, υἱὸς τοῦ Διὸς, Λάκων.
 Πολύφημος, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου, Θεσσαλός.
 Στάφυλος, υἱὸς τοῦ Διονύσου.
 Ταλαός, υἱὸς τοῦ Βιάντος, Ἀργεῖος.
 Τελαμὼν, υἱὸς τοῦ Αἰάκου, Σαλαμίνιος.
 Τίφυς, υἱὸς τοῦ Ἀγνίου, Βοιωτός.
 Φάληρος, υἱὸς τοῦ Ἀλκωνος, Ἀθηναῖος.
 Φάνος, υἱὸς τοῦ Διονύσου.
 Φιλάμμων, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος.
 Φιλοκτήτης, υἱὸς τοῦ Ποίαντος, Θεσσαλός.
 Φλίας, υἱὸς τοῦ Διονύσου, Φλιάσιος.

Ἐκ τούτων δὲ τρεῖς μὲν ἦσαν μάντις, ὁ Ἀμφιάρεος, ὁ Μόψος καὶ ὁ Ἴδμων· δύο δὲ ἰατροί, ὁ Ἀσκληπιὸς καὶ ὁ Ἐριβώτης· δύο δὲ μουσικοί, ὁ Ὀρφεύς καὶ ὁ Φιλάμμων· εἰς πρωερεῖς, ὁ Λυγκεύς· εἰς κυβερνήτης, ὁ Τίφυς· δύο κελευσταί, ἡ διοικηταὶ τῆς εἰρεσίας, οἱ Βορεάδαι Ζήτης καὶ Κάλαις· εἰς ναύαρχος, ὁ Ἰάσων· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐκωπηλάτου, ἔχοντες τὰ ὄπλα ὑπὸ τὰς καθέδρας.

Τὸ δὲ πλοῖον Ἀργὼ, ἐξ οὗ φέρουσι τὴν ἐπωνυμίαν, ἐκλήθη οὕτως ἢ ἀπὸ τοῦ τέκτονος Ἀργου, ἢ ἀπὸ τῆς ταχείας αὐτοῦ κινήσεως, διότι τὸ ταχὺ ἄργον ἔλεγον οἱ παλαιοὶ (*). ἢ ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀργους, ὅπου λέγεται

(*) Διόδωρ. Σικελ. βιβλιοθ. ἱστορ. βιβλ. δ', κεφ. 41. « Τὴν δὲ ναῦν Ἀργὼν προσηγόρευον οἱ παλαιοὶ ὅτι ταχὺ ἄργον ἔλεγον, ὅτι ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀργους, ὅπου λέγεται »

ὅτι ἐναυπηγῆθη· ἥ καὶ διότι εἶχεν ἡγεμόνας καὶ ἐπιβάτας Ἀργεῖους. Κατασκευάσθη δὲ κατὰ τὸ σχῆμα ἐπίμηκες, ὅθεν ὠνομάσθη μακρὰ ναῦς (*). καὶ πρώτη μακρὰ ναῦς αὕτη ἐφάνη ἐν Ἑλλάδι, ἐπειδὴ ἔως τότε μετεχειρίζοντο μικρὰ καὶ στρογγυλοειδῆ πλοῖα. Ὑπεριον δὲ μακρὰς νῆας ἔλεγον πάντα τὰ πολεμικὰ πλοῖα. Ἡ πρὸς κατασκευὴν αὐτῆς ξυλικὴ ἐλήφθη ἐκ τοῦ Πηλίου ὄρους, καὶ διὰ τοῦτο Πηλείας ἐνίοτε καλεῖται παρὰ τοῖς Ἀργείοις (**). ἦτο δὲ πεντηκόντορος, τούτεστιν εἶχε πενήκοντα κώπας, ἥ, κατ' ἄλλους, τριάκοντα ἐν ἑκατέρᾳ τῇ πλευρᾷ, ἀλλ' ἦτο τοσοῦτον ἐλαφρὰ, ὥστε οἱ Ἀργοναῦται, χρεῖας τυχοῦντες, εὐκόλως ἐδύναντο νὰ αἰρώσιν αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων. Κατὰ τὴν πρῶραν αὐτῆς ἐνήρμοσεν ἡ Ἀθηναῖα ξύλον τῆς Δωδωνίδος φηγεῦς, τὸ ὅποιον εἶχε τὸ χάρισμα τοῦ λαλεῖν καὶ χρησιμοδοτεῖν· ἐκ δὲ τούτου ἐλέγετο ἡ Ἀργὼ λάληθρος κίσσα. Ἐξωτερικῶς ὑπῆρχον γεγραμμέναι πρὸς κόσμησιν διάφοροι εἰκόνες, οἷον οἱ γάμοι τῆς Θέτιδος καὶ τοῦ Πηλέως, ὁ ἔρως τοῦ Πολυφῆμου καὶ τῆς Γαλατείας, ἡ Κενταυρομαχία, καὶ τὰ παρόμοια. Τὸ πλοῖον τοῦτο μετὰ τὴν ἐκ Κολχίδος ἐπιστροφὴν τῶν Ἀργοναυτῶν ἀνέθηκεν ὁ Ἰάσων εἰς τὸν Ποσειδῶνα ἐν τῷ Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου, καὶ οἱ θεοὶ κατέταξαν αὐτὸ ἔπειτα εἰς τοὺς ἀγερισμοὺς.

Ἀφ' οὗ ἡτομασθήσαν πάντα τὰ πρὸς τὴν ἐκστρατείαν ἀναγκαῖα, προσήνεγκεν ὁ Ἰάσων θυσίαν μεγάλην εἰς πάντας τοὺς θεοὺς ὑπὲρ κατευοδώσεως, καὶ ὀρκισθέντες οἱ Ἀργοναῦται νὰ μείνωσι πάντοτε πιστοὶ καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ ναυάρχου, ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Ἰωλκοῦ.

Προσορμίζονται δὲ κατὰ πρῶτον εἰς τὰς Ἀφέτας, ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας, κληθείσας οὕτως, ἐπειδὴ ἐκεῖθεν ἔγεινεν ἡ δευτέρα τῆς Ἀργεῦς ἄφεςις. Ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἀφῆκαν οἱ Ἀργοναῦται ἔξω τὸν Ἑρακλέα, μὴ δυνηθέντος πλέον τοῦ πλοίου νὰ βασιτάσῃ τοσοῦτον βάρος, ἡ δὲ ἐπὶ ἐφοδῆθῃσαν, μὴ διὰ τὴν πολυραγίαν καταφάγῃ πάντα τὰ πρὸς τὸν πλοῦν αὐτῶν ἐφόδια. Ἀναχθέντες δὲ ἐκεῖθεν, ἦλθον ἔπειτα εἰς τὴν νῆσον Λήμνον. Αἱ κατοικοῦσαι τὴν νῆσον ταύτην γυναῖκες κατεῖχοντο τότε ὑπὸ δυσώδους τινὸς νόσου (δυσασμίας), τὴν ὅποιαν ἐνέβαλεν εἰς αὐτάς ἡ Ἀφροδίτη διὰ τὴν μὴ προσφερομένην εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ δέον τιμὴν· διὰ τοῦτο ἐγκαταλιπόντες αὐτάς οἱ ἄνδρες, καὶ λαβόντες ἐκ τῆς πλησίον Θιάκης αἰχμαλωτίδας, συνευνάζοντο μετὰ τούτων. Ἀτιμαζόμεναι δὲ οὕτως αἱ Λήμνιαι, τοὺς τε πατέρας καὶ τοὺς ἄνδρας φονεύουσι· μόνη δὲ ἡ βασίλισσα αὐτῶν Ὑπελύη κρύψασα ἔσωσε τοῦ πατρὸς αὐτῆς Θόαντος τὴν ζωὴν· ἀλλ' ἀνακαλυφθεῖσα ἔπειτα, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ, καὶ περιπεσοῦσα εἰς πειρατὰς, ἐπωλήθη ἐν Θήβαις. Ἐκ τούτων δὲ τῶν Λημνίων γυναικῶν, ὅφ' οὐ ἑθεραπεύθησαν ἀπὸ τῆς νόσου, ἐγέννησαν οἱ Ἀργοναῦται πολλὰ τέκνα,

» ρευθῆναι, κατὰ μὲν τινὰς τῶν μυθολογίων, ἀπὸ τοῦ τὸ σκάφος ἀρχιτεκτονήσαντος Ἀργεῦς... ὡς δ' ἐνίοις λέγουσιν, ἀπὸ τῆς περὶ τὸ τάχος υπερβολῆς, ὡς ἂν τῶν ἀρχαίων » ἀργὸν τὸ ταχὺ προαγορευόντων. »

(*) Ἐκ τούτου εἰκάζουσι τινες, ὅτι τὸ ὄνομα Ἀργὼ εἶναι φοινικικόν· διότι ἄρ καὶ κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Φοινικίων σημαίνει τὸ μακρόν.

(**); Ἀπολλών. Ἀργοναυτ. Δ. 525.

καὶ μάλιστα ὁ Ἰάσων ἐκ τῆς Ὑψιπύλης, δύο, τὸν Εὐήνον καὶ τὸν Νεβροφόνον (*).

Ἐκ τῆς Αἴμου δὲ ἀποπλεύσαντες, ἔρχονται διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς ἄλλην νῆσον, κατοικουμένην ὑπὸ τῶν Δολιόνων, τῶν ὁποίων ὁ βασιλεὺς ὠνομάζετο Κύζικος, υἱὸς ὢν τοῦ Αἴνου καὶ τῆς Αἰνῆτης, θυγατρὸς τοῦ Εὐσώρου· οὗτος ὑπεδέχθη τοὺς Ἀργοναύτας φιλοφρόνως, καὶ ἐφωδίασεν αὐτοὺς μετὰ τῶν πρὸς τροφὴν ἀναγκαίων. Νυκτὸς δὲ ἀναχθέντες ἐντεῦθεν, ἐπιστρέφουσιν, ὑπὸ ἐναντίων ἀνέμων φερόμενοι, πάλιν εἰς τῆς αὐτῆς νήσου τὸν λιμένα, τὸν ὁποῖον ὅμως δὲν ἐγνώρισαν διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτός. Οἱ Δολιῶνες, νομίζοντες, ὅτι ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς Πελασγικὸς στρατὸς (διότι συνεχῶς ἐπολεμοῦντο ὑπὸ Πελασγῶν), συνάπτουσι μάχην ἀγνοοῦντες πρὸς ἀγνοοῦντας· φονεύσαντες δὲ οἱ Ἀργοναῦται πολλοὺς, ἐν οἷς καὶ τὸν Κύζικον, ἀφ' οὗ, γενομένης ἡμέρας, ἐνόησαν τὸ λάθος, ἐλυπήθησαν, ἔκειραν τὰς κόμας αὐτῶν εἰς σημεῖον πένθους, ἔθαψαν πολυτελῶς τὸν Κύζικον, καὶ εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐώρτασαν καὶ ἐπιτάφιον ἀγῶνα· ἐκαθαρίσθησαν ἄρα οὕτως ἀπὸ τοῦ ἀκουσίου φόνου, καὶ ἐξιλέωσαν τὴν παροργισθεῖσαν μητέρα τῶν θεῶν Ῥέαν.

Μετὰ ταῦτα ἐξακαλουθήσαντες πάλιν τὸν πλοῦν, προσορμίζονται εἰς τὴν Μυσίαν. Ἐνταῦθα δὲ, καὶ οὐχὶ ἐν Ἀφέταις, ὡς ἱστοροῦσί τινες, ἀφῆκαν ἔξω οἱ Ἀργοναῦται τὸν Ἡρακλέα, ἐξελθόντα νὰ θηρεύσῃ, ἢ νὰ κόψῃ ξύλον πρὸς κατασκευὴν κώπης· καὶ ἐνταῦθα συνέβη προσέτι τότε ν' ἀναρπαγῇ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν ὁ ἀγαπητὸς αὐτοῦ Ὑλάς. Μετὰ τοῦ Ἡρακλέους συνεξῆλθε τοῦ πλοίου καὶ ὁ Πολύφημος, καὶ ἔμεινε τοῦ λοιποῦ ἐκεῖ.

Ἀπὸ τῆς Μυσίας ἀπῆλθον εἰς τὴν γῆν τῶν Βεβρύκων, τῆς ὁποίας ἔδασίλευεν Ἄμυκος, ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Βιβυρίδος. Οὗτος ἄριστος ὢν πύκτης, προῦκάλει τοὺς ξένους εἰς ἀγῶνα πυγμῆς, καὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἐφόνευεν· ἀλλὰ πυκτεύσας πρὸς τὸν Πολυδεύκην, καὶ πληγείς ὑπ' αὐτοῦ τὸν αὐχένα, ἐφονεύθη. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Βέβρυκες ὤρμησαν εὐθὺς κατὰ τοῦ Πολυδεύκου, ἀρπάσαντες οἱ Ἀργοναῦται τὰ ὄπλα, πολλοὺς ἐξ αὐτῶν φονεύουσι φεύγοντας.

Μέχρι μὲν τοῦδε οἱ Ἀργοναῦται παρέπλεον ἀπὸ τῆς Τρωάδος τὰ παράλια τῆς Ἀσίας· ἐντεῦθεν δὲ ἀναχθέντες, ἐξέπесαν εἰς τὰ παράλια τῆς Θράκης κατὰ τὴν Σαλμυδησσὸν, ἐνθα εὗρον τὸν βασιλέα μάντιν Φινέα, ὅστις ἀπαλλαγείς ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ τῶν Ἀρπυιῶν, ὡς ἄλλοτε διηγῆθημεν (**). ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὸν ἀσφαλέστατον διὰ θαλάσσης δρόμον ἵνα φθάσωσιν εἰς Κολχίδα, καὶ περὶ τῶν Συμπληγάδων πετρῶν, ὅθεν ἔμελλον νὰ διαπλεύσωσι, συνεβούλευσεν αὐτοὺς ν' ἀπολύτσωσι πρότερον περιστέρην, καί,

(*) Ἐκ τοῦ ἀνωτέρου ἔργου τῶν Αἰνιῶν γυναικῶν ἐπικράτησεν ὑστερὸν νὰ λέγονται ἐν Ἑλλάδι πάντα τὰ κακουργήματα καὶ αἱ ἀπαίσιαι πράξεις Αἰνιῶν ἔργα. Ἡρόδοτ. βιβλ. γ'. κεφ. 138. « Ἀπὸ τοῦτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ τοῦ προτέρου τούτων, τὸ ἐργάσαντο » αἱ γυναῖκες, τοὺς ἄμα θάνατι ἄνδρας σφετέρους ἀποκτείνανσαι, νενόμισται ἀνὰ τῇ » Ἑλλάδι τὰ σφάλμα ἔργα πάντα Αἰνιῶν καλεῖσθαι. »

(**) Ἰδὲ σελ. 64, 65.

ἐὰν ἐκεῖνὴ πέρασῃ ἀδελφῆς, νὰ περάσωσιν ἔπειτα καὶ αὐτοί. Ἐπειδὴ δὲ αἱ Συμπληγάδες ἠγοίγοντο καὶ ἐκλείοντο ἀκαταπαύστως, ἡ σύμπτωσις αὐτῶν ἔφθασε νὰ κύβη μόνον τὴν οὐρὰν τῆς περιστερᾶς. Τοῦτο ἰδόντες οἱ Ἀργοναῦται, ἐτόλμησαν καὶ αὐτοί, κωπηλατοῦντες ἐντονώτερον, καὶ διέπλευσαν τὰς πέτρας εὐτυχῶς, βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ τῆς Ἥρας, τουτέστι τοῦ αἵρος. Ἐκτοτε δὲ αἱ πέτραι ἔστησαν, καὶ ἡ διάβασις ἡλευθερώθη· διότι ἦτο πεπρωμένον νὰ σταθῶσι παντελῶς, ἀφ' οὗ περιωιθῇ δι' αὐτῶν πλοῖον τουτέστιν, ἡ Ἀργὴ ἔδειξε πρώτη τὴν διάβασιν τοῦ κινδυνώδους ἐκείνου πορθμοῦ, ἀδάτου πρότερον νομιζομένου. Τῆς δὲ περιστερᾶς τὸν μῦθον ἀλληγοροῦσί τινες εἰς πλοιάριον, τὸ ὅποιον ἐπεμψαν, ἵνα παρατηρήτῃσι τὸν τόπον καὶ πειραλῶσι τοῦ διαπλοῦ· ὁ δὲ Φινεύς, ἐμπειρὸς ὢν τοῦ τόπου, συνεβούλευσεν αὐτοὺς νὰ προσμένωσι προσέτι καὶ νότιον ἄνεμον, ὥς καὶ νῦν προσμένουσι τὰ ἐκεῖθεν διαβαίνοντα πλοῖα.

Οἱ Ἀργοναῦται, εἰςπλεύσαντες εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον, ἦλθον εἰς τὴν νῆσον Θυνηίδα, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν τῶν Μαριανδυνῶν, ὅπου φιλοφρόνως ὑπεδέχθη αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Λύκος. Ἐκεῖ ἀπέθανε μὲν Ἰδμων ὁ μάντις, πληγεὶς ὑπὸ κάπρου· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ Τίφυς ὁ κυβερνήτης, καὶ τὴν ναῦν ἀνεδέχθη νὰ κυβερνήσῃ ὁ Ἀγκαῖος. Ἀναχωρήσαντες δὲ, ἦλθον κατὰ τὸν Παρθένιον ποταμὸν τῆς Παφλαγονίας, ὅπου ἦτον ὁ τάφος τοῦ Σθενέλου, καὶ προσήνεγκαν θυτίαν εἰς τὸν Ἀπολλῶνα· παραπλεύσαντες δὲ τὴν Θερμίσκυραν, ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀρκτηίδα ἢ Δίαν καλουμένην νῆσον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Φιλυραΐαν, καὶ τελευταῖον εἰσέπλευσαν εἰς τὸν τῆς Κολχικῆς γῆς Φᾶσιν ποταμὸν, καὶ καθωρμίσθησαν εἰς τὴν Αἴαν, τὴν μητρόπολιν τῶν Κόλχων.

Ἀποβάντες δὲ εἰς τὴν γῆν, πρῶτον μὲν ἔβυσαν εἰς τοὺς θεοὺς, ἔπειτα δὲ συνεβουλεύθησαν πῶς νὰ κατορθώσωσι τὸ σκοπούμενον, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ μὴ μεταχειρισθῶσι βίαν διὰ τῶν ὀπλῶν, ἀλλὰ νὰ ζητήσωσι τὸ δέρας παρὰ τοῦ Αἰήτου εἰρηνικῶς. Ὁ Αἰήτης, φοβούμενος τὴν δύναμιν αὐτῶν, δὲν ἠρνήθη μὲν τοῦ χρυσοῦ δέρας τὴν παράδοσιν, προστείνειν ὁμῶς εἰς τὸν Ἰάσωνα τρία τινὰ, τῶν ὁποίων τὴν ἐκτέλεσιν νομίζων ἀδύνατον, ἡλπιζεν, ὅτι καὶ αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς Ἀργοναύτας θέλει ἐξολοθρεύσει. Ἦσαν δὲ τὰ προταθέντα ταῦτα· α) νὰ ζεύξῃ ὁ Ἰάσων μόνος τοὺς δύο χαλκόποδας καὶ πυρίπνοας ταύρους τοῦ Ἡραίου· β) νὰ σπεῖρῃ τοῦ δράκοντος τοὺς ῥδόντας, τῶν ὁποίων τοὺς ἡμίσεις ἔσπειρεν ἄλλοτε ὁ Κάδμος ἐν Θήβαις, καὶ νὰ φορεύσῃ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀναφυγσκομένους θωρακοφόρους ἥρωας· καὶ γ) νὰ πολεμήσῃ καὶ νὰ φορεύσῃ τὸν τὸ χρυσοῦν δέρας φυλάττοντα δράκοντα· τὰ τρία δὲ ταῦτα ἔργα ἔπρεπε νὰ κατορθώσῃ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Ἡ Ἀθηνᾶ καὶ Ἥρα, ἵνα σώσωσι τὸν ἥρωα, ἐνέπνευσαν εἰς τὴν φαρμακεύτριαν καὶ τῆς μαγικῆς ἐμπειροτάτην Μήδειαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Αἰήτου, διάπυρον ἔρωτα πρὸς τὸν Ἰάσωνα· ἥτις λαβοῦσα παρ' αὐτοῦ ἔνορκον ὑπόσχεσιν, ὅτι θέλει λάβει αὐτὴν μετ' ἑαυτοῦ εἰς Ἑλλάδα ὡς νόμιμον γυναῖκα, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν φάρμακον, ἵνα χρίσῃ τὸ δόρυ, τὴν ἀσπίδα, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἔπειτα νὰ ζεύξῃ τοὺς ταύρους· διότι χριόμενος μετὰ τοῦ

φαρμάκου ἐκείνου, ἐμελλεν, εἶπε, πρὸς μίαν ἡμέραν νὰ μείνῃ ἀβλαβὴς ὑπὸ τε πυρὸς καὶ σιδήρου. Εἶπε δὲ προσέτι, ὅταν ἐξέρχωνται οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς γῆς, ὅπου βλέπει πολλοὺς, ἐκεῖ νὰ ῥίπτῃ μεταξύ αὐτῶν λίθους κρυφίως καὶ μακρόθεν. Οὕτω λοιπὸν παρεσκευασμένος ὁ Ἰάσων, ἔξευξε, παρόντος τοῦ Αἰήτου καὶ τοῦ συναθροισθέντος λαοῦ, τοὺς φοβεροὺς ταύρους· ἔσπειρε τοὺς ὀδόντας τοῦ δράκοντος, καὶ ἔρριψε μεταξύ τῶν ἐξ αὐτῶν βλαστησάντων ὠπλισμένων ἀνδρῶν λίθους· ὅποτε αὐτοὶ τρέψαντες εἰς ἑαυτοὺς τὰ ὄπλα, ἐφόνευσαν ἀλλήλους. Πρὸς τὰ δύο ταῦτα ἔργα ἐκπλαγεὶς ὁ Αἰήτης, διέταξεν ἀναβολὴν τοῦ τρίτου, ζητῶν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτελέσῃ ἄλλον αὐτοῦ στογασμὸν, νὰ κατακαύσῃ δηλαδὴ τὴν Ἀργῶ αὐτανδρον. Ἀλλὰ μαθὼν τοῦτο ὁ Ἰάσων παρὰ τῆς Μηδείας, ἔσπευσεν εἰς τοῦ Ἀρείως τὸ ἱερόν ἄλσος, κατεκοίμισε τὸν φυλάττοντα δράκοντα διὰ φαρμάκων, ἔλαβε τὸ ἀπὸ θρύος κορεμμένον χρυσοῦν δέρας, καὶ ἐπέβη εὐθὺς μετὰ τῆς Μηδείας καὶ τῶν λοιπῶν τῆς Ἀργοῦς. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἀκούσας ὁ Αἰήτης τὰ τολμηρὰ τῆς Μηδείας καὶ τοῦ Ἰάσονος ἔργα, ὠρμησε νὰ διώξῃ τὴν ναῦν ἀλλ', ὅτε ἡ Μῆδεia εἶδεν αὐτὸν πλησιάζοντα, ἀπέφυγε πάλιν τὸν κίνδυνον, φρονέουσα τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Ἀψύρτον, τὸν ὅποιον εἶχε μετ' ἑαυτῆς, καὶ σκορπίσασα τὰ κεκοιμητιασμένα αὐτοῦ μέλη εἰς τὴν θάλασσαν. Διὰ τὸ ἀπαίσιον καὶ φοικτὸν τοῦτο ἔργον δὲν ἐδυνήθη πλέον ὁ Αἰήτης νὰ καταδιώξῃ τὴν Ἀργῶ, ἀλλ' ἐνησχολεῖτο συνάγων τὰ διεσκορπισμένα τοῦ φιλότατου παιδὸς μέλη. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φινεὺς συνεβούλευσε τοὺς Ἀργοναυτὰς νὰ ἐπιστρέψωσι δι' ἄλλου δρόμου, ἐπλευσαν τώρα ἐπὶ τοῦ Δουνάθως, καὶ διαθάντες αὐτόν, ἐξεφόρτωσαν τὴν Ἀργῶ, τὴν ὁποίαν φέροντες ἐπὶ τῶν ὤμων, περιεπάτησαν πολλοὺς σταδίους, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς τὸν Ἀδριατικὸν αἰγιάλῳ, ὅπου πάλιν ἐπέβησαν εἰς τὸ πλοῖον. Ἀλλὰ τότε ἤκουσθησαν ἐκ τοῦ δωδωνείου ἰστοῦ τῆς Ἀργοῦς οἱ ἐξῆς λόγοι· « δὲν θέλετε καταφύγετε πρότερον τὸ « ἔδαφος τῆς πατρίδας ὑμῶν γῆς, πρὶν ὁ Ἰάσων καὶ ἡ Μῆδεia καθαρισθῶσιν ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ Ἀψύρτου». Διευθύναν λοιπὸν οἱ Ἀργοναῦται τὸ πλοῖον εἰς τὸν λιμένα τῆς Αὐσονίας πρὸς τὴν Κίρκην, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Αἰήτου· ἀλλ' αὐτὴ ἀρνυθεῖσα τὴν κάθαρσιν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Μελέαν. Τοῦτο ζητοῦντες οἱ Ἀργοναῦται, ὑπέπεσαν εἰς τοὺς τρομεροὺς κινδύνους τῆς Σκύλλης καὶ Χαρυβδεως, τῶν Σειρήνων, τῶν Πλαγκτῶν λεγομένων πετρῶν (*), καὶ ἄλλων θαλασσιῶν τρικυμιῶν, καὶ ἐπλανήθησαν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἐμποδίζονται νὰ προσορμισθῶσιν ὑπὸ τοῦ γίγαντος Τάλω, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡφαίστου, τοῦ φυλάττοντος τὴν νῆσον.

(*) Εὐστάθ. εἰς Ὅδυσ. Μ. 61. « Πλαγκταὶ πέτραι, ἡ διότι προσπλάζονται ἀλλήλαις « συμπίπτουσαι, καὶ συγκρούονται πελάζουσαι, ὅθεν καὶ πῦρ ἐκδοιοῦσιν, ὡς ῥηθήσεται. « ἡ διότι καὶ φασι συνεχῶς ἐκεῖ προσπλάζεται Αἱ Πλαγκταὶ οὕτω καλοῦμαι « κατέχουσι τὸν περὶ Σικελίαν πορθμὸν, συντρέχειν μεμυθευμέναι κατὰ αἰτίαν τοιαύτην. « στενοῦ τοῦ πορθμοῦ ὄντος, καὶ πολλοὺς ἀγκωνισμοὺς ἔχοντος, ὅτε μὲν συμπίπτειν « δοκεῖ τοῖς πλείουσι τὰ προκείμενα, ὅτε δὲ ἀνοίγεται, πληνωμένης τῆς ὄψεως διὰ τὸ « τάχος τοῦ πλοῦ. Πλαγκτὰς οὖν λέγειν τὸν ποιητὴν, οἷα πλαζομένας καὶ κυλιομένας, « ὡς ἐκ τῆς συγκρούσεως καὶ πῦρ ἀποτελεῖν· εἰ δ' ἴσως ἐκ τοῦ πλῆσαι εἶποι τις παρ- « ῥηθῆαι τὰς Πλαγκτὰς, δύναιεν· ἂν οὕτω συμπληγὰδες λέγεσθαι καὶ αὐταί. »

Οὗτος λέγεται ὅτι εἶχε φλέβα ἐκτεινομένην ἀπὸ τοῦ αὐχένος μέχρι τῶν σφυρῶν, καὶ κατὰ τὸ δέρμα τῆς φλεβὸς στερεοῦμενον χαλκοῦν ἦλον· ἔξαπατηθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς Μηδείας, συγκατένευσε νὰ ἀσπαιρεθῇ τὸν ἦλον, καὶ, τούτου γενομένου, ἐξέφρευσεν εὐθὺς ὅλον αὐτοῦ τὸ αἷμα, καὶ ἀπέθανε. Διατρίψαντες δὲ ἐν Κρήτῃ μίαν μόνην νύκτα, καὶ ἀναχθέντες καὶ ἐκείθεν, ἔφθασαν τελευταῖον εἰς τὸ ἀκρωτήριον Μελέαν, ὅπου ἐκαθάρισθησαν ἀπὸ τοῦ ἐγκλήματος αὐτῶν, καὶ, μηδενὸς πλέον ἀπευκαίτου συμβάντος, εἰς-ἦλθεν ἡ Ἀργὼ εὐτυχῶς εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἰωλκοῦ μετὰ τετράμηνον θαλασσοπλοΐαν. Ὁ Ἰάσων κατήγαγε τὸ πλοῖον εἰς τὸν ἱσθμὸν τῆς Κορίνθου, καὶ ἀνέστηκεν αὐτὸ εἰς τὸν Ποσειδῶνα· πρὶν δὲ χωρισθῶν οἱ ἥρωες ἀπ' ἀλλήλων, ὤμοσαν ἀμοιβαίαν ἐν πολέμοις βοήθειαν, καὶ ἀπεράσιταν νὰ πανηγυρίζωσι κατὰ καιροὺς εἰς τιμὴν τοῦ Διὸς κοινούς τινας ἀγῶνας, οἵτινες ἔδωκαν ἀρχὴν εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς.

Καὶ τοιαύτη μὲν εἶναι ἡ μυθικὴ ἐκστρατεία τῶν Ἀργοναυτῶν, τὴν ὁποίαν ὑμνήσαν μὲν πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, ὁ Ὀρφεύς, Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, ὁ Πίνδαρος, καὶ ὁ Οὐαλέριος Φλάκκος· περιέγραψαν δὲ καὶ τινες τῶν πεζογράφων, Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, ὁ Στράβων, ὁ Ἀπολλόδιωρος, καὶ ὁ Ιουστίνος. Ὁ δὲ ἱστορικὸς, ἐὰν συμβιβάσῃ πρὸς ἄλληλα τὰ διάφορα τῆς διηγήσεως ταύτης περιστατικὰ, καὶ ἀπογομνῶσθαι αὐτὰ τῶν παραδόξων καὶ θαυμαστῶν, θέλει εὐρεῖ, ὅτι τῶν Ἀργοναυτῶν ἡ ἐκστρατεία ἄλλο δὲν ἦτον, εἰ μὴ ἐμπορικὸς πλοῦς· δηλονότι οἱ Ἕλληνες, οἵτινες, ἀφ' οὗ ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀποικίαι τῶν Φοινίκων, παρεδόθησαν ὅλως εἰς τὸ ἐμπόριον, ἐνωθέντες, παρεσκεύασαν στόλον (καὶ οὐχὶ ἐν μόνον πλοῖον), καὶ ἐπεχείρησαν πλοῦν, ἐν' ἀπαλλάξῃ τὸ ἐμπόριον τοῦ Εὐξείνου πόντου ἀπὸ τῶν προσκομμάτων, τὰ ὅποια ἔφερον εἰς αὐτὸ πολλὰ τῶν βαρβάρων ἔθνων, τῶν κατοικούντων τὰ παράλια ἐκεῖνα. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ πλείστοι τῶν Ἀργοναυτῶν ἱστοροῦνται ἐκ πόλεων ὄντες ἐμπορικῶν, καὶ ἐκπλεύσαντες ἀπὸ τῆς Ἰωλκοῦ, διότι ὁ λιμὴν αὐτῆς ἔκειτο μάλιστα πρὸς βορρᾶν, ἄρα πλησιέστατα τοῦ Εὐξείνου πόντου. Φαίνεται ὁμοίως, ὅτι τοὺς Ἕλληνας, φθάσαντας τελευταῖον μετὰ πολλοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους εἰς τὴν Κολχίδα, δὲν ὑπεδέχθη ὁ Αἰήτης καλῶς· ὤθεν καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ φύγωσι περιπεσόντες δὲ κατὰ τὸν ἀπόπλουν αὐτῶν εἰς ἑτὶ μεγαλειτέρους κινδύνους, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ ἐνὸς μόνου πλοίου.

Ἐκ τῶν πολλῶν Ἀργοναυτῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐσημειώσαμεν ἂνωτέρω, περιγράφομεν ἐνταῦθα ὀλίγων τινῶν, τῶν ἐπιστημοτέρων, τὴν ἱστορίαν ἰδίαν.

ΙΑΣΩΝ.

Ὁ Ἰάσων ἦτον υἱὸς τοῦ Αἴσωνος, βασιλέως τῆς Ἰωλκοῦ, καὶ τῆς Ἀλκιμήδης, ἡ Πολυμήδης, ἡ Ἀμφινόμης, ἑγγονος τοῦ Κρηθέως, καὶ διεγγονος τοῦ Αἰόλου. Ἐπειδὴ ὁ Πελίας, ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Τιτυοῦς, γυναικὸς τοῦ Κρηθέως, ἤρπασεν ἀπὸ τοῦ μὴ ὁμομητρίου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Αἴσωνος τὸ βασίλειον, λαβὼν χρησμὸν, ὅτι θέλει φρονευνθῇ ὑπὸ τινος ἀπογόνου

τοῦ Αἰόλου, ἔξωτε τῆς χώρας πάντας τοὺς Αἰολίδας, καὶ ἤρχισε νὰ ἐπι-
 βουλευῆται μάλιστα τὴν ζωὴν τοῦ νέου Ἰάσονος, ὡς τοῦ νομίμου κληρονό-
 μου. Ἀπὸ τῆς ἐπιβουλῆς ταύτης τοῦ τυράννου θέλοντες οἱ γονεῖς νὰ σώσωσι
 τὸν υἱόν, παρεσκεύασαν αὐτὸν ὡς νεκρόν, καὶ ἐξενεγκόντες τῆς πόλεως ὡς
 δέθην πρὸς ἐνταφιασμόν, ἐκόμισαν αὐτὸν πρὸς τὸν Χείρωνα, ὑπὸ τοῦ ὁποῖου
 ἀνατρεφόμενος, ἐδιδάχθη πάσας τὰς μαθήσεις, καὶ τὴν ἰατρικὴν, ὅθεν καὶ
 κατ' ἐξοχὴν ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ἰάσονος, ἀπὸ τοῦ ἰᾶσθαι, Διο-
 μήδης καλούμενος πρότερον.

Γενόμενος δὲ ὁ Ἰάσων εἰκοσαετῆς τὴν ἡλικίαν, ἀφῆκε τὸν γέροντα Χεί-
 ρωνα, καὶ ἀπῆλθε νὰ συμβουλευθῇ τὸ μαντεῖον, τὸ ὁποῖον διέταξεν αὐτὸν
 νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἰωλκὸν πρὸς τὸν Πελίαν, ἐνδεδυμένος παρδαλὴν, καὶ
 κρατῶν δύο ὄρατα. Ἐρχόμενος λοιπὸν, εὗρεν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ
 Εὐήνου, ἧ, κατ' ἄλλους, Ἀναύρου, γραῖάν τινα, μὴ δυναμένην νὰ περάσῃ
 τὸν ποταμόν· κινηθεὶς δὲ εἰς συμπάθειαν, διεβίβασεν αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων
 εἰς τὴν ἀντικρὺ ὄχθην, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἀπώλεσε τὸ ἕτερον τῶν πεδύλων.
 Εἰς τὴν γραῖαν ταύτην γυναῖκα λέγεται ὅτι ἦτο μεταμεμορφωμένη ἡ Ἥρα,
 ἥτις ἔπειτα πολλάκις ἀπὸ πολλῶν κινδύνων ἔσωσε τὸν Ἰάσονα. Ὁ δὲ Πε-
 λίας, ὅστις ἔτυχε τότε θύων εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ Ποσειδῶνα, ἰδὼν τὸν
 Ἰάσονα ἐρχόμενον μονοπέδιλον, ἐταράχθη μεγάλως· διότι χρησμός τις προ-
 εῖπεν, ὅτι ἐγγὺς εἶναι τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅταν ἴδῃ ἐπὶ τῆς θυσίας
 ἐρχόμενον ἄνθρωπον μοιρσάνδαλον. Ὁ τυράννος ἠρώτησε τὸν Ἰάσονα, τίς
 εἶναι, καὶ αὐτὸς ἀνεκάλυψεν εἰς αὐτὸν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, πῶς ἔτι παῖς
 ὢν ἔφυγεν ἐκ τῆς Ἰωλκοῦ, τοῦ ἀνετράφη, καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐπανέρχε-
 ται νῦν, ἵν' ἀναλάβῃ τὴν πατρικὴν βασιλείαν. Ὁ Πελίας ὑπεσχέθη, ὅτι
 θέλει ἀποδώσει αὐτὴν, ἐὰν ἐκδικήσῃ τὸν φόνον τοῦ συγγενοῦς αὐτῶν Φρί-
 ξου, καὶ κομίσῃ ἐκ τῆς Κολχίδος τὸ χρυσοῦν ὄρατος. Εὐτόλμως ἀναδεχθεὶς
 ὁ Ἰάσων τῆς προτάσεως ταύτης τὴν ἐκτέλεσιν, ἐξέπλευσε μετὰ τῶν λοι-
 πῶν ἐνδόξων Ἀργοναυτῶν ἡρώων εἰς Κολχίδαν, ἐνῆλ, ὡς ἀνωτέρω ἐν πλάτει
 ἱστορήσαμεν, διὰ βοήθειας τῆς Μηδείας τὸν τε Αἰήτην, τὸν φονέα τοῦ
 Φρίξου, πικρῶς ἐτιμώρησε, καὶ τοῦ χρυσοῦ ἐκείνου ὄρατος κύριος κατέστη.
 Ἐν τῇ μεταξὺ δὲ τούτῳ ὁ Πελίας, μὴ ἐλπίζων πλέον τὴν ἐπιστροφὴν
 τῶν Ἀργοναυτῶν, ἐφόνευσε τὸν Αἴσονα, καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ, νήπιον ἔτι
 ὄντα, Πρόμαχον· ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ καὶ μήτηρ τοῦ Ἰάσονος, καταδικωμένη
 καὶ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ τυράννου, καὶ οὐδαμῶθεν ἔχουσα τὴν σωτηρίαν, ἐκρέ-
 μασεν ἑαυτήν. Ἐπιστρέψας δὲ ὁ Ἰάσων ἐκ τῶν Κόλχων, ἤρχισε νὰ σκέ-
 πτηται, πῶς νὰ τιμωρήσῃ τὸν Πελίαν διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ὑπ'
 αὐτοῦ ἀδικίας. Ἡ Μῆδεια ἀνεδέχθη τὴν ἐκδίκησιν ὑποσχεθεῖσα εἰς τὰς
 θυγατέρας τοῦ Πελίου νὰ ἐπαναγάγῃ εἰς νεανικὴν ἡλικίαν τὸν γέροντα αὐ-
 τῶν πατέρα, ἐκοίπεν εἰς τεμάχια, ἵνα καταστήσῃ τοῦτο πιστευτὸν, πα-
 λαῖν κροῖον, καὶ βλαύσῃα εἰς λίθον, ἔψησεν αὐτόν· αἵφνης δὲ ἐξεπήδησεν
 ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ λίθου νεογνὸν ἄρνιον. Αἱ θυγατέρες (πλὴν τῆς Ἀλκη-
 στίδος, ἥτις δὲν ἠθέλησε νὰ μετέσχη τοῦ ἐπιχειρήματος), ἰδούσαι τὸ
 θαῦμα τοῦτο, διαμελίζουσι καὶ αὐταὶ τὸν πατέρα αὐτῶν Πελίαν, καὶ λα-

θοῦσαι παρὰ τῆς Μηδείας φάρμακα, καθιψοῦσιν αὐτόν· ἐπειδὴ ὁμῶς ἡ Μηδεία μετεχειρίσθη ἀπάτην, τούτεστι δὲν ἔδωκεν εἰς αὐτὰς τὰ φάρμακα ἐκεῖνα, τὰ ἐπιτήδεια νὰ ἐπαναφέρωσι τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ζωὴν, ὁ ἄθλιος Πελλίας δὲν ἀνέζησε πλέον. Καὶ αὐτὸν μὲν ὁ υἱὸς Ἀκαστος θάπτει μεγαλοπρεπῶς μετὰ πάντων τῶν κατοίκων τῆς Ἰωλκοῦ, τὸν δὲ Ἰάσωνα μετὰ τῆς Μηδείας ἐκ τῆς χώρας ἐκβάλλει. Ἔρχονται δὲ ἀμφότεροι εἰς Κορίνθον πρὸς τὸν βασιλεῖα Κρέοντα, καὶ ζῶσιν ἐνταῦθα ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμοσίᾳ δέκα ἐνιαυτοῦς. Ἀλλ', ὅτε Κρέουσα, ἡ, κατ' ἄλλους, Γλαῦκη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Κρέοντος, αὐξηθεῖσα ἤλθεν εἰς ἡλικίαν γάμου, ἡράσθη αὐτῆς ὁ Ἰάσων, καὶ, ἵνα λάβῃ αὐτὴν εἰς γυναῖκα, ὑπεσχέθη εἰς τὸν Κρέοντα νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τῆς Μηδείας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπειρῶτο νὰ πείσῃ τὴν Μηδεῖαν εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦτον μετὰ πραότητος· ἀλλὰ μὴ συναινέουσαν παντάπασιν, ἠπειλῆσεν ἔπειτα, ὅτι θέλει ἀποδιώξαι ἐκ τῆς Κορίνθου βιαίως. Ἡ Μηδεία τότε ὑπεκοίθη μὲν, ὅτι συναινέῃ· παρεκάλεσε δὲ τὸν Ἰάσωνα ν' ἀφήσῃ αὐτὴν ἔτι ἐν Κορίνθῳ μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ γείνῃ ὁ γάμος. Ἡ αἰτήσις αὐτῆς εἰσηκούσθη, καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐπεμψεν ἡ Μηδεία διὰ τῶν δύο αὐτῆς παίδων, Μερμέρου καὶ Φέρητος, δῶρον πρὸς τὴν νόμφην μεμαγευμένον πέπλον· μόλις δὲ ἡ Κρέουσα ἐνεδύθη αὐτόν, καὶ ἔρχισε νὰ καίῃ, καί, ἅμα σπεύσαντος τοῦ πατρὸς αὐτῆς Κρέοντος νὰ σβύσῃ τὸ πῦρ, ἔρχισαν ὡσαύτως νὰ καίωνται καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· ἔπασσε λοιπὸν κατὰ γῆς, καὶ ἐκωλύετο, ἵνα σβέσῃ τὰς φλόγας· ἀλλὰ τότε κατεφλέχθη ὁ βασιλικὸς οἶκος ὅλος, καὶ ἐξ αὐτοῦ διεσώθη μόνος ὁ Ἰάσων. Ἡ δὲ Μηδεία ἔπειτα, σφάξασα τὰ δύο αὐτῆς τέκνα, ἀνέβη ἐναέριος ἐπὶ πτερωτοῦ ὀρχήματος, τὸ ὅποιον ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἥλιου, καὶ ἤλθεν ἐπ' αὐτοῦ πρῶτον μὲν εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸς τὸν βασιλεῖα Αἰγέα, μεθ' οὗ καὶ συνεζεύχθη εἰς γάμον· ἔπειτα δὲ, εἰς Φοινίκην· ἀλλὰ καὶ ἐντεῦθεν φυγοῦσα, εὔρεν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐν Ἀρίᾳ, κραταίῳ τινα βασιλεῖα, τὸν ὅποιον ἐνυμφεύθη, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ τὸν Μῆδον· ὅθεν ὠνομάσθησαν ὑπὲρ τὸν Μῆδοι πάντες οἱ ὑπήκοοι τοῦ βασιλείου ἐκείνου (*). Καὶ ἄλλως δὲ ἄλλοι διηγοῦνται τὴν τῆς Μηδείας ἱστορίαν, ἥτις ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ Σικελιώτης Διόδωρος (**), διὰ τὴν τερατείαν τῶν τραγηδοσάντων τὰ κατ' αὐτὴν, ποικίλως πως καὶ διαφόρως ἐξηνέχθη.

Ὁ δὲ θάνατος τοῦ Ἰάσωνος συνέβη εὐθὺς μετὰ τὴν φυγὴν τῆς Μηδείας, ὥς οἱ πλεῖστοι λέγουσιν, ἐκ λύπης διὰ τὴν στέρησιν τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων, ἀποθανόντων· ἢ κατ' ἄλλους, διότι δοκός τις καταπεσοῦσα, κατέθραυσεν αὐτόν, κοιμώμενον παρὰ τὴν ὄχλην, ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ πλοίου, ἐφ' οὗ ἐπλευσεν ἄλλοτε εἰς Κολχίδα. Τινὲς δὲ πάλιν ἱστοροῦσιν, ὅτι συνδιαλλαγείς τελευταῖον μετὰ τῆς Μηδείας, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Κολχίδα, διεδέχθη τὸν πενθερόν αὐτοῦ ἀποθανόντα, καὶ ἐζήτεν ἔτη πολλὰ,

(*) Διόδωρ. Σικελ. βιβλιοθ. ἱστορ. β βλ. δ'. κεφ. 55. — Κατ' ἄλλους δὲ συγγραφεῖς τὸν Μῆδον ἐγέννησεν ἡ Μηδεία ἐκ τοῦ Αἰγέως, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐρῶγεν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς τὴν Ἀρίαν. Πausan. Κορινθ. κεφ. β'. §. 3. 7. — Απολλόδ. β. βλ. α'. κεφ. θ'. §. 28.

(**) Ἐνθα ἀνωτέρω,

βασιλεύων εἰρηνικῶς καὶ ἡσύχως. Τελευτήσας δὲ, ἐδοξάσθη καὶ ἑλαιοῦναι ὡς τις τῶν ἐπισημοτάτων ἡρώων, ἀνεγερθέντων εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀνδριάντων πολλῶν.

ΟΡΦΕΥΣ.

Οὗτος ἦτο παῖς τοῦ Οἰάγρου, βασιλέως τῆς Θράκης, καὶ τῆς Μούσης Καλλιόπης. Νέος ὢν, ἦλθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐδιδάχθη ὑπὸ τῶν ἱερέων τὰ μυστήρια καὶ ἄλλας ἐπιστήμας, τὰς ὁποίας ἔπειτα μετὰ καιρὸν εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κατ' ἐξοχὴν δὲ ἀφιερώθη εἰς τὴν μάθησιν τῆς μουσικῆς, καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπτάχορδον λύραν, εἰς ἣν αὐτὸς προσέθηκε μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλας δύο χορδὰς, ψάλλον ἐπ' αὐτῆς τοὺς ὕμνους, τοὺς ὁποίους συνέταττεν. Ἐπαιξε δὲ καὶ ἐψάλλον οὕτω θελκτικῶς, ὥστ' ἐκίνησε καὶ τοὺς ἀγριωτάτους καὶ ἀναισθήτους ἀνθρώπους· ἐντεῦθεν ἐλέγετο, ὅτι ἐξημέρου τὰ ἄγρια θηρία, καὶ ἐβλεγε τὰ δένδρα (*)· διὸ καὶ ἐζωγραφεῖτο κρούων τὴν λύραν ἐν τῷ μέσῳ ἀνήμερων θηρίων.

Ὁ Ὀρφεὺς ἐνυμφεῖται τὴν Εὐρυδίκην, τὴν ὑπότινων νομιζομένην Δρυάδα Νύμφην. Αὐτὴ ἀπέθανεν ἄωρον θάνατον, δαγνθεῖσα ὑπὸ ὄφεως, ἐν ᾧ ἤθελε νὰ φύγῃ τὰς ἐρωτικὰς περιπτώσεις τοῦ Ἀρισταίου. Ὁ Ὀρφεὺς, ὅστις ἡγάπα αὐτὴν τρυφερώτατα, κατέβη διὰ τοῦ Ταινάρου εἰς τὸν ᾗδην, καὶ ἔκρουσε τὴν λύραν καὶ ἔψαλε τοσοῦτον ἐπαγωγῶς, ὥστε ἡμέρωσε τὸν Κέρβερον, ἐκίνησε τότε πρῶτον τὰς Ἑρινῦς εἰς δάκρυα, καὶ κατάρθρωσε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς Περσεφόνης τὴν ἄδειαν ν' ἀναβιβάσῃ ὀπίσω εἰς τὸν κόσμον τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Εὐρυδίκην, ἐπὶ συνθήκῃ ὅμως, νὰ μὴ στρέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω ἵνα ἴδῃ αὐτὴν, πρὶν φθάσῃ διόλου εἰς τὸν κόσμον. Ἀλλὰ μὴ φυλάξας τὴν παραγγελίαν ταύτην, ἐστερήθη διὰ παντὸς τῆς ἀγαπητῆς αὐτοῦ γυναίκης.

Κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην ἔλαβεν ὁ Ὀρφεὺς ἐπώδυνον τέλος· εὐρούσαι αὐτόν ποτε αἱ Βάκχαι, ἡ Μαινάδες, ἐπὶ τοῦ Παγγαίου ὄρους τῆς Θράκης, διεσπάραξαν, καὶ ἐρύψαν τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν λύραν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἑβρὸν, ἐνθα πλέουσαι ἀμφότεραι, ἐφθασαν εἰς τὴν Λέσβον, καὶ ἐκεῖ ἡ μὲν κεφαλὴ ἐτάφη· ἡ δὲ λύρα ἀνηρτήθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος (**).

(*) Ἀπολλών. Ἀργοναυτ. Α. 23—31.

- Πρῶτά νυν Ὀρφεὺς μνησώμεθα, τὸν ῥά ποτ' αὐτῇ
- Καλλιόπῃ Θρηϊκῇ φαίνεται εὐνηθεῖσα
- Οἰάγρῳ σκοπιῆς Πιμπληίδος ἄγχι τεκέσθαι·
- Αὐτὰρ τὸν γ' ἐνέπουσιν ἀταιρέας εὐρεῖσι πέτραις
- Θέλειαι δαιδῶων ἔνοπλῃ, ποταμῶν τε ῥέεθρα·
- Φηγοὶ δ' ἄγριαδες, κείνης ἔτι σήματα μολεπῆς,
- Λιγῆς Θρηϊκίης Ζώνης ἐπιτελεθώσας,
- Ἐξίης στιχόωσιν ἐπήτριμοι, ἃς δ' γ' ἐπιπρὸ
- Θελομένηας φέροιγγι κατήγαγε Πιερίην.

Περδ. Ἀπολλοδ. βιβλ. α. κεφ. γ'. §. 2. « Καὶ Ὀρφεὺς, ὁ ἀσκήσας κιθαριδίαν, δὲ ᾗδων,

■ ἐκίνησε λίθους τε καὶ δένδρα. »

(**) Ἄλλοι δὲ καὶ ἄλλως ἱστοροῦσι τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἢ ὅτι ἐκεραυνώθη ὑπὸ τῶν θεῶν, ὡς ἀποκαλύψας τὰ μυστήρια αὐτῶν εἰς ἀμύητους· ἢ ὅτι ἀπελπισθεὶς, ἔγεινεν αὐτόχειρ, ὅτε, ἀνερχόμενος ἐκ τοῦ ᾗδου, σπαραίετο εἰς τὰ ὀπίσω, δὲν εἶδε παρακολουθεῖσάν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Εὐρυδίκην. Πανταν. Βοιωτ. κεφ. λ'. §. 3.

Πολλὰ ἔτη ὕστερον Νέανθος, ὁ υἱὸς τοῦ Πιττακοῦ, τοῦ τυράννου τῆς Λέσθου, ἠγόρασεν ἀντὶ μεγάλης ποσότητος χρημάτων τὴν λύραν ταύτην παρὰ τῶν ἱερέων (οἵτινες ἀντὶ αὐτῆς ἀνέστησαν ἄλλην), νομίζων, ὅτι ἔχων τὴν λύραν τοῦ Ὀρφέως, θέλει κάμνει ὅσα καὶ ἐκεῖνος θαύματα· ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα, ἐν ᾗ ἔκρουε ποτε αὐτὴν εἰς τὸ προάστειον, συνηθροίσθησαν μὲν περὶ αὐτὸν οἱ κύνας, ἀλλ', ἀντὶ τοῦ νὰ ἡμερωθῶσιν, ἔτι μᾶλλον ἐξαγριωθέντες, ἀνῆλθὼς αὐτὸν κατεξέσχισαν (*).

Ὁ Ὀρφεὺς ἦτον ἤδη προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, ὅτ' ἐπεχείρησε τὸν Ἀργοναυτικὸν πλοῦν. Ὑπηρετήσε δὲ καὶ ὠφέλησε τοὺς συμπλοεῖς αὐτοῦ κατὰ πολλοὺς τρόπους· διότι καὶ ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς διὰ θυσίας καὶ ὄρκου νὰ μένωσι καθ' ὅλους τοὺς κινδύνους πιστοὶ εἰς τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Ἰάσονα· καὶ συνεβούλευσε νὰ προσορμισθῶσιν εἰς τὴν Σαμοθράκην, καὶ νὰ προστοιμασθῶσιν ἐκεῖ πάλιν διὰ θυσιῶν καὶ προσευχῶν εἰς τὸν περαιτέρω αὐτῶν πλοῦν· καὶ ἀπὸ τῆς ἐπικινδύνου ψαλμωδίας τῶν Σειρήνων ἔσωσε, κρούων ἐντόνως τὴν λύραν, καὶ ἐμποδίζων αὐτοὺς οὕτως ἀπὸ τοῦ νὰ δίδωσι προσοχὴν καὶ ἀκρόασιν εἰς αὐτάς· τελευταῖον δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Κολχίδι μεγάλως διὰ τῆς μουσικῆς ὠφέλησεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐξημέρωσιν τοῦ δράκοντος, τοῦ φυλάττοντος τὸ χρυσοῦν δέρα.

Ἡ ἀληθὴς ἱστορία τοῦ Ὀρφέως εἶναι κεκρυμμένη ἐν τῷ σκότει τῶν ἀρχαίων μυθικῶν αἰώνων, ὅθεν καὶ οὐδὲν βέβαιον γινώσκομεν περὶ αὐτοῦ. Ἡ κοινὴ παράδοσις λέγει, ὅτι ἔζη περὶ τὰ 1250 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, καὶ ὅτι διὰ τῶν γνώσεων, τὰς ὁποίας ἀπέκτησεν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, καὶ μάλιστα ἐν Αἰγύπτῳ, ἔγεινεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλων ὠφελειῶν πρόξενος, ἡμερώσας τὰ ἄγρια ἔθνη τῶν τότε ἐν τῇ βαρβαρότητι ἔτι ζώντων Ἑλλήνων, συστήσας μυστηριώδη τινα θρησκείαν, καὶ εἰσαγαγὼν βίον ἠθικώτερον. Περὶ τῆς γνησιότητος τῶν εἰς ἡμᾶς διασωθέντων αὐτοῦ συγγραμμάτων ἀμφέ-

(*) Λουκιαν. Πρὸς ἀπείρ. καὶ πολλ. βιβλ. ὠνομά. 11, 12. « Οὐκ ἄκαιρον δ' ἂν γέ-
 » νοιτο, καὶ Λισβίου μῦθόν τινα διηγήσασθαι σοι, πάλαι γινόμενον. Ὅτε τὸν Ὀρφέα διε-
 » σπῆσαντο αἱ Θρᾷται, φασί, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σὺν τῇ λύρᾳ εἰς τὸν Ἑβρον ἐμπροσ-
 » σαν, ἐμβληθῆναι εἰς τὸν μέλανα πόντον, καὶ ἐπιπλεῖν γε τὴν κεφαλὴν τῇ λύρᾳ, τὴν
 » μὲν ᾄδουσιν Θρᾷτὸν τινα ἐπὶ τῷ Ὀρφεῖ, ὡς λόγος, τὴν λύραν δὲ αὐτὴν ὑπαγεῖν, τῶν
 » ἀνέμων ἐμπιπτοντων ταῖς χορδαῖς· καὶ οὕτω μετ' ᾧδῆς προσεγεγῆναι τῇ Λέσθῳ· καὶ
 » κείνους ἀνελομένους τὴν μὲν κεφαλὴν καταβάψαι, ἵνα περ νῦν τὸ Βαχχεῖον αὐτοῖς
 » ἔστι· τὴν λύραν δὲ ἀναθεῖναι εἰς τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερὸν, καὶ ἐπὶ πολὺ γε σώζεσθαι
 » αὐτὴν. Χρόνῳ δὲ ὕστερον Νέανθον, τὸν τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου, ταῦτα ὑπερ τῆς
 » λύρας πυνθανόμενον, ὡς ἐκῆλει μὲν καὶ θηρία, καὶ φυτὰ, καὶ λίθους· ἐμελῶδει δὲ καὶ
 » μετὰ τὴν τοῦ Ὀρφέως συμφορὰν, μηδενὸς ἀπομένου, πρὸς ἔρωτα τοῦ κτήματος ἐμ-
 » ποσῖν, καὶ διαφθείραντα τὸν ἱερεῖα μεγάλῳι χρημασί, πείσαι ὑποθέντα ἑτέραν ὁμοίαν
 » λύραν, δοῦναι αὐτῷ τὴν τοῦ Ὀρφέως λαβόντα δὲ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν τῇ πόλει χρῆσθαι
 » οὐκ ἀσφαλὲς οἰεσθαι εἶναι· νόμισεν δὲ ὑπὸ κόλπον ἔχοντα μόνον προσελθεῖν εἰς τὸ
 » προάστειον, καὶ προσεγερμένον κρούειν καὶ συνταρτέειν τὰς χορδὰς, ἄτεχνον καὶ
 » ἄμουσον νεανίσκον, ἐλπίζοντα καὶ μέλη τινα θασιόσια ὑπηγῆσαι τὴν λύραν, ὅρ' ὦν
 » πάντας καταθέλξειν καὶ κηλήσειν, καὶ μακάριον ἔσεσθαι, κληρονομήσαντα τῆς Ὀρ-
 » φέως μουσικῆς· ἄρχη δὲ συνελθόντας τοὺς κύνας πρὸς τὸν ἦχον, (πολλοὶ δὲ ἦσαν
 » αὐτοῖς) διασπᾶσθαι αὐτὸν ὡς· τοῦτο γούν ὅμοιον τῷ Ὀρφεῖ παθεῖν, καὶ μόλους ἐρ'
 » ἑαυτὸν ἐξηκαλέσται τοὺς κύνας· ὅτε περ καὶ σαρίστατα ὤρθη, ὡς οὐχ ἡ λύρα θέλγουσα
 » ἦν, ἀλλὰ ἡ τέχνη καὶ ἡ ψῆχ, ἃ μόνον ἐξείρετα τῷ Ὀρφεῖ παρὰ τῆς μητρὸς ὑπὲρ-
 » χεν· ἡ λύρα δὲ ἄλλως κτήμα ἦν οὐδὲν ἄμεινον τῶν ἄλλων βαρβρίτων.

βαλλον καὶ οἱ παλαιοὶ (*)· καὶ βέβαιον φαίνεται, ὅτι αἱ μὲν ἰδέαι, αἱ διδασκαλῖαι, καὶ οἱ μῦθοι αὐτοῦ διεδόθησαν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους διὰ παραδόσεως, αὐτὸς δὲ οὐδὲν κυρίως συνέγραψε (**).

ΚΑΣΤΩΡ καὶ ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

Δίδυμοι παῖδες τῆς Ἀθήδας, τῆς γυναικὸς τοῦ Τυνδάρεω, τὴν ὅποιαν ὁ Ζεὺς ἡγάπησεν ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ κύκνου, ὅθεν καὶ ποτὲ μὲν Διόσκουροι, ποτὲ δὲ Τυνδαρίδαι ὀνομάζονται. Κατὰ τὸν μῦθον ἐγέννησεν ἡ Ἀθήδα μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Διὸς δύο υἱά, καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς αὐτῶν ἐξήλθον ὁ Πολυδεύκης καὶ ἡ Ἑλένη· ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, ὁ Κάστωρ καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα. Τὸν μῦθον δὲ τοῦτον ἄλλοι μὲν ἄλλως μετέπλασαν κατ' ἀρέσκειαν· ὁ δὲ Ὅμηρος ἀποσιωπᾷ παντάπασιν. Ἀμφότεροι δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἦσαν περίφημοι ἀγωνισταί· ὁ μὲν Πολυδεύκης, εἰς τὴ μάχεσθαι πεζός· ὁ δὲ Κάστωρ, ἀπὸ τοῦ ἵππου μάλιστα ὁ ἵππος τούτου ἐλέγετο ὅτι κατάγεται ἀπὸ θεοῦ γένους, καὶ ἐκαλεῖτο Κύραλλος.

Πλέοντες δὲ οἱ δύο οὗτοι ἀδελφοὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Ἀργοναυτῶν εἰς Κολχίδα, ἀπέκτησαν θείας τιμᾶς· διότι, συμβάντος ποτὲ κατὰ τὸν πλοῦν φοβεροῦ χειμῶνος, πάντων ἐπικαλουμένων εἰς βοήθειαν τοὺς θεοὺς, ἐφάνησαν αἰφνὴς ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκου δύο ἀστεροειδεῖς φλόγες, καὶ ὁ χειμὼν παραγρῆμα ἐκόπασεν. Ἐκτοτε ἐλατρεῦντο ὑπὸ τῶν ναυτῶν ὡς προστάται αὐτῶν θεοί.

Ὅτε οἱ Ἀργοναῦται προσωρμίσθησαν εἰς τὰς ὄχθας τῶν Βεβρύκων, κατεπάλαισεν ὁ Πολυδεύκης τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἀμικον, τὸν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Βιβυλίδος. Ἦτο δὲ οὗτος ἀνδρεῖος, καὶ ἠνάγκαζε πάντας τοὺς ξένους νὰ πυκτεῶσι μετ' αὐτοῦ· ἐλθὼν λοιπὸν καὶ εἰς τὴν Ἀργῶ, προῦκάλει τὸν ἄριστον τῶν ἡρώων εἰς πυγμὴν· ὁ Πολυδεύκης ἐδέχθη τὴν πρόκλησιν, καὶ νικῆσας ἐφόνευσεν αὐτόν.

Μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀργοναυτικοῦ πλοίου ἐπιστροφὴν ἐπολιώρχησαν οἱ Διόσκουροι τὰς Ἀφιδνας, πόλιν ὠχυρωμένην τῆς Ἀττικῆς, ὅπου ἐφυλάττετο ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν Ἑλένη, ἀρπασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θρᾷνῆος καὶ Πειρίθοος. Δὲν ἀπέλαθον δὲ μόνον τὴν Ἑλένην, ἀλλ' ἤγαγον εἰς Σπάρτην αἰχμάλωτον

(*) Ὁ Ἀριστοτέλης, ὡς ἀναφέρει ὁ Κικέρων, ἠρνεῖτο παντάπασιν τὴν ὑπαρξιν τοῦ Ὀρφέως, καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπεθίδοντο τὸ πάλαι εἰς τινὰ μυθολογικὸν φιλόσοφον, Κέρκωπα καλούμενον. Cic. de nat. Deor. I. 38. « Orpheum poetam docet » Aristoteles nunquam fuisse, et hoc Orphicum carmen Pythagorae ferunt eujusdam fuisse Cercopis. »

(**) Εἶναι δὲ τὰ εἰς ὄνομα αὐτοῦ φερόμενα ποιήματα ταῦτα· α') Ἀργοναυτικά· — β') Ὑμνοὶ τοὺς ὅποιους ὁ Πausanias ἀναφέρει ὅτι ἦσαν συντομώτατοι, καὶ ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν. Pausan. Boiot. κερ. λ'. §. 5. « Ὅστις δὲ περὶ ποιήσεως ἐπολυπραγμόνησεν, » ἤδη τοὺς Ὀρφέως ὕμνους εἶδεν ὄντας, ἑκαστὸν τε αὐτῶν ἐπὶ βραχύτατον, καὶ τὸ σῶμα παν οὐκ ἐς ἀριθμὸν πολλὸν πεποιημένους. » — γ') Διθεκά (περὶ λίθων καὶ τῶν ἰδιωμάτων αὐτῶν)· ποιήμα τῆς δ' Ἰώως μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος· — δ') Τεμάχια διαφόρων ἄλλων ποιημάτων, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐπιγραφόμενον Περὶ σεισμῶν, εἰς ἐξήκοντα στίχους. Ἡ καλλίστη ἔκδοσις αὐτῶν εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ περικλεσεστάτου φιλολόγου Ἐρμάννου (Δεψ. 1805).

καὶ τὴν μητέρα τοῦ Θησέως τὴν Αἴθραν, ἥτις μετὰ ταῦτα ἦλθεν ἀμφίπολος τῆς Ἑλένης εἰς τὴν Τροάδα.

Αὐτοὶ δὲ μνηστευθέντες μετὰ τῶν θυγατέρων τοῦ Λευκίππου, τῆς Φοίβης καὶ Ἰλαείρας, ἠναγκάσθησαν νὰ πολεμήσῃ ἕκαστος πρὸς τοὺς ἀνταρστὰς αὐτῶν Ἰδαν καὶ Λυγκέα, τοὺς παῖδας τοῦ Ἀφαιρέως καὶ τῆς Ἀρήνης. Ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐφόνευσεν ὁ Κάστωρ τὸν Λυγκέα, ἀλλ' ἔπεσε καὶ αὐτὸς φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Λυγκέως, τοῦ Ἰδα. Ἐξεδίκησε δὲ καὶ ὁ Πολυδεύκης τὸν θάνατον τοῦ Κάστορος, φονεύσας καὶ αὐτὸς τὸν Ἰδαν· ἀλλὰ μὴ δυνάμενος πλέον ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ζωὴν τὸν ἀδελφόν, περίλυπος, παρεκάλεσε τὸν Δία νὰ διακρίσῃ μετὰ τοῦ Κάστορος τὴν ἀθανασία· διότι μόνος ὁ Πολυδεύκης καὶ ἡ Ἑλένη ἦσαν γνήσιοι παῖδες τοῦ Διὸς, ἄρα καὶ ἀθάνατοι· ὁ δὲ Κάστωρ καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα, θνητοί, συλλαβθέντες ὑπὸ τοῦ Τυνδάρω, ὅστις συνευρέθη μετὰ τῆς Λήδας τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν καὶ ὁ Ζεὺς. Βίβηκουσε δὲ ὁ θεὸς τῆς τοῦ Πολυδεύκου δεισισεως, καὶ συγκατένευσεν, ὥστε τὴν μὲν μίαν ἡμέραν νὰ ζῇ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ ἕτερος νὰ ἦναι ἐν τῷ ᾄδῃ· τὴν δὲ ἄλλην, ὁ μὲν εὐρισκόμενος ἐν τῷ ᾄδῃ ν' ἀναβαίῃ εἰς τὴν γῆν, ὁ δὲ ζῶν ν' ἀποινήσκῃ. Ὁ δὲ Ὀμήρος θέλει, ὅτι ἀμφοτέροι συγχρόνως ἔζω· καὶ πάλιν ἀμφοτέροι συνάμα ἀπέθνησκον (*).

Ἐν μεγάλοις κινδύνοις, μάλιστα ἐν ταῖς μάχαῖς, ἐνόμιζον οἱ ἀρχαῖοι ὅτι ἐμφανίζονται οἱ Διόσκουροι ὡς δύο νεανίαι ἱππεύοντες ἐπὶ λευκῶν ἱππῶν, λαμπρότατα ὀπλισμένοι, καὶ πνέοντες ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν φλόγας πυρός (**), ὅθεν καὶ ζωγραφοῦνται οὕτω καὶ, πρὸς διάκρισιν, ὁ μὲν Κάστωρ

(*) Ὀδυσ. Α. 202.

« Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερῆμεροι, ἄλλοτε δ' αὐτὲς
« Τεθναῖσιν· τιμὴν δὲ λελόγχασ' ἴσα θεοῖσιν »

(**) Cic. de nat. Deor. II. 2. « Idque evenit non temere, nec casu, sed quod
« praesentiam saepe divi suam declarant; ut et apud Regillum bello Latino
« cum A. Postumius dictator cum Octavio Mamilio Tuscetano proelio dimica-
« ret, in nostra acie Castor et Pollux ex equis pugnare visi sunt; et recentiore
« memoria iidem Tyndaridae Persen victum nuntiaverunt: P. enim Valienus,
« avus hujus adolescentis, cum ut praefectura Reatina Romam venienti noctu
« duo juvenes cum equis albis dixissent, Regem Persen illo die captum, sena-
« tui nuntiavit, et primo, quasi temere de republica locutus, in carcerem con-
« jectus est, post, a Paulo literis allatis; cum idem dies constitisset, et agro a
« senatu, et vocatione donatus est. » — Διονύς. Ἀλικαρν. ῥωμα. ἀρχ. β. βλ. σ'. κεφ.
13. « Ἐν ταύτῃ λέγονται τῇ μάχῃ πιστουμένῃ τε τῷ δικτάτωρι καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν τε-
« ταγμένοις ἱππεῖς δύο φανῆναι, κάλλει τε καὶ μεγέθει μακρῷ κρείττους, ὧν ἡ καθ' ἡ-
« μᾶς φύσις ἐκφέρει, ἐναρχόμενοι γενεῇ, ἡγεύμενοι τε τῆς βωμαϊκῆς ἱπποῦ, καὶ τοὺς
« ὁμοῦς χωροῦντας τῶν Ἀτίνων παίοντες τοῖς ὄρεσι, καὶ προετροπάζον ἐλαύνοντες· ὃ
« μετὰ τὴν τροπὴν τῶν Ἀτίνων, καὶ τῆς ἁλώσεως τοῦ χάρακος αὐτῶν περὶ δειλὴν ὄψιν,
« τότε τέλος λαβοῦσας τῆς μάχης, ἐν τῇ ῥωμαίων ἀγορᾷ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐφύηται
« δύο νεανίσκοι, λέγονται, πολεμικὰς ἐνδοδυκτάς στολὰς, μέγιστοι καὶ κάλλιστοι, καὶ
« τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχοντες, αὐτοὶ τε φυλάττοντες ἐπὶ τῶν προσώπων, ὡς ἐκ μάχης
« ἦκοντες, τὸ ἐναγώνιον σχῆμα, καὶ τοὺς ἱπποὺς ἰδρωτὶ διαβρόχους ἐπαγόμενοι· ἄρπυγες
« δὲ τῶν ἱππῶν ἐκότεροι, καὶ ἀπονέψαντες ἀπὸ τῆς λιβίδος, ἢ παρὰ τὸ ἱερὸν τῆς Ἑ-
« στίας ἀναδίδωσι, λίμνην ποιοῦσα ἐμβέβη· ὀλίγην, πολλῶν αὐτῶς περιστάντων, καὶ,
« εἴ τι φέρουσιν, εἰ καὶ ἀπὸ στρατοπέδου, μαθεῖν ἀφ' αὐτῶν, τὴν τε μάχην αὐτοῖς
« φράζουσιν, ὡς ἐγένετο, καὶ ὅτι νικῶσιν· οὗς μεταχωρήσαντας ἐκ τῆς ἀγορᾶς, ὑπ' αὐτῶν

ζωγράφεται φέρων ἐν χερσὶ χαλινὸν καὶ μάστιγας· ὁ δὲ Πολυδεύκης, κρατῶν ἀθλητικούς ἱμάντας· ἐν δὲ τῷ οὐρανῷ λάμπουσιν οἱ Διόσκουροι ὡς ἐν τῶν ζωδιακῶν σημείων (τῶν διδύμων).

ΤΕΛΑΜΩΝ.

Υἱὸς τοῦ Αἰάκου καὶ τῆς Ἐνδιίδος. Οὗτος ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Πηλέως, ἐπειδὴ μετέσχε τοῦ φόνου, τοῦ γενομένου εἰς τὸν Φῶκον, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ὁ Αἰακὸς ἐκ τῆς Νηρηίδος Ψαμάθης, ἥ, ὡς ἐνόμιζεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἀγωνιζόμενος ἐφόνευσεν αὐτὸν διὰ δίσκου. Ἐξωσθεὶς λοιπὸν, ἦλθεν εἰς Σαλαμῖνα, καὶ ἔλαθεν εἰς γυναῖκα τὴν Γλαύκην, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Κιχρεῶς, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐκκληρονόμησε καὶ τὴν βασιλείαν. Ἀποθανούσης δὲ τῆς Γλαύκης, ἐνυμφεῖθαι τὴν Περιβοίαν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀλκάρου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πέλοπος, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Αἶαντα. Μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας μετὰ τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τῆς Τρωάδος, καὶ ἀνδραγαθήτας, λαμβάνει γέρας τὴν Ἡσιόνην, τὴν θυγατέρα τοῦ Διομέδοντος, καὶ ἐκ ταύτης γεννᾷ τὸν Τευκρον.

ΠΗΛΕΥΣ.

Ἀδελφὸς τοῦ Τελαμῶνος. Νέος ἔτι ὢν, ἐφόνευσεν τὸν ἐξ ἄλλης μητρὸς ἀδελφὸν αὐτοῦ Φῶκον, κατὰ προτροπὴν, ὡς λέγεται, τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἐνδιίδος, διὰ δίσκου. Ἐξορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰάκου διὰ τὸν φόνον τούτον, ἦλθεν εἰς τὴν Τραχίνα πρὸς τὸν γέροντα Κῆρυκα, ζητῶν κάθαρσιν. Ὁ Κῆρυξ ἀπεφάσισε νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τούτου τὸ χρηστήριον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ οὕτως ἐπεχείρησε πλοῦν, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου οὐδὲ αὐτὰ τὰ τρυφερὰ δάκρυα τῆς γυναῖκός αὐτοῦ Ἀλκυόνης ἐδυνήθησαν ν' ἀποτρέψωσιν αὐτόν. Ἀλλ' ὁ πλοῦς ἀπέβη δυστυχής· διότι ὁ Κῆρυξ ναυαγῆτας ἐπνίγη ἡ δὲ Ἀλκυόνη, ἰδοῦσα καθ' ὕπνου· οὐκ ἔμελλεν, προμηνύοντα τὴν δυστυχίαν ταύτην, ἔσπευσεν εὐθὺς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ θεωρήσασα τὸν νεκρὸν παρασυρόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἔπεσεν ἐπ' αὐτόν, κρημνίσασα ἑαυτὴν ἀπὸ σκοπέλου. Τότε οἱ θεοὶ διέσωσαν ἀπροσδοκῆτως τὴν ζωὴν τῆς Ἀλκυόνης, καὶ μετεμόρφωσαν αὐτὴν εἰς τὸ ὁμώνυμον πτηνόν· ἀλλ', ἐπειδὴ οὐδὲ εἰς τοιαύτην μορφήν ἀπείχετο ἀπὸ τοῦ νεκροῦ ἀνδρός, οἱ θεοί, χαριζόμενοι, μετεμόρφωσαν καὶ τούτον ὡσαύτως εἰς ἄλλο θαλάσσιον πτηνόν.

Μετὰ τὸ συμβῆναι τοῦτο ἦλθεν ὁ Πηλεὺς πρὸς τὸν Εὐρυτίωνα, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀκτορος, ὅστις λέγεται ὁ αὐτός, τὸν ὁποῖον εὐρίσκομεν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ἀργοναυτῶν. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀκτωρ ἐκαθάρισε τὸν Πηλεὰ ἀπὸ τοῦ φόνου, διήλλαξεν αὐτὸν πάλιν μετὰ τῶν θεῶν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτόν γυναῖκα τὴν ἰδίαν θυγατέρα Ἀντιγόνην, καὶ προῖκα τὸ τρίτον μέρος τῆς χώρας αὐτοῦ Φθίας. Ἀλλὰ μετὰ καιρὸν ὀρμήσας ὁ Πηλεὺς μετὰ τοῦ Εὐρυ-

» νός ἔτι λέγουσιν ὀρῆσαι, πολλὴν ζήτησιν αὐτῶν ποιομένου τοῦ καταλειφθέντος τῆς
» πόλεως ἡγεμόνος· ὡς δὲ τῇ κατόπιν ἡμέρᾳ τὰς παρὰ τοῦ δικτάτωρος ἐπιστολὰς ἔλα-
» βοι· οἱ τῶν κοινῶν προεστώτες, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν τοῖς ἐν τῇ μάχῃ γενομέ-
» νοις καὶ τὰ περὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν θαυμάτων ἔμαθον, νομίζαντες τῶν αὐτῶν θεῶν
» εἶναι ὁμῶς τὰ φάσματα, ὡς περ εἰκός, Διοσκύρων ἐπεισθῆσαν εἶναι τὰ εἰδωλα, »

τίωνος εἰς τὸ κυνήγιον νὰ φονεύσῃ τὸν Καλυδώνιον κάπρον, ἀντὶ τοῦτο εὐπειργάνει τοῦ εὐεργέτου αὐτοῦ Εὐρυτίωνος, καὶ φονεύει αὐτόν. Φυγὼν δὲ διὰ τοῦτο ἐκ τῆς Φθίας, ἔρχεται εἰς τὴν Ἰωλκὸν πρὸς τὸν Ἀκαστον καὶ καθαρίζεται πάλιν ὑπ' αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ἡ γυνὴ τοῦ Ἀκάστου, ἡ Ἀστυδάμεια, ἐρασθεῖσα αὐτοῦ, γράφει πρὸς τὴν Ἀντιγόνην, ὅτι ὁ Πηλεὺς μέλλει νὰ νυμφευθῇ τὴν Στερόπην θυγατέρα τοῦ Ἀκάστου ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν εἰδοῦσιν αὐτὴν ἡ ταλαίπωρος Ἀντιγόνη, ἀφαιρεῖται δι' ἀγρόνης τὸν βίον. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ Πηλεὺς κατεφρόνει τῆς Ἀστυδαμείας τὸν ἔρωτα, ἐνεκάλεσεν αὐτὸν ἡ κακοήθης γυνὴ παρὰ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὡς μοιχόν. Ὁ Ἀκαστος δὲ, μὴ θέλων νὰ φονεύσῃ ἐν τῷ φανερῷ ἐκείνον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἐκαθάρισεν, ἐζήτηε εὐκαιρίαν νὰ περιπλέξῃ τὸν Πηλέα εἰς ἄλλους κινδύνους· ὅθεν καὶ παρέλαβεν αὐτόν ποτε εἰς θήραν ἐπὶ τὸ Πήλιον ὄρος, καὶ κατέστησεν ἄμιλλαν, τίς ἐξ αὐτῶν θέλει φονεύσει πλείοντα θηρία. Ὁ Πηλεὺς ἔκοψε κρυφίως ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, τὰ ὅποια αὐτὸς ἐφόνευσε, τὰς γλώσσας, καὶ, ὅτε οἱ κυνηγοὶ τοῦ Ἀκάστου θέλοντες νὰ ἐμπαίξωσι τὸν Πηλέα, ἐσπερίζοντο τὰ ζῶα ἐκεῖνα καὶ ἔλεγον, ὅτι αὐτοὶ ἐφόνευσαν, αὐτὸς δείξας τὰς γλώσσας, ἐδήλεγε τὸ ψεῦδος. Ὁ Ἀκαστος ἀνέμεγεν εὐκαιρίαν, ἕως ἀποκοιμηθῇ ὁ Πηλεὺς, κεκοιπιακῶς ὢν πολὺ ἀπὸ τοῦ κυνηγίου. Μόλις δὲ ἀποκοιμηθῇ, καὶ ὁ Ἀκαστος ἤρπασεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ ξίφος, καὶ ἐκρυψεν αὐτὸ ἐν τῇ κόλπῳ τῶν βωῶν. Ἐξεγερθεὶς ὁ Πηλεὺς, καὶ μὴ εὐρὺν τὸ ξίφος, ἐμελλεν ἀφανισθῇ, καταληφθεὶς ὑπὸ τῶν Κενταύρων, οἵτινες ἐπλανῶντο κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην ληστεύοντες· ἀλλ' ἐσώθη ὑπὸ τοῦ Χείρωνος, ὅστις καὶ ἀπέδωκεν εἰς αὐτόν τὸ ξίφος. Ἐξεδικλήθη δὲ μετὰ ταῦτα κατὰ τοῦ Ἀκάστου, στρατεύσας μετ' ἄλλων ἡρώων κατὰ τῆς Ἰωλκοῦ· διότι κατέκοψεν εἰς τὴν μάχῃ τὴν Ἀστυδαμείαν, καὶ ἔρριψε τὰ μέλη τοῦ νεκροῦ εἰς τὴν πύλην, δι' ἧς εἰσῆλθεν αὐτὸς μετὰ τῶν λοιπῶν εταίρων.

Ὁ Πηλεὺς ἔλαβεν ἔπειτα εἰς δευτέραν γυναῖκα τὴν Νηρηίδα Θέτιν, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Ἀχιλλεῖα· ἀποθανὼν δὲ, θείων τιμῶν ἡξιώθη παρὰ τῶν κατοίκων τῆς Πέλλης, πόλεως τῆς Μακεδονίας. Ὁ Πίνδαρος κατατάσσει αὐτόν ἐν τῷ ᾄδῃ μετὰ τοῦ Ραδαμάνθυος (*).

ΙΔΑΣ.

Υἱὸς τοῦ Ἀφάρειος καὶ τῆς Ἀρήνης, ἐκ Μεσσηνίας· ἀρπάσας εἰς τὸ πτερωτὸν αὐτοῦ ὄχημα τὴν Μάρπησσαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Εὐήνου καὶ ἔγγονον τοῦ Ἀρεως, ἦλθεν εἰς μονομαχίαν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ἡγάπα καὶ αὐτὸς τὴν Μάρπησσαν. Ὁ Ζεὺς ὁμοῦς ἐχώρισε τοὺς μαχομένους διὰ κεραινοῦ, ἀφίει εἰς τὴν Μάρπησσαν τὴν ἐκλογίην· αὕτῃ δὲ προτιμήσασα τὸν

(*) Πινδ. Ὀλυμπ. Εἰς. Β'. 147—52.

- Βουλαῖς ἐν ὁρθαῖς Ῥαδαμάνθυος·
- Ὅν πατὴρ ἔχει Κρόνος ἔτοι-
- μον αὐτῷ πάρεδρον,
- Πόσις ὁ πάντων Ῥέας
- Ἐπέρτατον ἔχούσας θρόνον·
- Πηλεὺς τε καὶ Κάδμος ἐν τοῖσιν ἀλγόνται •.

Ἰδαν, ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ τὴν Κλεοπάτραν. Μετὰ τὴν ἐκ Κολχίδος ἐπι-
τραφὴν ἐκεραυνώθη, ὡς διηγῆθαι, ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐν τῇ μετὰ τοῦ Κάστο-
ρος καὶ Πολυδεύκου μάχῃ.

ΛΥΓΚΕΥΣ.

Ἀδελφὸς τοῦ Ἰδα, καὶ τοσοῦτον ὀξυδερκής, ὥστε μυθεύεται ὅτι ἔβλεπε
διὰ στελέχου δρυὸς (*), καὶ προσέτι καὶ αὐτὰ τὰ ὑπὸ γῆν (**). Παλίσας
δὲ πρὸς τὸν Κάστορα καὶ Πολυδεύκην, ἐφόνευσε μὲν τὸν Κάστορα, ἔπεσε
δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκου.

ΑΔΜΗΤΟΣ.

Υἱὸς τοῦ Φέρητος καὶ τῆς Κλυμένης, βασιλεὺς τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ.
Οὗτος, ἵνα λάβῃ εἰς γυναῖκα Ἀλκίστιν, τὴν θυγατέρα τοῦ Πελίου, ὑπε-
χρέωθη ὑπὸ τούτου πρότερον νὰ ζεύξῃ ἄρμα λεόντων καὶ κάπρων· τοιοῦ-
τον δὲ ἄρμα ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ἐθήτευσε παρ' αὐτῷ ἐνιαυ-
τὸν ἕνα, ὅτε ἐξωρίσθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ Διός. Περὶ τοῦ θανάτου
αὐτῶν ὠμιλήσαμεν ἐν τοῖς περὶ Ἑρακλέους (***)

ΑΚΑΣΤΟΣ.

Υἱὸς τοῦ Πελίου, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἀλκίστιδος, περίφημος διὰ τοὺς ἐπι-
κηδείους ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους ἐτέλεσεν εἰς τιμὴν τοῦ φονευθέντος πατρὸς
αὐτοῦ Πελίου.

ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ.

Υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθαίας, νομιζόμενος δὲ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐπὶ
ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ ἐφάνησαν αἱ Μοῖραι εἰς τὴν Ἀλθαίαν, καὶ
εἶπον πρὸς αὐτήν· ἡ μὲν Κλωθῶ, ὅτι ὁ Μελέαγρος θέλει γένει μεγαλόψυ-
χος· ἡ δὲ Λάχεσις, ὅτι θέλει γένει ἰσχυρὸς· ἡ δὲ Ἄτροπος, ὅτι θέλει ζῆται
τοσοῦτον χρόνον, ἕως κατακαῇ ὁ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας κείμενος δαυλός. Ταῦτα
εἰπούσαι, ἔγειναν ἀφανεῖς· ἡ δὲ Ἀλθαία ἐπῆρεν εὐθύς ἀπὸ τῆς ἐσχάρας
τὸν δαυλόν, καὶ σθέασα ἐνέκλεισεν αὐτὸν εἰς λάρνακα.

Ἐλθὼν ὁ Μελέαγρος εἰς νεανικὴν ἡλικίαν, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
μετὰ παιδαγωγοῦ, Λαοκρόντος λεγομένου, εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῶν Ἀρ-
γοναυτῶν· ἐπιστρέψας δὲ, ἐνυμφεῦθη τὴν Κλεοπάτραν, τὴν θυγατέρα τοῦ
Ἰδα καὶ τῆς Μαρηΐσσης.

(*) Πυσαν. Μεσσην. κερ. β'. § 4. « Ἀραρεῖ θε τῶν παίδων πρεσβύτερος μὲν καὶ
ἀνδρείότερος Ἰδας, νεώτερος δὲ ἦν Λυγκεύς, ὃν ἔφη Πίνδαρος (ὅτω πιστὰ) οὕτως δέξαι
τὸν ὄρεν, ὡς ἔξω στελέχους θεῖσθαι δρυῶνος. » — Παρβλ. Πίνδ. Νέμ. Εἰδ. l. 114—18.

■ Ἀπὸ Ταυγέτου πιδαυ-

■ γάζων ἰδεν Λυγκεύς δρυὸς ἐν στελέχει

■ Ἡμένως· κείνου γὰρ ἐπιχθονίων

■ Πάντων γένει' ὀξύτατον

■ Ὀρμα. »

(**) Ὅθεν καὶ παροιμία· ὀξύτερον βλέπειν Λυγκέως· Σουίδας· « Λυγκέως
ὀξύωπότερον βλέπεις . . . τοσοῦτον δὲ ὀξύωπότερος ἦν, ὡς δι' ἐλάτης ἰδεῖν Κάστορα
καὶ δολοφονήσαντα τὸν ἀδελφόν, ὡς φησι Πίνδαρος, καὶ Ἀπολλώνιος ἐν Ἀργοναύταις. »

(***) Ἰδὲ σελ. 129.

Μετὰ καιρὸν ἐξῆλθε κατὰ τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, τὸν ὅποιον ἔπεμψεν ἡ Ἀρτεμις πρὸς τιμωρίαν τοῦ Οἰνέως, διότι ἐλθισμόνισε νὰ προσενέγκῃ εἰς αὐτὴν θυσίαν. Ὁ κάπρος οὗτος, ἐξοχος τὸ μέγεθος καὶ τὴν βῶμην, ἠφάνιζε τὴν γῆν, καὶ διέφθειρε τὰ βοσκήματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους· κατ' αὐτοῦ ἐξεστράτευσαν μετὰ τοῦ Μελεάγρου καὶ πάντες οἱ τότε περίφημοι ἥρωες τῆς Ἑλλάδος, ὁ Δρύας, ὁ Ἴδας καὶ ὁ Λυγκεύς, ὁ Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, ὁ Θησεύς, ὁ Ἀδμητος, ὁ Ἀγκαῖος καὶ ὁ Κηφεύς, ὁ Ἰάσων, ὁ Ἰφικλῆς, ὁ Πειρίθους, ὁ Πηλεὺς, ὁ Τελαμὼν, ὁ Εὐρυτίων, καὶ ἡ Ἀταλάντη, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀρκάδος Ἰάσου. Περί αὐτῆς διηγοῦνται, ὅτι μικρὰ οὕτα, ἐξετέθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς, μὴ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἔχῃ θηλυκὰ τέκνα, εἰς δάσος, καὶ ἐτρέφετο ἐκεῖ ὑπὸ ἄρκτου. Αὐξήθεισα δὲ, καὶ ἰδοῦσα, ὅτι τὸ ἐξάίσιον αὐτῆς κάλλος ἐμβάλλει εἰς τοὺς ἀνδρας ἀνισυχίαν, κατέφυγεν εἰς τὴν ἐρημίαν, καὶ κατῴκει ἐν σπηλαίῳ, ποριζομένη τὴν τροφὴν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ κυνηγίου. Δύο δὲ Κένταυροι, Ῥοίκος καὶ Ὑλαῖος, τρωθέντες ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος, ἤρχοντο τὴν νύκτα εἰς τὸ σπήλαιον κωμάζοντες· ἀλλ' αὐτὴ, ἐννοήσασα τὸν σκοπὸν, ἐφόνευσεν αὐτοὺς, τοξεύοντα ἀπὸ τοῦ σπηλαίου. Ἀκούσασα δὲ τότε περὶ τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, ἠνώθη εἰς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Μελεάγρου, καὶ πρώτη αὕτη ἐπλήρωσε τὸν κάπρον· ἔπειτα ἐτόξευσεν αὐτὸν ὁ Μελεάγρος εἰς τὰ νῶτα, καὶ οἱ λοιποὶ ἥρωες μετὰ ταῦτα διόλου αὐτὸν ἐφόνευσαν. Ὁ Μελεάγρος, θέλων νὰ βαλθεῖσθ τὴν Ἀταλάντην, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ δέρμα τοῦ κάπρου· ἀλλ' ἀγανακτήσαντες διὰ τοῦτο οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἀφῆρσαν ἀπ' αὐτῆς τὸ δέρμα, λέγοντες, ὅτι τὸ ἀριστεῖον τοῦτο ἀνήκει εἰς αὐτοὺς κατὰ γένος. Ἀναφυσίς δὲ περὶ τούτου μεγάλης ἐρίδος, αὐτοὶ μὲν ἐφονεύθησαν ὑπὸ τοῦ Μελεάγρου· ἡ δὲ Ἀλθαία, ἐκδικούσα τὸν θάνατον τῶν ἰδίων ἀδελφῶν, ἠνοίξεν εὐθὺς τὴν λάρνακα, ἐπῆρε τὸν ἡμίκαυστον οὐλὸν, ἔρριπεν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, καὶ παρὰ τοῦτο ὁ Μελεάγρος ἀπέθανεν, ὑπὸ δριμυτάτων πόνων βασανιζόμενος. Ἀλλ' ἔπειτα μετανοήσασα ἡ Ἀλθαία διὰ τοῦτο τὸ ἔργον, ἐκρεμάσθη τὸ δὲ παράδειγμα αὐτῆς ἠκολούθησε καὶ ἡ Κλεοπάτρα, ἡ γυνὴ τοῦ Μελεάγρου.

ΑΓΚΑΙΟΣ.

Περί τούτου διηγοῦνται τὰ ἑξῆς. Ἀμπελουργὸς τις προῦρῆτευεν εἰς αὐτὸν, ὅτι οὐδέποτε θέλει γευθῇ ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς ὁποίας ἐφύτευεν ἀμπέλου. Ἐν ᾧ δὲ ποτε κατὰ τὸν τρύγον ἔβλιβεν ἐν τῷ ποτηρίῳ σταφυλὴν, καὶ, περιττὰ ἴζων τὸν μάντιν ἐκεῖνον, ἠτοιμάζετο νὰ πῇ, ἐλθὼν δρομαῖος ὁ ὑπηρέτης, εἶπε πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἡ ἀμπελος αὐτοῦ διαφθείρεται ὑπὸ ἀγριοχοίρου. Ἀκούσας τοῦτο ὁ Ἀγκαῖος, ἀφῆκε τὸ ποτήριον, πρὶν γευθῇ ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἔσπευσε νὰ φονεύσῃ τὸν κάπρον· ἀλλ' ἐπληρώθη ὑπ' αὐτοῦ τοσοῦτον καιρίως, ὥςτ' ἐκομίσθη εἰς τὴν οἰκίαν νεκρὸς, καὶ οὕτως ἐπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ ἀμπελουργοῦ (*).

(*) Ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης προέκυψε καὶ ἡ παροιμία· « Πολλὰ μεταξὺ πέλει » κύλικος καὶ χεῖλος ἄκρου » τὴν ὁποίαν ἐξέφρασαν εἰς τὸ λατινικὸν ὁ μὲν Κάτων· « multum interest inter os et offam » ὁ δὲ Ὁράτιος, πιστότερον· « multa cadunt inter calicem supremaque labra. »

ΠΟΛΥΦΗΜΟΣ

Υἱὸς τοῦ Ἐλάτου, γεννηθεὶς ἐν Λαρίσση τῆς Θεσσαλίας, τὸ γένος Λαπίθης, καὶ παρευρεθεὶς ἐν τῷ γάμῳ τοῦ Πειρίθοος. Γέρων δὲ ἡδὴ ὢν, ὃς ἐξεστράτευε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, κατελείφθη ὑπ' αὐτῶν ἐν Μυσίᾳ, ὅπου συνεξέδραμε μετὰ τοῦ Ἡρακλέους πρὸς ζήτησιν τοῦ Ὑλᾶ, τὸν ὅποιον ἀνῆρπασαν αἱ Νύμφαι. Κτίσας δ' ἔπειτα ἐκεῖ τὴν πόλιν Κίον, ἐδασίλευσεν αὐτῆς.

ΙΦΙΚΛΟΣ.

Υἱὸς τοῦ Φυλάκου καὶ τῆς Κλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Μινύου. Παιδίον ἔτι ὢν, κατεστάθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς τεκνογονίαν ἀνίκανος, πληγωθείς τὰ γεννητικὰ μόρια βαρέως διὰ μαχαίρας. Ἐθεραπεύθη ὁμοῦς ὑπὸ τοῦ Μελάμποδος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀμφιάνορος, διὰ τοῦ ἰοῦ τῆς αὐτῆς μαχαίρας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἡ νόσος.

Περὶ τοῦ Μελάμποδος δὲ τούτου φέρεται ὁ ἀκόλουθος μῦθος. Ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἦτο ὄρυς, ἔχουσα φωλεὰν ὄφεων· ἀφ' οὗ οἱ ὑπηρεταὶ ἐφόνευσαν τοὺς ὄφεις, αὐτὸς συναθροίσας ξύλα, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν ἔκαυτε, τοὺς δὲ νεοσσούς ἔτρεφεν. Ἐν ᾧ δὲ ποτὶ ἐκεῖτο κατὰ γῆς κοιμώμενος, εἰρπυσαν οἱ ὄφεις οὗτοι περὶ αὐτόν, καὶ ἔλειγον τὰ ὦτα αὐτοῦ. Ἐξυπνήσας δὲ ὁ Μελάμπους, τὸ μὲν πρῶτον ἐφοβήθη, εὐθὺς ὁμῶς ἔπειτα ἠσθάνθη, ὅτι ἐνόει τὰς φωνὰς τῶν περιπετομένων πτηνῶν, καὶ οὕτως ἤρχισε νὰ ἐρημνεύῃ αὐτὰς εἰς τὸν λαόν. Ἐγνωρίσθη δὲ ὁ Μελάμπους μετὰ τοῦ Φυλάκου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰφίκλου κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Βίας ἠράσθη ἐμπαθέστατα τῆς Πηροῦς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Νηλεῶς, καὶ ἀδελφῆς τοῦ Νέστορος· ὁ Νηλεὺς δὲ ὑπεσχέθη, ὅτι θέλει δώσει αὐτὴν εἰς γυναῖκα, εἰάν κομίσῃ πρὸς αὐτὸν τοὺς ὥραίους βόας τοῦ Φυλάκου. Ὁ Μελάμπους εἶπε τότε πρὸς τὸν Βίαν, ὅτι θέλει δοκιμάσει ν' ἀρπάσῃ ἀπὸ τοῦ Φυλάκου τοὺς βόας, ἀλλὰ προεμάντευσε συγχρόνως, ὅτι θέλει συλληφθῇ καὶ φυλακισθῇ, ἀλλὰ τελευταῖον θέλει ἐλευθερωθῇ, καὶ λάβει τοὺς βόας. Ταῦτα πάντα συνέβησαν· ἐφωράθη ὁ Μελάμπους ἐπὶ τῇ κλοπῇ, συνελήφθη, καὶ ἐρρίφη εἰς τὸ δεσμωτήριον. Ἐνταῦθα φυλαττόμενος, ἐνόησεν ἐξ ἧς ἤκουε συνομιλίας τῶν σκωλήκων, ὅτι τὸ οἶκημα ἐκεῖνο ἐμελλεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ πείσῃ διέταξε λοιπὸν νὰ μετακομίσωσιν αὐτὸν εἰς ἄλλο, εἰς ὃ μόλις εἰσῆλθεν, ἔπεσε τὸ πρῶτον. Τότε γνωρίσας ὁ Φύλακος τὸν Μελάμπουν μάντιν ἀψευδῆ, ἤλευθερώσεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ δεσμωτηρίου· ὁ δὲ Μελάμπους, βεβαιωθείς ὑπὸ τοῦ Φυλάκου μετ' ὑποσχέσεως, ὅτι ἀντὶ τῆς θεραπείας, τὴν ὅποιαν ἐμελλε νὰ δώσῃ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, θέλει λάβει εἰς ἀμοιβὴν τοὺς βόας, ἔσφαξε δύο ταύρους, ἔκοψε τὰ ἐντόσθια αὐτῶν εἰς μικρὰ τεμάχια, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ εἰς τὰ ὄρνεα· εὐθὺς δὲ γύψ καταπίας, ἐφανέρωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἡ μάχαιρα, ἣ πληγώσασα τὸν Ἰφίκλον, εἶναι ἐμπετηγμένη εἰς ἱερὰν τινα δούρ· ἀπ' αὐτῆς ἀφ' οὗ ξύσῃ τὸν ἴον, παρήγγειλε νὰ δώσῃ τοῦτον εἰς τὸν Ἰφίκλον νὰ πίνῃ ἐπὶ δέκα ἡμέρας μετὰ οἴνου μεμιγμένον, καὶ οὕτω θέλει ἀποκτήσῃ πάλιν τὴν προτέραν αὐτοῦ δύναμιν, καὶ γέινει εἰς τεκνογονίαν.

ἐπιτήδειος. Συμβάντων δὲ πάντων τούτων εὐτυχῶς, ὁ μὲν Μελάμπους ἔλαβε παρὰ τοῦ Φυλάκου τὸς βίας· ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Βίας, παρὰ τοῦ Νηλεῶς τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ Πηρώ (*).

Ὁ Ἰφικλὸς ἐγέννησεν ἔπειτα τὸν Ποδάρκην, καί, κατ' ἄλλους, τὸν Πρωτεύσιλαν· ἦτο δὲ παρὰ τοῖς Ἀργοναύταις διὰ τὴν ταχύτητα αὐτοῦ τοσοῦτον θαυμαστός, ὥστ' ἐνομιζέτο, ὅτι δύναται νὰ περιπατῇ ἐπὶ τοῦ ὕδατος, καὶ νὰ μὴ βυθίζηται· καὶ τούτο φαίνεται πάντως ἀλληγορῶν τὴν περὶ τὴν ναυτιλίαν ἐπιδειξιότητα αὐτοῦ.

(*) Απολλοδ. βιβλιοθ. βιβλ. 4. κεφ. 8. §. 12. — Περὶ βλ. Σχολιας. εἰς Ὅμηρ. Ὀδύσ. 287. « Νηλεὺς ὁ Ποσειδῶνος ἔχων θυγατέρα, Πηρώ τοῦνομα, κάλλιε εὐπρεπεσάτην, οὐκ ἐνὶ ταύτῃ ἐξεδίδου πρὸς γάμον, εἰ μὴ πρότερον ἐκ Φυλάκης τὰς τῆς μητρὸς Τυροῦς ἐλάσειε τις βούς παρ' Ἰφικλοῦ. Πάντων δὲ ἀπορουμένων, Βίας ὁ Τυλαοῦ μόνος ὑπέσχετο δρᾶσιν τοῦτο, καὶ πείθει τὸν ἀδελφὸν Μελάμποδα ῥέξαι τὸ ἔργον· ὁ δὲ, καὶ περ εἰδὼς, ἅτε δὴ μάντις, ὅτι ἀλώσεται ἑναιαυτὸν, εἰς τὴν Ὀρθρὸν, ἀρκεννέται ἐπὶ τὰς βούς· οἱ φύλακες ἐνταῦθα καὶ οἱ βουκόλοι κλέπτοντα αὐτὸν λαμβάνουσι, καὶ παραδίδουσιν Ἰφικλῷ· καὶ δεθεὶς ἐφυλάσσετο, περιεφυγμένον αὐτῷ θεραπεύοντων δύο, ἀνδρὲς καὶ γυναῖκες· καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ αὐτὸν ἐπεικῶς ἱεράπευσεν, ἡ δὲ γυνὴ φαιλόταρον. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἑναιαυτὸς ὀλίγον πρὸς τὸ τελεωθῆναι περιήκει, Μελάμπους ἀκούει ὑπερβέν τινων σκωλῶν λήκων διαλεγομένων, ὅτι καταδιβρώκοιεν τὴν δοκὸν· καὶ τοῦτο ἀκούσας, καλεῖ τοὺς διακόνους, καὶ κελεύει αὐτὸν ἐκφέρειν τῆς κλίνης λαμβανομένους, τὴν μὲν γυναῖκα πρὸς ποδῶν, τὸν δὲ ἀνδρὰ πρὸς κεφαλῆς. Οἱ δὲ αὐτὸν ἀναλαβόντας, ἐκφέρουσιν ἐν τοσοῦτῳ δὲ καὶ ἡ δοκὸς κατακλᾶται· καὶ ἐπιπίπτει τῇ γυναικί, καὶ κτείνει αὐτήν· ὁ δὲ ἀνὴρ ἐξαγγέλλει τῷ Φυλάκῳ, ὁ δὲ Φύλακος Ἰφικλῷ τὰ γενόμενα. Οἱ δὲ, ἐλθόντες παρὰ τὸν Μελάμποδα, ἐρωτῶσιν αὐτὸν, τίς ἐστίν· ὁ δὲ ἔφη, μάντις εἶναι· οἱ δὲ αὐτῷ τὰς βούς ὑπισχνοῦνται δώσειν, εἰ μὴ μηχανήν τινα εὖρη παίδων γενέσθως Ἰφικλῷ, καὶ πιστευόνται ταῦτα. Ὁ δὲ Μελάμπους, βούκιστος τῷ Διὶ, διαίρει μοίρας πᾶσι τοῖς ὄρνισιν· οἱ δὲ ἔρχονται πάντες, πλὴν αἰγυπιοῦ· ὁ δὲ Μελάμπους ἐρωτᾷ πάντας τοὺς ὄρνιθας, εἴ τις οἶδῃ μηχανήν, πῶς ἂν Ἰφικλῷ γένοντο παῖδες· ἀπορῶντες δὲ ἐκείνοι, κομίζουσι τὸν αἰγυπιὸν· οὗτος δὲ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπαιδοῦς σπορᾶς αὐτέας εὖ·ε· διώξαι γὰρ τὸν Φύλακον μετὰ μαχαίρας τὸν Ἰφικλον, εἴτε νοσῶν ὄντα, διὰ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν ἀποπνέοντα ποιοῦντα, ἔπειτα τὸν Φύλακον, μὴ καταλαβόντα, πῆξαι τὴν μάχαιραν εἰς τινα ἄγρεον, καὶ περιφύναι αὐτῇ τὸν φλοῖον· τὸν δὲ Ἰφικλον διὰ τὸ θεὸς μηκέτι παῖδας ποιήσας· ἐκείλευσεν τὸν αἰγυπιὸν τὴν μάχαιραν, τὴν ἐν τῷ ἄγρῳ, κομίζειν, καὶ ἀποσμήξεντα τὸν ἰόν, δίδόναι ἀπ' αὐτῆς πᾶν ἐν οἶῳ δέκα ἡμέρας Ἰφικλῷ γενήσεσθαι δὲ αὐτῷ παῖδας ἐκ τούτου ποιήσας· ὁ δὲ Ἰφικλὸς τοῦτο, τὴν γονὴν ἀναρβύουσι, καὶ ἴσχει Ποδάρκην παῖδα, καὶ δίδωσι τὰς βούς τῷ Μελάμποδι· καὶ λαδῶν, καὶ ἀγαγὼν εἰς Πύλον, δίδωσι Νηλεΐ ἔδνα τῆς Πηρώς, καὶ λαμβάνει αὐτὴν τῷ ἀδελφῷ Βίαντι πρὸς γάμον· καὶ αὐτῷ γίνονται παῖδες Περικλῆς, καὶ Ἀρητος, καὶ Ἀλφεισίβοια. — Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ὁ Μελάμπους ἦτο σοφὸς τις ἀνὴρ, ἐμπειρὸς τῆς μαντικῆς τέχνης, τὴν ὁποίαν ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ Κάδμου, καὶ εἰς ἡγάγε πρῶτος ὁμοῦ καὶ τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου εἰς τοὺς Ἕλληνας· Ἡρόδ. βιβλ. β'. κεφ. 49. « Ἐγὼ μὲν νύμφημι Μελάμποδα, γενόμενον ἄνδρα σοφόν, μαντικὴν τε ἐωφύτῃ συστήσας, καὶ πυθόμενον ἀπ' Αἰγύπτου, ἄλλα τε πολλὰ ἐξηγήσασθαι Ἕλλησι, καὶ τὰ περὶ τὸν Διόνυσον, ὀλίγα αὐτῶν παραλλάξαντα. . . . πυθέσθαι γέ μοι δοκίει μάλιστα Μελάμπους τὰ περὶ τὸν Διόνυσον παρὰ Κάδμου τε τοῦ Τυρίου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐκ Φοινίκης ἀποικιζόντων ἐς τὴν νῦν Βοιωτίαν καλεσμένην χώραν. — ὁ δὲ Διόδωρος Σικελιώτης ἀναφέρει, ὅτι ὁ Μελάμπους ἐδιδάχθη ἀπασαν τὴν ἀρχαίαν μυθολογίαν καὶ τὴν περὶ τῶν θεῶν ἱστορίαν καὶ ἀπασαν τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου παρὰ τῶν Αἰγυπτίων· Διόδωρος. Σικελ. βιβλ. ἱστορ. βιβλ. 4. κεφ. 97. « Μελάμποδα δὲ φασιν μετενεγκεῖν ἐξ Αἰγύπτου τὰ Διονύσου νομιζόμενα τελεῖσθαι παρὰ τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὰ περὶ Κρόνου μυθολογούμενα, καὶ τὰ περὶ τῆς Τιτανομαχίας, καὶ τὸ σύνολον τὴν περὶ τὰ πάθη τῶν θεῶν ἱστορίαν. — κατὰ δὲ Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρεῖα, μετεκόμισεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν λατρείαν τῆς Δήμητρος καὶ τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια· Κλήμ. Ἀλεξ. Προτριπτ. πρὸς Ἕλληνας. κεφ. β'. §. 13. « Μελάμποδα δὲ τὸν Ἀμυθῶνος ἄλλοι φασὶν ἐξ Αἰγύπτου μετακομίσαι τὰ Ἑλλάδι τὰς Διῶν ἱερὰς, πένθος ὑμνοῦμενον, »

ΑΡΓΟΣ.

Ἦτο κατὰ τινας υἱὸς τοῦ Φριξοῦ καὶ τῆς Χαλκιοῦπης, καὶ ἐναυπήγησε τὸ πλοῖον Ἀργῶ διὰ τῆς βοήθειας τῆς Ἀθηνᾶς. Ὁ ἄδικος Πελίας παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ προσηλώσῃ εἰς τὰς σανίδας τοῦ πλοίου ἀσθενεῖς ἡλούς, ἵνα μὴ ἀντέχῃ ἐπὶ πολλὸν χρόνον εἰς τοὺς ἀνέμους καὶ τὰ κύματα· ἀλλ' ὁ Ἄργος κατεσκευάσεν αὐτὸ, ὅσον τὸ δυνατόν, ἰσχυρὸν καὶ διαρκές, καὶ συνέπλευσε μάλιστα, ἵνα ἐπισκευάζῃ τὰ φθειρόμενα μέρη.

ΗΡΩΕΣ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ.

ΛΑΙΟΣ καὶ ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Τὸν Κάδμον, τὸν πρῶτον οἰκιστὴν τῶν Θηβῶν, διεδέχθη μετὰ θάνατον ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς χώρας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πολύδωρος, ὅστις λαθὼν γυναῖκα τὴν Νυκτιίδα, τὴν θυγατέρα τοῦ Νυκτέως, ἐγέννησε τὸν Λαβδακὸν ἀπὸ δὲ τούτου Λαβδακίδαι ἐνομιάσθησαν οἱ μετὰ ταῦτα βασιλεῖς. Ἀφῆκε δὲ ὁ Πολύδωρος, ἀποθανὼν νέος, ἐπίτροπον αὐτοῦ τὸν Νυκτέα, τὸν υἱὸν τοῦ Χθονίου. Καὶ τοῦ Λαβδάκου δὲ νέου τελευτήσαντος, ὁ ἐνικυσιαῖος παῖς αὐτοῦ Λαῖος ἀνετρέφετο ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Λύκου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Νυκτέως. Ἀλλ', ἀφ' οὗ ὁ Ἀμφίων καὶ ὁ Ζήθος παρέλαβον τὴν ἐξουσίαν τοῦ θηβαϊκοῦ βασιλείου, ἐκβάλλεται τῆς χώρας κρυφίως, καὶ φέρεται εἰς Πελοπόννησον πρὸς τὸν Πέλοπα· μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνων, ἀνακαλεῖται πάλιν ὑπὸ τῶν Θηβαίων, καὶ ἀναγορευεῖς ὑπ' αὐτῶν βασιλεὺς, νυμφεύεται τὴν Ἰοκάστην, ἥ κατὰ τὸν Ὅμηρον Ἐπικάστην (*), τὴν θυγατέρα τοῦ Μενοικεύως.

Χρησμός τις προεῖπεν εἰς τὸν Λαῖον, ὅτι ὁ ἐκ τῆς Ἰοκάστης τεχνησόμενος παῖς μέλλει νὰ γείνη φονεὺς τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πατρὸς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ Ἰοκάστη ἐγέννησεν υἱόν, ὁ Λαῖος τρυπήσας τὸ βρέφος εἰς τὰ σφυρὰ, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς ποιμένα, ἵνα ἐκθῆσθαι εἰς τὸν Κιθαιρῶνα· ἐνταῦθα ὁμως εὗρεθὲν ὑπὸ τινων ἄλλων ποιμένων τοῦ βασιλέως τῆς Κορίνθου Πολύδου, ἐκομίσθη πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Περίβοιαν, ἥ, κατ' ἄλλους, Μερόπην (**), ἥτις ἀσμένως αὐτὸ δεχθεῖσα, Οἰδίποδα ἀπὸ τῶν ἐξωγικωμένων ποδῶν ὠνόμασεν. Ἐπειδὴ δὲ ὕστερον, μετὰ παρέλευσιν χρόνου πολλοῦ, νεανίας τις μεθύνων, ὠνειδίσειεν αὐτόν, ὅτι δὲν εἶναι γνήσιος τοῦ βασιλέως υἱός, ὁ

(*) Ὁδυσ. Α. 271.

«μητέρα τ' Οἰδιπόδα ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην».

ὅπου ὁ Εὐστάθ. «ὅτι τὴν τοῦ Οἰδιπόδος φύσει μὲν μητέρα, δυσποτήριον δὲ γυναῖκα, Ἰοκάστην Ἐπικάστην ὁ ποιητὴς οἶδε».

(**) Σοφοκλ. Οἰδίπ. Τύραν. 775.

«ἐμοὶ πατὴρ μὲν Πόλυδος ἦν Κορίνθιος,

«μητὴρ δὲ Μερόπη Δωρὶς».

Περίβοιαν ὀνομάζει αὐτὴν ὁ Ἀπολλοδ. βιβλ. γ'. κεφ. ε. §. 7. «Πολύδου δὲ βουκόλος «τοῦ Κορινθίων βασιλέως τὸ βρέφος εὗρόντες, πρὸς τὴν αὐτοῦ γυναῖκα Περίβοιαν ἤνεγκαν» καὶ ὁ Γ' γίν. fabul. LXVI.

Οιδίπους, ἵνα πληροφορηθῇ περὶ τῆς ἀμφιβολίας ταύτης, ἠρώτησε τοὺς νομιζομένους αὐτοῦ γονεῖς· ἀλλ' οὗτοι ἐπεμψαν αὐτὸν περὶ τούτου εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον. Ὁ δὲ θεὸς ἐδίδαξεν αὐτὸν νὰ μὴ ἐπιστρέβῃ πλέον εἰς τὴν πατρίδα, διότι θέλει φονεῖσαι τὸν πατέρα, καὶ μιγῇ μετὰ τῆς ἑαυτοῦ μητρός· ὅθεν καὶ νομίζων ὁ Οιδίπους τὴν Κόρινθον πατρίδα, ἀπέφυγε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὰ σύνορα αὐτῆς, καὶ περιεφέρετο ἐν Βοιωτίᾳ. Ἐνταῦθα, ἐπὶ τινος στενωποῦ τῆς Φωκίδος, ἀπήντησεν ἐφ' ἀμάξης τὸν βασιλέα Λαίον, ἀπερχόμενον εἰς Δελφοὺς, ἵνα ἐρωτήσῃ τὸ χρηστήριον περὶ τοῦ ἐκτεθέντος παιδός· ὁ Πολυρρόντης, ὁ κήρυξ τοῦ Λαίου, διέταξε τὸν Οιδίποδα νὰ ὑποχωρήσῃ· ἀλλ', ἐπειδὴ οὗτος δὲν ὑπήκουσεν, ἤλθον εἰς χεῖρας, καὶ ἔπεσον ὑπὸ τὸ ξίφος αὐτοῦ καὶ ὁ Πολυρρόντης καὶ ὁ Λαῖος· ἐπλήρωσεν ἄρα οὕτως ἀγνοῶν τὸ ἥμισυ μέρους τοῦ χρησμοῦ. Ἐκολούθησε δὲ ἔπειτα παραιτέρω τὸν δρόμον.

Ἐν Θήβαις ὑπῆρχε τότε ἡ Σπείγξ, θυγάτηρ τῆς Ἐχιδνῆς καὶ τοῦ Τυαῶνος, τέρας, πρόσωπον μὲν ἔχον γυναικὸς, στήθος δὲ καὶ πόδας καὶ οὐρὰν λέοντος, καὶ πτέρυγας ὀρνέου. Μαθούσα δὲ παρὰ τῶν Μουσῶν αἰνίγμα, ἐκάθητο ἐπὶ τὸ Φικεῖον λεγόμενον ὄρος τῆς Βοιωτίας, καὶ προὔτεινεν αὐτὸ εἰς τοὺς Θηβαίους, ἐξ ὧν, ὅτε δὲν εἶδον τὴν πρέπουσαν λύσιν, κατέτρωγε πάντοτε ἓνα, ὅτινα ἤθελεν. Εἶναι δὲ τὸ αἰνίγμα τοῦτο· « Ποῖον ζῶον εἶναι » τὸ μὲν πρῶτ' τετράπουν· τὴν δὲ μεσημβρίαν, δῖπουν καὶ τὸ ἑσπέρας, τρίπουν; » Ἐπειδὴ δὲ ἠράνιστε κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον πολλοὺς, καὶ τελευταῖον καὶ τὸν Αἴμονα τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ἐκχύρουν ὁ Κρέων, ὅτι ὅστις ἂν λύσῃ τὸ αἰνίγμα, θέλει λάβει γέρας καὶ τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν ἰσάστην, τὴν γῆραν τοῦ Λαίου, εἰς γυναῖκα. Ἀκούσας τὴν συνθήκην ταύτην ὁ Οιδίπους, ἔσπευσεν εὐθὺς εἰς τὰς Θήβας, ἔλυσε τὸ αἰνίγμα, ἀπῆλλαξε τὴν πόλιν τοῦ μεγάλου τούτου κακοῦ (διότι ἡ Σπείγξ, λυθέντος τοῦ αἰνίγματος, ἔρριπεν ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως, καὶ ἀπέθανε), καὶ ἔλαβε τὸ προτεθὲν βραβεῖον, πληρώσας τότε οὕτως ὁλόκληρον τὸν χρησμόν (*).

(*) Τὴν Σπείγγα λέγει ὁ Πausanias θυγατέρα τοῦ Λαίου, καὶ ἱστορεῖ, ὅτι εἰς ταύτην ἐκποινοποίησεν ὁ Λαῖος χρησμόν, ὅστις ἐμελλε νὰ ἦναι γνωστός εἰς μόνον τὸν γνήσιον διάδοχον τοῦ θρόνου· ἀποθανόντος δὲ τοῦ Λαίου, πολλοὶ παῖδες αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους ἐγέννησεν ἐκ διαφόρων παλλευκῶν, ἀντεποιούντο τῆς βασιλείας· ἀλλ' ἡ Σπείγξ, προτείνουσα εἰς τούτους διάφορα αἰνίγματα, ἵν' ἀνακαλύψῃ, τίς ἐξ αὐτῶν ἐγίνωσκε τὸν χρησμόν, ἐφόρευεν, ὅσους ἡ περὶ τὴν λύσιν ἀμάθεια ἐξήλεγεν, ὅτι δὲν ἦσαν γνήσιοι τοῦ Λαίου παῖδες· ὁ δὲ Οιδίπους προῦδραχθεὶς κατ' ὄναρ, καὶ λύσας τὰ αἰνίγματα ἐκείνα, ἀνεγνωρίσθη νόμιμος τῆς βασιλείας διάδοχος· Pausan. Boiot. κεφ. κς'. §. 2. — Ὁ δὲ Παλαίφρατος θέλει τὴν Σπείγγα πρώτην γυναῖκα εἶναι τοῦ Κρέωνος, ἥτις, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐνωμεύθη ἔπειτα τὴν Ἀρμονίαν, διὰ ζηλοτυπίαν ἐγκαταλίπουσα αὐτόν, ἀπῆλθεν εἰς τὸ λεγόμενον Σπριγγίον ὄρος, καὶ προῦξεναι ἐνταῦθα μεγάλην φθορὰν εἰς τοὺς Θηβαίους, ὥς ὃ ἐφύενυσεν αὐτὴν ὁ Οιδίπους· Παλαίφρατ. περὶ ἀπίστ. κεφ. 7. « Περὶ τῆς Καθμεῖας Σπριγγός » λέγουσιν, ὡς θηρίον ἐγένετο, σῶμα μὲν ἔχον ὡς κύνος, κεφαλὴν δὲ ὡς πρόσωπον κόρης, πτέρυγας δὲ ὀρνέου, φωνὴν δὲ ἀνθρώπου. Καθηζομένη δὲ ἐπὶ Σπριγγίου ὄρους, αἰνίγματι τῶν πολιτῶν ἐκάστην ἔλεγε, καὶ τὸν μὴ εὐρόντα ἀνῆραι· εὐρόντος δὲ τοῦ Οιδίποδος τὸ αἰνίγμα, ῥίψασα ἑαυτὴν ἀνέβη. Ἔστι δὲ ἄπιστος καὶ ἀδύνατος ὁ λόγος· οὐδὲ γὰρ ἴδέναι τοιαύτη δύναται γενέσθαι· τότε τοὺς τὰ αἰνίγματα μὴ διαλύοντας ὑπ' αὐτῆς ἀποκτείνεσθαι, παιδαριῶδες· τότε τοὺς Καθμεῖους μὴ κατατιθεῖσθαι τὸ θηρίον, ἀλλὰ παρορῆσαι τοὺς πολῖτας, ὡς πολεμίους, κατεσθιομένους, μάταιον. Ἐχει οὖν ἡ ἀλήθεια ὥς·

Ἄρ' οὐ δὲ ὁ Οἰδίπους ἐβασίλευσεν ἐπὶ τινα χρόνον ἐν Θήβαις, καὶ ἐγέν-
νησεν ἐκ τῆς Ἰοκάστης δύο υἱούς, τὸν Πολυνεΐκη καὶ Ἑτεοκλέα, καὶ δύο
θυγατέρας, τὴν Ἰσμήνην καὶ Ἀντιγόνην, κατέλαβε τὴν χώραν λοιμός.
Ἐρωτήσαντες οἱ κάτοικοι τὸ μαντεῖον, πῶς ν' ἀπαλλαγῶσι τοῦ κακοῦ,
ἔλαβον ἀπόκρισιν, ὅτι πρέπει νὰ ἐκδικήσωσι τὸν θάνατον τοῦ Λαίου. Κατὰ
τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον ἦλθεν ἐκ τῆς Κορίνθου ἄγγελός τις, καὶ μάλιστα ὁ
ἀνὴρ ἐκεῖνος, ὅστις εὗρε ποτὲ τὸν Οἰδίπουν ὡς βρέφος ἐπὶ τοῦ ὄρους, καὶ
ἐφανέρωσε τὸν θάνατον τοῦ νομιζομένου πατρὸς αὐτοῦ Πολύβου, δηγηθεὶς
εἰς αὐτὸν συγχρόνως πᾶσαν τὴν περὶ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἀληθειαν. Τότε
ἀνεκαλύφθη, ὅτι ὁ Οἰδίπους ἦτον ὁ φονεὺς τοῦ πατρὸς, καὶ ἀνὴρ τῆς ἰδίας
ἐαυτοῦ μητρὸς· καὶ ἡ μὲν Ἰοκάστη καταισχυθεῖσα, ἐκρεμάσθη· ὁ δὲ Οἰ-
δίπους ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐτυφλώθη. Ἐξωστείς δὲ μετὰ
ταῦτα ἐκ τῶν Θηβῶν, κατηράσθη τοὺς παῖδας αὐτοῦ, διότι δὲν ἠθέλησαν
νὰ ὑπερασπίσωσιν αὐτὸν διωκόμενον. Ἦλθε δὲ χειραγωγούμενος ὑπὸ τῆς
θυγατρὸς αὐτοῦ Ἀντιγόνης εἰς τὸν Κολωνόν, κώμην τῆς Ἀττικῆς, ὅπου ἐκά-
θισεν εἰς τὸ τέμενος τῶν Εὐμενίδων, καὶ ὁ Θησεὺς ὑπεδέχθη αὐτὸν καὶ
περιποιήθη φιλοφρονέστατα. Μετ' ὀλίγον ὁμῶς ὑπερῶν ἀπέθανε, καὶ ὁ τά-
φος αὐτοῦ ἐδεικνύετο, ὡς λέγει ὁ Πausanias, πλησίον τοῦ ἐν Ἀθῆναις
Ἀρείου Πάγου (*).

Τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰδίποδος, ὡς τῷ ὄντι τραγωδίας ὑπέθετον, ἐπεξει-
ργάσθησαν οἱ ποιηταὶ ποικιλοτρόπως· ὁ Οἰδίπους τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ
Εὐριπίδου ἐν σώζεται πλέον· τούναντίον δὲ ὑπάρχουσιν ἐκ τοῦ Σοφοκλέους
δύο τραγωδίαί, πραγματευόμεναι περὶ τὸν μῦθον τοῦ Οἰδίποδος, «Οἰδί-
» πους τύραννος, » καὶ «Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ». Καὶ ὁ Σενέκας δὲ προσέτι
ἐτραγώδισε τὸν μῦθον τοῦτον.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ καὶ ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

Υἱοὶ τοῦ Οἰδίποδος καὶ τῆς Ἰοκάστης. Οὗτοι μετὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ πα-
τρὸς αὐτῶν, 1230 πρ. Χρ., συμφώνησαν πρὸς ἀλλήλους, ἵνα ὁ μὲν βασι-
λεύῃ τῶν Θηβῶν ἐπὶ ἓν ἔτος, ὁ δ' ἕτερος διαδέχεται αὐτὸν τὸ ἐφεξῆς, καὶ

» Κάδμος ἔχων γυναῖκα Ἀραζονίδα, ἣ ὄνομα Σρίγγ, ἦλθεν εἰς Θήβας, καὶ ἀποκτείνας
» τὸν Δράκοντα, τὴν τούτου βασιλείαν παρέλαβε μετὰ δὲ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Δράκοντος, ἣ
» ὄνομα Ἀρμονία· εἰσθανομένη δὲ ἡ Σρίγγ, ὅτι καὶ ἄλλην ἐπέφημε, πείσασα τοὺς πολλοὺς
» τῶν πολιτῶν συναπᾶραι αὐτῇ, καὶ τῶν χρημάτων τὰ πλεῖστα ἀρπάσασα, καὶ τὸν πο-
» δῶκον κύνα, ὃν ἔκει Κάδμος ἄγων, λαβούσα μετὰ τούτων, ἀπῆρεν εἰς τὸ λεγόμενον
» ὄρος Σριγγίον, καὶ ἐντεῦθεν ἐπολέμει τῷ Κάδμῳ· ἐνέδρας δὲ ποιουμένη καθ' ἑκάστην
» ὥραν, ἀνέρει· καλοῦσι δὲ οἱ Καδμεῖοι τὴν ἐνέδραν αἰνιγμα. Ἐθρόλλουν δὲ οἱ πολῖται
» λέγοντες· Σρίγγ ἡμᾶς ἡ Ἀργεῖα, αἰνιγματὶ λέγουσα, διαρπάζει· ἐξευρεῖν δὲ τὸ
» αἰνιγμα οὐδεὶς δύναται. Κηρύττει δὲ ὁ Κάδμος τῷ ἀποκτείνοντι τὴν Σρίγγα δώσειν
» χρήματα πολλά· ἰχθῶν εὖν ὁ Οἰδίπους, ἀνὴρ Κορίνθιος, τὰ τε πηλεμικὰ ἀγαθὰ, ἔχων
» ἵππον ποδῶκυν, καὶ τινὰς λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τῶν Καδμείων, νυκτὸς ἀπίων ἐπὶ τὸ ὄρος,
» ἀπέκτεινε τὴν Σρίγγα. Τούτων οὕτως συμβάντων, ὁ μῦθος ἐπατηθεύθη. »

(*) Pausan. Attic. κεφ. κή. §. 7. » Ἔστι δὲ ἐν τῷ περιόλῳ μῦθῳ Οἰδίποδος·
» πολυπραγμονῶν δὲ εὗρεσκον ὅσα ἐκ Θηβῶν κομισθέντα· τὰ γὰρ ἐς τὸν θάνατον Σοφο-
» κλεῖ πεποιημένα τοῦ Οἰδίποδος Ὅμηρος οὐκ εἶα μοι δοῖαι πιστὰ, ὅς ἔφη Μηχιστίαι,
» τελευτήσαντο· Οἰδίποδος, ἐπιτάφιον ἐλθόντα εἰς Θήβας ἀγωνίσασθαι. »

οὕτως ἀμοιβαίως. Ἀλλ' ὁ Ἑτεοκλῆς παρέδωκε τὴν συνθήκην καὶ ὁ Πολυνείκης, ὑπερασπίζων τὸ δίκαιον, κατέφυγε πρὸς τὸν Ἀδραστον, τὸν βασιλέα τοῦ Ἀργεῖος, ὅστις ἐξέστράτευσεν κατὰ τῶν Θηβῶν μετ' ἄλλων ἐξ Ἑλλήνων ἡγεμόνων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πολιορκία ἦτον ὀλέθριος, ἀπεφάσισαν νὰ δώσωσι τέλος τοῦ πολέμου διὰ μονομαχίας. Ἐξῆλθον ὁ Ἑτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης νὰ μονομαχήσωσιν· ἀλλ' ἦσαν οὕτω παρωρισμένοι, ὥστ' ἐφορμήσαντες, ἔπεσον ὁμῶς καὶ οἱ δύο. Τὸ βασίλειον τῶν Θηβῶν ἀνέλαβε τότε πάλιν ὁ Κρέων, ὅστις ἀπηγόρευσε αὐστηρῶς τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ Πολυνείκου· ἐπειδὴ ὁμοῦς ἡ Ἀντιγόνη ἠπειθήσεν εἰς τὴν προσταγὴν ταύτην, τολμήσασα νὰ ἐνταφιάσῃ τὸν νεκρὸν αὐτῆς ἀδελφόν, κατεδικάσθη νὰ ἐνταφιασθῇ καὶ αὐτὴ ζῶσα.

ΗΡΩΕΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ.

Οἱ ἐξ ἡγεμόνες τῆς Ἑλλάδος, οἱ συμμαχήσαντες μετὰ τοῦ Πολυνείκου, καὶ στρατεύσαντες ἐπὶ τὰς Θήβας κατὰ τοῦ Ἑτεοκλέους, εἶναι οἱ ἑξῆς.

ΑΔΡΑΣΤΟΣ.

Βασιλεὺς τοῦ Ἀργεῖος, υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ καὶ τῆς Εὐρυνομῆς. Ἀκολουθῶν παλαιόν τινα χρῆσμον, ἔδωκε τὰς δύο αὐτοῦ θυγατέρας, Ἀργείαν καὶ Διπύλην, τὴν μὲν εἰς τὸν Πολυνείκην, τὴν δὲ εἰς τὸν Τυδεά, ὁπότε οὗτοι ἦλθον πρὸς αὐτὸν, ἔχοντες ἐπὶ τῶν ἀσπίδων, ὁ μὲν, προτομὴν λέοντος, ὁ δὲ Τυδεὺς, κάπρου. Αὐτὸς μόνος τῶν ἐπὶ τοῖς λοιπῶν ἡρώων, πολεμῶν, ἀπέφυγε τὸν θάνατον· τελευτήσας δὲ, ἀπέλαβε παρὰ τῶν Σικυωνίων διὰ τὰς φιλικὰς ἀντιλήψεις αὐτοῦ πράξεις θείας τιμᾶς (*).

ΑΜΦΙΑΡΑΟΣ.

Υἱὸς τοῦ Οἰκλέους (κατ' ἄλλους τοῦ Ἀπόλλωνος) καὶ τῆς Ὑπερμνήστρας, ἔχων παρὰ τῶν θεῶν τὸ χάρισμα τῆς μαντικῆς. Οὗτος προγινώσκων, ὅτι θέλει ἀποθάνει ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῶν Θηβῶν, ἐκρύβη, ἀλλὰ προδιδούς ὑπὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἐριφύλης, ἠναγκάσθη νὰ γείνη τῆς ἐκστρατείας συμμέτοχος. Ὅτε οἱ πολιορκοῦντες ἐτράπησαν ποτε εἰς φυγὴν ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων, ἠνοήθη, ἐν ᾧ ὁ Ἀμφιάραος ἔφρευεν ἐπὶ τοῦ ὀχήματος, ἡ γὰρ καὶ κατέπιεν αὐτόν. Ἐνθα δὲ τοῦτο συνέβη, κατὰ τὸν Ὠρωπὸν, ἐτελείτο κατ' ἔτος εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἑορτὴ, καὶ οὐχὶ μακρὰν τῆς πόλεως ἀνηγέρθη εἰς αὐτόν καὶ ναὸς, ὅπου ἐδίδοντο χρῆσμοί. Ὁ θεοπρόπος ἔπρεπε νὰ ἐγκρατευθῇ τρεῖς ἡμέρας τοῦ αἵνου, καὶ μίαν ὅλην ἡμέραν νὰ νηστεύσῃ παντᾶ.

(*) Ἡρόδοτος. βιβλ. 4. κεφ. 67. « Οἱ δὲ Σικυωνιοὶ ἐώθεσαν μεγαλωστέϊ κέρτα τιμῇ » τὸν Ἀδραστον· ἡ γὰρ χώρα ἦν αὕτη Πολύβοι, ὁ δὲ Ἀδραστης ἦν Πολύβοι θυγατρίδος. » ἄλλαι δὲ Πολύβοι τελευτῶν, διδοῖ Ἀδρήστη τὴν ἀρχήν· τά τε δὲ ἄλλα οἱ Σικυωνιοὶ » ἐτίμων τὸν Ἀδραστον, καὶ δὴ πρὸς τὰ πάθη αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέμαιον, τὸν » μὲν Διόνυσον οὐ τιμῶντες, τὸν δὲ Ἀδραστον. »

ἦσαν· ἔπειτα ἔθυσ κριόν, καὶ ἐπὶ τοῦ δέρματος αὐτοῦ ἔκοιμάτο τὴν νύκτα ἐν τῷ ναῷ· τότε ἀπεκάλυπτεν εἰς αὐτὸν ὁ θεὸς καθ' ὕπνον, ὅτι ἐπεθύμει νὰ μαθῇ (*).

ΚΑΡΑΝΕΥΣ.

Υἱὸς τοῦ Ἰππονόου καὶ τῆς Ἀστυνόμης. Παρίσταται ὑπὸ τῶν ποιητῶν ὡς καταφρονητὴς τῶν θεῶν· ὅθεν καὶ θέλοντα ν' ἀναβῇ ποτε εἰς τὸ τεῖχος, ῥίψας ὁ Ζεὺς κεραυνόν, ἐφόνευσεν αὐτόν. Ἐπὶ τὴν πυρὰν, τὴν ὁποίαν ἤτοιμασαν ἵνα καύσωσι τὸ νεκρὸν αὐτοῦ σῶμα, λέγουσιν, ὅτι ἔρριψεν ἐαυτὴν ἐκουσίως καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Εὐάδην.

ΙΠΠΟΜΕΔΩΝ.

Υἱὸς κατὰ μὲν τινὰς τοῦ Ταλαοῦ, κατὰ δὲ ἄλλους, τοῦ Ἀριστομάχου· ἐφρονεῦθη ἐν τῇ πολιορκίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἰσμάρου,

ΤΥΔΕΥΣ.

Υἱὸς τοῦ Οἰνέως. Οὗτος ἐστάλη εἰς Θήβας ὑπὸ τῶν συμμάχων ἡγεμόνων, ἵναπραγματευθῇ μετὰ τοῦ Ἑτεοκλέους περὶ εἰρηνικοῦ τινος συμβιβασμοῦ· ἀλλ' ὁ Ἑτεοκλῆς οὐχὶ μόνον κακῶς αὐτὸν ὑπεδέχθη, ἀλλὰ καὶ ἀναχωροῦντα, διέταξε πενήτηκοντα ἀνδρας νὰ ἐπιπέσωσιν ἐπ' αὐτόν. Ὁ Τυδεὺς ἐπολέμησε πρὸς αὐτὸν τοσοῦτον ἀνδρείως, ὥστ' ἐφόνευσε πάντας, πλὴν τοῦ Μαίονος, τοῦ ὁποίου ἐφείσθη ἐπίτηδες, ἵνα ἐπαγέλῃ εἰς Θήβας, καὶ μηνύσῃ εἰς τὸν Ἑτεοκλέα τὸ συμβάν. Ἐν δὲ τῇ πολιορκίᾳ τῶν Θηβῶν ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ Μελανίππου καιρίως. Ὁ Ζεὺς παρήγγειλε τὴν Ἀθηνᾶν νὰ θεραπεύσῃ τὴν πληγὴν αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ μάντις Ἀμφιάρεος, μισῶν τὸν Τυδεά, ἐπειδὴ δι' αὐτόν κατ' ἐξοχὴν ἠναγκάσθη ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐκστρατείαν, ἐλθὼν, ἐνεχείρισεν εἰς αὐτόν τὴν κεφαλὴν τοῦ φρονευέντος Μελανίππου (τὸν ὁποῖον ἐφόνευσεν ὁ Τυδεὺς μαχόμενος)· ὁ Τυδεὺς πλήρως ἀγανακτήσας, ἔλαβε τὴν κεφαλὴν, καὶ διατεμών αὐτήν, ἔφαγε τὸν ἐγκέφαλον· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ οὕτως ἐβδελύχθη τὸ ἔργον τοῦτο, ὥστ' ἀπέσχεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀφῆκε ν' ἀποθάνῃ ὑπὸ τοῦ τραύματος. Τὸ σῶμα δὲ αὐτοῦ ἔθαψεν ὁ Μαίων, εἰς ὃν, ὡς εἴπομεν, ἐχώρισεν ἄλλοτε τὴν ζωὴν.

(*) Πικσαν. Ἀττικ. κεφ. λδ'. §. 2. 3. « Λέγεται δὲ Ἀμφιάρῳ φεύγοντι ἐκ Θηβῶν » διαστῆναι τὴν γῆν, καὶ ὡς αὐτὸν ὁμοῦ τὸ ἄρμα ὑπεδέξατο· εἰ δὲ οὐ ταύτη συμδῆναι » φασιν, ἀλλὰ ἐστὶν ἐκ Θηβῶν ἰοῦσιν ἐς Χαλκίδα ἄρμα καλούμενον· θεὸν δὲ Ἀμφιά- » ρον πρῶτοις Ὀρωπίοις κατέστη νομίζειν· ὕστερον δὲ καὶ οἱ πάντες Ἕλληνας ἤγνη- » ται . . . Καὶ Ὀρωπίος ναὸς τέ ἐστιν Ἀμφιάρου, καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου . . . Ἐστὶ » δὲ Ὀρωπίος πηγὴ πλησίον τοῦ ναοῦ, ἣν Ἀμφιάρου καλοῦσιν, οὔτε θύοντες οὐδὲν ἐς » αὐτήν, οὐδ' ἐπὶ καθάρσις ἢ χερνίβι χρῆσθαι νομίζοντες· νότον δὲ ἀκασθείσης ἀνδρὶ » μαντεύματος γενομένου, καθίστησκεν ἀργυρον ἀρεῖναι καὶ χρυσὸν ἐπίσημον ἐς τὴν » πηγὴν Δοκῶ δ' Ἀμφιάρου ὀνειράτων διακρίσει μάλιστα προσκείσθαι· δῆλον » δὲ, ἥνικα ἐνομήσθη θεὸς δι' ὀνειράτων μαντικὴν καταστητάμενος. Καὶ πρῶτον μὲν » καθύρσασθαι νομίζουσιν, ὅτις ἦλθεν Ἀμφιάρῳ χρησάμενος· ἐστὶ δὲ καθάρσιον, τῷ θεῷ » θύειν· θύουσι δὲ καὶ αὐτῷ καὶ πᾶσιν, θεοῖς ἐστὶν ἐπὶ ταῦτά τὰ ὀνόματα προσεξεργασμένων » δὲ τούτων, κριὸν θύσαντες αὐτῷ, καὶ τὸ δῆρμα ὑποστρωσάμενοι, καθύρουσιν, ἀναμένον- » τες δῆλῳσιν ὀνειράτος . »

ΠΑΡΘΕΝΟΠΑΙΟΣ.

Υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ, ἡ κατ' ἄλλους, τοῦ Μελανίωνος καὶ τῆς Ἀταλάντης ἀπέθανε καὶ αὐτὸς ἐν τῇ πολιορκίᾳ μαχόμενος.

Μετὰ τὸν θάνατον τῶν δύο ἀδελφῶν, Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν ὁ Λαοδάμας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἐτεοκλέους, ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Κρέοντος. Ὁ δὲ Ἀδράστος, ὅστις, ὡς εἶδομεν, μόνος ἐκ τῶν ἐπτά ἐπὶ Θήβας στρατευσάντων ἥρώων ἐδυνήθη νὰ διασώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, παρεκάλεσε τὸν Θησέα νὰ κηρύξῃ κατὰ τοῦ Κρέοντος πόλεμον· ὅποτε ὁ ἀληθῶς μέγας οὗτος τῶν Ἀθηνῶν ἥρως νικήσας, αὐτὸν μὲν ἐφόνευσε, τοὺς δὲ Θηβαίους ἠνάγκασε νὰ συγχωρήσωσι τῶν πεσόντων Ἀργείων τὴν ταφὴν, τὴν ὁποίαν πρότερον ἤρνούντο.

Μετὰ δέκα ἔτη οἱ παῖδες τῶν ἀποθανόντων ἡγεμόνων ἀπεφάσισαν νὰ ἐκδικήσωσι τὸν θάνατον τῶν πατέρων αὐτῶν· διὸ ἔχοντες ἡγεμόνας τὸν Θέρσανδρον καὶ Ἀλκμαίωνα, ἐξεστράτευσαν (1215 πρ. Χρ.) κατὰ τῶν Θηβαίων, καὶ αἰχμαλωτίσαντες αὐτοὺς, ἐφόνευσαν, ἢ ἐδίωξαν τὸν Λαοδάμαντα· καὶ αὕτη εἶναι ἡ τῶν Ἐπιγόνων λεγομένη ἐκστρατεία· οἱ δὲ ἥρωες ἦσαν·

Ἀλκμαίων, υἱὸς τοῦ Ἀμφιαράου καὶ τῆς Βριφύλης, καὶ ἡγεμὼν τῶν Ἐπιγόνων. Οὗτος ἐκδικῶν τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφόνευσε τὴν ἰδίαν μητέρα Βριφύλην· εὐθὺς ὁμῶς κατελήφθη ὑπὸ τῶν Βρινύων, καὶ διωκόμενος ὑπ' αὐτῶν, εὗρε τελευταῖον καταφύγιον εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἀχελφού, ὑφ' οὗ ἐκαθαρίσθη, καὶ ἔλαβε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Καλλιρόην εἰς γυναῖκα, ἀποβαλὼν τὴν Ἀρσινόην, τὴν θυγατέρα τοῦ Φηγέως, τὴν ὁποίαν εἶχε πρότερον. Δὲν ἀπέλαυσεν ὁμῶς ἐπὶ πολλὸν χρόνον τῆς ἡσυχίας ταύτης· διότι, θέλων νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἐπιθυμήσασαν νὰ ἔχῃ τὸν δυστυχῆ τῆς Ἀρσινόης πέπλον, ἠπάτησε τὸν πρότερον πενθερὸν αὐτοῦ Φηγέα, ἀλλὰ φωραθεὶς, ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν παιδῶν ἐκείνου.

Αἰγίαλεὺς, υἱὸς τοῦ Ἀδράστου, φονευθεὶς ἐν τῷ πολέμῳ ὑπὸ τοῦ Λαοδάμαντος.

Διομήδης, υἱὸς τοῦ Τυδέως· μετὰ τὴν ἄλωσιν τῶν Θηβῶν ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Τρωάδος, ὅπου καὶ μεγίστην ὁδὴν ἀπέκτιψε.

Πρόμαχος, υἱὸς τοῦ Παρθενοπαίου· ἔπεσε μαχόμενος.

Σθέnelος, υἱὸς τοῦ Καπανέως, καὶ πιστότατος φίλος τοῦ Διομήδους, μεθ' οὗ ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Τρωάδα.

Θέρσανδρος, υἱὸς τοῦ Πολυνείκους καὶ τῆς Ἀργείας, θυγατρὸς τοῦ Ἀδράστου. Οὗτος ἐκκληρονόμησε τὴν ἀρχὴν τῶν Θηβῶν, τὴν ὁποίαν ὁ Λαοδάμας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἐτεοκλέους, δὲν ἐκράτησεν ἐπὶ πολλὸν χρόνον. Ἀπέθανε δὲ ἐν Μυσίᾳ μαχόμενος πρὸς τὸν Τηλέφον, ὅτε ἠκολούθησε τὸν Ἀγαμέμνονα εἰς τὸν κατὰ τῆς Τρωάδος πόλεμον (*).

(*) Πausan. Boiot. κερ. ε. §. 7. « Τὰς δὲ Θήβας ἐλόντες οἱ Ἀργεῖοι, παραδόσαντες Θερσάνδρῳ, Πολυνείκους παῖδι· ὡς δὲ τοῖς σὺν Ἀγαμέμνονι ἐς Τροίαν στρατεύουσιν ἡ διασφαλίς τοῦ πλοῦ γίνεται, καὶ ἡ πληγὴ περὶ Μυσίαν, ἐνταῦθα δὲ τὸν Θέρσανδρον κατέλασεν »

Ἄμφιλοχος, ἀδελφὸς τοῦ Ἀλκμαίωνος, καὶ μάντις, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀμφιάραος. Μετὰ τὴν ἐκ τῶν Θηβῶν ἐπιτροπὴν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὴν Τρωάδα, ὅπου συνάψας φιλίαν μετὰ τοῦ Μόφου, τοῦ υἱοῦ τῆς Μαντοῦς, θυγατρὸς τοῦ Τειρεσίου, ἔκτισε μετ' αὐτοῦ ἐν Κιλικίᾳ τὴν πόλιν Μαλλόν, ἀλλὰ μετὰ καιρὸν φιλονεικήσαντες, ἐμονομάχησαν, καὶ ἐφονεύησαν ἀμφότεροι (*). Μετὰ θάνατον ἐτιμήθη ἐν Ὠρωπῷ ὡς τις θεός.

ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΤΡΩΑΔΟΣ.

ΤΕΥΚΡΟΣ.

Ἦτον υἱὸς τοῦ Σκαμάνδρου ποταμοῦ, καὶ τῆς Νύμφης Ἰδαίας, καὶ βασιλεὺς τῆς Τρωάδος, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα Τευκρίς, καὶ οἱ κάτοικοι Τευκροὶ ὠνομάσθησαν.

ΔΑΡΔΑΝΟΣ.

Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἠλέκτρας, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος. Οὗτος ἦλθεν ἐκ τῆς Σαμοθράκης, ἥ, κατ' ἄλλους, ἐκ τῆς Ἀρκαδίας εἰς τὴν Φοινίκην, καὶ κατέφικε τὴν χώραν, τὴν μετὰ ταῦτα προσαγορευθεῖσαν Τρωάδα. Κτίσας δ' ἐν αὐτῇ τὴν ὀμώνυμον Ἀρδανον πόλιν, ἐνυμφεῦθη τὴν Βάτειαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Τεύκρου, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Ἴλον, καὶ τὸν Ἐριχθόνιον, τὸν διαδεχθέντα τὴν βασιλείαν τῆς Τρωάδος, ἐπειδὴ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ ἀδελφὸς Ἰλος ἀπῆλθεν ἄτεκνος. Ἦτο δὲ ὁ Ἐριχθόνιος τοσαύτων πλοῦσις, ὡς διηγεῖται ὁ Ὀμήρος, ὥστε εἶχε τριεχίλις θηλείας ἵππους (**).

- εἰν ἀποθανεῖν ὑπὸ Τηλέρου, μάλιστα Ἑλλήνων ἀγαθὸν γινόμενον ἐν τῇ μάχῃ.
• καὶ οἱ τὸ μνημα ἐκ Κοῖκου πύδον ἐλαύνοντι ἔσπιν ἐν Ἑλλάδι πόλει, λίθος ἐν τῷ
• ὑπαίθρῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ ἐγγίξιν οἱ ἐκχώριοι φασιν οὕτω. »
(*) Στράβ. β. βλ. τδ'. κεφ. 5. « Πηλείων δὲ καὶ Μαλλός, ἐφ' οὗτος κειμένη κτίσμα
• Ἀμφιλόγου καὶ Μόφου, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Μαντοῦς, περὶ ὧν πολλὰ μυθολογεῖται. ἢ
• δὴ καὶ ἡμεῖς ἐμνήσθημεν αὐτὸν ἐν ταῖς περὶ Κάλχαντος λόγοις, καὶ τῆς ἑρίδος, ἣν
• ἤρισαν περὶ τῆς μαντικῆς, ὅτε Κάλχας, καὶ ὁ Μόφος. . . Οὐ μόνον δὲ τὴν περὶ
• μαντικῆς ἔριν μεμνησθῆκασι, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρχῆς τὸν γὰρ Μόφον φασὶ καὶ τὸν Ἀμ-
• φιλόγον ἐκ Τροίας ἐλθόντα, κτίσαι Μαλλόν, εἰς Ἀμφιλόγον ἐς Ἄργος ἐλθεῖν, δυσ-
• ρεστήσαντα δὲ τοῖς ἐκεῖ, πάλιν ἀναστρέφει δαῦρον ἀποκλειόμενον δὲ τῆς κοινωνίας,
• συμβαλεῖν εἰς μονομαχίαν πρὸς τὸν Μόφον πεσόντα δ' ἀμφοτέρους, ταφῆναι μὴ ἐν
• ἐπὶ οὐαὶ ἀλλήλοισι, καὶ νῦν οἱ τάφοι δείκνυνται περὶ Μάγαρτα τοῦ Πυράμου πλησίον. »
— Ὁ δὲ Ἀμφίλοχος ἔκτισε προσέτι ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ τὸ Ἀμφιλοχικὸν λεγόμενον Ἄργος,
διότι μὴ ἀρεσκόμενος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἔφυγεν ἐκ τῆς Πελοποννήσου. Θουκυδίδ.
Συγγραφ. Β'. κεφ. 68. « Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν καὶ Ἀμφιλοχίαν τὴν ἄλλην ἔκτισε
• μετὰ τὰ Τρωϊκὰ, οἰκαδὲ ἀναχωρήσας, καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν Ἀργεὶ καταστάσει,
• Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρει ἐν τῷ Ἀμπρακικῷ κέλπῳ, ὀμώνυμον τῇ αὐτοῦ πατρίδι Ἄργος
• δυομάσας, καὶ ἣν ἡ πόλις αὕτη μεγίστη τῆς Ἀμφιλοχίας, καὶ τοῦς δυνατωτάτους
• εἶεν οἰκήτορας. »

(**) Ὀμήρ. Ἰλιάδ. γ. 219—22.

- Δάρδανος αὐτὸς οὐκ οἶδεν Ἐριχθόιον βασιλῆα,
• δὲ δ' ἀφνειότατος γένητο θνητῶν ἀνθρώπων.
• τοῦ τριεχίλιοι ἵπποι ἔλος κάτω βουκολέοντο,
• θήλειαι πλοῖσιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῆσαι. »

ΤΡΩΣ.

Υἱὸς τοῦ Ἑριχθονίου καὶ τῆς Ἀστυόχης, θυγατρὸς τοῦ Σιμόεντος ποταμοῦ. Διαδεχθεὶς τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ, τήν τε χώραν Τροίαν, καὶ τοὺς ὑπάρχους Τρωῶας ἀφ' ἑαυτοῦ ὠνόμασεν.

ΙΛΟΣ.

Υἱὸς τοῦ Τρωῆος καὶ τῆς Καλλιρρόης, θυγατρὸς τοῦ Σκαμάνδρου. Οὗτος νικήσας ἐν τῷ ἀγῶνι, τὸν ὁποῖον ἐπέλει ὁ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας, ἔλαβε γέρας πεντήκοντα νέους καὶ πεντήκοντα παρθένους, καὶ βοῦν ποικίλην, τὴν ὁποίαν διετάχθη ὑπὸ χρησμοῦ τινος ν' ἀκολουθήσῃ, καὶ, ὅπου ἂν αὐτὴ κατακλιθῇ, νὰ κτίσῃ ἐκεῖ πόλιν· τοῦτο συνέβη ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Φρυγίας Ἄτης, καὶ αὐτοῦ ἔκτισεν ὁ Ἴλος πόλιν, ὀνομάσας αὐτὴν Ἴλιον, καὶ ναὸν ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ὅπου ἐφυλάσσετο τὸ παλλὰδιον, ἄγαλμα ξύλινον, τριῶν πύχρων τὸ μέγεθος, παριστῶν τὴν θεὰν ταύτην κρατούσαν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ὄρου, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ, ἡλακάτην καὶ ἄτρακτον (*).

ΛΑΟΜΕΔΩΝ.

Υἱὸς τοῦ Ἴλου. Οὗτος ἡγήθη νὰ δώσῃ τὸν μισθὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ποσειδῶνα, κτίσαντας τὸ τεῖχος περὶ τὴν Τροίαν· ὅθεν καὶ ὁ Ποσειδῶν ἀπίστειλε διὰ τοῦτο τέρας θαλάσσιον, τὸ ὁποῖον διέφθειρε πᾶσαν αὐτοῦ τὴν χώραν. Ἐρωτήσας ὁ Λαομέδων τὸ μαντεῖον περὶ τούτου, ἔλαβε χρησμόν, ὅτι πρέπει γὰρ θύσῃ εἰς τὸ θρόνον τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θυγατέρα Ἡσιόνην· ἀλλὰ ταύτην, ὡς διηγῆθημεν ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείους, μέλλουσιν νὰ σφαγιάσῃ, ἡλευθέρωσεν ὁ Ἡρακλῆς· ὅστις ὁμῶς, ἐπειδὴ δὲν ἐλάμβανε παρὰ τοῦ Λαομέδοντος τὸν ὑποσχεθέντα ἀντὶ τούτου μισθόν, τοὺς δύο ταχέως ἵππους, στρατεύσας, αὐτὸν μὲν ἐφόρνευσε, τὴν δὲ Ἡσιόνην ἔλαβεν αἰχμάλωτον (**).

ΠΡΙΑΜΟΣ.

Οὗτος ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Λαομέδοντος καὶ τῆς Πλακίας, καὶ ὠνομάζετο κατ' ἀρχὰς Ποδάρχης· ὅτε δὲ ὁ Ἡρακλῆς ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Ἡσιόνην νὰ ἐξαγοράσῃ ὅντινα τῶν αἰχμάλωτων ἤθελεν, ἐκλέξασα αὐτὴ τοῦτον αὐτῆς τὸν ἀδελφόν, ὠνόμασεν ἔκτοτε Πριάμον, ἐπειδὴ ἔδωκεν εἰς ἐξαγοράν αὐτοῦ τὸν ὁποῖον ἐφόρει πέπλον.

Νέος ὢν, ἐξεστράτευσε μετὰ τῶν Φρυγῶν κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, καὶ ἦλθε πρὸς τοὺς Θρᾶκας. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον, ἀνέκτισε τὸ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείους κατεδαφισθὲν τεῖχος τῆς Τροίας, καὶ ἀσφαλῶς τὴν πόλιν ὠχύρωσεν. Ἐγέννησε δὲ ἐκ τῆς Ἀρίσθης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Μέροπος, τὸν Αἴσακον· ἔπειτα ὁμῶς δοὺς αὐτὴν εἰς τὸν Ὑρτάκον, ἐνυμφεῖθαι τὴν Ἑκάβην, τὴν κόρην τοῦ Δύμαντος, ἥ, κατ' ἄλλους, τοῦ Κισσέως, ἥ καὶ τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ, καὶ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς κατὰ τὸν Ὅμηρον (***) δέκα ἐννέα τέκνα, ἐν αἷς τὸν Ἑκτορα, τὸν

(*) Ἀπολλόδωρ. βιβλ. γ'. κεφ. ιβ'. §. 3. — Ἰδὲ καὶ σελ. 34.

(**) Ἰδὲ σελ. 123.

(***) Πλάτ. Ω. 493—97.

• Αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτος, ἐπεὶ τέκον υἱας ἀρίστους

Πάριν, τὴν Λαοδίκην, τὴν Πολυξένην, τὴν Κασσάνδραν, τὸν Διήροβον, τὸν Ἐλενον, τὸν Πάμμονα, τὸν Πολίτην, τὸν Ἀντίων, τὸν Ἰππόνοον, τὸν Πολυδώρον, καὶ τὸν Τρώϊλον. Ἐκ τεσσάρων δὲ παλλακίδων ἐγέννησε πρῶτον καὶ πολλοὺς ἄλλους ἄρρενας παῖδας, καὶ τέσσαρας θυγατέρας.

Βασιλεύσας ὁ Πριάμος χρόνον τινα μετὰ κλέους, ἐξήγησε παρὰ τῶν Ἑλλήνων τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἡσιόνης, τὴν ὅποιαν ὁ Ἡρακλῆς ἀπαγαγὼν εἰς Ἑλλάδα, συνέζευξε μετὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ Τελαμῶνος εἰς γάμον. Ἐπεμψε λοιπὸν κατὰ πρῶτον πρέσβην τὸν Ἀντήνορα ἄλλ', ἐπειδὴ οὗτος ἐπέστρεφεν ἄπρακτος, ὑβρισθεὶς μάλιστα ὑπὸ τοῦ Πηλέως καὶ Τελαμῶνος, οἵτινες κακῶς αὐτὸν ἀπεδίωξαν, παρασκευάσας ἔπειτα στόλον, ἔπεμψε πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πάριν. Οὗτος δὲ, εἰς ὃν ἡ Ἀφροδίτῃ ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ τὴν ὠραιότατην γυναῖκα, ἔλθων εἰς Λακεδαιμόνα, καὶ ἐρασθεὶς τῆς ὠραίας Ἑλένης, τῆς γυναικὸς τοῦ Μενελάου, ἀρπάζει καὶ φέρει αὐτὴν εἰς Τρωάδα ἀντὶ τῆς Ἡσιόνης. Ἡ ἀπαγωγή αὕτη ἐξετάραξεν ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα· διότι οἱ ἐρασταὶ τῆς Ἑλένης συνελθόντες, ἀπεφάσισαν πάντες νὰ ἐκδικήσωσι τὴν γενομένην ταύτην εἰς τὸν Μενελάου ὕβριν, καὶ συνεστράτευσαν κατὰ τῆς Τρωίδος μετὰ μεγάλου στόλου. Κατὰ δὲ τὸν πόλεμον τούτον, τὸν διαρκέσαντα δέκα ὅλα ἔτη, οἱ πλεῖστοι τῶν παίδων τοῦ Πριάμου ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ τελευταῖον ἡ πατὴρ αὐτοῦ ἠλώθη. Μετὰ τινα χρόνον ὑστερον, παραδοθείσης τῆς Τρωίδος εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἀπεφασίσας ὁ Πριάμος νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἰδίαν πατρίδα, ὀπλίζεται, καὶ παρασκευάζεται ν' ἀποκρούσῃ τὸν ἐχθρόν· ἀλλ' ἀποτρέπεται ὑπὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἑκάβης, καθημένης ἱκέτιδος παρὰ τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς. Ἰδὼν ὅμως ἔπειτα τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πολίτην πεσόντα παρὰ τῷ βωμῷ τούτῳ ὑπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Πύρρου, δὲν ὑποφέρει πλέον νὰ μένῃ ἀδιάφορος θεατὴς, ἀλλὰ ρίπτει ἀπὸ ἀδυνατοῦ χεὶρὸς τὸ δόρυ κατὰ τοῦ ἥρωος· οὗτος δὲ ἔτι μᾶλλον παρορμηθεὶς, λαμβάνει τὸν γέροντα ἀπὸ τῶν τρυγῶν τῆς κεφαλῆς, σύρει αὐτὸν εἰς τὸν βωμόν, καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ τὸ ξίφος.

Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Ἑκάβη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Τροίας ἐλήφθη αἰχμάλωτος, καὶ ἔγινε δούλη τοῦ Ὀδυσσεὺς· καίτοι δὲ ὑπὸ δουλείαν, ἐδοῦν' ἡ δὴ ὅμως νὰ τιμωρήσῃ τὸν Πολυμήτορα, τὸν βασιλέα τῆς Θράκης, διὰ τὸν φόνον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Πολυδώρου, τὸν ὅποιον, νέον ὄντα, παρέδωκεν ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου μετὰ πολλοῦ πλούτου εἰς τὴν ἐπιστασίαν αὐτοῦ. Λέγεται δὲ, ὅτι ἐξορύξασα τὸν Πολυμήτορος τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐλιθοβολήθη ὑπὸ τῶν Θρακῶν, ἢ, κατ' ἄλλους, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τοὺς ὁποίους ἐπέπληττε πάντοτε ὑβρίζουσα. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ σωρῷ τῶν λίθων εὗρον ἀντ' αὐτῆς κύνα, ὠνομάσθη τὸ μνημεῖον αὐτῆς ἐν Ἀβυδῷ κυνὸς σήμα. Ἄλλοι δὲ μυθολογοῦσιν, ὅτι ἡ Ἑκάβη ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μετεμορφώθη εἰς κύνα.

• Τροίη ἐν εὐρείᾳ· τῶν δ' οὐ πνὴ φημι λελεῖσθαι.

• πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἤλυθον υἱὲς Ἀχαιῶν.

• ἐννεακαίδεκα μὲν μοι ἦεν ἐκ νηδύος ἦσαν.

• τοὺς δ' ἄλλους· μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες. »

ΕΚΤΩΡ.

Υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ὁ ἀνδρείοτατος ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Τρῳάων, καὶ στρατηγὸς αὐτῶν. Ὁ λόγος καὶ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἐνθαρρύνει τοὺς Τρῳάς, ὅσκις ἡ δύναμις αὐτῶν ἀρχίζει νὰ ἐξασθενῇ ἐν ταῖς ἀγερεῦσεσιν αὐτοῦ καὶ ταῖς συμβουλαῖς συνιστᾷ πάντοτε ἐπιμονήν, ὁμόνοιαν καὶ καταφρόνησιν τῶν κινδύνων ἡ Τρῳάς εἶναι δι' αὐτοῦ ἀκαταμάχης. Ἀφ' οὗ ὁ ἐφόνευσε τὸν Πάτροκλον, τὸν φίλον τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ οὗτος ἔλαβε τὰ ὄπλα, ἵνα ἐκδικήσῃ τοῦ φιλιτάτου αὐτοῦ ἐταίρου τὸν θάνατον, εὗρίσκει καὶ αὐτὸν ἡ κακὴ μοῖρα· πίπτει ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ Ἀχιλλέως· τὸ λείψανον αὐτοῦ περιφρονεῖται ὑπὸ τοῦ νικητοῦ, καὶ τελευταῖον παραδίδεται ἀντὶ λύτρων εἰς τὸν Πρίαμον, ὅστις θάπτει αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς (*).

Γυναῖκα εἶχεν ὁ Ἐκτωρ τὴν Ἀνδρομάχην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἡετίωνος, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν Ἀστυάνακτα, ἢ Σκάμανδρον, ἢ, κατ' ἄλλους, τὸν Λαοδόμαντα καὶ Ἀμφίνοον. Ἡ ὁμιλία, τὴν ὁποῖαν ἀποτείνει ὁ Ἐκτωρ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἀνδρομάχην, μέλλων ν' ἀποχωρισθῇ ἀπ' αὐτῆς, καὶ ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν μάχην, συναριθμεῖται εἰς τὰ ἀξιόλογα τῆς Ἰλιάδος ἐπεισόδια.

ΠΑΡΙΣ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ).

Υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης. Οὗτος διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῆς Ἑλένης ἔγεινε παραίτιος τοῦ τρῳικοῦ πολέμου καὶ τῆς φθορᾶς τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος. Ἡ Ἑκάβη, ἔγκυος οὖσα, εἶδε καθ' ὕπνου, ὅτι ἐκράτει ἐν τῷ κόλπῳ δᾶδα, ὑφ' ἧς ἐφλέχθη ἡ πόλις ἅπασα καὶ κατεκῆ. Οἱ μάντιες καὶ οἱ ὄνειροκρίται, ἐρμηνεύοντες τὸν ὄνειρον, εἶπον, ὅτι ἡ Ἑκάβη θέλει γεννήσει υἱόν, ὅστις, πρὶν ἔτι φθάσῃ εἰς ἡλικίαν πρᾶκοντα ἔτων, θέλει προσενηῆται τὴν φθορὰν τῆς Τρῳάδος. Ὁ Πρίαμος, ἵνα προλάβῃ τοιοῦτό τι ἀπαίσιον συμβᾶν, ἐξέβηκε τὸ παιδίον, ἅμα γεννηθὲν, διὰ τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ Ἀρχελάου εἰς τὸ ὄρος Ἰδαν. Οὗτος ὅμως ὁ δούλος, ἐπιστρέψας ἐκεῖ μετὰ πέντε ἡμέρας, καὶ εὗρων τὸ βρέφος ἀβλαβὲς (διότι ἐθελάζετο ὑπὸ ἄρκτου), ἔλαβε μετ' ἑαυτοῦ, καὶ ὀνομάσας αὐτὸ Πάριν (**), ἀνέτρεφε μεταξὺ τῶν ποιμένων.

Ὅποτε ἐφίλονεῖχσαν ἐν τῷ οὐρανῷ ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἀφροδίτη περὶ τοῦ μήλου τοῦ κάλλους, τὸ ὁποῖον ἔρριψε πρὸς αὐτάς ἡ Ἑρῆς, ἔστειλε τὰς θεὰς ταύτας ὁ Ζεὺς μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ πρὸς τὸν Πάριν, εὐειδέστατον ὄντα, ἵνα δικάσῃ αὐτός. Παρέστησαν λοιπὸν αἱ θεαὶ ἐνώπιον τοῦ Πάριδος, καὶ

(*) Μετὰ πολλὸν χρόνον ὕστερον οἱ Θηβαῖοι μετεκόμισαν κατὰ τινα χρησμὸν τὰ ὀστέα τοῦ Ἐκτορος ἐκ τῆς Τρῳάδος εἰς τὰς Θήβας, ὅπου ἀπέκειμαν εἰς αὐτὸν θείας τιμᾶς. Πausan. Boiot. κεφ. ιη. §. 4. « Ἔστι δὲ καὶ Ἐκτορος Θηβαίοις τάφος τοῦ Πριάμου » πρὸς Οἰδιποδῆα καλουμένην κρήνην κομίσαι δὲ αὐτοῦ τὰ ὀστέα ἐξ Ἰλίου φασὶν ἐπὶ τοῦδε » μαντεύματι·

« Θηβαῖοι Κᾶδμοιο πόλιν καταναϊσάοντες,
 « Δί' ἐθέλητε πάτρην οἰκεῖν σὺν ἀνύμοις πλούτῳ,
 « Ἐκτορος ὀστέα Πριάμου κομίσαντες εἰς οἶκους
 « Ἐξ Ἀσίας, Διὸς ἐννεσίῃς ἥρωα σείδαθε. »

(**) « Παρὰ τὸ παρίνασι τὸν μόρον . . . ἡ παρὰ τὴν πῆραν, ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ ποιμαντικῇ » πῆρε ἀνατραφῆναι. » Εἰς τομολ. Μέγα, 654, 55.

θέλωσα ἐκάστη αὐτῶν νὰ κερδήσῃ πρὸς ἑαυτὴν τὸν δικαστὴν τοῦτον, ἡ μὲν Ἥρα ὑπέσχεθη νὰ καταστήσῃ αὐτὸν πλουσιώτατον καὶ δυνατώτατον βασιλεῖα· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ, σοφώτατον πάντων τῶν θνητῶν· ἡ δὲ Ἀφροδίτη, νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ὥραιότατην γυναῖκα. Ὁ Πάρις ἐζήτησε νὰ ἴδῃ τὰς θεὰς γυμνάς· καί, τούτου γενομένου, ἡ Ἀφροδίτη, ἥτις μόνῃ τῶν ἄλλων ἐφύλαξε τὴν ζώνην, αὐτὴ ἔλαθε παρ' αὐτοῦ τὰ πρωτεῖα. Ὁ Πάρις εἶχε μὲν τότε γυναῖκα τὴν Νύμφην Οἰνώνην, τὴν θυγατέρα τοῦ Κεβρόντος ποταμοῦ· ἀλλὰ τώρα προήλωσεν ὅλον αὐτοῦ τὸν νοῦν εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Ἀφροδίτης.

Περὶ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον συνέβη νὰ γνωρισθῇ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ὅτε ὁ Πρίαμος ἔστειλε νὰ κομίσωσι βοῦν, ἵνα δώσῃ αὐτὸν βραβεῖον εἰς τινα νικητὴν, παρελήθη κατὰ τύχην ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Πάριδος βούς. Ὁ Πάρις ἠκολούθησε τὸν βοῦν εἰς τὴν Τρωάδα, ἡγωνίσθη ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἐνίκησεν. Ὁ Διόφοβος, ἦ, κατ' ἄλλους, ὁ Ἔκτωρ, ἔσυρεν ὠργισμένος κατ' αὐτοῦ τὸ ξίφος· ἀλλὰ καταφυγὼν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς, ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τῆς Κασσάνδρας, καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Μετ' ὀλίγον ἡτοίμασεν ὁ Πάρις πλοῖον, καὶ πλεύσας εἰς Λακεδαιμόνα, κατέλυσε παρὰ τῷ Μενέλαῳ, ὅπου ὑπεδέχθησαν αὐτὸν φιλικώτατα. Ἀλλ' ἀγνωμονήσας περὶ τὴν ξενίαν, ἐν ᾗ ὁ Μενέλαος ἔλειπε τότε ἐν Κρήτῃ, ἤρπασε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἑλένην, τὴν θυγατέρα τοῦ Τυνδάρεω, τὴν τότε ὥραιότατην πασῶν τῶν γυναικῶν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Τρωάδα, φέρων πληθὺς θησαυρῶν. Ἐν τῷ τρωϊκῷ πολέμῳ ἐπολέμησεν ὁ Πάρις ὅπως οὖν ἀνδρείως, καὶ ἐνίκα· ἐνίκησεν· ἀλλ' ἀγαπῶν μᾶλλον τὸν ἔρωτα, ἢ τὴν δόξαν, δὲν ἐδυνήθη νὰ κατορθώσῃ μέγала· ἀλλ' ὅμως ἐφόνησε διὰ βοήθειαν τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν Ἀχιλλεῖα. Πληγωθεὶς δὲ τελευταῖον ὑπὸ τῶν φαρμακερῶν βελῶν τοῦ Φιλοκτήτου, ἐνεθυμήθη τὴν πιστὴν Οἰνώνην, ἥτις παρήγγειλεν αὐτὸν, ὅταν ποτὲ πληγωθῇ, νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτήν, διότι ὑπ' αὐτῆς μόνῃς δύναται νὰ θεραπευθῇ. Διέταξε λοιπὸν νὰ μετακομίσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰδαν, ὅπου ἡ Οἰνώνη ἔζη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς· ἀλλ' ἡ ἀδίκηθεῖσα γυνὴ ἠρνῆθη τὴν βοήθειαν, καὶ οὕτω μετεκομίσθη πάλιν ὁ Πάρις εἰς τὴν Τρωάδα, ἐνθα καὶ ἀπέθανεν. Ἡ δὲ Οἰνώνη, μετανοήσασα διὰ τὴν σκληροκαρδίαν ταύτην, ἀπεφάσισε ν' ἀπέλθῃ ἐκεῖσε πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ· ἀλλὰ τότε δὲν ἦτο πλέον καιρὸς· διὸ καὶ ἀπελπισθεῖσα, ἐκρεμάσθη.

ΑΙΝΕΙΑΣ.

Υἱὸς τοῦ Ἀγχίσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης, ἔχων γυναῖκα τὴν Κρέουσαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Πριάμου.

Ἐν τῷ τρωϊκῷ πολέμῳ ἀνεδείχθη ὁ Αἰνείας πάντοτε ἀνδρείος καὶ δευτερός μετὰ τὸν Ἔκτορα. Ὅτε δὲ εἶδεν, ὅτι οὐδεμία πλέον ὑπῆρχεν ἐλπίς περὶ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως, λαβὼν τὸν γηραιὸν αὐτοῦ πατέρα ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ τὸν παῖδα Ἀσκάνιον εἰς τὰς χεῖρας, ἐξῆλθε τῆς ἀκροπόλεως, ἐνθα ἦτο κεκλεισμένος, διὰ μυστικῆς τινος θυρίδος, καὶ διερχόμενος διὰ τοῦ

πυρός καὶ τῆς σφαγῆς, ἔφυγεν εἰς Ἰταλίαν, ὅπου μετὰ πολλὰς περιπλανήσεις ἔκτισεν ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Λατίνων ἰδίαν πόλιν, καὶ συνέστησε μικρὸν βασίλειον. Κατ' ἄλλους δὲ λέγεται, ὅτι ἔλθων μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Τροίας καὶ τὸν ἀπόπλουον τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ ὄρος τῆς Ἰδης, συνέστησε νέαν τρωϊκὴν ἐπικράτειαν, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ.

Τὰς διαφόρους τύχας τοῦ Αἰνείου, τὰς περιπλανήσεις, καὶ πάντα τὰ μετὰ τὴν ἐκ τῆς Τρωάδος ἀναχώρησιν συμβάντα εἰς αὐτὸν περιγράφει τὸ ἡρώϊκον ποίημα τοῦ λατινοῦ ποιητοῦ Οὐίργιλίου, ἐκ δώδεκα βιβλίων συγκείμενον, καὶ Αἰνεΐας (Aeneis) ἀπὸ τοῦ ἥρωος ἐπιγραφόμενον, πιστὸν τῆς ὁμηρικῆς Ὀδυσσεΐας ἀπομίμημα. Ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἑμως (*) καὶ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασσεύς (**) δὲν ἐγκωμιάζεται ὁ Αἰνείας ὡς ἥρωας, ἀλλὰ κατηγορεῖται μάλιστα ὡς προδοῦς τὴν πατρίδα αὐτοῦ εἰς τοὺς Ἑλληνας ἢ διὰ ζηλοτυπίαν, ἢ πρὸς διάσωσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ πλοῦτου. Κατὰ δὲ τὸν Ὅμηρον ἔμεινεν ὁ Αἰνείας πάντοτε ἐν Τρωάδι, διαδεχθεὶς τὴν βασιλείαν, καὶ παραδοὺς αὐτὴν εἰς παῖδας παίδων.

ΗΡΩΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΡΩΑΔΟΣ.

Οἱ πλεῖστοι τῶν κατὰ τῆς Τρωάδος στρατευσάντων ἡρώων ἦσαν μνηστῆρες τῆς ὥραιας Ἑλένης. Ἐπειδὴ Τυνδάρεως, ὁ ἑννατος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, δὲν ᾔθελε νὰ ἐχθρευτῇ πρὸς οὐδένα τῶν πολλῶν ἡγεμόνων, τῶν μνηστευομένων τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἑλένην, συνεβούλευσεν αὐτὸν ὁ Ὀδυσσεὺς νὰ ὑποχρεώσῃ μετ' ὅρκου πάντας τοὺς ἡγεμόνας τούτους, ὅτι συμφώνως θέλουσιν ὑπερασπίσει ἂν τινα ἂν ἐκλέξῃ εἰς ἄνδρα ἢ Ἑλένην αὐτὴ, καὶ προθυμῶς θέλουσι συμμαχήσει κατ' ἐκείνου, ὅστις ἂν προσδῶλῃ τὸν νυμφίον τούτον. Προτιμηθέντος δὲ ὡς τοιούτου τοῦ Μενελάου, ἀφ' οὗ μετ' ὀλίγον ἔλθων ὁ Πάρις εἰς Λακεδαίμονα, ἔρπασε τὴν Ἑλένην, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὴν εἰς Τρωάδα, ἐνωθέντες οἱ ἑνωρκαὶ ἡγεμόνες πρὸς ἐκδίκησιν τῆς ὑβρέως ταύτης, ἐκήρυξαν κατὰ τῆς Τρωάδος τὸν πόλεμον. Ἐπειλαν δὲ πρότερον πρέσβεις, ζητοῦντες νὰ συμβιβάσωσι τὴν ὑπόθεσιν ἔπειδὴ ὅμως οἱ Τρῶες ἠρνοῦντο τῆς Ἑλένης τὴν ἀπόδοσιν, ἐπλευσαν ἔπειτα μετὰ στόλου, συνισταμένου ἐκ χιλιῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα ἑξ πλοίων, καὶ ἐπολέμησαν τὸν περίφημον ἐκεῖνον δεκαετὴ πόλεμον, τὸν ὅποιον ἐξυμνοῦσι τὰ ἀθάνατα τοῦ Ὁμήρου ποιήματα.

Οἱ ἐπισχημότεροι τῶν Ἑλλήνων τούτων ἡρώων εἶναι οἱ ἑξῆς.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν καὶ τοῦ Ἀργεῶς, υἱὸς τοῦ Πλεισθένης, ἑγγονος τοῦ Ἀτρέως, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ κατὰ μὲν τινὰς ὀνομάζετο Βριφύλη κατ' ἄλλους δὲ, Ἀερόπη. Κατὰ δὲ τὴν κοινὴν γνώ-

(*) Βιβλ. γ'. κεφ. 1. (**) Ῥωμ. ἀρχ. βιβλ. 4, κεφ. 48, καὶ ἐφεξ.

μην ἦτον ὁ Ἀγαμέμνων υἱὸς τοῦ Ἀτρείως· τοῦλάχιστον φέρουσιν οἱ δύο ἀδελφοὶ παρ' Ὀμήρῳ πάντοτε τὸ ἐπώνυμον Ἀτρεΐδαι.

Ὁ Ἀγαμέμνων ἐγέννησεν ἐκ τῆς Κλυταιμνήστρας (τῆς θυγατρὸς τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας) τὴν Ἰφιγένειαν, Ἠλέκτραν, Χρυσothέμιν καὶ τὸν Ὀρέστην· ἐκραγέντος δὲ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου, ἀνηγορεύθη ἡγεμὼν παντὸς τοῦ στρατοῦ, ἄρχων αὐτὸς μόνος ἑκατὸν πλοίων. Καθ' ὅλον δὲ τὸν χρόνον τῆς πολιορκίας ἀνεδείχθη ὁ Ἀγαμέμνων πάντοτε ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἡγεμόνα ἀνώτερος, μαχόμενος μὲν πρὸς τοὺς ἀνδρειοτάτους, καὶ προκινδυνεύων πανταχοῦ, ἀγορεύων δὲ ἐν ταῖς βουλαῖς μετὰ συνέσεως, καὶ φυλάττων εἰς πᾶσαν περίστασιν τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ ἀξιοπρέπειαν. Μετὰ δὲ τὴν ἄλωσιν τῆς Τρωάδος ἐπιστρέψας εὐτυχῶς εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἀποθνήσκει ἐνταῦθα διὰ προδοσίας. Ὁ Αἰγίσθος, ὁ υἱὸς τοῦ Θυέστου, εἰς δὴ ἀποπλῆων εἰς Τρωάδα ἐνεπιστεύθη τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ μετὰ τῆς Κλυταιμνήστρας, ἐν ᾧ ἐδείπνει, καὶ φονεύει καὶ αὐτὸν, καὶ τὴν Κασσάνδραν, τὴν θυγατέρα τοῦ Πριάμου, τὴν ὅποιαν ἔλαβε γέρας ἐκ τῶν λαφύρων. Καὶ οὕτω μὲν διηγεῖται τὴν ὑπόθεσιν ὁ Ὀμήρος· ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐφόνευσεν αὐτὸν ἡ Κλυταιμνήστρα ἐν τῷ λουτρῷ, ἐπιφέροντες αἰτίαν φόνου τινὲς μὲν τὴν μετὰ τοῦ Αἰγίσθου μοιχείαν, ἕτεροι δὲ πάλιν, τὴν διὰ τὴν Κασσάνδραν ἐρεθισθεῖσαν αὐτῆς ζηλοτυπίαν.

Ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἰφιγένεια, τὴν ὅποιαν ᾗθελε νὰ σφάξῃ εἰς θυσίαν τῆς Ἀρτέμιδος ἐν τῷ λυμένῃ τῆς Αὐλίδος κατὰ συμβουλήν τοῦ μάντεως Κάλχαντος, ὅτε ὁ ἑλληνικὸς στόλος, μέλλων νὰ πλεύσῃ εἰς τὴν κατὰ τῆς Τρωᾶς πολιορκίαν, ἐκωλύετο ὑπὸ πολυχρόνου νηνεμίας, ἐν ᾧ ὁ ἱερεὺς ἔφερον αὐτὴν εἰς τὸν βωμὸν πρὸς σφαγὴν, ἐσώθη ὑπὸ τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος διὰ νεφέλης, καὶ μετεκομίσθη εἰς τὸν ἐν Ταυρίδῃ ναὸν αὐτῆς, ὅπου συγκρατεῖται μετὰ τῶν ἐκεῖ ἱερείων· ἀντ' αὐτῆς δὲ ἔπεμψεν ἡ θεὰ εἰς τὸν βωμὸν ἑλαφρον πρὸς θυσίαν (*).

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

Υἱος, ἢ ἑγγονος τοῦ Ἀτρείως, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος, λαβὼν παρὰ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Τυνδάρεω τὴν βασιλείαν τῆς Σπάρτης. Ὅτε ὁ Πάρις ἤρπασε τὴν θελκτικὴν εἰς τὰ κάλλη γυναῖκα καὶ μέρος τῶν θησαυρῶν αὐτοῦ, ἔλειπεν ὁ Μενέλαος ἐν Κρήτῃ· ἄμα δὲ μαθὼν τὴν εἶδησιν ταύτην, ἦλθεν εἰς Τρωάδα αὐτὸς, ἀποσταλὴς κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πρέσβους μετὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς, ἢ καὶ τοῦ Παλαμήδους, καὶ Ἀκάμαντος καὶ Διομήδους, ἵνα ζητήσωσιν εἰρηρικῶς τὴν Ἑλένην· ἀλλ', ἀρνούμενων τῶν Τρώων τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς, ἐπιστρέψας εἰς Τρωάδα, παρεκίνησεν ἔπειτα τοὺς λοιποὺς ἡγεμόνας, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτῶν, νὰ ἐκδικήσωσι τὴν ὕβριν. Ἀρχων δὲ ἐξήκοντα πλοίων, ἐδείχθη πάντοτε καθ' ὅλον τὸν πόλεμον ἀνδρείος, καὶ πρῶτος, καὶ συνετός μαχητής. Μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Τρωάδος ὅκτω ἔτη περιεπλανᾶτο μετὰ τῆς Ἑλένης, πρὶν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν

(*) Διοχόλ. ἐν Ἀγαμέμν. — Εὐρύπ. ἐν Ἰφιγεν. ἐν Ταυρίδῃ.

πατρίδα. Ἦλθεν εἰς Τένεδον, ἔπειτα εἰς Λέσβον καὶ Εὐβοίαν· ἀλλ' ἐμπὰς διζόμενος ὑπὸ ἐναντίων ἀνέμων, ἠναγκάσθη νὰ διατρίψῃ πολὺν χρόνον ἐν Κύπρῳ, Φοινίκῃ, Αἰγύπτῳ καὶ Λιβύῃ. Τελευταῖον ἐδείξεν εἰς αὐτὸν ὁ μάντις Πρωτεύς ἐπὶ τῆς παρὰ τὴν Αἰγυπτίαν ὄχθης κειμένης νήσου Φάρου τὸν δρόμον, δι' οὗ ἐμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια· οὗτος προεῖπεν εἰς αὐτὸν συγχρόνως, ὅτι δὲν θέλει ἀποθάνει, ἀλλὰ μετατεθῇ, καθὼς ἦρως, καὶ ἀνὴρ τῆς Ἑλένης, εἰς τὰ Ἑλλήσια πεδία ζῶν. Ἐπὶ τοῦ Πausανίου ἐσώζετο ἐτι ἐν Σπάρτῃ ἡ οἰκία τοῦ Μενελάου, καὶ ὁ ναὸς, τὸν ὅποιον εἰς μνήμην αὐτοῦ ἀνέγειραν οἱ Σπαρτιαῖται (*).

ΑΧΙΛΛΕΥΣ.

Υἱὸς τοῦ Πηλέως, βασιλεὺς τῶν Μυρμιδόνων, καὶ τῆς Θέτιδος, θυγατρὸς τοῦ Νηρέως, καὶ ἑγγονος τοῦ Αἰάκου, ὅθεν ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ Πηλεΐδης, καὶ Αἰακίδης. Οἱ μάντις προὐφήτευσαν περὶ αὐτοῦ, ὅτι θέλει ἀποκτήσῃ μὲν ἐν Τρωάδι μεγάλην δόξαν, θέλει ὁμῶς ἀποθάνει καὶ ἐκεῖ· τὸν ἀντίον δέ, ἐὰν μείνῃ ἐν τῇ πατρίδι, θέλει γείνει μακρόβιος. Ἡ Θέτις ἀκούσασα ταῦτα, καὶ θέλousa ν' ἀποσπάσῃ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἄλλων βασιλέων, οἵτινες ἐζήτουν αὐτὸν τῆς ἐκστρατείας συμμέτοχον, παρέδωκε τὸ ἐννεαετὲς παιδίον, ἐνδεδυμένον γυναικεῖα φορέματα, ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Πύρρας, εἰς τὸν Λυκομήδην, βασιλέα τῆς Σκύρου, ἵνα ἀνατραφῇ μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. Ὁ μάντις ὁμῶς Κάλχας ἐφάνερυνεν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ κυριευθῇ ἡ Τρωάς χωρὶς τοῦ Ἀχιλλέως· διὰ τοῦτο ὁ Ὀδυσσεύς, ματαίως ζητήσας αὐτὸν πανταχοῦ, ἦλθε τελευταῖον καὶ πρὸς τὸν Λυκομήδην, ὑποκρινόμενος τὸν ἑμπορὸν, καὶ πωλῶν εἰς τὰς θυγατέρας αὐτοῦ διάφορα πράγματα, ἐν οἷς ἦσαν καὶ ὅπλα. Ἐπειδὴ δὲ αἱ μὲν ἡγεμονίδες ἐνσχολοῦντο ν' ἀγοράζωσι πράγματα γυναικεῖα, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ὤρμησεν εὐθὺς εἰς τὰ ὅπλα, δὲν ἦτο διόλου δυσκόλον νὰ γνωρισθῇ, καὶ νὰ λάβωσιν αὐτὸν οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες τῆς Ἑλλάδος μεθ' ἑαυτῶν εἰς τὴν ἐκστρατείαν.

Ὁ Φοῖνιξ καὶ ὁ Κένταυρος Χείρων ὑπῆρξαν διδάσκαλοι τοῦ Ἀχιλλέως· καὶ ὁ μὲν Χείρων ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν ἰατρικὴν, τὴν μουσικὴν, τὴν ἵππικὴν· ὁ δὲ Φοῖνιξ παρηκολούθησεν αὐτὸν εἰς Τρωάδα, ἵνα ἀποδείξῃ αὐτὸν ἄμα καὶ ἔξοχον ῥήτορα, καὶ ἰσχυρὸν πολεμιστὴν. Ἐν τῇ Ἰλιάδι, τῆς ὁποίας εἶναι ὁ κορυφαῖος ἦρως, παρίσταται εὐχὴ μόνον ὁ ἀνδρείοτατος, ἀλλὰ καὶ ὁ ὠραιότατος τῶν Ἑλλήνων. Ἦλθε δὲ εἰς τὴν Τρωάδα φέρων πεντήκοντα πλοῖα τῶν Μυρμιδόνων, Ἀχαιῶν καὶ Ἑλλήνων, καὶ κατέστρεψε δώδεκα πόλεις κατὰ θάλασσαν, καὶ ἑνδεκα κατὰ γῆν, προστατευόμενος πάντοτε ὑπὸ τῆς Ἥρας καὶ τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς. Ἐρίσας δὲ πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν ὅποιον πάντες οἱ ἄλλοι βασιλεῖς ἀνηγόρευσαν ἡγεμόνα αὐτῶν, ἀπέστη τῆς μάχης,

(*) Πausan. Λακων. κεφ. ιθ'. §. 6. « Τοῦ δρόμου δι' ἐκτὸς κατὰ τοῦ Πρακλέους τὸ « ἐγκαλμάσθιν οἰκία τὰ ἐφ' ἡμῶν ἰδιώτου, Μενελάου τὸ ἀρχαῖον. » κεφ. ιθ'. §. 9. « Θεράπην δὲ ὄνομα μὲν τῇ χωρίῳ γέγονεν ἀπὸ τῆς Ἀλέγης θυγατρὸς Μενελάου δέ τις « ἐν αὐτῇ ναὸς, καὶ Μεγάλην καὶ Ἑλένην ἐνταῦθα ταφῆναι λέγουσιν. »

καὶ ἔβλεπεν ἀδιαφορῶν τοὺς Ἕλληνας πίπτοντας ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ ἀνδροφόνου Ἑκτορος. Αἰτία δὲ τῆς πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ Ἀχιλλέα φιλονεικίας ἦτον ἡ Βρισηΐς, τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες ἔδωκαν εἰς τὸν Ἀχιλλέα γέρας ἐκ τῶν λαφύρων, καὶ ἀφῆρεσεν ἀπ' αὐτοῦ ὁ Ἀγαμέμνων, ἐν ἀναπληρώσει τὴν στέρησιν τῆς Χρυσίῃδος, (θυγατρὸς τοῦ Χρύσου, ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος), ἀναγκασθεὶς ν' ἀποδώσῃ ταύτην εἰς τὸν πατέρα πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ κατὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων παροργισθέντος Ἀπόλλωνος. Οὔτε τῶν Ἑλλήνων αἱ συνεχεῖς καὶ ἐπίμονοι παρακλήσεις, οὔτε τοῦ Ἀγαμέμνονος αἱ προσφοραὶ ἰσχυσαν νὰ κάμωσι τὴν καρδίαν τοῦ Ἀχιλλέως ἢ μόνῃ δὲ συγκατάθεσις, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρὸς χάριν τῶν Ἑλλήνων, ἦτο ν' ἀφήσῃ τὸν φίλον αὐτοῦ Πάτροκλον νὰ καταβῇ εἰς τὴν μάχην, φορῶν τὴν πανοπλίαν ἐκείνου, καὶ ὁδηγῶν τοὺς ἐκείνου πολεμιστάς. Ὁ Πάτροκλος πίπτει ὑπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ἑκτορος· ἀλλὰ τότε ὁ Ἀχιλλεὺς δὲν μένει πλέον ἀδιάφορος καὶ ψυχρὸς· ἡ ἀπώλεια τοῦ εἰλικρινοῦς αὐτοῦ φίλου παροξύνει αὐτὸν κατὰ τῶν ἐχθρῶν· ὅθεν θέλων νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τούτου, ἀποφασίζει ν' ἀποδυθῇ πάλιν εἰς τὸν πόλεμον. Διαλλάττεται μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, δεχθεὶς τὰ προσενεχθέντα παρ' αὐτοῦ ὄπλα, καὶ σπεύδει, ἐνισχυόμενος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς διὰ νέκταρος καὶ ἀμβροσίας, εἰς τὴν μάχην, ἔνθα κατατρομάζει πάντας τοὺς Τρῶας, διώκων αὐτοὺς, τοὺς μὲν εἰς τὸν ποταμὸν, τοὺς δὲ εἰς τὴν πόλιν. Εὕρισκει δὲ τὸν Ἑκτορα, ἰσάμενον πρὸ τῶν Σκαῖων Πυλῶν· τρίς ψεύγει ὁ τρωϊκὸς οὗτος ἥρωα τὸν ἐξηγριωμένον καὶ ἐκδίκησιν πνέοντα Ἀχιλλέα, ἀλλὰ τελευταῖον μάχεται πρὸς αὐτόν, καὶ ἀποθνήσκει· τρίς περισύρεται ἐν τῇ πόλει ὁ νεκρὸς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀγερῶχου νικητοῦ, καὶ ἔπειτα ἐξαγοράζεται ἀντὶ λύτρων ὑπὸ τοῦ γέροντος Πριάμου. Ἐνταῦθα καταπαύει ἡ περὶ τοῦ Ἀχιλλέως διηγήσις τοῦ Ὀμήρου· ἡ δὲ περαιτέρω ἱστορία αὐτοῦ φέρεται ὡς ἑξῆς. Ἐρκαθεὶς τῆς Πολυξένης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Πριάμου, ἐξήτησεν αὐτὴν εἰς γυναῖκα· ἀλλ' ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπου ἦλθε νὰ τελέσῃ τὸν γάμον, ἐφόνευσεν αὐτὸν ὁ Πάρις, τοξεύσας κατὰ τῆς θνητῆς τοῦ ποδὸς αὐτοῦ πτέρνης· κατ' ἄλλους δὲ ἐτόξευσεν αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων, ἡ τοῦλάχιστον διεύθυνε τὸ βέλος τοῦ Πάριδος.

Ἐκ τῆς θυγατρὸς τοῦ Λυκομήδους, τῆς Δηϊδοχεΐας, ἐγέννησεν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Πύρρον, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐπωνομάσθη Νεοπτόλεμος, φονεύσας ἐν τῷ τρωϊκῷ πολέμῳ τὸν Πρίαμον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πολίτην, καὶ σφάξας διὰ συμβουλῆς τοῦ Κάλχαντος ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὴν Πολυξένην.

Εἰς τιμὴν τοῦ Ἀχιλλέως κατεσκευάσαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τοῦ Σιγαίου ἀκρωτηρίου μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον καὶ ἱερὸν, ὅπου προσεφέροντο εἰς τὸν ἥρωα καὶ ἐναγισμοί (*).

(*) Στράβ. βιβλ. γ'. κεφ. 1. «Τοῦ μὲν οὖν Ἀχιλλέως καὶ ἱερὸν ἐστὶ μνημεῖον πρὸς τῷ Σιγαίῳ Πατρόκλου δὲ καὶ Ἀντιλόχου μνημεῖα· ἃ ἐναγίζουσιν οἱ ἱλιεῖς πάντες, καὶ οὗτοι καὶ τῷ Αἰάνει.»

ΔΙΟΜΗΔΗΣ.

Υἱὸς τοῦ Τυδείου καὶ τῆς Διὸς Πύλης, βασιλεὺς τοῦ Ἄργου. Ὁ μὲν πατήρ αὐτοῦ ἔπεσεν, ὡς διηγήθημεν, ἐν τῇ κατὰ τῶν Θηβῶν ἐκστρατείᾳ· αὐτὸς δὲ ἀνδραγαθήσας ἔπειτα κατὰ τὸν δευτέρου τῶν Θηβῶν πόλεμον, συνεξεστράτευσεν καὶ κατὰ τῆς Τροίας, ὅπου ἦτον ἡγεμῶν τῶν Ἀργείων, Τρουνθίων, καὶ ἄλλων προσέτι λαῶν. Διὰ τὸ πολυηρόν αὐτοῦ θάρρος συνηρμειτο μετὰ τῶν πρώτων ἡρώων, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Νέστορος ὑπερέβη κατὰ τοῦτο πάντας τοὺς συνηλικιώτας αὐτοῦ. Ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς προστατευόμενος, δὲν ἐπολέμησε μόνον πρὸς τοὺς ἀνδρείοτάτους τῶν ἑχθρῶν, φονεύσας ἐξ αὐτῶν πολλοὺς, ἀλλ' ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ εἰς μάχην καὶ μετὰ τῶν ἀθανάτων θεῶν· διότι ἐπλήρωσε τὴν Ἀφροδίτῃν, καταβάσας νὰ βοήθῃ τὸν υἱὸν αὐτῆς Αἰνεΐαν, διὰ τοῦ δόρατος εἰς τὴν χεῖρα, καὶ ἤθελεν ἀποσπᾶσαι ἀπ' αὐτῆς τὸν Αἰνεΐαν, ἂν μὴ ἤρξατο εἰς βοήθειαν ὁ Ἀπόλλων· ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτοῦ ὤρμησε τρεῖς, ἐπιθυμῶν νὰ πολεμήσῃ πρὸς αὐτόν· παρητήθη ὅμως μετὰ ταῦτα, φοβηθεὶς τοὺς ἀπειλητικούς λόγους τοῦ τρομεροῦ θεοῦ. Ἐνθαρρυνθεὶς δὲ πάλιν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐτρέπη ἔπειτα πρὸς τὸν Ἄρην, τὸν ὅποιον ἐπλήρωσε, καὶ ἠνάγκασεν νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὸν οὐρανόν.

Μετὰ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφὴν ἔπαθεν ὁ,τι καὶ οἱ λοιποὶ σχεδὸν ἡγεμόνες. Ἡ γυνὴ αὐτοῦ Αἰγιάλεια, θυγάτηρ, ἢ ἐγγονὸς τοῦ Ἀδράστου, ζῶσα καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀπουσίαν ἐν μεγάλῃ τρυφῇ, ὅτε αὐτὸς ἐπανήλθεν εἰς τὸ Ἄργος, ἤρξατο νὰ ἐπιβουλεύηται αὐτόν, καὶ ἤθελεν ἀναμφιβόλως καὶ ἐκβάλλει τοῦ μέσου, ἂν μὴ ἔφθανε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἥρας, καὶ ν' ἀναχωρήσῃ ἔπειτα ἐκ τοῦ τόπου. Ἐπλευσε λοιπὸν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν· περὶ τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς αὐτοῦ διηγούνται πολλὰ μυθικά· ποτὲ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἀπέθανεν αὐτοῦ ἐν βαθεῖ γήρατι· ποτὲ δὲ, ὅτι ἐρόνευσεν αὐτὸν Δαῦνος ὁ βασιλεὺς· καὶ ἄλλοτε πάλιν, ὅτι ἔγεινεν ἀφανής, κατοικῶν τὰς ὁμωνύμους Διομηδεΐους νήσους τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, ὅπου μετὰ θάνατον ἀνήγειραν εἰς τιμὴν αὐτοῦ καὶ ναόν.

Αἴας.

Υἱὸς τοῦ Οἰλέως, Λοκρῆς. Ἦλθεν εἰς Τρωάδα, φέρων τεσσαράκοντα πλοῖα, καὶ ὠκύπους ὄν, ἐρόνευσεν πολλοὺς ἑχθρούς. Κατὰ τοὺς ἐπικηδείους ἀγῶνας τοῦ Πατρόκλου ἤθελε λάβει εἰς τὴν ποδῶκεϊαν τὸ πρῶτον βραβεῖον, ἂν ἡ Ἀθηνᾶ μὴ ἐβοήθῃ τὸν Ὀδυσσεά, ὥστε νὰ πέσῃ ὁ Αἴας.

Ἀλισκομένης τῆς Τρωάδος, Κασσάνδρα, ἢ θυγάτηρ τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάτης, κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἐνηγκαλίσθη τὸ παλλάδιον· ὁ δὲ Αἴας ἀπέσπασεν αὐτὴν ἐκεῖθεν οὕτω βιαίως, ὥστε ἀνέτρεψεν ἐκ βάθρων καὶ τὸ παλλάδιον, καὶ ἔπειτα κατήσχυεν αὐτὴν ἐν τῷ ναῷ. Διὰ τὴν παρανομίαν ταύτην ὀργισθεῖσα ἡ Ἀθηνᾶ, παρεκάλεσε τὸν Ποσειδῶνα νὰ παράξῃ τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτως ὁ μὲν στόλος αὐτοῦ, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Τρωάδος, ἐναυάγησε πρὸς τὸν Καφηρέα τῆς Εὐβοίας, καὶ συνετρίβησαν τὰ πλοῖα ὑπὸ κεραυνοῦ· αὐτὸς δὲ κολυμβῶν διεσώθη ἐπὶ πέτρας· ἀλλ' ἐπειδὴ

ἐκαυχίθη, ὅτι ἐνίκησε τὴν ὀργὴν τοῦ Ποσειδῶνος, πατάξας ὁ θεὸς αὐτοῖς διὰ τῆς τριαινὸς τὴν πέτραν, ἀπέκοψεν αὐτὴν μέσῃν, καὶ ὁ Αἴας ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν.

ΑΙΑΣ ΤΕΛΑΜΩΝΙΟΣ.

Οὕτως ὀνομαζόμενος ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Τελαμῶνος, ἐκ τῆς Σαλαμῖνος, ἐγγόνος τοῦ Αἰακοῦ. Ὦν καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, ἐξεστράτευσεν μετὰ δώδεκα πλοίων κατὰ τῆς Τρωάδος, ὅπου ἐξυμνεῖται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ὡς ὁ ἀνδρείοτατος Ἕλλην μετὰ τὸν Ἀχιλλέα. Ἐκ τῆς Τεκμήσεως ἐγέννησε τὸν Εὐρυσάκην, ἀπὸ τοῦ ὁποίου λέγουσιν ὅτι κατάγεται ὁ περίφημος τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς Ἀλκιβιάδης. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐζήτηε νὰ λάβῃ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ, ὡς δικαίωμα ἔχων ἐπ' αὐτῆς διὰ τὴν συγγένειαν καὶ τὴν ἀνδρείαν ἀλλ', ἐπειδὴ προὔτιμήθη ὁ Ὀδυσσεύς, ὥργισθη οὕτως, ὥς· ἔγεινεν αὐτόχειρ,

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

Υἱὸς τοῦ Λαέρτου καὶ τῆς Ἀντικλείας, ἀνὴρ τῆς Πηνελόπης, θυγατρὸς τοῦ Ἰκαρίωνος, καὶ βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης. Ὅτε αἱ λοιποὶ ἡγεμόνες ἀπεφάσισαν νὰ κηρύξωσι κατὰ τῆς Τρωάδος τὸν πόλεμον, ὁ Ὀδυσσεύς δὲν ᾔθελε παντάπασιν νὰ ἐκστρατεύσῃ, ἐπειδὴ ἔλαβε χρησμόν, ὅτι μόλις μετὰ εἴκοσιν ἔτη θέλει ἐπιστρέφει ὀπίσω· ὅθεν καὶ ὑπεκρίθη τὸν μαινόμενον Ἀλλὰ Παλαμήδης, ὁ υἱὸς τοῦ Ναυπλίου, βασιλέως τῆς Εὐβοίας, καὶ τῆς Κλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Κατρέως, ἀνακαλύψας τὴν ὑπόκρισιν, παρέλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκστρατείαν βίαιως. Ἦλθε λοιπὸν εἰς τὴν Τρωάδα φέρων δώδεκα πλοῖα. Ἐν τῇ πολιορκίᾳ ταύτῃ μεγάλως ἐκθειάζει αὐτὸν ὁ Ὀμηρὸς διὰ τὴν ἐπιτηδεύοντα, πολυτροπίαν, καὶ τὴν περὶ τὴν βητορικὴν δεινότητα αὐτοῦ· τοῦτον πανταχοῦ μεταχειρίζονται οἱ Ἕλληνες πρέσβυν, κατάσκοπον καὶ μεσίτην· εἰς τοῦτον ὀφείλουσι τὴν εὐρεσιν τοῦ νέου Ἀχιλλέως ἐν τῇ νήσῳ Σκύρῃ· αὐτὸς ἀνεδέχθη τὴν φιλιώσιν τοῦ Ἀγαμέμνονος μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως· αὐτὸς ἐβούλησε νὰ κλέψωσιν ἐκ τῆς Τρωάδος τὸ παλλάδιον, καὶ αὐτὸς τελευταῖον ἦτον εἰς ἐκ τῶν συνεισληθόντων εἰς τὸν δούρειον ἵππον. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ πόλις ἐπυρπολήθη, ἐμελλεν ὁ Ὀδυσσεύς νὰ περιπλανηθῇ δέκα ἔτη εἰς διαφόρους τόπους, πρὶν ἐπιστρέφῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ. Ἦλθεν εἰς τὰς ὄχθας τῶν Κυκλάπων, ὅπου ὁ Πολύφημος κατέφαγεν ἐξ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς δὲ ᾔθελε πάθει τὸ αὐτό, ἂν μὴ ἐμέθυε τὸν Κύκλωπα, καὶ ἐστέρει αὐτοῦ τὸν ἓνα ὀφθαλμόν· ἐφ' ᾧ καὶ παρωργίσθη κατ' αὐτοῦ ὁ Ποσειδῶν. Προωρμίσθη ἔπειτα εἰς τὴν νήσον τοῦ Αἰόλου, εἰς τοὺς Λαιστρυγόνας, ἔθνος τῆς Σικελίας, οἵτινες κατέφαγον πολλοὺς τῶν ἐταίρων αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὴν Κίρκην.

Ἡ περίφημος αὕτη μάγισσα κατὰ μὲν τινας ἦτο θυγάτηρ τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Ὠκεανίδος Νύμφης Πέρσης· κατ' ἄλλους δὲ, τοῦ Ὑπερίονος καὶ τῆς Ἀστερόπης, καὶ ἀδελφὴ τοῦ Αἰήτου καὶ τῆς Πασιφάης. Κατῴκει ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἰταλίας, Αἴα καλουμένη, ὅπου εἶχε μεγαλοπρεπὴ οἶκον,

καὶ τέσσαρας θρεϊάδας καὶ ποταμνίδας Νύμφας θεραπεύειν, καὶ ἡσχο-
λεῖτο περὶ τὴν ὑφαντικὴν. Φθάσας ὁ Ὀδυσσεύς εἰς τὴν νῆσον ταύτην, ἐτείλε
τὸν Εὐρύλοχον καὶ ἄλλους ὁμοῦ ἀνθρώπους, ἵνα κατασκοπεύσωσι τὸν τό-
πον. Τούτους ὑπεδέχθη μὲν ἡ Κίρκη φιλοφρόνως· ἀλλ' ἔπειτα ἐγγίσσας
αὐτοὺς διὰ τῆς μαγικῆς ῥάβδου, μετεμόρφωσεν εἰς χοίρους· ὁ Εὐρύ-
λοχος ἐδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὴν μαγείαν, καὶ ἔλθων εἰς τὸν Ὀδυσσεύ, διη-
γῆθη τὸ συμβάν· οὗτος δὲ ἀπετάσισε ν' ἀπέλθῃ αὐτὸς πρὸς ἐλευθέρωσιν
τῶν φίλων· ἀλλὰ καὶ ὁδὸν ἀπαντήσας τὸν Ἑρμῆν, ἐδιδάχθη πῶς πρέπει
νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ τῆς μαγείας, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ φυτὸν, μῶλυ λεγό-
μενον, πρὸς ἐλευθέρωσιν τῶν ἐταίρων αὐτοῦ (*). Οὕτω παρσκευασμένος
ἔρχεται ὁ Ὀδυσσεύς πρὸς τὴν Κίρκην, τῆς ὁποίας τὰ φάρμακα οὐδεμίαν
ἀποτελοῦσιν ἐπ' αὐτὸν ἐνέργειαν. Ἀναγκάζει δὲ αὐτὴν, κατὰ συμβουλήν
τοῦ Ἑρμοῦ, ἀπειλῶν διὰ τοῦ ξίφους, νὰ ὁμώσῃ ἱερὸν ἔρκον, ὅτι οὐχὶ μόνον
αὐτὸν δὲν θέλει βλάψῃ παντάπασιν, ἀλλ' ἐλευθερώσει προσέτι καὶ τοὺς
ἐταίρους αὐτοῦ. Ἐμνεῖνε δὲ ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεύς ἐνικυτὸν ἕνα, γεννήσας ἐξ
αὐτῆς τὸν Ἀδρίον, ἢ Ἀγρίον, καὶ τὸν Λατίνον. Ἐπειτα κατέβη διὰ συμ-
βουλῆς αὐτῆς εἰς τὸν ἄδην, ἐνθα ὁ μάντις Τειρεσίης προεῖπεν εἰς αὐτὸν
πολλὰ περὶ τῆς μελλούσης αὐτοῦ τύχης. Ἀναβάς δὲ πάλιν εἰς τὸν κό-
σμον, καὶ ἐξακολουθήσας τὸν πλοῦν, ἐπλανήθη περὶ τὰς Σειρῆνας, καὶ τὴν
Σκύλλαν καὶ Χάρυβδιν, τὰς θυγατέρας τοῦ Φόρκου, τὰ μὲν ἄνω παρβένους,
τὰ δὲ κάτω ἰχθύας (**). Διὰ τὴν ὀργὴν δὲ τῶν θεῶν ἀπώλεσε κατ' ὀλίγον
πάντα τὰ πλοῖα, καὶ πάντας τοὺς ἐταίρους αὐτοῦ, καὶ ναυαγῆσας, ἤλθε

(*) Ὀδυσ. Κ. 302—6.

- α Ὡς ἄρα φωνήσας πρὸς φάρμακον Ἀργεῖφόντης,
- β Ἐκ γαίης ἐρύσας, καὶ μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξε·
- γ Ῥίζη μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἰκελὸν ἄνθος·
- δ Μῶλυ δὲ μιν καλεῖσσι θεοί· γαλεπὸν δὲ τ' ὀρύσσειν.
- ε Ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δὲ τὰ πάντα θάνατται.

ἔπειτα ὁ Σχολιαστὴς. «Βοτάνης εἶδος, παρὰ τὸ μῶλυν, ὃ ἔστιν ἀφανίζειν τὰ φάρμακα»
» φασὶ δὲ τοῦτο ἐλκόμενον τῆς ῥίζης, θάνατον ἐπιφέρειν τῷ ἀνασπῶντι [ἀνασπῶντι] ἅ-
— καὶ ὁ Εὐστάθιος. «Χαλεπὸν ἔστιν ἡ τοῦτου ὀρυγῆ, ἐπειδὴ λόγος φέρεται, ἐλκόμενον αὐτὸ
» θάνατον πρὸς τῷ τέλει τῆς ῥίζης ἐπιφέρειν τῷ ἀνασπῶντι, ὁποῖόν τι καὶ περὶ μαν-
» δραγύρου λέγεται· ὅθλον δὲ, καὶ ὅτι ἐγνωσται τοῖς Ἀσκληπιάδαις βοτάνη τὸ μῶλυ
» εἰ δὲ καὶ ἀντικαθίσταται αὐτὸ Κιρκαίοις φαρμάκοις, εἰδείην ἂν ἐκείνοι· φασὶ δὲ οἱ πα-
» λαιοὶ καὶ μῶλυ λέγεσθαι παρὰ τὸ μῶλυν, ὃ ἔστιν ἀφανίζειν τὰ φάρμακα». — Ὁ
Πλίνιος (hist. natur. 25, 4) ὀνομάζει τὸ φυτὸν nympha alba· παρβλ. Θεόφραστος. περὶ
φυτ. θ'. 15. «μῶλυ δὲ ἔστι κατὰ τοὺς ἱατροὺς τὸ ἀγρίον πήγανον» καὶ Διοσκουρίδης.
γ'. 53. «καλοῦσι δὲ τινες πήγανον ἄγριον καὶ τὸ ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ καὶ τὸ ἐν τῇ κατὰ
» τὴν Ἀσίαν Γαλατίᾳ λεγόμενον μῶλυ».

(**) Τὴν ἀκριβοτέραν περιγραφὴν τῆς Σκύλλης ἰδὲ παρ' Ὁμή. Ὀδυσ. Μ. 85—100.

- α Ἐνθα δ' ἐνὶ Σκύλλῃ ναίει, δεινὸν λελασκυῖα·
- β Τῆς ἥτοι φωνῆ μὲν, ὅση σκύλακος νεογλῆς,
- γ Γίγνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακόν· οὐδὲ κέ τίς μιν
- δ Γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' αἰ θεὸς ἀντιώσειεν·
- ε Τῆς ἥτοι πόδες εἰσι δυνώδεκα πάντες ἄωροι·
- ς Ἐξ δὲ τέ οἱ δειραὶ περιμήκεες· ἐν δ' ἑκάστη
- ζ Σμερδαλὴν κεφαλῇ, ἐν δὲ τριστοιχοὶ ὀδόντες,
- η Πυκνοὶ καὶ θαμίαι, πλεῖστοι μέλανες θανάτοιο·
- θ Μίσση μὲν τε κατὰ σπείλους κοίλοιο διδουκεν·
- ι Ἐξω δ' ἐξίσχει κεφαλῇ δεινὸν βαρέθρου,

μόνος εἰς τὴν νῆσον Ὠγυγίαν, ὅπου ὑπεδέχθη αὐτὸν φιλικώτατα ἡ νύμφη Καλυψώ, θυγάτηρ κατὰ μὲν τὸν Ὅμηρον (*) τοῦ Τιτάνος Ἀτλαντος, κατὰ δὲ ἄλλους, τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος, καὶ ἔζησε μετ' αὐτῆς οἰκειότατα ὀκτὼ ἔτη. Ἀναχωρήσας δὲ καὶ ἐντεῦθεν, ἦλθεν εἰς τὴν Σχερίαν, τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων, ὅπου εὗρεν αὐτὸν κακῶς ἔχοντα ἡ βασιλεὺς Ναυσικᾶ, καὶ ὠδήγησε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, τὸν Ἀλκίνοον. Τελευταῖον μεταμορφωθείς ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς γέροντα, εἶδε πάλιν τὴν πατρίδα αὐτοῦ, τὴν Πηγελοπὴν, τὴν μείψασαν πάντοτε πιστὴν εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν υἱὸν Τηλέμαχον ἐξόνευσεν ἅπαντας τοὺς μνηστῆρας τῆς Πηγελοπῆς, οὔτινες καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ ἠπατώντο ὑπὸ ταύτης, ἐλπίζοντες νὰ λάβωσιν αὐτὴν εἰς γυναῖκα, καὶ ἔζησε πολὺν χρόνον ὕστερον ἡσύχως, ἕως οὗ ἀπέθανε, πληγῶθεις καιρίως ὑπὸ τινος τῶν ἑαυτοῦ παίδων, τῶν γεννηθέντων ἐκ τῆς Κίρκης.

ΝΕΣΤΩΡ.

Υἱὸς τοῦ Νηλεῶς καὶ τῆς Κλωρίδος, γεννηθεὶς μὲν ἐν Πύλῳ, ἀνατρα-
 χ-
 -

- » Αὐτοῦ δ' ἔχθυσθαι, σκόπελον περιμαίωσθαι,
- » Δελφινὰς τε κύνας τε, καὶ εἴ ποθι μείζον ἔλθῃν
- » Κῆτος, ὃ μύρια βόσκει ἀγαστινος ἡμαρτήρη·
- » Τῇ δ' οὐ πόποτε νοῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται
- » Παρθογίειν σὺν νηὶ φέροι δὲ τε κρατὶ ἐκάστη
- » Φῶς· ἱερὰπάσσα νεὸς κυὰ σπέρωσιαι. »

Ἐποῦ ὁ Εὐστάθ. « Τὴν Σκύλλαν Φόρκυνος θυγατέρα καὶ Ἑκάτης ὁ μῦθος λέγει, ἔχουσιν » πρὸς ταῖς πλευραῖς σκύλακας, κατέχουσιν τὸν περὶ Σικελίαν πορθμὸν. » — καὶ ὁ Σχολιαστ. « Σκύλλα θυγάτηρ μὲν ἦν Φόρκυνος καὶ Ἑκάτης, τὸ μὲν μέγεθος θαυμαστὴ· » εἶχε δὲ πόδας μὲν ὀσέκα, κεφαλὰς δὲ ἕξ, ἐν ἑκάστῃ δὲ τῶν στομάτων τοῖς στίχοις » ὀδόντων, ὀφθαλμοὺς δὲ πυροειδέας· καὶ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα ἐκρύπτετο αὐτῆς ἐν τικι » σπηλαίῳ κατὰ βόθρου βεβλημένον, συμπτῆς οὕτω τῇ πέτρῃ· τὰς δὲ κεφαλὰς αὐτῆς » εἶχαν ἑξω περιμήκειαι, ὥστε δύνασθαι ἀπὸ τῆς πέτρας εἰς τὴν ναῦν εὐθελὲν. Ταύτην λέ- » γεται τὸν Ἡρακλῆα ὁπότε τὰς Γηρυόνοῦ βούς ἦγον, ὡς εἶδεν ἀπληροσμένην, ἀνελθὼν, » τὸν δὲ πατέρα διὰ πυρὸς ἀναγκάσαι πάλιν αὐτὴν ἀναῖσθαι· ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Διο- » νυσίῳ. » — Τὴν δὲ ἀλληγορίαν τοῦ μυθικοῦ τούτου προσώπου ἀνάγνωθι παρὰ Παλαι- » φάτι, περὶ ἀπίς. κεφ. 21. » λέγουσι περὶ Σκύλλης, ὡς ἦν ἐν Τυρρηνίᾳ θηρίον τι, » γυνὴ μὲν μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ, κυνὼν δὲ ἐντεῦθεν αὐτῇ προσεφύκαται κεφαλᾶι· τὸ δὲ » ἄλλο σῶμα, ὥρως· τοιαύτην δὲ φύσιν ἔνοσθιν πολὺ εὐθεῖα· ἡ δὲ ἀλήθεια οὕτη. Τυρρῆ- » νων νῆες ἦσαν, αἱ ἐληίζοντο τὰ περίχωρα τῆς Σικελίας, καὶ τὸν Ἴονιον κόλπον· ἡ » δὲ ναὺς τριήρης ταχέϊα, τὸ τε ὄνομα Σκύλλα· αὕτη ἡ τριήρης τὰ λοιπὰ τῶν πλοίων » συλλαμβάνουσα πολλάκις, εἰργάζετο βρώμα, καὶ λόγος ἦν περὶ αὐτῆς πολλός· ταύτην » τὴν ναῦν Ὀδυσσεὺς φορῶν καὶ λάβρων πνεύματι γρησάμενος, διέφυγε· διηγῆσθαι δὲ ἐν » Κερκύρᾳ τῷ Ἀλκινόῳ, πῶς ἐδιώθη, καὶ πῶς ἐξέφυγε, καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ πλοίου, ἀφ' » ὧν προσανεπλάσθη ὁ μῦθος. » — Περὶ δὲ τῆς Χάρυβδως ἰδὲ Ὀδυσ. Μ. 101 — 110, ὅπου ὁ Εὐστάθ. σχολιάζει ταῦτα· » Περὶ Χάρυβδος τοιαῦτά τινα ἰστέρεται· Μεσσηνίᾳ ἐν » τῇ κατὰ Σικελίαν κόλπῳ τῆς Πελοποννήσου πόλις μεγάλη, κτίσμα Πελοποννησίων Μεσ- » σηνίων, ἣ ποτε καλουμένη Ζάγκλη. . . ἐνταῦθα μικρὸν πρὸ τῆς πόλεως ἡ Χάρυβδις » δαίκνυσται ἐν τῇ πόρῳ, βάθος ἑξαισιον, εἰς ὃ τοῦ πορθμοῦ παλιρροίαι μετὰ συστρήνης » καὶ θίνης μεγάλης ἐκτραχηλίζουσιν τὰ σκάφη κατόγουσιν. » — Παρὰ Εὐλ. Θουκυδ. Συγ- » γραφ. Δ'. κεφ. 21. » Ἔστι δὲ ὁ πορθμὸς, ἡ μεταξὺ Πηγίου θάλασσης καὶ Μεσσηνίας, ἥ πορ » βραχύτατος Σικελίᾳ τῆς ἡπείρου ἀπέχει· καὶ ἔστιν ἡ Χάρυβδις κληθεῖσα τοῦτο, ἣ » Ὀδυσσεὺς λέγεται διαπλεῦσαι· διὰ στενότητα δὲ, καὶ ἐκ μεγάλων πελάγων, τοῦ τε » Τορσηνικοῦ καὶ τοῦ Σικελικοῦ, ἐκπύκνυνται ἡ θάλασσα εἰς αὐτὸ, καὶ βρώδης οὕτω, εἰ » κῶτος χαλεπὴ ἐνομίσθη. »

(*) Ὀδυσ. Α. 52.

φείς δὲ ἐν Γερήνῃ. Σοφία, κάρπὸς τοῦ βαθύς αὐτοῦ γήρως, καὶ ἡμερὸς καὶ πειστικὴ ῥητορεία, ἀποδίδονται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ὡς ἐξιδιάζοντα προτερήματα.

Νέος ἔτι ὢν, κατώρθωσε μεγάλα ἀνδραγαθήματα· ἐπολέμησε τοὺς Κενταύρους, ἐξεστράτευσε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν κατὰ τῆς Κολχίδος, καὶ ἤλθεν εἰς μάχην μετὰ τοῦ Λυγκίως καὶ τοῦ Ἰδα, τῶν φανευθέντων ὑπὸ τῶν Διοσκούρων. Ὅτ' ἐξῆλθε κατὰ τῆς Τρωάδος, ἦτο προδιεδικῶς τὴν ἡλικίαν, διότι ἐξῆ ἐπὶ τῆς τρίτης γένεως (χρονικοῦ διαστήματος ἐπέκεινα τῶν ἐξήκοντα ἐτῶν)· ἦτον ὁμῶς πολὺ ἀναγκαῖος εἰς τοὺς Ἕλληνας· διότι ποτὲ μὲν συνεβούλευεν αὐτοὺς, ποτὲ δὲ ἐνεθάῤῥυνε καὶ ἐδίδασκεν, ἄλλοτε δὲ καὶ ἐπέπληττε, κατὰ τὰς χρεῖας καὶ περιστάσεις· χωρὶς αὐτοῦ οἱ Ἕλληνες δὲν ἤθελον σχεδὸν ἐκπεραιῶσαι τὸ ἔργον τῆς πολιορκίας. Μετὰ τὴν καταστροφὴν δὲ τῆς πόλεως ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἡσύχως.

Γυνὴ αὐτοῦ κατὰ μὲν τὸν Ὀμηρον ἦτον ἡ Εὐρυδίκη, ἡ πρεσβυτέρα θυγάτηρ τοῦ Κλυμῆνου (*)· κατ' ἄλλους δὲ, ἡ Ἀναξιδία, ἡ θυγάτηρ τοῦ Κρατιέως· παῖδας δὲ εἶχε τὸν Ἀντίλοχον καὶ Θρασυμήδην, οἵτινες ἐπολέμησαν καὶ αὐτοὶ κατὰ τῆς Τρωάδος.

ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ.

Υἱὸς τοῦ Δευκαλίωνος, καὶ ἑγγόνος τοῦ Μίνω, βασιλεὺς τῆς Κρήτης. Ὡς μνηστὴρ καὶ αὐτὸς τῆς Ἑλένης, ἤλθε μετὰ τοῦ Μηριόνοῦ εἰς Τρωάδα, φέρων ὀγδοήκοντα πλοῖα, καὶ ἐπολέμησεν ἀνδρείοτάτα. Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὴν πατρίδα, καταλήφει κατ' ὁδὸν ὑπὸ σφοδροῦ χειμῶνος, εὐχρήτη εἰς τὸν Ποσειδῶνα, ὅτι, ἐὰν ἐπιστρέψῃ εὐτυχῶς εἰς τὴν οἰκίαν, θέλει θύσει ὄντινα ἀπαντήσῃ πρῶτον. Ὁ χειμὼν ἔπαυσεν εὐθύς, καὶ ὁ Ἰδομενεὺς προσωρμίσθη εἰς τὸν λιμένα εὐτυχῶς· ἀλλ' ὁ πρῶτος ὁ ἐλθὼν εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ, ἦτον ὁ ἴδιος υἱός, ὅστις ἤρχετο νὰ ἀσπασθῇ αὐτόν. Ὁ πατὴρ ὁμῶς δὲν ἠθέτησε τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσιν, θύσας τὸν παῖδα εἰς τὸν θεόν. Οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ, φοβηθέντες, μὴ οἱ θεοὶ ὀργισθῶσιν διὰ τὸ ἀπάνθρωπον τοῦτο ἔργον, ἀποστατήσαντες, ἔξωσαν αὐτὸν τῆς νήσου. Φυγὼν δὲ, ἤλθεν εἰς Ἰταλίαν, ἔκτισεν ἐκεῖ πόλιν, εἰσήγαγε τὴν νομοθεσίαν τοῦ Μίνω, καὶ μετὰ θάνατον ἀπεθώθη. Πολλοί, καὶ μάλιστα ὁ Σικελιώτης Διόδωρος, οὐδόλως ἀναφέρουσι τὴν ἀποτρόπαιον ἐκείνην εὐχὴν, ἀλλὰ διηγοῦνται ὅτι ὁ Ἰδομενεὺς ἐπιστρέψας εἰς Κρήτην, ἐβασίλευσε πολλὰ ἔτη ἐν εἰρήνῃ· ἀποθανὼν δὲ, ἐτάφη ἐν Κνωσσῷ, καὶ ἀπέλαυσε θεῶν τιμῶν.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Υἱὸς τοῦ Ποιάντος, περίεργος τοξότης, καὶ ἡγεμὼν τῶν κατοίκων τῆς Μεθώνης, Θαυμακίας, Μελιβοίας καὶ Ὀλυζῶνος. Θύων ποτὲ ἐν τῇ νήσῳ Χρύση, ἐδήχθη ὑπὸ δράκοντος τὸν πόδα· καὶ τότε μὲν εὐθύς ὀλιγορήτας τοῦ δῆγματος, ἐξηκολούθησε περαιτέρω τὸν πλοῦν· ἀλλὰ τὸ τραῦμα ἐγει-

(*) Ὀδυσ. Γ. 432.

νεν ἔπειτα οὕτω βαρὺ, καὶ διὰ τὴν δυσωδίαν οὕτως ἀφόρητον, ὥστε διὰ συμβουλῆς τοῦ Ὀδυσσεύς μετακομίσθη ὀπίσω εἰς Ἀθήμνον, ἔνθα διέμεινεν ἑννέα ἔτη, ζῶν μόνος ἐλεινὸν βίον. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν μαντείαν τοῦ Ἑλένου ἡ Τρωάς δὲν ἐδύνατο νὰ πορθηθῇ χωρὶς τῶν βελῶν τοῦ Ἡρακλέους, τὰ ὅποια αὗτος ἐχάρισεν εἰς τὸν Φιλοκτήτην, τὸν ἀνάψυντα τὴν πυρὰν, ἐφ' ἧς ἐκάνη, ἐπεμψαν οἱ Ἕλληνες τὸν Ὀδυσσεά καὶ τὸν Νεοπτόλεμον νὰ κομίσωσιν εἰς τὴν Τρωάδα τὸν Φιλοκτήτην. Ἐλθὼν δὲ, καὶ θεραπευθεὶς τὴν πληγὴν ὑπὸ τοῦ Μαχάονος, ἦ, κατ' ἄλλους, ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἦ καὶ τοῦ Ποδαλείριου, ἐπολέμησεν ἀνδρείως, φονεύσας πολλοὺς ἔχθρους, ἐν οἷς καὶ τὸν Πάριον.

Τὴν ἱστορίαν τοῦ Φιλοκτήτου ἐπεξεργάσθη δραματικῶς ὁ Σοφοκλῆς ἐν τινὶ τῶν σωζομένων αὐτοῦ τραγωδιῶν, ἐπιγραφομένη κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἥρωος.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ, Α'. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ.

Α

Ἀβδηρος, σελ. 116.	Ἀελλῶ, 64.	Ἀεμων, 164.	Ἀλκυονίδες, 68.
Ἀγάθυρος, 128.	Ἀερόπη, 174.	Ἀινείας, 36. 173.	Ἀλκυονίδες, 124.
Ἀγαμέμνων, 174.	Ἀηδῶν, 96. 97.	Ἀῖνος, 74.	Ἀλκυονίδες (Γίγας), 5.
Ἀγαμήδης, 121.	Ἀῆρ, 39.	Ἀῖολος, 44.	Ἀλφειὸς, 90.
Ἀγανίππη, 73.	Ἀθάμας, 13. 85.	Ἀίσακος, 170.	Ἀλφειὸς, 39.
Ἀγαυή, 104.	Ἀθηνᾶ, 10. 32.	Ἀῖσαν, 143.	Ἀλαδρυάδες, 91.
Ἀγέλαος, 128.	Ἀθῆναι πόλεν ὠνομά- σθησαν, 34.	Ἀκάστη, 89.	Ἀμαζόνες, 117.
Ἀγέτωρ, 16.	Ἀθήναια, 34.	Ἀκαστος, 143. 158 159.	Ἀμάθεια αἰς, 6. 9.
Ἀγκαῖος, 143. 160.	Ἀἰκός, 58.	Ἀκίς, 87.	Ἀμυκος, 155.
Ἀγκυῖος, 143.	Ἀῖας, 178.	Ἀκρίσιος, 107. 108.	Ἀμφάρατος, 143. 166. 167.
Ἀγλαΐα, 74.	Ἀῖας Τελαμώνιος, 179.	Ἀκταΐα, 89.	Ἀμφιδάμας, 124. 143
Ἀγλαοφῆμη, 80.	Ἀίγαϊον πέλαγος, 139.	Ἀκταίων, 23. 104.	Ἀμφικτύων, 101.
Ἀγριος, 125.	Ἀίγαιον, 5.	Ἀκτωρ, 143. 157.	Ἀμφιλόχος, 169.
Ἀγριος, 180.	Ἀίγιος, 110. 137.	Ἀλέξανδρος, 134.	Ἀμφινομή, 150.
Ἀγχιόη, 104.	Ἀίγυπτος, 178.	Ἀλέξανδρος, 172.	Ἀμφίνοος, 172.
Ἀγχιος, 25.	Ἀίγυπτος, 168.	Ἀλεξάνδρις, 130.	Ἀμφιφῶ, 89.
Ἀγχιση, 173.	Ἀίγυπτος, 10.	Ἀλεξ, 136.	Ἀμφιτρίτη, 16. 81. 89.
Ἀδης, 18.	Ἀίγυπτος, 173.	Ἀλβανία, 159. 160.	Ἀμφιτρώων, 112. 113.
Ἀδμήτη, 89.	Ἀίγλη, 48.	Ἀλβανία, 89.	Ἀμφίων, 143.
Ἀδμήτη, 117.	Ἀίγλη, 119.	Ἀλκαῖος, 133.	Ἀναξίβιος, 182.
Ἀδμητος, 21. 159.	Ἀἶδος κυνέη, 17.	Ἀλκαστις, 129.	Ἀνδρόγειος, 110.
Ἀδμητος (Ἀργοναύ- της), 143.	Ἀἰδωνεύς, 18.	Ἀλκιμένης, 105.	Ἀνδρομάχη, 172.
Ἀδραστία, 6. 9.	Ἀἰήτης, 39. 143. 148.	Ἀλκιμήδη, 150.	Ἀνδρομέδα, 108.
Ἀδραστος, 160. 168.	Ἀἰθλιάδης, 143.	Ἀλκίνοος, 181.	Ἀνίκητος, 130.
Ἀδριος, 180.	Ἀἰθρῆ, 3. 42.	Ἀλκιονίδες, 168.	Ἀνταῖος, 125.
Ἀδωνις, 36.	Ἀἰθρα, 137. 140.	Ἀλκμήνη, 10. 112.	Ἀνταῖα, 105.
		Ἀλκυονή, 95. 157.	Ἀντέρως, 36.

Ἀντήνωρ, 171.	Ἀντονόη, 104.	ρεῖν (παροιμία), 55.	Ἐδμήων, 39.
Ἀντιγόνη, 158.	Ἀπποδίτη, 36.	ἄναος, 101. 104.	Ἐνδιμίωνος ὕπνος
Ἀντιγόνη, 163. 166.	Ἀγελῶος, 74. 90.	ἄρδανος, 169.	(παροιμία), 39.
Ἀντίλοχος, 172.	127.	ἄρνη, 23.	Ἐνυά, 66.
Ἀντιόπη, 10.	Ἀγέρων, 52.	Ἀείνος, 116.	Ἐπικάστη, 163.
Ἀντιόπη (Ἀμαζών),	Ἀγχιλεύς, 88. 136.	Ἀειῶ, 66.	Ἐπιμηθεύς, 91. 94.
141.	176.	Ἀελφίη, 16.	Ἐρατώ, 69. 70.
Ἀντίφορ, 171.	Ἀφύρτος, 149.	Ἀευκαλίων, 101. 102.	Ἐρατώ (Νηρηΐς), 89.
Ἀσιδή, 68.	B.	Ἀευκαλίων (Ἀργοναύ-	Ἐργίος, 120.
Ἀπόλλων, 18. 20.	Βάκχαι, 153.	της), 144.	Ἐργίος (Ἀργοναύ-
Ἀργεία, 166.	Βάκχος, 38.	Ἀηϊάνειρα, 126. 130.	της), 144.
Ἀργής, 4.	Βαλῖος, 64.	Ἀηϊδάμεια, 177.	Ἐρεβος, 3.
Ἀργοναῦται, 142.	Βάτεια, 169.	Ἀηϊκόων, 122.	Ἐριφύτης, 144.
Ἀργος, 19.	Βίβρυκας, 147.	Ἀηϊκύλη, 106.	Ἐρίθεια, 119.
Ἄργος, 143. 146.	Βιλλεροφόντης, 101.	Ἀηϊφοβος, 171.	Ἐρινύες, 4. 58. 77.
163.	105.	Ἀήμητρα, 6. 29. 77.	Ἐρις, 96.
Ἀργῶ, 143.	Βήλος, 16.	Ἀημοδίκη, 86.	Ἐριφύλη, 166. 174.
Ἀρίθουσα, 119.	Βία, 52.	Ἀίχη, 51. 76.	Ἐριχθόνιος, 169.
Ἄρειος πάγος, 25.	Βίας, 161.	Ἄικτις, 108.	Ἐρμαφρόδιτος, 36.
Ἄρειος πεδῖον, 25.	Βίστονες, 116.	Ἀισμήτειος ἀνάγκη	Ἐρμῆς, 18.
Ἀρῆιος, 144.	Βορέας, 41.	(παροιμία) 117.	Ἐρμιόνη, 85.
Ἄρης, 14. 23.	Βούσιρις, 124.	Ἀισμήτης, 116.	Ἐσμανθιος κάπρος,
Ἀριάδνη, 38. 85.	Βούτης, 144.	Ἀισμήτης, 168. 178.	115.
137.	Βριάρεως, 5.	Ἀιονόσια, 39.	Ἐρως, 123.
Ἀρίσδη, 170.	Βρισηΐς, 177.	Ἀιονόσος, 37.	Ἐρως, 3. 27. 36. 78.
Ἀριστόδημος, 136.	Βρόντης, 4.	Ἀίος κούρος, 153.	Ἐσπερίδις, 119.
Ἄρμιενος, 144.	Γ.	Ἀιώνη, 10.	Ἐσπερος, 41.
Ἀρμονία, 27. 36.	Γαλαξάρα, 89.	Ἀϊώνη (Ἰκεανίς), 89.	Ἐστία, 35. — Ἀρ' Ἐ-
104.	Γαλάτεια, 87. 89.	Δολιόνες, 147.	στίας ἄργεσθαι (πα-
Ἀρπίνη, 109.	Γαλήνη, 89.	Ἀρόσος, 39.	ροιμία) 33.
Ἄρπυιαι, 64.	Γάλλοι, 8.	Ἀρούδες, 91.	Ἐρία (Ἐσπερίς), 110.
Ἀρσινόη, 47.	Γανυμήδης, 41.	Ἀσπαμένη, 89.	Ἐστιάδες, 33.
Ἀρσινόη, 168.	Γανυμήδης, 76.	Ἀωρίς (Νηρηΐς), 87.	Ἐτεοκλής, 165.
Ἀρτεμις, 23.	Γελάνωρ, 104.	Ἀωρίς (Ἰκεανίς), 89.	Εὐαγόρη, 89.
Ἀρχέλαος, 172.	Γελωνός, 128.	Ἀωτός, 89.	Εὐάδνη, 167.
Ἀρχή, 68.	Γῆ, 3. 4. 5.	E.	Εὐάρνη, 89.
Ἀσία, 89.	Γηρυόνης, 118.	Ἐγγέλαδος, 5.	Εὐδώρα, 89.
Ἀσκάλαρος, 144.	Γίγαντες, 3. 4. 5.	Ἐδοθία, 82.	Εὐήνος, 147.
Ἀσκάπιος, 173.	Γλαύκη (Νηρηΐς), 89.	Ἐδωλοατρείας (τῆς)	Εὐκράτη, 89.
Ἀσκληπίδης, 47. 144.	Γλαύκη, 152.	τίς ἡ ἀρχή, 2.	Εὐλιμένη, 89.
Ἀστέριος, 144.	Γλαυκονόμη, 89.	Ἐλαίθουα, 13.	Εὐμέδων, 146.
Ἀστερίων, 144.	Γλαῦκος, 84.	Ἐλρήνη, 76.	Εὐμενίδες, 58.
Ἀστυάναξ, 172.	Γλαῦκος (Ἀργοναύ-	Ἐκάβη, 170. 171.	Εὐνείκη, 89.
Ἀστυδάμεια, 138.	της), 144.	172.	Εὐνομία, 76.
Ἀσωπός, 90.	Γοργόνες, 65.	Ἐκάτη, 49.	Εὐνομος, 127.
Ἀταλάντη, 144. 160.	Γοργών, 65.	Ἐκατόγχεες, 3. 4. 5.	Εὐνόμη, 89.
Ἄτη, 51.	Γοργῶν (δ), 89.	Ἐκτωρ, 170. 172.	Εὐρος 45.
Ἀτλαντίδες, 94.	Γραΐαι, 60. 89.	177.	Εὐρύαλη, 65.
Ἀτλας, 94. 126.	Γύγης, 5.	Ἐλένη, 140. 153.	Εὐρύαλος, 144.
Ἀτλας, 108.	Δ.	171. 173.	Εὐρύδατος, 68.
Ἀτροπος, 50.	Δαίδαλος, 110. 121.	Ἐλενος, 171.	Εὐρυβία, 4.
Ἄτυς, 7.	Δαίμονες, 59.	Ἐλευσίνια μυστήρια,	Εὐρύδης, 134.
Δαγείας, 115. 126.	Δαρμύτης, 138.	30.	Εὐρυδέμας, 144.
144.	Δανάη, 10. 107. 108.	Ἐλλη, 143.	Εὐρυδίκη, 153. 162.
Δύγη, 136.	Δαναΐδες, 85. 105.	Ἐλλην, 103.	Εὐρυνόμη, 10. 27.
Διῶ, 74.	— Εἰς τὸν τῶν Δα-	Ἐλλεσποντος, 86.	Εὐρυνόμη (Ἰκεανίς)
Διότιλος, 113. 144.	ναίων πῖνον ὕδωρ,	Ἐμποισαι, 67.	89.
Διτονόη, 89.		Ἐνθής, 58.	Εὐρυσάκης, 179.

Εὐρυσθένης, 137.
 Εὐρυσταθὺς, 114. 134.
 Εὐρυτιών, 144. 157.
 Εὐρυτος, 113. 127.
 Εὐρυτος (Ἀργοναύτης), 144.
 Εὐρυτος (Κένταυρος), 125.
 Εὐρώπη, 89. 103.
 Εὐρώπη (Ὀκεανὺς), 89.
 Εὐτέρπη, 69.
 Εὐφημος, 144.
 Εὐφροσύνη, 74.
 Ἐσιόλης, 5. 55. 68. 124.
 Ἐχθρα, 128.
 Ἐχίων, 104.
 Ἐχών (Ἀργοναύτης), 144.

Z.

Ζευξὺς, 89.
 Ζεύς, 6. 8.
 Ζέφυρος, 41. 45.
 Ζήθος, 97. 163.
 Ζήλος, 82.
 Ζήτης, 65. 144.

H.

Ἡδῆ, 13. 40.
 Ἡγεμόνη, 74.
 Ἡϊόνη, 89.
 Ἡλέκτρα, 10.
 Ἡλέκτρα (Ὀκεανὺς), 89. 95.
 Ἡλέκτρα, 175.
 Ἡλεκτρῶν, 112.
 Ἡλιος, 39. 129.
 Ἡλύσια πεδία, 56.
 Ἡραθῶν, 125.
 Ἡμέρα, 3. 42.
 Ἡμίθεοι, 100.
 Ἡρα, 6. 10. 12.
 Ἡραΐα (τὰ), 14.
 Ἡρακλείδαι, 134.
 Ἡρακλῆς, 6. 101. 112. — Ἡρακλέους καὶ τῶν μύθων αὐτοῦ ἀλληγορία, 131.
 Ἡρόστρατος, 24.
 Ἡρώες, 100.
 Ἡσιόνη, 54.
 Ἡσιόνη, 122. 157. 170. 171.
 Ἡρακλῆς, 28.
 Ἡρακλῆς, 14. 27. 32.
 Ἡγὼ, 77.
 Ἡῶς, 41.

Θ.

Θάλασσα, 69.
 Θάλας, 74.
 Θάλας (Νῆρηις), 89.
 Θαλλῶ, 76.
 Θάμυρις, 72.
 Θαμῶς, 4.
 Θαγέλης, 135.
 Θάλα, 3. 4.
 Θαισδάμας, 126.
 Θελεξίπεια, 80.
 Θελεξόπη, 68.
 Θέρμης, 3. 4. 10.
 Θεμιστῶ, 89.
 Θεοὶ Ἑρέττιοι, 62.
 Θεοὶ Θαλάσσιοι, 81.
 Θεοὶ πατέρες, 59.
 Θεοὶ τῶν ποταμῶν, 90.
 Θέρσανδρος, 168.
 Θεομορφία, 29.
 Θεοπάδες, 120.
 Θεσπιος, 120.
 Θεσπιος, 120.
 Θέτις, 5. 87. 89. 158. 176.
 Θεῶν διαίσεις, 2.
 Θερίμαχος, 122.
 Θεσσαῖοι, 56. 137.
 Θῆη, 89.
 Θρασυμήδης, 182.

I.

Ἰάλμενος, 144.
 Ἰάμβη, 29.
 Ἰάνειρα, 89.
 Ἰάνθη, 89.
 Ἰαπετός, 3. 4. 93.
 Ἰατῶ, 48.
 Ἰάπων, 143. 150.
 Ἰδαία, 65.
 Ἰδας, 156. 158.
 Ἰδη, 6.
 Ἰδμων, 144. 148.
 Ἰδομενεὺς, 182.
 Ἰδύσια, 89.
 Ἰκαρος, 111.
 Ἰκέλος, 99.
 Ἰλάειρα, 156.
 Ἰλλυριός, 104.
 Ἰλος, 169. 170.
 Ἰμερος, 37.
 Ἰναχος, 101.
 Ἰνώ, 85. 104. 142.
 Ἰζών, 54.
 Ἰσδάτης, 106.
 Ἰσκάστη, 163. 165.
 Ἰόλαος, 115.
 Ἰόλη, 125. 130.
 Ἰουτούρη, 60.

Ἰπποδάμεια, 109.
 Ἰπποθῆ, 16.
 Ἰπποκόων, 125.
 Ἰπποκρήνη, 73.
 Ἰπολύτη, 117.
 Ἰππόλυτος, 141.
 Ἰππόλυτος (Γίγας), 5.
 Ἰππομέδων, 167.
 Ἰππονόη, 89.
 Ἰππώνους, 171.
 Ἰπποτάδης, 44.
 Ἰππῶ, 89.
 Ἰρις, 42.
 Ἰσθμία, 140.
 Ἰσμήνη, 165.
 Ἰσλος, 97.
 Ἰτος, 98.
 Ἰτώνη, 57.
 Ἰσθμία, 47.
 Ἰσθμία, 140. 175.
 Ἰσθμία, 113.
 Ἰσθμία, 161.
 Ἰσθμία, 134.
 Ἰσθμία, 125.
 Ἰρις, 144.
 Ἰώ, 10.

K.

Κάδμος, 101. 103.
 Καίνεος, 144.
 Κάκος, 124.
 Κάλας, 65.
 Καλλιόπη, 69. 71.
 Καλλιρόνη, 168.
 Καλλιρόνη (Ὀκεανὺς), 89.
 Καλλιστῶ, 10.
 Καλῶνιος κάπρος, 113. 160.
 Καλυψώ, 181.
 Καλυψώ (Ὀκεανὺς), 89.
 Κάνθος, 144.
 Καπανεὺς, 167.
 Καπιτώλιον, 11.
 Καρπῶ, 76.
 Κασσάνδρα, 106.
 Κασσάνδρα, 171. 178.
 Κασσιόπεια, 108.
 Κασταλία, 73.
 Κάστωρ, 113. 144. 155.
 Καύκων, 126.
 Κέκρυς, 101.
 Κελαινῶ, 65.
 Κελαινῶ, 95.
 Κένταυροι, 125.
 Κέρας ἀφθόνιος, 127.
 Κέρβερος, 53. 120.
 Κερκῆς, 89.
 Κερκύων, 138.
 Κερυνίτις Ἰλαφος, 115.
 Κέρατος, 41.
 Κηρύκειον, 19.
 Κητῶ, 4.
 Κητῶ, 89.
 Κίρξ, 134. 157.
 Κηρύς, 108.
 Κίβισις, 66.
 Κίμων, 144.
 Κίος, 144.
 Κίρκη, 149.
 Κίρκη, 179.
 Κισσαυτοί, 40.
 Κλειτίας, 5.
 Κλειῶ, 69.
 Κλεοπάτρα, 159.
 Κλητῆ, 74.
 Κλύθως, 41.
 Κλυμένη, 93.
 Κλύμενος, 120.
 Κλυταμένηρα, 140. 175.
 Κλυτία, 89.
 Κλωθῶ, 50.
 Κόϊος, 3. 4. 10.
 Κόκκαλος, 111.
 Κορνίθας, 137.
 Κορυεύς, 114.
 Κόρη, 141.
 Κορύδαντες, 6. 8.
 Κορωνίς, 47.
 Κορωνός, 145.
 Κόττος, 5.
 Κουρήτες, 9.
 Κράτος, 52.
 Κρετός, 3. 4.
 Κρεοπαίδης, 124.
 Κρέουσα, 132.
 Κρισφόντης, 137.
 Κρίων, 152.
 Κρηθεὺς, 80.
 Κρηνηίδες, 81.
 Κρεῖα, 89.
 Κρόνια, 7.
 Κρόνος, 3. 4. 6.
 Κρέατος, 125.
 Κυδέλη, 6.
 Κύκλιος, 147.
 Κύκλωπες, 3. 4.
 Κύκνος, 129.
 Κυμαιῶ, 112.
 Κυματολήγη, 83.
 Κυμοδόκη, 59.
 Κυμοδόκη, 89.
 Κυμῶ, 89.
 Κύραλλος, 155.

Κυτίσωρος, 145.
Κωκυτός, 62.

Δ.

Δαδθακίδια, 163.
Δαδθακος, 163.
Δαδύρινθος, 110.
Δάδων, 30.
Δάδων, 119.
Δαίρτης, 145.
Δάιος, 163.
Δαιστρυγόνες, 179.
Δαμία, 67.
Δαμιά, 67.
Δάμπος, 116.
Δάμπων, 39.
Δαοδάμας, 168. 172.
Δαοδίκη, 171.
Δαοδόκος, 143.
Δαοκών, 143.
Δαοκών, 159.
Δαομέδεια, 89.
Δαομέδων, 122. 170.
Δάρα, 60.
Δαρούνδα, 60.
Δατίνος, 180.
Δάχσις, 50.
Δέαρχος, 83. 104.
Δειαγόρη, 89.
Δειμωνιάδες, 91.
Δειριόσσα, 77.
Δειριόπη, 77.
Δεπρέας, 126.
Δευκοθέα, 85.
Δεωκωσία, 80.
Δήδη, 10. 155.
Δήλη, 53.
Δήμιος, 143.
Δήμνια έργα (ἐν ση-
μειώσει), 147.
Δητός, 10. 20. 48.
Διόδη, 16.
Δίγεια, 80.
Διμινάδες, 91.
Δίνος, 113.
Δίχας, 130.
Δοκορί 'Οξόλαι, 127.
Δυγκεύς, 103. 156.
159.
Δυκάστης, 87.
Δυκομήδης, 142.
Δύκος, 163.
Δυσάνασσα, 79.
Δωτίς, 44.

Μ.

Ματα, 10. 95.
Ματινάδες, 38. 153.
Ματινάλιος κάπρος,
115.

Μαίων, 7.
Μαίων, 167.
Μακαρία, 134.
Μακάρων νήσοι, 56.
Μανία, 61.
Μακραθώνιος ταύρος,
116.
Μάρπησος, 158.
Μαχάων, 48.
Μέγαιρα, 58.
Μέγαρη, 122.
Μέδουσα, 66. 108.
Μεδούσης κεφαλή, 34.
Μελάμπους, 161.
Μελάνιππος, 141.
Μελάνιππος, 167.
Μέλας, 143.
Μελέαγρος, 159.
Μελίτη, 68.
Μελικέρτης, 85.
Μελίτη, 89.
Μελκαρβος, 133.
Μεμπομένη, 69. 70.
Μέμων, 41.
Μενέλαος, 82. 173.
173.
Μενεσεύς, 112.
Μενεσώ, 89.
Μενόπη, 89.
Μενότιος, 91. 94.
Μενότιος (Άργοναύ-
της), 143.
Μέντωρ, 134.
Μέρμερος, 152.
Μερόπη, 95.
Μερόπη, 163.
Μήδεα, 139. 148.
151. 152.
Μήδοι, 152.
Μήλα χρυσά, 140.
Μήλιος 'Ηρακλής,
131.
Μηλίδες, 89.
Μήτις, 10. 32.
Μήτις ('Ωκεανίς), 89.
Μίδας, 46.
Μίνως, 57.
Μίνως, 101. 110.
139.
Μινώταυρος, 110.
139.
Μνήμη, 68.
Μνημοσύνη, 3. 4.
Μνημοσύνη, 10.
Μοίραι, 10. 50.
Μόλαρχος, 114.
Μορφεύς, 99.
Μύραι, 68.

Μύθος, 160.
Μυθολογία τίεσι, 1.
Μύθος πόθεν έτυμο-
λογείται (ἐν σημειώ-
σει), 1.
Μύθων (τῶν) τίς ἡ
ἀρχή, 1.
Μυρμιδόνες, 58.
Μυρτίλος, 109.
Μώμος, 95.

Ν.

Ναπαίαι (Νύμφαι), 91.
Νάρκισσος, 77.
Ναύπλιος, 136.
Ναύπλιος (Άργοναύ-
της), 143.
Ναυσικά, 181.
Νιάνθος, 154.
Νεβροφόνος, 147.
Νείλος, 90.
Νέμεσις, 50.
Νεοπτόλεμος, 177.
Νίσσος, 127. 136.
Νίστωρ, 125. 181.
Νεφέλη, 85.
Νηίδες, 91.
Νηλεὺς, 125.
Νημερτής, 89.
Νηρεὺς, 4. 86.
Νηρεὺς, 119.
Νηρηίδες, 87.
Νησαία, 89.
Νησώ, 89.
Νίκη, 52.
Νίκη, 47.
Νικόη, 10. 48.
Νήσος, 110.
Νότος, 41.
Νυκτεὺς, 163.
Νυκτιγί, 163.
Νύμφαι, 90.
Νύξ, 3. 42.

Ξ.

Ξάνθη, 89.
Ξάνθος, 64. 90.
Ξάνθος, 116.
Ξανδοίκη, 125.

Ο.

'Οδυσσεύς, 179.
Οἰδίπους, 163.
'Οξεύς, 143.
Οἶνός, 126.
Οἰνόμας, 109.
Οἰώνη, 173.
Οἶτη, 6.
Οἰωνός, 123.
'Ολύμπια, 7.

'Ολυμπιακοὶ ἄγῶνες,
11.
'Ολύμπιος, 6.
'Ομασλή, 128.
'Οξύλος, 137.
'Ορέστης, 175.
'Ορεστιάδες, 91.
'Ορη, 3. 4.
'Ορθρος, 118.
'Ορφεύς, 74. 80. 153.
'Όσσα, 6.

Οὐδαίος, 104.
Οὐρανία, 69. 71.
Οὐρανία ('Ωκεανίς),
89.
Οὐρανός, 3. 4.

Π.

Παλαμῶν, 143.
Παλαμήδης, 179.
Παλλάδιον, 34. 170.
Παλλαντίδα, 139.
Πάλλας, 5.
Πάμμων, 171.
Πάν, 38. 45. 79. 128.
— Πανικρὸς πόντος
(παροισμία), 46.
Παναθήναια, 35.
Πανίκια, 48.
Πανδάρως, 96.
Πάνδαρος, 55.
Πανδίδης, 65.
Πανδώρα, 94.
Πανόπη, 89.
Παρθενοπαῖος, 168.
Παρθενόπη, 80.
Παρθενών, 34.
Πάρις, 96. 171. 172.
177.
Πασίθεα, 74. 99.
Πασίθεα (Νηρηίς), 89.
Πασίθη, 89.
Πασίφνη, 110.
Πάτροκλος, 172. 177.
Πέδον οἰκωγής, 53.
Πειθώ, 89.
Πειρίθεος, 56. 129.
140.
Πέλιος, 143. 150.
Πέλοψ, 101. 109.
Πέλη, 104.
Πέλωρα, 7.
Πενθεύς, 104.
Περίβοια, 137. 163.
Περγαμένη, 141.
Περήρης, 120.
Περμηθής, 134.
Περικλύμενος, 125.

- Περικλυμένος (Ἀργοναύτης), 145.
 Περιφρήτης, 138.
 Περούς, 66. 101. 107.
 Περικάρων, 47. 29. 31. 77.
 Περσής, 39.
 Περσής, 89.
 Πετραία, 89.
 Περρηδῶ, 66.
 Πήλαρος, 16. 66. 106.
 Πηλεὺς, 58. 88. 157.
 Πηλεὺς, 146.
 Πηνελιεύς, 145.
 Πηνελόπη, 179. 181.
 Πηρῶ, 161.
 Πίερος, 72.
 Πικτῶς, 137.
 Πιλαγκταί πέτραι, 149.
 Πληϊάδες, 94.
 Πληξάουρα, 89.
 Πλήξιππος, 65.
 Πλουτῶ, 89.
 Πλούτων, 6. 16. 129.
 Ποδαλίριος, 48.
 Ποδάργη, 64.
 Ποδάργης, 116.
 Ποδάργης, 162.
 Ποδάργης, 170.
 Πόθος, 37.
 Ποίης, 130.
 Ποινή, 51.
 Πολίτης, 171.
 Πόλυος, 163.
 Πολυδότης, 5.
 Πολύγονος, 82.
 Πολυδίκτης, 66. 108.
 Πολυδούκης, 145. 155.
 Πολυδώρα, 89.
 Πολύδωρος, 104.
 Πολύδωρος, 163.
 Πολύδωρος, 171.
 Πολυμήτωρ, 171.
 Πολύμνια, 69. 70.
 Πολυπέικης, 165.
 Πολυπόμη, 89.
 Πολυξένη, 171. 177.
 Πολύτεχνος, 96.
 Πολύρρημος, 4. 161. 179.
 Πολύρρημος (Ἀργοναύτης), 145.
 Πολυρόντης, 164.
 Ποντοπόρεια, 89.
 Πόντος, 3. 4.
 Πορφυρίων, 124.
 Ποσειδῶν, 6. 15. 34.
 Ποταμηίδες, 91.
 Πρατῶ, 89.
 Πρίαμος, 170.
 Πριαπος, 36. 98. 43.
 Προίτος, 105.
 Προκλής, 137.
 Πρόκνη, 98.
 Πρόκρις, 41.
 Προκρούτης, 138.
 Πρόμαχος, 141.
 Πρόμαχος, 168.
 Προμηθεύς, 88. 91. 92. 180.
 Προνός, 89.
 Πρυμνῶ, 89.
 Πρωτεσλάος, 162.
 Πρωτιάς, 82.
 Πρωτομείδης, 89.
 Πρωτῶ, 89.
 Πτερίλαος, 112.
 Πύθια, 22.
 Πυθικοί ἀγῶνες, 22.
 Πυράκιμων, 4.
 Πυρηνεύς, 73.
 Πύρρα, 92.
 Πύρρα, 102.
 Πύρρα, 176.
 Πύρρος, 177.
 Ραδάμανθυς, 57.
 Ραῖα, 3. 7. 8.
 Ῥήος, 74.
 Ῥήη, 16.
 Ῥόδη, 81.
 Ῥοβία, 89.
 Ῥόδος, 39.
 Ῥοίκος, 160.
 Σ.
 Σάλιοι, 26.
 Σαλμωνεύς, 54.
 Σάτυροι, 38. 46.
 Σαῶ, 89.
 Σειρήνες, 72. 80.
 Σελήνη, 39.
 Σεμέλη, 10. 37. 104.
 Σεπείδωρα, 105. 106.
 Σέβενλος, 168.
 Σεβῶ, 65.
 Σεληνῆς, 38. 47.
 Σίντις, 138.
 Σισυρος, 54.
 Σκάμανδρος, 172.
 Σκίρων, 138.
 Σκόθης, 128.
 Σκόλλια, 85.
 Σκόλλια, 110.
 Σκύλλα, 180.
 Σπαρτοί, 103.
 Σπειῶ, 89.
 Στάφυλος, 145.
 Στερόπη, 158.
 Στερόπη, 4.
 Στυμφαλίδες θύνιδες, 116.
 Στύμφαλος, 116.
 Στύς, 52.
 Στύς (Ἰσκαυίς), 89.
 Σώβρις, 68.
 Σωλεύς, 125.
 Σώμη, 84.
 Σωμψηλάδες, 147.
 Σώργης, 45.
 Σὺς Κρομμυονία, 115. 138.
 Σφίγξ, 164.
 Τ.
 Ταλαῖς, 145.
 Τάλλως, 140.
 Τάνταλος, 54.
 Τάρταρος, 3. 4.
 Τάρταρος, 3. 51.
 Ταυγέτη, 10. 93.
 Τέκμησσα, 179.
 Τελαιμών, 58. 125. 157.
 Τελαιδῶ, 89.
 Τερψιχόρη, 69. 70.
 Τεύβρας, 136.
 Τεύκρος, 157.
 Τεύκρος, 169.
 Τηθύς, 3. 4. 81.
 Τηλέγονος, 82.
 Τηλέμαχος, 181.
 Τήλεφος, 136.
 Τήμενος, 137.
 Τηρεὺς, 98.
 Τίβερις, 90.
 Τιθῶν, 41.
 Τιταφόνη, 58.
 Τιταία, 4.
 Τιταῖνες, 3. 4.
 Τιτανίδες, 3.
 Τιτυς, 54.
 Τίτυροι, 46.
 Τίφους, 145. 148.
 Τορώνη, 82.
 Τρίτων, 16. 81. 83.
 Τρίτωνες, 84.
 Τροφῶπιος, 121.
 Τρώϊλος, 171.
 Τρώς, 170.
 Τυδεὺς, 167.
 Τυνδάρεως, 174.
 Τυνδαρίδαι, 155.
 Τυρρήνιος Ἰχθύς, 16.
 Τυρῶ, 54.
 Τυρῶν, 54.
 Τύχη, 48.
 Τύχη (Ἰσκαυίς), 89.
 Υ.
 Ὑάδες, 95.
 Ὑάκινθος, 74.
 Ὑγεία, 48.
 Ὑδνα, 84.
 Ὑδρα Λερναία, 115.
 Ὑλάτος, 160.
 Ὑλας, 122. 147.
 Ὑλλος, 126. 130. 134.
 Ὑμέναιος, 36. 38. 74.
 Ὑμῶν, 43.
 Ὑπερήνωρ, 104.
 Ὑπεριον, 3. 4.
 Ὑπερήστρα, 55. 105.
 Ὑπνος, 98.
 Ὑριεύς, 121.
 Ὑψιπύλη, 146.
 Φ.
 Φαίδων, 22. 39.
 Φαίνα, 74.
 Φαίδρα, 141.
 Φαίτρος, 145.
 Φάρος, 145.
 Φάντασος, 99.
 Περιφάντιον, 32.
 Φέρης, 152.
 Φέρουσα, 89.
 Φοῖα, 28.
 Φλάμμων, 145.
 Φιλεύς, 126.
 Φιλοκτήτης, 182.
 Φιλομήλα, 98.
 Φιδονή, 106.
 Φινεύς, 65. 147.
 Φινεύς, 108.
 Φλεγέθων, 62.
 Φλίας, 145.
 Φόβος, 27.
 Φοιβή, 3. 4.
 Φοιβή, 156.
 Φοίνις, 176.
 Φόλος, 125.
 Φόρκυς, 4. 89.
 Φορυνεύς, 101.
 Φορβίος, 124.
 Φορβίος, 185. 142.
 Φρόντις, 143.
 Φύλακος, 161.
 Φυλλίς, 142.
 Φώκος, 157.

Χ.	Ξ.	Ψ.	Ω.
Χάλδης, 124.	Χείρων, 52.	Χρυσόθεμις, 175.	Ωκεανός, 3. 4. 81.
Χαλκίοπη, 143.	Χείρων, 125. 176.	Ψ.	Ωκυπέτη, 64.
Χέρος, 3.	Χελιδών, 96.	Ψαμάθη, 89.	Ωκυρόδη, 89.
Χέρις, 74.	Χθόνιος, 104.	Ψαμάθη, 157.	Ωραι, 10. 96.
Χαρίσια, 75.	Χίμαιρα, 106.	Ψυχή, 78.	Ωρίων, 23.
Χάριτες, 74.	Χόμα, 132.	Ω.	Ωρίων, 41.
Χάρυβδις, 180.	Χρυσάωρ, 66.	Ωγυγος, 101.	Ωτος, 5. 55. 68.
	Χρυσήϊς, 177.	Ωκεανίδες, 89.	
	Χρύση, 177.		

Β'. ΛΑΤΙΝΙΚΟΣ.

Alma, 34.	Feralia, 63.	Lemuralia, 63.	Parca, 56.
Anelle, 25.	Feretrius, 12.	Lemures, 63.	Penates, 62.
Atrium, 61.	Ferula (iv σημειώ- σαι), 93.	Lucina, 15.	Picus Martius, 26.
Avernus, 52.	Fortuna, 49.	Luteus, 28.	Procruba matrona, 15.
Avidus, 28.	Fortuna virilis, 49.	Magistri Larum, 61.	Quirinus, 26.
Campus Martius, 25.	Genius ater, 59.	Manes, 18. 63.	Salii, 26.
Cerealia, 30.	Genius prosper, 59.	Mania, 61. 63.	Saturnalia, 61.
Ceres, 31.	Gradius, 26.	Mania, 63.	Stator, 13.
Compitalia, 61.	Inferia, 63.	Mars, 26.	Stellans, 12.
D. M. S. 61.	Juno regina, 14.	Mavors, 26.	Summanus, 18.
Diespiter, 12.	Junona, 59.	Mercurialia, 20.	Vejovis, Vejupiter, 18.
Dies religiosi, 63.	Jupiter Capitolinus, 11.	Mercurius, 19.	Venus, 37.
Dii potentes, 62.	Lararia, 61.	Minerva, 33.	Vesta, 35.
Dis, 18.	Lararium, 61.	Mundus patet, 63.	Vestales, 35.
Fabula (iv σημειώ- σαι), 1.	Lar familiaris, 61.	Neptunus, 16.	Vulcanalia, 28.
Fauni, 47.	Lares, 59. 63.	Nymphæ alba (iv σημειώσαι), 180.	
Februus, 18.	Larvæ, 63.	Optimus maximus, 12.	